

วารสารธรรมเพื่อชีวิต Journal of Dhamma for Life

(Peer-reviewed & Open Access Journal)

ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2567)

Volume 30 No.3 (July – September 2024)

Original photoshoot by Journal of Dhamma for Life

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

Approved by TCI During 2023-2024

สารจากบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้ เป็นปีที่ 30 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2567) ของการดำเนินงานวารสารธรรมเพื่อชีวิต ซึ่งวารสารได้ดำเนินการรับใช้สังคมด้วยการเผยแผ่คำสอนทางพระพุทธศาสนา กับสหศาสตร์ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการวิจัย และวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนิสิตนักศึกษาตลอดจนบุคคลภายนอกที่สนใจ ได้มีโอกาสนำเสนอเผยแผ่ผลงานวิชาการและงานวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อีกทั้งแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระพุทธศาสนา ปรัชญา ศิลปะ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การจัดการบริหารธุรกิจ พัฒนาสังคมและการศึกษา ภายใต้สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเพื่อเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านวิชาการ ประสบการณ์ และเป็นแหล่งอ้างอิงในการเผยแพร่บทความของนักวิจัย นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของวารสารธรรมเพื่อชีวิตเป็นอย่างดี ทั้งผู้แต่งที่ส่งบทความงานวิจัยและงานวิชาการเข้ามาเพื่อเผยแพร่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาใช้เวลาในการประเมินบทความงานวิจัยและงานวิชาการ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพของงานให้ดียิ่งขึ้น ทั้งหมดนี้มีส่วนเป็นอย่างมากในการพัฒนาผลงานวิชาการและช่วยให้ผลงานได้รับการเผยแพร่อย่างมีคุณภาพทางวิชาการ ต่อไป

พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร.

บรรณาธิการบริหาร

วัตถุประสงค์ของวารสาร (Aims of the Journal)

วารสารธรรมเพื่อชีวิตเป็นวารสารวิชาการมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเผยแผ่สาระธรรมของมูลนิธิพุทธศาสนศึกษา 2) เพื่อพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) 3) เพื่อเป็นวารสารที่ได้มาตรฐานสำหรับตีพิมพ์ผลงานของสมาชิกมูลนิธิและบุคคลทั่วไป

ขอบเขตเนื้อหาการตีพิมพ์ (Scope of the Journal)

ขอบเขตเนื้อหาที่วารสารเปิดรับ ได้แก่ 1) ด้านพระพุทธศาสนา 2) ด้านปรัชญา ภาษา ศิลปวัฒนธรรม 3) ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ 4) ด้านเศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ 5) ด้านศึกษาศาสตร์ ครุศาสตร์ รวมถึงสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รูปแบบการการตีพิมพ์ (Process of Publication)

กองบรรณาธิการให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดทำวารสาร ตั้งแต่การคัดเลือกบทความ การประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีอย่างน้อยบทความละ 3 ท่าน ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ โดยเป็นการประเมินในรูปแบบการปกปิดชื่อผู้ประเมินและผู้เขียน (Double-blind Peer Review) และบทความต้นฉบับต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากกองบรรณาธิการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น

ภาษาที่รับตีพิมพ์ (Languages)

ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

การกำหนดตีพิมพ์ (Publication Frequency)

กำหนดเผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ (ราย 3 เดือน)

ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม

ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน

ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน

ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

พระสุทธิสารเมธี, ผศ.ดร. มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

กองบรรณาธิการ

พระครูศรีสุทธิชัยากร, ดร. มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

พระมหาวิรัชชัย วีระชัย มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

รศ. ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รศ. ดร.สุขุมพงศ์ ขาญนวงศ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

ผศ. ดร.สมบุญ วัฒนนะ วิทยาลัยศาสนศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผศ. ดร.สุณี เวชประสิทธิ์ คณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์
มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช

ผศ. ดร.ฉัตรวิญญ์ องค์กรสิงห์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

ดร.พนัชนพพรณ์ โพธิสธรวารการ สมาคมสุขภาพจิตแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

อ. ดร.เพ็ญศรี บางบอน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยชินวัตร

อ. ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อ. ดร.สุรัช พุดชู คณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อ.สุประภา ศรีทอง มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

อ.แม่ชีเนตรนภา สุทธิรัตน์, ดร. คณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

ดร.สิริพร คลองชีพ คณะศาสนาและปรัชญา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ฝ่ายกฎหมาย

นายเกริกชัย สัมเขียวหวาน มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

ฝ่ายออกแบบปกและจัดรูปเล่ม

พระมหาวิรัชชัย วีระชัย มุลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตยาราม

อ. ดร.สุรัช พุดชู คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ (Content)		
สารจากบรรณาธิการ		a
สารบัญ		d
1. The Feasibility of Investment in Apartment in Mueang Rayong District, Rayong Province		1-11
Nonglak Srirat , Kanatnan Thaweewat		
2. Study on the forms, features and methods in the study of Chinese ancient dance iconography		12-23
Haitao Wang, Asst.Prof.Dr.Phakamas Jirajarupat		
3. The Deconstruction of The Character of Tosca And The Method Of Performance		24-40
Rui Wang, Asst.Prof.Dr.Chutima Maneewattana		
4. Kitchen Work: Mathematical Learning Space for Early Childhood		41-59
Pichayada Damkaew		
5. Dimensions of Wisdom Development in the Mahānipāta Jātaka		60-75
Phraniroj Maharjan Jutijayo, Phrasrivinayaphorn, Dr.		
6. Marketing Communication for Mobile Radio in Guangdong		76-101
Ms.Liang Yingyin, Assoc.Prof.Dr.Sukanya Buranadechachai		
Dr.Sakdina Boonpiam		
7. Research on the Adaptation and Performance Communication Platform for Chinese Maonan Folk Songs		102-118
Rongyu Long, Asst.Prof.Dr.Nataporn Rattachaiwong,		
Prof.Dr.Lingling Liu		
8. King's Philosophy and Social Work		119-130
Pasin Sinma, Assoc.Prof.Dr.Amphon Buddasarn		
9. The Relationship Between Leadership of School Administrators		131-143
Kamon Kerdsonboon, Asst.Prof.Dr.Teerawat Montaisong		
10. Development of Computer-Assisted Instruction Programs for Buddhism For Bachelor of Arts Students Buddhism In Prison		144-158
Dr.Jantima Sangphare, Phrakrupariyattikanchanakit		

11. Cultural Communication Strategy for Tourism Promotion Of Yao Nationality By Douyin (TikTok) In Hezhou, Guangxi 159-178
Wu Aiqioa, Dr.Sakdina Boonpiam, Assoc.Prof.Dr.Sukanya Buranadechachai
12. Lingnan Cultural Communication Promoting the Development of China's Soft Power in the Digital Era 179-199
Zhang Xiaodan, Dr.Sakdina Boonpiam, Assoc.Prof.Dr.Sukanya Buranadechachai
13. Japanese Cultural Communication In Role-Playing Games From China 200-225
Assoc.prof.Dr.Sukanya Buranadechachai,
Warattawan Chairat, Nuttida Kumprasrt
14. Influence of Female Leadership Style on Employee Engagement in Public Higher Educational Institutions in Beijing City, China 226-242
Shuxin Wei, Chanchai Bunchapattanasakda
15. Factors Influencing Ethics Promotion in High School Students Rattanathibet School Nonthaburi Province 243-268
Phramaha Somsak Dhammajotiko, Phramaha Chakrapol Ajarasubho, Ph.D, Jantima shangphare
16. Trends and Impacts of Thai Film Content in the Past 5 Years 269-289
Warattawan Chairat, Nattida Khamprasert,
Chanakasame Kodbuasri
17. Influence of Marketing Perception on Consumer Response of Sustainable Product Design for Gen Z Fashion Luxury Products in Shenzhen, China 290-312
Tao Jiang, Tippawan Lertatthakornkit
18. Live Streamer's Communication Style on Consumers' Purchase Intention in Live Marketing: Mediated by Consumer Perceived Value 313-337
Jiayan Gao, Tippawan Lertatthakornkit
19. Wisdoms Related to Indigenous Vegetables Consumption for Health of Buddhist Dharma Medical 338-351
Naruemon Yangchaem, Dr.Chanchai Jewjinda

20. Ritual Criticism in Buddhist Perspectives 352-366
Phra Vinai Candavanano Sunimit, Phrasrivinayaphon, Dr.
21. The Role of SME Banking in Poverty Reduction and Financial Development in Bangladesh 367-377
Nawazeesh Muhammad Ali, Assoc.Prof.Dr. Wanakiti Wanasilp
22. Factors Influencing the Decision to Pursue Graduate Studies in the Faculty of Communication Arts at Bangkok Thonburi University Among International Students 378-403
Asst. Prof. Dr. Praphas Nuannet,
Assoc.Prof.Dr. Sukanya Buranadechachai,
Dr. Sakdina Boonpiam
23. Buddhism and Political Conflicts: Understanding the Role of Religion in Peacebuilding and Reconciliation 404-412
Nattawut Makhumtup, Chetnitipath Promchin, Sirot Tonggon,
Phrapalad Thana Aggadhammo Pimparat
24. Factors and Storytelling Strategies That Influence Listener's Choice to Watch Video Podcasts on the Youtube Platform in the Category of Science Stories in Bangkok 413-440
Asst.Prof.Dr. Panom Wannasiri, Asst.Prof.Dr. Prapas Nualnetr,
Asst.Prof.Dr. Kanokrat Yossakrai
25. Green Industry and Green Factory for ECO Industry in Thailand 441-455
Dr. Pattaraporn Obom, Asst.Prof.Chatwarun Angasinha
26. Personnel Management of Administrator and School Effectiveness Under Prachuapkhirikhan Secondary Educational Service Area Office 456-478
Worayapak Yuennan, Asso. Prof. Dr. Sakdipan Tonwimonrat
27. Review, Reflection and Strategies of Contemporary Lingnan Folk Dance Creation 479-490
Weiyu Liu, Asst.Prof.Dr. Nataporn Rattanachaiwong,
Prof.Dr.Yinghua Zhang
28. Reflections on the Cultural Characteristics and Stage Creation of Lingnan Folk Dance 491-501

Weiyu Liu, Asst.Prof.Dr. Nataporn Rattanachaiwong,
Prof.Dr.Yinghua Zhang

29. The Model of Enhancing Developmental Capabilities in Movement 502-512
Vulnerable Group to Promoting Intellectual Well-Being
Assoc. Prof. Dr.Prayoon Suyajai, PhramahaSuthep Sutthiyano
Asst.Prof.Dr., PhramahaTaworn Tawaro, Dr.
30. Social Skills, Quality of Life, Mental Health, and Related Factors of 513-525
First-Year Undergraduate Students at Chulalongkorn University
During the Current New Normal
Kanawat Pinradub, Jirada Prasartpornsirichoke
31. Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century 526-536
Influencing of Primary School Effectiveness Nakhon Si Thammarat
Primary Educational Service Area Office 3
Wiyada Aiedsai, Boonsong Thongiang,
Supattara Pusitrattanavalee
32. Development Guidelines for Chalong Temple for Religious Tourism: 537-548
A Case Study of Moo 1, Ban Chalong, Chalong Subdistrict, Thalang
District, Phuket Province
Rachroat Panyaboon, Phramaha Phanuvich Numbuddee
33. Using “Vesarachagaranadhamma” to Promote the Education 549-562
“Cooperative and Work Integrated Education (CWIE)”
Supaporn Bamrungwongsa,
Phramaha Pipat Pawattano Thadi
34. Happiness At Work Affects Performance of Teacher Civil Servants In 563-578
Chian Yai District Under the Office of Primary Educational Service
Area Nakhon Si Thammarat District 3
Tanya Korkew, Tippamas Sawetworachot, Santi Aunjanam

35. The Strategic Leadership of Administrators Affecting Performance
Based Budgeting Management of School Under the Suphanburi
Primary Education Service Area Office 2 579-591
[Sorawit Wongsahatakulchai,](#)
[Assoc. Prof. Dr. Mattana Wangthanomsak](#)
36. Development of the Chanting Model in the Current Thai Society 592-607
[Wanchai Sonsiri, Ph.D., Pol.L/C. Pennapa Chupong, Ph.D](#)
37. Analyze the Aesthetic of the Chinese Classical Dance Drama “Ai
Lian Shuo” 608-618
[Zhang Guoyuan, Assoc.Prof.Supavadee Potiwetchakul](#)
38. Status of the Opera Tosca in China 619-631
[Rui Wang, Asst.Prof.Dr.Chutima Maneewattana](#)
[Prof.Dr. Xiaodong Hu](#)
39. Influencing Factors of the Demand for Personal Financial Products
of Commercial Banks in China 632-646
[Lin Liu, Anong Rungsuk, Ph.D.](#)
40. Leadership Behaviors of School Administrators Affecting Academic
Administration in Educational Institution under the Nakhonpathom
Primary Educational Service Area Office 2 647-671
[Chonnisa Netkobkuea](#)
41. Mental Health Retreat Through 7 Bojjhaṅga Elements 672-681
[PhramakaChaktorn Atthadharo](#)
[Assoc.Prof.Dr. Boonruam Khammuangsaen](#)
42. Adversity Quotient of Administrators and High Performance
Organization of Schools Under the Samutsakhon Primary
Educational Service Area Office 682-704
[Kanapod Kraisamut, Dr.Vorakarn Suksodkiew](#)

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.33

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์

บริเวณอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

The Feasibility of Investment in Apartment in Mueang Rayong District, Rayong Province

นงลักษณ์ ศรีรัตน์^{1*}, & หนันทน์ ทวีวัฒน์²Nonglak Srirat^{1*}, & Kanatnan Thaweewat²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author:*

1. นงลักษณ์ ศรีรัตน์

Nonglak Srirat

คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

Faculty of Economics at Sriracha,

Kasetsart University Sriracha Campus,
Thailand.Email: nonglak.sri@ku.th

2. หนันทน์ ทวีวัฒน์

Kanatnan Thaweewat

คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

Faculty of Economics at Sriracha,

Kasetsart University Sriracha Campus,
Thailand.Email: kanatnan.th@ku.th

คำสำคัญ

ความเป็นไปได้; การลงทุนอพาร์ทเมนต์;

จังหวัดระยอง

Keywords:

Feasibility study; Investment in Apartment;
Rayong Province

Article history:

Received: 18/02/2023

Revised: 02/06/2024

Accepted: 15/06/2024

Available online: 19/07/2024

How to Cite:

Srirat, N. & Thaweewat, K. (2024). The Feasibility of Investment in Apartment in Mueang Rayong District, Rayong Province. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 1-11.

ABSTRACT

The objectives of this study were to study of explore the market feasibility, the technical feasibility and perform a financial feasibility for assessment of the investment in the apartment construction at Mueng Rayong District of Rayong Province. The study utilized primary data by non-participant observation and in-depth interviews, and used secondary data from articles and research papers by analyzing descriptive and quantitative data through financial tools. The results of the market feasibility study showed that the apartments were developed near several industrial estates such as Map Ta Phut Industrial Estate, Pha Daeng Industrial Estate, and WHA Eastern Industrial Estate. The study highlighted that the area has convenient access to amenities, including a shopping mall and bus stations. A survey of apartments within a 2-kilometer radius in the study showed that the rental prices were in the range between 4,000 to 7,000 Baht per month with an occupancy rate of range from 75% to 95%. Through the technical feasibility study, the location of the apartments in the study was indicated to be in the red zone of the city plan. With this law enforced for the red zone area, the construction of residential buildings was allowed to be built with 6 stories high and 58 rooms. The financial indicators show that the Net Present Value (NPV) is -6,654,168 Baht, the Profitability Index (PI) is 0.835, the Internal Rate of Return (IRR) is 3.98%, the Modified Internal Rate of Return (MIRR) is 4.71%, Switching Value Test of Benefit (SVTB) is -13.76, Switching Value Test of Investment (SVTIC) is -16.40%, and Switching Value Test of Operating Cost (SVTOC) is -46.04%. Using the assumption of 30% equity financing and 70% loan debt financing, the Weighted Average Cost of Capital (WACC) can be calculated as 5.63%. Based on these indicators, the study concludes that the investment in the construction of apartments in Mueang Rayong District, Rayong Province, is not financially viable.

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านตลาด ทางด้านเทคนิค และความคุ้มค่าทางด้านการเงินของการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์ บริเวณอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ด้วยวิธีการแฝงตัวเข้าไปเป็นลูกค้า สัมภาษณ์เชิงลึก และใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากบทความและงานวิจัยต่าง ๆ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณผ่านเครื่องมือทางการเงิน การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านตลาดพบว่าโครงการมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ถนนอุตสาหกรรมหลายแห่ง เช่น ถนนอุตสาหกรรมมาบตาพุด ถนนอุตสาหกรรมผาแดง ถนนอุตสาหกรรมดับบลิวเอชเอ ตะวันออก(มาบตาพุด) เป็นต้น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครันทั้ง ห้างสรรพสินค้า สถานีขนส่ง จากการสำรวจโครงการบริเวณใกล้เคียงในรัศมี 2 กิโลเมตร พบว่าราคาเช่าอยู่ประมาณ 4,000 - 7,000 บาทต่อเดือน มีอัตราเช่าประมาณร้อยละ 75-95 การศึกษาทางด้านเทคนิคพบว่า ที่ดินของโครงการอยู่ในผังเมืองเขตพื้นที่สีแดง ซึ่งสามารถก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยสูง 6 ชั้นได้โดยโครงการที่มีจำนวนห้องพักทั้งหมด 58 ห้อง การศึกษาความคุ้มค่าทางการเงิน ภายใต้ข้อสมมติที่มีการจัดหาเงินลงทุนจากส่วนของเจ้าของร้อยละ 30 และเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินร้อยละ 70 ต้นทุนถัวเฉลี่ยน้ำหนักร้อยละ 5.63 พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ -6,654,168 บาท ดัชนีความสามารถในการทำกำไร 0.835 เท่า มีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการร้อยละ 3.98 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่มีการปรับค่าแล้วร้อยละ 4.71 ค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลตอบแทนร้อยละ -13.76 ค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุนการลงทุนร้อยละ -16.40 ค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุนการดำเนินงานร้อยละ -46.04 ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่าโครงการนี้ไม่มีความเป็นไปได้ในการลงทุน

บทนำ

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โครงการนี้เป็นโครงการภายใต้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 15 พฤษภาคม 2561 เป็นโครงการที่ต่อยอดมาจากโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ด มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาสามจังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเป็นพื้นที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โครงการ EEC ก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการรองรับอุตสาหกรรมทั้งแบบเดิมและแบบใหม่รวมถึงก่อให้เกิดการพัฒนาผังเมืองใหม่โดยแบ่งตามลักษณะการใช้พื้นที่แต่ละประเภท โดยโครงสร้างพื้นฐานหลักใน EEC ได้แก่ 1. โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง เชื่อม 3 สนามบิน ดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา 2. โครงการพัฒนาสนามบินนานาชาติอู่ตะเภาและการบินภาคตะวันออก 3.โครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุดระยะที่ 3 4. โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 5. โครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอู่ตะเภา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในทุกภาคส่วน ส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นมีการย้ายแรงงานระหว่างจังหวัด ทำให้ประชากรในภาคตะวันออกขยายตัวเพิ่มขึ้น และรวมถึงมีแนวโน้ม

การย้ายถิ่นฐานของชาวต่างชาติที่จะเข้ามาทำงานในภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2561)

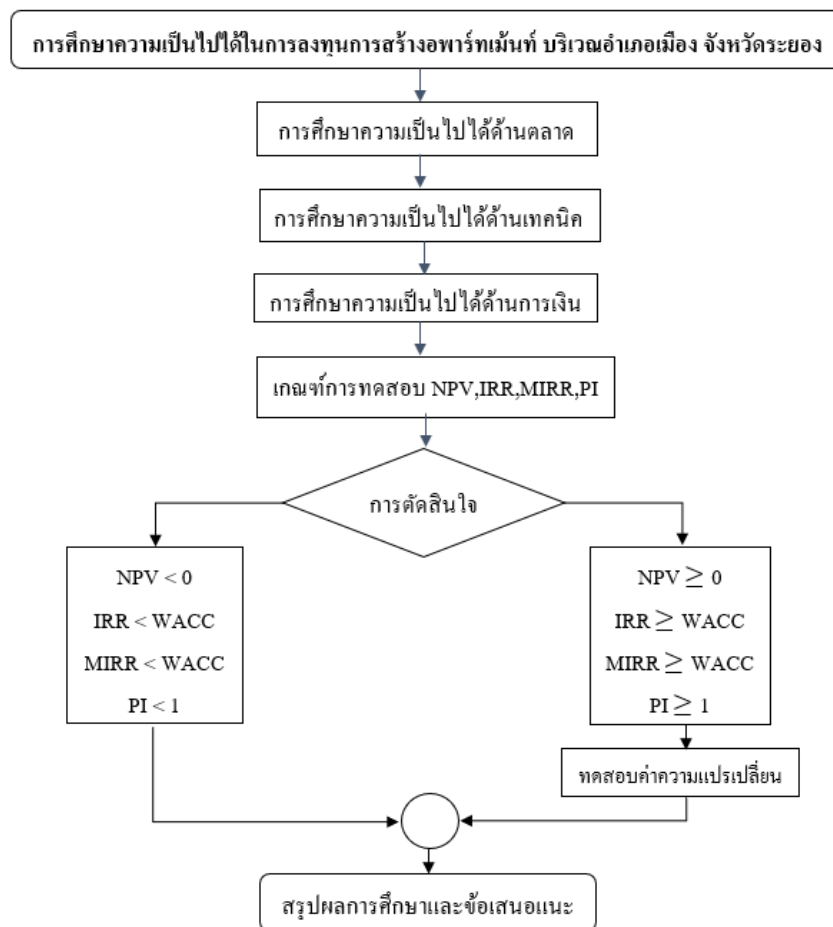
จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นหนึ่งจังหวัดในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีขนาดพื้นที่ 3,522 ตารางกิโลเมตร มีทั้งหมด 8 อำเภอ ได้แก่ เมืองระยอง ปลวกแดง นิคมพัฒนา บ้านค่าย แกลง บ้านฉาง วังจันทร์ และเขาชะเมา มีประชากรตามทะเบียนราษฎร 774,846 คน มีนิคมอุตสาหกรรม จำนวน 17 แห่ง ปัจจุบันคาดการณ์ว่าจังหวัดระยองมีประชากรแฝงไม่น้อยกว่า 500,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65 ของประชากรตามทะเบียนราษฎรส่วนใหญ่ประชากรแฝงเหล่านี้อาศัยอยู่ในอำเภอแกลง อำเภอบ้านฉาง และอำเภอเมืองระยอง และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และประชากรแฝงส่วนใหญ่ทำงานในนิคมอุตสาหกรรมและโครงการก่อสร้าง โดยประชากรแฝงเหล่านี้ยังไม่ต้องการลงทุนซื้อสินทรัพย์ถาวรเพราะอาจจะมีมีการเปลี่ยนงานหรือย้ายที่ทำงาน จึงมองหาที่พักที่มีความพร้อมและมีความสะดวก ปลอดภัยต่อการพักอาศัย จึงทำให้อาคารอพาร์ทเมนต์เป็นที่ต้องการของกลุ่มประชากรแฝงเหล่านี้ ซึ่งบริเวณโครงการที่จะสร้างอยู่ในอำเภอเมืองระยอง เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและมีความพร้อมในเรื่องสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ห้างสรรพสินค้า สนามกีฬาากลาง โรงพยาบาล โรงเรียน รวมถึงใกล้ถนนสายหลักในการรับส่งพนักงาน จากการสำรวจโครงการบริเวณใกล้เคียงมีอัตราเช่าพักมากกว่าร้อยละ 80 ผู้ศึกษามีที่ดินเปล่าที่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์จึงเล็งเห็นโอกาสในการสร้างอพาร์ทเมนต์บนที่ดินเปล่า ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เพราะเป็นพื้นที่ที่กลุ่มประชากรแฝง นิยมเลือกที่จะพักอาศัย ตามเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามการสร้างอาคารสูงจะต้องทำการศึกษาภูมิทัศน์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงต้องใช้เงินทุนก่อสร้างสูง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาความเป็นไปได้อย่างละเอียด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตารางที่ 1 สามารถนำแนวทางการศึกษาของงานวิจัยมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์ โดยที่การวิเคราะห์โครงการจะมีการประเมินทางด้านตลาด ด้านเทคนิค และด้านการเงินที่เหมือนกัน แต่จะมีความต่างกันในส่วนเครื่องมือทางการเงินที่นำมาใช้ ประเมินความคุ้มค่าของโครงการ สำหรับการศึกษาครั้งนี้จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินความคุ้มค่าของโครงการได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ (Net present Value หรือ NPV), ดัชนีความสามารถในการทำกำไร (Profitability Index หรือ PI), อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (Internal Rate of Return หรือ IRR), อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่มีการปรับค่าแล้ว (Modified Internal Rate of Return หรือ MIRR), การทดสอบค่าความแปรเปลี่ยน (Switching Value Test หรือ SVT) การศึกษาครั้งนี้ได้นำงานวิจัย ทฤษฎีและแนวคิดเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย	ชื่อเรื่อง	แนวคิดที่ใช้	เครื่องมือที่ใช้
ลักษณะ ชุ่มแอ่น (2564)	การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนอาคาร ห้องเช่าตำบล พลุตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี	ด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงิน	WACC, NPV, MIRR, PI, IRR, STV
ชยพล พุ่มเรือง (2564)	การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนอาคาร ห้องเช่าบริเวณนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพฯ	ด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงิน	WACC, NPV, MIRR, PI, IRR, STV
ญานิกา บริบูรณ์ (2565)	การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้าง ที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุด ที่มีความสูงไม่ เกิน 8 ชั้น บริเวณอำเภอศรีราชา จังหวัด ชลบุรี	ด้านตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงิน	BEP, AROI, AERR

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านตลาด ทางด้านเทคนิค และความคุ้มค่าทางการเงินของการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์ บริเวณอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการแฝงตัวเข้าไปเป็นลูกค้าโครงการใกล้บริเวณที่ตั้งในรัศมี 2 กิโลเมตร เพื่อเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น จำนวนห้องพัก ราคาห้องพัก ขนาดห้องพัก สิ่งอำนวยความสะดวก และอัตราการเข้าพักในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ความต้องการและแนวโน้มของตลาดและสัมภาษณ์เชิงลึกกับสถาปนิกหรือวิศวกรที่มีประสบการณ์ในการออกแบบโครงการเพื่อปรึกษาทางด้านการออกแบบอาคารและให้ทราบถึงข้อมูลวิศวกรรมข้อมูลทางเทคนิค และกฎหมายต่าง ๆ รวมถึงรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายในการลงทุนก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายด้านการบริหาร และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องรวมถึงจากหนังสือ งานวิจัย บทความวิชาการ และข้อมูลสถิติของหน่วยงานรัฐ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ด้านตลาด เพื่อทำการรวบรวมข้อมูลและสำรวจคู่แข่งในรัศมี 2 กิโลเมตรจากบริเวณที่ตั้งโครงการ ด้านราคา ลักษณะห้องพัก อัตราการเข้าพักเฉลี่ย จำนวนห้องพัก สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การตั้งราคาของโครงการและกำหนดขนาดห้องพัก การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค เพื่อออกแบบอาคารให้สอดคล้องกับกฎหมาย การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางการเงิน โดยใช้เครื่องมือทางการเงินมาทำการ เพื่อประเมินว่าโครงการจะมีผลกำไรทางธุรกิจหรือไม่เช่น มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ดัชนีความสามารถในการทำกำไร (PI) อัตราผลตอบแทนภายในของการลงทุน (IRR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่มีการปรับค่าแล้ว (MIRR) และค่าความแปรเปลี่ยน (SVT)

ผลการวิจัย

การศึกษความเป็นไปได้ในการลงทุนสร้างอพาร์ทเมนต์ บริเวณอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านตลาด

จากการศึกษาการพบว่าโครงการโครงการที่ตั้งอยู่ที่ ในซอยนครระยอง 16 ห่างจากถนนสุขุมวิท(ถนนหมายเลข3) ประมาณ 260 เมตร ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ซึ่งอยู่ใกล้กับถนนสายหลัก และจุดรับส่งพนักงานไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ใกล้ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล สนามกีฬา โรงเรียน วัด และสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันประกอบกับอำเภอที่ตั้งของโครงการ เป็นหนึ่งในสามอำเภอ (เมืองระยอง บ้านฉาง แกลง) ที่มีประชากรแฝงพักอาศัยเป็นจำนวนมาก จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มพนักงานโรงงาน พนักงานก่อสร้างโรงงาน ที่มีสถานที่ทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมและบริเวณก่อสร้างในอำเภอเมืองระยอง บ้านฉาง และบ้านค่าย และจากการสำรวจจะพบว่าอัตราค่าเช่า อพาร์ทเมนต์ในระยองมี 2 กิโลเมตรจากบริเวณที่ตั้งโครงการ จะมีราคาเช่าพักตั้งแต่ 4,000 – 7,000 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพัก แต่ละโครงการที่เข้าไปทำการสำรวจมีอัตราเช่าประมาณร้อยละ 75-95 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปรายละเอียดคู่แข่ง

รายการ	HOUSE21	ไอยราอ พาร์ทเมนต์ ระยอง	พี. เพลส.อพาร์ท เมนต์	สุวิมล แมนชั่น	เดอร์วิลล์ เซอร์วิส อพาร์ทเมนต์	ศิริ เซอร์วิส อพาร์ท เมนต์
จำนวนชั้น	5	4	4	4	5	7
จำนวนห้องพัก (ตารางเมตร)	32	22	30, 40	28	28	30, 32, 42
ราคาเช่าห้อง ปรับอากาศ (บาท/เดือน)	5,000	4,000	5,000-6,000	4,500	4,500	5,000- 7,000
อัตราค่าน้ำ (บาท/หน่วย)	30	32	30	30	30	30
อัตราค่าไฟ (บาท/หน่วย)	7	8	7	7	7	7
อัตราค่าเช่าพัก ณ วันที่สำรวจ (ร้อยละ)	95	75	85	80	80	95

การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิค

ที่ตั้งของโครงการมีขนาดพื้นที่ 251.26 ตารางวา โดยพื้นที่ของโครงการเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 28.88 เมตร ยาว 34.8 เมตร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ผังเมืองสีแดง สามารถสร้างอาคารสูง 6 ชั้นพื้นที่ภายในของตัวอาคารทั้งหมดอยู่ที่ 2,623.2 ตารางเมตรพื้นที่ภายในของแต่ละชั้นอยู่ที่ 437.2 ตารางเมตร มีทั้งหมด 58 ห้อง แบ่งเป็นห้องพักจำนวน 55 ห้อง ห้องร้านสะดวกซัก 1 ห้อง ห้องร้านมินิมาร์ท 1 ห้อง และห้องสำนักงาน 1 ห้อง แต่ละห้องมีพื้นที่ 32 ตารางเมตร มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบทุกห้อง เช่น เครื่องปรับอากาศ โต๊ะทำงาน เตียง ตู้เสื้อผ้า เตียงนอน และชั้นวางของ มีที่จอดรถภายในตัวอาคารสามารถจอดรถยนต์ได้ 15 คัน และรถจักรยานยนต์ 6 คัน เป็นอาคารสูงเสริมคอนกรีต ลักษณะอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตกแต่งภายนอกสีโทนออกเทาเน้นคู่กับลายไม้ให้มีความทันสมัย มีระบบรักษาความปลอดภัย มีกล้องวงจรปิดทุกชั้น มีระบบแจ้งเตือนอัคคีภัย โดยการศึกษาครั้งนี้อ้างอิงต้นทุนค่าก่อสร้างจาก สมาคมผู้ประเมินทรัพย์สินแห่งประเทศไทย พ.2566-2567 ตารางเมตรละ 13,300 บาท เป็นจำนวนเงินทั้งหมด 30,350,600 บาท และค่าตกแต่งอุปกรณ์ภายในห้องพัก 1,348,800 บาท ค่าเฟอร์นิเจอร์และค่าตกแต่งภายในรวม 23,800 บาทต่อห้องจากการสำรวจจากร้านเฟอร์นิเจอร์ Apiwat Furniture

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงิน

ผลการศึกษาภายใต้ข้อสมมติ ที่กำหนดอายุโครงการ 21 ปี โดยมีระยะเวลาในการก่อสร้าง 1 ปี อัตราการเช่าเฉลี่ยร้อยละ 90 พบว่า โครงการมีรายได้ค่าเช่าห้องพัก 2,970,000 บาท รายได้ค่าเช่าร้านสะดวกซัก 114,000 บาท รายได้ค่าเช่าร้านมินิมาร์ท 114,000 บาท รายได้ค่าส่วนกลาง 297,000 บาท รายได้ส่วนต่างค่าน้ำ 54,202.50 บาท รายได้ส่วนต่างค่าไฟ 267,300 บาท รวมรายได้ทั้งหมด 3,816,502.50 บาทต่อปี มีต้นทุนการดำเนินงาน 1,169,177 บาทต่อปี โครงการใช้เงินลงทุนทั้งหมด 41,240,513 บาท ระยะโครงการ ผ่านการจัดหาเงินทุนจากการกู้ยืมร้อยละ 70 และส่วนของเจ้าของร้อยละ 30 สามารถคำนวณต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก(WACC)ได้เท่ากับร้อยละ 5.63 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(NPV) -6,654,168 บาท ดัชนีความสามารถในการทำกำไร(PI)เท่ากับ 0.835 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ(IRR)เท่ากับร้อยละ 3.98 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่ปรับค่าแล้ว(MIRR)เท่ากับร้อยละ 4.71 และค่าความแปรเปลี่ยน(SVT) ได้แก่ ค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลตอบแทน(SVT_B)เท่ากับร้อยละ -13.76 ค่าความแปรเปลี่ยนด้านการลงทุน(SVT_I)เท่ากับร้อยละ -16.40 และค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุนการดำเนินงาน(SVT_{OC})เท่ากับร้อยละ -46.04 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3 และ4

ตารางที่ 3 สรุปผลการประเมินคุณภาพทางการเงิน

ตัวชี้วัด	หลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ	ค่าการคำนวณ	การตัดสินใจ
NPV	$NPV \geq 0$	-6,654,168	ไม่ลงทุน
IRR	$IRR \geq WACC$	3.98%	ไม่ลงทุน
MIRR	$MIRR \geq WACC$	4.71%	ไม่ลงทุน
PI	$PI \geq 1$	0.835	ไม่ลงทุน

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความสามารถในการรับความเปลี่ยนแปลง

การทดสอบค่าความเปลี่ยนแปลง	การคำนวณ	ผลการคำนวณ
ผลตอบแทนลดลงได้มากที่สุด (SVT_B)	$(NPV/PVB) \times 100$	-13.76%
ต้นทุนในการลงทุนเพิ่มขึ้นมากที่สุด (SVT_{IC})	$(NPV/PVIC) \times 100$	-16.40%
ต้นทุนในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นมากที่สุด (SVT_{OC})	$(NPV/PVOC) \times 100$	-46.04%

อภิปรายผล

จากการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านตลาดพบว่า โครงการที่เข้าไปสำรวจในรัศมี 2 กิโลเมตร จากที่ตั้งโครงการมีอัตราการเข้าพักที่อัตราเข้าประมาณร้อยละ 75-95 และมีค่าเช่าอยู่ประมาณ 4,000-7,000 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับที่โครงการกำหนดไว้ 5,000 บาทต่อห้อง โดยโครงการมีห้องขนาด 32 ตารางเมตรเพียงขนาดเดียว การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค พบว่าที่ดินอยู่ในพื้นที่สีแดงสามารถสร้างเป็นอาคารที่พักอาศัยได้ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลนครระยอง ที่มีความสะดวกสบายด้วยสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ครบครัน โดยที่ดินดังกล่าว สามารถนำมาก่อสร้างอาคารสูงเป็นอพาร์ทเมนต์ 6 ชั้นได้ ลักษณะอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีจำนวนห้องทั้งหมด 58 ห้อง แบ่งเป็นจำนวนห้องพัก 55 ห้อง ห้องร้านสะดวกซื้อ 1 ห้อง ห้องร้านมินิมาร์ท 1 ห้อง และห้องสำนักงาน 1 ห้อง สามารถจอดรถยนต์ใต้อาคารได้ 15 คัน และจักรยานยนต์ 6 คัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วริศรา ไพจิตรพิทักษ์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการบ้านเดี่ยว ภายใต้แนวคิดสุขภาพการณศึกษาโครงการจีรัง เรสซิเดนซ์ และโครงการอนุสาวรีย์ พัทยา ซึ่งพบว่า โครงการอนุสาวรีย์ พัทยา ใช้แนวคิดในการสร้างเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่กำหนดแนวคิดการสร้างโดยไม่ได้มองว่าบ้านเป็นเพียงแค่ที่พักพิง แต่ให้ความสำคัญต่อการดูแลรักษาให้บ้านสะอาด ปลอดภัย ซึ่งเป็นกลยุทธ์และจุดขายทางการตลาด ยิ่งจะส่งเสริมให้ผู้อาศัยมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีได้ การสร้าง มุ่งเน้นการสร้างงานที่ความเป็นมิตรต่อธรรมชาติ

โครงการดำเนินธุรกิจให้เช่าห้องพักรับเป็นรายเดือนเท่านั้น การศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านการเงินภายใต้เงื่อนไขการจัดหาเงินลงทุนจากการกู้ยืมร้อยละ 70 และส่วนของผู้ถือหุ้นร้อยละ 30 โดยมีต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ได้เท่ากับร้อยละ 5.63 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) -6,654,168 บาท ดัชนีความสามารถในการทำกำไร (PI) เท่ากับ 0.835 เท่า อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 3.98 อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่ปรับค่าแล้ว (MIRR) เท่ากับร้อยละ 4.71 ซึ่งแสดงต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการศึกษาของ ศักดิ์ชัย จันทรเรือง (2560) ที่ทำการศึกษารื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ปิ่นเพชร อพาร์ทเมนต์ ในเขตเมืองพัทยา อำเภอเมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ที่ได้แสดงค่าต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (WACC) ที่ใกล้เคียงกัน คือ 6.93 และกำหนดระยะเวลาโครงการ 20 ปี แต่มีข้อมูลอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่าสูงกว่าการศึกษาครั้งนี้ที่ระดับร้อยละ 17.6 ซึ่งมีความเป็นไปได้ของการลงทุนในธุรกิจอพาร์ทเมนต์ของโครงการ ปิ่นเพชร อพาร์ทเมนต์ ในเขตเมืองพัทยา อำเภอเมืองพัทยา อำเภอเมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และสรุปการวิจัยว่าในกรณีปกติโครงการสร้างอพาร์ทเมนต์เหมาะสมที่จะลงทุนภายใต้อัตราผลตอบแทนทางบัญชี (Accounting Rate of Return: ARR) มีค่าเท่ากับร้อยละ 7.52 และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) มีค่าเท่ากับ 15 ปี 3 เดือน

จากการศึกษาความเป็นไปได้ทางด้านการเงินด้วยเครื่องมือ 4 เครื่องมือได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ดัชนีความสามารถในการทำกำไร (PI) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) อัตราผลตอบแทนภายในโครงการที่ปรับค่าแล้ว (MIRR) พบว่าโครงการนี้ ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสินใจลงทุน เนื่องจากค่าก่อสร้างและวัสดุอุปกรณ์การก่อสร้างมีการปรับตัวสูงขึ้นในทุกปี โดยที่ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้าง ปี 2558-ปัจจุบัน มีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 12.9 (กระทรวงพาณิชย์, 2567) และราคาที่ดินมีการปรับขึ้นทุก ๆ ปี โดยดัชนีราคาที่ดินปรับขึ้นร้อยละ 2.86 เมื่อเทียบกับปี 2563 (กรมธนารักษ์, 2566) แต่ราคาค่าเช่าห้องพักไม่ได้มีการปรับราคาขึ้นประกอบกับในช่วงปี 2563 - 2565 เกิดโรคระบาดโควิด-19 ทำให้ธุรกิจเช่าคนว่างงาน ธุรกิจอพาร์ทเมนต์ได้รับผลกระทบเช่นกัน จำนวนอัตราการเช่าลดลง เจ้าของธุรกิจจึงไม่ได้ขึ้นค่าเช่า

สรุป

จากการวิเคราะห์โครงการด้วยเครื่องมือทางการเงินทั้ง 4 เครื่องมือสามารถสรุปได้ว่าโครงการการลงทุนอพาร์ทเมนต์นี้ไม่ผ่านเกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุน

จากการวิเคราะห์ค่าความแปรเปลี่ยน (SVT) พบว่าค่าความแปรเปลี่ยนด้านผลตอบแทน (SVT_B) เท่ากับร้อยละ -13.76 โดยให้มูลค่าปัจจุบันของโครงการ (NPV) เท่ากับศูนย์และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะต้องเพิ่มค่าเช่าห้องพักร้อยละ 13.76 ทำให้ราคาค่าเช่าเพิ่มเป็น 5,688 บาทต่อเดือน แต่การขึ้นค่าเช่าเมื่อเทียบกับคู่แข่งที่มีราคาค่าเช่าต่ำกว่าหรือราคาเท่ากัน อาจส่งผลให้จำนวนผู้เช่าที่จะมาพักกับโครงการมีจำนวนน้อย ค่าความแปรเปลี่ยนด้านการลงทุน (SVT_I) เท่ากับร้อยละ -16.40 โดยให้มูลค่าปัจจุบันของโครงการ (NPV) เท่ากับศูนย์และตัวแปรอื่น ๆ คงที่ จะต้องมีการลดต้นทุนในการก่อสร้างลงจาก 41,240,513 บาท ให้เหลือเพียง 34,477,069 บาท โดยโครงการนี้จะกลับมาคุ้มค่าต่อการลงทุนหากสามารถลดต้นทุนหรือควบคุมค่าก่อสร้างลง

เหลือตารางเมตรละ 11,119 บาท จากเดิมตารางเมตรละ 13,300 บาท และค่าความแปรเปลี่ยนด้านต้นทุนการดำเนินงาน (SVT_{OC}) เท่ากับร้อยละ -46.04 ซึ่งต้นทุนในการดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ ที่ไม่สามารถปรับลดลง จึงไม่ได้ทำการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

หากต้องการให้โครงการนี้ผ่านเกณฑ์การลงทุน โดยที่ไม่ต้องมีการปรับขึ้นราคาค่าเช่า ผู้ประกอบการจะต้องดำเนินการควบคุมค่าก่อสร้างให้ต่ำกว่าราคากลางปัจจุบัน โดยวิธีเปรียบเทียบหรือประมาณค่าก่อสร้างให้มากรายโดยใช้ผู้รับเหมาภายในพื้นที่ เพื่อเพิ่มการแข่งขันทางด้านราคา ให้ต่ำกว่าราคากลางปัจจุบันมากกว่าร้อยละ 13.76

เอกสารอ้างอิง

- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.). (2565). ข้อมูลโรงงานในเขตการนิคมแห่งประเทศไทย. สืบค้น 10/02/2024. จาก <https://www.ieat.go.th/th>
- ชยพล พุ่มเรือง. (2564). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนอาคารห้องเช่าบริเวณนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก econ.src.ku.ac.th/QA/files/2565/6334750348_Full.pdf
- ญาณิกา บริบูรณ์. (2565). การศึกษาความเป็นไปได้การลงทุนสร้างที่อยู่อาศัยประเภทอาคารชุด ที่มีความสูงไม่เกิน 8 ชั้น บริเวณ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. สืบค้นจาก econ.src.ku.ac.th/QA/files/2565/6334750348_Full.pdf
- ลักขณา ชุ่มแอ่น. (2564). การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนอาคารห้องเช่า ตำบลพลูตาหลวง อำเภอ ลัดหลิม จังหวัดชลบุรี. สืบค้นจาก econ.src.ku.ac.th/QA/files/2565/6334750348_Full.pdf
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2542). การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์ บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- หฤทัย มินะพันธ์. (2550). หลักการวิเคราะห์โครงการ ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ. กรุงเทพมหานคร. เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2561). แนวโน้มการย้ายถิ่นฐานของชาวต่างชาติที่จะเข้ามาทำงานในภาคตะวันออก. สืบค้น 10/02/2024. จาก <https://www.eeco.or.th/>
- มูลนิธิประเมินค่า-นายหน้าแห่งประเทศไทย. (2566). ราคาประมาณค่าก่อสร้างอาคาร พ.ศ.2563-2566. สืบค้นจาก <https://www.thaiappraisal.org/thai/>

วริสา ไพจิตรพิทักษ์. (2562). แนวทางการพัฒนาโครงการบ้านเดี่ยวภายใต้แนวคิดสุขภาพภรณ์ศึกษาโครงการ
จีรัง เรสซิเดนซ์ และโครงการอนุศาชีวานี พัทยา. มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกร.

สำนักงานกรมที่ดิน. (2567). ระบบคำหารูปแบบที่ดิน. (online). <https://landmaps.dol.go.th/>

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
Journal of Dhamma for Life

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>วารสารธรรมเพื่อชีวิต
Journal of Dhamma for Life

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.34

Study on the forms, features and methods in the study of Chinese ancient dance iconography

Haitao Wang^{1*}, & Phakamas Jirajarupat²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Haitao Wang

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: s62584947017@ssru.ac.th

2. Asst.Prof.Dr.Phakamas Jirajarupat

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: phakamas.ji@ssru.ac.th

Keywords:

Intercultural; Chinese Dance; Han Dynasty
Dance; Iconographic Research

Article history:

Received: 11/02/2024

Revised: 18/03/2024

Accepted: 04/06/2024

Available online: 21/07/2024

How to Cite:

Wang, H. & Jirajarupat, P. (2024). Study
on the forms, features and methods in the
study of Chinese ancient dance
iconography. *Journal Dhamma for Life*,
30(3), 12-23.

ABSTRACT

The study of iconography has been an important method in the study of Chinese and Western history and art, and there is a long 'academic tradition' of iconographic research dating back to the 20th century. Today, the study of art iconography continues to be a hot topic of research worldwide, with new research findings coming from different countries and crossover approaches. Chinese ancient dance art has a great influence all over the world. This paper analyzes the research characteristics and research paradigm of Chinese dance images from Art history perspectives. The specific research content of this paper includes visual actions, lines or symbols to record and reflect the performance and reproduction of dance images. This way of discourse is basically divided into two aspects: visual expression and meaning. Similarly, At the same time, it will also bring many references to other related research.

Introduction

The academic history of Western iconographic theory

The study of iconography mainly refers to the systematic research of Chinese and Western scholars who have taken images as their objects and carried out iconographic analysis, iconographic interpretation, and reconstruction of the meaning of images since modern times. The study of images has been a concern of ancient artists and literary critics since ancient China and was developed in the flourishing “Jinshi” studies of the Song dynasty (Bol, 2003). The study of images in ancient China focused more on the analysis of paintings and calligraphy and on the psychological motivations of their creators, as well as on the sociological significance behind them (Clunas, 2009) (Figure 1).

Figure 1: Haiyoujian inspiration in Suining County, Xuzhou city, Jiangsu Province

The entry of iconography into modern research horizons, especially in the past hundred years, has been the early stage of the study of images in China since the Song Dynasty and in the West in recent centuries, such as the analysis of iconography and religious images (Elkins, 2007). From the 'pictorial' analysis of religious objects and themes, iconography gradually moved into the study of the meaning of images and cultural theory (Mitchell, 1986). From its conception in the 19th century, it took shape in the 20th century. With the efforts of scholars such as Warburg, Panofsky, W.J.T. Mitchell, and Gottfried Böhm, modern iconography established its academic position, philosophy, and disciplinary system (Warburg, 1999; Panofsky, 1955; Mitchell, 1986; Boehm, 2007).

In the 1970s and 1980s, Western iconography became more accessible and broadened, entering almost every aspect of art historians' and sociologists' research, becoming the most influential research method and rapidly spreading throughout the world (Boehm, 2007). The study of iconography in China began in the 1980s, and with the focus on Western academic thought and research methods, it also began to learn from this new paradigm of art historical research (Wu, 2010). Representing figures such as Wu Hung, scholars began to think about the multiple counterpoint and multidimensional interpretation of meaning in iconography within traditional research. And in the following forty years, a great deal of valuable results and Chinese experiences were achieved. Research on the Chinese experience of art studies and the

history of various disciplines of art and art archaeology has also had several phases in the four decades of the new period (Wu, 2010). From the study of the West in the 1980s, to reflection and wandering around the new century, to the breakthroughs of the last decade, the study of Chinese iconography has also gradually developed a local character (Clunas, 2009) (**Table: 1**).

Iconography period	Identity	Time	Personage	Representative	Contribution of iconography	The source or time of the theory	
Conception	Classicist	778 - 1841	Friedrich Ast	Hermeneutical pioneers	The techniques of textual interpretation present three levels. The textual or syntactic level, the historical level (focus on meaning) and the cultural level.	1808 Hermeneutics 1808	Panofsky and his partners apply the unique tradition of German interpretation text to the interpretation of images". (Eyewitnessing: The Uses of Images as Historical Evidence P47)
Formation	Art Historian	892 - 1968	Erwin Panofsky	Representative of modern iconography	The methodology is divided into three steps: "pre-pictorial", "pictorial analysis" and "pictorial interpretation".	Iconography research: the humanistic theme of Renaissance art. 1939	Image is an integral part of the overall culture" (image history p48). At the same time, pan also ignored art and civilization, trying to find special significance in the "social history".
Development	Art historian	909 - 2001	E. H. Gombrich	Representative of modern iconography	It criticizes Panofsky's image theory, takes the author's intention as the interpretation object of iconology, and determines the only verifiable significance of the work.	1972 Gombrich on the Renaissance: Symbolic Images 1972	The symbolic meaning of image is discussed by comparing image with language
In-depth	Art historian	1942 —	W. J. T. 米歇尔 W. J. T. Michele	Representative of postmodern iconography	A study of visual culture, with concepts such as the "image turn" and the "meta-image".	Iconology: Image Text Ideology 1984	Michel believes that the image turn is an extended thinking from the two important directions of art history shown by Panofsky and Gombrich.

Table 1: Development history of iconography

There are four main characteristics of Chinese iconographic research: first, the increasing emphasis on local and traditional methods (Liu, 2011). Second, the greater attention to the Chinese attributes of the research object (Sun, 2010). Third, the establishment of the cultural

dimension and aesthetic context of Chinese images (Jiang, 2013). And fourth, the construction of an academic discourse and theoretical system for iconographic ontology (Mitchell, 2018). With the archaeology of fine art, art iconography, music archaeology and music iconography, as well as more categories of iconographic research gradually forming their own academic coordinates, an overview of the two decades of iconographic research in the new century has yielded remarkable results and a wealth of writings (Wu, 2010) (Xu, 2014). At this point, it has become imperative to construct a Chinese academic discourse system and build a Chinese art theory system, as well as a disciplinary system of iconography, and to put forward new goals and missions in contemporary art theory research (Panofsky, 2011; Wang, 2012) (**Figure 2**).

Figure 2: Rubbings of han Dynasty stone statues in Yinan, Shandong province

Literature Review

The research paradigm of dance iconography

There are a large number of descriptions of dance in China's thousands of years of history and vast classics. The dance image depicted on the painted pottery basin unearthed in Qinghai indicates that as early as the Neolithic period, people could express their thoughts and habits by depicting the scene of dance, proving that in China thousands of years ago, people had the custom of singing and dancing on the ground and were able to draw it in daily necessities (Li, 2001). In the Han Dynasty, the custom of thick burial was greatly promoted by the people and the court. A large number of cultural relics excavated from their tombs provided rich Han portrait stone bricks depicting dance scenes, showing that people hoped to have music and dance even in another world (Jin, 2006). Various mysterious flying dance images with different postures unearthed from Dunhuang Grottoes murals and Sutra caves filled the dance with infinite reverie at that time (Wu, 2010). The popularity of photos and images in modern society greatly affects the recording of movements. The dancing posture can be easily fixed on the screen and become a dance image or even a dance icon (Burke, 2018). The dance images of ancient China mainly exist in murals, stone carvings, calligraphy, and painting. Among them, Han portraits, dance enthusiasts, and grottoes are the main images. Roughly during the Han Dynasty (Eastern Han Dynasty) in China, the relationship between artistic image expression and reproduction changed from reproduction depiction to expression creation (Liu, 2011).

Limitations and debugging of the method. The method needs to be established and injected with the characteristics of dance. When we study images, how to establish such a scheme, or how to construct the academic system of "dance iconography" and how to express the discourse system. Of course, the discipline system is more complex and is a systematic project, which is the basis of the first two. Image, including internal image and external image. The image system includes symbol, body, and art, and several systems are integrated. The image system and image representation always hide the attributes and traces of specific

society, society, aesthetics, and characters. The ultimate goal of iconography research is to solve the problem of dance and serve dance, which is of great significance to dance history, dance performance, and creation (Mitchell, 2018). The value standard is that iconography is a means and cannot deviate. Iconology is a method. Back to the method itself, the ultimate purpose of image research is not image ontology. In a broad sense, text includes two aspects: image and text. In Chinese traditional narrative habits, the two are supplemented and combined, which is called "graphic style" (Panofsky, 2011). Among them, the presentation of images focuses on "video," and words, as interpretation and expression, focus on interpretation and philosophy (Wang, 2012).

Text is also a concept of comprehensive text. Image and text are mutually independent. In history, many images are created based on literary texts. Image texts are also annotations and postscripts to images (Xu, 2014). Symbols are the theme content of dance images. In the picture, form and content, symbols occupy the absolute research center. At the essential level of images, the deep interpretation of symbols in dance images is the key to the interpretation of formal beauty and meaning (Yu, 1992). Text includes both image recognition and text text. It mainly refers to the text representation associated with images. The importance of image and text has been debated in the West as early as the middle and late last century. Some scholars want to compare the position of image with text through the rise of iconology (Mitchell, 2006).

Image theme, i.e., theme or theme. It means the object reproduced or imaged by the image object, i.e., physical image, is "the physical properties such as texture, color, and graphics of printed paper, photos, or oil paintings" (Clunas, 2009). To better understand the relationship of "image," we can use the help of explanation. The so-called image is used to describe the characteristics of "present (imaginary) behavior, so as to correspond to the self-display as the present possession (perception), which can be translated into" image " (Elkins, 2007). Therefore, there are imaginary components in the image object that need to be analyzed. "The three methods of expressing Chinese culture follow a certain pattern, but it does not prevent us from transmitting many details about Chinese culture." "stereotype" comes from the word plate. It can be used to copy images, which is synonymous with the word "cliche" in French. The use of this word can make us have realistic associations with the relationship between the visual image and the image in our mind. The formula itself may not be wrong, but it tends to exaggerate some features of the facts and erase others (Gadamer, 1989). Usually, people's intuitive perception of images starts with physical images. For example, when you see the sunflower in the painting, it immediately corresponds to the sunflower image in real life; When there is no direct counterpart in reality, it enters the construction of "image object" (Warburg, 1999). This construction is based on prototype and imagination. Gadamer calls this behavior of imitating prototype "primitive order." For example, when we see the long-sleeved dance image of the Han Dynasty, because the world has not seen the dance of the Han Dynasty (the presence of History), we need to complete the reproduction in a sense through this construction (Bol, 2003) (**Figure 3**).

Figure 3: to 8 show the dance image in the image

Objective

The primary objective of this research is to explore and analyze the unique characteristics of dance imagery in contrast to other forms of visual representation. This study aims to investigate how dance-centric image design integrates and highlights the interplay between dance and various visual elements within an image. Specifically, the research will focus on the following.

1. Examining the Multi-Dimensional Nature of Dance Imagery

To analyze how dance imagery functions as a compressed space-time system, presenting both the dancer's perspective and the viewer's perspective, thereby contributing to a nuanced understanding of image dynamics.

2. Investigating Values and Aesthetics in Image Construction

To explore how values and aesthetics guide the creation of dance imagery, and how these elements contribute to the metaphysical reconstruction of the image's form, ultimately impacting the cultural representation of the dance.

3. Understanding the Logical Relationships in Dance Imagery

To delineate and interpret the three layers of logical relations within dance imagery: the relationship between the image and its elements, the correlation between the image's content and its broader context, and the ultimate expression of the image's meaning.

By addressing these objectives, the research seeks to achieve a comprehensive understanding of how dance imagery can be effectively constructed and interpreted to reflect and enhance cultural and aesthetic values.

Research Methodology

Analysis of methods and characteristics of dance imagology

Research methods and levels

Dance image is different from other images and its research is mainly reflected in the image design centered on dance and highlighting the relationship between dance and various elements of image in the overall image. Image itself is a multi-dimensional system. It is a compressed space-time, presenting everything in the image from the first perspective or the perspective of others.

In the construction of physical images, it is not difficult to find that the final guidance of images should be the guidance of values and aesthetics in the image body (image dance), and complete the reconstruction of metaphysical body in the construction of form, so as to achieve the comprehensive reconstruction of cultural body. In the research, three layers of logical relations are formed: image and its image elements - image content and its correlation - image meaning and its ultimate expression (**Table 2**).

1. 图像意义 Image meaning	
Dance temperament, style and characteristics	Ruler's will, view of history and values
2. 图像关联 Image association	
Life, clothing, architecture and technology	Body discipline and inertia expression
3. 图像身体 (图像舞蹈) Image body (image dance)	
Figurative action, symbolic allegory	Dance features, morphological patterns

Table 2: Three aspects of dance image

In the study of art history, there are three main methods: stylistics, iconology and sociology. There are different settings among different studies and schools. Dance iconography is to integrate the advantages of the three, for example, art and dance itself under style, image under image, culture and history under society.

For the understanding of image and image dance, dancers or viewers often obtain it through "vision", and the next level is intuition. A few people complete the image appreciation through comprehensive evaluation, synaesthesia, history and other "professional background". The visual center is established, which ignores and obscures other information of the dance

image. We should try to obtain association from vision and establish comprehensive feeling in "auditory perception", "image perception" and "intention perception" in order to obtain dynamic feeling in static state. The primary level is the harmonious relationship between vision, senses and holistic view. The first nature of image is to receive and convey through vision. The visual discussion of image has not stopped since the establishment of iconology. Visual reception is that the viewer can understand the image, props and shape of dance in the image. Basically, viewers tend to understand the form and situation of image dance from their own perspective and with their own experience. A few people consider it from the image itself or the original intention of the creator and image generation. The analysis stage of iconography is the elaboration of the "symbolic" value world composed of essential meaning and content. There is a certain unity and commonality between the interpretation of the final cultural connotation proposed by panovsky in iconography theory and the symbolic meaning of Han painting images. Intuitive or metaphorical, concrete intuitive expression and hidden content and metaphorical problems.

Dance image features

Any art research, including cultural research and social research, is composed of a large number of facts and data, and qualitative analysis is obtained in quantitative research. The study of dance images is also inseparable from the analysis of specific dance matters, such as the image of characters, movement vocabulary, dance scenes, clothing props, the relationship between dance and music acrobatics, dance accompaniment and so on. Each of these aspects can be further analyzed. The specific features are as follows.

1. Records in the general sense embody the form, carrier and specific content.
2. The response in the ideal (symbolic) sense implies people's expectation and pursuit of life, aesthetics and philosophy in the past. Many actions on the image are both performance and idealized exaggeration, which have been transformed in the process of artistic creation (production).
3. "Metaphor is a systematic description of unformed experience by borrowing the experience formed at the language level".
4. "Visual discourse assumes the role of metaphor and plays the function of metaphor, which ensures the transformation of the subject's ideology into the pictorial object world".
5. The hiding of image meaning, the repositioning of image perspective and the three-dimensional space of body reset: return to the historical context, return to the voice structure and return to the whole image.

Result

Aspect	Findings
Dance Image Meaning	Dance Temperament, Style, and Characteristics Dance images reflect unique temperaments, styles, and characteristics of the dancer, conveying deeper cultural and aesthetic values. Ruler's Will, View of History, and Values Dance imagery often mirrors the values and historical perspectives of the era, including societal norms and authority.

Aspect	Findings
Dance Image Association	Life, Clothing, Architecture, and Technology Dance images incorporate elements such as clothing, architecture, and technology to provide context and enhance cultural understanding. Body Discipline and Inertia Expression Emphasizes the physical discipline and movement dynamics of dance, revealing the technical and emotional aspects of the performance.
Dance Image Body (Image Dance)	Figurative Action and Symbolic Allegory Utilizes figurative actions and symbolic allegories to convey complex ideas and emotions, adding metaphorical depth to the imagery. Dance Features and Morphological Patterns Highlights the specific movements and forms of dance, contributing to the aesthetic and symbolic meaning of the image.
Additional Findings	Visual Perception and Intuitive Understanding Initial engagement with dance imagery is often visual, but deeper appreciation requires integrating auditory, visual, and intentional perceptions. Iconographic Analysis Combines stylistics, iconology, and sociology to understand symbolic value and cultural context. Qualitative and Quantitative Analysis Employs both qualitative and quantitative methods to analyze character images, movement vocabulary, and contextual elements.

The results emphasize the distinct nature of dance imagery compared to other visual forms. They highlight how dance images encapsulate unique characteristics, historical values, and symbolic meanings through their representation. The integration of life elements, body dynamics, and symbolic actions provides a comprehensive understanding of the dance's cultural and emotional depth. Additionally, the study underscores the importance of combining visual, auditory, and contextual analyses to fully appreciate the multidimensional aspects of dance imagery. These findings demonstrate the complex interplay between visual representation and cultural expression in dance.

Discussion

The research into dance imagery has elucidated the unique aspects that set it apart from other forms of visual representation. Dance images are inherently multidimensional, capturing the essence of movement, emotion, and cultural context in a compressed space-time framework. This study highlighted the critical role of visual perception in understanding dance imagery, where initial engagement is often through vision, but deeper appreciation requires an integration of auditory, visual, and intentional perceptions. However, the analysis revealed that dance imagery is a powerful medium for conveying cultural values and historical perspectives. The embodiment of dance temperament, style, and characteristics in the imagery reflects the underlying cultural and aesthetic values. Moreover, the association of dance with life elements such as clothing, architecture, and technology enriches the viewer's understanding of the dance's context and its societal significance. Iconographic analysis aspect proved invaluable in interpreting the symbolic content of dance images. By integrating stylistics, iconology, and sociology, the study provided a holistic understanding of the imagery, emphasizing both the symbolic meanings and contextual interpretations. This approach underscored the importance of considering both the form and content of dance images to appreciate their full cultural and aesthetic impact.

Conclusion

In the image research of ancient China, a significant number of images adhere to a specific program that reveals the expression of order step by step. This order encompasses the coordination of things and relations, including cultural order, social order, and the natural order of heaven and earth. It is evident that Chinese images, including dance images, embody this order system. Art research, whether cultural or social, is fundamentally composed of extensive facts and data, with qualitative analysis derived from quantitative research. Similarly, the study of dance images necessitates the analysis of specific dance elements. Each aspect can be further scrutinized, and the gradual interpretation of the micro-world in dance images facilitates the systematic analysis of specific themes and images. This forms the foundation for understanding image elements and their significance.

Today, iconography and image research exhibit remarkable adaptability and have intersected with various disciplines. The essential attribute of an image is to record and convey. Through the vast expanse of history, we can appreciate the art and civilizations of the past through the remnants of images. The core question remains: what do dance images aim to express, and what was the ultimate purpose of the ancients in depicting these images? This profound inquiry is crucial for unlocking the ultimate value and purpose of dance image research.

Recommendation

Multidimensional analysis is future research should continue to employ a multidimensional approach to analyze dance imagery, incorporating visual, auditory, and contextual perspectives. This will provide a more comprehensive understanding of the dynamic and static elements of dance. Cultural and Historical Context, researchers should place greater emphasis on the cultural and historical context of dance images. Understanding the era, societal norms, and cultural values during which the dance was created will deepen the interpretation of its imagery. Integration of Analytical Methods, the integration of stylistics, iconology, and sociology should be expanded in future studies. This combination has proven

effective in uncovering the symbolic and cultural significance of dance images and should be further developed. Educational Programs, educational programs in dance and visual arts should incorporate training on the interpretation of dance imagery. This would help dancers, choreographers, and art students to better understand and create meaningful dance images that convey deeper cultural and aesthetic values. Technological Advancements: Utilize advancements in technology, such as virtual reality and augmented reality, to create immersive experiences of dance imagery. These technologies can enhance the viewer's perception and understanding of the multidimensional aspects of dance. Interdisciplinary Collaboration, Encourage interdisciplinary collaboration between dance practitioners, visual artists, and cultural historians. This will foster a richer exchange of ideas and methodologies, leading to more nuanced and comprehensive analyses of dance imagery.

By addressing these suggestions, future research and practice can enhance the understanding and appreciation of dance imagery, highlighting its unique ability to convey complex cultural and aesthetic values through visual representation.

Reference

- Boehm, G. (2007). *Iconic Turn, Ein Brief; W.J.T. Mitchell, Pictorial Turn. Eine Antwort*. In H. Belting (Ed.), *Bilderfragen: die Bildwissenschaften im Aufbruch* (27-47). Munich: Wilhelm Fink Verlag.
- Bol, P. K. (2003). *Neo-Confucianism in History*. Harvard University Asia Center.
- Burke, P. (2018). *History of Image Certification*. Beijing: Peking University Press.
- Clunas, C. (2009). *Art in China*. Oxford University Press. Retrieved: 12/01/2024. From <https://global.oup.com/academic/product/art-in-china-9780199217342?cc=us&lang=en&>
- Elkins, J. (2007). *Visual Studies: A Skeptical Introduction*. Routledge.
- Gadamer, H.-G. (1989). *Truth and Method*. Crossroad.
- Jiang, D. (Ed.). (2013). *New Theory of Chinese Classical Dance*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House.
- Jin, Q. (2006). *Chinese Traditional Culture and Dance*. Beijing: China Social Sciences Press.
- Li, J. (2013). *Music and Dance Performance and Performance Space in Dunhuang Frescoes*. Shanghai: Shanghai Bookstore Publishing House.
- Li, R. (2001). *Musicological Research on Han Portrait*. Beijing: Jinghua Press.
- Liang, Y. (2014). *Research on Sleeve Dance in Han Dynasty*. Wuhan: Central China Normal University Press.
- Liu, E. (2002). *Chinese Dance Cultural Relics Atlas*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House.
- Liu, E. (2002). *Chinese Dance Relics Atlas*. Shanghai: Shanghai Music Publishing House.
- Liu, J. (2011). *The Expression of Han Portrait and Dance Image*. Beijing: Nationalities Publishing House.
- Liu, J., Li, X., & Shao, J. (2017). *Chinese Ancient Material Culture History: Painting Tomb Murals (Han)*. Beijing: Kaiming Press.
- Mitchell, W. J. T. (1986). *Iconology: Image, Text, Ideology*. University of Chicago Press.

-
- Mitchell, W. J. T. (2006). *Image Theory*. Beijing: Peking University Press.
- Mitchell, W. J. T. (2018). *He Qiu*. Beijing: Peking University Press.
- Panofsky, E. (1955). *Meaning in the Visual Arts*. University of Chicago Press.
- Panofsky, E. (2011). *Image Research*. Shanghai: Shanghai Sanlian Bookstore.
- Sun, Y. (2010). *Introduction to Chinese Dance in Han Dynasty*. Beijing: China Literary and Art Federation Press.
- Wang, L. (2012). *Music Image and Yunnan Folk Music and Dance Image Research*. Kunming: Yunnan People's Publishing House; Kunming: Yunnan University Press.
- Warburg, A. (1999). *The Renewal of Pagan Antiquity: Contributions to the Cultural History of the European Renaissance*. Getty Research Institute.
- Wu, H. (2010). *Life, Reading, New Knowledge Sanlian Bookstore*. Beijing: Life, Reading, New Knowledge Sanlian Bookstore.
- Wu, H. (2010). *The Art of the Yellow Springs: Understanding Chinese Tombs*. University of Hawaii Press. Retrieved: 08/01/2024. From: <https://uhpress.hawaii.edu/title/the-art-of-the-yellow-springs-understanding-chinese-tombs/>
- Xin, L. (2000). *Comprehensive Research on Han Dynasty Stone Inscriptions*. Beijing: Cultural Relics Publishing House.
- Xu, L. (2014). *Research on Dance Body Expression under the Visual Power of "Alienation" and "Anti-Alienation"*. Beijing: Minzu University of China Press.
- Yu, P. (1992). *Chinese Classical Dance and Yashi Culture*. Changchun: Jilin Education Press.
- Zhu, C. (2007). *Field Reports on Art of December Bricks of the Han Dynasty*. Nanning: Guangxi People's Press.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.35

The deconstruction of the character of Tosca and the method of performance

Rui Wang^{1*}, Chutima Maneewattana², & Xiaodong Hu³

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author: ***

1. Rui Wang

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: s63584947004@ssru.ac.th

2. Asst.Prof.Dr.Chutima

Maneewattana

Faculty of Fine and Applied Arts
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: chutima.ma@ssru.ac.th

2. Prof.Dr.Xiaodong Hu

Music College of Jiangxi Normal
University, China.

Email: frankhxd@126.com

Keywords:

Tosca; Image Deconstruction; Performance
Methods

Article history:

Received: 01/05/2024

Revised: 04/06/2024

Accepted: 18/06/2024

Available online: 22/07/2024

How to Cite:

Wang, R. et al. (2024). The
deconstruction of the character of Tosca
and the method of performance.
Journal Dhamma for Life, 30(3), 24-40.

ABSTRACT

Tosca is a classic opera written by Puccini, based on the original play by French playwright Sardou, which tells a tragic love story. Tosca is an important milestone in Puccini's creative career. This study aims to explore the performance method and the way of portraying the character Tosca in Puccini's opera Tosca, adopting the methods of literature research, interview and observation to analyze in depth the image structure, vocal performance and performance techniques of the character Tosca. By observing and comparing the versions sung by different singers, the performance methods and ways of portraying the role of Tosca are summarized. The two singers, Callas and Georgiou, each sang the aria "For art, for love" in their own way, showing Tosca's inner struggles and contradictions, as well as his love for art and his obsession with love. The two versions of the aria show a high level of artistic accomplishment, but differ in characterization, and the researchers explored the ways to make Tosca's character performable through comparative analyses.

Introduction

Background of the study

Background of the composition of the opera Tosca

Puccini's *Tosca* opera, the fifth work of his creative career, is an essential classic in the history of music. With a libretto by Illica and Giacosa, the opera was first performed publicly in 1900, and has since become a classic fixture in the repertoire of the world's major opera houses, where it remains a favorite.

As early as 1889, Puccini intended to adapt the play of the same name by the French playwright Sardou into an opera. However, for various reasons, this plan was never realized. As his contemporaries Mascagni's *Cavalleria Rusticana* and Léoncavallo's *Les Scandals* sparked a fervor in the opera world with their stark realism, Puccini realized that his own compositions needed to evolve with the times. Therefore, he began to actively select scripts and finally chose Sardou's *Tosca* as his creation, thus laying the foundation for the magnificent transformation of *Tosca* from drama to opera. (Wang Rui, 2018)

Sardou's original play *Tosca*, set in the 16th century during the French Wars of Religion, tells a true historical story that provided Puccini with a wealth of inspiration. During the adaptation process, Puccini made significant adjustments to Sardou's original play. The original play had a three-act structure, which Puccini streamlined into two acts, resulting in a more compact plot. There are ten-character roles in the original play, but in Puccini's opera, only seven roles remain, including two supporting roles. This restructuring resulted in a more distinctive characterization of the opera, and the setting was relocated to the Napoleonic era, with the whole unfolding in a few hours over the course of a single day, presenting the audience with a tighter, more compelling story.

In the creation of *Tosca*, Puccini not only made a breakthrough in the subject matter, but also abandoned the tragic and sentimental mood consistently pursued in his previous works in terms of musical composition. Instead, he adopted a more powerful and grandiose musical style to shock the audience. This change in musical style makes *Tosca* an important milestone in Puccini's creative career (He Ying, 2005).

Although Illica and Giacosa's adaptation of the libretto was criticized for the illogicality of parts of the plot, Puccini's romantically passionate music won wide acclaim, and the opera *Tosca* was a great success when it was first performed on January 14, 1900 at the Teatro Constantini in Rome. The audience was impressed by Puccini's music and applauded the opera. Since then, "*Tosca*" has become the classic repertoire of the world's major opera houses, and has become a bright pearl in Puccini's creative career.

Overall, Puccini's *Tosca* opera is a work full of romantic passion and realism style. By adapting the play *Tosca*, Puccini successfully transformed a true historical story into a fascinating opera. His breakthroughs and innovations in music composition have made this opera a classic among classics. The success of *Tosca* also further consolidated Puccini's position in the opera world, making him a great composer in the history of music.

Literature Review

Overview of the plot of the opera Tosca

The three-act opera *Tosca* is a profoundly moving work that depicts a heart-wrenching love tragedy in the city of Rome in 1800. The opera is a finely nuanced portrayal of the deep

affection between the painter Cavaradossi and the opera singer Tosca, and the tragic sacrifices they made for their love and ideals (**Table 1-1**).

Character (in a play, novel etc.)	dignity	Voice type (part)
Tosca	singers	soprano
Mario Cavaradossi	painter	tenors
Scarpia, capital of Bosnia and Herzegovina (Tw)	sergeant	baritone
Cesar Angelotti	political prisoner	lower register male voice
	churchwarden	baritone
Spoleta	Secret agents (police)	tenors
Charonne	gendarmier	lower register male voice
	prison guard	lower register male voice
	shepherd boy	children's voice

Table 1-1: Information about the main roles in the opera Tosca

Set in the historically rich city of Rome, Cavaradossi gets into trouble when he is arrested and imprisoned for covering for an escaped revolutionary. His lover Tosca, an opera singer of great repute, turns to the sinister and cunning police chief Scarpia for help to save his beloved lover. Scarpia, who has always coveted Tosca's beauty, shamelessly makes a demand that he forces Tosca to commit herself to him in exchange for rescuing Cavaradossi. Under Scarpia's lechery, Tosca has no choice but to agree to this shameless demand, demonstrating her firm belief in sacrificing everything for the sake of love. However, Tosca is not always at the mercy of fate. At the time when Scarpia was getting carried away, she was so clever that she used the dagger on the table to stab Scarpia's chest, showing her brave resistance. This heroic act not only reflects her steadfastness in love, but also highlights her independence and dignity as a woman. In the early hours of the morning, on the execution ground located on the roof terrace, Tosca informs Cavaradossi that this execution is a fake, and specifically instructs him to remain motionless and pretend to be dead after the gunshot. She orchestrates an elaborate escape plan, hoping to regain her life with her lover. However, when the shots are fired, Tosca is shocked to realize that she has been deceived. Scarpia's men realize that the chief is dead and quickly come to apprehend Tosca. Facing the approaching police and soldiers, Tosca angrily shouts, "Scarpia, I'm going to God with you!" She then determinedly jumped off the building and ended her life. This tragic ending is heartbreaking, and at the same time makes people stand in awe of Tosca's bravery and determination.

Unlike the original play, in the operatic version, the character of Tosca's backstory is drastically compressed, but her complexity is closely tied to her life experiences. Originally a wild girl herding sheep in the mountains, Tosca was adopted by the nuns of the Church and brought into the convent. Her piety contrasts with Cavaradossi's idea of freedom. In the convent, she demonstrated a remarkable musical talent and at the age of sixteen was discovered by a composer who wanted to train her as an opera singer. This decision sparked a bitter dispute between the composer and the convent, and even drew the attention of the Pope. After an audition, the Pope, impressed by her singing voice, declared her free to devote herself to the arts. Soon her singing conquered audiences in Rome and throughout Italy. Tosca was impetuous, capricious, affectionate and religious, and told her confessor priest everything

that was on her mind without reservation. She is also a fervent royalist, but this character trait is downplayed in Puccini's writing. This makes the audience focus more on the tragedy of her love for Cavaradossi and the brave sacrifices she makes for love.

Overall, *Tosca* is a touching opera work, which shows a deep and moving love tragedy through delicate characterization and vivid plot. The character of Tosca wins the admiration and sympathy of the audience with her bravery, determination and spirit of sacrifice. Her story makes us think deeply about the complex relationship between love, ideal and sacrifice, and at the same time makes us feel the glory and greatness of human nature.

Analysis of the creation of the role of "Tosca"

Puccini's classic opera *Tosca* has become a bright pearl in the history of opera with its rich characterization and profound emotional portrayal. In this work, the character of Tosca is particularly compelling, not only as a passionate woman, but also as a complex individual struggling between love and jealousy (Niu Minghui, 2009).

In the first act of the opera, Tosca is imbued with qualities of beauty and kindness. She is proactive in her pursuit of love and harbors a deep love for Cavaradossi. However, impatience and jealousy also lurk in her character. This complex character trait makes Tosca suffer from constant inner struggle and torment in her pursuit of love. Puccini skillfully deepens Tosca's deep love for Cavaradossi through a dramatic scene related to the portrait. Tosca's insistence that Cavaradossi change the color of the eyes in the portrait to the same black as hers is a move that not only reveals her deep-seated jealousy and possessiveness of her love, but also demonstrates her persistence and steadfastness in love. As the plot develops, Scarpia uses the female fan to trigger Tosca's jealousy, causing her to fall into an elaborate trap. The design of this plot not only demonstrates Scarpia's cunning and insidiousness, but also highlights Tosca's wavering and struggling between love and jealousy. When Cavaradossi is tortured by Scarpia to extract a confession, Tosca has no choice but to reveal Angelotti's whereabouts in order to save her lover. This act not only demonstrates her bravery and selflessness, but also highlights her helplessness and compromise in the face of love.

However, when Scarpia threatens Cavaradossi's life and forces Tosca to commit herself to him, Tosca chooses to bravely defend her love and dignity. She takes up a dagger and stabs Scarpia, an action that not only reflects her character trait of daring to love and hate, but also highlights her strength and bravery in times of trouble. Puccini brings Tosca's dramatic conflict to a head through opera. In an emotional mix of helplessness, bravery and strength, Tosca fights for love. However, she naively thinks that she will be able to get away from the world with Cavaradossi after executing the fake shooting, but when she finds her lover in a pool of blood, she realizes that she has been tricked. The handling of this plot not only demonstrates Puccini's deep understanding of his characters' psychology, but also pushes Tosca's complex character to the extreme. Puccini's dramatic conception of the opera *Tosca* is extremely clever, and Tosca's jealousy becomes the key to the development of the plot. This character trait not only drives the plot, but also makes the character of Tosca more vivid and three-dimensional. Scarpia's use of the fan successfully provokes Tosca's jealousy, making the play reach its climax when the audience is worried about Tosca. When Tosca picks up the dagger and stabs Scarpia in the chest, she shows her helplessness and bravery, which fully demonstrates Puccini's ingenious plot idea of the play.

The successful portrayal of Tosca in the opera "*Tosca*" is due to the careful creation of the script writer as well as Puccini's excellent artistic talent and profound literary skills.

Through the twisted and novel storyline and profound psychological depiction, Puccini successfully portrayed the typical character of Tosca in the typical environment of the opera. Her love, jealousy, bravery and strength are fully demonstrated on stage, making her vivid image deeply imprinted in the hearts of the audience. Puccini's opera "Tosca" is not only a masterpiece depicting love, but also an artistic treasure showing the glory and complexity of human nature. It lets us see the beauty and fragility of love, as well as the resilience and bravery of human nature in difficult situations. The successful portrayal of the role of Tosca has undoubtedly left a colorful mark in the history of opera.

Objective

The purpose of this paper is to analyze and summarize the performance method and shaping of the role of "Tosca", and to explore how Puccini successfully portrayed Tosca as a rich and complex character by using musical and dramatic means. At the same time, the study takes the classic cantata "For Art, For Love" of Tosca's character as an example, and summarizes the performance methods and shaping methods of Tosca's character through the analysis of the versions sung by different singers.

Research Methodology

Literature research method

This study adopts the literature research method to analyze and study in depth the literature related to Puccini's opera Tosca and the role of Tosca. Through reviewing books, papers and journal articles on opera librettos, Puccini's life and creative style, opera criticism and appreciation, and character analysis, we collect and organize information on the creative background, character traits, and musical and dramatic performance of Tosca's characters. Through the comprehensive analysis of these documents, we will gain an in-depth understanding of how Puccini successfully portrayed Tosca, a full-bodied and complex character, through the use of musical and dramatic means.

Interview method

In the course of the study, the researchers interviewed literary experts, vocal experts and myrmecologists, and studied the opera Tosca, the role of Tosca, and Tosca's classic cantata For Art, For Love from the different professional perspectives of the three experts. The three experts chosen for the interviews all have a high academic level in China, and at the same time have a more in-depth research base on the opera Tosca. The information of the three experts is as follows (Table 3-1).

Serial Number	Name Of Expert	Unit (Of Measure)	Title
1	Mr. Wang	Department of Chinese, HB University	Associate Professor, Department of Chinese
2	Ms. Liu	TJ Academy of Arts	Professor, Department of Vocal Music

Serial Number	Name Of Expert	Unit (Of Measure)	Title
3	Mr. Sheng	HDSF University	Aesthetics expert and professor

Table 3-1: Information on Expert Interviews

An outline of the interviews with the three experts is provided below (**Table 3-2**).

Outline of an interview with a literary expert
1. From your professional literary perspective, what are the distinctive literary features of the opera Tosca in terms of plot structure, theme and characterization? 2. How would you evaluate the dramatic conflict in Tosca and the way it presents the psychological changes in the characters? 3. How does the cantata "For art, for love" textually represent the inner world and emotional turns of Tosca's character?
Outline of an interview with an expert in vocal studies
1. What are the vocal qualities and technical requirements needed for the role of Tosca, analyzed in terms of vocal technique and singing style? 2. What are the difficulties in singing the cantata "For art, for love" and how can they be overcome? 3. What elements do you think should be present in a successful vocal performance of Tosca's character in Tosca?
Aesthetics Expert Interview Outline
1. From an aesthetic point of view, how does the role of Tosca present the complexity and contradictions of human nature in the opera Tosca? 2. What are the aesthetic qualities of Tosca as a tragic figure who is faced with love, art, and moral choices? 3. How is Tosca's aesthetic portrayal portrayed through music, lyrics, and staging in the classic cantata "For Art, For Love"?

Table 3-2: Outline of expert interviews

Observation Method

In the course of the study, the researchers observed and analyzed world-renowned sopranos Callas and Georgiou as they sang the cantata "For Art, For Love," making detailed observations and records of their vocal techniques, emotional expression, and stage performances in their singing. The singers' performance methods and techniques in portraying the role of Tosca will be observed. The observation results will provide the study with a wealth of practical experience and real-life examples, which will help to gain a deeper understanding of the performance methods and ways of portraying Tosca's roles. The observation table is below (**Table 3-3**).

singers	sung version	Observation Methods
Maria Callas	1964 Royal Opera House, Covent Garden, England Edition	Video Watch
Angela Georgiou	Version sung in Puerto Rico in 2005	Video Watch

Table 3-3: observation table**Comparative analysis method**

This study adopts the comparative analysis method to explore the differences in the performance methods and techniques of different singers in portraying the role of Tosca by comparing and analyzing the versions of For Art, For Love sung by different singers. The singing versions of two famous sopranos, Maria Callas and Angela Georgiou, were chosen for comparative analysis.

Multidisciplinary Cross-Research Approach

In the process of exploring the performance methods and ways of portraying Tosca's characters, this study employs a multidisciplinary cross-study approach. Starting from a single disciplinary perspective, such as literature, voice and aesthetics, it crosses disciplinary boundaries and combines theories, methods and perspectives from different disciplines in order to understand the complexity and multidimensionality of Tosca's characterization in a more comprehensive and in-depth way.

Result

Aspect	Findings
Literature Research Findings	The literature review revealed that Tosca is a multifaceted character shaped by her diverse life experiences, including her time as an orphan, shepherdess, and nun. Each phase of her life contributes uniquely to her personality traits, such as resilience, independence, and emotional sensitivity. These experiences align with psychological theories on personality development.
Expert Interviews	Literary Experts: Highlighted distinctive features of the opera's plot and themes, emphasizing dramatic conflicts that illustrate Tosca's psychological changes. Vocal Experts: Discussed technical requirements and challenges of performing the role, emphasizing the need for a strong emotional connection. Aesthetics Experts: Explored Tosca as a tragic figure, examining her moral choices and emotional struggles.
Comparative Analysis of Performances	Analysis of different singers' interpretations of the cantata "For Art, For Love" revealed variations in vocal techniques and emotional expression. Notable performances by Maria Callas and Angela Georgiou showcased distinct approaches: Callas emphasized dramatic intensity, while Georgiou

Aspect	Findings
	focused on lyrical beauty. This highlights the importance of individual interpretation in portraying Tosca's character.
Overall Findings	Tosca is a rich and complex character whose development is influenced by her multifaceted background and the interplay of various artistic elements. The findings contribute to a deeper understanding of character development in literature and opera, emphasizing the significance of interdisciplinary approaches in analyzing complex characters.

Discussion

The multifaceted nature of Tosca's character, as explored in this research, reveals a profound complexity shaped by her diverse life experiences and contradictory traits. This discussion delves into the significance of these findings and their broader implications in understanding character development in literature and opera.

The Impact of Diverse Backgrounds

Tosca's life as an orphan, shepherdess, and nun significantly influenced her character, each phase contributing uniquely to her personality. Her early orphanhood instilled a sense of independence and resilience, essential for navigating life's hardships. This aligns with psychological theories suggesting that early life experiences profoundly impact personality development (Bowlby, 1982). The free-spirited and fearless nature developed during her time as a shepherdess illustrates how interaction with nature can foster a sense of freedom and fearlessness. Such traits are often emphasized in literary characters who draw strength from their environments (Thoreau, 1854).

Religious Influence and Character Formation

Tosca's time in the convent and her strong religious faith played crucial roles in shaping her moral compass and behavior. Her unwavering faith and sense of justice, while admirable, also highlight a potential naivety and vulnerability to deception. This duality reflects the complexities observed in characters who possess strong moral convictions yet struggle with practical realities (Dostoevsky, 1866). The exploration of this aspect of Tosca's character contributes to the broader understanding of how religious upbringing can create both strengths and blind spots in an individual's personality.

Contradictory Character Traits

The juxtaposition of Tosca's strong independence and emotional vulnerability adds depth to her character. This duality is a common theme in literature, illustrating the inherent contradictions within human nature (Shakespeare, 1603). Tosca's ability to exhibit both strength and sensitivity enhances the realism of her character, making her relatable to the audience. This complexity is crucial in character studies, as it demonstrates that multifaceted personalities are more engaging and realistic.

Tosca's Approach to Love

Tosca's passionate and sometimes impulsive approach to love underscores her intense emotional nature. Her extreme dedication and jealousy reflect a common narrative in romantic

literature, where love is portrayed as an all-consuming force (Brontë, 1847). This intense emotional involvement often leads to dramatic and tragic outcomes, as seen in Tosca's story. Understanding her approach to love offers insights into how characters navigate their personal relationships and the consequences of their actions.

Musical Expression and Emotional Conveyance

The use of musical elements to express Tosca's emotions is a significant aspect of this research. The composer's ability to convey Tosca's inner world through music demonstrates the power of auditory elements in character portrayal. This technique aligns with theories in musicology that emphasize the emotional impact of musical motifs and themes (Cooke, 1959). Analyzing these musical expressions provides a richer understanding of how Tosca's character is brought to life on stage.

Broader Social and Historical Context

Situating Tosca's character within her broader social and historical context enhances the understanding of her actions and traits. The societal norms and expectations of her time influenced her behavior and decisions, highlighting the importance of context in character analysis. This approach aligns with historical criticism, which examines literature in light of the historical period in which it was created (Greenblatt, 1980).

Symbolism and Thematic Complexity

Finally, the symbolic elements used in portraying Tosca's character add layers of meaning to her story. Symbols such as her voice and musical motifs are crucial in understanding the thematic complexity of her life. This aligns with semiotic theories that explore how symbols convey deeper meanings in literature (Barthes, 1967).

Conclusion

Image structure of Tosca's characters

Literary perspective deconstruction: the tragic figure of Tosca

Tosca's life is full of complexity and drama. Her multiple backgrounds have shaped her character while making her life path twisted and bumpy. As an orphan, she lacked the warmth of a family and parental guidance since she was young, which forced her to face the hardships of life independently and develop a strong and independent personality. However, this experience has also made her emotionally sensitive and fragile, and she is easily hurt by the outside world.

As a shepherdess, Tosca's life background gave her a free-spirited and fearless nature. In the vast expanse of nature, she learned to keep company with animals and talk with heaven and earth, and this way of life made her character more straightforward and fearless. She dared to pursue her beliefs and ideals without being bound by the world, and this spirit was reflected in her later life.

Upon entering the convent, Tosca was inculcated and baptized in religion, which became an integral part of her life. She was loyal to her faith and stood firm on justice, and this quality was fully reflected in her behavior. However, religious faith also makes her appear to lack the ability to recognize truth and good and evil when facing the complexity and change of the real world. She believes too much in the inherent goodness of human nature and is easily deceived and exploited by others.

Tosca's character has a strong and independent side as well as a sensitive and vulnerable side. Her upbringing, though simple and well-intentioned, makes her seem overwhelmed in the face of a complex and changing society. This contradictory character trait makes her seem hesitant in dealing with relationships and easily influenced by others. However, it is this contradictory character that allows her to show amazing courage and determination in the face of the threat of power and tyranny.

When it comes to love, Tosca shows passionate initiative, dedication and sensitivity. She dares to pursue her love and defies the world's eyes, and this courage is admirable. However, she is also prone to jealousy and has difficulty controlling her temper, which leads to misunderstandings and conflicts between her and her lover. Her views on love were full of impulsiveness and extremes, and she regarded love as the whole of her life, which made her lover's passing away a great blow to her, and eventually led to her tragic martyrdom.

Overall, Tosca's life journey is full of drama and tragedy. Her background of multiple identities, contradictory character traits, and her persistent pursuit of love have made her life colorful.

Deconstruction from a Vocalist Perspective: The Multiple Characters of Tosca

Tosca's personality is unique, frank and firm, however, in the whirlwind of emotions, she also reveals her sensitive, jealous and emotional side. In order to portray the complexity of this multi-faceted character, the composer ingeniously chose a singing declamation as a means of musical expression.

The declamatory key, as a unique form of music, provides a broad stage for Tosca's emotional world. Through the continuous small wave melody, we seem to be able to feel Tosca's inner romance and lyricism. And when the octave dances resound in the music, her excitement surges like a tidal wave, letting us feel the strong fluctuation of her emotion. In addition, the parallel upward repetition of pitches or upward scales skillfully depicts Tosca's escalating jealousy, like a flame burning in her heart, getting more and more intense (Xu Niannian, 2012).

Before Tosca has even taken the stage, her presence is already signaled by her distinctive voice. Her lover, Cavaradossi, is a fresco painter at the church, and when Tosca arrives to look for him, she finds the church doors closed. She calls out anxiously from outside the door, her voice full of anticipation and anxiety. However, her lover is slow to come to the door, which makes Tosca's mood more and more anxious. This expressive technique of hearing her voice before seeing him not only emphasizes Tosca's straightforward character, but also vividly shows her anxiety and impatience as she waits outside the door through the expansion of the horizontal intervals and the gradual narrowing of the note timbres.

Figure 4-1: Tosca Scherzo

Image credit: Opera Tosca proper (Chinese-Italian version)
searched on March 28, 2024

In the opera Tosca, Tosca's affectionate calls and urgings to his lover Mario, followed by his anger and suspicion, are skillfully expressed through music. In the first call of "Mario" (Figure 4-1, mark 1), the composer uses two small words and two groups of E, and carries the melody horizontally from long to short. This treatment not only conveys Tosca's heartfelt inner call, but also shows her anticipation and longing for her lover. In the subsequent development of the music, the composer successfully demonstrates Tosca's change of mood through changes in pitch, rhythm and melody. In the second "Mario" (Figure 4-1, Marker 2), the pitch rises to a small-letter group II ascending F, creating a parallel major second. At the same time, the timing changes from the previous combination of half notes and quarter notes to three even quarter notes. This clear rhythmic and horizontal melodic line fully reveals Tosca's urging tone revealed in its calmness. In the section where "Mario" is called out three times in a row with the exact same melody (Figure 4-1, Marker 3), the musical treatment changes dramatically. The pitch drops from E-flat in the second group of small words to B-flat in the first group of small words, giving a purely fourth downward progression that imparts a "commanding" tone to the music. At the same time, the tempo changes from a natural balance to an urgent and unstable "dotted" quarter note. The notation "stizzita" (angry) and "rall." (slow) are also marked on the score. These careful musical treatments succeed in showing Tosca's suppressed roar and her slightly skeptical tone.

Although the audience cannot see Tosca herself in this section, we can deeply feel her blunt and impatient personality through her unique voice performance. The use of this musical expression not only enriches the inner world of the character, but also brings the audience a more three-dimensional and vivid viewing experience. Through the power of music, we seem to be able to cross the screen and directly feel Tosca's inner struggles and conflicts.

Looking at the score, every emotional twist and turn of Tosca's life is brought to the fore through the telling sense of the declamatory key added to the score. From the romantic lyricism of the small wave melody, to the excitement of the octave jump, to the jealousy of the repeating pitches and upward scales, these musical elements together constitute Tosca's complex and multi-faceted emotional world. At the same time, through the expansion of horizontal intervals and the gradual narrowing of note timings, the composer skillfully depicts Tosca's psychological state as he waits outside the door. This musical expression not only shows Tosca's anxiety and impatience, but also enables the audience to understand her emotional world more deeply.

Aesthetic perspective deconstruction: feminist reflections in Tosca's

In traditional European society, the concept of gender roles is deeply rooted, but Puccini, with his unique artistic perspective, breaks away from the norm and shows the audience a real and complex world of gender.

In Tosca, Puccini's talent is on full display. Using his mastery of musical technique and "realism", he succeeded in portraying the qualities of gender and sexuality to the fullest extent. The role of Tosca is not only an operatic character, but also a medium used by Puccini to explore the concept of gender. Her fate, her inner world, becomes a powerful tool for Puccini to reveal the complexity of gender concepts.

Puccini's creations convey the belief that the value of a work lies in whether it can truly reflect real life and touch people's hearts. He chose to focus on the fate of female characters,

exploring the most hidden corners of their character and listening to their inner world, precisely because he saw the important role women play in the social concept of gender.

Tosca, a woman who lived during the Revolutionary period of dark politics and coercion, had a personality that was true and pure, passionate and jealous, daring to love and hate. However, it is this personality that makes her a victim of unjust social phenomena. Through the character of Tosca, Puccini successfully reveals the complexity and contradiction of gender concepts in the society at that time. In a revolutionary period seemingly full of freedom and passion, the fate of women is still bound and restricted by gender concepts. Tosca's jealousy becomes an important thread in the opera, and Puccini skillfully combines it with tension, pathos and mockery, which makes the theme of the opera deepen and expand.

Methods of performing Tosca's role

For Art, For Love is the most important aria sung in the role of Tosca, from which the researchers explored ways to summarize the performance of the role of Tosca by comparing the versions sung by Maria Callas and Angela Giorgiu, two world-class singers.

Versions sung by Maria Callas

For Art, For Love eschews elaborate intros, and Callas' voice is soft and flavorful, accompanied by low chords that are always precisely controlled, like a carefully polished artifact that is both tough and resilient, demonstrating unparalleled virtuosity. Her range is so wide that she seems to be able to embrace all the emotions of the world. Each note flowed slowly and long under the skillful support of her breath. Karas' tone is like the deep night sky, both mysterious and full of deep emotion. There seemed to be an irresistible sadness in her voice, an emotion that surged like a tidal wave. This emotion is conveyed not only by the strength and pitch of her voice, but also by the perfect combination of her deep understanding of music and her mastery of technique.

Bar 9 is an important turning point in the accumulation of Tosca's character's emotions (Wang Lili, 2011). In this section, Callas successfully showed Tosca's inner struggles and contradictions through his superb performance and skillful musical treatment. Such a way of performance not only allows the audience to understand the inner world of the character more deeply, but also makes the emotional expression of the whole opera richer and more vivid. In this part of the performance, Callas' singing skills were also fully demonstrated. She successfully portrayed the complexity of the character of Tosca through her delicate voice changes and rich emotional expression. Callas also skillfully used elements of stage performance, such as body language and facial expressions, to enhance the emotional expression of her character. Every movement and every look she made was full of drama, enabling the audience to feel Tosca's inner pain and struggle more deeply.

Figure 4-2: "For Art, For Love".

Image Credit: "For Art, For Love" Proper Score (Chinese-Italian Version)

Searched On March 28, 2024

When the music quietly shifts from E-flat minor to E-flat major, leading the listener into the second part of the movement, the new melody, like the first rays of sunshine at the break of dawn, breaks the previous silence and atmosphere, bringing a new sense of flowing ebb and flow. This transformation not only injects new vitality into the entire piece, but also pushes the character development on an emotional level, laying a solid foundation for the subsequent plot. In this section, the accompaniment of harp, cello and flute intertwines with Callas' singing, forming a harmonious and layered musical picture. Callas sits in a chair, her body leaning forward slightly, as if she is praying to the distant heavens, to that supreme God. She sings with a slight crying tone, a timbre that not only gives the song a deeper emotional connotation, but also makes the character's authenticity and intimacy more deeply rooted.

Figure 4-3: "For Art, For Love"

Image Credit: "For Art, For Love" Proper Score (Chinese-Italian Version)

Searched On March 28, 2024

Angela Georgiou singing version

Georgiou knows that music is not only a combination of notes, but also a transmission of emotions. Therefore, she integrates her emotions into every note, so that every listener can feel her sincerity and passion. This emotional authenticity and intimacy is the most attractive part of Georgiou's voice. When the melody and lyrics echo each other, when the piano and vocals intertwine, this immersive musical experience makes the movement not just a piece of music, but a complete story, a story that can touch the depths of one's heart.

From bar 17 onwards, Georgiou gradually increased the tempo of her singing, with each note seeming to jump in her throat, like drops of water in a torrent, fast and powerful. As the music progressed to bar 22, her singing gradually increased in intensity and speed, as if she was using the music to portray Tosca's inner struggles and conflicts. Tosca, the devout follower of God, her image was vividly portrayed in Georgiou's voice. This voice, which does not simply come out through the throat, but rather springs from deep within, carries with it endless sorrow and pain. Especially in the B section, the entire rhythm consists of irregular triplets, as if imitating the rhythm of Tosca's heartbeat, each beat filled with tension and anxiety.

In order to show the excitement of Tosca's emotions, Georgiou boldly changed her breath during the singing, and each breath was like a spiritual baptism, bringing out Tosca's inner emotions. She handled it loosely without losing the coherence of her voice and the richness of

her tone, as if she was painting a picture of Tosca's mind for us with her music. In the process, Georgiou's vocal technique blended with emotion to perfection. She not only used her voice to show us Tosca's inner struggles and conflicts, but also used the music to convey to us Tosca's firmness and persistence in his faith. This expression of emotion undoubtedly made the role of Tosca more vivid and three-dimensional, becoming a timeless classic in the hearts of the audience.

Figure 4-4: "For Art, For Love"

Image Credit: "For Art, For Love" Proper Score (Chinese-Italian Version)

Searched On March 28, 2024

Comparative analysis of the two singing versions

Through a comparative analysis of the versions sung by Maria Callas and Angela Georgiou, the researchers concluded that they each performed the aria "For art, for love" with a high degree of artistic mastery.

Karas's version of the song focuses more on the precise control of the voice and the depth of emotion. Her voice is soft and flavorful, with a wide range and deep timbre, as if it can embrace all the emotions in the world. In her singing, she skillfully utilized the elements of music processing and stage performance to successfully show Tosca's inner struggles and contradictions, making the emotional expression of the whole opera richer and more vivid. Especially in the 9th stanza, Callas pushed Tosca's inner emotion to the climax through her superb performance and musical treatment, making people feel Tosca's love for art and persistence in love.

Georgiou's version of the song, on the other hand, focuses more on emotional authenticity and intimacy. She incorporated her emotions into every note, enabling every listener to feel her sincerity and passion. In her singing, she changed her breath boldly and loosely, bringing out Tosca's inner emotions. Especially in the B section, she successfully depicted the rhythm of Tosca's heartbeat through the change of tempo and the control of volume, letting people feel Tosca's inner tension and anxiety. Georgiou's singing skills and

emotions were blended to perfection, making the character of Tosca more vivid and three-dimensional.

Synthesizing the team’s observations of the two singing versions, the researcher summarized the comparison of the characterization of the two versions as follows.

singers	musicality		technological		affective expression		Typhoon image		Innovat iveness
	rhythmic performance	melodic performance	tone color change	volume control	Character Interpretation	Emotional interpretation	theatrical performa nce	body language	
Maria Callas	The tempo follows the score relatively strictly	Melodic focus on fluidity	Unifor mity of tone	Volume is based on the score	Digging deeper into the tragedy of Tosca’s character	Gradual emotional push	Small range of motion, fine acting	Attention to facial details	relative ly conser vative
Angela Georgi ou	Relatively free tempo control	Melodic expression of emotion	The tone change s with the mood	Volume is dominate d by emotiona l flow	Emphasize the complexity of Tosca’s character	Emotionally obvious	Higher modulati on and strong emotions	Upper body moveme nts drive emotion	Bold and innovat ive in presen tation

Table 4-1: Comparison of Maria Callas and Angela Georgiou singing versions of characterization

Recommendations

Study the impact of toscas’s diverse backgrounds, conduct an in-depth analysis of how various life experiences, such as being an orphan, a shepherdess, and a nun, influenced Tosca’s personality and life path. This aims to deepen the understanding of how her multifaceted background contributed to her complex character development. Examine the role of religion in toscas’s life, investigate the dual impact of religious faith on Tosca’s worldview and behavior, focusing on how religious influences manifest in her interactions and decision-making processes. This seeks to provide a comprehensive understanding of religion’s role in shaping her life. Analyze the contradictory aspects of toscas’s character, explore the interplay between Tosca’s strong, independent nature and her emotional sensitivity and vulnerability. This aims to offer a nuanced understanding of the complexity and depth of her multifaceted personality. Explore toscas’s approach to love, analyze Tosca’s passionate and devoted approach to love, including her impulsive and extreme actions in relationships. This aims to provide insights into the intensity of her emotions and the central role love plays in her life. Evaluate the use of musical expression to convey toscas’s emotions, examine how the composer utilizes musical elements to express Tosca’s emotions, emphasizing the effectiveness of musical expression in portraying her inner world. This seeks to enhance the audience’s understanding of her character through musical analysis.

Contextualize Tosca's character traits within broader social frameworks, situate Tosca's life and character traits within the broader social and historical context of her era. This aims to provide a holistic understanding of external factors that influenced her life's development. Study symbolism in Tosca's character depiction, investigate the various symbols used in portraying Tosca's character to uncover layers of meaning and enhance appreciation of the thematic and emotional complexity of her life and story.

References

- Barthes, R. (1967). *Elements of semiology*. Hill and Wang.
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and loss* (Vol. 1). Basic Books.
- Brontë, E. (1847). *Wuthering Heights*. Thomas Cautley Newby.
- Cooke, D. (1959). *The language of music*. Oxford University Press.
- Dostoevsky, F. (1866). *Crime and punishment*. The Russian Messenger.
- Greenblatt, S. (1980). *Renaissance self-fashioning: From More to Shakespeare*. University of Chicago Press.
- He, Y. (2005). Opera Tosca: A milestone in Puccini's "realist" artistic creation. *Journal of Changchun University*, 03, 82-84.
- Niu, M. (2009). On the Characterization of Tosca in Puccini's Opera Tosca (Master's thesis, Hebei Normal University). Retrieved: 05/02/2567. From https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=Ma1nt2RbXahCRx5V0V9TM9N8GnPvUe woeFTH80HHa8RnPTQsjE5m6TYztBe-gPWDoORtuYiRZ6AoQYf8iuA703-EuLIEVSrNNtKO1Pk-lWcYcErX5bqfrHjt-QFTQALvJyheIIRYCvFZp4zcG88i_g==&uniplatform=NZKPT&language=CHS
- Shakespeare, W. (1603). *Hamlet*. N. Ling, R. Trundell, T. Hayes, and J. Smethwick.
- Thoreau, H. D. (1854). *Walden*. Ticknor and Fields.
- Wang, L. (2011). On the treatment of the singing style of the aria "For art, for love" from the opera Tosca (Master's thesis, Nanjing University of Aeronautics and Astronautics). Retrieved: 11/03/2567. From https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=Ma1nt2RbXagO_UrAygMqxKdz6kaQQbE0aTA_FLDAoCy-i-cRJZRRcXSQdL6YtBlhzwlaA-KuF98z2gJw1qhoDk9LkyeRjtLKXWa4leL6L6YnnQAFrynLkYvnV4mnwNu4Mm4ddDAU-cB_TA0q6LZy4g==&uniplatform=NZKPT&language=CHS
- Wang, R. (2018). Characterization and Singing Analysis of "Tosca" in the Opera "Tosca" (Master's thesis, Shaanxi Normal University). Retrieved: 18/03/2567. From <https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=Ma1nt2RbXajlZRmaI9CrYALWfbr6aj048e>

grFqhWRGKU44q46X-plNhg-
aiQTFumwwjFf414nSI4zIYoeecxh94VkJB1fwzEiC14c9m1775H1rGeLFKWdjQwhonT1BxRS
fZXk23sPWX3F7Ypm4wfZA==&uniplatform=NZKPT&language=CHS

Xu, N. (2012). An Experimental Study of the Dramatic Beauty and Singing Treatment of the Declarative Tones in the Opera "Tosca" (Master's thesis, Hebei Normal University). Retrieved: 27/03/2567. From https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=Ma1nt2RbXag6Yd0JR9zg-pM11Yb-nRukp8DOTCL-7yfuJKx8nH_AosR7_CrO2qgcXu1qMLDJYnbAd47u4Hr4wVEfdUIWJ4Lwf_HKplnmMbjeZDkg0RWjvMAFWbevFklhoAWNSC4QeCTUZX1gO7uLQg==&uniplatform=NZKPT&language=CHS

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.36

งานครัว: พื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

Kitchen Work: Mathematical Learning Space
for Early Childhoodพิชญาดา ดำแก้ว^{1*}Pichayada Damkaew ^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author:*

1. พิชญาดา ดำแก้ว

Pichayada Damkaew

สาขาผู้นำทางสังคม ธุรกิจและการเมือง
มหาวิทยาลัยรังสิต

Bachelor of Arts Program in

Leadership in Society, Business and
Politics, Rangsit University, Thailand.Email: pichayada.dam@gmail.com

คำสำคัญ

งานครัว; พื้นที่การเรียนรู้; คณิตศาสตร์; ผู้ปกครอง;
เด็กปฐมวัย

Keywords:

Kitchen Work; Learning Space;
Mathematics; Parents; Early Childhood

Article history:

Received: 07/02/2024

Revised: 24/05/2024

Accepted: 05/06/2024

Available online: 23/07/2024

How to Cite:

Damkaew, P. (2024). Kitchen Work:
Mathematical Learning Space
for Early Childhood. *Journal Dhamma
for Life*, 30(3), 41-59.

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the mathematics learning ability for early childhood through kitchen work. The main group of informants were parents of early childhood children and early childhood ages between 3-5 years old in the Bangkok area, totaling 8 people; 8 families, the target group was selected specifically. The tools used for storing information are: 1) Kitchen work, consisting of baking cookies, sago stuffed with three-colored shrimp, three crisps, preparing tables and equipment for meals in the house. 2) Participatory observation and 3) In-depth interviews. Concerning the phenomenon of learning mathematics in early childhood in counting 1-20, knowing the value of numbers 1-5, comparing colors, sizes, shapes, ordering events, positions, before, after, above, below, inside and outside. Data were analyzed by explaining the phenomena and mathematics learning for early childhood. The results of the study found that Mathematical phenomena occur all the time during the course of activities. Playing in the kitchen through interactive conversation young children are powerful math learners and parents are great teachers in the kitchen. Children have the ability to express their knowledge and relate it to other aspects of their daily lives.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยผ่านงานครัว กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย และเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลคือ 1) งานครัว ประกอบด้วย การอบคุกกี้, สาคุไส้กึ่งสามสี, สามกรอบ การจัดเตรียมโต๊ะและอุปกรณ์สำหรับมื้ออาหารในบ้าน 2) การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและ 3) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เกี่ยวกับปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้าน การนับ 1-20, การรู้ค่าจำนวน 1-5, การจำแนกเปรียบเทียบสี ขนาด รูปทรง การเรียงลำดับเหตุการณ์ ตำแหน่ง ก่อนหลัง บนล่าง ข้างในและข้างนอก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการอธิบายปรากฏการณ์และการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า ปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์เกิดขึ้นตลอดเวลาในระหว่างดำเนินการกิจกรรม การเล่นเกมครัว ผ่านการสนทนาโต้ตอบ เด็กปฐมวัยคือผู้เรียนคณิตศาสตร์ที่ทรงพลังและผู้ปกครองคือครูที่ยอดเยี่ยมจากงานครัว เด็กมีความสามารถในการแสดงออกทางความรู้และเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับไปยังเรื่องราวอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันได้ว่าโครงการนี้ไม่มีความเป็นไปได้ในการลงทุน

บทนำ

ในการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่ก้าวหน้า ทันสมัยทัดเทียมนานาประเทศนั้น เราไม่อาจที่จะมุ่งเน้นแค่การพัฒนาเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง การทหาร สังคม การเมือง การศึกษาหรืออื่นๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็งจนเป็นที่ยอมรับในฐานะของประเทศที่พัฒนาแล้ว การจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงเจริญก้าวหน้า นั้น จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างที่สุดของการพัฒนา เพราะไม่ว่าเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าด้านอื่นๆ จะพัฒนาไปมากแค่ไหน หากทรัพยากรบุคคลในชาติยังเป็นทรัพยากรที่ด้อยพัฒนาประเทศชาติก็ไม่อาจจะเติบโตอย่างยั่งยืนได้

การพัฒนาคนจำเป็นที่จะต้องเริ่มการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด วัยของการเริ่มต้นในการเรียนรู้ เด็กมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากเล่น อยากลอง ชอบสำรวจทุกสิ่งรอบตัว มีความพร้อมที่จะได้รับการพัฒนา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีจึงไม่จำเป็นต้องรอจนถึงวัยเริ่มเรียน และการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นเด็กที่สมบูรณ์นั้นสามารถเริ่มตั้งแต่ที่บ้าน ผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กปฐมวัยควรได้รับการหล่อหลอมพฤติกรรม ความรู้ ความคิดและความเชื่อผ่านกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัว ด้วยการเห็นและการลงมือกระทำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัยผ่านการเล่น เพราะการเล่นคือการเรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กในวัยนี้ และพ่อแม่สามารถฉกฉวยโอกาสของการเป็นครูคนแรกที่สำคัญต่อการพัฒนาเด็ก และหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กอย่างครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญานั้นรวมถึงการพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์กับเด็กบนแนวความคิดที่ว่า การเรียน

และการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กแต่ก่อนวัยเริ่มเรียนนั้น เป็นรากฐานสำคัญในการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับสูงขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นพื้นฐานการคิดและความเชื่อแบบคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็กให้เป็นผู้ที่สามารถมีความคิดอย่างมีเหตุผล มีระบบ มีระเบียบแบบแผน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และมีความสามารถในการแก้ปัญหาในแต่ละสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน มีกลยุทธ์ มีความคิดสร้างสรรค์ (Duncan, G. and Murnane, R.2011) และส่งผลต่อการเรียนในระดับที่สูงขึ้นแล้วยังส่งผลต่อการมีทักษะที่ดีในการดำเนินชีวิตด้วย

การเปิดพื้นที่การเรียนรู้และ ให้เด็กสามารถเข้าถึงการเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้อย่างไร้ขีดจำกัดบ้านจึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ เด็กสามารถค้นพบความเป็นคณิตศาสตร์ได้ในทุกซอกทุกหีบของบ้าน ที่รอการค้นหา ไม่ว่าจะเป็นงานบ้าน งานสวนและงานอื่น ๆ ภายนอก เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ในทุกงาน เพราะคณิตศาสตร์มีอยู่ทุกหนทุกแห่งรอบตัวเด็ก งานทุกงานในบ้านจึงเป็นพื้นที่การเรียนรู้ขนาดใหญ่ ที่รอให้เด็กเข้าไปสัมผัสและเรียนรู้ การใช้พื้นที่ในบ้านและงานครัว จึงเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองสามารถทำได้ด้วยตัวเอง ด้วยการสอดแทรกความรู้ทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กผ่านงานครัวที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันได้ตลอดเวลา การเปิดพื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้กับเด็กจึงไม่จำเป็นที่ผู้ปกครองต้องรอจนถึงวัยเข้าโรงเรียนเพราะถึงตอนนั้นก็อาจจะช้าเกินไป

การจัดกิจกรรมงานครัวบนพื้นฐาน “การเล่น” เป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นพื้นที่ในการส่งเสริมและพัฒนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้กับเด็ก เพราะสำหรับเด็กปฐมวัยการเล่น คือการเรียนรู้ เพราะเด็กชอบเล่น การเล่นจะนำมาซึ่งความสนุกสนาน การเล่นคืออิสระและเสรีภาพ การเล่นไม่น่าเบื่อแต่น่าตื่นเต้นเสมอ และในเวลาเดียวกันเด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นได้โดยไม่ต้องมีที่สิ้นสุด การนำงานครัว มาออกแบบประยุกต์เพื่อเปิดพื้นที่ในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้กับเด็กได้ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เกิดจากงานครัว นอกจากจะเป็นพื้นที่เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์แล้ว ยังพบผลการวิจัยที่ระบุว่าระหว่างพ่อแม่และลูกมีความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อพวกเขามีส่วนร่วมในการเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน (Shannon et al., 2016; Havermans et al., 2017; Malczyk and Lawson, 2017)

การศึกษาครั้งนี้ ต้องการเปิดเผยให้เห็นว่างานครัวเป็นพื้นที่ในการสร้างประสบการณ์และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นผู้มีความสามารถเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ทรงพลัง และผู้ปกครองนั้นสามารถเป็นครูที่ยอดเยี่ยมได้ งานครัว เป็นโลกที่ต้องการให้เด็กและผู้ปกครองใช้พื้นที่บ้านในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติและมีอิสระ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้นำทางการศึกษาปฐมวัยที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็ก และเพื่อเป็นการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย และคนในครอบครัวต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในวัยเด็ก

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Piaget (Jean Piaget): Piaget เสนอว่าเด็กพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ตามช่วงวัยในรูปแบบของการพัฒนาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น การเข้าใจแนวคิดพื้นฐานของการนับ การวัด และการเปรียบเทียบ ในช่วงปฐมวัย เด็กจะพัฒนาแนวคิดทางคณิตศาสตร์จากการสัมผัสประสบการณ์จริง เช่น การเล่นและการทดลองในกิจกรรมต่างๆ เช่น งานครัว

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Vygotsky (Lev Vygotsky): Vygotsky เสนอแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมที่เน้นบทบาทของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ในกระบวนการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ผ่านการร่วมมือและการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือครู โดยการสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ เช่น การทำงานครัว สามารถเสริมสร้างทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการเล่น

ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการเล่นของ Parten (Mildred Parten): Parten อธิบายว่าการเล่นเป็นวิธีสำคัญที่เด็กใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ รวมถึงทักษะคณิตศาสตร์ผ่านการเล่นที่มีโครงสร้าง เช่น การทำอาหาร งานครัวเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสเด็กได้เล่นและเรียนรู้ในลักษณะนี้

ทฤษฎีการเล่นของ Piaget (Jean Piaget): Piaget เห็นว่าการเล่นช่วยให้เด็กพัฒนาแนวคิดทางคณิตศาสตร์พื้นฐาน เช่น การนับ การจัดกลุ่ม และการเปรียบเทียบ โดยการทำกิจกรรมในงานครัวที่เกี่ยวข้องกับการนับจำนวน การวัด และการคำนวณสามารถเสริมสร้างความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของเด็ก

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วม (Constructivism)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner (Jerome Bruner): Bruner เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ โดยเด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อมีการทำกิจกรรมที่พวกเขาสามารถสำรวจและทดลองได้จริง การทำงานครัวเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถทดลองและเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจทางคณิตศาสตร์

ทฤษฎีการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ในวัยเด็ก

ทฤษฎีการพัฒนาความสามารถคณิตศาสตร์ของ Clements & Sarama: Clements และ Sarama อธิบายว่าพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ในวัยเด็กเกิดจากการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติและประสบการณ์จริง งานครัวเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ทักษะคณิตศาสตร์เช่น การวัด การคำนวณ และการจัดกลุ่ม

แนวคิดหลักของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาวิธีการที่กิจกรรมในงานครัวสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองและกระบวนการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นจากการทำงานในครัว

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ผ่านการทำงานครัว: งานครัวให้โอกาสเด็กในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ เช่น การนับ การวัด และการเปรียบเทียบ ผ่านกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์จริง บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้: ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการให้คำแนะนำในกิจกรรมการทำอาหาร การใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล: การสังเกตและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดเห็นของเด็กและผู้ปกครอง เพื่อวิเคราะห์วิธีการที่กิจกรรมในงานครัวช่วยในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็ก

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานหลัก: การทำกิจกรรมงานครัวช่วยในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมและการให้คำแนะนำสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กได้

สมมติฐานรอง: การบันทึกกิจกรรมและการให้ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในระหว่างการทำงานครัวจะช่วยให้สามารถระบุวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็ก

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์วิธีการที่กิจกรรมในงานครัวช่วยในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็ก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นการตีความประสบการณ์และความคิดเห็นของเด็กและผู้ปกครอง การประเมินผลกระทบ: ประเมินผลกระทบของกิจกรรมการทำงานครัวต่อการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็ก โดยการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตและการสัมภาษณ์เพื่อสรุปแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิธีการที่กิจกรรมในงานครัวช่วยในการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเข้าใจบทบาทของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. เพื่อประเมินผลกระทบของกิจกรรมงานครัวต่อการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ของเด็ก

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเปิดพื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการอธิบายปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเด็กปฐมวัยในงานครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย (The researcher) ทำหน้าที่เป็นผู้สังเกต (observer) ผู้สัมภาษณ์ (interviewer) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้นไปพร้อม ๆ กับการวิเคราะห์ และกลั่นกรองข้อมูล ด้วยวิธีการดังนี้

สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

การที่ผู้วิจัยเอาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับเด็กและผู้ปกครองในระหว่างการจัดกิจกรรม

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

1) ผู้ปกครอง ในฐานะของผู้ที่ต้องการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้กับเด็กกว้างขึ้น รูปแบบการสัมภาษณ์เป็นการสนทนา การพูดคุยและการเล่าเรื่องตามธรรมชาติในลักษณะของการสนทนาระหว่างเพื่อน (Friendship) ที่ต้องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

2) เด็กปฐมวัย การสัมภาษณ์เป็นการพูดคุย การถามคำถามและการเล่าเรื่องเป็นไปตามธรรมชาติในลักษณะการสนทนากับเด็ก

สนามวิจัย

พื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักของงานวิจัยนี้เป็นไปตามการเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่มีความสนใจศึกษาและพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กและมีความต้องการในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก ต้องการใช้เวลาอยู่กับเด็ก
2. ผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลที่เป็นจริง ผู้วิจัยสามารถติดต่อและเข้าถึงและสามารถไปเยี่ยมกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านได้ตลอดเวลา
3. เด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี ที่ผู้ปกครองมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ด้านอุปกรณ์ สถานที่ การบันทึกภาพกิจกรรมที่ทำกับเด็ก ทุกครั้งที่ผู้วิจัยไปไม่สามารถเข้าไปร่วมสังเกตการจัดกิจกรรม

4. ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ระยะเวลาการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาครั้งนี้ 12 สัปดาห์

ขั้นตอนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลและการดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันของผู้วิจัยและพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นการสร้างความเข้าใจ 1) ผู้วิจัยได้พูดคุยทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองพ่อแม่เข้าใจเป้าหมายที่แท้จริงของการวิจัย ผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงสิ่งที่การวิจัยมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์เบื้องต้นของเด็กปฐมวัยในบ้าน ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลภาพถ่ายหรือการบันทึกวิดีโอในระหว่างการจัดกิจกรรมกับเด็ก ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งพ่อแม่สามารถเลือกที่จะบันทึกวิดีโอด้วยตนเอง หรืออาจจะร้องขอผู้วิจัยในการส่งผู้ช่วยการวิจัยสำหรับความช่วยเหลือในการบันทึกวิดีโอ 2) ผู้วิจัยได้แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองระหว่างดำเนินการกิจกรรม การสร้างความเข้าใจและการรับรู้ทักษะทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กผ่านกิจกรรมการเล่นงานครัว 3) ผู้วิจัยและผู้ปกครองหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเมนูอาหาร การจัดเตรียมวัตถุดิบในการประกอบอาหาร การจัดเตรียมโต๊ะอาหารที่จะใช้เป็นกิจกรรมการเล่นงานครัวของเด็กและผู้ปกครอง เลือกร้านแปรรูปและหมวกเพื่อแสดงถึงความเป็นมืออาชีพในกิจกรรมการเล่นงานครัว การเลือกวัตถุดิบ การเลือกใช้อุปกรณ์ ที่จะต้องเน้นความสวยงามน่าใช้ สีสันทันทนทาน อุปกรณ์มีความเหมาะสมกับการใช้งาน ในห้องครัวของเด็กปฐมวัยในเรื่องของขนาด รูปทรงและน้ำหนักและความสะอาด นอกจากนี้ในยังต้องเน้นในเรื่องของการใช้อุปกรณ์อย่างความปลอดภัย ตลอดระยะเวลาการจัด

ขั้นทดลองและการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยและผู้ปกครองได้ร่วมกันทดลองจัดกิจกรรมงานครัวด้วยการทำแพนเค้กผู้วิจัยสาธิตการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ขั้นจัดเตรียมอุปกรณ์ และดำเนินกิจกรรม ในแต่ละขั้นตอนผู้วิจัยสาธิตการใช้คำถาม และการสนทนาในเชิงคณิตศาสตร์ตลอดระยะเวลาของการทำกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้น เพื่อให้ผู้ปกครองนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายของการวิจัยตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์

ขั้นการบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ระหว่างการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้วิจัยโดยตรง หากผู้วิจัยไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมได้ ผู้ปกครองสามารถเลือกที่จะบันทึกวิดีโอด้วยตนเอง หรืออาจจะร้องขอผู้ช่วยนักวิจัยสำหรับความช่วยเหลือในการบันทึกวิดีโอ

สำหรับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม แต่ละครั้งให้อยู่บนฐานความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะไม่บังคับเด็กให้ร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมจะต้องเป็นไปบนความร่วมมือและความต้องการของเด็ก ผู้วิจัยต้องการให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ที่มีความสุขของเด็ก

เงื่อนไขความเป็นส่วนตัว การถ่ายภาพ การบันทึกวิดีโอจะต้องปิดบังใบหน้าของเด็กและผู้ปกครอง หากมีความคลาดเคลื่อนผู้วิจัยจะต้องเก็บเทปบันทึกภาพและรูปภาพต่าง ๆ เป็นความลับ และห้ามมิให้เผยแพร่ชื่อและนามสกุลของเด็กและผู้ปกครอง รวมถึง รูปภาพและวิดีโอในทุก

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data analysis)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ อาศัยวิธีการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการทัศน์ของการศึกษาและมโนทัศน์หรือทฤษฎีที่ได้ค้นคว้าไว้ ด้วยการให้ความสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยพิจารณาผลลัพธ์ทางคณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นระหว่างการจัดกิจกรรมความสัมพันธ์ทางการเรียนรู้กับผลลัพธ์จากกิจกรรมงานครัว ที่ผู้ปกครองจัดขึ้น เป็นประจักษ์นัยเกิดขึ้นอย่างไร เป็นการไปทำความเข้าใจถึงมุมมองของ ผู้ปกครองต่อการเปิดพื้นที่ห้องครัวให้เป็นพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในเด็กปฐมวัย ว่ามีการมองโลกแห่งการเรียนรู้หรือไม่ใช่เพียงแค่การดูว่าเด็กรู้หรือไม่รู้อะไร หากแต่ความรู้และความไม่รู้นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและเด็กแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างไร (David Silverman, 2003, p.359) ผู้วิจัยทำหน้าที่เพื่อการรับรู้ต่อปรากฏการณ์และ การทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ในสถานการณ์ของการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นและตีความปรากฏการณ์นั้น ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในงานครัว การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ภายใต้บริบททางสังคม วัฒนธรรมครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีส่วนเอื้อให้เกิดการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด

การวิเคราะห์ปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยนอกจากการบันทึกข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสนทนากับผู้ปกครองและเด็กโดยผู้วิจัยแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านวิดีโอที่แต่ละครอบครัวบันทึกไว้ โดยผู้วิจัยดูวิดีโอเทปการจัดกิจกรรมงานครัว ของแต่ละครอบครัว ทุกวิดีโออย่างครบถ้วน ผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูล บันทึกความเข้าใจและวิเคราะห์ปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น **ประการแรก** ปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ด้านการนับจำนวน 1-20, การรู้ค่าจำนวน 1-5, การจำแนกเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของสี ขนาด รูปร่าง ลักษณะการใช้งาน, การเรียงลำดับขนาด เหตุการณ์ก่อน หลัง, ตำแหน่ง บน ล่าง **ประการต่อมา** การศึกษาปรากฏการณ์และผลลัพธ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามธรรมชาติของเด็กในสถานการณ์งานครัวเรื่องของการขนานน้ำหนัก ความเหมือนและความแตกต่าง คำตอบของเด็กจะได้รับการวิเคราะห์ตามขอบเขต

คณิตศาสตร์ ประกอบด้วยการนับจำนวน 1-20, การรู้ค่าจำนวน 1-5, การจำแนกเปรียบเทียบความเหมือนความต่างของสี ขนาด รูปร่าง ลักษณะการใช้งาน, การเรียงลำดับขนาด เหตุการณ์ก่อน หลัง, ตำแหน่ง บน ล่างที่ปรากฏอย่างชัดเจนในการสนทนาโต้ตอบเมื่อกิจกรรมเริ่ม

การยืนยันข้อมูล (Conformability)

เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้เป็นที่ยอมรับและมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพของข้อมูล (Data Quality Control) ผู้วิจัยใช้วิธี การอภิปรายร่วมกันของผู้ปกครอง นักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กที่ปรากฏในระหว่างการจัดกิจกรรมงานครัว สิ่งที่ผู้วิจัยให้ความระมัดระวังมากคือการหลีกเลี่ยงอคติในการวิเคราะห์
2. ความเชื่อถือได้ (Credibility) ความเชื่อถือได้ของข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการยืดเวลาการมีสัมพันธภาพกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย (Prolonged engagement) ใช้การสังเกตอย่างต่อเนื่องยาวนาน (Persistent observation) วิเคราะห์ทบทวนแบบแผนที่แตกต่างออกไป (Negative case analysis) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับการตรวจสอบข้อมูล และการบันทึกสิ่งที่ผู้ศึกษาใช้เพื่อยืนยันความสม่ำเสมอของการเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกสิ่งที่ผู้ศึกษาได้กระทำเพื่อควบคุมอคติ ความลำเอียง โดยการยืนยันข้อมูลร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความเป็นไปได้ และมีความพร้อมสำหรับการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ
3. การตรวจสอบผลการศึกษาและการตีความ (Member checking) และการเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูล (บางกรณี) ได้ตรวจสอบ (Member checking) ข้อมูลย้อนกลับ ด้วยการนำเนื้อหาของการพูดคุย/สนทนาและข้อค้นพบ มาเรียบเรียงเป็นข้อความเพื่อส่งต่อปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นนำข้อความนั้นกลับไปให้ผู้ปกครอง เจ้าของเรื่อง เจ้าของความคิดเห็น ได้ตรวจสอบว่าเป็นไปตามเป็นจริง และต้องการแสดงความคิดเห็น ต้องการปรับแก้หรือเพิ่มเติมประเด็นใดหรือไม่

ผลการวิจัย

งานครัวพื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยและ ผู้ปกครองร่วมกันออกแบบกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยทางด้าน การนับ การรู้ค่าจำนวน การจำแนกเปรียบเทียบ การเรียงลำดับและตำแหน่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าผู้ปกครอง สี่ครอบครัวเลือกที่จะบันทึกวิดีโอด้วยตนเองและส่งเทปบันทึกให้กับผู้วิจัยวันต่อวันที่กิจกรรมเสร็จสิ้น และมีผู้ปกครองพ่อแม่ อีกสี่ครอบครัวที่มักจะนัดหมายผู้วิจัยเข้าไปร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้งที่จัดกิจกรรมร่วมกับเด็กอย่างเป็นทางการนั้นหมายความว่าครอบครัวเหล่านี้ได้จัดกิจกรรมสำหรับส่งเสริมคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง และแจ้ง

ตารางเวลาการจัดกิจกรรมให้ผู้วิจัยเข้าไปร่วมได้ทุกครั้ง เพื่อการมีส่วนร่วมและเพื่อการบันทึกสถานการณ์การเรียนรู้ของเด็ก

สาकुใส่ถุงสามสี พื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์เด็กปฐมวัยด้านการนับจำนวน การรู้ค่าจำนวน การเปรียบเทียบขนาด รูปทรงจำนวนและลักษณะการทำงานของอุปกรณ์ การเรียงลำดับขนาด เหตุการณ์ก่อน-หลัง และเรื่องของตำแหน่งข้างใน-ข้างนอก กระบวนการเรียนรู้ที่ครอบคลุมดิน และครอบครัวอื่น ๆ มีการทวงวัตถุติดที่เกี่ยวกับของ เช่นเมล็ดสาकु กุ้งสับ ถั่วลิสง หัวไชเท้าหั่นและเครื่องปรุงรสต่าง ๆ ที่ คุณแม่ได้แสดงเกี่ยวกับการทวงถ้วยช้อนตวงที่มีขนาดไม่เท่ากัน ในการจัดกิจกรรมครั้งแรกเด็กจะแค่มอง และพูดตามสิ่งที่คุณแม่บอกมีการหยิบจับอุปกรณ์บ้างเป็นบางครั้ง ในครั้งต่อมาเห็นว่าเด็กเริ่มมีส่วนร่วมในการทวงและนับจำนวนช้อนที่ต้องการทวง และเพิ่มความสามารถในการจำแนกมากขึ้นเมื่อผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อคุณแม่ร้องขอให้เด็กหยิบช้อนตวงที่ใหญ่ขึ้นหรือเล็กลงกว่าที่กว่าที่คุณแม่ใช้เด็กสามารถหยิบให้ได้ถูกต้อง ในทางกลับกันครอบครัว หลิว พิมพ์และสตาร์ คุณแม่จะกล่าวถึงเพียงช้อนตวงที่มีขนาดเล็กและใหญ่เท่านั้น ในส่วนของปริมาณที่ได้จึงไม่เท่ากัน มีมากกว่า น้อยกว่าและจำนวนที่เท่ากัน แต่ละครอบครัวได้ให้ชุดความรู้ที่เหมือนกัน และในการปั้นสาकुแต่ละครอบครัวดำเนินการใกล้เคียงกันคือมีสาकुลูกเล็ก ลูกใหญ่ และเรียงลำดับขนาดลูกสาकु แต่ครอบครัวของ ดิน เฟรด เอล่า วาปีและวินเทอร์ คุณแม่จะเรียงขนาดสาकुลูกเล็กที่สุดไปจนถึงสาकुลูกใหญ่ที่สุด ซึ่งปรากฏในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง การจัดกิจกรรมในระยะแรก เอล่า วินเทอร์และเฟรด กล่าวการสัมผัสสาकुและบอกว่ามันติดมือ จนเห็นคุณแม่ทำต่อไปจนเป็นก้อนกลม และมีพี่มาร่วมกิจกรรมด้วยทำให้เฟรด เริ่มสนใจมากขึ้นและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการทำสาकुใส่ถุงสามสีมากขึ้นในครั้งที่ 2 และ ครั้งอื่น ๆ ตามลำดับ ส่วนเอล่า วินเทอร์ เรียนรู้จากการทำซ้ำจนเกิดความคุ้นเคย จนทำให้สามารถร่วมกิจกรรมครั้งต่อไปได้ ปรากฏการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับตำแหน่งข้างใน-ข้างนอก ในขั้นตอนของการใส่ไส้ เมื่อใส่ไส้แล้วเด็ก ๆ ต้องปิดช่องว่างสาकुที่ห่ออยู่ด้านนอกรอบ ๆ ใส่ถุงให้สนิท เพื่อไม่ให้ไส้ของสาकुหลุดออกมาข้างนอก เด็กต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการจับ ใส่ไส้และปั้น

ปรากฏการณ์การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ที่ปรากฏ เด็กปั้นก้อนสาकुแล้วนำมาวางเรียงกันเป็นแถว และพูดว่า “คุณแม่ครับสาकुของหนูเดินตามกันเป็นแถว ตัวเล็กอยู่ข้างหน้า ตัวใหญ่เดินทางหลัง ไม่แซงคิวเลย” ซึ่งในกิจกรรมเดียวกันนี้มีเด็กอีกคนพูดว่า “คุณครูครับ(หมายถึงผู้วิจัย) สาकुสุกแล้วกินได้ อันไหนยังไม่สุกกินไม่ได้ครับ” เมื่อผู้วิจัยถามว่า “เราจะรู้ได้อย่างไรว่าอันไหนสุกแล้ว อันไหนยังไม่สุก” เด็กสามารถบอกได้ว่า “สีของมันจะไม่เหมือนกัน” และเด็กชี้ให้ดูว่าอันไหนเป็นสาकुที่สุกแล้วอันไหนยังไม่สุก เมื่อผู้วิจัยหยิบสาकुสองลูกวางบนจานและถามว่า “สาकुสองลูกนี้ลูกไหนมาก่อน ลูกไหนเกิดขึ้นทีหลัง” เด็กชี้ไปที่สาकुซึ่งยังไม่เน่าและบอกว่าเป็นอันนี้ก่อน พอสุกแล้วจะเป็นอันนี้ เด็กชี้ไปยังสาकुที่สุกแล้ว ในสถานการณ์เดียวกัน กับคำถามเดียวกันเด็กอีกคนบอกว่า “สิ่งที่มาก่อนที่สุดคืออันนี้ หมายถึงสาकुที่อยู่ในถุง” เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเด็กสามารถเห็นภาพลำดับการเกิดเหตุการณ์ได้ในความคิดความจำ

ในระหว่างการจัดกิจกรรมคุณแม่บอกให้เด็กตักสาकुใส่จานให้ผู้วิจัย เด็กตักมา หนึ่งลูก คุณแม่ถามว่าน้องตักกี่ลูกเด็กตอบว่า หนึ่งลูกพร้อมยกหนึ่งนิ้วประกอบคำพูด เมื่อผู้วิจัยบอกว่าขอเพิ่มได้ไหม เด็กบอกว่าได้ครับ

เด็กตักเพิ่มให้ คุณแม่ถามว่าน้องตักสาकुกี่ลูก เด็กตอบว่าสามลูกพร้อมยกนิ้วประกอบ เมื่อผู้วิจัยขอเพิ่มอีกสองลูก เด็กสามารถตักเพิ่มให้ สองลูกตามจำนวน ผู้วิจัยถามว่าตอนนี้ในงานมีสาकुเท่าไรเด็กนับจำนวน และตอบว่าห้า ในสถานการณ์ของการทำสาकुใส่กึ่งสามสี่ มีเด็กคนหนึ่งนับสาकुในงาน ที่มีจำนวนห้าลูก เด็กชี้และนับไปเรื่อย ๆ (พบว่ามีการชี้ซ้ำ) จนถึงเจ็ดและบอกว่ามีสาकुเจ็ดลูก (ทำให้เห็นว่าสิ่งที่เด็กต้องได้รับการพัฒนาคือความสัมพันธ์ของมือและตา) ในกิจกรรมสาकुใส่กึ่งสามสี่ ผู้วิจัยถามเด็กว่า “ข้างในสาकुมีอะไร” วินเทอร์ตอบว่ามี”สาकु” ในขณะที่เฟรดตอบว่า “ข้างในสาकुมีกึ่งและหนูชอบกินกึ่ง” ผู้วิจัยขอสาकुห้าลูกจากเด็ก ๆ โดยระบุว่าอยากได้สาकुลูกที่มีขนาดไม่เท่ากัน พบว่าในงานนั้นมีสาकुหนึ่งลูกที่ขนาดเล็กกว่าลูกอื่น ๆ สตาร์บอกว่า “อันที่สาकुลูกเล็ก” (พร้อมชี้ไปที่สาकुลูกเล็ก) มันลูกเล็ก เพราะว่ามันเป็นสาकुของเด็ก จะเห็นว่าเด็กเข้าใจความเป็นคณิตศาสตร์และสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่สิ่งอื่นในชีวิตประจำวัน

จากกิจกรรมสาकुใส่กึ่งสามสี่ ความสามารถในการนับแบบรู้ค่าจำนวนเริ่มปรากฏให้เห็นในสัปดาห์ที่ 4-7 ความสามารถในการบอกขนาดเล็กลงใหญ่ของเด็กเริ่มปรากฏให้เห็นได้ในสัปดาห์ที่ 4-5 และความสามารถในการเรียงลำดับขนาดสิ่งต่าง ๆ จากเล็กไปหาใหญ่ และความสามารถการบอกลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลังของเด็กเริ่มปรากฏให้เห็น ได้ในสัปดาห์ที่ 8-10 เด็กสามารถตอบคำถามและแสดงความรู้ของตนเองผ่านการสนทนาโต้ตอบ และเด็กยังได้แสดงความรู้ความภาคภูมิใจในตนเองด้วยการเล่าเรื่องราวของการทำสาकुใส่กึ่งสามสี่และรสชาติที่อร่อยของสิ่งที่ทำด้วยตนเอง

การอบคุกกี้ลูกเกด ที่ครอบครัวเอล่า พิมพ์และสตาร์ ผู้ปกครองใช้วิธีการแยกแยะคุกกี้ที่ผสมเสร็จเรียบร้อยแล้วออกมาเป็นก้อน ซึ่งแต่ละก้อนมีขนาดแตกต่างกัน เล็กบ้าง ใหญ่บ้าง เท่ากันบ้าง ในขณะที่ครอบครัวของวาปี หลิว คุณแม่จะให้เด็ก ๆ หยิบแบ่งที่ผสมแล้วขึ้นมาด้วยตนเองปั้นเป็นลูกแล้วจากนั้นให้เด็กดูว่าอันมีขนาดเล็กกว่าและใหญ่กว่า ส่วนในครอบครัวของดิน เฟรด วินเทอร์ผู้ปกครองให้เด็กมีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนของการตวงแบ่ง น้ำ และส่วนผสมอื่น ๆ ด้วยถ้วยตวงและช้อน เด็กได้เรียนรู้ลักษณะการใช้งานของอุปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เด็กรู้จักการใช้อุปกรณ์อย่างถูกต้อง เด็กเปรียบเทียบขนาดของถ้วยตวงและช้อนตวง และบอกว่าอันไหนเล็ก อันไหนใหญ่ หรือเท่ากัน และเรียนรู้จักปริมาณที่มากและน้อย ส่วนครอบครัวของดิน เฟรด วินเทอร์ ได้เรียนรู้ในเรื่องของสถานการณ์อะไรจะต้องเกิดก่อนอะไรเกิดทีหลัง สิ่งเหมือนกันคือเด็ก ๆ ในแต่ละครอบครัวมีโอกาสได้เล่นสนุกกับการปั้นแบ่ง เป็นก้อนตามขนาดที่ต้องการเล็กบ้าง ใหญ่บ้างขนาดเท่ากันบ้าง ขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กแต่ละคน ก่อนการตีแบ่งให้มีลักษณะแบนเพื่อเข้าเตาอบ ในขั้นตอนนี้ ผู้ปกครองได้ให้เด็ก ๆ ดูลูกเกดและบอกว่าเราจะเอาลูกเกดใส่เข้าไปในตัวของคุกกี้ เด็ก ๆ สามารถใส่ได้เท่าที่ต้องการแต่ตักนับและบอกจำนวนลูกเกดที่ใส่เข้าไป ในสัปดาห์ต่อมาเห็นว่าผู้ปกครองเริ่มให้ความสำคัญมากขึ้นต่อจำนวนลูกเกดที่เด็กจะใส่เข้าไปในคุกกี้แต่ละชิ้นในครอบครัวของดิน เฟรด วินเทอร์ เอล่าและวาปี ปรากฏให้เห็นตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป

ในการใช้แบบพิมพ์สร้างรูปทรงคุกกี้ จะต้องมีการตีแบ่งให้แบนเพื่อง่ายต่อการใช้แบบพิมพ์ เด็ก ๆ จะเล่นสนุกกับการตีแบ่ง สตาร์กับวินเทอร์ ออกแรงตีแบ่ง และหัวเราะเมื่อเห็นว่าแป้งที่ตนเองตีนั้นแบนมาก จึงปรากฏ

ความแบนที่มีขนาดความหนา ความบาง ไม่เท่ากัน เป็นปรากฏการณ์ความรู้เชิงคณิตศาสตร์ใหม่นอกแผน คุณแม่วินเทอร์ไม่ได้มองข้ามสิ่งนี้ ด้วยการนำความรู้เรื่องความหนา-บางมาใช้ในการกิจกรรมซ้ำ ๆ

คุณแม่ดิน เฟรด วินเทอร์ วาปี หลิว เอล่าใช้วิธีชวนเด็ก ๆ เลือกขนมที่มีรูปร่างเหมือนกันเข้าเตาอบไปด้วยกันในขณะที่ครอบครัวของ สตาร์กับวินเทอร์ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเลือกรูปทรงคุกกี้อาบน้ำเข้าเตาอบ

นอกจากนี้ยังพบว่าในการอบคุกกี้แต่ละครั้งวินเทอร์และสตาร์จะนำแป้งคุกกี้มาปั้นเป็นรูปทรงอย่างอื่น และบอกว่ามันคือเครื่องบิน มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่กว่าจอดบนลานจอดอย่างเป็นระเบียบตามลำดับของขนาด เป็นปรากฏการณ์ที่ยืนยันว่าการเรียนรู้คือการเล่นและการเล่นคือการเรียนรู้

เพื่อให้การอบคุกกี้ในงานครัวมีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้ปกครองได้ตกลงร่วมกันในการนำวัตถุดิบทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดสีมาใช้ในการทำคุกกี้เช่นฟักทอง แครอท และดอกอัญชัน พบว่าเด็กตื่นตัวกับการกลายเป็นอื่นของวัตถุดิบ การหายไปของฟักทองแล้วกลายมาเป็นน้ำสีเหลือง การหายไปของแครอทแล้วกลายมาเป็นน้ำสีส้ม และการหายไปของดอกอัญชันที่ได้น้ำสีน้ำเงินมาแทนที่ เด็กสนใจเรื่องการทำงานของเครื่องปั่น ครอบครัวของดิน เฟรด วินเทอร์ วาปี หลิว เอล่า จึงใช้สถานการณ์นี้สอนเกี่ยวกับการเกิดเหตุการณ์ก่อนหลัง ตั้งแต่ฟักทองจนถึงคุกกี้ลูกเกิดฟักทอง นอกจากนี้ปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นคือความแตกต่างของสี นอกจากนี้ทำให้เด็กสามารถทำคุกกี้ลูกเกิดที่มีขนาดและสีที่มีความหลากหลายแล้ว คุกกี้ลูกเกิดยังมีรูปทรงที่แตกต่างกัน ปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่เกิดขึ้นหลังจากนั้น คือเด็กฝึกจำแนกผักแต่ละชนิดที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในรูปทรง สี ลักษณะ การแยกส่วนที่หั่นเป็นชิ้นได้แบบหลากหลายรูปทรง แยกใส่ภาชนะตามลักษณะของสีละชนิดที่เหมือนกัน เช่นการแยกเอาฟักทองออกมาจาก ดอกอัญชันและแครอท เพื่อใส่ภาชนะที่มีสีเหลือง และแยกดอกอัญชันใส่ภาชนะสีน้ำเงิน เป็นต้น นอกจากนั้นเห็นว่าเด็กได้เรียนรู้ด้วยการสัมผัสและการชิม ส่วนครอบครัวของวินเทอร์และสตาร์ คุณแม่ได้พูดถึงประโยชน์ของฟักทอง แครอท และดอกอัญชันที่นอกจากจะนำมาทำเป็นอาหารแล้ว ยังสามารถนำมาสร้างเป็นสีเพื่อใช้ในการทำคุกกี้ได้อีกด้วย

ปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่เหมือนกันทุกครอบครัวคือคุณแม่ให้เด็ก ๆ จัดคุกกี้ที่มีรูปทรงเหมือนกัน และมีขนาดเท่ากัน ใส่ในภาชนะเดียวกัน การนับจำนวนขึ้น ตามที่ผู้ปกครองกำหนด พบว่าในช่วงสัปดาห์แรกๆ เด็กมีความสับสนบ้าง ในเรื่องของความเหมือนและความต่างของรูปทรงและขนาด แต่เห็นได้ว่าเด็กสามารถจัดคุกกี้ที่มีรูปทรงเหมือนกัน หรือสีเหมือนกันบรรจุในภาชนะได้ถูกต้องมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงสัปดาห์ที่ 8 พบว่าเด็กทำได้อย่างสมบูรณ์และเด็กคนอื่น ๆ ก็ทำได้ในสัปดาห์ต่อมา การนับแบบรู้ค่าจำนวน การบอกค่าของจำนวน เห็นได้เจนว่าเด็กสามารถนับปากเปล่าได้คล่อง และหลังจากนั้นเริ่มนับแบบรู้ค่าจำนวนได้ และทำได้ในขอบเขตระยะเวลาของการวิจัย การเล่นสนุกงานครัวด้วยการอบคุกกี้ลูกเกิด เด็กและผู้ปกครองการสนทนาโต้ตอบกันตลอดเวลาเกี่ยวกับขนาด จำนวน และการวัดและการปั้น การตีแบ่ง สถานการณ์ก่อน-หลังเด็ก การใช้แบบพิมพ์ และอุปกรณ์อย่างถูกต้องตามลักษณะของการใช้งาน ในแต่ละครอบครัวมีความสุขกับการทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งเห็นได้จากการพูดตอบโต้ ชักถาม ด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ ตลอดกิจกรรม และนอกปรากฏการณ์

ความสามารถทางคณิตศาสตร์แล้วพบว่ากิจกรรมงานครัวส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กในด้านการพัฒนา กล้ามเนื้อเล็ก ความสัมพันธ์ของมือและตา ความคิดสร้างสรรค์และอื่น ๆ อีกด้วย

การจัดและการเตรียมอุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร ที่ครอบครัววารี ดิน วินเทอร์เด็ก ๆ ได้นับแก้วน้ำ จานและ ช้อนเท่ากับจำนวนของสมาชิกในครอบครัว คุณแม่ให้วางแก้วน้ำห่างจากขอบโต๊ะ และอธิบายว่าการวางแก้วน้ำ ชิดขอบโต๊ะเกินไป (สาธิตการวางแก้วน้ำใกล้ไกลจากขอบโต๊ะพร้อมอธิบายซ้ำ ๆ) แก้วน้ำอาจจะตกลงพื้นและ แตกได้ แก้วที่แตกต่างจะบาดเจ็บ ห้ามนึก ๆ หยิบแก้วน้ำที่แตก แต่ให้เรียกพ่อแม่ การวางช้อนจะต้องวางช้อน และซ้อมเป็นคู่ จาน ชามมีลักษณะการใช้งานเหมือนกันคือสำหรับใส่อาหาร แต่จะมีขนาดและรูปทรงที่แตกต่าง กัน ส่วนครอบครัวของหลิว พิมพ์และสตาร์ มักเน้นเล่นการทำความสะอาดอุปกรณ์บนโต๊ะอาหาร การเก็บจาน เก็บแก้วน้ำ เก็บช้อนและซ้อม ผู้เป็นแม่มักจะอธิบายการเคลื่อนไหวของเธอ การจับและการวางสิ่งต่าง ให้จับ อย่างมั่นคงและสิ่งที่อาจเกิดขึ้นหากเด็กเคลื่อนไหวแบบไม่ระวัง อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งอาจจะชนกับเก้าอี้หรือ โต๊ะได้ บางทีมือหรือแขนอาจจะไปกระแทกจาน ชาม ช้อนแก้วน้ำจนตกแตกได้ คุณแม่จะเน้นในเรื่องความปลอดภัยมากกว่า ส่วนครอบครัวของเฟรดกับเอลล่า จะให้เด็ก ๆ วางจานตามที่เด็กชอบโดยคุณแม่และคุณพ่อ ซึ่งมาร่วมในกิจกรรมจะให้จอห์น ในการวางจานชามและแก้วน้ำให้เหมาะสมสอดคล้องกับพ่อแม่พี่/น้องและตัว เด็ก ตามความคิดของเด็กเอง ซึ่งเห็นว่าเด็ก ๆ จะเลือกจานใบใหญ่ให้คุณพ่อ ใบเล็กลงมาให้คุณแม่ และใบเล็ก สำหรับตนเองและพี่หรือใบเล็กที่สุดบนโต๊ะสำหรับตนเองและน้อง นอกจากนี้เห็นว่าปรากฏการณ์นี้เกิดขึ้นเป็น บางครั้งในครอบครัวของหลิว พิมพ์และสตาร์ ที่คุณแม่จะดักข้าวใส่จานให้คุณพ่อก่อน จากนั้นดักให้คุณแม่ พี่และ ตัวเด็กเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดการจดลำดับก่อนหลังตามความสำคัญของคนในครอบครัว เพราะเมื่อผู้วิจัยถาม ว่าเวลาทานข้าวต้องดักข้าวให้ใครก่อนเด็กจะตอบว่าให้คุณพ่อก่อน แล้วต่อไปถึงจะดักให้คุณแม่

ปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่พบไม่แตกต่างกันคือ หลังจากการทำความสะอาดอุปกรณ์ แม่ก็นับจำนวน ของสิ่งที่ได้รับการทำความสะอาดแล้วร่วมกับเด็ก บางครั้งเด็กนับด้วยตนเอง จากนั้นให้เด็กจัดกลุ่ม ถ้วยจานชาม และถ้วย โดยการนำมาซ้อนกันตามลำดับขนาดใหญ่ไล่ขึ้นไปหาเล็กและในระหว่างที่มีการนับและจัดเรียงจาน ชาม ดิน กำลังคุยกับถ้วยกาแฟและตั้งชื่อให้กับถ้วยกาแฟใบใหญ่ว่าลูงหมี และลูงหมี เริ่มสนทนากับถ้วยกาแฟใบ อื่น ๆ ที่มีขนาดเล็กกว่า กันด้วยการถามว่า ..”เด็ก ๆ วันนี้เราจะจัดโต๊ะอาหารเป็นแบบงานเลี้ยง ใครอยากไปงาน เลี้ยงต้องเตรียมตัวนะ แต่งชุดสวยๆ เอาหละมาต่อแถวเลยนะ ลูงหมีจะนับแล้วว่ามีทั้งหมดกี่คน.” แล้วดิน ก็นับ หนึ่ง สอง สาม สี ห้า แล้วเอาแก้วน้ำมาต่อแถวเพิ่มนับต่อไปจนถึง 10 จากนั้นดินจัดวางแก้วเป็นกลุ่มและบอกให้ รอตตรงนี้ก่อน จากนั้นนับแก้วที่เหลือ หนึ่ง สอง สาม..สามคนนี้ ให้รออยู่ที่บ้านนะ ยังเป็นเด็กอยู่ไปงานเลี้ยงไม่ได้ (สังเกตว่าเป็นแก้วใบเล็ก)

ปรากฏการณ์นี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเด็กสามารถคิดเชื่อมโยงเรื่องราวอื่น ๆ เข้ากับความรู้ทาง คณิตศาสตร์ให้เห็นอย่างชัดเจน และเด็กแสดงความรู้ทางคณิตศาสตร์ผ่านเรื่องราวที่เด็กสร้างขึ้น ในขณะที่ คำอธิบายของผู้เป็นแม่ดูเหมือนจะแสดงให้เห็นว่า "วิธีการ" เล่นทำงานบ้านที่เกี่ยวกับการทำความสะอาดที่ ถูกต้องและปลอดภัยนั้นเป็นอย่างไร

พื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยในงานครัว คณิตศาสตร์ถูกนำมาบรรจุในลักษณะที่ต่างกันแต่เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งเดียวกัน ความแตกต่างดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยพบว่าตัวเลือกของคุณแม่นั้นขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบทางคณิตศาสตร์ที่คุณแม่ต้องการเปิดเผยผ่านวัสดุที่เป็นสื่อในการเรียนรู้ นอกจากกิจกรรมที่กำหนดแล้ว พบว่ามีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ปรากฏขึ้นในบ้านที่อาจจะมีส่วนของความเป็นคณิตศาสตร์เกิดขึ้น แต่ไม่ถูกบันทึกไว้ เป็นกิจกรรมนอกตารางประกอบด้วยกิจกรรมที่ผู้เป็นแม่หรือคนในครอบครัวเลือกอย่างน้อยครั้งหนึ่ง หมวดหมู่กิจกรรมที่พบบ่อยที่สุดคือปริศนาคำทาย เวลาครอบครัว และการเล่นกับของเล่น จากการตรวจสอบอย่างละเอียดพบว่ากิจกรรมที่เลือกส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เราเชื่อมโยงกับการเล่นของเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและสมาชิกครอบครัวโดยสัญชาตญาณ และการมีส่วนร่วมกิจกรรมของเด็กในกิจวัตรของครอบครัวโดยมีตัวอย่างกิจกรรมที่คล้ายกับโรงเรียนเพียงเล็กน้อย อันที่จริง พ่อแม่ผู้ปกครองเหล่านี้เลือกที่จะถ่ายวิดีโอการเล่นของเด็กไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง ตามที่คาดหวังจากการออกแบบการศึกษา กิจกรรมแต่ละกิจกรรมภายในหมวดหมู่นั้นมีความเฉพาะตัวสำหรับผู้ปกครอง เด็ก และสื่อที่เกี่ยวข้อง

งานครัว กิจกรรมที่แสดงให้เห็นว่าปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ครอบงำพื้นที่ส่วนใหญ่ของแต่ละกิจกรรมและยังพบว่าปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ปรากฏออกมามีส่วนเท่าๆ กันในแต่ละกิจกรรม ส่วนกิจกรรมการเล่นจัดและเตรียมอุปกรณ์บนโต๊ะอาหารและการทำความสะอาดพบว่าปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กที่เกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์รอง

นอกจากนี้ในระหว่างการดำเนินการของกิจกรรมงานครัว ยังปรากฏเนื้อหาอื่นๆ ให้เห็นคือการสื่อสารระหว่างบุคคลในครอบครัว การเล่าเรื่อง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็ก และพบว่าคณิตศาสตร์นอกแผนยังปรากฏให้เห็นเป็นเรื่องบังเอิญเป็นระยะในแต่ละครั้งของกิจกรรมงานครัว และบางสถานการณ์อาจปรากฏแบบไม่ชัดเจน

กิจกรรมการเล่นงานครัว ที่ออกแบบไว้ได้รับการจัดอันดับตามความต่อเนื่องของปรากฏการณ์ทางคณิตศาสตร์ เมื่อแต่ละครอบครัวได้จัดกิจกรรมเสร็จสิ้นลงในแต่ละครั้ง พบว่าในขณะที่แม่ของดิน, เฟรช เลือกกิจกรรมประเภทเดียวกันในแต่ละครั้ง ส่วนคุณแม่คนอื่น ๆ ก็เลือกกิจกรรม ซึ่งแตกต่างกันบ้างตามความชัดเจนของคณิตศาสตร์ที่ต้องการ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังรู้สึกประหลาดใจที่เห็นว่าความตั้งใจในการจัดกิจกรรมตามแผนและการจดบันทึกผลและข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งของแต่ละครอบครัวต่าง ๆ ดูเหมือนจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สิ่งที่แสดงให้เห็นให้ผู้วิจัยเห็นในเชิงประจักษ์คือการเลือกผู้ปกครองกลุ่มนี้มาเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ชี้ให้เห็นถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยครอบครัวของดิน วาปี, เฟรช, เอล่า วินเทอร์ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่บันทึกเทปไว้เป็นการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างชัดเจน สำหรับครอบครัวพิมม์, หลิว สตาร์ กิจกรรมส่วนใหญ่ที่บันทึกเทปและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยพบว่าเป็นกิจกรรมทางคณิตศาสตร์โดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ และ สำหรับครอบครัววินเทอร์ ดิน รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบผสมผสาน การปรากฏของคณิตศาสตร์และทักษะทางการใช้ภาษา ความเชื่อมั่นในตนเองที่ปรากฏชัด ในครอบครัวของดิน วินเทอร์และเฟรช

การอภิปรายผล

อะไรคือความท้าทายสำหรับการเปิดพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึด "เด็กเป็นศูนย์กลาง" การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเล่นในชีวิตประจำวัน เนื่องจากคณิตศาสตร์มีอยู่ทุกหนทุกแห่ง เด็ก ๆ สามารถมีส่วนร่วมกับแนวคิดทางคณิตศาสตร์อย่างเป็นธรรมชาติตามผ่านกระบวนการเล่นไปสู่การเรียนรู้เชิงลึกมากขึ้น เด็ก ๆ มีโอกาสมากมายและหลากหลายในการสำรวจความรู้ทางคณิตศาสตร์ ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสม และกิจกรรมสามารถกระตุ้นความสนใจและความต้องการการเรียนรู้ของเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ ชั่วโม่งคณิตศาสตร์ในงานครัวเป็นโอกาสอันดีสำหรับผู้ปกครองและเด็ก ที่จะสนุกสนานร่วมกัน สร้างแรงกระตุ้นที่ดีในการพูดคุยเชิงคณิตศาสตร์ระหว่างเด็กและผู้ปกครอง ทั้งยังสร้างความตระหนักรู้ถึงวิถีคิดของเด็ก ตามแนวคิดของมาเรีย มอนเตสซอรี่ ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเล่นทำให้เด็กค้นพบและ เรียนรู้ด้วยตนเอง (Charlotte Ruhl. 2024)

การเปิดห้องครัวเป็นพื้นที่ทางการเรียนรู้ให้กับเด็กเผยให้เห็นว่าแหล่งความรู้และพื้นที่การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมีอยู่ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกซอกหลืบของชีวิตคือพื้นที่การเรียนรู้และเด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้คณิตศาสตร์ได้ ในทุกสถานการณ์ชีวิต ประสบการณ์คณิตศาสตร์ในวัยเด็กเป็นรากฐานสำหรับการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นและเป็นรากฐานของความสำเร็จในอนาคต คณิตศาสตร์ช่วยให้เด็กคิดอย่างมีเหตุมีผล มีกลยุทธ์ มีความคิดสร้างสรรค์และมีวิจารณญาณ ความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์เป็นรากฐานสำหรับความสำเร็จในด้านต่างๆ ของชีวิตและการทำงาน จากการวิจัยระดับนานาชาติของประเทศนิวซีแลนด์เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กในช่วงปีแรกๆ ยืนยันถึงความสำคัญของประสบการณ์คณิตศาสตร์ในช่วงแรกเริ่ม ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาในอนาคต การศึกษาของ Competent Children ติดตามพัฒนาการของกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่การศึกษาปฐมวัย ผ่านโรงเรียน และเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ รายงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อเด็กอายุ 10 ขวบ คุณภาพของการศึกษาปฐมวัยยังคงมีอิทธิพลต่อความสามารถของเด็กที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในวัยผู้ใหญ่ และความสามารถทางคณิตศาสตร์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลมากที่สุด การศึกษาแสดงให้เห็นว่าเด็กส่วนใหญ่ได้รับความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานก่อนอายุแปดขวบ Duncan และ Murnane แนะนำว่าทักษะทางคณิตศาสตร์ขั้นต้นสามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภายหลังได้สูง (Duncan, G. and Murnane, R. 2011) และยังมีรายงานวิจัยเพิ่มเติมที่สอดคล้องกันคือทักษะทางคณิตศาสตร์ที่อ่อนแอในช่วงปฐมวัยมีแนวโน้มที่จะทำนายผลการเรียนทางคณิตศาสตร์ที่อ่อนแอในปีต่อไป (Reikerås 2012; Salomonsen 2019; Hannula-Sormunen et al. 2015)

ทุกที่คือพื้นที่การเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วมและได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำ และ เด็กจะเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่าง ๆ เข้ามารวบรวมและสร้างคลังแห่งการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากวุฒิภาวะของเด็ก ถ้าเด็กได้รับประสบการณ์อย่างกว้างกว่าเดิม จากการที่ได้สัมผัส การเห็น การฟัง การสนทนา การเล่น บนพื้นที่การเรียนรู้ที่มีอิสรภาพ เด็กเกิดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ อย่างหลากหลายผ่านการเล่น ทำให้การเรียนรู้เป็นไป

ด้วยความตื่นเต้น การเรียนรู้คณิตศาสตร์ควรเป็นเรื่องสนุก ผสมผสานระหว่างกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และการเล่น การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กควรกับผู้ปกครองที่บ้านอาจเป็นวิธีที่ดีเยี่ยมวิธีหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้ที่สนุกและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ตลอดเวลาที่เด็กมีโอกาสนในการลงมือกระทำการสนทนาโต้ตอบ มีส่วนร่วม และเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jill M. & Loreen Kelly ที่พบว่าการมีส่วนร่วมของครอบครัวคือแรงบันดาลใจและโอกาสในการเรียนคณิตศาสตร์ที่มากขึ้นของเด็ก (Jill M. & Loreen Kelly. 2017) และ ซัททัน-สมิธ (Sutton-Smith. 1972) ได้กล่าวยืนยันเกี่ยวกับการเรียนรู้ผ่านการเล่นว่า การเล่นเกิดขึ้นด้วยกระบวนการเดียวกับการเรียนรู้ นั่นคือการเล่นเกิดขึ้นในสภาพที่ผู้เล่นมีโอกาสสนองตอบต่อสิ่งเร้า การฝึกทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ผ่าน กิจกรรมงานครัว กิจกรรมที่เปิดพื้นที่ทางการเรียนรู้ให้กับเด็ก การเรียนรู้ที่เกิดจากการฟัง การดูการสัมผัส และการที่เด็กมีโอกาสดูพูดคุยกับผู้อื่น โดยมีสิ่งเร้า เช่นการทำอาหาร การพูดคุยกับพ่อแม่ เด็กจะมีความสนใจและรู้จักการรับฟัง การตอบคำถามของเด็ก เด็กจะมีพัฒนาการด้านภาษาที่ดี ผู้ใหญ่สามารถสอนสิ่งต่าง ๆ ให้เด็กเข้าใจการกระทำต่าง ๆ ตามเหตุผล เป็นการวางพื้นฐานของการใช้ภาษาและความคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กในด้านอื่น ๆ อย่างยิ่ง นอกจากนั้นแล้วกิจกรรมงานครัว ยังเอื้อต่อการเกิดภาวะแวดล้อมและปฏิสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อพ่อแม่และคนในครอบครัว จัดได้ว่าครอบครัวคือสิ่งแวดล้อมแรกและเป็นสภาพแวดล้อมที่สำคัญของเด็กปฐมวัย หากครอบครัวเต็มไปด้วยสภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ความเอื้ออาทรต่อกันเด็กก็จะเติบโตมาพร้อมกับความสามารถทางการแสวงหาความรู้ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นตัวแทนของความสัมพันธ์อันอบอุ่นรักใคร่และพูดคุยกัน ระหว่างพ่อแม่ลูกและคนในครอบครัว ที่มีความสามัคคีปรองดองกัน เอื้ออาทรต่อกัน แสดงความรักความเข้าใจต่อกัน ซึ่งจะแสดงออกผ่านกิริยาท่าทาง แววตาคำพูด การโอบกอดสัมผัส ซึ่งทุกข้อที่กล่าวมาข้างต้นนี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ดี ทั้งยังส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ สัมพันธภาพ ให้คนในครอบครัวใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ใกล้ชิดกันและกันมากขึ้น เรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างคนในครอบครัว ทำให้สัมพันธภาพครอบครัวอบอุ่นแนบแน่น

การเปิดพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเล่นปนเรียนในงานครัวเป็นการยืนยันว่า “การสัมผัสคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นในระหว่างการเล่นสนทนาโต้ตอบอย่างชัดเจน” (Benigno & Ellis, 2008, p. 294) การศึกษาในครั้งนี้พบว่าผู้ปกครองเห็นด้วยกับผู้ปกครองส่วนใหญ่ (77%) ที่สัมภาษณ์โดย Canon และ Ginsburg (2008) ซึ่งเชื่อว่า "การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ของเด็กควรรวมเข้ากับการใช้ชีวิตประจำวันของพวกเขา" จึงไม่อาจจะปฏิเสธได้ว่างานครัวเป็นพื้นที่การเรียนรู้คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันของเด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าตลอดเวลาทั้งยังก่อให้เกิดความคิดเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่เด็กได้รับเข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเล่นตามแนวคิดของ ฌอง เพียเจต์ (Jean Piaget) ที่ว่าด้วยพัฒนาการทาง สติปัญญาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างสมบูรณ์ ทฤษฎีนี้ได้ เสนอแนะประเด็นที่แยกออกมาเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเล่นว่า การเล่นทำให้เด็กเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมอย่างเต็มที่ เพราะการเล่นเป็นพื้นที่ เป็นวิธีการ เป็นโอกาสที่เด็กจะสร้างประสบการณ์ให้กับตนเองเพื่อเรียนรู้ และรับรู้สิ่งแวดล้อม และสิ่งซึ่งไม่มีใครสามารถสอนเขาได้ นอกจากนี้แล้วการเล่นยังเป็นวิธีการ เป็นโอกาสที่เด็กจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัว

เปลี่ยนแปลงความคิด และความเข้าใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว จึงสามารถยืนยันได้ว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการเล่นในชีวิตจริง ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นและพัฒนาการทางระดับสติปัญญามีปรากฏอยู่ เด็กที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันทางวุฒิภาวะจะสนใจและดำเนินการเล่นแตกต่างกัน การเล่นจึงมีลำดับขั้นของการพัฒนาการที่สอดคล้องและเกี่ยวเนื่องกับพัฒนาการทางสติปัญญาและการเรียนรู้ของผู้เล่น เมื่อผู้เล่นมีพัฒนาการทางสมองสูงขึ้น การเล่นของเขาก็จะมีความซับซ้อนและมีการใช้ความคิดมากขึ้น

งานครัวพื้นที่การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ที่บ้าน ที่เปิดเผยให้เห็นแหล่งใหม่ของการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เด็กได้เล่น ได้การสนทนาโต้ตอบ มีโอกาสได้ใช้ชีวิตในช่วงแรกเริ่มร่วมกับบุคคลในครอบครัว สำหรับเด็กปฐมวัยไม่มีอะไรที่คุณค่ามากไปกว่าการได้เติบโตอย่างปลอดภัยท่ามกลางการเรียนรู้ที่มีความสุข ไม่ว่าผลที่คาดหวังผลลัพธ์การเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ของเด็กเป็นหลักหรือคณิตศาสตร์เป็นเรื่องรอง หรือเป็นความบังเอิญ สิ่งที่เคยให้เห็นอย่างชัดเจนคือปรากฏการณ์การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ปรากฏให้เห็นในงานครัว

นอกจากนั้นแล้วเห็นว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้กับเด็ก พลังของความคาดหวังที่ต้องการให้เด็กมีบรรยากาศของการเรียนรู้อย่างมีความสุขมากที่สุดถูกเปิดออกโดยผู้ปกครองทั้ง 8 ครอบครัว ซึ่งชี้ให้เห็นว่า นอกเหนือจากผู้ปกครองมี "ทัศนคติที่ดีในการสอน" และมีความพยายามในการฉกฉวยโอกาสในการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ และเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ร่วมกับเด็กเกิดขึ้นมากกว่าแผนที่วางเอาไว้ ผู้ปกครองบางคนยังใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางคณิตศาสตร์ที่ผสมผสานการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน อันอย่างต่อเนื่อง การศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่าการปฏิบัติการเปิดพื้นที่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของผู้ปกครองทำให้การค้นพบคำอธิบายที่ชัดเจนว่า เด็ก ๆ เข้าโรงเรียนด้วยความรู้ทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลายได้อย่างไรและทำไม งานครัวพื้นที่ประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ทั้งระดับกว้างและลึกที่เกิดขึ้นในบ้าน เป็นสิ่งจำเป็นต่อการวางรากฐานและเพื่อทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนไปโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้นและทำให้การไปโรงเรียนของเด็กปฐมวัยคือความสนุกสนานที่ท้าทาย

สรุป

ในช่วง 10 สัปดาห์ของการทำกิจกรรมในครัว เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การนับ การรู้ค่าจำนวน การจำแนกเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ และการเรียนรู้ตำแหน่ง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ในสัปดาห์ที่ 1 และ 2 เด็กมีทักษะการนับ การรู้ค่าจำนวน การจำแนกเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ และการเรียนรู้ตำแหน่งอยู่ในระดับเริ่มต้นทั้งหมด ต่อมาในสัปดาห์ที่ 3 เด็กเริ่มมีพัฒนาการในทักษะการนับและการรู้ค่าจำนวนจากระดับเริ่มต้นไปยังระดับที่สูงขึ้น ในขณะที่ทักษะอื่น ๆ ยังคงอยู่ในระดับเริ่มต้น เมื่อเข้าสู่สัปดาห์ที่ 4 ทักษะการจำแนกเปรียบเทียบและการเรียงลำดับก็เริ่มพัฒนาเป็นระดับที่สูงขึ้น เด็กสามารถจำแนกและเปรียบเทียบวัตถุได้ดียิ่งขึ้น และสามารถเรียงลำดับวัตถุตามลำดับที่ถูกต้องได้ดีขึ้น ส่วนทักษะการนับและการรู้ค่าจำนวนยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในสัปดาห์ที่ 5 และ 6 ทักษะการนับและการรู้ค่าจำนวนพัฒนาขึ้นเป็นระดับที่สูงขึ้น และทักษะการเรียนรู้ตำแหน่งก็เริ่มพัฒนาไปยังระดับที่สูงขึ้นด้วย ทำให้เด็กสามารถระบุ

ตำแหน่งของวัตถุได้ดีขึ้น ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 7 ถึง 10 การพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้านยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยทักษะการเรียงลำดับและการเรียนรู้ตำแหน่งพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้น เด็กสามารถเรียนรู้และประยุกต์ใช้ทักษะเหล่านี้ในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ว่าในระยะเวลา 10 สัปดาห์ เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมในครัวมีการพัฒนาทักษะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในด้านต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ ทักษะการนับ การรู้ค่าจำนวน การจำแนกเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ และการเรียนรู้ตำแหน่งได้รับการพัฒนาตามลำดับขั้นตอน ซึ่งสะท้อนถึงความสำเร็จของกิจกรรมในการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้คณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การใช้ผู้ปกครองเป็นกลุ่มเป้าหมายควรพิจารณาในความหลากหลายทางสังคม อาชีพ รายได้ การศึกษา และในโอกาสต่อไปควรจัดการอบรมเพื่อให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- Benigno, J., & Ellis, S. (2008). Do parents count? The socialization of children's numeracy. In O. Saracho & B. Spodek (Eds.), *Contemporary perspectives on mathematics in early childhood education* (pp. 291-308). Charlotte, NC: Information Age Publishing Inc.
- Canon, J., & Ginsburg, H. (2008). "Doing the math": Maternal beliefs about early Mathematics versus language learning. *Early Education and Development, 19*(2), 238-260.
- Duncan, G. and Murnane, R. (2011). Introduction: the American dream, then and now, Duncan, G. and Murnane, R. (Eds) *Whither Opportunity? Rising Inequality, Schools, and Children's Life Chances*. New York: Spencer Foundation
- Havermans, N., Vanassche, S., and Mattheijs, K. (2017). Children's post-divorce living arrangements and school engagement: financial resources, parents-child relationship, selectivity and stress. *J. Child Fam. Stud. 26*. 3425-3438. Doi: 10.1007/s10826-017-0843-0
- Jill M. & Loreen Kelly. (2017) Encouraging Family Involvement in Math during the Early Years. *Dimensions of Early Childhood. Vol 45, No 3, 2017*
- Malczyk, B. R., and Lawson, H.A. (2019) Family focused strategies of student engagement. *Prev. Sch. Fail. 63*, 211-219. Doi: 10.1080/1045988.2019.1565752
- [Charlotte Ruhl](#). (2024). Montessori Theory of Education. (online) (5 April 2024).

<https://www.simplypsychology.org/montessori-method-of-education.html>

Piaget, J. (1963). *The origins of intelligence in children*. New York: W.W. Norton & Company, Inc.

Reikeras, E., Loge, I., & Knivsberg, A.-M. (2012). The mathematical competencies of toddlers Expressed in their play and daily life activities in Norwegian kindergartens. *International Journal of early Childhood*. 44(1), 91-114.

Shannon, M., Barry, C. M., DeGrace, A., and DiDonato, T. (2016). How parents still help emerging adults get their homework done: the role of self-regulation as a mediator in the relation between parent–child relationship quality and school engagement. *J. Adult Dev.* 23, 36–44. doi: 10.1007/s10804-015-9219-0

Salomonsen, T. (2019). What does the research tell us about how children best learn mathematic? *Early Childhood Development and care*.
<https://doi.org/10.1080/0300430.2018.1562447>

Sutton-Smith (1972). *Brain games of order and disorder*. TS. (Mimeographed); Toronto, 1 Dec 1972., 1972.

Original Research Article

มิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก

Dimensions of Wisdom Development
in the Mahānipāta Jātakaพระนิโรธ มหารัชน ชุตติชโย¹ และ พระศรีวินยาภรณ์^{2*}Phraniroj Maharjan Jutijayo¹ & Phrasrivinayaphorn^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. พระนิโรธ มหารัชน ชุตติชโย*

Phraniroj Maharjan Jutijayo

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยGraduate School, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.Email: Newarboyz25@gmail.com

Corresponding Author: *

2. พระศรีวินยาภรณ์*

Phrasrivinayaphorn, Dr.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัยGraduate School, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.Email: srivin2558@gmail.com

คำสำคัญ:

การพัฒนา; ปัญญา; มหานิบาตชาดก

Keywords:

Development; Wisdom; Mahānipāta Jātaka

Article history:

Received: 06/02/2024

Revised: 09/05/2024

Accepted: 16/06/2024

Available online: 25/07/2024

How to Cite:

Maharjan, P.N.J. & Phrasrivinayaphorn.
(2024). Dimensions of Wisdom
Development in the Mahānipāta Jātaka.
Journal Dhamma for Life, 30(3), 60-75.

ABSTRACT

The objectives of this dissertation are as follows: 1) To study the wisdom development. 2) To study the dimensions of wisdom development in the Mahānipāta Jātaka. 3) To integrate the wisdom development with the dimensions of wisdom development in the Mahānipāta Jātaka. 4) To present the body of knowledge about “Model of integrating wisdom development with dimensions of wisdom development in the Mahānipāta Jātaka”. The study is a documentary qualitative research collecting data from both Tipitaka, commentaries, other relevant research and in-depth interviews with 17 key informants. The information obtained was analyzed and presented descriptively. The research results found that: 1. Wisdom development refers to the development of human intelligence according to the theory of Prof. Dr. Howard Gardner. There are 10 aspects of intelligence as follows; 1) language 2) logic and mathematics 3) Music 4) Body and movement 5) Dimensional relations 6) Human relations 7) Self-understanding 8) Nature 9) Living 10) Teaching. 2. Wisdom development in the Mahānipāta Jātaka refers to the wisdom utilizing found in the 10 stories of Bodhisatva called ten great birth stories of the Buddha namely, 1) Temiya Jātaka 2) Mahajanaka Jātaka 3) Suvannasāma Jataka 4) Nemirāja Jātaka 5) Mahosatha Jātaka 6) Bhūridatta Jātaka 7) Canda Kumara Jātaka 8) Naradabrahma Jātaka 9) Vidhurapudita Jātaka 10) Vessantara Jātaka. The wisdom development in Buddhism is based on the 3 wisdom principles; Sutamayapaññā, Cintāmayapaññā, and Bhāvanāmayapaññā. 3. Integration of wisdom development with dimensions of wisdom development in the Mahānipāta Jātaka can develop wisdom in ethical approach, abilities in various occupations, good citizenship

and having the correct opinion. Particularly right understanding is the foundation of wisdom development in other areas because it can cultivate your thinking, speaking, and acting to be better in order. and be able to eliminate suffering in the end. Developed wisdom can lead a good life in both aspects: engaging in various occupations of livelihood to be happy in society and having pure wisdom to eliminate suffering. 4. The model synthesized from the integration of Dimensions of Wisdom Development in the Mahānipāta Jātaka called “PAWG MODEL” P = PERFECTIONS stands for practicing the 10 perfections of the Bodhisattva. A = ADVANTAGES stands for benefits that come from applying perfections. W = WISDOM stands for wisdom obtaining from listening, thinking, and seeing clearly. G = GOAL stands for achieving enlightenment as an ultimate goal.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาปัญญา 2) เพื่อศึกษามิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก 3) เพื่อบูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก 4) เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “รูปแบบการบูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบการวิจัยเอกสารโดยศึกษาจากพระไตรปิฎก อรรถกถา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 17 รูป/คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาปัญญา ได้แก่ การพัฒนาสติปัญญาตามทฤษฎีพหุปัญญาของ ศ.ดร. โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ซึ่งมีวิธีพัฒนาปัญญา 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาษา 2) ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3) ด้านดนตรี 4) ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ด้านมิติสัมพันธ์ 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ด้านการเข้าใจตนเอง 8) ด้านธรรมชาติ 9) ด้านการดำรงชีวิต 10) ด้านการสอน 2. การพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดกเป็นการใช้ปัญญาที่ปรากฏในเรื่องราวของพระโพธิสัตว์ 10 ชาติ ได้แก่ 1) เตมียชาดก 2) มหาชนกชาดก 3) สุวรรณสามชาดก 4) เนมิราชชาดก 5) มโหสถชาดก 6) ภูริทัตตชาดก 7) จันทกุมารชาดก 8) นารทกัลสชาดก 9) วิรุทธชาดก 10) เวสสันดรชาดก การพัฒนาปัญญานี้ตั้งอยู่บนฐานของปัญญา 3 คือ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา และภาวนามยปัญญา 3. บูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดกย่อมสามารถพัฒนาปัญญาเชิงจริยธรรม ความสามารถด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต การเป็นพลเมืองที่ดี และการมีความเห็นที่ถูกต้อง ความเห็นที่ถูกต้องเป็นรากฐานของการพัฒนาด้านอื่น ๆ เพราะจะสามารถพัฒนาการคิด การพูด การกระทำให้ดีขึ้นเป็นลำดับ และสามารถจัดทุกสิ่งให้หมดไปในที่สุด ปัญญาพัฒนาที่พัฒนาแล้วย่อมดำเนินชีวิตได้ดีทั้ง 2 ด้าน คือ ประสิทธิภาพงานอาชีพต่าง ๆ ให้มีความสุขได้ในสังคมและการปัญญาบริสุทธิ์เพื่อจัดทุกสิ่งให้สิ้นไป 4. รูปแบบที่สังเคราะห์ได้จากการวิจัยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก เรียกว่า “PAWG MODEL” P = PERFECTIONS หมายถึง การบำเพ็ญบารมี 10 ทศของพระโพธิสัตว์ A = ADVANTAGES หมายถึง ประโยชน์อันเกิดการบำเพ็ญบารมีเหล่านั้นเป็นตัวตั้ง W = WISDOM หมายถึง เอา การฟัง การคิด การดูให้ประจักษ์ G = GOAL หมายถึง มีสัมมาสัมโพธิญาณเป็นเป้าหมายสูงสุด

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปัญญา คำว่า เป็นศาสนาแห่งปัญญา หมายถึงคำสอนที่ประกอบด้วย เหตุผลไม่มีการบังคับให้เชื่อตาม มีแต่แสดงไปตามเหตุผล ส่วนผู้ที่เชื่อหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับภูมิปัญญาของผู้ นั้นเอง ความศรัทธาของชาวพุทธที่ไม่ประกอบด้วยปัญญา จึงเป็นภัยอันตรายต่อผู้ศรัทธาเอง การตีความหมาย ของคำว่า “ศรัทธา” ตามความเข้าใจของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย มีความแตกต่างกันไปตามภูมิปัญญาของแต่ละ บุคคล ความถูก ความผิด ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในระดับขั้นของความจริงในเรื่องนั้น ๆ การจะเข้าถึงความจริงได้ ในระดับไหนนั้น ขึ้นอยู่กับว่าคนเรามีปัญญาอยู่ในระดับไหน เมื่อผู้คนไม่ทราบถึงวิธีการพัฒนาปัญญา ย่อมขาด การพัฒนาชีวิตจิตวิญญาณที่สำคัญไป เมื่อขาดการพัฒนาดังกล่าว ศักยภาพด้านความคิด คือ ปัญญานั้นย่อม ลดลง ส่งผลกระทบด้านการเรียนการศึกษา การพัฒนาชีวิต ประเทศชาติ ตลอดถึงสังคมโลก และสันติสุขในการ ใช้ชีวิต ก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันตามมา คนที่มีปัญญายังไม่แก่กล้า เมื่อมีผู้อธิบาย หลักพุทธธรรมแตกต่างไปจากที่ตัวเองเข้าใจ อาจจะเข้าใจว่าเขาอธิบายผิดหรือมองว่าเขาเป็นมิฉฉาภิภูมิลูกคนได้ (สุนันท์ เพ็ชรพิรุณ, 2547)

การค้นคว้าวิจัยเรื่องมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ย่อมเป็นการถอดรหัส กระบวนการพัฒนาปัญญา หรือ ที่เรียกว่าการบำเพ็ญปัญญาบารมีของพระโพธิสัตว์ผู้ซึ่งต่อมาได้ตรัสรู้เป็นพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน พระศาสดาของศาสนาพุทธ พระองค์ คือ มนุษย์ผู้สมบูรณ์แบบทั้งความรู้และจริยา (วิชาจรณสัมปโน) นับว่าเป็นบุคคลต้นแบบของโลกที่เราทั้งหลายพึงศึกษาแนวทางในการพัฒนาตนเองของ พระองค์ท่าน ที่ถึงแม้ว่าเราจะไม่สามารถทำให้สมบูรณ์อย่างพระองค์ก็ตาม แต่เราก็ได้ประโยชน์จากการ บำเพ็ญปัญญาบารมี เพื่อพัฒนาความสามารถด้านปัญญาของเราเอง ตามกำลังความเพียร ส่งผลให้ผู้วิจัยตลอด ถึงผู้ได้ศึกษางานวิจัยเล่มนี้จะได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปัญญาบารมีของตนเองในทุกๆ ด้าน ทำให้เกิดการ พัฒนาชีวิต จิตวิญญาณ สังคม ประเทศชาติ สร้างสันติสุขในสังคมที่ทุกคนอาศัยอยู่ร่วมกันตามมาสืบไป

การพัฒนาปัญญาของมนุษย์เป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง และเป็นสิ่งควรทำอย่างยิ่ง ดังที่ พระพุทธองค์ตรัสว่า ปญญา นรานํ รตน์ (ส.ส.15/50) แปลว่า ปัญญา คือ รัตนะของหมู่มนุษย์ ดังนั้นมนุษย์ ทุก คนจึงควรที่จะพัฒนาปัญญาของตนให้เป็นที่พัก ให้เป็นทรัพย์สมบัติอันประเสริฐแก่ตนเอง ด้วยเหตุผลดังที่กล่าว มานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการ พัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ว่ามีวิธีการพัฒนาปัญญาอย่างไร งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจได้มา ศึกษา ย่อมได้ประโยชน์ คือ ความรู้ที่เป็นพื้นฐานความเข้าใจเบื้องต้นที่เป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาปัญญาเพื่อ นำไปสู่การพัฒนาปัญญาในระดับขั้นที่สูงขึ้นไป ได้แก่มรรค ผล นิพพาน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดใน พระพุทธศาสนาวิสุทธิประสงค์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

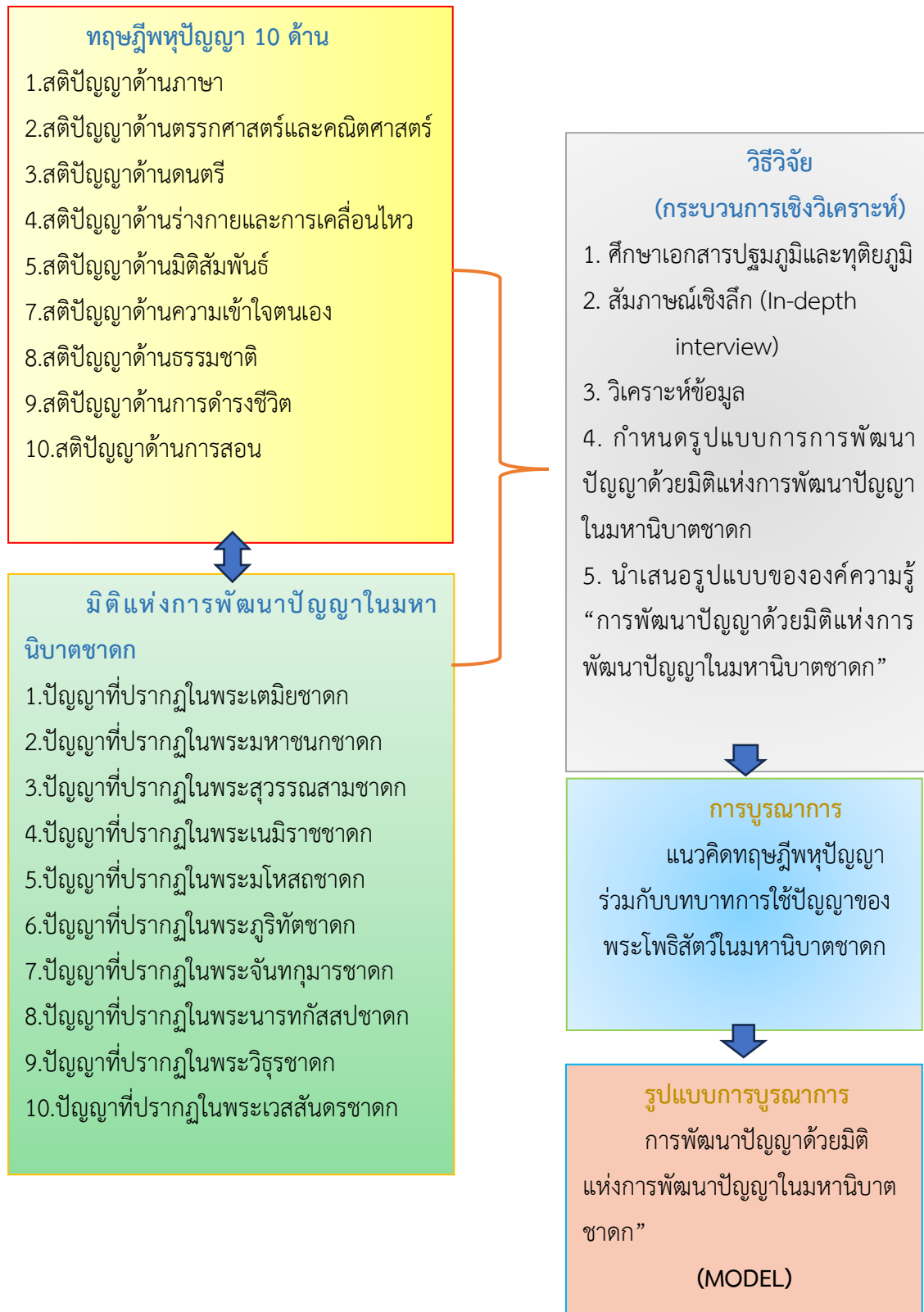
1. ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiples Intelligences) ซึ่งทฤษฎีพหุปัญญาที่กล่าวถึงนี้เป็นการพัฒนาสติปัญญามนุษย์ ของ ศ.ดร. โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ในงานวิจัยนี้นำมาใช้ 10 ด้านอันประกอบด้วย 1) ด้านภาษา 2) ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3) ด้านดนตรี 4) ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ด้านมิติสัมพันธ์ 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ด้านการเข้าใจตนเอง 8) ด้านธรรมชาติ 9) ด้านการดำรงชีวิต 10) ด้านการสอน

2. การศึกษาบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดก 10 เรื่อง มีชื่อตามพระชาติดังนี้ 1. ปัญญาที่ปรากฏในพระเตมียชาดก 2. ปัญญาที่ปรากฏในพระมหาชนกชาดก 3. ปัญญาที่ปรากฏในพระสุวรรณสามชาดก 4. ปัญญาที่ปรากฏในพระเนมิราชชาดก 5. ปัญญาที่ปรากฏในพระมหสถชาดก 6. ปัญญาที่ปรากฏในพระภุชชชาดก 7. ปัญญาที่ปรากฏในพระจันทกุมารชาดก 8. ปัญญาที่ปรากฏในพระนารทกัศสปชาดก 9. ปัญญาที่ปรากฏในพระวิรุทธชาดก 10. ปัญญาที่ปรากฏในพระเวสสันดรชาดก

3. โดยมีการวิจัยผ่านกระบวนการเชิงวิเคราะห์ดังนี้ 1. จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในแนวคิดทฤษฎีมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก โดยศึกษาข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาในชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) 2. จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 17 รูป/คน 3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ 4. เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาปัญญาด้วยมิติการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก 5. นำเสนอรูปแบบขององค์ความรู้ “การพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก”

4. การบูรณาการแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาร่วมกับบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาปัญญาเชิงจริยธรรม และเน้นการพัฒนาปัญญาให้มีความเห็นที่ถูกต้องเมื่อมีความเห็นที่ถูกต้องแล้วจะสามารถพัฒนาการคิด การพูด การกระทำให้ดีขึ้นเป็นลำดับ และมีเป้าหมายจัดทุกข้อให้หมดไป ในขณะที่การพัฒนาปัญญาทางตะวันตกในปัจจุบันนั้น มุ่งเน้นการสร้างเสริมทักษะความเชี่ยวชาญเพื่อประกอบการทำงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรู้หน้าที่ของพลเมืองที่ดี ไม่ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายในสังคมเป็นหลัก เมื่อนำมาบูรณาการทั้ง 2 ส่วนเข้าด้วยกัน จะได้กระบวนการพัฒนาปัญญาที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิต มีทั้งสติปัญญาในการประกอบการทำงานอาชีพต่างๆ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และพัฒนาปัญญาของตนให้มีความบริสุทธิ์ เพื่อจัดทุกข้อให้สิ้นไปตามแนวทางในพระพุทธศาสนา

5. จากการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดวิจัย เพื่อเป็นรูปแบบการบูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก” (MODEL) (แผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

3.วัตถุประสงค์

เพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาปัญญา
2. เพื่อศึกษามิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก
3. เพื่อบูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก
4. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับ “รูปแบบการบูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก”

4.ระเบียบวิธีการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การศึกษาค้นคว้าข้อมูลในแนวคิดทฤษฎีมิตีแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก โดยศึกษาข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาในชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐ และภาษาไทยฉบับมหาวิทยาลัย และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ วรรณคดี (พระไตรปิฎกและวรรณคดีแปล ฉบับมหาวิทยาลัย) ปกรณวิเสส ตำราวิชาการ วารสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ส่วนข้อมูลทฤษฎีจะศึกษาจากต้นฉบับของแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนั้น ๆ รวมถึงตำรา วิชาการต่าง ๆ ที่สามารถอธิบายการพัฒนาปัญญาด้วยทฤษฎีดังกล่าวได้จากการค้นคว้าข้อมูล

ขอบเขตเนื้อหาด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา

ในงานวิจัยนี้เลือกใช้ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ของ ศ.ดร.โฮวเวิร์ด การ์ดเนอร์ เป็นหลัก ซึ่งกล่าวถึงการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ทั้งหมด 10 ด้าน ซึ่งมีรายงานการค้นคว้าวิจัยจำนวนมากเกี่ยวกับการนำทฤษฎีนี้ไปใช้พัฒนารูปแบบในการศึกษาเรียนรู้ เช่น กระบวนวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ เป็นต้น และเสริมงานวิจัยทฤษฎีนักจิตวิทยาตะวันตกที่ใช้พัฒนาปัญญา

ขอบเขตเนื้อหาด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ในขอบเขตด้านเนื้อหาผู้วิจัยได้ศึกษามิตีแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ที่ปรากฏในมหานิบาตชาดกทั้ง 10 ชาดก คือ เติมียชาดก มหาชนกชาดก สุวรรณสามชาดก เนมิราชชาดก มโหสถชาดก ภูริทัตตชาดก จันทกุมารชาดก นารทกัศสพชาดก วิรุทธชาดก เวสสันดรชาดก

ขอบเขตเนื้อหาด้านพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาปัญญา

กระบวนการพัฒนาปัญญาในงานวิจัยนี้มีหลักธรรมปัญญา 3 คือ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา ภวานามยปัญญา

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบ่งเป็น นักวิชาการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องด้าน การศึกษาและการพัฒนาสติปัญญา จำนวน 9 ท่าน และนักวิชาการ ด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 8 ท่าน รวม ทั้งสิ้น 17 ท่าน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการบูรณาการระหว่างแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาปัญญาของการ์ดเนอร์ กับ มิติแห่งการ พัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตก มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาปัญญาที่เหมาะสมสำหรับมนุษย์ ในยุคปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างกับยุคก่อน ๆ อย่างมาก ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนิน ชีวิตประจำวันอย่างมาก และรูปแบบวิธีการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางมากขึ้นเป็นต้น ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเกี่ยวกับ แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาปัญญาในปัจจุบัน พบว่า ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ มีผู้นำไปใช้ในการวิจัยทาง การศึกษาและพัฒนาสติปัญญามนุษย์อย่างกว้างขวาง เนื่องจากการศึกษาในยุคก่อน ๆ นั้น ความชำนาญในสาขา ใดสาขาหนึ่งอาจทำให้บุคคลนั้นได้งานที่ดีทำ ต่างกับในปัจจุบันที่มีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสิ่งใหม่ๆ มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น เพราะทุกคนสามารถเข้าถึงความรู้จำนวนมหาศาลในโซเชี่ยลเน็ตเวิร์คได้ จึงมีโอกาสใน การเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน ดังนั้นในยุคปัจจุบัน ความชำนาญในศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งอาจไม่เพียงพอ จำเป็นต้อง ขำนาญหลายอย่างซึ่งจะเป็นฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นได้ อย่างไรก็ตามการมี ความสามารถในการทำงานมากแต่ไร้จริยธรรม ไม่อาจทำให้มนุษย์เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ การพัฒนาปัญญาใน พระพุทธศาสนาจึงสามารถเติมเต็มทฤษฎีของการ์ดเนอร์ให้สมบูรณ์ในด้านการพัฒนาปัญญาทางธรรม และ ยังสามารถนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์มีกระบวนการ อันเป็นมาตรฐานกลางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ ให้ชำนาญได้อีกด้วย ดังนั้น การบูร ณาการโดยการนำทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์กับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตก จึงสามารถ สร้างรูปแบบการพัฒนาปัญญาที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นได้ จากการวิจัยการบูรณาการระหว่างแนวคิดทฤษฎีใน การพัฒนาปัญญาของการ์ดเนอร์กับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 ส่วนใหญ่ ๆ ประกอบด้วย 1) แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาปัญญาของการ์ดเนอร์ 2) มิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหา นิบาตชาตก และ 3) บูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตก ดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญา

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอสรุป แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ของ ศาสตราจารย์ ดร.โฮวเวิร์ด การ์ดเนอร์ ที่กล่าวว่า มนุษย์นั้นมีสติปัญญาในตนเองอย่างน้อย 10 ด้าน อันประกอบด้วย 1) ด้านภาษา 2) ด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3) ด้านดนตรี 4) ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 5) ด้านมิติสัมพันธ์ 6) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 7) ด้านการเข้าใจตนเอง 8) ด้านธรรมชาติ 9) ด้านการดำรงชีวิต 10) ด้านการสอน ซึ่งมนุษย์แต่ละคนมีสติปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน แต่สามารถพัฒนาพหุปัญญา ทั้ง 10 ด้านพร้อมกันให้เกิดขึ้น

ในมนุษย์แบบองค์รวมได้ สติปัญญาแต่ละด้านมีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่น และสามารถทำงานร่วมกันระหว่างปัญญาแต่ละด้านได้ดังตัวอย่างเรื่องการทำงานของสถาปนิก ที่ต้องใช้สติปัญญาหลายด้านในเวลาเดียวกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานออกแบบอาคารที่แข็งแรง เหมาะแก่การอยู่อาศัย และมีความสวยงามด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงมีผู้นำทฤษฎีปัญญามาวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา หรือแม้แต่ผู้ใหญ่วัย โดยมียุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาปัญญาของบุคคลให้ดีขึ้น นำมาใช้ ในการออกแบบวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนนำคะแนนปัญญามาทำนายสายการเรียนรู้ สาขาอาชีพที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเองได้ อย่างมีความสุข เป็นประโยชน์ต่อสังคม

มิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก

การพัฒนาปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดก ตั้งแต่ เติมยชาดก-เวสสันดรชาดก โดยภาพรวม ผู้วิจัยได้พบว่า ปัญญาที่ปรากฏในมหานิบาตชาดกแต่ละชาดก มีปัญญาปรากฏชัดเจน แต่บางชาดกก็อาศัยบริบทรอบข้างที่มีความเกี่ยวเนื่องถึงกัน ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่างๆ มาขยายเนื้อความมาวิเคราะห์ตามเนื้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในมหานิบาตชาดก ปัญญาเป็นหลักธรรมสำคัญต่อชีวิตของพระโพธิสัตว์ทั้ง 10 พระองค์ ในเนื้อหาตั้งแต่ เติมยชาดก - เวสสันดรชาดก จะเห็นได้ว่าพระโพธิสัตว์อาศัยปัญญาทั้ง 3 ประการกล่าวคือ สุตมยปัญญา จินตามยปัญญา ภวานมยปัญญา ในการบำเพ็ญบารมี ซึ่งมีปรากฏแทรกแซงอยู่ในเนื้อหาของแต่ละชาดก สรุปรูป จากการศึกษามหานิบาตชาดกที่เกี่ยวข้องด้วยการพัฒนาปัญญาของพระโพธิสัตว์จำนวนทั้ง 10 เรื่อง แต่ละชาดก ที่พระโพธิสัตว์มาสร้างบารมี ถ้าพระโพธิสัตว์ขาดปัญญาที่ไม่สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายได้ ถึงแม้ว่าชีวิตในตอนต้นในแต่ละชาดกจะมีอุปสรรคมาขัดขวางมากมาย ได้รับความเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ แต่โดยใช้ปัญญาฟันฝ่าในทุกเรื่องราว ไม่ว่าพระองค์จะอยู่ในสถานการณ์ใด เวลาไหน และด้วยหลักปัญญานี้เอง ท้ายสุดพระโพธิสัตว์ก็บรรลุเป้าหมายที่พระองค์ทรงวางไว้ในทุกภพทุกชาติ

บูรณาการการพัฒนาปัญญาด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก

พหุปัญญาของการ์ดเนอร์นั้นมีความโดดเด่นในเรื่องการพัฒนาสติปัญญาหลายด้านอันเป็น พื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ ให้เกิดความชำนาญตามความถนัดของตนต่อไปได้ จะเห็นว่าการบูรณาการการพัฒนาปัญญาแบบของตะวันตกนั้น หากเปรียบเทียบกับพระพุทธศาสนาแล้วจะอยู่ในระดับของ สุตมยปัญญาและจินตามยปัญญา เพราะทฤษฎีพหุปัญญานั้นการพัฒนา “intelligence” สามารถพัฒนาไปสู่ปัญญา (wisdom) ได้แต่จัดอยู่ในช่วงของสุตมยปัญญาและจินตามยปัญญาเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามเมื่อนำทฤษฎีพหุปัญญามาบูรณาการร่วมกับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก สามารถมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับปัญญาที่เกิดจากการเจริญสมาธิภาวนาซึ่งเป็นปัญญาที่อบรมจิตให้บริสุทธิ์ ผู้วิจัยเห็นว่าภวานมยปัญญานั้นสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการฝึกสมาธิให้มาก แล้วจะมีความคิดที่ไม่สับสน ทำให้การฟังและการคิดมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่คิดฟุ้งซ่าน เมื่อพบปัญหาจะสามารถแก้ไขที่ต้นเหตุได้ตามความเป็นจริง และสามารถพัฒนาไปสู่การเจริญสมาธิภาวนาในระดับสูงที่เรียกว่าวิปัสสนา อันเป็นการชำระกิเลสเพื่อให้หลุดพ้นจาก

วิญญูสงสาร ซึ่งเป็นเป้าหมายของพระพุทธศาสนา จึงกล่าวได้ว่าภาวนามยปัญญาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนา และด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตคเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนา มีมิติที่ลึกซึ้งซึ่งสามารถครอบคลุมการพัฒนาปัญญาแบบตะวันตกคือทฤษฎีพหุปัญญา หากนำกระบวนการพัฒนาปัญญาแบบตะวันตกคือทฤษฎีพหุปัญญาและมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตมาบูรณาการร่วมกัน จะทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาได้ทั้งปัญญาเพื่อการเลี้ยงชีพ และปัญญาเพื่อการขจัดกิเลสตามแนวทางของพระพุทธศาสนาสืบไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าการพัฒนาสติปัญญามนุษย์ตามทฤษฎีพหุปัญญาของการ์เดนอร์นั้น หากเปรียบเทียบกับพระพุทธศาสนาแล้วจะอยู่ในระดับของสุตามยปัญญาและจินตามยปัญญา เนื่องจากทฤษฎีพหุปัญญานำมาพัฒนา “intelligence” เป็นปัญญาที่จำเป็นต่อการพัฒนาสติปัญญาเพื่อประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าในทางโลก การฟังและการคิดจะช่วยในการนำความรู้ไปใช้เพื่อการประกอบอาชีพเพื่อสร้างฐานะสร้างครอบครัวและพัฒนาประเทศชาติ บุคคลผู้ปรารถนาความมั่งคั่งร่ำรวยจึงต้องขวนขวายศึกษาหาความรู้จากการฟังและการคิด ความรู้ที่ได้จาก สุตามยปัญญา และจินตามยปัญญาจึงเพียงพอที่จะช่วยนำพาชีวิตของเขาไปสู่ความสำเร็จในทางโลก โดยบุคคลเหล่านั้นไม่คำนึงศึกษาหาความรู้ในทางธรรม บุคคลทั้งหลายคิดว่าความรู้เกี่ยวกับสัมมาสติ สัมมาสมาธิในทางพระพุทธศาสนาและประสบการณ์เกี่ยวกับการสัมผัสใกล้ชิดกับดวงจิตนั้น เป็นกิจธุระเฉพาะของพวกนักพรต นักบวชและโยคีเท่านั้น

ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวจึงนับเป็นความผิดพลาดอย่างร้ายแรง เพราะชีวิตนี้ไม่ใช่มีแต่เฉพาะเรื่องของโภคทรัพย์และการปรนเปรอความสุขทางกามเท่านั้น อีกทั้งความโลภ โกรธ หลง ยังเป็นเหตุทำให้บุคคลทั้งหลายมองข้ามความมีอยู่จริงของดวงจิตดวงนี้และละเลยต่อความรู้และการสัมผัสด้านในของจิตวิญญาณ ไม่ตื่นรู้และไม่ตระหนักในเรื่องของกรรมดีกรรมชั่วและวิบากกรรมทั้งหลายที่พวกเขา กำลังเผชิญอยู่ พวกเขาจึงไม่ใส่ใจในเรื่องของสมาธิ อันเป็นความรู้ที่จะนำความสุขสงบและการหนีห่างจากกามคุณทั้งหลายให้แก่ชาวพุทธได้ดีและประเสริฐยิ่งกว่าทรัพย์สินเงินทองและเกียรติยศใดๆ ทั้งสิ้น

ภาวนามยปัญญาจึงเป็นการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติอันเกี่ยวกับการฝึกความเพียร ฝึกสติ ฝึกสมาธิเพื่อให้จิตบริสุทธิ์ผ่องใส การปฏิบัติสมาธิภาวนาจึงเป็นเรื่องของการไม่ส่งจิตออกนอก ไม่ส่งจิตออกไปสู่เรื่องราวต่างๆ เหมือนอย่างความรู้จากการฟังและการคิด จิตจะกำหนดรู้อยู่แต่ภายในกายของเรา อยู่แต่ภายในลมหายใจของเรา ให้จิตได้ตามกำหนดรู้ลมหายใจเข้าลมหายใจออก ให้จิตได้ตามกำหนดรู้และพิจารณาความสกปรกเน่าเหม็นของกายนี้ ภาวนามยปัญญาจึงเป็นการปฏิบัติที่กระทำต่อจิตโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวกับเรื่องอื่นใดทั้งสิ้น จิตที่ได้รับการขัดเกลาจากพลังของสมาธิภาวนาแล้วจะแสดงออกด้วยการลดละและหนีห่างออกจากกามราคะและความกำหนัดทั้งปวงได้ ซึ่งแนวคิดตะวันตกนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัญญาที่เกิดจากการเจริญสมาธิภาวนาซึ่งเป็นปัญญาอบรมจิตให้บริสุทธิ์ผู้วิจัยเห็นว่าภาวนามยปัญญานั้นสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการฝึกสมาธิให้มาก แล้วจะมีความคิดที่ไม่สับสน ทำให้การฟังและการคิดมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้ที่คิดฟุ้งซ่าน เมื่อพบ ปัญหาจะสามารถ

แก้ไขที่ต้นเหตุได้ตามความเป็นจริง และสามารถพัฒนาไปสู่การเจริญสมาธิภาวนาในระดับสูงที่เรียกว่าวิปัสสนา อันเป็นการชำระกิเลสเพื่อให้หลุดพ้นจากวัฏฏสงสาร เป็นเป้าหมายของพระพุทธศาสนา จึงกล่าวได้ว่าภาวนามย ปัญญาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนา อันสำคัญยิ่งที่ชาวพุทธทั้งหลายไม่อาจละเลยได้

การพัฒนาพหุปัญญา 10 ด้าน

ทฤษฎีพหุปัญญานี้ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเน้นความสำคัญใน 3 เรื่องหลัก ดังนี้

1. แต่ละบุคคล ควรได้รับการส่งเสริมให้ใช้ปัญญาด้านที่ถนัด เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้
2. ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับปัญญาที่มีอยู่หลายด้าน
3. ในการประเมินการเรียนรู้ ควรวัดจากเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถครอบคลุมปัญญาในแต่ละด้าน ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายทางปัญญาของมนุษย์ ซึ่งมีหลายด้านหลายมุม แต่ละด้านก็มีความอิสระในการพัฒนาตัวของตัวเองให้เจริญงอกงาม ในขณะเดียวกันก็มีการบูรณาการเข้าด้วยกัน เติบโตขึ้นซึ่งกันและกัน แสดงออกเป็นเอกลักษณ์ทางปัญญาของมนุษย์แต่ละบุคคล ซึ่งคนหนึ่งอาจเก่งเพียงด้านเดียว หรือเก่งหลายด้าน หรืออาจไม่เก่งเลยสักด้าน แต่ที่ชัดเจน คือ แต่ละคนมักมีปัญญาด้านใดด้านหนึ่งโดดเด่นกว่าเสมอ ไม่มีใครที่มีปัญญาทุกด้านเท่ากันหมด หรือไม่มีเลยสักด้านเดียวนับเป็นทฤษฎีที่ช่วยจุดประกายความหวัง เปิดกระบวนการวิจัยทัศน์ใหม่ในการศึกษาด้านสติปัญญาของมนุษย์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางที่ควรวิจัยเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ในการวิจัยเรื่องมิติการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัญญาด้วยแนวทางทฤษฎีพหุปัญญา 10 ด้าน โดยมีการแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ดังนี้คือ

1) การเพิ่มกระบวนการฝึกฝนให้เกิดพหุปัญญาในบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยพัฒนา พหุปัญญาแบบเฉพาะด้าน พัฒนาแบบกลุ่มพหุปัญญาที่เป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ และศิลปะ (6 ด้าน) และพหุปัญญากลุ่มความเกี่ยวข้องกับบุคคลกับความเข้าใจธรรมชาติและชีวิต (4 ด้าน) เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการประกอบอาชีพ

2) การวิจัยสติปัญญาบางด้านเพิ่มเติมจากนิยามเดิมของการ์ดเนอร์และ งานวิจัยที่เกิดขึ้นในภายหลัง เพื่อเพิ่มมิติเชิงลึกและความสมบูรณ์ของสติปัญญาด้านนั้น ๆ เช่น ด้านมนุษย์สัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติและด้านการดำรงชีวิต

3) ศึกษาพหุปัญญาในช่วงอายุต่าง ๆ ประกอบด้วย วัยเด็ก วัยรุ่น-วัยผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาปัญญาในบุคคล 3 ช่วงอายุข้างต้นบูรณาการร่วมกับพหุปัญญา จากแนวทาง 3 หมวดใหญ่ข้างต้น จะอธิบายรายละเอียดของแนวทางการวิจัยพหุปัญญาแยกเป็นสติปัญญาด้านต่าง ๆ ที่ควรวิจัยเพิ่มเติมจำนวน 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

3.1) พหุปัญญา 5 ด้านแรกในกลุ่มของทักษะที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และด้านศิลปะ ผู้วิจัยรวมสติปัญญาด้านการสอนไว้ในกลุ่มนี้ด้วย เป็นปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและสร้างความชำนาญในสาขาอาชีพ

ต่าง ๆ ดังนั้น มีพัฒนาปัญญาอย่างเป็นระบบด้วยหลักพุทธธรรมคือพหุสูตร 5 ให้เกิดความรอบรู้และเข้าใจอย่างลึกซึ้งในทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ และปฏิบัติให้เกิดความเชี่ยวชาญโดยนำหมวดธรรมปัจจัย 7 ประการที่เป็นเหตุแห่งการแตกฉานในปฏิสัมพัทธามาใช้ร่วมกันเพื่อสร้างขั้นตอนการฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ

3.2) การวิจัยพหุปัญญาด้านการสอน เนื่องจากการดเนอร์กกล่าวถึงข้อมูลในเรื่องนี้ไว้ ไม่มากนัก และยังไม่พบว่ามีการวิจัยใด ๆ กล่าวถึงสติปัญญาด้านนี้ ควรวิจัยเพิ่มในด้านคุณสมบัติและการพัฒนาให้เกิดทักษะการสอนที่ดีเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

3.3) พหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง หากมีการวิจัยเพิ่มขึ้นจะทำให้บุคคลพิจารณา ความถนัด จุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการของตนเองได้รู้จักการวางตัวและควบคุมอารมณ์ให้ เหมาะสม ส่งผลให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผลดีต่อสติปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ นอกจากนี้ ยังกำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองได้ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ปัญญาด้านนี้จะมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาด้านการดำรงชีวิตอีกด้วย

3.4) พหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ เนื่องจากมนุษยสัมพันธ์นั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ดังนั้นควรมีแนวทางที่ชัดเจนว่าจะปฏิบัติอย่างไร เช่นการปฏิบัติต่อบุคคลที่อยู่ในฐานะที่แตกต่างกัน อย่างเหมาะสมนั้นควรทำอย่างไรบ้าง เช่น พ่อแม่ ครู เพื่อน เจ้านาย ลูกน้อง ย่อมมีวิธีการปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านั้นแตกต่างกัน ดังนั้น หากมีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ จะทำให้บุคคลวางตัวได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถรักษามิตรภาพระหว่างกันได้ดียิ่งขึ้น และควรศึกษาว่าความ สอดคล้องกับพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองอย่างไรบ้าง

3.5) พหุปัญญาด้านธรรมชาติ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ การดเนอร์กจัดสติปัญญา ประเภทนี้ไว้ในกลุ่มเดียวกันกับสติปัญญาด้านการดำรงชีวิต กล่าวคือนอกจากความเข้าใจในด้านสิ่งมีชีวิตและความสัมพันธ์ของระบบนิเวศดังกล่าวแล้ว สติปัญญาด้านธรรมชาติควรมีมิติเชิงลึก เกี่ยวกับการเข้าใจความสัมพันธ์องค์รวมของธรรมชาติทั้งหมด มนุษย์และสิ่งมีชีวิตบนโลกมีการเกิด มีการสืบทอดเผ่าพันธุ์อย่างไร และเหตุใดมนุษย์จึงมีความแตกต่างกันด้านรูปร่างหน้าตา เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และสติปัญญาด้านนี้มีความสอดคล้องกับด้านการดำรงชีวิตอย่างไร

3.6) พหุปัญญาด้านการดำรงชีวิต เพื่อให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล สามารถมองโลกตามความเป็นจริงได้ เช่น ทุกสิ่งบนโลกล้วนเสื่อมสลายไปตามกาลเวลา การใช้ชีวิตบนโลกไม่ควรยึดติดกับทรัพย์สินเงินทอง หรือบุคคลมากจนเกินไป อีกทั้งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ต้องอยู่ร่วมกับสังคม และสิ่งแวดล้อม จะดำเนินชีวิตอย่างไรให้เกื้อกูลสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ อย่างสมดุล ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ทำร้ายเบียดเบียนคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม จากงานวิจัยต่าง ๆ พบว่าทฤษฎีพหุปัญญาส่วนใหญ่จะใช้กับเด็กและเยาวชน แต่ยังพบ น้อยมากในวัยผู้ใหญ่ หากนำมาวิจัยเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับพัฒนาสติปัญญาสำหรับผู้ใหญ่รวมถึงผู้สูงวัยด้วย และสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาปัญญา 3 ช่วงวัย จะมีประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้และการวิจัยต่อไป

การบูรณาการพหุปัญญากับบ่อเกิดแห่งปัญญาในพุทธศาสนา

ตามทฤษฎีจิตศึกษาบ่อเกิดของปัญญานั้นเบื้องต้นคือ ปัญญาที่สำเร็จด้วย อานุภาพแห่งกรรมเก่ามาแล้ว (วิสุทธิ. (ไทย) 5/6) หรือเรียกว่า “สชาติกปัญญา” เป็นปัญญาที่พร้อมมากับชาติกำเนิด เพราะการได้เกิดเป็น

มนุษย์นี้ มาด้วยอำนาจของกุศลกรรม กรรมที่เป็นกุศล คือเป็นกรรมที่กระทำด้วยความฉลาด กุศลแปลว่ากิจของคนฉลาด เมื่อกุศลเป็นกิจของคนฉลาด ก็แปลว่าเป็นกรรมของคน มีปัญญาทำให้เกิดมาเป็นมนุษย์ จึงได้มีปัญญาที่เป็นตัวความฉลาด อันสูงยิ่งกว่าอายตนะนี้มาแต่กำเนิดเพราะฉะนั้นมนุษย์เราจึงมีปัญญาที่เป็นตัวความรู้ทั่วถึงที่เป็นตัวความฉลาดมาแต่กำเนิด (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), 2553, น. 9)

โลกุตตรปัญญา	อรหัตผล → อรหัตมรรค อนาคามีผล อนาคามีมรรค สกทาคามีผล สกทาคามีมรรค โสดาปัตติผล โสดาปัตติมรรค	ปฏิสัมภิทา ฉฬภิญโญ เตวิชโช สุขวิปัสสโก	วิปัสสนาปัญญา
โลกียปัญญา	กัลยาณปุถุชน	มีสัมมาทิฐิ 10	ภาวนามยปัญญา
		ปัญญา 10 ด้านของ การคเนอ์ พหุปัญญา	จิตตามยปัญญา
	อานรปุถุชน	มีฉฉาทิฐิ ชาติการพัฒนาสติปัญญา	สุตมยปัญญา
		สชาติปัญญา (ปัญญาเดิมสั่งสมมาจากชาติก่อนๆ)	

ประเภทและช่วงชั้นของการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาและแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา

จากภาพจะเห็นว่า การพัฒนาสติปัญญามนุษย์ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาของการคเนอ์นั้น จะอยู่ในระดับโลกียปัญญาในพระพุทธศาสนา เป็นการพัฒนาสติปัญญาเพื่อการเลี้ยงชีพและปฏิบัติตามหน้าที่พลเมืองดีเป็นจริยธรรมพื้นฐาน แต่ยังไม่เข้าใจสัมมาทิฐิ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาปัญญาขึ้นไปสู่ระดับโลกุตตระได้ ซึ่งสัมมาทิฐินี้เป็นปัญญาที่ทำให้บุคคลมีความเห็นที่ถูกต้อง อีกทั้งเป็นเบื้องต้นของอริยมรรคมีองค์ 8 ทำให้บุคคลดำเนินชีวิตมุ่งตรงต่อมรรคผลนิพพานได้ ผู้วิจัยจึงจัดระดับของสัมมาทิฐิไว้ส่วนบนของแนวคิดและทฤษฎีพหุปัญญาด้วยเหตุผลดังกล่าว ดังนั้น เมื่อบุคคลมีสัมมาทิฐิแล้วจะจัดอยู่ในระดับของกัลยาณปุถุชนตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งกัลยาณปุถุชนนี้ มีกล่าวไว้ในโศฬสปัญญานิเทศว่าเป็นบุคคลที่พัฒนาปัญญาได้ โดยหมั่นประพฤติธรรมและเจริญภาวนาทั้งสมถะและวิปัสสนาให้เกิดภาวนามยปัญญาในระดับที่ยิ่งขึ้นไป จะขจัดกิเลสอาสวะให้เบาบางลงได้เป็นลำดับ และเข้าสู่กระแสแห่งอริยบุคคลเป็นพระอรหันต์ได้ในที่สุด ในทางตรงกันข้าม อานรปุถุชนคือ ผู้มีความเห็นผิด แม้จะมีสติปัญญาในการทำมาหาเลี้ยงชีพได้บ้าง แต่มากด้วยความเกียจคร้านไม่หมั่นพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของตนเองให้ดียิ่งขึ้น มักหันเหไปสู่อบายมุขได้ง่าย จึงแวดล้อมด้วยคน

พาล ขาดโอกาสในการฝึกฝนปัญญาเพื่อการหลุดพ้น ยากที่จะบรรลุเป็นพระอรหันต์ได้ อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาปัญญาที่ปรากฏในแผนภาพนี้ คือ สขัตติปัญญา หรือปัญญาที่สั่งสมมาแต่ชาติก่อน ๆ จากการศึกษาทฤษฎีของการ์ดเนอร์จะพบว่า มนุษย์ทุกคนมีสติปัญญาทุกด้านตามทฤษฎีพหุปัญญา แต่จะมีสิ่งที่ตนเองถนัดแตกต่างกันออกไป สติปัญญาแต่ละด้านมากบ้างน้อยบ้างไม่เท่ากัน ส่งผลให้บุคลิกของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไป ด้วย บางกรณีที่เด็กแสดงอัจฉริยภาพบางด้านที่ผู้ใหญ่เองไม่สามารถทำได้ แสดงให้เห็นว่ามีการสั่งสมปัญญาในด้านนั้น ๆ มากจนสามารถแสดงออกได้ชัดเจนตั้งแต่วัยเด็ก จะเห็นว่าการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนามีมิติที่ลึกซึ้งและครอบคลุมการพัฒนา ปัญญาแบบตะวันตก หากนำกระบวนการพัฒนาปัญญาแบบตะวันตกคือทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์มาบูรณาการร่วมกับมิติการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดกซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนา จะทำให้ มนุษย์สามารถพัฒนาได้ทั้งปัญญาเพื่อการเลี้ยงชีพ และปัญญาเพื่อการขจัดกิเลสตามแนวทาง พระพุทธศาสนาสืบไป

สรุป

ในสังคมไทยรากฐานของปรัชญาการศึกษาคือหลักพุทธธรรม ศาสนาพุทธอยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านานจึงเป็นรากฐานของสังคมและวัฒนธรรมประเพณีไทย ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่สอนเรื่องเหตุและผล สิ่งต่างๆเกิดจากเหตุ ผลที่ตามมาก็มาจากเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดกโดยการศึกษาบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดกมาเป็นรูปแบบในการพัฒนาปัญญาเกิดเป็นองค์ความรู้โดยศึกษาการพัฒนาการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ ผู้วิจัยได้ค้นพบว่าบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ใน มหานิบาตชาดกนั้นเป็นบ่อเกิดแห่งปัญญา 3 กล่าวคือ มนุษย์ควรพัฒนาปัญญาโดยริเริ่มศึกษาจากบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดก เพื่อให้ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง มีความคิดที่ประกอบด้วยศีลธรรม และมีเป้าหมายชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา

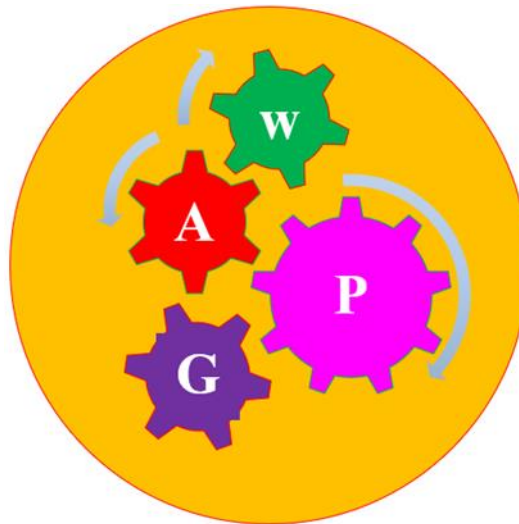
ที่มาขององค์ความรู้

ผลจากการวิจัยจากการนำทฤษฎีพหุปัญญา 10 ด้านของ ศ.ดร.โฮวเวิร์ด การ์ดเนอร์ มาบูรณาการร่วมกับมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก นั้นเกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาปัญญามนุษย์ที่ค้นพบจากงานวิจัยนี้ กล่าวคือ มนุษย์ได้มีการพัฒนาปัญญาโดยศึกษาจากบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ในมหานิบาตชาดกซึ่งแต่ละชาดกได้กล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์หรือบารมี 10 ทศ เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง มีความคิดที่ประกอบด้วยศีลธรรมอันดีงามและมีเป้าหมายชีวิตตามแนวทางพระพุทธศาสนา เมื่อนำมาบูรณาการร่วมกับพหุปัญญา 10 ด้าน (Multiple Intelligences) จึงเป็นการพัฒนาสติปัญญา เพื่อความรู้ความชำนาญในการเลี้ยงชีพและเพิ่มพูนคุณธรรม ปฏิบัติควบคู่กันไป ในระหว่างขั้นตอนการพัฒนาปัญญานี้เมื่อมนุษย์เจริญวัยขึ้น มีการคิดวิเคราะห์สิ่งที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมได้ อีกทั้งมีประสบการณ์และความชำนาญมากขึ้นเป็นลำดับ จะสามารถ

นำความรู้ความชำนาญต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ และตั้งอยู่ในกรอบของศีลธรรมอันดีงามตามแนวพระพุทธศาสนาได้ เมื่อมนุษย์ได้มีพัฒนาปัญญา กล่าวได้ว่าเป็นกัลยาณชนผู้มีปัญญาสามารถช่วยเหลือตนเอง ผู้อื่นและสังคมให้ได้รับความสุขพ้นจากความทุกข์เพื่อให้อยู่ร่วมกันโดยสันติสุขได้ และสามารถพัฒนาปัญญาให้หลุดพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดได้ในที่สุด

รูปแบบองค์ความรู้

การวิเคราะห์รูปแบบองค์ความรู้ว่าด้วย มิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดกมาบูรณาการร่วมกับพหุปัญญา 10 ด้านเกิดเป็นองค์ความรู้ โดยการนำแนวทาง PAWG : (Perfections Advantages Wisdom Goal) มาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อความสอดคล้องกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาปัญญาเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม โดยมีรูปแบบและมีคำจำกัดความดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 2 รูปแบบองค์ความรู้ PAWG

P = PERFECTIONS หมายถึง บารมี แนวทางการบำเพ็ญบารมี 10 ทศ ของพระโพธิสัตว์เป็นสำคัญ

A = ADVANTAGES หมายถึง ประโยชน์อันเกิดการนำบารมีเหล่านั้นเป็นตัวตั้ง

W = WISDOM หมายถึง การฟัง การคิด การดูให้ประจักษ์

G = GOAL หมายถึง มีสัมมาสัมโพธิญาณเป็นเป้าหมายสูงสุด

ในสัญลักษณ์นี้ บ่งบอกถึงการมีความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกัน (Continuous) ของรูปแบบองค์ความรู้ ซึ่งมีคำจำกัดความดังนี้ 1) การบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์เป็นตัวตั้ง 2) ประโยชน์จากการนำบารมีเหล่านั้นเป็นตัวตั้ง 3) หมายถึงการฟัง การคิด การดูให้ประจักษ์ 4) มุ่งสู่เป้าหมายคือ สัมมาสัมโพธิญาณ ตามแนวบทบาทการใช้ปัญญาของพระโพธิสัตว์ ในมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาดก

แนวคิดการใช้องค์ความรู้ใหม่ การนำ PAWG มาใช้ในการพัฒนาปัญญาจะเรียงลำดับจาก P A W G เป็นกระบวนการพัฒนาปัญญาในรูปแบบของ “มิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตค” ที่เป็นไปได้ อย่างเหมาะสม

P = PERFECTIONS หมายถึง บารมีของพระโพธิสัตว์ที่ทุ่มเทบำเพ็ญบารมี 10 ทศ เพื่อทำกำลังใจ ให้เต็ม โดยการทำคุณประโยชน์ ช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก ให้พ้นจากทุกข์ ไม่ประพฤติเบียดเบียนสนับสนุนผู้อื่น ในทางผิดศีลธรรม

A = ADVANTAGES หมายถึง ประโยชน์อันเกิดจากการนำบารมีเหล่านั้นเป็นตัวตั้ง เพื่อให้สรรพ สัตว์ได้รับประโยชน์สุข พ้นจากความทุกข์ เช่นจะพูดสิ่งใดต้องเป็นประโยชน์ และการให้เหตุผลต้องเป็น ประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม

W = WISDOM หมายถึง ปัญญาที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการใช้ประโยชน์จากการฟัง (สุตมยปัญญา) ใช้ประโยชน์จากการคิด (จินตมยปัญญา) ใช้ประโยชน์จากการปฏิบัติลงมือดู (ภาวนมยปัญญา) ใช้ปัญญาเพื่อช่วยเหลือตนเอง ต่อผู้อื่น และสังคม รวมถึงแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ โดยการใช้ปัญญา

G = GOAL หมายถึง มีสัมมาสัมโพธิญาณเป็นเป้าหมายสูงสุด พระโพธิสัตว์คือผู้ซึ่งจะได้มาตรัสรู้ เป็นพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคต ท่านอธิษฐานจิตถึงพระพุทธรูปมี 10 ทศ ทุ่มเทปฏิบัติธรรม ช่วยผู้อื่นทั้ง ทางโลกและทางธรรม สะสมบารมี 10 ทศ เพื่อให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้รับความสุขและพ้นจากความทุกข์ ทั้งปวง เพื่อให้ถึงมรรคผลนิพพาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ยังมีอีกหลายประเด็นที่สามารถวิจัยต่อยอดหรือพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ใหม่ๆได้อีกมาก ดังจะกล่าวต่อไปนี้

- 1) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “สมาธิเพื่อการพัฒนาพหุปัญญา” เพื่อบ่งชี้ว่าการฝึกสมาธิมีผลให้เกิดการพัฒนา พหุปัญญาของนักศึกษาโดยรวม
- 2) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาในเด็กปฐมวัยด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาในมหานิบาตชาตค”
- 3) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาในระดับอุดมศึกษาและ บัณฑิตศึกษา ด้วยมิติแห่งการพัฒนา ปัญญาในมหานิบาตชาตค”
- 4) ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาปัญญาเพื่อพัฒนาคุณธรรมในผู้ใหญ่ด้วยมิติแห่งการพัฒนาปัญญาใน มหานิบาตชาตค”

เอกสารอ้างอิง

- กิตติคม คาวีรัตน์. (2553). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะสำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กุหลาบ รัตนสังธรรม รศ.ดร. และคณะ. (2559). *การสังเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามแนวคิดปรัชญา ตะวันออกต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแบบบูรณาการพหุปัญญา*. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติ.
- ประยุทธ์ หลงสมบุญ. (2540). *พจนานุกรมมคธ – ไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักเรียนวัดปากน้ำ.
- พระพุทธโฆสเถระ. (2536). *วิสุทธิมรรคแปล ภาค 1, 3*. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระพุทธโฆสเถระ. (2546). *วิสุทธิมรรค*. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์พรินติ้ง.
- พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม. (2534). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มกุฏราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. พุทธศักราช. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มกุฏราชวิทยาลัย. (2556). *พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ*. กรุงเทพมหานคร: มกุฏราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช. (2532). *ทศปารมี ทศพิธราชธรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวน พิมพ์.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2534). *ทศปารมีในพุทธศาสนาเถรวาท*. กรุงเทพมหานคร: มกุฏราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (2537). *ธรรมวิภาค ปริเฉทที่ 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 38). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มกุฏราชวิทยาลัย.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มกุฏราชวิทยาลัย.
- สุนันท์ เพ็ชรพิรุณ. (2547). *การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องการพัฒนาปัญญาตามพระคัมภีร์ของพุทธทาส ภิกขุ*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์. (2551). *จิต 5 ปันยอดมนุษย์ (Five Minds for the Future)*. แปลโดย เสาวลักษณ์.
- Howard Gardner, (1983) *Frame of mind*. New York: Basic book.
- Howard Gardner, (1999) *Intelligence Reframed*. New York: Basic book.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.38

Marketing Communication for Mobile Radio in Guangdong

Liang Yingyin,¹ Sukanya Buranadechachai,^{2*} & Sakdina Boonpiam³

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author: ***

1. Ms.Liang Yingyin

Faculty of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: liangyin@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr.Sukanya
Buranadechachai*

Faculty of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: sukanyab@buu.ac.th

3. Dr.Sakdina Boonpiam

Faculty of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: sakdina.boon@gmail.com

Keywords:

Mobile Radio; Marketing Communication;
YueTing APP; In-Car Audio

Article history:

Received: 16/02/2024

Revised: 07/03/2024

Accepted: 18/07/2024

Available online: 28/07/2024

How to Cite:

Yingyin, L. et al. (2024). Marketing
Communication for Mobile Radio in
Guangdong. *Journal Dhamma for Life*,
30(3), 76-101.

ABSTRACT

This article examines the transformation and development of traditional radio in the context of "Connected Vehicles" and "Smart Integration" in China. As the Chinese smart automobile industry continues to grow, traditional FM radio is losing its influence within the in-car environment. Concurrently, the usage habits of new media by individuals are extending into this space, with a preference for apps to access news and audio content. Consequently, the transformation of traditional radio into new media formats is becoming increasingly urgent. The study focuses on the YueTing app, an audio platform under Guangdong Radio and Television Station, which launched a version tailored for the "Connected Vehicles" era in November 2023 and is currently in its promotion and brand-building phase. This research explores the national and radio station policy orientations, user needs, and motivations to understand the demand for information and audio content in the in-car environment of the "Smart Era" and to propose effective market promotion strategies. The objectives of this research were to (1) examine the development of mobile radio in Guangdong, (2) investigate audience demands within the in-car setting, and (3) develop marketing communication strategies for the YueTing app. A mixed-methods approach was utilized, involving a survey of 400 YueTing app users, determined through Cochran's (1953) sample size formula and convenient sampling, and qualitative research involving in-depth interviews with eight experts from Guangdong Radio in various positions. Key findings include: (1) The primary users of the YueTing app are aged 18-30, followed by those aged 31-45, with a preference for in-car audio products primarily for entertainment, and a desire for rich content; (2) Most users seek information about new audio products online, indicating that online publicity could effectively promote the YueTing app; (3) Users generally believe that the YueTing app meets their needs for news and traffic information, but they find the entertainment content insufficient. To align with the brand strategy of Guangdong Broadcasting Station and national guidelines, efforts should focus on enriching the app's content.

Introduction

Research Background

In 2014, with China officially elevating "media convergence" to one of its national development strategies, after a decade of media convergence development, we have transitioned from "deep integration" to the stage of "intelligent integration." Technology has become a crucial engine driving media progress, and emerging concepts like metaverse, big models, and artificial intelligence have opened up new creative possibilities, expanding the boundaries of content expression. The traditional broadcasting industry in China widely perceives the development of "Internet of Vehicles" as a crucial turning point for radio media centered around audio broadcasting in the era of intelligence. On July 30, 2023, the Radio Professional Committee of the China University Film and Television Society held its annual meeting and the 8th China Radio Innovation and Development Symposium in Guangzhou, focusing on the theme of "Traffic Broadcasting in the Internet of Vehicles Era." The development of traffic broadcasting, as a specialized channel within traditional Chinese broadcasting, holds significance and serves as a reference point against the backdrop of China's "Internet of Vehicles" development. However, it is equally important to focus on the overall development of traditional broadcasting media under the trends of "Internet of Vehicles" and "intelligent integration." Technological trends, user experiences, market demands, and other factors are diversifying audience choices, requiring traditional media to accept and actively embrace the evolving societal landscape.

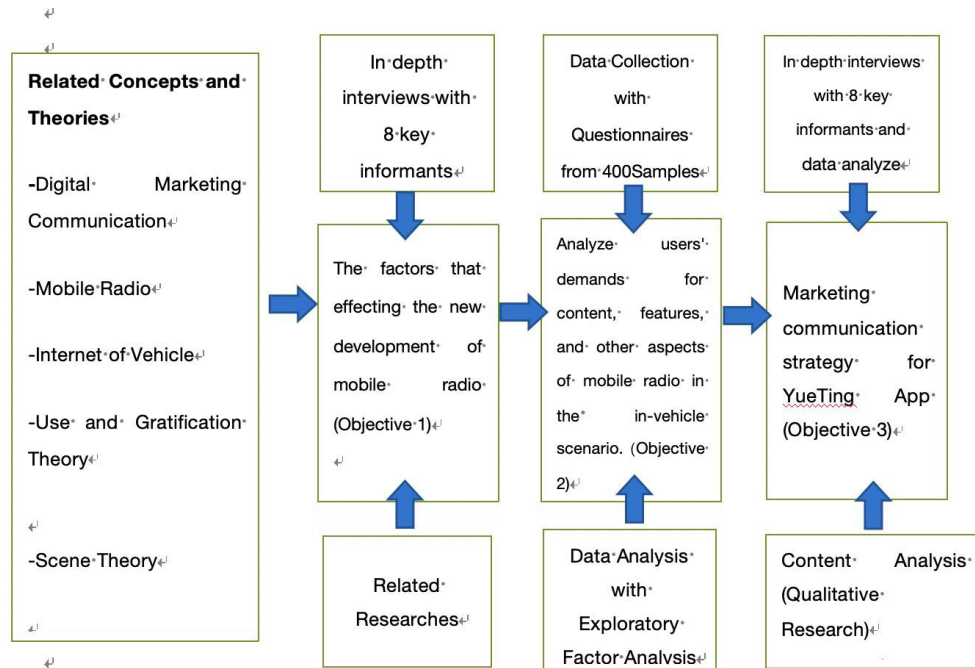
This paper concentrates on the reform and development of traditional broadcasting media in China in the era of intelligence and amid the vigorous development of China's Internet of Vehicles industry. From the perspective of traditional broadcasting media, the development of the Internet of Vehicles represents a reallocation of audiovisual resources within the in-car space among traditional broadcasters and the newly emerging commercial mobile radio stations such as Himalaya FM and Qingting FM. This paper takes the new media mobile app "YueTing App" of Guangdong Broadcasting as a case study. Based on the theories of usage and gratification, and media environment, and utilizing survey questionnaires and in-depth interviews as research methods, the paper aims to develop a market communication plan for YueTing App from the perspective of user needs, ensuring its better development in the in-car audio industry.

Significance of the Study

The development of the "Internet of Vehicles" represents another pivotal development point for traditional broadcasting in the process of media convergence. Against the backdrop of technological innovations in China's intelligent automobile manufacturing industry and the continuous development of the mobile audio market, the open rate and usage frequency of traditional broadcasting in in-car spaces have gradually declined. For traditional broadcasting to thrive, it must change its traditional operational mindset. In addition to "content is king," it must also conduct product research and development and promotion with a new media-centric "user-centric" mindset. The study focuses on YueTing App, which officially entered the in-car audio sector in November 2023, primarily providing traffic information with entertainment content as a supplementary feature, aiming to capture a larger market share in the in-car space.

On the other hand, China's commercialized mobile audio market platforms already have established business models. As a new audio product, YueTing App, as a national media entity, needs effective strategies for promotion and publicity—an aspect that has seen limited research in China. Through in-depth interviews and survey research, this paper aims to study YueTing App from the user's perspective, aligning with national policy directions, and proposing new plans for its promotion.

Theoretical Framework

Excepted Benefit

This paper focuses on the new transformations and developments of traditional Chinese broadcasting media under the backdrop of the Connected Vehicles (IoV), media intelligent integration, and the overall development of new media, guided by national policies. Using Guangdong Broadcasting Station and its affiliated new media product, the YueTing APP, as a case study, the research delves into both media-centric and audience-centric aspects, aiming to explore market promotion strategies tailored to the characteristics of YueTing APP, considering the direction of Chinese media development and user demands.

This paper anticipates the following benefits:

- 1) Analyzing the continuous transformation and integration of traditional Chinese broadcasting media in the process of technological and market demand development to make predictions about future developments.
- 2) Real-world applications of user demand in the mobile radio and mobile audio industry: The paper may research user motivations, usage demands, and expectations from YueTing APP to optimize its market communication model.
- 3) Strategic optimization: The paper will choose Guangdong Broadcasting Station's YueTing APP as a case study, conducting an in-depth analysis of its development strategies in the Connected Vehicles and mobile audio market. It aims to contribute insights into strategic

adjustments for traditional broadcasting media in the mobile audio domain, making a meaningful contribution to the broadcasting industry in Guangdong and the Greater Bay Area.

Literature Review

The main focus of this paper is to explore the market communication strategies of traditional Chinese broadcasting media in the new digital era. The relevant literature review is as below:

Marketing Communication

Marketing is the component of marketing that uses the Internet and online-based digital technologies such as desktop computers, mobile phones, and other digital media and platforms to promote products and services (Financial Times, 2015, American Marketing Association, 2016). Its development during the 1990s and 2000s changed the way brands and businesses use technology for marketing. As digital platforms became increasingly incorporated into marketing plans and everyday life (Nielsen 2016), and as people increasingly used digital devices instead of visiting physical shops (Dahlen, Micael, 2010), digital marketing campaigns have become prevalent, employing combinations of search engine optimization (SEO), search engine marketing (SEM), content marketing, influencer marketing, content automation, campaign marketing, data-driven marketing, e-commerce marketing, social media marketing, social media optimization, e-mail direct marketing, display advertising, e-books, and optical disks and games have become commonplace. Digital marketing extends to non-Internet channels that provide digital media, such as television, mobile phones (SMS and MMS), callbacks, and on-hold mobile ringtones (Techopedia, 2015). The extension to non-Internet channels differentiates digital marketing from online marketing (Warwick, 2019).

The importance of digital marketing is self-evident, and for the YueTing app, as a new media product in the transformation of traditional media, its promotional strategy is particularly crucial. As mentioned earlier, media economics categorizes the economic behavior of traditional media into a "dual selling model." Traditional media relies on the dual selling model of advertising and content for survival and development, with the competitive focus on advertising marketing and content attractiveness. The revenue model of traditional media can be summarized as "content—attention—attracting new users—advertising—conversion to purchasing power."

The current promotion strategy of the YueTing app relies on the inherent credibility of its national official media to attract users. Subsequently, it gradually cultivates user usage of the YueTing app through program content, host promotions, offline events, and other methods, completing a "user acquisition" process for a new media product. However, whether there are more optimized models to use is a question that this paper needs to investigate.

Development Process of Mobile Radio

In China, mobile radio is referred to by various terms such as online radio, mobile broadcasting, mobile audio platform, and online audio media. The international term for it is podcast. The initial form of mobile radio was established by traditional radio stations on the Internet. Online radio moved the traditional concept of radio to the web, breaking through geographical and terminal limitations for radio listeners. This allowed users to listen to their favorite radio stations while browsing web pages or shopping online. Leveraging the advantages of online communication, it transformed and optimized the broadcasting methods

and effects of traditional radio. Online radio programs can be stored on the web for an extended period, facilitating audience choices for listening and repeated playback, addressing the shortcomings of traditional radio's linear broadcasting and fleeting nature.

Broadly analyzing, whether it is mobile radio, online audio, or mobile audio, their core lies in uploading audio to the internet or a platform through technological means, allowing users to listen online or offline through different receiving terminals.

Narrowing down the analysis, they are semantically similar, but there are distinctions in terms of the disseminated content and the receiving terminals when examined more closely. This paper does not delve into detailed distinctions. For ease of understanding, in this paper, the author categorizes mobile radio based on its attributes. One category is commercial mobile radio/mobile audio platforms like Himalaya FM, Qingting FM, Lazy Audio Books, etc. This type of commercial mobile radio primarily focuses on business operations, with mature development chains for content production, diverse operations, and business models, making them favored by users. Another category is the new media model explored by traditional broadcasting during the "media convergence" process. The core of national media remains unchanged, integrating different expressions in the context of new media, enabling traditional media to better adapt to the information dissemination patterns in the new media society and meet the high demand for information in a fast-paced society.

Mobile radio is a product of the internet, and with the continuous advancement of internet technology, devices, and hardware, both its content production and dissemination models are constantly evolving. Below, the author will outline the development of mobile radio in conjunction with the development of the internet. It is worth noting that there are various ways to categorize the development of the internet, such as by decade, by major events, and the development process of internet technology may differ from country to country. However, in general, the overall stages of internet technology development are similar. In this section, the author will primarily outline the development process of "online radio" in China.

The extensive development of China's mobile audio industry began with the launch of Douban FM in 2010. Before this, the development of online radio and mobile radio could be seen as the networked evolution of traditional broadcasting. The operational model and content production of online and mobile radios were similar to traditional broadcasting, representing a new development empowered by technology and the internet. However, by 2010, it gradually evolved into two models: commercial mobile radio and traditional online radio.

Research on mobile radio in China has largely focused on the business models, content production models, and user usage patterns of commercial mobile radios. There is limited research on the transformation of traditional broadcasting into mobile radios, and such studies often revolve around strategic considerations related to national policies, achievements of specific channels or programs in media transformation, etc. The fundamental attribute of mobile radios established through the transformation of traditional broadcasting remains as media regulated by the state, providing public services, conveying party policies, and consolidating the national public opinion direction as its primary goal. Commercialization is a secondary objective. The dual nature of these entities hinders their commercial development.

The subject of this study, the "YueTing APP," is an audio product of Guangdong Radio and Television Station. However, traditional media still face significant challenges in terms of

market promotion and commercial revenue. This is an area that is less explored in existing Chinese research and constitutes a key focus of this study.

Internet of Vehicle

The Role of Media in the Internet of Vehicles (IoV) Industry

It should be clear that whether it is traditional broadcasting or mobile audio platforms, the in-car space serves as a significant channel for disseminating their content. In the era of the Internet of Vehicles, connectivity, real-time information, high-quality audio products, and emergency broadcasting constitute the advantages and focal points of traditional media in the in-car space.

The in-car space has always been a crucial listening area for traditional media, especially for niche channels like traffic broadcasting. Due to the provision of real-time road information, professional automotive knowledge, and timely news updates, it is highly favored by car owners, maintaining high listenership rates among radio frequencies at provincial and municipal levels. The development of the Internet of Vehicles is seen as a new communication channel for traditional media. Under the guidance of relevant policies in China, it manifests in the dissemination of audio and video information through in-car smart systems, product operations, and the overall development and commercial operation model as an audio-video platform. In this context, the basic attributes of media have not changed, but the development model has shifted from mass communication covering society to targeted communication within the in-car space. There is a transition from content production for public services to content creation centered around audience demands and guided by societal needs. For traditional media, this represents a new task and a new avenue for development.

Traditional broadcasting excels due to the vast number of in-car audio users in China. The enclosed nature of the in-car setting, the intrinsic association with audio, the interactivity of broadcasting, and its community-oriented communicative properties make it the preferred medium within the in-car environment. In fact, up to the present day, whether in terms of listenership or advertising revenue, traffic broadcasting targeting the mobile (in-car) audience remains a cornerstone for radio stations at various levels and across regions.

However, with the restructuring of the in-car environment by the Internet of Vehicles (IoV), the mobile listening advantage of broadcasting is facing unprecedented challenges.

Uses and Gratifications Theory

The theory employed in this paper belongs to the field of communication theory. In fact, as early as the 1940s, scholars began studying the reasons why audiences use media and the satisfaction they derive from it. H. Herzog was among the earliest scholars to examine and research media. The scholar analyzed three needs of the audience in the context of a competitive knowledge-based radio program: firstly, the need for competition psychology; secondly, the desire for acquiring new knowledge; and thirdly, self-evaluation. In 1949, B. R. Berelson researched the use and gratification of print media, identifying six forms of newspaper use: first, obtaining external information; second, a daily life tool; third, a means of relaxation; fourth, a means of gaining social prestige; fifth, a means of socializing; and sixth, purposeful reading. (Guo Qingguang, 2011)

This article utilizes the "Uses and Gratifications Theory" to explore what kind of experience users expect to gain when using the YueTing app. More importantly, in comparison to other similar audio apps, it examines what unique benefits users anticipate YueTing app to

provide them. Considering various factors such as the market and the current state of social development, whether as a national media or an audio product, our primary consideration should be the audience's level of acceptance. If the audience's needs are not met, there is a risk of being phased out by society and users.

China's national media has always been a mass media entity. Unlike the past unidirectional communication model, users in the context of new media have the autonomy to choose products they like. This implies that the right to choose lies in the hands of the public. Only by understanding the audience's needs can we create products that fulfill those needs, thereby achieving the core role and value of mainstream Chinese media in disseminating mainstream ideologies.

Media Scene Theory

The Media Scene Theory is a theoretical framework used to analyze the relationship between media and technology and specific contexts. This theory focuses on how media and technology interact with particular environments, social backgrounds, user needs, and cultural factors, shaping and influencing people's media experiences and behaviors.

The roots of this concept can be traced back to Erving Goffman's "Dramaturgical Theory," as proposed in his work "The Presentation of Self in Everyday Life." He posited that in different life situations, individuals choose to play different roles and adapt to changes in their environment through various performance behaviors. In social interactions and interpersonal communication, people often have specific expectations for their own and others' roles, and they engage in appropriate behaviors at the right times – a concept defined by Goffman as "situations." He also introduced the concepts of the "front stage" and "backstage" to differentiate between how people perform in their everyday lives. On the front stage, individuals conform to societal expectations, playing specific roles, while on the backstage, they drop the act and reveal their authentic selves. Goffman's "Dramaturgical Theory" discusses how people enact roles in various scenes.

The Media Scene Theory draws on Goffman's theoretical logic and explores the impact of "media scenes" on people's social behaviors and psychology. According to the Media Scene Theory, social scenes are merely spatial carriers for expressing language and behavior. Individuals define different scenes based on their subjective understanding and judgment, adhering to corresponding rules within these scenes and playing specific roles to adapt to the context.

Peng Lan, in her article "Scene: A New Element of Media in the Mobile Era," asserts that "the essence of mobile communication is service-based on context, that is, the perception of context and the adaptation of information (service)" (Peng Lan. 2015). Professor Peng Lan's viewpoint has inspired the author significantly. This paper primarily focuses on the transformation of traditional broadcast media in the development opportunities of the Internet of Vehicles (IoV). Corresponding to Professor Peng Lan's perspective, the essence is that in the era of smart media, broadcast media must provide adaptive information in the context of the in-car space.

Since the advent of automobiles and radio broadcasting, people have been exploring how to install radios in cars, allowing passengers to enjoy entertainment while driving or riding. The in-car space, as a specific scene, has evolved from its original function of driving or riding to become a more personalized and individualized space. According to the iResearch Consulting report "Insights and Trends of In-Car Space User Listening Behavior for 2022-2023,"

a new scene in the in-car space has emerged: post-parking stay. Due to women often facing heavier responsibilities and playing more significant roles in the family, the private in-car space becomes a quiet haven for them before entering the hustle and bustle of daily life, with 43.3% choosing to linger in this private space after parking.

It is foreseeable that the in-car space will witness more emerging usage scenarios in the future. As the Internet of Vehicles (IoV) is still in its early stages in China, the traditional broadcasting industry needs to continually optimize itself by integrating theories, market insights, policies, and operational strategies for better development in the present and future.

YueTing App

This paper takes the "YueTing App" from Guangdong Radio as a case study, focusing on the new developments of traditional radio media in China under the development of the "Internet of Vehicles" (IoV). Specifically, it explores the market dissemination model of the YueTing app in the in-car scene. Launched by Guangdong Radio in 2017, the YueTing app has gained over 40 million downloads to date. Centered around Lingnan culture, the app features a significant amount of Cantonese audio content, targeting the global Cantonese-speaking community. It is the first audio app in China that primarily disseminates content in Cantonese. While its unique language and cultural content have gained popularity among users in Guangdong Province, it has also posed a developmental bottleneck. The challenge lies in the difficulty of reaching users outside the province due to the predominant Cantonese content. Additionally, facing strong competition from commercialized audio products like Himalaya and Qingting FM, the app encounters a crisis in market development, especially with the gradual decline in the opening rate of traditional radio under the layout of China's "Internet of Vehicles."

In response to these challenges, Guangdong Radio swiftly adapted to changes and demands from the nation, society, and the market. In November 2023, they announced that the YueTing app would officially enter the Internet of Vehicles market. This initiative involves the establishment of a professional content production team and a series of public service activities for promotion, aiming to tap into the in-car audio market.

The reasons for choosing the YueTing App as the research subject are as follows:

1) As a newly introduced audio product in the Internet of Vehicles (IoV), the YueTing App is in the exploratory stage regarding its operational model, business model, user utilization, etc. It holds representative significance as a subject for study.

2) The products within the YueTing App are centered around Cantonese and Lingnan culture. The app is committed to disseminating Lingnan culture through high-quality Cantonese audio content, aiming to build a cultural ecosystem in the Greater Bay Area and reach Cantonese-speaking audiences worldwide. The research conducted in this paper is expected to contribute to the YueTing App and the promotion of Cantonese culture.

3) Guangdong Radio and Television Station holds a significant position in the history of media development in China. It has consistently been at the forefront of each media revolution, with the "Pearl River Model" centered around "innovation" becoming a hallmark in the Chinese broadcasting industry. Since the strong development of new media and the impact on traditional media, Guangdong Radio has been among the earliest to actively participate in the "integrated media" reform. It was the first to establish a radio station e-commerce mall—Hula Mall—and proposed the transformation of all radio station staff into "shop assistants" to serve enterprises and listeners. Today, in the context of the development of the Internet of

Vehicles and the integration of intelligent media, although Guangdong Radio and Television Station has entered the "Internet of Vehicles" market, its operational and business models are still in continuous exploration. As a traditional media professional, the author hopes that through this study, he can contribute to the development and transformation of Guangdong Radio and Television Station in the new era.

Objective

This paper would mainly focus on three research objectives.

- 1) to study the situation of development of mobile radio in Guangdong.
- 2) to study the audience's demand of the in-car scenery.
- 3) to guideline marketing communication strategy for YueTing APP.

Research Methodology

To find out the results, this paper would use mixed methodology, which combined quantitative research and qualitative research. In quantitative research, population was randomly choosing the audiences who used YueTing APP, totalling 400 samples. The sample size was determined by Cochran (1953), using a convenient sampling method. The tool used for collecting data was online questionnaire and SPSS for analyzing. And qualitative research used a purposive sampling with in-depth interview with 8 experts who work in Guangdong Radio as different positions.

Research Scope

The information collection regarding user usage patterns in this article is based on the survey conducted within Guangdong province. The study was carried out using a questionnaire survey, and in-depth interview, both collected in Guangdong Province, China.

Definition of terms

Marketing Communication in this research, since YueTing App is a new mobile radio product in new media, which started operation since November, 2023. It mainly focuses on branding and promote in this period, so in this research, we will more focus on its branding and promote as a new product.

Mobile Radio, the "mobile radio" studied in this paper represents a new media form explored by traditional Chinese broadcasting in the process of media integration and development. Its operational model prioritizes social benefits, emphasizing media credibility and social influence, with commercial benefits playing a secondary role.

Connected Vehicles/Internet of Vehicles (IoV), connected vehicles constitute a broad concept encompassing multiple industries and fields, which will not be extensively discussed in this paper. The focus of this paper is on the role played by traditional broadcasting media and its development direction within this context.

YueTing App, in November 2023, YueTing app officially announced its entry into the Internet of Vehicles market. Equipped with a professional content production team, the app is complemented by a series of public service activities as part of its promotional strategy to tap into the in-car audio market. This paper primarily investigates the promotion model of the YueTing app in the in-car audio market.

Result**Quantitative Research Results****Basic Information**

Item	Option	Frequency	Percentage (%)
Gender	Male	245	61.25
	Female	155	38.75
Age	18-25	164	41.00
	26-35	106	26.50
	36-45	117	29.25
	56-65	13	3.25
Occupation	Public officials	53	13.25
	Freelancers	53	13.25
	Workers	120	30.00
	Unemployed	13	3.25
	Private business owners	13	3.25
	Others	148	37.00
Marriage	Single	244	61.00
	Married	130	32.50
	Others	26	6.50
Educational Background	College	65	16.25
	Bachelor	78	19.50
	Master Degree and above	257	64.25
State of Life	Live alone	135	33.75
	Live with family	160	40.00
	Live with partner	66	16.50
	Others	39	9.75
Salary per month	Under 1000 CNY	55	13.75
	1000-5000 CNY	173	43.25
	5001-10000 CNY	92	23.00
	10001-15000 CNY	53	13.25
	Above 15000 CNY	27	6.75

Item	Option	Frequency	Percentage (%)
Live in Guangdong Province	Yes	322	19.50
	No	78	80.50
Purchased cars	Yes	211	52.75
	No	189	47.25
Vehicle Type	traditional gasoline car	210	52.50
	new energy vehicle	70	17.50
	hybrid vehicle	67	16.75
	intelligent electric vehicle	27	6.75
	No car	26	6.50
Total		400	100.0

A total of 400 valid samples were collected in this survey. From the perspective of gender distribution, there is a higher proportion of male samples, accounting for 61.25%, while female samples make up 38.75%. In terms of age, the majority of respondents fall into the 18-45 age group and the middle-aged group, accounting for 41%, 26.5%, and 29.25%, respectively. Those aged 56 and above only account for 3.25%, indicating that the surveyed population is mainly composed of young and middle-aged individuals. Regarding occupation, ordinary employees have the highest proportion at 30%, followed by public servants and freelancers at 13.25% each, and those with unclear occupations at 37%. Business owners and individuals account for 3.25%. In terms of education, those with a master's degree or above constitute the majority at 64.25%, while those with a college and undergraduate degree make up 16.25% and 19.5%, respectively. In terms of living arrangements, the majority live with their families (40%), followed by those living alone or with partners. The monthly average income is mostly between 1000-5000 yuan, accounting for 43.25%. A majority of the samples, 80.5%, are from outside Guangdong Province, with only 19.5% from within the province. 52.75% of the samples own private cars, and nearly 70% have traditional gasoline cars or new energy vehicles.

Analyzing the sample characteristics, the random survey indicates that the user base of the YueTing app primarily consists of young and middle-aged individuals with higher education levels and moderate family monthly incomes who are local car owners. As an audio mobile app, YueTing can effectively reach its audience through this group of young and middle-aged car owners. They are more likely to be early adopters of innovative products and are particularly interested in in-car entertainment services. Higher education and income levels make them more concerned about factors such as content quality and user experience, posing requirements for app development and optimization. Non-local samples contribute to understanding the preferences and needs of users across different regions. Overall, the sample selection in this survey is representative.

Motivation and Needs Analysis

Item	Option	Frequency	Percentage (%)
When using news or audio mobile apps, what factor do you value the most?	Technological advancement	81	20.25
	Excellent user experience	280	70.00
	Subscription model	26	6.50
	People around me are using this app	13	3.25
When using online audio apps, what factors do you value the most?	Rich and novel content	55	13.75
	Good user experience	107	26.75
	Fast update speed	211	52.75
	Excellent interactive experience	27	6.75
The primary purpose for using online audio apps is?	Entertainment	201	50.25
	Information Retrieval	79	19.75
	Killing Time	79	19.75
	Social Interaction	41	10.25

Motivation and Needs Analysis

Regarding factors considered when using news and audio mobile apps, 70% of the samples prioritize content quality, 20.25% value user experience the most, and only 6.5% and 3.25% of the samples focus on business models and user stickiness. This indicates that content quality is the decisive factor in attracting users, and a good user experience is also crucial.

Regarding the most important factors in attracting users, 52.75% of the samples chose rich and unique content, 26.75% believe user experience optimization is most important, and only 13.75% and 6.75% of the samples selected extensive advertising promotion and technological innovation. This also emphasizes the importance of content, consistent with the results of the previous question.

In terms of the main purposes for choosing to use a network audio app, entertainment and leisure (50.25%), information acquisition (19.75%), and time-passing (19.75%) are the top three options for the samples, with social interaction (10.25%) coming after. This indicates that the use of audio apps primarily satisfies users' entertainment, information, and time-passing needs.

Demand Characteristics Analysis

From the above data, it can be observed that rich and unique content quality is the decisive factor in attracting users to choose and use mobile audio apps, which is the primary

dimension developers should consider. Simultaneously, optimizing user experience is also essential for increasing user retention. In comparison, technological innovation and business models are not the aspects users are most concerned about. The main user motivations are entertainment and leisure, information acquisition, and time-passing, and meeting these needs should be considered in content development.

In product design and user operations, priority should be given to thinking from the perspectives of content and user experience to better stimulate user interest and enhance platform value.

Multiple-choice question analysis

Assuming the survey sample size is n , and there are m options available for selection, with each respondent choosing an average of k options ($k \leq m$). The total number of times an option is selected is $n \cdot k$.

For a specific option i , chosen by y_i respondents, the response rate for that option is defined as the ratio of the times the option is selected to the total number of selections, expressed by the formula:

$$\text{Response Rate}_i = y_i / (n \cdot k)$$

The popularity rate for option i is defined as the proportion of the sample size that chose that option to the total sample size, expressed by the formula:

$$\text{Popularity Rate}_i = y_i / n$$

For example, with a sample size of $n = 100$ people, 5 options $m = 5$, and an average of 3 options chosen $k = 3$, the total number of selections is $100 \cdot 3 = 300$. If a particular option is chosen by 60 people, then the response rate $R = 60/300 = 20\%$, and the popularity rate $P = 60/100 = 60\%$.

The response rate reflects the relative proportion of the option in the overall total, while the popularity rate reflects the absolute coverage within the entire sample.

Challenges Faced by Traditional Radio Stations

Item	Responses (n)	Response Rate	Popularity Rate (n=400)
Audience Attrition	348	34.25%	87.00%
Single Profit Model	229	22.54%	57.25%
Outdated Technology	213	20.96%	53.25%
Intensified Competition	213	20.96%	53.25%
Other	13	1.28%	3.25%
Goodness of Fit Test	$\chi^2=285.437$	$p=0.000$	-

Table 1: What do you think are the main challenges currently faced by traditional radio stations? (Multiple choice)

From the research results, the most significant challenge facing traditional radio stations is audience attrition, with the highest response rate and popularity rate being 34.25% and 87%, respectively. This indicates that nearly 90% of the samples consider audience attrition as

the primary threat to radio stations. Following closely are the challenges of a single profit model, outdated technology, and intensified industry competition. These three challenges exhibit similar response rates and popularity rates, all hovering around 20% response rate and over 50% popularity rate, highlighting their substantial impact as well.

This reveals that traditional radio stations are under significant pressure from various fronts. In the wave of digitization, they are experiencing severe audience attrition, particularly as younger demographics turn to online media for information and entertainment. Simultaneously, the singularity of their business models limits profit potential, making it challenging to adapt to the rapidly changing technological and competitive landscape. These challenges are intertwined, delivering a multi-faceted blow to traditional radio and compelling them to embark on a transformational journey.

Measures Traditional Radio Stations Should Take to Address These Challenges

Item	Responses (n)	Response Rate	Adoption Rate (n=400)
Strengthening Network Layout	215	21.72%	53.75%
Launching Mobile App Products	267	26.97%	66.75%
Implementing Organizational Reform	188	18.99%	47.00%
Increasing Content Innovation	307	31.01%	76.75%
Other	13	1.31%	3.25%
Goodness of Fit Test	$\chi^2=258.869$	$p=0.000$	-

Table 2: What measures do you think traditional radio stations should take to address these challenges? (Multiple choice)

Research results indicate that the most prioritized measure that the sample considers traditional radio stations should take is to increase content innovation, with a response rate and popularity rate of 31.01% and 76.75%, respectively. This strongly demonstrates that content remains the decisive factor in attracting users to radio. Subsequently, launching mobile app products, strengthening network deployment, and organizational restructuring are also highly responded to and popular measures. These data vividly reflect the urgency of digital transformation and the importance of mobile construction.

It is evident that traditional radio stations must keep pace with digitization and mobile trends. By continuously innovating through technological means and content, they can revitalize their service scenarios, communication channels, and business models, thereby gaining new impetus for survival and development. For example, creating high-quality mobile apps and actively expanding user bases, or engaging in content innovation and organizational restructuring are crucial steps. These measures are pivotal in driving their transformation.

Promotional Measures for Yueting App

Item	Responses (n)	Response Rate	Popularization Rate (n=400)
Large-scale Event Promotion	161	20.00%	40.25%
Influencer/Internet Celebrity Endorsement	242	30.06%	60.50%
Promotion through News Media Coverage	187	23.23%	46.75%
Mobile Advertising Placement	202	25.09%	50.50%
Other	13	1.61%	3.25%
Goodness of Fit Test	$\chi^2=191.441$	$p=0.000$	-

Table 3: In the future, what promotional measures should audio mobile apps focus on? (Multiple choice)

From the research results, the samples believe that the top two promotional measures audio mobile apps should adopt in the future are influencer/Internet celebrity endorsements and mobile advertising placement. The former has the highest response rate and popularity rate, reaching 30.06% and 60.5%, respectively, while the latter is slightly lower at 25.09% and 50.5%. Following these are large-scale event promotions and promotions through news media coverage. This indicates that celebrity endorsements and mobile advertising will be the most direct and effective means of communication.

These data suggest that, to expand the influence of audio mobile apps, it is crucial to leverage the star effect of new media, mobilize various influencers and self-media for word-of-mouth promotion. Simultaneously, through precise mobile advertising placement, coverage of a broader range of potential users can be achieved. The combination of online and offline strategies is the optimal approach.

Specific promotional recommendations can include:

1. Collaborate with various influencers and self-media hosts through customized partnerships.
2. Establish a user system that invites registration through influencer endorsements to achieve secondary dissemination.
3. Utilize big data for precise mobile advertising placement.
4. Occasionally organize offline events to enhance brand influence.

Most Preferred Types of Online Audio Apps

Item	Responses (n)	Response Rate	Adoption Rate (n=400)
Music App	201	40.94%	50.25%
Audiobook App	211	42.97%	52.75%
Radio Live App	52	10.59%	13.00%
Podcast App	27	5.50%	6.75%
Other	0	0.00%	0.00%
Total	491	100%	122.75%
Goodness of Fit Test	$\chi^2=408.745$	$p=0.000$	-

Table 4: Which types of online audio apps do you use the most? (Multiple choice)

From the research data, it is evident that the two most frequently used types of online audio apps in the sample are Audiobook Apps and Music Apps. Audiobook Apps have the highest response rate and popularity rate, reaching 42.97% and 52.75%, respectively. Music Apps closely follow, with a response rate and popularity rate of 40.94% and 50.25%, respectively. This indicates that these two app categories collectively dominate users' usage time and represent the primary types of audio apps.

In comparison, Radio Live Apps and Podcast Apps have lower usage rates. This indicates that in the competitive landscape of audio apps, users prefer audiobooks and music entertainment as mainstream choices. This preference is likely associated with the richer content and diverse formats offered by these two types of products.

The most emphasized factors when using online audio apps

Item	Responses (n)	Response Rate	Adoption Rate (n=400)
Rich and Novel Content	254	28.70%	63.50%
Good User Experience	255	28.81%	63.75%
Fast Content Updates	214	24.18%	53.50%
Excellent Interactive Experience	162	18.31%	40.50%
Other	0	0.00%	0.00%
Goodness of Fit Test	$\chi^2=253.876$	$p=0.000$	-

Table 5: When using online audio apps, what factors do you value the most?

(Multiple choice)

From the research results, it is evident that users prioritize two factors the most when using online audio apps: having novel and rich content, and enjoying a good user experience. These two factors share the highest response rate and popularity rate, both standing at 28.7% and 28.81%, and 63.5% and 63.75%, respectively. This indicates that content and user experience are dual considerations of paramount importance to users. Subsequently, the emphasis on update speed and interactive experience is relatively lower.

Once again, this highlights that the key to attracting users to use audio apps lies in a combination of rich content and a satisfying user experience. Users desire fresh and diverse content while enjoying a smooth and seamless operational experience. Additionally, the frequency of content updates and support for social interaction are also deemed important. Relying solely on either content or experience is insufficient.

Qualitative Research Results

For the interview part, the author invited eight individuals from Guangdong Radio and Television Station, professionals in the broadcasting industry, and university teachers for one-on-one in-depth interviews. The interviews were conducted in an unstructured format, with the main topic being "The Development Status of Traditional Broadcasting Media in the Context of the Development of Connected Vehicles and Intelligent Integration." The interviews took place through various formats, including face-to-face meetings, one-on-one online conferences, and voice interviews. Data collection for the interviews occurred from August 1, 2023, to October 31, 2023, while the transcription and analysis of interview data were conducted from November 1 to November 10, 2023. The information of the interviewers are as below:

Name of Interviewer	Occupation
Mr Lu Minhua	Director of Traffic Voice Channel, Guangdong Radio and Television Station:
Mr Xue Hui	Technical Department Head of Guangdong Broadcasting and Television Traffic Radio Channel
Ms Feng Jieping	Senior Reporter of Guangdong Radio and Television Station, City Voice Channel
Ms Guo Xiaojie	Director of Traffic Voice Channel, Guangdong Radio and Television Station
Mr Chen Zilong	Guangdong Radio and Television Station "Hula Mall" Operations Team Leader
Mr Ji Rui	Head of Operations for the Pearl River Economy Channel's Official Account at Guangdong Radio and Television
Mr Dai Jianping	Dean of the School of Media and Arts, Guangzhou Huali College
Mr Wu Dong	Director of the Department of Journalism and Communication, Guangzhou Xinhua College

After the in-depth interview with the experts, it could be concluded into the opinions as below.

1) National Policy Orientation

Traditional Chinese radio, as a state media outlet and the voice of the Communist Party, disseminates the Party's ideology.

Traditional Chinese radio, functioning as a state media outlet and the voice of the Communist Party, holds significant advantages in terms of authority, credibility, emergency response, and public service. It plays a crucial role in information dissemination, Party propaganda, emergency services, and public education, making positive contributions to the stability and progress of Chinese society.

2) National Support for the Development of In-Car Audio Industry

On September 14, 2023, the State Administration of Radio and Television, the Ministry of Industry and Information Technology, and the State Administration for Market Regulation of China jointly issued the "Notice on Further Strengthening the Management of In-Car Audio-Visual Systems". The notice explicitly states that in-vehicle audio-visual systems are crucial channels for the general public to understand the Party's and the country's major policies, as well as to access news and entertainment information. In recent years, with the continuous development of car networking technology, intelligent connected vehicles have begun to incorporate network audio-video receiving modules on the basis of in-car wireless broadcasting reception terminals, continuously enriching the forms of communication and audio-visual consumption scenes. However, certain irregularities in the service behavior of some in-car audio-visual service providers have also emerged.

3) Steady Development and Significant Growth Potential in China's Audio Industry

In recent years, China's audio industry has undergone rapid development, showcasing robust potential and significant growth opportunities. The Chinese audio industry benefits from the growing willingness of users to pay for content. According to iResearch's "2023 China Network Audio Industry Research Report," over 80% of users are willing to pay for high-quality audio content to enjoy richer content and higher-quality experiences. Meanwhile, paid content such as knowledge-based subscriptions and audiobooks is also well-received by users. This contributes to the industry's sustainable revenue stream, enabling platforms to offer more high-quality content and services.

4) Commercial Market Development Matures, Difficulty for New Products to Seize Market Share

Existing commercial radio stations have accumulated a large number of loyal listeners. Major platforms such as Himalaya FM have established a broad user base, claiming a 73.5% market share as of 2022. These users are accustomed to listening to their favorite programs and content on these platforms. They may have already developed loyalty to a specific platform, making it challenging to easily change their listening habits. This implies that attracting these loyal listeners and capturing market share will become highly challenging for new products.

5) Social and Cultural Aspect

Traditional media also plays a crucial role in cultural inheritance, livelihood issues, and education.

Traditional media such as television, radio, and newspapers not only provide entertainment programs and news coverage but also convey cultural values and educational content. For instance, historical documentaries and cultural programs broadcasted on television contribute to the inheritance and promotion of Chinese culture. Newspapers and magazines offer in-depth analysis and commentary, aiding the audience in better understanding complex societal issues. Lifestyle programs, popular for assisting the audience in solving various life challenges, have gained significant popularity. The radio program "People's Livelihood Hotline" on Guangdong Radio and Television Station's Pearl River Channel has become a standout among broadcasting programs in Guangdong province.

6) Production Advantages

Traditional media holds a dominant position in the production of mainstream ideologies and high-quality content.

Traditional Chinese media has consistently held a leading role in the production of mainstream ideologies and high-quality content. This advantage is not only evident in the widespread influence of traditional media but is also reflective of its crucial role in social information dissemination and opinion guidance. This section will explore the advantages of traditional media in these two aspects and analyze its role in the media landscape of China.

7) Traditional media plays a crucial role in shaping mainstream ideologies.

China's traditional media, including television, radio, and newspapers, has accumulated rich resources and influence over its long-term development. These media outlets typically have a broad audience, especially in rural and remote areas, where traditional media remains a primary source of information. As a result, these media can effectively convey mainstream ideologies and guide public perspectives and values. Through regulation and guidance from regulatory and propaganda agencies, the government can often promote desired policies and ideologies through traditional media. This underscores the vital role of traditional media in maintaining social stability and shaping national identity.

8) Traditional media holds a significant advantage in producing high-quality content.

Due to their rich resources and experience, traditional media outlets can invest more time and personnel in in-depth reporting, investigations, and the production of high-quality news, documentaries, and distinctive programs. These media typically boast an experienced team of journalists and editorial departments capable of exploring complex issues from various perspectives. As a result, the reporting from traditional media is often more objective and thorough, providing comprehensive and reliable information to meet the audience's knowledge needs.

Discussion

In this section, we delve into the findings derived from both the quantitative and qualitative methodologies employed in this research. This mixed-method approach allowed for a comprehensive understanding of the impact and efficacy of YueTing App's marketing communication strategies, particularly in the context of the in-car audio market within Guangdong Province, China.

Quantitative Analysis

The quantitative data, gathered through an online questionnaire distributed to a sample of 400 YueTing App users, provided insight into user demographics, usage patterns, and perceptions of the app's branding and promotional efforts. The sample size, determined using Cochran's formula (1953) and a convenient sampling method, ensures that the findings are statistically significant and reflective of the broader user population.

User Demographics and Usage Patterns

The survey results indicated a diverse user base in terms of age, gender, and occupation, highlighting YueTing App's broad appeal. Most users fell within the 18-35 age bracket, with a nearly equal gender distribution. This demographic trend suggests that YueTing's marketing strategies effectively target young, tech-savvy individuals who are likely early adopters of new media technologies (Ismail, 2021).

Perceptions of Branding and Promotion

Users generally perceived YueTing App's branding as innovative and modern, aligning well with the app's positioning as a cutting-edge mobile radio service. The promotional strategies, including public service activities and targeted advertising, were seen as effective in raising brand awareness and engagement (Amarjyoti, 2021). SPSS analysis of user responses revealed a positive correlation between the app's promotional efforts and user satisfaction, indicating the success of these strategies in fostering a favorable brand image.

Qualitative Insights

The qualitative component of the study involved in-depth interviews with eight experts from Guangdong Radio, selected through purposive sampling. These interviews provided a deeper understanding of the strategic decisions behind YueTing App's marketing communication and its integration into the broader media landscape.

Expert Perspectives on Marketing Communication

The experts highlighted several key factors contributing to the app's successful market entry. First, they emphasized the importance of leveraging traditional broadcasting strengths, such as media credibility and social influence, to build trust and reliability in the new digital format (Baiguoshan, 2016). This strategic approach aligns with the operational model prioritizing social benefits over commercial gains.

Challenges and Opportunities

Interviewees also discussed the challenges YueTing App faces, particularly in differentiating itself within the competitive in-car audio market. However, they identified significant opportunities for growth through continued innovation and expansion of content offerings, especially in integrating IoV technology. The app's focus on public service activities

was praised as a unique and effective promotional strategy, enhancing its social impact and community engagement (Cang, 2019).

Synthesis of Findings

Combining quantitative data with qualitative insights provides a holistic view of YueTing App's market positioning and user reception. The data suggests that while the app has successfully established a strong brand presence, ongoing efforts are needed to maintain and expand its user base. Specifically, the app should continue to innovate in content production and explore further integration with IoV technology to stay ahead of competitors (AniruddhaR & Sambrani, 2018).

Moreover, the emphasis on social benefits and media credibility should remain central to YueTing App's operational model, as these factors significantly contribute to user trust and brand loyalty (People's Daily, 2023). By balancing these elements with strategic promotional activities, YueTing App can sustain its growth and enhance its influence in the rapidly evolving mobile radio and in-car audio markets.

Conclusion

This study employed a mixed-methods approach, combining quantitative and qualitative research methodologies. The quantitative research aimed to analyze the user profile of the YueTing app, including their preferences for mobile audio product selection, usage habits in in-car scenarios, and other relevant factors.

Qualitative research, relying on in-depth interviews and literature reviews, focused on obtaining insights into the key factors influencing the transformation of traditional broadcasting. Through interviews with professionals from Guangdong Radio and relevant academic institutions, the study aimed to identify crucial factors impacting the transition and conducted a detailed analysis from perspectives such as national policies and the overall development of radio.

The formulation of market promotion strategies involves various factors. In this research, a dual approach was taken, examining both the internal development strategies of the YueTing app and external factors related to user needs. The goal is to identify optimal entry points for promoting the development of Guangdong Radio and Television Station and the YueTing app in the new era.

Conclusion for Research Objective 1: to study the situation of development of mobile radio in Guangdong

According to the opinions of the interviewers, we could find out the situation of development of YueTing APP as follow:

- 1) Adhere to the rule that content is king.
- 2) Strengthen the development of the new media segment, with a particular emphasis on enhancing the awareness of new media among operators.
- 3) Emphasize "user demand," actively understanding various aspects of user needs, and moving away from the "unidirectional broadcast" model for programs.

4) Ensure the quality of news information, prioritize social benefits, with commercial benefits as supplementary. While meeting social benefits and public services, explore diverse channels for commercial revenue.

Conclusion for Research Objective 2: to study the audience's demand of the in-car scenery

From the results of interviews with 400 survey respondents, and the in-depth interview, it can be observed that the current user base of YueTing app primarily consists of young and middle-aged individuals with higher education levels and moderate family monthly income, mainly local car owners. This aligns with the characteristics of potential users targeted for YueTing app promotion. As an audio-oriented mobile app, YueTing app can effectively reach this user group of young and middle-aged car owners, who are more likely to be early adopters of innovative products and are more interested in in-car entertainment services. Higher education and income levels also imply a greater emphasis on factors such as content quality and user experience, posing specific requirements for app development and optimization. Non-local and local samples contribute to understanding the preferences and needs of users across different regions. Overall, the sample selection for this study demonstrates good representativeness.

In considering factors for using news and audio mobile apps, 70% of the samples prioritize content quality, while 20.25% emphasize user experience. Only 6.5% and 3.25% of the samples focus on business models and user stickiness, indicating that content quality is the decisive factor in attracting users, and good user experience is also crucial.

Regarding the most important factors in attracting users, 52.75% of the samples choose rich and unique content, 26.75% believe user experience optimization is most important, and only 13.75% and 6.75% of the samples select extensive advertising and technological innovation. This highlights the importance of content, consistent with the results of the previous question.

In terms of the main purposes for choosing to use network audio apps, entertainment (50.25%), information retrieval (19.75%), and passing time (19.75%) are the top three options for the samples, with social interaction (10.25%) following. This indicates that the use of audio apps primarily meets users' needs for entertainment, information, and time passing.

Demand Characteristic Analysis

From the above data, it can be seen that rich and unique content quality is the decisive factor in attracting users to choose and use audio mobile apps, which is the primary dimension developers should consider. User experience optimization is also important and can enhance user stickiness. In comparison, technological innovation and business models are not the aspects users are most concerned about. The main motivation for users is entertainment, information retrieval, and passing time, and these needs should be considered in content development.

In product design and user operations, priority should be given to thinking from the perspectives of content and user experience to better stimulate user interest and enhance platform value.

Research results show that the most prioritized measure traditional radio stations should take, according to the samples, is to increase content innovation, with response rates and popularity rates at 31.01% and 76.75%, respectively. This fully demonstrates that content remains the decisive factor in attracting users to radio. Following that are the launch of mobile app products, strengthening network layout, and organizational reform, with relatively high response rates and popularity rates. These data reflect the urgency of digital transformation and the importance of mobile construction.

It can be seen that traditional radio stations must keep pace with digitization and mobility, continuously innovating through technological means and content creation, expanding and upgrading their service scenarios, communication channels, and business models to gain new survival and development momentum. For example, creating high-quality mobile apps and actively expanding user bases, or engaging in content innovation and organizational restructuring. These measures are crucial for driving their transformation.

Conclusion for Research Objective 3: to guideline marketing communication strategy for YueTing APP.

Analyzing the survey data and results from various sections, and combining with the result of in-depth interview, the following approaches can be suggested for the promotion of YueTing app:

- 1). Emphasize compatibility with the in-car environment and ease of use. Develop car-specific devices or customized interfaces, simplify operation steps, and enable users to listen to broadcasts without taking their eyes off the road. This is a fundamental usability requirement. Regularly iterate and update to address any usability obstacles.
- 2). Provide rich and unique content. This is a decisive factor in attracting users. Collaborate with well-known musicians, podcast hosts, etc., and use user demand data to introduce personalized program lists to meet diverse needs.
- 3). Enhance user stickiness by on line and off line events. Organize offline events to gather user groups, build online communities to facilitate interaction, and use gamification and reward systems to foster user emotional attachment.

Recommendations

Media convergence in China has been developing for 10 years, with its core principle being the transformation of traditional media from content production, operational models, and communication methods. It must change the past one-way communication model to deliver news information and guide public opinion in the most widely used and easily accepted way. China's national media adheres to the leadership of the country, disseminating high-quality news information, documentaries, performances, interviews, and other cultural programs. Regardless of the medium, whether it is radio, television, newspapers, or the current new media (apps, online, etc.), the core of content production remains unchanged. What changes is that creators must adapt to new media characteristics and adjust the form and operational thinking of content accordingly.

In the process of media convergence in China, many excellent cases have emerged, but there are also many radio and television stations that have struggled due to operators not keeping up with development needs. It should be realized that social development does not

stop, and in recent years, technological development has accelerated. Media practitioners must continuously learn to keep up with the times.

Key Strategies

1. Adhere to the core of national ideology and produce high-quality content.
2. Focus on users, constantly understand market and user needs, and optimize operational and marketing strategies in a timely manner.
3. Leverage the advantages of traditional media, such as radio stations studied in this paper, which excel in emergency and real-time news dissemination. The core feature of sound is the preferred method for in-car space communication. However, with the increasingly diverse user demands today, the choice of in-car audio goes beyond news and music, with different degrees of demand for audiobooks, stories, courses, etc. As a traditional broadcaster, it needs to adapt to this development to avoid audience loss.
4. Promote and advertise own platforms through various channels and diversify to attract more new users. Own platforms are a product of China's media convergence. From the perspective of radio and television station operations, only the operation of their own platform can better obtain user profiles and data, making subsequent development smoother, and it is necessary for both platform promotion and revenue generation.
5. Traditional media relies on its own credibility to attract user attention, but in the era of new media, people's time is fragmented, and information is abundant. How to use the least amount of time to obtain the most useful information is a consideration for both users and operators.

In addition, new media products continue to emerge like mushrooms after rain. Relying solely on the credibility of traditional media to attract audiences is not enough to support the current stage of development. Therefore, it is necessary to research a set of strategies suitable for the promotion and publicity of state-owned media networks.

In summary, media development is unstoppable, with new developments and challenges awaiting each period. As a crucial guardian of national ideology and public opinion, media should be at the forefront of research in the use of communication media, application of new technologies, and study of communication paths.

References

- Amarjyoti, A. (2021). The impact of market research on digital marketing.
- American Marketing Association. (2016, April). The four faces of digital marketing. <https://www.ama.org/the-four-faces-of-digital-marketing/>
- AniruddhaR, A., & Sambrani, V. N. (2018). A study on influence of sports celebrity advertisement over the perception and buying decision of the consumer – A review.
- Baiguoshan. (2016). Mobile radio: The rising star in the "Internet+" era. *Shanghai Informatization*, (05), 19-23. <https://doi.org/CNKI:SUN:SHXX.0.2016-05-008>
- bowie.net. (2008, September 26). A brief history of Virgin Radio. <https://www.bowiewonderworld.com/philgil.htm>

- Cang, H. T. (2019). Research on community communication of mobile network radio (Master's thesis, Liaoning University). Retrieved from <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD202001&filename=1019201720.nh>
- Cerf, V., & Huddle, S. (2002, July 9). Internet radio communication system. US Patent 6418138.
- Dahlen, M. (2010). *Marketing communications: A brand narrative approach*.
- DiNucci, D. (1999). Fragmented future. *Print*, 53(4), 32.
<https://dl.acm.org/doi/10.1145/324133.324142>
- European Broadcasting Union (EBU). (2005, October 26). An introduction to internet radio. <https://www.ebu.ch/publications/introduction-to-internet-radio>
- Financial Times. (n.d.). Definition of digital marketing.
<https://www.ft.com/content/e8509f2a-7c56-11e2-bf52-00144feabdc0>
- Graham, P. (2005, November). Web 2.0. <http://www.paulgraham.com/web20.html>
- Guo, Q. (2011). *Communication studies tutorial*. Renmin University of China Press.
- Ismail, M. (2021). Digital marketing 5-generation technology and its acceptance behavior.
- Kiraly, J. (2001, June 19). Method and system for implementing an internet radio device for receiving and/or transmitting media information. US Patent 6249810.
- Kshetri, N. (2022, March 1). Web 3.0 and the metaverse shaping organizations' brand and product strategies. *IT Professional*, 24(2), 11–15.
<https://doi.org/10.1109/MITP.2022.3157206>
- Lewis, P. H. (1995, February 8). Peering out a 'Real Time' window. *The New York Times*.
<https://www.nytimes.com/1995/02/08/business/peering-out-a-real-time-window.html>
- museum.media.org. (n.d.). Internet talk radio. Archived from the original on April 26, 2010. <http://museum.media.org/radio/>
- Nielsen. (2016, January 20). Connected commerce is creating buyers without borders.
<http://www.nielsen.com/us/en/insights/news/2016/connected-commerce-is-creating-buyers-without-borders.html>
- O'Reilly, T. (2005, September 30). What is Web 2.0. O'Reilly Network.
<https://www.oreilly.com/pub/a/web2/archive/what-is-web-20.html>
- People's Daily. (2023, July 15). A decade of integration, dedication to far-reaching goals – Overview of the 2023 China Media Conference.
https://www.samr.gov.cn/zw/zfxxgk/fdzdgknr/rzjgs/art/2023/art_b75e0f72f71c447c95d6331e95744ee4.html
- Quittner, J. (1995, May 1). Radio free cyberspace. *Time*.
<http://content.time.com/time/magazine/article/0,9171,982188,00.html>
- Rose, R. D. (2002, May 8). Connecting the dots: Navigating the laws and licensing requirements of the internet music revolution.

Sametz, K., Randall, N., & Lepage, Y. (1996). *MBONE: Multicasting tomorrow's internet*. John Wiley.

Techopedia.com. (n.d.). What is Web 1.0?
<https://www.techopedia.com/definition/27960/web-10>

thefreelibrary.com. (n.d.). Net.radio, AudioNet & ASCAP sign licensing agreement.
<https://www.thefreelibrary.com/Net.radio,+AudioNet+%26+ASCAP+sign+licensing+agreement.-a019510009>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.39

Research on the Adaptation and Performance Communication Platform for Chinese Maonan Folk Songs

Rongyu Long^{1*}, Nataporn Rattachaiwong² & Lingling Liu³

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author: ***
1. Rongyu Long*

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: s62584947015@ssru.ac.th

**2. Asst.Prof.Dr.Nataporn
Rattachaiwong**

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: nataporn.ra@ssru.ac.th

3. Prof.Dr.Lingling Liu

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: 927629451@qq.com

Keywords:

Maonan Folk Songs; Chinese Minority
Music; Music Adaptation; Cultural
Preservation

Article history:

Received: 16/02/2024

Revised: 07/03/2024

Accepted: 18/07/2024

Available online: 28/07/2024

How to Cite:

Long, R. (2024). Research on the
Adaptation and Performance
Communication Platform for Chinese
Maonan Folk Songs. *Journal Dhamma
for Life*, 30(3), 102-118.

ABSTRACT

This article explores the rich musical heritage of Maonan folk songs, a remarkable aspect of China's minority music culture that encapsulates the historical and cultural essence of the Maonan people. Current surveys indicate that the transmission and development of Maonan folk songs face significant challenges, placing this cultural treasure at risk of extinction. This study addresses the necessity of expanding communication channels for Maonan folk songs, aiming to increase public interest and appreciation through innovative adaptations and modern performance techniques. By presenting original song creations, this paper proposes strategies for the contemporary creation and performance of Maonan folk songs, offering recommendations to support the flourishing of China's national music culture.

Introduction

The Maonan nationality, a distinctive ethnic group in China, possesses a vibrant tradition of folk songs that serve as a vital repository of their historical and cultural identity (Li & Wang, 2018). These folk songs, rich in lyrical content and musical diversity, encapsulate the Maonan people's values, beliefs, and historical narratives, reflecting their way of life and worldview (Zhao, 2020). However, despite their cultural significance, Maonan folk songs are increasingly at risk of fading into obscurity (Chen, 2017).

Several factors contribute to this alarming trend. Rapid modernization and urbanization have led to the erosion of traditional lifestyles, with younger generations often migrating to urban centers where they are less exposed to their cultural heritage (Liu, 2019). Additionally, the proliferation of global music genres has overshadowed local musical traditions, making it challenging for Maonan folk songs to find a place in the contemporary cultural landscape (Wu, 2016). Educational systems and media channels often prioritize mainstream and popular music, further marginalizing minority musical forms (Xu, 2021).

The significance of preserving Maonan folk songs lies not only in safeguarding a cultural heritage but also in maintaining the diversity and richness of China's national music culture. These songs are not merely artistic expressions but are also carriers of the collective memory and identity of the Maonan people (Yang, 2015). Losing this music would mean losing an irreplaceable part of human cultural diversity (Zheng, 2014).

Despite the evident cultural value, there is a noticeable gap in research focused on the effective adaptation and communication of Maonan folk songs in modern society. Previous studies have primarily documented these songs or analyzed their musical structures, but there has been limited exploration into practical strategies for their adaptation and performance in contemporary settings (Huang, 2013). This gap underscores the necessity of this study, which aims to bridge traditional and modern musical expressions, making Maonan folk songs accessible and appealing to broader audiences (Feng, 2012).

This research addresses this gap by proposing innovative strategies for the creation and performance of Maonan folk songs. Through original song adaptations and the development of a performance communication platform, this study seeks to enhance the visibility and appreciation of Maonan music (Li & Wang, 2018). By integrating traditional elements with modern performance techniques, the research aims to foster a renewed interest in Maonan folk songs and ensure their sustainable development (Chen, 2017).

Ultimately, this study aspires to contribute valuable insights and practical recommendations for the preservation and promotion of China's national music culture, ensuring that the vibrant legacy of Maonan folk songs endures for future generations (Yang, 2015).

Literature Review

The literature review aims to explore existing research on the adaptation and performance of Maonan folk songs, identifying gaps and providing a foundation for the current study. This review will cover historical documentation, current challenges in preservation, adaptation strategies, and the role of modern technology in the dissemination of Maonan folk music.

Historical Documentation of Maonan Folk Songs

Maonan folk songs have been documented extensively in ethnomusicological studies.

Researchers have cataloged these songs, noting their lyrical content, musical structures, and cultural significance. For instance, Chen (2017) highlighted the rich historical context of Maonan folk songs, emphasizing their role in cultural ceremonies and daily life. Similarly, Zhao (2020) focused on the lyrical and melodic intricacies of these songs, underscoring their artistic value.

Challenges in Preservation and Transmission

The transmission of Maonan folk songs faces significant hurdles due to modernization and urbanization. Liu (2019) discussed how younger generations are increasingly disconnected from their cultural roots, with many migrating to urban areas where traditional music is less prevalent. Wu (2016) pointed out that global music trends overshadow local traditions, making it difficult for Maonan folk songs to thrive in the contemporary cultural landscape. This section highlights the urgency of finding new ways to preserve and promote these songs.

Adaptation Strategies for Modern Audiences

Adapting traditional folk songs to appeal to modern audiences is crucial for their survival. Feng (2012) explored various adaptation strategies, such as incorporating contemporary musical elements and using modern instruments, to make traditional songs more accessible. Huang (2013) suggested that adaptations should maintain the essence of the original songs while making them relevant to today's listeners. These studies provide a basis for developing innovative adaptation techniques that respect the authenticity of Maonan folk songs.

Role of Technology in Dissemination

Modern technology offers new avenues for the dissemination of Maonan folk songs. Xu (2021) examined the impact of digital media and online platforms in promoting minority music. The study found that social media, streaming services, and online communities can significantly enhance the visibility of traditional music. Yang (2015) highlighted the potential of multimedia presentations and virtual performances in engaging a global audience. This section discusses how technology can be leveraged to create a performance communication platform for Maonan folk songs.

Gaps in Current Research

While there is substantial research on the documentation and preservation of Maonan folk songs, there is a noticeable gap in practical strategies for their adaptation and performance in contemporary settings. Previous studies have largely focused on theoretical aspects, with limited exploration of real-world applications. This gap underscores the necessity of the current study, which aims to develop a practical framework for adapting and performing Maonan folk songs in modern society.

Objectives

1. To analyze the methods to create Maonan folk songs.
2. To analyze the performance communication platform for Maonan folk songs.

Research Methodology

1. Interview: the author interviewed the following experts and scholars on the spot: Zeng Linrong, deputy director of China Guangxi Song and Dance Theater, national second-class arranger; Professor Cao Kun, director of the traditional folk ballad and creation research center of Nanning Normal University in Guangxi; Liao Yongyong, CEO of China Guangxi Juliang Engine

Information Technology Co., LTD, formerly “Byte Dance” (OceanEngine-Toutiao, Douyin, the head of Guangxi Regional Marketing Department and Electronic Commerce Department; Cai Yutao, an artist in Huanjiang Maonan Autonomous County, Guangxi, China.

2. Experiments: the author tries to adapt Maonan folk songs and arrange the works creatively.

3. Questionnaires: to use the network questionnaires to investigate the audiences.

4. Fund: This work was financially supported by the 2023 Guangxi Philosophy and Social Science Research Project "Research on the Integration Path of New Media Technology in the Innovation and Development of Maonan Folk Songs in Guangxi" (23FWY041).

Result

A Study on The Creation Methods of Maonan Folk Songs

Wu Xiao (2012) puts forward: “Maonan folk songs embody the temperament, character, emotion and precious national spirit of Maonan people”. Through the interview with Maonan writers and artists, consulting the literature, and analyzing the music score of existing Maonan folk songs, the author found that the traditional Maonan folk songs mainly have one-part form in music structure, which present a simple basic structure, such as one-sentence pattern, two-sentence pattern, three-sentence pattern, four-sentence pattern and so on. There are few songs with double-period or multiple-period. The melodies of songs are based on the interval less than fifth, and there are few songs with large span. The lyrics are relatively simple and straightforward, mainly in the traditional five-tone mode and less in the seven-tone mode. Generally speaking, the traditional Maonan folk songs are slightly simple in the expression of lyrics and the use of tonality in the form, and relatively simple in the structure, which makes the songs unattractive in expression and storyline, thus do not match people's aesthetics in the modern social and cultural environment.

In terms of the creation of Maonan folk songs, the author learned from the interview that there is a basic principle to obey in the creation and adaptation of folk songs, that is, the adapted songs should have artistic, ideological and national contents. Secondly, when we adapt the song's creation, we should first think of the structure, not only the musical structure, but also the literary structure. The song must express a complete story, and the content must be related to our own national and regional customs. Audiences are also able to know that there is a moving story in the song. The author tries to create some Maonan folk songs as well. On the basis of the traditional Maonan folk song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister*, the author keeps the national characters of the original work, expands the period of the original song, enriches the lyrics of the original song and the harmonic texture, increases the mode style transformation of the original song. Thus, the song is adapted into a two-part song. The creation process of this song is as follows:

In a conversation with writers and artists in Huanjiang Maonan Autonomous County, China, the author learned that the original Maonan folk song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister* originates from a beautiful local legend of the Maonan nationality.

According to legend, Brother Jin, an ethnic Han male from northern China, fled to Maonan Township in Huanjiang, Guangxi because of chaos caused by war, where he opened up wasteland and planted grains and melons and fruits. In Maonan Township, there is a beautiful girl named Tan Lingying. She often meets Brother Jin when she is at work, and the

two are getting closer and closer. Brother Jin weaves bamboo hats with golden bamboo and black bamboo which are rich in the local area. One day, when they were weeding in the fields, it suddenly rained heavily, and the woven bamboo hats helped them to keep out the rain together.

When the rain stopped, Tan Lingying looked up at the bamboo hat and found that there were beautiful woven flowers at the bottom of the hat. She happily shouted out “Dingkahua”, you are so skillful that you can weave such a beautiful bamboo hat. Brother Jin then gave this beautiful bamboo hat to Tan Lingying and put it on her head. Lingying accepted it very shyly and happily.

It wasn’t long before the two married. After getting married, the two made a living by knitting and selling flower bamboo hats and lived happily together.”

Inspired by this beautiful legend, the author tries to expand and adapt the lyrics, forms, tones and harmonies of the original song as follows.

Lyric Adaptation

Original Lyrics

I buy a flower hat on the street today, buy one for my younger sister, we will never break up with each other forever, we are the good husband and wife, Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Liu Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Du Liu Ga Du Lei Ao Lei Ao Lei.

Analysis Of the Original Lyrics

Zeng Honghua and Tan Yazhou (2011) put forward: “The creative characteristics of Maonan folk songs are to make good use of Fu Bi Xing and other means of expression, mainly based on the common things in Maonan Township, simple and unadorned, close to life, natural, implicit and elegant.”^[2] The original lyrics just borrow the image of “Flower Hat” to express Maonan girls' yearning for love and the courage to boldly pursue happiness. Tang Daijun (2020) puts forward: “Flower bamboo hat is a traditional handicraft for young Maonan men and women to pledge their love when they fall in love, and Liu Lang Lie is a form of Maonan traditional folk songs”.^[3] The tune of Liu Lang Lie is lively and vivid, with strong Maonan ethnic characteristics. When someone mentions “Flower Bamboo Hat and Liu Lang Lie” in Huanjiang, China, others will know that this is a symbol of Maonan love songs. The lyrics of the original song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister* is one-passage style, composed of four lyrics, with “Liu Lang Lie” added at the end of the song. In the expression of the content of the song, the original song takes “Flower Hat” as the main line and adds “Liu Lang Lie”, the padding syllable of the Maonan nationality, which succinctly and clearly shows the sweetness of the love token given between young men and women when they are fall in love with each other. The original song embodies the characteristics of “Bi¹” in the structure of literary genre, which is commonly known as “seven-word Bi”.

The Idea of Lyric Adaptation

according to the local beautiful legends of the Maonan nationality, the author expands the content of the lyrics, extends the plot, increases the conflicts in the details of the story, makes the lyrics more interesting, and describes the psychologic status of the brother sending

¹ Bi is a literary genre in Maonan folk songs, which is often used to sing love songs and songs of bitterness.

the flower hat in a more detailed way. The author adds an introduction “Hi-Ah, Hi-Ah” before the first paragraph of the lyrics, which shows the tenderness and beauty of Maonan girls as well as the emotional lingering feelings of Maonan brothers and sisters. A short story of “Brother and Sister went to the streets for a market” is inserted in the second and third paragraphs of the song, in which the elder brother sent a flower hat to her sister, and the younger sister who wanted to accept the flower hat was nervous and shy. It is also written in the fourth paragraph of the lyrics that the traditional handicraft, flower bamboo hat is made of local golden bamboo and black bamboo. At the end of the song, the words “feelings of the two will never change for a long time, Liu Lang Lie” are added, which echoes the introduction of the beginning, and also shows the deep feelings between Maonan men and women and their unswerving good quality. The lyrics of the adapted song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister* continues the main literary structure of the original song, and expands the original lyrics to a four-passage structure, which is more story-telling and full of conflicts, thus laying the groundwork for the creation of melodies.

Adapted Lyrics

Hi-Ah Hi-Ah, Hi-Ah Hi-Ah, Liu Lang Lie, Liu Lang Lie.

I buy a flower hat on the street today, buy one for my younger sister, we will never break up with each other forever, we are the good husband and wife, Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Liu Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Du Liu Ga Du Lei Ao Lei Ao Lei.

I went to market on the rainy 6th day in lunar month, and it rains in the east and sunny in the west. Although the flower hat is small, it keeps out the wind and rain, my heart for my young sister will never change. I wear the flower hat on my head, I'm not afraid of the wind or the rain. As long as the elder brother has his sister in his heart, the flower hat should be matched into a pair.

I went to the street to buy a flower hat today, I was nervous and happy, the flower hat was so colorful that my eyes were dizzy, and I even imagine my sister's face everywhere. Who will buy the small flower hat, elder brother does not dare to buy because he is afraid his younger sister will not like that and then his heart is wasted. The elder brother is anxious, finally he does not care which hat to choose, as long as the younger sister likes him as well, love gives the younger sister one.

A flower hat is light and bright, those bamboo strips seem to circle Brother's heart, white bamboo weaves feelings for a long time, and golden bamboo weaves long snuggles. Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Liu Liu Lang Lie Lie Lang Liu, Du Liu Ga Du Lei Ao Lei Lei.

Feelings of the two will never change for a long time, Liu Lang Lie.

Melody Adaption

The author has learned a lot from the interviews of experts that the composition and creation of Maonan folk songs should be based on the inheritance of folk song culture and retain its basic music elements in the process of creation in order to show its distinct artistic style. At the same time, in the composition style and orchestration, a more modern music flavor should be integrated into, so as to grasp the aesthetic psychology of young audiences. In the adaptation of the composition of this song, the author keeps the style of the original song and greatly expands the structure of the music form, from the original one-passage style to four-passage style, the rhythm type has also changed, sometimes are fast and sometimes slow, emotion changes as well. The original lyrics are adapted and expanded, inspired by the famous

local legends, and based on the needs of the storyline, Zhuang music elements are added, which embodies the feature of the integrated settlement of local ethnic minorities in Huanjiang. What's more, it's a new attempt to introduce some new materials into that.

The original tune originates from Maonan Nuo Opera *Sanniang and the Land*, which has a neat four-sentence structure. At the end of the song, there are about 8 bars of “Liu Lun Lie” padding syllable, which is also the name of the song. Zhang Mei (1988) puts forward: “Maonan folk songs are composed of pentatonic scales, and the two modes are mainly La and Do.”[4] The original song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister* adopts the national pentatonic mode, with La, Re and Do as the backbone notes, quarter note, eighth note and sixteenth note as the main notes, mainly 2/4 and 3/4 beats. The rhythm is gentle, with melodic fluctuation, and the maximum interval span of three degrees.

The melody of the adapted song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister* takes the original song as the material, and also retains the traditional four-sentence structure in the form structure. The period is expanded to four according to the adapted lyrics.

The first period [opening] mainly uses the material of the original song *Buy a Flower Hat for my Younger Sister*, which is characterized by the use of Fu Bi Xing in the lyrics to shape the image. The national pentatonic mode is adopted in terms of the music, with La, Re and Do as the backbone, 2/4 beat and 3/4 beat as the main tone, the melody does not fluctuate greatly, and the music image is lively and soft. It starts with the #F La tune and ends with the A Do tune. The first part brings the melody, and the second part uses accompaniment, mainly using the harmony of the third and fourth intervals. Like the lyrics, the melody presents a typical four-sentence structure, and there are seven to eight bars of “Liu Lun Lie” at the end. In the arrangement, the accompaniment instruments in the first paragraph mainly use Zheng, cucurbit flute and tabour, which highlights the national flavor in style.

13

S. 永世共做好夫妻那耶。柳伦咧，咧伦柳，柳柳伦咧，咧伦柳啊，

A. 好夫妻那耶。柳伦咧，伦柳，柳柳伦咧，啊 啊

The second period [developing] is modulated to the C Do system, with a rhythm of 3/4 beats, in contrast to the first period. Melodious cucurbit flute brings the melody out, with La, Re and Do as the backbone, and Si as the backbone, which has a minor color and a small melody span. It uses a characteristic second interval in harmony to produce a contrast with the [opening] period. The 3/4 beat is more dynamic, which exaggerates the storyline and shows the simple feelings of “sister” to “brother”.

28 ♩=120

S.

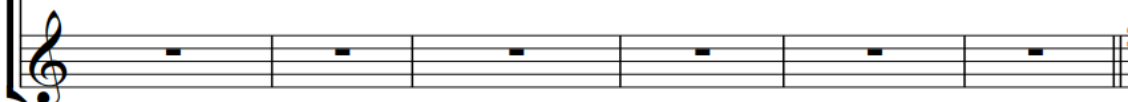
初 六 下 雨 去 赶 圩, 东 边 落 雨 西 边 晴. 竹 帽

A.

The third period [changing] has some changes in the speed of the interlude, which instantly changes the mood of the music. Add #g and #c to the interlude and use the method of changing Do (#do) to Mi to transfer to the A Do system.

62

S.

A.

There has been a great change in the musical mood of this period, which is funny and playful, and the accompaniment of harmony is dominated by jumping eighth note. The middle part of this period quotes the music material *Pray to God for Blessing* from the Cantonese opera *Flirting Scholar*, which also expresses the male love and female love. The main purpose of the use of this song is to increase the expressive force of the song and further show the Maonan people's "soft but hard, strong but euphemistic". The song broke through the original tenderness and became playful and lively, and the accompaniment also added bronze brass such as Small Cymbals to enrich the music level, showing the music image of Maonan sisters, who are not only tender but also lively and enthusiastic.

In the fourth period [concluding], the music material and tonality return to the first period [opening], and the rhythm is faster and faster in bar 95, which continues to promote the development of music emotion. Add slowly from bar 109, in contrast to the processing ahead, and the mood gradually returns to calm, it ends in the main chord.

90

S. 阿妹送给哥一顶。哎 哎 一顶花帽 轻盈 哟，

A. 送给哥一顶。 嗨

♩=50 渐快

96

S. 千根竹 绕郎心。白竹 编起 情思久，金竹 织出 长依偎 那耶。

A. 千根竹 绕郎心。白竹 编起 情思久，金竹 织出 长依偎 那耶。

Professor Cao's evaluation of this adaptation is as follows: "The adaptation of the whole song is relatively successful, combining the original music elements, expanding and changing the original periods, enriching and adapting the lyrics, and adding modern accompaniment elements to the orchestration. Through skip, interlacing and integration in the mode, it becomes more innovative, in line with the aesthetic of modern people."

Performance Arrangement

The author learned in the expert interview that, in the creation and design of song's performance, it is necessary to highlight the cultural characteristics of Maonan nationality and show the tacit cooperation ability between singers and dancers. Xin Yan (2020) proposed: "In the practical training of singing majors in colleges and universities, we should use the characteristics of new folk songs, that is, "singing and dancing joyously in various forms" on the stage.^[5] The author works in the School of Music and Dance of Nanning normal University in Guangxi, China, so the author conducts performance rehearsals for the undergraduate major of music in this university with female second-part group singing.

The first is the selection of actors. Considering the story, the author selects the second-year undergraduate students aged 19 and 20. Because students in this age group are at the beginning of love, it is easier for them to understand the feelings of young men and women expressed by songs in the early stages of love. The song is divided into two parts, four students are selected for each part, thus there is a total of eight students. Considering their voice characteristics, the author determined the female high voice and female low voice, and tried to select students with similar height, so the effect shown in the whole group singing will be better.

The second is to train the students' voice when singing this song. For group singing, it is necessary to train the voice harmony of actors in two voices, and on this basis, we should also pay attention to the color and personalized expression of the sound. Before the rehearsal, we first train the unity of the sound through the vowel "u" and the students' expression of the

sound color through the vowel “yi”. As the introduction to the song, “Hi-ah” expresses the lingering and sweetness between men and women of Maonan nationality in their love period, and students are required to sing this paragraph with “breathy voice”. The main melody part of the singing is mainly mixed sound, which can be combined with scientific singing methods, and sing with the feeling of “talking and singing”. Telling the story in a way of sounding by how you feel will be more cordial and natural. Breathing should be in place, throat should be fully opened, and pronunciation should be accurate, so as to achieve the best state and accurate intonation. The melody of the second paragraph of the song adopts the expression technique of “Canon”, and the rhythm becomes a triple beat. Students are required to grasp the strength of the rhythm and sing the rhythm of the melody so as to enhance the expression of the song. The third paragraph uses the element in “Cantonese opera”. The melody is humorous, and students need to sing with a flow of breath, emotionally in contrast with the front, showing a woman's playfulness and liveliness. The fourth paragraph returns to the main theme, but it is accelerated in rhythm. Students were difficult to control the rhythm and did not sing uniformly at the beginning, but after a period of training, they began to cooperate very well and sing more uniformly.

The whole song was rehearsed for a month. In order to upload the song to the We Media, we arranged students to go to the studio for recording. The recorder's re-interpretation of the song enabled students to understand the content of the song better.

Group singing not only presents a neat voice on the stage, but also needs uniform movements and formation changes, so as to better express the connotation of the song. Singers should not only sing on the stage, but also achieve “the unity of spirit and form”. Only in this way can the singing be more vivid and resonate with audiences, so action and formation design is very necessary. In addition, the expression of action and emotion should be unified, the movements of all performers should be neat, the relationship between generality and individuality should be handled well. Specifically, the action should be unified when expressing commonness, and when individuality needs to be highlighted, chic movements can be designed to attract the attention of audiences. A total of eight actors performed *Buy a Flower Hat for my Younger Sister*. There were six formation changes, which changed six scenes according to the melody and lyrics of the work. In terms of the action, take the flower bamboo hat as the prop to swing, and change the amplitude of swing left and right, up and down as the story requires.

In the choice of singing clothes, after an interview with local writers and artists in Maonan, the author learned that the most prominent feature of Maonan traditional women's wear in Guangxi is that the upper outer garment of right open front and cross-shaped flat structure with three black laces. Most of the clothes are cyan or blue cloth with silver ornaments and Dingkahua in Maonan language (Such hats have flowers beneath, can be translated as Flower bamboo hat in English). The women dressed dignified and beautiful, simple and generous. Young women also like to tie a small rectangular girdle, which is embroidered with local patterns. According to the characteristics of Maonan clothing, the author visited a number of local clothing stores in Huanjiang, China, and selected blue open-front clothes with skirt, coupled with Maonan traditional handicraft “flower bamboo hat”. People will know the clothes is from Maonan easily.

When the overall arrangement of the group singing was completed, Nanning Normal University just held the “Professional characteristics report performance”. The author organized the students to participate in this performance. The stage lighting and styling

changes have combined well, and the performance was a success, winning the praise of the teachers and students present. At the same time, the author recorded the performance with professional video equipment, and uploaded it to “Douyin” after editing. The video won 12,000 views and thousands of likes.

Picture 1: Rehearse the performance *Buy a Flower Hat for my Younger Girl*

Picture 2: The official performance of *Buy a Flower Hat for my Younger Sister*

Picture 3: After the performance, a group photo of actresses and the instructor

Analysis Of The Performance Communication Platform Of Maonan Folk Songs

The author conducted an online questionnaire survey on the “analysis of the communication channels of Maonan folk songs”. A total of 740 valid questionnaires were collected, mainly from music majors and teachers. Among those questioned, 48.92% of them understood Maonan folk songs through the traditional stage, 56.49% by We Media (Douyin, Kuaishou, Youku, etc.), 31.89% knew by watching competitions, radio and television platforms accounted for 18.24%, 21.62% by participating non-heritage items such as folk festivals, 15.14% of those questioned knew by travels there, and none learned from literary works, books and newspapers. Therefore, the top three are the We Media platform, the traditional stage and the competition.

By Traditional Stages

Zeng Suijin puts forward: “The essence of the social music practice of mankind for thousands of years is the music transmission.”^[6] In recent years, organized by the Guangxi Huanjiang Maonan Autonomous County Government, the local Maonan Yinyun Art Troupe has arranged a representative Maonan characteristic music repertoire and multi-ethnic minority characteristic programs, and was invited to perform in Australia, Germany, the United States, Thailand and other national theaters, winning local recognition and well spreading the national traditional culture. In 2021, “Ainan”, the song and dance drama having organized more than two years by the Maonan government of Huanjiang and the local art troupe actors, has

completed the opening performance in China's Huanjiang Grand Theater, and toured in the theatre of the Mass Art Museum of Guangxi Zhuang Autonomous region and Hechi College. The stage for cultural poverty alleviation is also one of the ways to spread the minority song culture. According to the local cultural center in Huanjiang, in recent years, the Huanjiang County Cultural Center, the Literary Federation, and the Intangible Heritage Protection Center have set up 25 professional cultural volunteer teams, 196 amateur literary and art volunteer teams, and gathered more than 1500 cultural talents to actively carry out cultural and literary training, folk song singing, folk song opera entering campus, rural areas, and other activities. Nearly 300 times of performances with a total of more than 120,000 audiences have enriched the spiritual and cultural life of the masses and spread the traditional culture of Maonan folk songs as well. The traditional physical stage can also serve various folk festivals of the Maonan nationality, such as the annual Fenlong Festival and the Double Three Festival. Through field investigation, the author finds that Maonan nationality will carry out all kinds of song-to-song activities during these major festivals. They will put on national costumes, dress up carefully, express their feelings and meet friends with songs.

By We Media

Zhuang Yuan pointed out: "Mass transmission refers to the process of transmitting information to a large and wide range of people through newspapers, books, magazines, radio, film and television, the Internet and other mass media."^[7] Traditional media is also an important way to spread the performance of Maonan folk songs. Li Lina (2020) proposed: "The spread of folk song culture in TV media has broken through the previous mode of oral transmission."^[8] In recent years, several TV stations have also built different TV brands to spread folk song culture, programs such as *Folk Song of China* launched by CCTV, *Listen to China* launched by Anhui Satellite TV, and *Singing China* launched by Jilin Satellite TV, "Chinese Original Singers Competition" sponsored by China Ministry of Culture and Tourism, "International Folk Song Festival" launched by China Guangxi Television, and so on, all pushing Chinese traditional folk song culture to a broader space of expression, which also encourages a large number of literary and artistic creators to adapt and create traditional folk songs, to optimize traditional folk songs, and to adapt traditional folk songs that are more artistic in line with public aesthetics in the modern vision.

We Media is a kind of media communication concept and cultural ecology formed after the development of the Internet in China for more than 20 years. Wu Qinke (2022) puts forward: "We Media as a medium in this information age, by virtue of the timeliness, equality (that is, everyone can be a media, journalist and information source), information sharing and other characteristics of modern science and technology as well as network communication, has continuously affected the political, cultural, economic, educational and other social life of the people all over the world in the 21st century."^[9] It has the following characteristics: first, We Media embodies the characteristics of popularization and personalization, in which ordinary people can participate as observers, communicators and creators; secondly, We Media is rich and colorful, flexible and full of creativity in its content; in addition, We Media also has a strong ability of interactive communication, which can form a variety of interconnection relationships among users of the platform, who can fully share, discuss and communicate with each other. Wu Yueyue and Fu Xiaoyu put forward: "The network provides an open platform for the public. Music creators, communicators, and receivers can directly raise questions, make comments and exchanges with each other."^[10] Therefore, if the

traditional music culture represented by Maonan folk songs wants to be communicated well in the We Media environment, it must meet the needs of modern aesthetics and improve itself to keep pace with the times in the field of creative adaptation and performance. It can integrate into the We Media communication environment in the form of text, images and other diversified forms, take the initiative to fit the characteristics of new communication channels, so as to win the possibility to achieve good communication results.

Discussion

Restate Key Findings

Our research revealed that integrating modern performance techniques with traditional Maonan folk songs can significantly enhance their appeal to contemporary audiences. Adaptations that respect the essence of the original songs while incorporating contemporary elements were particularly effective. Specifically, we found that combining traditional melodies with modern instruments and performance styles attracted more interest from younger generations.

Interpretation of Findings

These findings align with Feng (2012), who emphasized the importance of modern adaptations in preserving traditional music. Our study extends this by demonstrating practical adaptation techniques that maintain the cultural integrity of Maonan folk songs. For example, adapting the tempo and instrumentation of traditional songs without altering their core melodies proved successful in engaging new listeners while preserving the songs' cultural significance.

Addressing the Challenges

One of the main challenges identified was the overshadowing of local traditions by global music trends, as noted by Wu (2016). Our study showed that using digital media platforms can counteract this by providing a broader audience for Maonan folk songs. Social media, streaming services, and online communities were effective in promoting these songs, thereby enhancing their visibility and appreciation.

Additionally, the erosion of traditional lifestyles due to urbanization, highlighted by Liu (2019), was addressed by creating content that resonates with urban dwellers. Modern adaptations of Maonan folk songs that incorporate contemporary themes and production values were particularly effective in bridging the cultural gap between rural and urban settings.

Broader Implications

By showcasing successful adaptation strategies, this research can inform cultural preservation initiatives and educational programs aimed at minority music. Policymakers could use these insights to support funding for similar projects. Moreover, the findings suggest that other minority music traditions facing similar challenges could benefit from adopting these adaptation and dissemination strategies.

Limitations

While our study provides valuable insights, it is limited by its focus on a specific set of songs and adaptation techniques. The scope was confined to certain performance styles and digital platforms, which may not capture the full diversity of Maonan folk music and its potential

adaptations. Future research could explore a wider range of Maonan folk songs and additional performance methods, as well as long-term impacts on cultural preservation and audience engagement.

Conclusion

Excellent Maonan folk songs have accumulated rich achievements in the process of historical development and inheritance, showing great potential and rich artistic forms in the creation. The reason why Maonan folk songs have been able to maintain exuberant vitality in the long course of development is precisely due to Maonan people's innovation in creations based on their experience in life and their understanding of music, which is able to maintain the music culture and finally form a rich accumulation. In the process of creating Maonan folk songs, we should rethink and innovate in the aspects of lyrics, composition and arrangement on the premise of preserving the national characters and style of the original songs. At the same time, we should fully consider the basic characteristics of Maonan folk songs and carry out creation on the basis of maintaining regional and cultural connotations. By excavating the humanistic history, story background, folklore and other aspects behind the traditional works, a dramatic and innovative way of expression can be formed. Highlight the national characteristics in the performance arrangement, and integrate the artistic characteristics of the Maonan nationality in the costumes, props and movement arrangement. In the transmission, keep up with the pace of the times, think more about the new forms and new social aesthetic needs in the modern society, and take the modern self-media platform as the medium to spread Maonan folk songs well. We believe that the good spread in the contemporary social and cultural environment will inevitably make Maonan folk songs last forever and show unlimited cultural and artistic charm.

Recommendations

Practical Recommendations

Based on our findings, we propose several practical recommendations for various stakeholders:

Musicians and Performers

Encourage the incorporation of contemporary elements in traditional folk songs to attract modern audiences while preserving the songs' cultural essence. For instance, blend traditional melodies with modern genres such as pop or electronic music.

Educators

Integrate adapted Maonan folk songs into music curricula to raise awareness and appreciation among students. Educational programs should include both traditional and modernized versions of the songs to highlight their cultural significance and contemporary relevance.

Cultural Organizations

Use digital platforms and social media to promote Maonan folk songs, reaching a global audience and fostering cultural exchange. Organize online events, virtual concerts, and interactive sessions to engage audiences and create a vibrant online community around Maonan music.

Policymakers

Allocate funding and resources to support projects focused on the adaptation and dissemination of minority music traditions. Policies should encourage collaborations between traditional musicians, modern artists, and digital media experts to innovate and promote cultural heritage.

Recommendations for Future Research

To build on our findings and address remaining gaps, future research should:

1. Investigate the long-term impact of adapted folk songs on cultural preservation and audience engagement. Longitudinal studies could provide deeper insights into how modern adaptations affect the transmission of cultural heritage over time.
2. Explore the role of interactive digital technologies, such as virtual reality and augmented reality, in promoting minority music. These technologies could offer immersive experiences that enhance the appreciation and understanding of Maonan folk songs.
3. Examine the potential of cross-cultural collaborations in enriching Maonan folk music and expanding its reach. Collaborative projects with international artists could introduce Maonan folk songs to new audiences and create innovative musical fusions.

References

- Chen, X. (2017). The fading legacy of Maonan folk songs. *Journal of Ethnomusicology*, 45(3), 233-248.
- Feng, Y. (2012). Modern adaptations of traditional music. *Cultural Studies Review*, 28(2), 150-162.
- Huang, R. (2013). Documenting Maonan folk music. *Asian Music Research*, 34(1), 89-104.
- Li, L. (2020). TV media communication of folk song culture under the background of the new era. *Modern Music*, 2020(06), 146-147.
- Li, Q., & Wang, J. (2018). The historical and cultural significance of Maonan folk songs. *Chinese Folk Music Journal*, 50(1), 77-92.
- Liu, S. (2019). Urbanization and cultural erosion among Chinese minorities. *Sociology Today*, 12(4), 205-220.
- Tang, D. (2010). The Flower Bamboo Hat Liu Lang Lie. *Song of the Yellow River*, 2010(10), 118-119.
- Wu, H. (2016). Global influences on local musical traditions. *Music and Society*, 39(2), 178-190.
- Wu, Q. (2022). A study on the We Media communication value of "Liu Sanjie's Ballads" from the perspective of cultural soft power construction. *Guangxi Ethnic Studies*, 2022(02), 174-181.
- Wu, X. (2012). A probe into the singing style of Maonan Folk songs in Huanjiang. *Music Magazine*, 2012(01), 36-37.
- Wu, Y., & Fu, X. (2013). Research on the network of international communication of Chinese folk music. *Hunan Social Sciences*, 2013(5), 245-247.

- Xin, Y. (2020). The research and practice of the performance and singing of Guangxi new folk song "Brother and Sister Come to Play around the Hillside". *Grand View of Art*, 2020(32), 10-12.
- Xu, L. (2021). Media representation of minority music in China. *Journal of Media Studies*, 22(3), 134-149.
- Yang, M. (2015). Cultural identity and music preservation. *Ethnic Studies Quarterly*, 19(3), 102-118.
- Zeng, H., & Tan, Y. (2011). The creative characteristics of Maonan folk songs. *National Arts*, 2011(03), 32-34.
- Zeng, S. (1996). A new probe into music communication. *Journal of the Central Conservatory of Music*, 1996(1), 57-65.
- Zhang, M. (1988). On Maonan's folk songs. *Arts Exploration*, 1988(01), 21-39.
- Zhao, Y. (2020). The lyrical richness of Maonan folk songs. *Journal of Chinese Musicology*, 55(2), 145-159.
- Zheng, P. (2014). Preserving cultural diversity through music. *Global Cultural Review*, 31(1), 45-59.
- Zhuang, Y. (2005). The study of contemporary music communication from the perspective of musicology. *Music Research*, 2005(1), 67-74.

Academic Article

10.14456/jdl.2024.40

ศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์

King's Philosophy and Social Work

พศิน สินมา¹, อำพล บุตดาสาร^{2*}Pasin Sinma¹ & Amphon Buddasarn^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. พศิน สินมา

Pasin Sinmaบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Graduate School, Mahamakut Buddhist
University, Thailand.Email: pasinsinma@gmail.com

Corresponding Author: *

1. รศ.ดร.อำพล บุตดาสาร*

Assoc.Prof.Dr.Amphon Buddasarnสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Faculty of Humanities and Social
Sciences, Phranakhon Rajabhat
University, Thailand.Email: amphon828@hotmail.com

คำสำคัญ

ศาสตร์พระราชา; งานสังคม

Keywords:

King's Philosophy; Social Work

Article history:

Received: 17/02/2024

Revised: 24/05/2024

Accepted: 05/06/2024

Available online: 29/07/2024

How to Cite:

Sinma, P. & Buddasarn, A. (2024). King's
Philosophy and Social Work. *Journal of
Dhamma for Life*, 30(3), 119-130.

ABSTRACT

This academic article aims to study the concept of King's Philosophy, To study the concept of social work and to present knowledge about King's Philosophy and social work The result of the study found that are 1) King's Philosophy is knowledge, innovation, and ideas that are the wisdom of His Majesty King Bhumibol Adulyadej the Great, which are the principles, methods, and processes for implementing royal projects with the goal of solving problems and improving the quality people life who experience hardship to have a being better life and being self-reliant. 2) Social work is the act of providing assistance to individuals, communities and society who are experiencing suffering. The scopes are livelihood of every person in society, various resource systems in society and working related to social policy by working with intent to the concept and theory of social work. 3) Knowledge about the King's Philosophy and social work is the King's Philosophy in the dimensions of understanding, accessing and development that are integrated with social work at the individual, community, and social levels and lead to sustainable social development.

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดศาสตร์พระราชา เพื่อศึกษาแนวคิดงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อนำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ศาสตร์พระราชาเป็นองค์ความรู้ นวัตกรรม และแนวคิดซึ่งเป็นภูมิปัญญาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร อันเป็นหลักการ วิธีการ กระบวนการในการดำเนินโครงการพระราชดำริโดยมีเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีสามารถช่วยเหลือพึ่งพาตนเองได้ 2) งานสังคมสงเคราะห์เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่บุคคล ชุมชน และสังคมที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน โดยมีขอบข่ายคือ การดำรงชีวิตของบุคคลทุกคนในสังคม การทำงานร่วมกับระบบทรัพยากรต่างๆในสังคม และการทำงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของสังคม โดยมีการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในแนวคิดทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ 3) องค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์ คือ ศาสตร์พระราชานามิ การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ที่นำมาบูรณาการร่วมกับงานสังคมสงเคราะห์ระดับบุคคล ชุมชน และสังคม และนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่มีความยั่งยืน

บทนำ

ในอดีตประเทศไทยได้มีการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีพระราชดำรัสว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ในยามที่ประเทศประสบภาวะวิกฤตที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชน พระองค์ท่านได้มีพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองมีความสงบสุขในการดำเนินชีวิตสามารถช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองได้ โดยการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของสหวิทยาการและศาสตร์ต่างๆ ที่มีเหตุผล เป็นระบบ และเป็นสิ่งที่สามารถพิสูจน์ได้

ศาสตร์พระราชา (The King's Philosophy) เป็นองค์ความรู้และนวัตกรรมของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) เพื่อพัฒนาช่วยเหลือปวงชนชาวไทยผู้ทุกข์ยาก ได้แยกออกตามองค์ความรู้ ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี นวัตกรรม ดังจะเห็นได้จาก ทฤษฎีใหม่ (The New Theory) และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และโครงการในพระราชานุเคราะห์ที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย (คณะอาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEN 1303-62, 2563 : 1)

สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทำให้ผู้คนในสังคมมีการแข่งขันและแย่งชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทำให้ผู้คนในสังคมขาดความเห็นอกเห็นใจในเพื่อนมนุษย์ที่ประสบความทุกข์ยาก คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานที่มีรากฐานมาจากศาสนาและได้ถือกำเนิดขึ้นในต่างประเทศก่อนที่จะเข้ามาในประเทศไทยได้มีการจัดตั้งสภาอุณาโลมแดงหรือสภากาชาดไทยในปัจจุบันซึ่งเป็นการให้ความช่วยเหลือทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสงคราม สังคมสงเคราะห์มีความเชื่อมั่นในตัวมนุษย์ทุกคนว่าเป็นผู้มีศักดิ์ศรีและคุณค่า

สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองได้ ดังปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์ว่า Help them to help themselves ช่วยเหลือเขาเพื่อให้เขาช่วยเหลือตัวเองได้ งานสังคมสงเคราะห์จึงมีความเกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของบุคคล กลุ่มชน และชุมชน โดยให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ เช่น การรักษา การฟื้นฟู การป้องกัน การส่งเสริม ตลอดจนการพิทักษ์สิทธิเพื่อให้บุคคลทุกคนสามารถเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการ ได้รับการคุ้มครองจากรัฐ และการดำเนินงานในระดับนโยบายในการจัดการการในการพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์จึงมีประโยชน์และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม โดยมีการนำองค์ความรู้ แนวคิดทฤษฎี รูปแบบของโครงการที่สามารถถอดบทเรียนและนำมาพัฒนาต่อยอดให้มีประสิทธิภาพและถ้าหากนำมาบูรณาการร่วมกันแล้วย่อมจะทำให้เกิดองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญที่ยั่งยืน ซึ่งผู้เขียนจะขอก้าวในบทความวิชาการฉบับนี้ต่อไป

เนื้อเรื่อง

ความหมายศาสตร์พระราช

ศาสตร์พระราช คือแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไทยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานไว้ตลอดช่วงเวลาที่ยังทรงครองราชย์ ตลอดระยะเวลาหลายสิบปี พระองค์ได้ทรงศึกษา วิเคราะห์ และลงมือปฏิบัติในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุข และยั่งยืนในระยะยาว ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราช (2560 : 10) ได้กล่าวว่า ศาสตร์พระราช หมายถึงบรรดาองค์ความรู้และภูมิปัญญาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ได้พระราชทานผ่านวิธีการต่างๆ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาเพื่อประโยชน์สุขแก่เหล่าพสกนิกรและส่งผลถึงมนุษยชาติให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง เกิดสันติสุขและมีความยั่งยืน

เกษม วัฒนชัย (2558 : 15) ได้กล่าวว่า ศาสตร์พระราช คือ โครงการพระราชดำริที่พันกว่าโครงการ การจัดการดิน การจัดการน้ำ การเกษตรแปรรูป พลังงานทางเลือก สิ่งแวดล้อมชุมชน การปลูกป่า ปลูกต้นไม้ ปลูกพืชผักสวนครัว

ดิศนัดดา ดิศกุล (2554) ได้กล่าวว่า ศาสตร์พระราชเป็นการลงไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชน ให้ชุมชนบอกปัญหาคืออะไร ความต้องการของชาวบ้านคืออะไร

สมบัติ นพรัก (2561 : 28) ได้กล่าวว่า ศาสตร์พระราช หมายถึงความรู้ (Knowledge) ที่เกิดจากปัญญา (Wisdom) ด้วยการศึกษาค้นคว้า ทดลอง จนเกิดเป็นองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จนกระทั่งเป็นโครงการตามพระราชดำริถึง 4,685 โครงการครอบคลุมปัจจัยแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อชีวิต เช่น ด้านแหล่งน้ำ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเกษตร ด้านคมนาคมและการสื่อสาร ด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านการศึกษา

สรุปได้ว่า ศาสตร์พระราช เป็นการแก้ไขปัญหาในระดับบุคคล ชุมชน และสังคม เป็นวิธีการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ นำมาสร้างเป็นนวัตกรรมโดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

มหาภูมิพลอดุยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งมีการดำเนินงานที่มีการจัดทำในรูปแบบของโครงการที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ความสำคัญของศาสตร์พระราชา

ความสำคัญหรือประโยชน์ของศาสตร์พระราชามีผลดีต่อระดับบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติและทุกชีวิตในโลกหรือระบบชีวลัย โดยส่วนรวมการยึดแนวทางศาสตร์พระราชาก่อให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืนต่อโลก ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ความสำคัญหรือประโยชน์ของศาสตร์พระราชามีดังนี้ (คณะอาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEN 1303-62, 2563 : 16)

1. ประโยชน์ในการพัฒนา และอนุรักษ์น้ำอย่างยั่งยืน
 2. ประโยชน์ในการพัฒนา และอนุรักษ์ดินอย่างยั่งยืน
 3. ประโยชน์ในการพัฒนา และอนุรักษ์ระบบนิเวศป่า
 4. ประโยชน์ในการพัฒนา และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
 5. ประโยชน์ที่เกิดจากนวัตกรรม พลังงานที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 6. ประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน
 7. ประโยชน์ที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีใหม่ ทำการเกษตรแบบครบวงจร ตั้งแต่การผลิตถึงการรวมตัวการจัดจำหน่าย การลงทุน และการป้องกันความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ
 8. ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบสหกรณ์ ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และสามารถลดการเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
 9. ประโยชน์ที่ได้รับจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเหมือนสติปัญญา ความยั้งคิดหรือความฉลาดรู้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบธุรกิจ
 10. ประโยชน์ที่ได้รับจากศาสตร์พระราชาว่าด้วยการกีฬาและนันทนาการที่สอนให้คนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เคารพกฎ กติกา และการให้อภัย
 11. ศาสตร์พระราชาว่าด้วยการพัฒนาคนให้เป็นคนดี
 12. ประโยชน์ที่ได้รับเพื่อนำไปจัดการศึกษา 1
 13. ประโยชน์ที่ได้รับเพื่อนำไปพัฒนาอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม และการดนตรี
- สรุปได้ว่า ศาสตร์พระราชาเป็นหลักการและปรัชญาที่พัฒนาขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นแนวคิดที่มีคุณูปการและมีความสำคัญโดยเน้นการพึ่งพาตนเองและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการวางแผนการใช้จ่ายและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาและการวิจัย เป็นการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนไทย มีการการบริหารจัดการน้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นการรักษาสังแวดล้อมและความสมดุลของธรรมชาติ

ประเภทของศาสตร์พระราชา

ประเภทของศาสตร์พระราชามีความหลากหลายและครอบคลุมทุกด้านของการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตรที่มีการนำเสนอแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านการจัดการน้ำที่เน้นการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ด้านการพัฒนาชนบทที่มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งเสริมการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประเภทของศาสตร์พระราชามีดังนี้คณะอนุกรรมการศึกษาปรัชญาทฤษฎีแห่งศาสตร์พระราชา (2560, 14-115)

ศาสตร์พระราชาโดยมิติ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

การทรงงานในพื้นที่พระองค์ทรงเก็บข้อมูล ทั้งทางด้านกายภาพและข้อมูลทางด้านสังคม ในอีกทางหนึ่งก็จะเป็นการสร้างใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องฝ่ายราชการ ผู้ปฏิบัติราชการ รวมถึงทรงสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับการแก้ปัญหา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าทรงดำเนินการเพื่อ “เข้าใจ” และขณะเดียวกันก็เป็นการ “เข้าถึง” ด้วย จากนั้นเป็นการแก้ไขปัญหาตามที่พระองค์ท่านได้ทรงกำหนดเป็นแนวทางคือการ “พัฒนา” มีดังนี้

เข้าใจ หมายถึง ทำอะไรต้องเข้าใจปัญหา เข้าใจหนทางแก้ไข เข้าใจกระบวนการจัดการ และปรับความเข้าใจระหว่างผู้ให้กับผู้รับเสียก่อน ย่อมทำให้เข้าใจซึ่งกันและกัน

เข้าถึง หมายถึง เมื่อเกิดความเข้าใจระหว่างกันแล้ว ต้องเข้าถึงการกระทำ อาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้าถึงเครื่องมือเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ และความสามัคคีในการร่วมมือร่วมไม้กันทำงาน

พัฒนา หมายถึง เมื่อทุกฝ่ายมีความเข้าใจและเข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาก็จะดำเนินการไปอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การพัฒนาเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสมดุล มั่นคง และยั่งยืน

ศาสตร์พระราชาโดยมิติภูมิสังคม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อค้นคว้าวิจัยแสวงหารูปแบบการพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพ “ภูมิสังคม” ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งสภาพพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คน จุดประสงค์หนึ่งในการจัดตั้งศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือ การศึกษา ทดลอง แนวทางการพัฒนาแบบบูรณาการ ซึ่งเห็นได้จากการนำหน่วยงานต่างกอง ต่างกรม ต่างกระทรวงมาทำงานเป็นคณะร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ซึ่งกันและกันเป็นการผสมผสานความร่วมมือในการทำงาน เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคล 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการ นักปฏิบัติ และประชาชน

ศาสตร์พระราชาโดยมิติ หลัก 3 ป.

ศาสตร์พระราชามีหลัก 3 ป. ประกอบด้วย ปฏิบัติ ปรีชา และปฏิเวธ มีดังนี้ (สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560 : 30-32)

1) **ปฏิบัติ** ทรงทำให้เห็นเป็นประจักษ์ การทรงงานเพื่อแก้ไขปัญหาแก่พสกนิกร การพัฒนาต่างๆ การสร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ขึ้น ไปจนถึงการปฏิบัติในการครองพระองค์ในฐานะพ่อของแผ่นดิน หรือพระราชจริยาวัตรที่มีต่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในพระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสสงขลานครินทร์ และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ได้ทรงปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับทุกคน รวมถึงส่วนที่เป็นการครองพระองค์ในด้านการใช้จ่าย การใช้สิ่งของให้มีประโยชน์สูงสุด นับเป็นแบบอย่างในทางปฏิบัติให้แก่พสกนิกรได้อย่างแท้จริง

2) **ปรีชา** ทรงสอนให้เรียนตามทีที่ทรงสอนและสามารถทำได้จริง โดยในส่วนของปรีชา เป็นการให้ความสำคัญในการศึกษาสำหรับเยาวชนและประชาชนโดยทั่วไป ที่ได้พระราชทานผ่านพระราชดำริในการตั้งสถานศึกษาหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การพระราชทานพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส การพระราชทานหลักการทั้งในด้านวิชาความรู้ การปลูกฝังคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม

3) **ปฏิเวธ** ผลจากการกระทำ แสดงให้เห็นผลที่เป็นประจักษ์เพื่อขับเคลื่อนศาสตร์พระราชากลับไปสู่ประชาชนทั้งในส่วนของการปฏิบัติและปรีชาที่ได้ทรงทำมาตลอดอย่างต่อเนื่อง ตลอดพระชนม์ชีพได้แสดงให้เห็นเป็นประจักษ์โดยทั่วไปถึงผลดีแห่งการที่ทรงกระทำโดยในส่วนที่เป็นประจักษ์ คือ โครงการต่างๆที่พระองค์ทรงริเริ่มแก้ไขปัญหาให้แก่พสกนิกรทั่วประเทศรวมถึงการที่ภาคส่วนต่างๆ

กระบวนการของศาสตร์พระราชา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ทรงศึกษาข้อมูลต่างๆ เป็นขั้นเป็นตอนอย่างละเอียดทุกครั้งที่ในการวางแผนและดำเนินโครงการดังนี้ (แพรวภัตรา เขียวขุ่ม, 2566 : 45-46)

การศึกษาข้อมูล ก่อนจะเสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ใดๆ จะทรงศึกษาข้อมูลจากเอกสารและแผนที่ต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อให้ทราบถึงสภาพในท้องถิ่น

การหาข้อมูลในพื้นที่ เมื่อเสด็จไปถึงพื้นที่นั้นๆ จะทรงหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลล่าสุด เช่น

ทรงสำรวจพื้นที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่จริงที่คาดว่าจะดำเนินการได้ และทรงสอบถามเจ้าหน้าที่เมื่อทรงศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เมื่อได้ข้อมูลจากพื้นที่จริงแล้วจะทรงปรึกษากับเจ้าหน้าที่

ฝ่ายต่างๆ ถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้อีกครั้งหนึ่งพร้อมทั้งคำนวณวิเคราะห์ด้วยว่าเมื่อดำเนินการแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร

การศึกษาข้อมูลและจัดทำโครงการ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับพระราชทานพระดำริแล้ว จะไปศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ อีกครั้งหนึ่งเพื่อประกอบการจัดทำโครงการให้เป็นไปตามแนวทางพระราชดำริ พระองค์ท่านได้มีพระดำริอยู่เสมอว่า พระราชดำริของพระองค์เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น เมื่อรัฐบาลทราบแล้ว ควรไปพิจารณาวิเคราะห์ถกแถลงกรองตามหลักวิชาการก่อน เมื่อมีความเป็นไปได้และมีประโยชน์คุ้มค่าและเห็นควรทำเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาตัดสินใจเองและในกรณีที่วิเคราะห์พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมสามารถยกเลิกได้

การดำเนินงานตามโครงการ เมื่อจัดทำโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานตามลำดับขั้นตอนจนถึงการอนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการปฏิบัติงานในทันทีโดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงานกปร.) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและประสานแผนต่างๆ ให้แต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการสนับสนุนสอดคล้องกัน อาจจัดตั้งองค์กรกลางที่ประกอบด้วยแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ควบคุมดูแลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ

การติดตามผลงาน ในการติดตามผลการดำเนินงานนั้น แต่ละหน่วยงานรวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร จะเสด็จไปทอดพระเนตรความก้าวหน้าของโครงการและติดตามผลงานต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในกรณีที่เกิดมีปัญหาลุप्तสรคใดๆ จะทรงชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นให้สำเร็จลุล่วงไป หลักการทรงงานของพระองค์ท่านเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานมี 6 ประการ ดังนี้

- 5.1) เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในหน่วยงานได้อย่างมีความสุข
- 5.2) ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดความฟุ่มเฟือย รู้จักคำว่า “พอ” โดยไม่เบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น
- 5.3) มีความสุขและความพอใจกับงานที่ปฏิบัติกับชีวิตที่พอเพียง ยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิต
- 5.4) พยายามใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวันอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 5.5) ควรมีแผนการทำงานประจำวันให้ดี โดยพิจารณาถึงงานที่ค้างจากวันก่อน งานที่ยังไม่เสร็จในวันนี้ และงานที่ต้องทำในวันต่อไป โดยให้มีการเขียนรายการของงานที่ต้องปฏิบัติลงในแผ่นกระดาษหรือสมุดบันทึกประจำวัน
- 5.6) ควรมีการบริหารเวลาโดยจัดลำดับความสำคัญของงาน ควรจัดลำดับความสำคัญของงานว่าจะทำอะไร ก่อน-หลัง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับเวลา

แนวคิดงานสังคมสงเคราะห์

แนวคิดสำคัญของงานสังคมสงเคราะห์คือการมุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม โดยเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบและการสร้างโอกาสให้กับทุกคนในสังคม เพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมี มั่นกวีวิชาการได้ให้ความหมายงานสังคมสงเคราะห์ไว้ ดังนี้

ความหมายของสังคมสงเคราะห์

Richmond (2538 : 35) กล่าวว่า สังคมสงเคราะห์ หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล โดยการปรับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน และระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2535 : 1) กล่าวว่า การดำเนินงานให้เกิดการบริหารที่ดีแก่มวลประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาความเดือดร้อนและต้องการความช่วยเหลือ และในที่สุดของการช่วยเหลือก็คือ บุคคล กลุ่มประชาชน ที่ใช้บริการสังคมสงเคราะห์ได้มีโอกาสพบกับสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับสวัสดิภาพอย่างเพียงพอ แต่การช่วยเหลือเพื่อจะให้บรรลุถึงสวัสดิภาพของเขาทั้งหลายได้ ต้องอาศัยกลไกสังคมสงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) (2536 : 69-73) กล่าวว่า ตามศัพท์ (สังคมสงเคราะห์) มีที่มาจากคำบาลีว่า สงคห แปลว่า รวบรวม จับมา รวมเข้าด้วยกัน ยึดเหนี่ยวจิตใจให้รวมกันเป็นหนึ่ง ผูกใจกันไว้ สังคห ที่แปลว่ายึดเข้าไว้ด้วยกันนั้น หมายถึงยึดในแง่นามธรรมและยึดในแง่รูปธรรม ทางนามธรรม คือ ยึดเหนี่ยวผูกจิตใจให้รวมกันเป็นหนึ่ง ทางรูปธรรม คือ ให้คนมารวมกัน ประสานเข้าด้วยกัน ดังนั้นความมุ่งหมายของงานสังคมสงเคราะห์จึงไม่ใช่เป็นเพียงเอาอะไรไปให้เขา ไม่ใช่เอาบริการไปให้ เอาทรัพย์สินเงินทองไปให้ แต่หมายถึงทำให้สังคมรวมใจกัน ผนึกยึดเหนี่ยวกันไว้ให้ได้

สรุปว่า งานสังคมสงเคราะห์ คือ งานที่ต้องใช้ความรู้ ทักษะ แนวคิดทฤษฎี ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนระดับบุคคล กลุ่มชน สังคม โดยใช้หลักการ กระบวนการ และวิธีการทางสังคมสงเคราะห์ในการกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไข ป้องกัน ส่งเสริม รวมไปถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสังคมให้ดียิ่งขึ้น

ขอบข่ายของงานสังคมสงเคราะห์

ขอบข่ายของงานสังคมสงเคราะห์ อาจสรุปได้ดังนี้ (คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559 : 18-19)

1. เป็นการทำงานเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของบุคคลทุกคนในสังคม นักสังคมสงเคราะห์ต้องช่วยให้บุคคลเข้าใจปัญหาและกล้าเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างไม่ท้อแท้ใจโดยการให้กำลังใจและช่วยเหลือเป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งในตนเอง (Ego strength) เช่น ช่วยให้เขาสามารถนำทรัพยากรต่างๆ ในชุมชนมาใช้ตลอดจนให้เขารู้จักต่อสู้เพื่อขจัดปัดเป่าปัญหาต่างๆ อันเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต

2. เป็นการทำงานกับระบบทรัพยากรต่างๆ ในสังคม ถ้าหากนักสังคมสงเคราะห์สามารถช่วยทำให้ระบบทรัพยากรต่างๆ สนองตอบความพอใจ และความต้องการแก่สมาชิกสังคมแล้ว ระบบนั้นก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมได้ ซึ่งจะเป็นเครื่องสกัดกั้นปัญหาต่างๆ อันอาจจะเกิดขึ้น

3. เป็นการทำงานเกี่ยวกับนโยบายของสังคม นักสังคมสงเคราะห์ต้องเป็นผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของสังคมนั้นๆ เช่น นโยบายการประกันสังคม นโยบายการสร้างงานในชนบท ฯลฯ

ทฤษฎีที่ให้แนวคิดในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

แนวคิดและทฤษฎีงานสังคมสงเคราะห์ที่มีการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ มีดังนี้

ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีระบบในงานสังคมสงเคราะห์ แบ่งระบบออกเป็น 5 ระบบ ดังนี้

1. ระบบผู้ให้บริการ (client system) ได้แก่ บุคคลเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไข พัฒนา หรือฟื้นฟูสภาพ อาจจะเป็นรายบุคคลหรือชุมชน
2. ระบบผู้ให้บริการ (change agent system) ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์รวมถึงวิชาชีพอื่นๆ ในทีมงานที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไข พัฒนา หรือฟื้นฟูสภาพแก่ผู้ให้บริการ
3. ระบบแห่งปัญหา (target system) คือระบบที่นักสังคมสงเคราะห์ต้องการเปลี่ยนแปลง เพราะถือว่าเป็นสาเหตุแห่งปัญหาของระบบผู้ให้บริการ ทำให้ผู้ให้บริการได้รับความเดือดร้อน หรือมีผลต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ให้บริการ ระบบแห่งปัญหามีได้หมายถึงเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น แต่อาจเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ดินฟ้าอากาศ สภาวะเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นสาเหตุแห่งปัญหา
4. ระบบดำเนินการ (action system) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ระบบผู้ให้บริการ ระบบผู้ให้บริการ และระบบแห่งปัญหา กระทำร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งหมายรวมถึง กระบวนการดำเนินงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนทั้งหมด
5. ระบบสภาวะแวดล้อม (supra system) ระบบสภาวะแวดล้อมอาจกินความกว้างขวางตั้งแต่สถาบันทางสังคมต่างๆ กลุ่มคนในสังคม สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ฯลฯ ระบบสภาวะแวดล้อมมีผลกระทบต่องานสังคมสงเคราะห์อาจเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินงาน หรืออาจช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานสังคมสงเคราะห์บรรลุเป้าหมายก็ได้ (ยุพา วงศ์ไชย, 2523 : 53-62)

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน

การเปลี่ยนแปลงอย่างมีแบบแผน คือกระบวนการปรับปรุงระบบให้ดีขึ้นกว่าเดิม กระบวนการนี้อาจเป็นการปรับปรุง การพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนก็ได้ โดยผู้ถูกเปลี่ยนแปลงถือว่าเป็นผู้อยู่ในระบบผู้ให้บริการ กระบวนการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ 7 ขั้นตอน

1. พัฒนาความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง นักสังคมสงเคราะห์ต้องเป็นผู้ชี้ให้ผู้ให้บริการเกิดความกระตือรือร้นที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลง เห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง เข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาและยอมรับความคิดที่จะเปลี่ยนแปลง

2. การสร้างความสัมพันธ์ นักสังคมสงเคราะห์ต้องสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาชีพที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักสังคมสงเคราะห์ต้องมีการสื่อสารที่ดีที่ทำให้ผู้ให้บริการเกิดความเข้าใจว่าตนมีความต้องการอะไร หากมีการเปลี่ยนแปลงแล้วผู้ให้บริการจะมีชีวิตที่ดีขึ้นอย่างไร

3. การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ นักสังคมสงเคราะห์จะต้องมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างถูกต้องและละเอียด โดยใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์โดยตรงข้อมูลข้อเท็จจริงที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้ใช้บริการเป็นหลัก

4. การตรวจสอบทางเลือกในการดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใด มักมีทางเลือกให้พิจารณามากกว่าหนึ่งทางเสมอ การตรวจสอบทางเลือกจึงเป็นกระบวนการตัดสินใจเลือกดำเนินการในหนทางที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ให้บริการ

5. การดำเนินการเปลี่ยนแปลง ภายหลังจากตัดสินใจเลือกแนวทางที่จะดำเนินการแล้ว นักสังคมสงเคราะห์ก็จะดำเนินการเป็นกิจกรรมหรืองานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

6. การสร้างความมั่นคงในการเปลี่ยนแปลง เมื่อกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้วได้รับผลที่พึงประสงค์นักสังคมสงเคราะห์ต้องพยายามทำให้สภาพที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นคงสภาพอยู่ตลอดไป หรืออย่างน้อยในระยะเวลาที่ยาวนานเท่าที่บังเกิดผลดีแก่ระบบผู้ให้บริการ การสร้างความมั่นคงในการเปลี่ยนแปลงยังครอบคลุมถึงการขยายผลที่พึงประสงค์ออกไปยังระบบผู้ให้บริการอื่นๆ หรือสังคมวงกว้างๆ ต่อไป

7. การยุติกระบวนการเปลี่ยนแปลง เมื่อการให้ความช่วยเหลือบรรลุเป้าหมายโดยระบบผู้ให้บริการสามารถพึ่งตนเองได้ดีหรือการดำเนินงานอาจล้มเหลวเนื่องจากเหตุผลใดก็ตาม นักสังคมสงเคราะห์ต้องยุติการดำเนินงานทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละกรณี (ยุพา วงศ์ไชย, 2523 : 47-50)

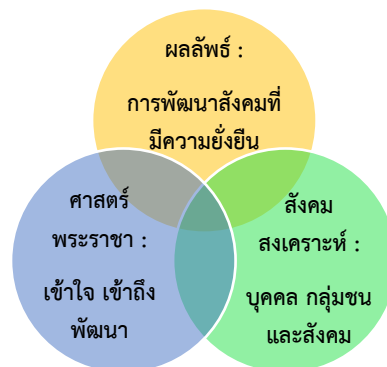
งานสังคมสงเคราะห์ในพระพุทธศาสนา

งานสังคมสงเคราะห์ในพระพุทธศาสนามีปรากฏในเรื่อง มหมาณพ มีนักบุญบำเพ็ญประโยชน์คณะหนึ่งจำนวน 33 คน นำโดยมหมานพได้ร่วมกันทำบุญต่างๆ เช่น ทำถนน สร้างสะพาน ขุดบ่อน้ำ ปลุกสวน ป่า สร้างศาลาที่พักคนเดินทางให้แก่ชุมชนและทำทาน ชวนชาวบ้านตั้งอยู่ในศีลและทำความดีทั้งหลาย มณมานพยังรักษาข้อปฏิบัติพิเศษที่เรียกว่า วัตรบท 7 ประกอบด้วย 1) มาตาเปตโกโร เลี้ยงบิดามารดา 2) กุเล เชิญรูปจำยิเคารพผู้ใหญ่ในตระกูล 3) สณหาโว พุดคำสุภาพอ่อนหวาน 4) อปินสุณาโว ไม่พุดส่อเสียด พุดสมานสามัคคี 5) ทานสวีกาโรโต ชอบแผ่แผ่ให้ปัน ปราศจากความตระหนี่ 6) สจจวาโว มีวาจาสัตย์ 7) อโกธโน ระงับความโกรธได้ ครั้นสิ้นชีวิตไป ทั้ง 33 คน ก็ได้เกิดในสวรรค์ที่เรียกชื่อว่าดาวดึงส์ โดยมีมหมานพได้เป็นท้าวสักกะหรือพระอินทร์ (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ป.อ. ปยุตโต, 2564 : 391)

หลักพุทธธรรมกับโครงการพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้มีการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานโครงการพระราชดำริ ดังกรณีศูนย์การศึกษาพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีพื้นที่รวมประมาณ 42,640 ไร่ ดำเนินการศึกษาแนวทางและวิธีการที่จะพัฒนาฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรมและสร้างแนวป้องกันไฟป่าโดยใช้ระบบเปียกพยายามศึกษาและหาวิธีการที่จะให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและอนุรักษ์สภาพป่าพร้อมๆ กับการประกอบอาชีพ และได้รับผลประโยชน์จากป่าในขณะเดียวกัน (ปรัชญา ปานเกตุ : 332-333) มีการประยุกต์ใช้หลักอริยมรรคมีองค์ 8 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ 1) หลักสัมมาทิฐิ (เห็นถูกต้อง) เน้นการพัฒนาปัญญาเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความเห็นที่ถูกต้อง 2) สัมมาสังกัปปะ (ดำริถูกต้อง) ริเริ่มสร้างสรรค์ที่ถูกต้อง เช่น ดำริในทางรู้จักพอเพียงเรียบง่าย มกน้อย สันโดษ ลดละเลิกอบายมุข 3) สัมมาวาจา (เจรจาถูกต้อง) เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดอยู่ในศีลธรรมเป็นสัจจริง 4) สัมมาภังคะ (กระทำถูกต้อง) ความประพฤติที่ไม่ผิดศีลธรรม 5) สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพถูกต้อง) ประกอบอาชีพที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม 6) สัมมาวายามะ (พยายามถูกต้อง) เพียรพยายามขวนขวายในทางที่ถูกต้องไม่เกียจคร้านในการทำงาน 7) สัมมาสติ (ระลึกถูกต้อง) สร้างจิตสำนึกการมองโลกในทางบวกทางดีเป็นหลัก 8) สัมมาสมาธิ (ตั้งใจถูกต้อง) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตโดยการตั้งใจมั่นในการทำความคิด

องค์ความรู้ศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์

สรุป

ศาสตร์พระราชฯเป็นองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) โดยพระองค์ท่านได้มีการจัดทำโครงการในพระราชดำริ โครงการพระราชฯานุเคราะห์อันเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนชาวไทยโดยมีส่วนร่วมด้วยหน่วยงานและองค์กรต่างๆ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและรู้จักการช่วยเหลือพึ่งพาตนเอง ศาสตร์พระราชฯเมื่อนำมาบูรณาการร่วมกับงานสังคมสงเคราะห์ย่อมจะทำให้เห็นพระจริยาวัตรรูปแบบการทรงงาน และการจัดทำโครงการของพระองค์ท่านซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีในการให้ความช่วยเหลือบุคคล

ชุมชนและสังคมโดยการทำงานอย่างมีส่วนร่วมจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง การบูรณาการศาสตร์พระราชากับงานสังคมสงเคราะห์เป็นการแสดงให้เห็นถึงพระจริยา-วัตรและแนวทางการทรงงานที่เป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือบุคคล ชุมชน และสังคม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- เกษม วัฒนชัย. (2558). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับความเข้มแข็งของโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง. มุลนิยวสธิรคุณ.*
- คณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชา สภาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2560). *การขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชา. กรุงเทพฯ : สำนักกรรมการธิการ 1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.*
- คณะกรรมการโครงการเฉลิมพระเกียรติของสถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2560). *ศาสตร์ของพระราชา : ผู้นำโลกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.*
- คณะอาจารย์ผู้สอนรายวิชา GEN 1303. (2563). *ศาสตร์พระราชา เอกสารทางวิชาการ สืบสานศาสตร์พระราชา. เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.*
- ดิศนัดดา ดิศกุล. (2554). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารพัฒนา. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- นงลักษณ์ เอ็มประดิษฐ์. (2535). *นักสังคมสงเคราะห์กับการพัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ปรัชญา ปานเกตุ. (2561). *สารานุกรมศาสนาตร์พระราชา. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.*
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2532). *คืบสู่ความหมายแท้ของสังคมสงเคราะห์, นิตยสารการประชาสงเคราะห์, 32 (2), 69-73.*
- แพรวภัทรา เขียวขุ่ม. (2566). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*
- ยุพา วงศ์ไชย. (2523). *ทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : แสงรุ่งการพิมพ์. วันทนียวาสิกะสิน. (2538). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ. ปยุตโต). (2564). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด.*
- สมบัติ นพรัก. (2561). *ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาศาสตร์การบริหาร. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง*

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.41

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

The Relationship Between Leadership of School Administrators with Scout Work Evaluation in Schools Under the Primary Educational Suphanburi Service Area Office 2

กมล เกิดสมบุญ^{1*}, วีระวัฒน์ มอนไธสง^{2*}Kamon Kerdsonboon^{1*} & Teerawat Montaisong^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. กมล เกิดสมบุญ

Kamon Kerdsonboon

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat

University, Thailand.

Email: kamon.ksb@gmail.com

Corresponding Author: *

1. ผศ.ดร.วีระวัฒน์ มอนไธสง*

Asst.Prof.Dr.Teerawat Montaisong

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat

University, Thailand.

Email:

teerawatmontaisong@gmail.com

คำสำคัญ

ความสัมพันธ์; ภาวะผู้นำ; การจัดกิจกรรมลูกเสือ

Keywords:

Relationship; Leadership; Scout Activities

Article history:

Received: 17/02/2024

Revised: 19/04/2024

Accepted: 06/06/2024

Available online: 30/07/2024

How to Cite:

Kerdsonboon, K. & Montaisong, T. (2024). The Relationship Between Leadership of School Administrators with Scout Work Evaluation in Schools Under the Primary Educational Suphanburi Service Area Office 2, 30(3), 131-143.

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the leadership of school administrators. (2) To study Scout activities organized by educational institutions under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2 (3) To study the relationship between executive leadership and Scout activities of educational institutions under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2. This research is quantitative research. The population used was School administrators under the jurisdiction Suphanburi Primary Educational Service Area Office 2, totaling 134 people. Data were collected by using a questionnaire. Which has a reliability 0.873. Data was analyzed by mean, percentage, frequency distribution. standard deviation and the Pearson correlation coefficient. The results of the research revealed that (1) school administrators had overall leadership at the highest level. And the leadership with the highest average is Commanding Leadership (2) Management of Scout Activities in Schools Overall, it was at a high level. and the side with the highest mean monitoring and evaluation (3) The leadership of school administrators and the management of Scout activities were positively correlated. Statistically significant at the 0.1 level.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2) ศึกษาการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 134 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.873 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ภาวะผู้นำแบบบงการ (2) การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการติดตามประเมินผล (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดย ภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ ผลผลิตของงาน

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนเองนับถือยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้พื้นฐานและทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติ ที่ดีต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ในระดับสูงขึ้น การประกอบอาชีพสุจริต และการศึกษาตลอดชีวิตบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (Office of the Basic Education Commission, 2007) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ คือการพัฒนาองค์รวมของมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมให้เป็น ผู้มีศีลธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ ปลูกฝังและ

สร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม

กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ 2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น (Department of education, 2002) กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งกระบวนการจัดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ และเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่น่าไปสู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการพัฒนาการจัดการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ในส่วนการปฏิรูปการเรียนรู้สู่การใช้ความรู้เป็นฐานในการดำรงชีพ โดยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้ดำเนินการในลักษณะส่งเสริมกิจกรรมค่ายพัฒนาดนตรี กีฬาและนันทนาการ เช่นค่ายสุภาพบุรุษอาสาชิวะ ค่ายอาสาพัฒนาค่ายคุณธรรม จริยธรรม ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด รักษาดินแดน และชมรมต่าง ๆ (Ministry of Education, 2004)

จากรายงานผลข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ยังมีโรงเรียนในสังกัดหลายแห่ง ยังไม่ได้มีการจัดตั้งกองลูกเสือ รวมทั้งข้อมูลของผู้บริหาร และ ครู ของโรงเรียนในสังกัดไม่มีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ความถนัดและความชำนาญทางการลูกเสือ ประกอบกับบุคคลากรบางคนไม่มีความชอบในกิจกรรมลูกเสือ จึงส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ อีกทั้งยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ ดังนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ที่นำไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งปัจจัยของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้นำหรือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในการบริหารองค์การและหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการหรือเอกชนความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่ความเป็นผู้นำไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดถึงควมมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นเพียงอย่างเดียวความสามารถของสมาชิกในกลุ่มรวมถึงการสร้างคามพึงพอใจในการปฏิบัติของสมาชิกก็เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในงานนั้นผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์กร หรือ หัวหน้างาน ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดการองค์การ แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจจะได้รับผลงานสูงได้ หาก

ผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะหรือภาวะในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดการองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้นๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมี คุณสมบัติที่เหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหรือผู้นำซึ่งวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ (Wangsinsin, S. 2016)

จากความสำคัญและปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงาน ลูกเสือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะให้ความสำคัญโดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการ จัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยผู้วิจัย ได้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำแบบบงการ 2) ภาวะผู้นำแบบ สนับสนุน 3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมทีมงาน และ 4) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จผลผลิตของงาน ตามแนว ทฤษฎีทางสู่เป้าหมาย (Path-Goal Theory) โดย เฮาส์และมิทเชลล์ (House & Mitchell, 1974) และกำหนด กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรมลูกเสือ ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยของ กิตติ เหล่ากสิการ (Loagasigan, K. 2016) ; บุญมี ปานแดง (Pandang, B. 2018) ; ไพรินทร์ สกุลโพธิ์ (Skulphon, P. 2017) ; จุไรรัตน์ จงอ่อน (Jongaoon, J. 2016) ; อุดลย์ สุขเจริญ (Sukcharoen, A. 2017) ; สนธิชัย ผ่องฤกษ์ (Pongloek, S. 2016) สรุป ได้ 4 ด้านคือ 1) ด้านการบริหารทั่วไป 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงานวิชาการด้านหลักสูตร และปรับปรุงการดำเนินงาน ของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 มีความสำคัญในการทำความเข้าใจบทบาท ของผู้บริหารในการนำและการจัดการกิจกรรมลูกเสือ จากการศึกษาพบว่า แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่ใช้ ในงานวิจัยนี้คือทฤษฎีทางสู่เป้าหมาย (Path-Goal Theory) ของ เฮาส์และมิทเชลล์ (House & Mitchell, 1974) ซึ่งเน้นการกำหนดแนวทางและการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎีนี้ ประกอบด้วย 4 รูปแบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบบงการ, ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน, ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์แนวคิดการ จัดกิจกรรมลูกเสือ จากงานวิจัยของ กิตติ เหล่ากสิการ (Loagasigan, K. 2016), บุญมี ปานแดง (Pandang, B. 2018), ไพรินทร์ สกุลโพธิ์ (Skulphon, P. 2017), จุไรรัตน์ จงอ่อน (Jongaoon, J. 2016), อุดลย์ สุขเจริญ (Sukcharoen, A. 2017) และ สนธิชัย ผ่องฤกษ์ (Pongloek, S. 2016) ได้ข้อสรุปว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือมี 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป, ด้านบุคลากร, ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และด้านการติดตามประเมินผล

ปัจจัยความสำเร็จของกิจกรรมลูกเสือคือการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนของผู้บริหาร รวมถึงการส่งเสริมบุคลากรในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านลูกเสือ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและนโยบายการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา งานวิจัยของ อำไพ โสตาดี (Sodadee, A. 2016) พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนโดยภาพรวมในระดับสูง การนำและการจัดการที่ดีของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้กิจกรรมลูกเสือประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ การให้ความสำคัญกับกิจกรรมลูกเสือจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรพิจารณาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดการกิจกรรมลูกเสือ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 จำนวน 134 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 134 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดการกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการลูกเสือ ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำแบบบังการ จำนวน 6 ข้อ

2. ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน จำนวน 6 ข้อ
3. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม จำนวน 7 ข้อ
4. ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ จำนวน 6 ข้อ

รูปแบบของคำถามเป็นคำถามที่มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 9 ข้อ
2. ด้านบุคลากร จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 11 ข้อ
4. ด้านการติดตามประเมินผล จำนวน 7 ข้อ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร รายงานการวิจัย แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวทาง กำหนดนิยาม โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างตารางวิเคราะห์โครงสร้างตัวแปร ที่ต้องการวัดในแต่ละมิติ และสร้างข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณคำถาม ความชัดเจนของภาษาและรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 4 แบบสอบถามไปตรวจสอบโดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญโดยเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 5 ท่าน โดยมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทในสาขาบริหารการศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Index Objective Congruence : IOC) ครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง .50 ขึ้นไป และนำมาปรับปรุงข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เนื่องจากมีการบริหารและบริบทที่ใกล้เคียงกับผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha)

ขั้นที่ 7 ผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และได้ข้อมูลตามความจริงผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยผู้วิจัยประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ไปยังผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้กับโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดให้ตอบแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยโดยตรงทาง E-mail และกำหนดวัน เวลาขอรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและทำการประมวลผลข้อมูลหา ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอโดยตารางประกอบคำบรรยายซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ มาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและทำการประมวลผลข้อมูลหา ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอโดยตารางประกอบคำบรรยายซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมลูกเสือ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง การจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับ มากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง การจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับ มาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง การจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับ ปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง การจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับ น้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง การจัดกิจกรรมลูกเสืออยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดกิจกรรมลูกเสือวิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไว้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ สูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ค่อนข้างสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 – 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับ ต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคคุณภาพของเครื่องมือได้แก่

1.1 ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการหาค่า IOC

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือภาวะผู้นำแบบบงการ รองลงมา คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งเน้นความสำเร็จ และมีด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม

2. การบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการติดตามประเมินผล รองลงมาคือด้านบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และ ด้านการบริหารทั่วไป

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดย ภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการกิจกรรมลูกเสือที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จผลผลิตของงาน

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยที่ได้พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 แสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เห็นถึงความสามารถในการปฏิบัติงาน และกระบวนการในการบริหารจัดการ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างระบบความคิด เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ มีความสามารถในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์และทิศทางของสถานศึกษา รวมถึงการดูแลเอาใจใส่ ใส่ใจถึงสภาพจิตใจและการทำงาน สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างมีความสุขสู่ความสำเร็จ มีส่วนร่วมในการคิดเห็นในการทำงาน และสร้างความเชื่อมั่นสู่ความสำเร็จที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา เกษมศรี (Kasemsri, C. 2017) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ คือ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ เพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี สุขวิบูลย์ (Sookwiboon, A. 2016) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายรูปแบบ พบว่า ภาวะผู้นำแบบงการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพงศ์ นามนัย (Namnai, S. 2016) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของโรงเรียนตามมาตรฐานสากล ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนของผู้บริหารของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณพร ตรีชัยศรี (Treechaisri, W. 2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิด ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการติดตามประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดนโยบายติดตามประเมินผล การบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ มีการแจ้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ ในรายละเอียด นโยบายระบบการติดตามประเมินผล แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน ติดตามประเมินผล วัดผลประเมินผลกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามหลักสูตรลูกเสือรายงานให้บุคลากรภายในสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ศึกษาพัฒนาและวิจัย กิจกรรมลูกเสือ นำเกณฑ์การประเมินคุณภาพลูกเสือภายในสถานศึกษา ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติมาใช้ในการประเมินผลซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินการกิจกรรมลูกเสือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ สัญญา โยธาวุธ (Yothawut, S. 2016) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาลูกเสือต่อสภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือในกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนระดับมาก และด้านการจัดการเรียนการสอนระดับมาก รองลงมา ด้านการจัดบุคลากรระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผลระดับมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ระดับมาก และสอดคล้องกับ พยอม มณีวรรณ (Maneewan, P. 2015) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนบ้านข่อยระกา พบว่า ครูมีปัญหาด้านการวางแผนไม่มีแผนการจัดกิจกรรมขั้นตอนการจัดกิจกรรมไม่ถูกต้องไม่ครบตามกระบวนการขาดการนิเทศติดตามผลผู้เรียนไม่สนใจที่จะเรียนขาดความรับผิดชอบ เมื่อดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจด้านการเขียนแผนการจัดกิจกรรม และนิเทศติดตามผลเกี่ยวกับการนำแผนการจัดกิจกรรมไปใช้และนิเทศติดตามผลพบว่าครูผู้สอนวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนและจัดกิจกรรมตามกระบวนการและวิธีการของลูกเสือได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดกิจกรรมลูกเสือ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยภาวะผู้นำของผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้าน

ลูกเสือ โดยสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษานั้นคือนโยบายของสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาใดไม่ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ สถานศึกษานั้นย่อมไม่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพได้

สอดคล้องกับ อำไพ โสดาดี (Sodadee, A. 2016) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันโดยภาพรวมในระดับสูง เมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหารกับการนำและการจัดการลูกเสือที่ดีมีความสัมพันธ์กันทุกด้านเมื่อพิจารณาบทบาทผู้บริหาร ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้คาดการณ์ด้านผู้ให้คำปรึกษา และด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน กับ การนำและการจัดการลูกเสือที่ดี ด้านการกำหนดทิศทางด้านการทำงานร่วมกับบุคคล ด้านการบรรลุผล ด้านการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ด้านการใช้ทรัพยากร และด้านการจัดการเวลาและทักษะส่วนบุคคล พบว่า มีความสัมพันธ์กันโดยเรียงลำดับ ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมี 10 คู่ คือ ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน กับด้านการบรรลุผล ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน กับด้านการกำหนดทิศทาง ด้านผู้ให้คำปรึกษา กับด้านการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุน กับด้านการใช้ทรัพยากร ด้านผู้ให้คำปรึกษา กับด้านการใช้ทรัพยากร ด้านผู้ให้คำปรึกษากับด้านการบรรลุผล ด้านผู้คาดการณ์กับด้านการบรรลุผล ด้านผู้คาดการณ์กับด้านการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง ด้านผู้ประเมิน กับด้านการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง และด้านผู้คาดการณ์ กับด้านการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้เพราะผู้บริหารที่เป็นผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้คาดการณ์ด้านผู้ให้คำปรึกษา และด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนย่อมจะทำให้การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในด้านต่างๆมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวิทย์ กลกิจ (Kolkij, A. 2018) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองราชบุรีมีการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอบรมลูกเสือสามัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการวางแผนด้านการจัดกิจกรรม และด้านวัดผลประเมินผล

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายหรือมาตรการที่ชัดเจนในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน นโยบายที่ชัดเจนจากหน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน

นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของภาวะผู้นำ เนื่องจากการมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาและจัดการกิจกรรมลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสมรรถนะด้านภาวะผู้นำจะส่งผลโดยตรงต่อการประสบความสำเร็จของกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ทั้งนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญและควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

การวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมลูกเสือขึ้นอยู่กับให้ความสำคัญของผู้บริหารและการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนานโยบายและแนวทางในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านภาวะผู้นำกับการพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา ในโรงเรียนเอกชน และหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่อื่น
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา การนำและการจัดการลูกเสือที่ดีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- Kasemsri, C. (2017). The characteristics of the professional school administrators in the opinions of teacher in the school under the border group Pongnamron district Chanthaburi primary educational service area office 2. *Library Office of Burapha University*.
- Kolkij, A. (2018). A study of teaching management: boyscout training In muang ratchaburi municipal school. *Educational Administration at Srinakharinwirot University*.
- Loagasigan, K. (2016). Problems of administration of boy scout affairs in Schools according to school administrators' and Boy scout teachers' views under office of Elementary education in phichit. *Administration of Education Rajabhat Institute Phibulsongkram*.
- Maneeewan, P. (2015). Teacher development in organizing senior scout activities Banchoraka School Mueang Chaiyaphum District Chaiyaphum Province. *Mahasarakham University*.

- Namnai, S. (2016). The Relationship between School Administrators Leadership and High Efficient Organization of the World-Class Standard Schools. *Dhonburi Rajabhat University*.
- Office of the Basic Education Commission. (2007). *Guidelines for learning reform*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Pandang, B. (2018). Guidelines for managing scouting activities in educational institutions Under the jurisdiction of the area office Nakhon Sawan Education Area 1. *Nakhon Sawan: Nakhon Sawan Rajabhat University*.
- Pongloek, S. (2016). The state and problems of scout administration in secondary school in Phetchaburi. *Phetchaburi: Phetchaburi Rajabhat University*.
- Sodadee, A. (2016). Administrator's Role and Good Management in Scouting of School under the Secondary Educational Service Area Office 9. *Journal of Educational Administration, Silpakorn University*.
- Sookwiboon, A. (2016). The Leadership of School Administrators affecting the teachers' quality of working life in the school under Phetchaburi Secondary Education Service Area Office 10. *Phetchaburi: Phetchaburi Rajabhat University*.
- Sukcharoen, A. (2017). Problems and guide solutions of boy scout task administration in secondary school in sriracha district Chonburi province. *Burapha University Library*.
- Skulphon, P. (2017). Management of Senior Boy Scout Activities In schools that provide lower secondary education in Uttaradit Province. *Uttaradit: Uttaradit Rajabhat University*.
- Treechaisri, W. (2018). Relationship between Situational Leadership of School Administrators and the Learning Organization of Schools under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. *Rajamangala University of Technology Thanyaburi*.
- Wangsin, S. (2016). Developing the entire school system to reform the learning process. *Quality Assurance Journal*.
- Yothawut, S. (2016). The opinions study of commander the state of the boy scouts and Boy scouts to educational opportunity extended school, chiangkham districts, phayao province. *Independent Study "Master of Education" In Educational University of Phayao*.
- Jongaon, J. (2016). Scout administration in secondary schools Under the Department of General Education Phetchaburi Province. *Kasetsart University*.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.42

การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนาสำหรับนักศึกษา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำ

Development Of Computer-Assisted Instruction Programs
For Buddhism For Bachelor Of Arts Students Buddhism
In Prisonจันทิมา แสงแพร^{1*}, & พระครูปริยัติกาญจนกิจ²Jantima Sangphare^{1*}, & Phrakrupariyattikanchanakit²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author:*

1. จันทิมา แสงแพร*

Jantima Sangphare

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: jantima.sae@mbu.ac.th

2. พระครูปริยัติกาญจนกิจ

Phrakrupariyattikanchanakit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Thailand.Email: suwat.saetang14@gmail.com

คำสำคัญ

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน, สาขาวิชา

พระพุทธศาสนา, เรือนจำ

Keywords:

Computer Assisted Instruction;
Programs For Buddhism; Prison

Article history:

Received: 14/02/2024

Revised: 30/05/2024

Accepted: 15/06/2024

Available online: 30/07/2024

How to Cite:

Sangphare, J. &
Phrakrupariyattikanchanakit. (2024).
Development Of Computer-Assisted
Instruction Programs For Buddhism
For Bachelor Of Arts Students
Buddhism In Prison. *Journal Dhamma
for Life*, 30(3), 144-158.

ABSTRACT

This research aims to achieve the following objectives: (1) To assess the efficiency of a computer-assisted teaching program for Buddhism in students enrolled in the Bachelor of Arts program in Buddhism within prisons, according to the 90/90 criteria. (2) To compare the academic achievement of students in the Bachelor of Arts program in Buddhism in prisons before and after using the computer-assisted teaching program. (3) To evaluate the satisfaction of students in the Bachelor of Arts program in Buddhism in prisons who utilize the computer-assisted teaching program. The results indicate that the effectiveness of the computer-assisted teaching program for Buddhism in the Bachelor of Arts program in Buddhism in prisons was 92.17/93.33, exceeding the standard criteria of 90/90. The academic achievement of 53 students in prisons showed that the average scores before and after using the program were 5.93 ($\bar{x}$ = 5.93, SD = 2.29) and 11.27 ($\bar{x}$ = 11.27, SD = 1.84), respectively. Therefore, students' academic achievement after using the program was significantly higher than before, at a significance level of 0.05. Additionally, the satisfaction assessment of students in prison who used the computer-assisted teaching program revealed a very high level of satisfaction, with an overall mean ($\bar{x}$) of 4.75 (SD = 0.07).

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พระพุทธศาสนาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำก่อนและหลังการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พระพุทธศาสนาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.17/93.33 ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาในเรือนจำ จำนวน 53 คน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนและหลังการเรียน เท่ากับ 5.93 (= 5.93, S.D. = 2.29) และ 11.27 (= 11.27, S.D. = 1.84) ดังนั้น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับ ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม () เท่ากับ 4.75 (S.D. = 0.07)

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยร่วมกับกรมราชทัณฑ์ ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้าน พระพุทธศาสนาให้แก่ผู้ต้องขังนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา และ ขยายโอกาสให้แก่ผู้ต้องขังโอกาสทางการศึกษาโดยเฉพาะผู้ต้องขัง อีกทั้งยังเป็นการสนองกระแสรับสั่งและเป็นการ เจริญพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งกว้างขวางมากขึ้น ตลอดจนเป็น การพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังในการสร้างคนดีคืนสู่สังคม ในกาลนี้ทางคณะศาสนาและปรัชญา ได้ดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาในเรือนจำ มีชื่อว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา โดยหลักสูตรนี้ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่พุทธที่ 24 มิถุนายน 2563 ในปีการศึกษา 2565 หลักสูตร ฯ มีนักศึกษาทั้งสิ้น 138 คนจาก 4 เรือนจำ ได้แก่ เรือนจำ กลางบางขวาง เรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางเชียงใหม่และ ทณฑสถานบำบัดพิเศษระยอง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 ที่เริ่มขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2562 เป็นเหตุการณ์ ระดับโลกที่ทุกประเทศต่างเผชิญร่วมกัน มีผลกระทบมากมายต่อต่อประชากรโลก มีการปิดประเทศ ระงับ เที่ยวบิน ผู้คนต้องกักตัวเองอยู่แต่ในบ้าน เศรษฐกิจตกต่ำ ผู้คนตกงาน ขาดรายได้ ฯลฯ จนถึงต้นปีที่ผ่านมา ประเทศไทยพบการระบาดของโควิด-19 แล้ว 5 ระลอก จากการแพร่ระบาดของโควิด 19 นี้กรมราชทัณฑ์ได้ ออกหนังสือแจ้ง เรื่อง มาตรการยกระดับเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ โอมิครอนในเรือนจำ/ ทณฑสถาน โดยกล่าวถึงข้อมูลของกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข ว่ามีพบผู้ติดเชื้อ

รายใหม่ถึงวันละ 18,883 คน สอดคล้องกับการแพร่ระบาดของโรคในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ซึ่งพบจำนวนเรือนจำที่มีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งแนวโน้มผู้ต้องขังเข้าใหม่ และเจ้าหน้าที่ติดเชื้อมากขึ้น ทางกรมราชทัณฑ์จึงออกมาตรการการเฝ้าระวังดังกล่าวขึ้น โดยมีมาตรการห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้าเรือนจำหากไม่จำเป็น จากมาตรการยกระดับ ฯ ของเรือนจำนี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนในเรือนจำที่ไม่สามารถส่งอาจารย์เข้าไปสอนในเรือนจำ / ทัณฑสถานได้ และทำให้ต้องหยุดการเรียนสอนอย่างนานต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานตั้งแต่ปลายปีการศึกษา 2563 จนถึงปัจจุบัน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือซีเอไอ (CAI : Computer Assisted/Aided Instruction) เป็นวิธีการเรียนการสอนที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งออกแบบไว้เพื่อนำเสนอบทเรียนแทนผู้สอน และผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยมีการปฏิสัมพันธ์ (interactive) ระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ และผู้เรียนจะได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีว่า กิจกรรมที่ทำไปนั้นถูกต้องหรือไม่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด ได้แก้ไขข้อบกพร่องและประเมินผลตนเอง โดยผู้เรียนเป็นผู้ควบคุมเนื้อหาที่ต้องการเรียน เวลาเรียนและกิจกรรมตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคล ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนตามศักยภาพของตนเอง และมีความพึงพอใจในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (สมชาย วรภิเษมกุล, 2553, จินพิชญ์ชา มะมม, 2557, ภาสกร เรืองรอง, 2558) โดยงานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากับนักศึกษาที่อยู่ในเรือนจำ ผู้วิจัยจึงพัฒนาให้คอมพิวเตอร์สอนพระพุทธศาสนาให้เป็นระบบปิดโดยไม่ต้องใช้การเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ต

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้การเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะกับผู้ต้องขังในเรือนจำที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในช่วงสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรค และสามารถพัฒนาให้เป็นโปรแกรมช่วยสอนในบางรายวิชาที่อาจารย์ไม่สามารถเดินทางเข้าไปสอนในเรือนจำบางแห่งได้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อประกอบการสอนซึ่งช่วยให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสได้เรียนกับอาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถทบทวนความรู้ และทดสอบความเข้าใจจากการทำกิจกรรม แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้วยตนเอง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ใช้ในการแก้ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนในเรือนจำ ในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของโรคได้เป็นอย่างดี ด้วยความจำเป็นและความสำคัญของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา ให้กับนักศึกษาในเรือนจำเพื่อสร้างสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองในภาวะการณ์ที่อาจารย์ประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้ และเป็นการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาให้เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) ได้รับการพัฒนาอย่างมากตั้งแต่เริ่มต้น โดยเริ่มจากซอฟต์แวร์ที่เน้นการฝึกฝนและการฝึกอบรมแบบพื้นฐาน ไปจนถึงการ

เรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเชิงโต้ตอบมากขึ้น งานวิจัยอื่นๆ โดย Skinner (1958) และ Suppes (1966) ได้แสดงศักยภาพของ CAI ในการให้ข้อเสนอแนะแบบทันทีและการเรียนรู้ที่ปรับตามความต้องการของผู้เรียน งานวิจัยปัจจุบันได้รวมองค์ประกอบมัลติมีเดีย การจำลองเชิงโต้ตอบ และเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่ปรับตัวได้ ทำให้ประสบการณ์การเรียนรู้มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับสไตล์การเรียนรู้ที่หลากหลาย (Kulik & Kulik, 1991; Mayer, 2009). การใช้ CAI ในการศึกษาเป็นการศึกษาอย่างกว้างขวาง และแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเพิ่มความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Chen & Tsai, 2010).

2. CAI ในการศึกษาในเรือนจำ การนำ CAI มาใช้ในบริบทของการศึกษาในเรือนจำมีความท้าทายและโอกาสเฉพาะที่แตกต่างจากการศึกษาในสภาพแวดล้อมปกติ งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า CAI สามารถให้แหล่งข้อมูลการศึกษาแก่บุคคลที่ถูกกักขังซึ่งโดยทั่วไปจะมีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการศึกษา (Stewart, 2017). โปรแกรมที่ออกแบบสำหรับสภาพแวดล้อมนี้ต้องพิจารณาอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่จำกัด และเนื้อหาที่ต้องเหมาะสมและไวต่อสภาพแวดล้อมในเรือนจำ (Blandford et al., 2021). งานวิจัยแสดงให้เห็นว่า CAI สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลดอัตราการกลับไปก่ออาชญากรรมโดยการเสนอเส้นทางการเรียนรู้ที่มีโครงสร้างและเข้าถึงได้ (Gendreau et al., 2014).

3. การศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในเรือนจำ การศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในเรือนจำเป็นพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการสำรวจมากนัก อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาได้รับการยอมรับว่ามีศักยภาพในการให้ประโยชน์ที่เปลี่ยนแปลงชีวิต รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพจิต ความประพฤติที่ดี และการพัฒนาตนเอง (Jittrapanun, 2020). การรวมหลักการพระพุทธศาสนาเข้ากับโปรแกรมการศึกษาสำหรับบุคคลในเรือนจำสามารถให้กรอบสำหรับการฟื้นฟูและการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายกว้างของการศึกษาในเรือนจำ (Supon, 2018). โปรแกรม CAI ที่ออกแบบเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาสามารถช่วยในการถ่ายทอดแนวคิดทางศาสนาที่ซับซ้อนได้อย่างเข้าถึงและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจช่วยปรับปรุงผลลัพธ์ทางการศึกษาและส่วนบุคคลของนักเรียน (Leksakundilok, 2021).

4. การศึกษาเกี่ยวกับ CAI สำหรับการศึกษาศาสนา การวิจัยเกี่ยวกับ CAI สำหรับการศึกษาศาสนามวมถึงการศึกษาพระพุทธศาสนา แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสนใจของผู้เรียน การศึกษาต่างๆ ได้แสดงให้เห็นว่า CAI สามารถถ่ายทอดการสอนศาสนาผ่านเนื้อหาที่เชิงโต้ตอบ การนำเสนอมัลติมีเดีย และโมดูลการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Zhao & Wary, 2015). ตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มออนไลน์และเครื่องมือ CAI ได้รับการใช้ในการสอนวิชาศาสนาหลายประเภท แสดงผลกระทบเชิงบวกต่อการทำความเข้าใจและการรักษาความรู้ (Ellison & Wu, 2016). ผลลัพธ์เหล่านี้เน้นถึงศักยภาพของ CAI ในการสนับสนุนการศึกษาเกี่ยวกับศาสนาในบริบทของเรือนจำ.

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำก่อนและหลังการเรียนรู้ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำ” เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จากเรือนจำกลางบางขวาง เรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่ ทณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เลือกลมา 2 ห้องเรียน ได้แก่ นักศึกษาจากเรือนจำกลางจังหวัดเชียงใหม่ ทณฑสถานบำบัดพิเศษลำปางจำนวน 55 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1. โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา รายวิชา BU5005 พุทธวิถีสอนจำนวน 6 บท
2. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นรายวิชา BU5005 พุทธวิถีสอนจำนวน เป็นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple choices) จำนวน 6 บท บทละ 10 ข้อ รวม 60 ข้อ ใช้เป็นแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre – test) และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post – test) เวลาในการทำแบบประเมิน 10 นาที ผู้วิจัยนำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพิจารณาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นนำผลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ เป็น

ดัชนีความสอดคล้อง (IOC หรือ Index of Congruence) โดยใช้การพิจารณาจากค่าความสอดคล้องที่เกิน 0.5 ขึ้นไปจึงเป็นข้อสอบที่นำไปใช้ได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558) แล้วนำแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบเพื่อคัดออกนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการหาค่าความเชื่อมั่น จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อถือ (Reliability) ของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ข้อสอบ หาค่าความเชื่อถือโดยใช้วิธีของ คูเดอร์ริชาร์ดสัน (KuderRichardson) จากสูตร KR 20 โดยใช้เกณฑ์ค่าความเชื่อถือตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (ดิเรก ศรีสุขโขม, 2559) สำหรับแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาพุทธวิธีไทย BU 5005 มีค่า KR 20 เท่ากับ 0.74 จึงมีความเชื่อถือได้ จากนั้นวิเคราะห์ข้อสอบในแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาคุณภาพ โดยนำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายข้อ (item analysis) โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยวิเคราะห์ข้อสอบ สำหรับแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา พุทธวิธีไทย มีค่าความยากง่ายของแบบทดสอบรวมทั้งฉบับเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.41 และค่าอำนาจจำแนกข้อแบบทดสอบรวมทั้งฉบับเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.39 จึงเป็นข้อสอบที่สามารถนำไปใช้ได้

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎี วิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ ด้านการออกแบบ และด้านประโยชน์และความพึงพอใจ จากนั้นนำแบบประเมินความพึงพอใจที่ประเมินแล้วมาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย 3.5 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีความเหมาะสมสำหรับคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาพุทธวิธีไทย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.84 คุณภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับ ดีมาก ปรับปรุงแก้ไข แบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วนำไปทดสอบเพื่อคัดออกนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับการหาค่าความเชื่อมั่น (Try out) หาค่าความเชื่อถือ (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดสอบเพื่อคัดออกนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับหาค่าความเชื่อมั่น 30 คน เป็นนักศึกษากลุ่มเดียวกันกับใช้ประสิทธิภาพโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนั้นนำคะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ตรวจแล้ว ไปหาค่าความเชื่อถือด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าระดับความเชื่อถือของแบบประเมินความพึงพอใจ ต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากกว่า 0.7 จึงจะถือว่าแบบประเมินนั้นมีความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้จริง และนำแบบประเมินความพึงพอใจต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา BU5005 พุทธวิธีไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการเก็บข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินการทดลอง วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตัวเอง โดยจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายวิชา BU5005 พุทธวิถีไทย กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 คน เริ่มทดลองในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยการสอนและมีขั้นตอนดังนี้

1.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 30 ข้อ จากนั้นตรวจและบันทึกคะแนน

1.2 อธิบายและแนะนำวิธีการใช้งานบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.3 นักศึกษาเปิดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา BU5005 มี 6 บท แต่ละครั้งให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเองในเวลาอีก 35 นาที ของแต่ละครั้ง หรือ ผู้เรียนสามารถนำไปเรียนนอกเวลาเพิ่มเติมได้ตามอัธยาศัย

2. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนฉบับเดียวกับแบบวัด ความสามารถก่อนเรียน (Pre-test) แล้วตรวจให้คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดความสามารถก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการ เรียนรู้มาเปรียบเทียบความแตกต่าง

4. หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา BU5005 พุทธวิถีไทยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความคิดเห็นของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและเพื่อสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา

สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยระเบียบวิธีทางสถิติ (อรุณ จิราวัฒน์กุล, 2557) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา (t-test dependent sample)

2. นำผลจากการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.17/93.33 ตามเกณฑ์ มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในเรือนจำ จำนวน 53 คน พบว่า พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนและหลังการเรียน เท่ากับ 5.93 (= 5.93, S.D. = 2.29) และ 11.27 (= 11.27, S.D. = 1.84) ดังนั้น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.34

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาในเรือนจำที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สรุปผลออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ มีรายการประเมิน 7 ข้อ ผู้เรียนมีความพึงพอใจทุกข้อในระดับการประเมิน ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม () ของด้านเนื้อหาและการนำเสนอ เท่ากับ 4.77 (S.D. = 0.07) สำหรับการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ข้อที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 เนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (= 4.84, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ ข้อ 3. แบบทดสอบท้ายบทเรียนทำให้เข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น (= 4.83, S.D. = 0.07) และ ข้อ 2 เนื้อหาบทเรียนมีความต่อเนื่องและชัดเจน (= 4.83, S.D. = 0.07) โดยทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

(= 4.83) ลำดับต่อมา คือ ข้อ 4 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความยากง่ายเหมาะสม (= 4.69, S.D. = 0.50) ข้อ 5. สามารถตรวจสอบผลการเรียนได้ (= 4.73, S.D. = 0.48) 6. การนำเสนอบทเรียนเหมาะสม น่าสนใจ (= 4.69, S.D. = 0.50) และ ข้อ 7.ระยะเวลาในการนำเสนอ บทเรียนมีความเหมาะสม ต่อเนื่องและชัดเจน (= 4.68, S.D. = 0.50)

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ ด้านการออกแบบ มีรายการประเมิน 6 ข้อ ผู้เรียนมีความพึงพอใจทุกข้อในระดับการประเมิน ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม () ของด้านการออกแบบ เท่ากับ 4.56 (S.D. = 0.47) สำหรับการประเมินรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ข้อที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2. ภาพนิ่งมีความชัดเจนและ สอดคล้องกับเนื้อหา (= 4.84, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ ข้อ 3. ภาพเคลื่อนไหวมีความชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหา (= 4.79, S.D. = 0.43) ข้อ 4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนมีความเหมาะสม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ บทเรียนมีความเหมาะสม (= 4.77, S.D. = 0.45) ข้อ 5 การออกแบบบทเรียนมีความยืดหยุ่นสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ข้อ 6 ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษร อ่านง่าย และสี พื้นมีความเหมาะสมและ ข้อ 1 เสียงประกอบบทเรียน มีความเหมาะสมตามลำดับ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ ด้านประโยชน์และความพึงพอใจในภาพรวม มีรายการประเมิน 6 ข้อ ผู้เรียนมีความพึงพอใจทุกข้อ ในระดับการประเมิน ดีมาก

โดยมีค่าเฉลี่ยรวม () ของด้านอื่น ๆ เท่ากับ 4.88 (S.D. = 0.09) สำหรับ การประเมินรายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ข้อที่ได้รับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6. ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) (= 4.97, S.D. = 0.16) รองลงมาคือ ข้อ 3. สามารถทบทวนความรู้ได้สะดวกและง่ายขึ้น และข้อ 4. การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนทำให้ผลการเรียนน่าพอใจ โดยทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (= 4.95, S.D. = 0.16) ข้อ 2. สามารถศึกษาบทเรียนได้ด้วยตนเองตามความพึงพอใจ (= 4.92, S.D. = 0.28) ข้อ 1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยเปลี่ยนบรรยากาศในการเรียน (= 4.79, S.D. = 0.43) ข้อ 5. คำอธิบายขั้นตอนการติดตั้ง บทเรียนเข้าใจง่าย (= 4.73, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนฯ โดยสรุปรายด้านจำนวน 3 ด้าน ผู้เรียนมีความพึงพอใจทุกด้าน ในระดับการประเมิน ดีมาก (= 4.80, S.D. = 0.01) สำหรับการประเมินรายด้านเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านที่ได้รับ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านประโยชน์และความพึงพอใจในภาพรวม (= 4.88, S.D. = 0.09) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ (= 4.77, S.D. = 0.07) และ ด้านการออกแบบ (= 4)

การอภิปรายผล

1. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนพระพุทธศาสนา สำหรับสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.17/93.33 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่กำหนดไว้ คือ ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากกว่าร้อยละ 90 และแบบทดสอบหลังเรียนทุกข้อมีผู้เรียนตอบถูกมากกว่า ร้อยละ 90 ดังนั้นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ จึงมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่อง เช่น วิภาดา บุญยอดหยัด (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนา มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ ด้วยตนเอง เรื่อง หากิเญรติฎุมิรลไฟ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ผลการวิจัยพบว่า มัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง หากิเญรติฎุมิรลไฟ มีประสิทธิภาพ (84.47/82.27) เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ใน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิระ เยียรระยงค์ (2559) วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยีเรื่องส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 80.83/ 81.58 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรา แสงแก้ว ,สรุทิน นารามิรมย์และเนตรชนก จันทรสว่าง (2552) วิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.85/ 88.97 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.76 และสอดคล้องกับณัฐศักดิ์ จันทรเพชร (2558) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการเขียนโปรแกรม เรื่องการเขียนโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการเขียน

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เรื่องการเขียนโปรแกรม ควบคุมหุ่นยนต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.85/80.18

ทั้งนี้เพราะการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนการสร้าง แก๊ไข ปรับปรุง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งสองด้านคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นำแบบประเมินคุณภาพที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวมา วิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย () ซึ่งผลจากการพัฒนาโปรแกรมมีค่าเฉลี่ย 4.84 คุณภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับดีมาก จึงได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่ประกอบด้วยภาพ และเสียงประกอบการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหาให้อ่านประกอบ แบบฝึกหัด และวิดีโอบันทึกการบรรยายของผู้สอน อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ เป็นการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในเรือนจำในกรณีที่ไม่สามารถให้ผู้สอนเข้าไปสอนได้แบบปกติ อีกทั้งการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควบคู่กับการเรียนตามปกติจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในเรือนจำ จำนวน 53 คน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียน และหลังการเรียน เท่ากับ 5.93 ($= 5.93$, S.D. = 2.29) และ 11.27 ($= 11.27$, S.D. = 1.84) ดังนั้น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 5.34 สอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น ภคณัฐ์ บุญถนอม (2553) วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนสตรีศรีสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่า t เท่ากับ 2.425 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หทัยกานต์ หอระสิทธิ์ (2557) วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบน เครือข่ายเรื่องคอมพิวเตอร์วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน บ้านหนองผักหลอดผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิไลวรรณ ตรีถิ่น และคณะ (2559) การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง “การแปลผลระดับแก๊สในเลือดแดงของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นงเยาว์ ฉัตรเงิน (2558) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณจำนวนที่มีหลักเดียวกับจำนวนไม่เกินสามหลักสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณจำนวนที่มีหลักเดียวกับจำนวนไม่เกินสามหลัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประภาทิพย์ อัคระปัญญาพงศ์ (2559) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่อง มงคลชีวิต วิชาพระพุทธรักษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า) มีค่าประสิทธิผลของการเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง มงคลชีวิต เท่ากับ 0.68

ทั้งนี้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทำให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัยพบว่าภายหลังนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีระดับคะแนนที่สูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยอาจารย์เพียงอย่างเดียว เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีข้อมูลครบถ้วน ทั้งไฟล์สำหรับอ่านเอง วิดีโอการบรรยาย ซึ่งเมื่อนักศึกษาไม่เข้าใจเนื้อหาตอนไหนก็สามารถย้อนกลับมาดูศึกษาใหม่ได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ยังมีแบบฝึกหัดให้นักศึกษาได้ทดลองทำจึงทำให้สามารถพัฒนาความรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพโดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของทางเรือนจำ จึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนฯ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 63

3.1 ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ มีรายการประเมิน 7 ข้อ

3.2 ด้านการออกแบบ มีรายการประเมิน 6 ข้อ

3.3 ด้านประโยชน์และความพึงพอใจในภาพรวม มีรายการประเมิน 6 ข้อ

พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนฯ โดยสรุปรายด้าน จำนวน 3 ด้าน ผู้เรียนมีความพึงพอใจทุกด้าน ในระดับการประเมิน ดีมาก (= 4.80, S.D. = 0.01) สำหรับการประเมินรายด้านเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านที่ได้รับ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านประโยชน์และความพึงพอใจในภาพรวม (= 4.88, S.D. = 0.09) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ (= 4.77, S.D. = 0.07) และ ด้านการออกแบบ (= 4.75, S.D. = 0.06) ตามลำดับ สอดคล้องกับ ปรีตดา ชาญสมร (2564) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับวิธีการสอนแบบอุปนัย เรื่อง คำยืมภาษาเขมรใน ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับวิธีการสอนแบบอุปนัย เรื่อง คำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยของอยู่ในระดับมาก (m.=4.28, S.D. =0.41) ศิริรัตน์ อินจิ๋ว (2561) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเตรียมตัวสู่อาชีพ รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 6 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเตรียมตัวสู่อาชีพ มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการเตรียมตัวสู่อาชีพ รายวิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยี 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากที่สุด (= 4.63)

สำหรับความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในเรือนจำ บางครั้งมีข้อจำกัดหลายอย่างที่ส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถเข้าไปสอนในเรือนจำได้ อีกทั้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองในเรือนจำที่มีความพร้อมด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือ ในเรือนจำที่ไม่มีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา หัวหน้าฝ่าย

การศึกษาในเรือนจำก็สามารถทำหน้าที่เปิดโปรแกรมให้นักศึกษาสามารถเรียนร่วมกันได้ สำหรับความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยมีทั้งเอกสารให้อ่านเพิ่มเติม และ วิดีโอการบรรยายหัวข้อเรื่องตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทบทวนความรู้และสามารถทำแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง นับเป็นการขยายขอบข่ายของการจัดการศึกษาได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ จึงเป็นนวัตกรรม เทคโนโลยีอีกทางเลือกหนึ่งที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ที่จำเป็น สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยพัฒนาองค์ความรู้ ผลิตผลงานวิจัยและวิชาการสร้างสรรค์นวัตกรรมบูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตนอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด

สรุป

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาในเรือนจำ แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่สำคัญและข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการศึกษาภายในสภาพแวดล้อมการควบคุม โปรแกรม CAI ที่พัฒนาขึ้นสำหรับรายวิชา BU5005: พุทธวิธีไทย แสดงให้เห็นถึงควมมีประสิทธิภาพสูงและการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญสำหรับประชากรที่ได้รับการศึกษาในเรือนจำ

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาอย่างเข้มงวด โดยเน้นการประเมินทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โปรแกรม CAI ได้รับการประเมินจากผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและความพึงพอใจของพวกเขาต่อการออกแบบการสอน ผลลัพธ์แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นที่ชัดเจนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเพิ่มขึ้นจาก 5.93 เป็น 11.27 ซึ่งมีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปรับปรุงนี้ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของโปรแกรม CAI ในการเสริมสร้างความเข้าใจในแนวคิดทางพระพุทธศาสนาของนักศึกษาในเรือนจำ

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรม CAI แสดงให้เห็นถึงระดับความพึงพอใจที่สูงในหลายมิติ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอของโปรแกรมได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.77 จาก 5 ซึ่งสะท้อนถึงความเกี่ยวข้องและความชัดเจนของเนื้อหา ด้านการออกแบบได้รับคะแนนเฉลี่ย 4.56 แสดงถึงความเหมาะสมของอินเตอร์เฟซและฟีเจอร์ที่มีการโต้ตอบ และในด้านประโยชน์และความพึงพอใจโดยรวม โปรแกรมได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 4.88 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมได้รับการตอบรับที่ดีและมีคุณค่า

ผลลัพธ์เหล่านี้บ่งชี้ว่าโปรแกรม CAI ไม่เพียงแต่มีประสิทธิภาพในการปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น แต่ยังได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ใช้งาน การสำเร็จของโปรแกรมในสภาพแวดล้อมที่ท้าทาย เช่น ในเรือนจำ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของโปรแกรมในฐานะต้นแบบสำหรับโปรแกรมการศึกษาในกลุ่มประชากรที่ถูกละเลย การวิจัยในอนาคตอาจสำรวจเพิ่มเติมถึงการขยายการใช้งานของวิธีนี้และการประยุกต์ใช้กับวิชาและ

สภาพแวดล้อมอื่นๆ นอกจากนี้ การปรับปรุงโปรแกรมตามข้อเสนอแนะของผู้ใช้จะมีความสำคัญในการรักษาความมีประสิทธิภาพและความเกี่ยวข้องของโปรแกรม

โดยสรุป การพัฒนาและการดำเนินงานของโปรแกรม CAI สำหรับการศึกษาพระพุทธศาสนาในสภาพแวดล้อมการควบคุมได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความสำเร็จ โปรแกรมนี้ให้ข้อคิดที่มีค่าเกี่ยวกับวิธีที่เทคโนโลยีสามารถสนับสนุนเป้าหมายการศึกษาในสภาพแวดล้อมที่ถูกจำกัด และเสนอทางเลือกที่น่าพอใจสำหรับการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับบุคคลที่ถูกควบคุม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

- 1) ควรเพิ่มเติมภาพและเสียงประกอบการบรรยายให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- 2) ควรเพิ่มแรงจูงใจในการตอบคำถาม เช่น เมื่อตอบถูก ควรมีเสียงปรบมือ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนย้อนกลับไปทำความเข้าใจในบทเรียนใหม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ครบในทุกรายวิชาเพื่อช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากเงื่อนไขข้อจำกัดที่บางครั้งทำให้อาจารย์ผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนได้
- 2) พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถรวบรวมผลคะแนนการทำแบบทดสอบได้

เอกสารอ้างอิง

อรุณ จิราวัฒน์กุล. (2557). สถิติในงานวิจัย เลือกใช้อย่างไรให้เหมาะสม. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.

- ดิเรก ศรีสุขโหม. (2559). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงเยาว์ ฉัตรเงิน. (2558). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณจำนวนที่มีหลักเดียวกับจำนวนไม่เกินสามหลักสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ณัฐศักดิ์ จันทร์เพชร. (2558). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายวิชาการเขียนโปรแกรม เรื่องการเขียนโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 7(1), มกราคม-เมษายน 2558.
- ประภาพathy อัคระปัญญาพงศ์. (2559). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานเพื่อสร้างเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องมงคลชีวิต วิชาพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรีตตา ชาญสมร. (2564). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับวิธีการสอนแบบอุปนัย เรื่องคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภคณัฐ บุญถนอม. (2553). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร ใยระยงค์. (2559). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องส่วนประกอบคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิไลวรรณ ตรีถิ่น และคณะ. (2559). การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการแปลผลระดับแก้สในเลือดแดงของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาล. มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- ศิริรัตน์ อินจิ๋ว. (2561). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเตรียมตัวสู่อาชีพรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 6 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภรา แสงแก้ว, สรุทิน นาราภิรมย์, และเนตรชนก จันทร์สว่าง. (2552). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 5(1), 39-48.
- สมชาย วรจิเกษมกุล. (2553). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.

Blandford, A., Green, T., & Makri, S. (2021). *The digital divide in prison education: Exploring the benefits and challenges of online learning for incarcerated individuals*. *Journal of Educational Technology & Society*, 24(3), 45-58.

Chen, C. M., & Tsai, C. C. (2010). *The role of multimedia in the development of online learning: A review*. *Educational Technology Research and Development*, 58(1), 3-19. <https://doi.org/10.1007/s11423-009-9151-5>

Davis, F. D. (1989). *Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology*. *Management Science*, 35(8), 982-1003. <https://doi.org/10.1287/mnsc.35.8.982>

Ellison, N. B., & Wu, P. (2016). *Online platforms and religious education: Implications for teaching and learning*. *Journal of Religion and Education*, 43(1), 64-77. <https://doi.org/10.1080/10509585.2016.1140748>

Gendreau, P., Smith, P., & French, S. (2014). *The effects of correctional education programs on recidivism: A meta-analysis*. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 51(3), 347-369. <https://doi.org/10.1177/0022427813503134>

Jittrapanun, K. (2020). *The role of Buddhism in prison reform: A review of the literature*. *Asian Journal of Social Science*, 48(2), 138-155. <https://doi.org/10.1163/15685314-04802004>

Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.

Kulik, C. L. C., & Kulik, J. A. (1991). *Effectiveness of computer-based instruction: An updated analysis*. *Computers in Human Behavior*, 7(1), 75-94. [https://doi.org/10.1016/0747-5632\(91\)90030-6](https://doi.org/10.1016/0747-5632(91)90030-6)

Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning*. Cambridge University Press.

Mezirow, J. (1997). *Transformative learning: Theory to practice*. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 1997(74), 5-12. <https://doi.org/10.1002/ace.7401>

Piaget, J. (1973). *To understand is to invent: The future of education*. Grossman Publishers.

Stewart, T. (2017). *Educational technology in correctional facilities: A systematic review*. *Journal of Correctional Education*, 68(2), 24-45.

Suppes, P. (1966). *Computer-assisted instruction in the schools*. *Science*, 153(3740), 1075-1082. <https://doi.org/10.1126/science.153.3740.1075>

Supon, P. (2018). *The influence of Buddhist education on inmates' rehabilitation*. *Journal of Buddhist Ethics*, 25, 345-360. <https://doi.org/10.5860/jbe.25.345>

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.

Zhao, Y., & Wary, S. (2015). *The impact of interactive multimedia on students' learning in religious studies*. *Educational Technology Research and Development*, 63(4), 597-616. <https://doi.org/10.1007/s11423-015-9395-7>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.43

Cultural Communication Strategy for Tourism Promotion Of Yao Nationality By Douyin (TikTok) In Hezhou, Guangxi

Wu Aiqiao^{1*}, Sakdina Boonpam² & Sukanya Buranadechachai³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Wu Aiqiao*

Faculty of Media Arts, Bangkok Thonburi University, Thailand.
Email: whaq2008@163.com

2. Dr.Sakdina Boonpam

Faculty of Communication Arts, Bangkok Thonburi University, Thailand.
Email: sakdina.boon@gmail.com

3. Assoc.Prof.Dr.Sukanya Buranadechachai

Faculty of Communication Arts, Bangkok Thonburi University, Thailand.
Email: sukanyab@buu.ac.th

Keywords:

Cultural Communication; Tourism Promotion; Yao Nationality; Douyin (TikTok); Hezhou in Guangxi

Article history:

Received: 22/02/2024

Revised: 18/03/2024

Accepted: 25/07/2024

Available online: 12/08/2024

How to Cite:

Aiqiao, W. et al. (2024). Cultural Communication Strategy for Tourism Promotion of Yao Nationality by Douyin (TikTok) In Hezhou, Guangxi. *Journal Dhamma for Life*, 30 (3), 159-178.

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to study the relevant factors affecting the effectiveness of cultural communication strategy for tourism promotion of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou, Guangxi. 2) to explore cultural communication strategy for tourism promotion of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou, Guangxi. The research tools in qualitative research were in-depth interview guideline was conducted by in-depth interview 18 people related to the cultural communication of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou, In the quantitative research, the research tool is a questionnaire, the research object is the tourists of the Yao cultural tourist attractions in Hezhou, and 400 samples are randomly selected. In this study, descriptive statistical analysis was used to analyze the data. The hypothesis of this study is that there is a correlation between the cultural communication of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou and the tourism promotion of Hezhou.

The results of the research found that:

1) Tourists' perception experience on the Douyin (TikTok) platform will greatly affect tourists' recommendation intention and revisit intention.

2) The optimization of cultural communication strategy of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou focuses on providing users with good perception experience. scene concept and SIPS model are instructive in this regard.

Introduction

The strategy of strengthening culture and the policy of deep integration of culture and tourism provide a broader space for the communication of minority cultures. The 20th National People's Congress of China put forward the development strategy of “deepening exchanges and mutual learning among civilizations and promoting Chinese culture to the world” (NPC, 2022).In March 2018, The State Council established the Ministry of Culture and Tourism, marking the formal rise of cultural and tourism cooperation as a national behavior, and also marking the gradual beginning of the art industry to become an important soft power of the country. (Duan Songxin, 2024). According to the latest data from Quest Mobile, the number of active users in May 2023 reached more than 700 million, and the monthly per capita use time reached 36.6 hours, and the traffic-maintained growth!

“Tiktok punch card” has become a new travel purpose and consumption fashion (Zeng Lihong, & Li Jiahui, 2019). Short video marketing has become a new marketing outlet. As a representative of short video traffic platform, Tiktok App attracts many tourism enterprises and the marketing layout of destinations. (Wang Boqi, 2023). Douyin (TikTok)App has become an important tool to build tourism brands and promote tourism development, and has unique conditions in the promotion of cultural tourism. Tiktok is changing the way people travel. It has become an important platform for cultural and tourism enterprises to carry out position management. (www.cnhubei.com)

Tourists' demand for cultural experience tourism is increasing day by day and tends to be personalized. Tourism demand has gradually changed from traditional mass tourism to experiential tourism, and more cultural connotations are pursued in tourism. (Zeng Lihong, & Li Jiahui, 2019). The unique cultural tourism of Yao nationality satisfies the tourists' psychological needs of “seeking novelty, seeking difference and seeking knowledge. Folk culture tourism satisfies tourists' psychological characteristics of “seeking novelty, seeking difference, seeking pleasure and seeking knowledge”, which has become the mainstream development trend of modern tourism. (Yang Jiahui, & Li Gang, 2022). In the context of the new era, people's consumption psychology has gradually changed to seeking novelty and seeking difference to meet social and emotional needs. (Ge Zhongtian, Shang Nan, Li Yaqi, Chen Yushuang, Xing Huizhen, 2022)

Literature Review

Cultural communication

The process of the gradual prominence of the special connotation of the concept of national cultural communication in the study of communication can be divided into two stages. In the first stage, from the 1990s of the 20th centuries to the turn of the century, the concept of “national cultural communication” tends to be stereotypical and expanded in the academic circle. National cultural communication refers to the Chinese national culture, which is a concept corresponding to the external differentiation. The second stage is the stage in which the concept of “national cultural communication” tends to spread ethnic culture significantly. In his book *Description of the Theory of National cultural communication*, Hao Puning et al

pointed out that “what is concerned and studied is the means of communication of minority culture, as well as the inheritance and preservation of national culture through such communication (Hao Puning, 2007). “The special national culture has “different characteristics from the mainstream culture”, including specificity, localism, introversion and taboos. (Cheng Yulu, & Fuying, 2013). However, on the whole, the academic community has not conducted a complete and in-depth discussion on the particularity of national cultural communication, and in some specific studies, this particularity has even been ignored. Huang Yingxin put forward a more clear definition of “ethnic cultural communication”: “Ethnic cultural communication is the information communication activities and processes of ethnic minorities and ethnic groups in ethnic areas, and through the flow of information time and space, the consolidation and change of group lifestyle (including physical, institutional, behavioral and spiritual levels) is achieved. In the world, the spread of national culture involves the protection of cultural diversity and cultural hegemony. Under the realistic background of the “Chinese Dream” of the great rejuvenation of the Chinese nation, The communication of ethnic culture involves the protection and inheritance of the intangible cultural heritage of ethnic minorities, the foreign exchange of ethnic minority cultures in the border areas of the “The Belt and Road Initiative”, the comprehensive poverty alleviation in ethnic areas and the utilization of cultural resources, the cultural awareness of ethnic minorities and the cultural identity of the Chinese nation. (Huang Yingxin, 2015)

Cross-cultural communication

Cross cultural communication theory (CCT) implies the idea of the communication of people who differ from one another. These differences can include the age, race, financial status, ethnicity, and gender of an individual. Cross-cultural communication studies originated from cultural anthropology. Edward Hall put forward the view that “culture is communication” and published the book “Silent Language”, marking the cross-cultural communication as an independent discipline. In his book Cross-cultural Communication, American cross-cultural communication scholar Summer wa gave the definition of cross-cultural communication. “Cross-cultural communication is the interpersonal communication and information dissemination activities among social members with different cultural backgrounds, and it also involves the process of the migration, diffusion and change of various cultural elements in the global society. And its impact on different groups, cultures, nations and even human communities.”

Concept of tourism promotion

The development of the concept of tourism promotion can be traced back to the 1970s. J.E. Kay first proposed the concept of tourism promotion. In his book Tourism Research published in 1972, he pointed out that tourism promotion is a kind of marketing activity, which aims to improve the popularity of tourism products and enhance tourists' purchase intention of tourism products through various means, such as advertising, promotion and direct marketing. Thus, promoting the expansion of tourism market and the growth of tourism consumption. The essence of tourism promotion is that the tourism marketer should spread the tourism information to the tourism consumers. The effect of tourism promotion is affected by many factors, such as destination image, tourism service quality, tourism price, tourism

convenience, promotion channels and destination competitiveness. These factors will affect the decision-making process of tourists and thus the attractiveness of tourist destinations.

Concept of Sence

The word “scene” is originally a film and television term, referring to the action generated in a specific time and space, or the specific picture formed by the relationship between characters, is a specific process of expressing the plot through the actions of characters. Goffman regards “scene” as “any place that is defined in some way by a perceptible boundary”. In 2002, Merowitz, a representative of the media environmental school, further enriched the concept of “scene” on the basis of Goffman and summarized it as “situation”. The “scene” in the Internet era should be based on the application technology provided by mobile terminals, sensors, social media, big data and positioning systems, and the “sense of presence” created by them. (Robert Scoble and Shel Israel, translated by Zhao Qiankun and Zhou Baoyao, 2014). The essence of mobile communication is scenario-based service, that is, the perception of scenes (situations) and the adaptation of information (services). Scene has become another core element of media after content, form, and social. Space and environment, real-time state, life inertia and social atmosphere are the four basic elements of the scene. (Peng Lan, 2015) She specified that the concept of scenario-based accurate communication reflected in network broadcast: the information adaptation of both the receiver and the receiver achieves personalized service; the more in-depth interactive experience promotes the integration of live broadcast and social communication; the application of panoramic live broadcast technology deepens the user's spatio-temporal integration experience. Network broadcast reflects the concept of scene-oriented accurate communication: information adaptation of both receivers realizes personalized service, more in-depth interactive experience promotes the integration of live broadcast and social communication, and the application of panoramic live broadcast technology deepens the user's spatiotemporal integration experience. (Yan Xiaofang, 2016) In the era of mobile Internet, the value of “scene” has been continuously improved, especially the widespread popularity of mobile media, and adapting users' specific scene needs has become a new dominant orientation of user thinking. (Ye Yuhao, 2017) The core competitiveness of Tiktok lies in the application of scene communication. (Chen Mo & Yang Zhuorui , 2020)

SIPS Model

In 2011, Dentsu, a Japanese advertising company, identified changes in consumer behavior in the digital age and proposed a SIPS model for publication marketing. After the model was proposed, it has been widely used in the marketing of publications, and digital, personalized and cross-platform marketing strategies have been paid more and more attention. As the digital age continues to evolve, SIPS models are constantly being optimized and improved.

The model reveals four stages of user behavior change in the digital age: Sympathize, Identify, Participate, and Share. That is, if the product information can be attractive to consumers and trigger the psychological resonance of consumers, and then the external feedback further confirms the value of the product, and then participate in the interactive

experience with the product, only when consumers get a good sense of experience, they may share the product information with other potential consumers. The model focuses on the two-way interaction between consumers and the outside world.

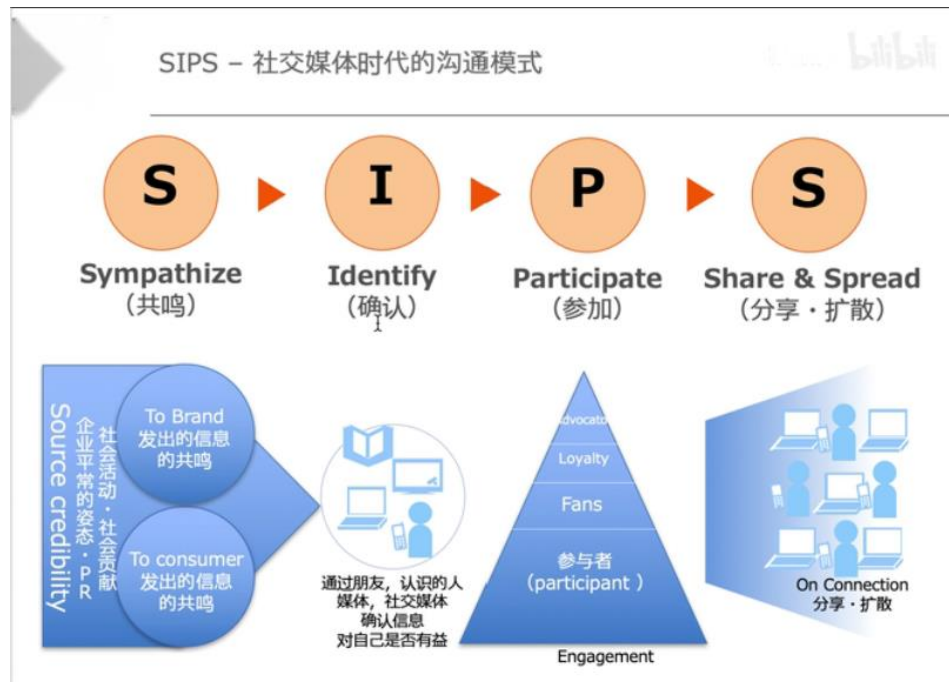

Figure 1: Communication model in the age of social

The correlation between ethnic cultural communication and tourism in ethnic areas.

The communication of ethnic culture can not only strengthen the social understanding of ethnic minority areas, promote ethnic unity, but also help ethnic minority areas develop local cultural industries and promote the development of local economy. The integration of the native culture and tourism of ethnic minorities has become the vanguard of the integration and development of cultural and tourism in ethnic areas. (Li Xiuwen., 2020)

Many ethnic cultures are known and loved by the public through short video communication, which greatly promotes the development of local tourism and cultural industry. The rise of Douyin (TikTok) short video users has greatly promoted the “punch card economy” of cultural travel, driving cultural communication and economic development across the country. short video builds situational tourism culture with national characteristics. The decentralization of short video platforms increases the participation of all people in the tourism culture with national characteristics. The unique communication mode promotes the realization of the tourism and cultural industry with national characteristics. (Xiang Mengmeng. 2022)

Conceptual Framework

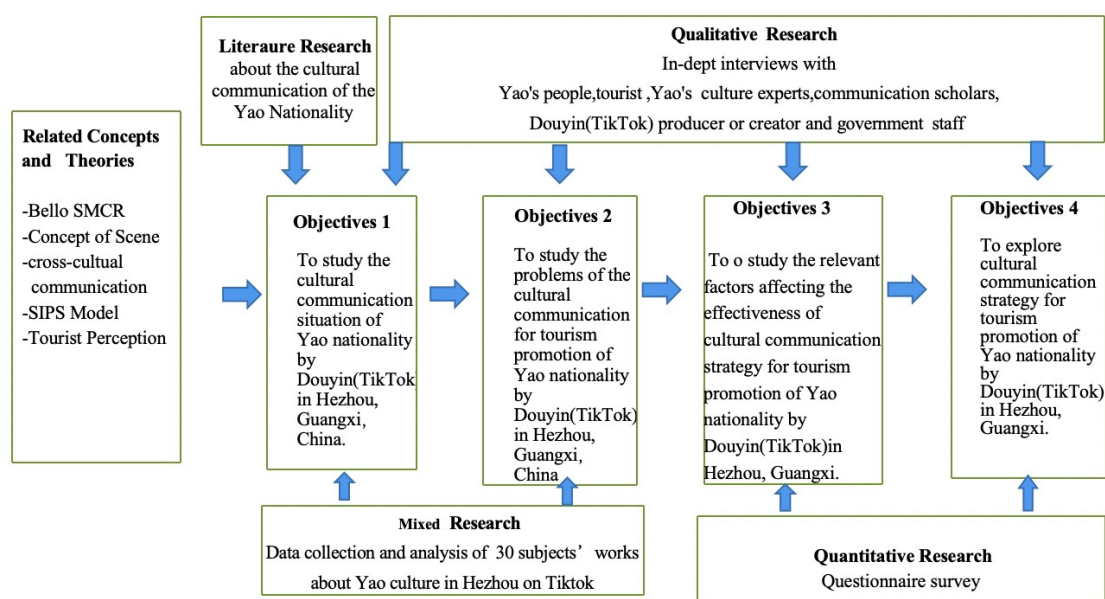

Figure 2: Conceptual Framework

Objectives

1. To study the relevant factors affecting the effectiveness of cultural communication strategy for tourism promotion of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou, Guangxi.
2. To explore cultural communication strategy for tourism promotion of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou, Guangxi.

Research Methodology

Population and Sample

The first population group refers to all tourists who visit scenic spots or tourist destinations closely related to the Yao culture. According to the official statistical report of Hezhou Culture and Tourism Bureau, in the first half of 2023, Hezhou received 23.234 million tourists in total. Referring to the overall population of tourists in Hezhou in the first half of 2023, the sample size of 400 visitors to Hezhou Yao cultural tourist attractions is based on the sample theory created by Taro Yamane since 1967, which is a random sample.

The second population group related to the Yao culture Douyin (TikTok) communication activities in Hezhou Key informants The population. A random selection of 18 key informants is as follows.

- 1) Yao culture experts; Including cultural experts, historians, folklorists. These experts can provide the relevant theoretical and historical knowledge of the Yao culture of Hezhou, the connotation and characteristics of the Yao culture of Hezhou, as well as development suggestions, so as to explore the conceptual characteristics of the Yao culture of Hezhou and evaluate the spread of the Yao culture of Douyin (TikTok) Hezhou.

2) Communication scholars: scholars in the field of new media communication and ethnic culture communication, who provide relevant communication theories and perspectives on Yao culture, explore the problems existing in the communication of Yao culture in Douyin (TikTok) Hezhou and provide corresponding countermeasures and suggestions.

3) Producer or creator: producer or creator of content related to the Yao culture of Douyin (TikTok). Through understanding their creative motives, emotions and considerations in the field of Yao culture. Explore the countermeasures and suggestions of the Yao culture in Hezhou on Douyin (TikTok).

4) Local Yao people: the local non-genetic heirs of the Yao people, to understand their communication behavior on the Douyin (TikTok) platform, to explore the problems existing in the communication of Yao culture in Hezhou on Douyin (TikTok) and corresponding countermeasures and suggestions.

5) Tourists: Through understanding the motivations of tourists in Hezhou Yao cult-related tourist attractions and their experience and feelings of Hezhou Yao culture. Explore the influence of the communication elements of Yao culture in Hezhou of Douyin (TikTok) on user perception and experience.

6) Main person in charge of the tourism department: Director of Hezhou Culture and Tourism Bureau, to understand the role and policy support of the government in the spread of Yao culture.

Variables

Independent variable factors refer to key elements of Hezhou Yao culture Douyin (TikTok) media communication: Attraction of Yao culture in Hezhou, UGC creation level, Cooperation degree between Douyin and relevant institutions of Yao culture in Hezhou, Promotion degree of Yao culture tourism products and services.

Intermediate variable factors: Tourist perceived experience (emotion experience, culture experience, brand experience) on Douyin (TikTok).

Dependent variable factors: Tourist recommendation intention and revisit intention

Research Scope

Scope of Content to Research:

1. Cultural communication
2. Cross-cultural communication Theory
3. Communication model (Berlo SMCR)
4. Concept of tourism promotion
5. Yao Nationality in Hezhou, Guangxi
6. Douyin (TikTok)
7. Scene Theory
8. Concept of Tourist Perception
9. SIPS Model

Scope of Duration/Time: From October 2023 to December 2023

Scope of Area: Hezhou, Guangxi, China

Research Tools

Quantitative research: The tool is online questionnaire by WJX.

The online questionnaire survey program with WJX which is available in China. The contents of the questionnaire include the demographic characteristics related to personal demographic characteristics of the participants, such as age, gender, and education level and so on, the motivation and decision-making behaviour of Yao culture tourism in Hezhou, Tourists' exposure to the Yao culture (in Hezhou) on Douyin (TikTok), Variables relation between Yao Culture communication and tourism promotion. the variables were evaluated using a scale.

Qualitative research

Books, articles and previous research papers are used for literature review, including the 2021-2023 statistics and reports on intangible cultural heritage published by Douyin (TikTok). 2022 The report of the 20th National Congress of the Communist Party of China, 2023, The Ministry of Culture and Tourism issued the Notice on Promoting the In-depth Integration and Development of Intangible Cultural Heritage and Tourism, a literature source for published books and journals, papers through several online platforms. Researchers reviewed relevant literature on (Yao) cultural communication, and sorted out the current situation and relevant theoretical framework of (Yao) cultural communication in recent years by collecting relevant news reports, journal articles (2013-2023) and books about (Yao) cultural communication on short video platforms.

Semi-structured interview is the tool. Interviews were conducted with 18 key informants using an in-depth interview outline.

Data Collection

According to the research procedure, the process of data collection was step by step and in line with the method and expectations of this study.

Step 1: Make a literature review and identify the key factors involved in the new media communication strategy of national culture based on tourism promotion.

Step 2: Select 30 communication subjects and their works related to "Hezhou Yao Culture" on Douyin (TikTok) for data collecting.

Step 3: Summarize the current situation and problems of the Yao culture dissemination in Hezhou.

Step 4: Assumes that there is a correlation between the communication of Yao nationality's culture in Hezhou and the promotion of tourism in Hezhou.

Step 5: Set up in-depth interviews and questionnaires according to the results of the above steps.

Step 6: Consult experts for IOC testing and IRB review.

Step 7: In-depth interviews with 18 key informants.

Step 8: Descriptive analysis of the interview results

Step 9: Use the questionnaire star to conduct an online questionnaire survey, and check the revisions repeatedly to ensure the accuracy and validity of the questions. distribute questionnaires through WJX and new media platforms.

Step10: Import the original survey data into SPSS program for statistical analysis.

Result

Through in-depth interviews, Factors that affect tourist' online perception and experience of Yao culture include: the attraction of Yao culture in Hezhou, the level of UGC creation, the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and institutions related to Yao culture in Hezhou, the degree of promotion of Yao culture tourism products and services, and the degree of user interaction. By fully exploiting and utilizing the correlation factors between Yao culture Douyin (TikTok) dissemination and tourism promotion, the development of Yao culture and tourism can be better promoted, the visibility and reputation of Yao culture can be improved, and more tourists can be attracted to experience the charm of Yao culture.

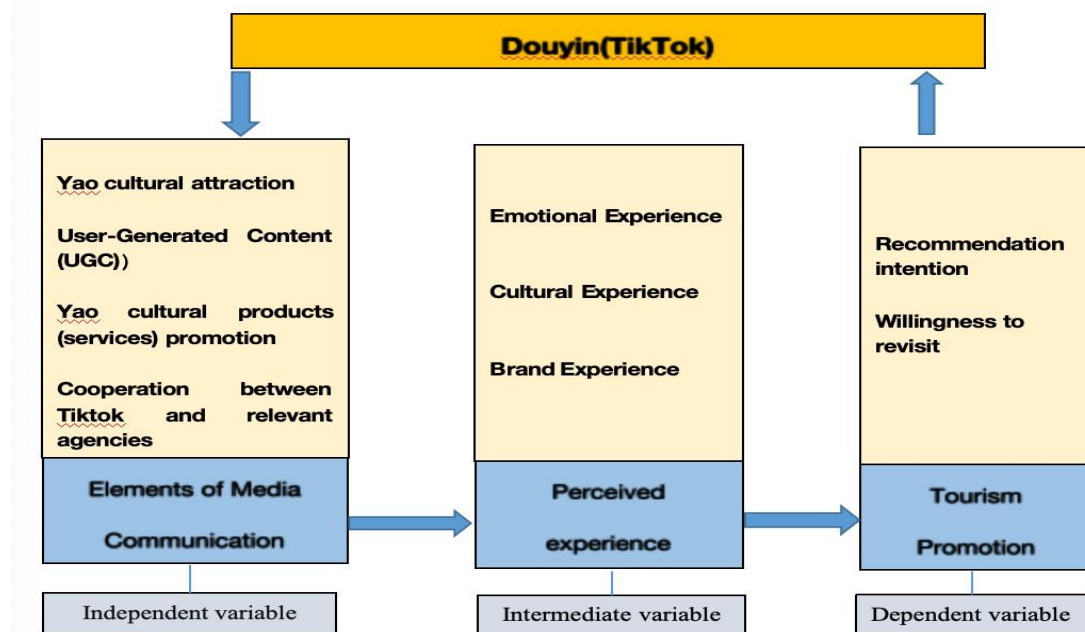

Figure 3: The relationship between cultural communication of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou and users' travel behavior intention by researcher.

Through the questionnaire survey of cultural tourism tourists in Hezhou, From the figure 1-3, it is found that the communication elements of Yao culture in Hezhou on Douyin (TikTok) and the perceived experience on Douyin (TikTok) are significantly positively correlated with their recommendation intention and re-visit intention. (1) There is also a significant positive correlation between the user-generated content of Douyin (TikTok), the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and relevant institutions, the promotion of Yao cultural products in Hezhou, the attraction of Yao culture and users' emotional experience, cultural experience and brand experience. (2) There is a positive correlation between the intention to recommend

tourist attractions, the intention to revisit tourist attractions and user-generated content, the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and relevant institutions, the promotion of Yao cultural products in Hezhou, and the attraction of Yao culture in Hezhou. (3) Tourists' emotional experience, cultural experience and brand experience are significantly positively correlated with tourists' willingness to recommend and revisit tourist attractions. (4) Emotional experience, cultural experience and brand experience play an intermediary role in predicting the relationship between the communication level of Douyin (TikTok) media and the intention to recommend tourist attractions. (5) In the communication of Yao culture in Hezhou on Douyin (TikTok), users' emotional experience, cultural experience and brand experience play an intermediary role in the communication level of Douyin (TikTok) media and users' willingness to visit the Yao cultural tourist attractions in Hezhou again. (**Table 1**)

Cronbach Alpha		
N of Items	n	Cronbach α
User generated content	400	0.887
The degree of cooperation between Douyin (TikTok) and relevant institutions	400	0.875
Promotion of Yao cultural products	400	0.863
The cultural attraction of Yao nationality	400	0.832
Emotional experience	400	0.838
Cultural experience	400	0.837
Brand experience	400	0.727
Tourist attraction recommendation intention	400	0.798
Revisiting intention of tourist attractions	400	0.813

Table 1: Reliability analysis of scale data

Through the reliability analysis of the full sample data of the research scale questionnaire in the aspects of user generated content, the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and relevant institutions, the promotion of Yao cultural products and Yao culture, emotional experience, cultural experience and brand experience, recommendation intention and re-visit intention, The Alpha values of user generated content, the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and relevant institutions, the promotion of Yao cultural products and Yao culture, emotional experience, cultural experience and brand experience, recommendation intention and re-visit intention are all greater than the threshold standard of 0.7. According to the criterion of Klonbach reliability coefficient, if Klonbach reliability coefficient is above 0.8, the reliability of the test or scale is very good; Reliability coefficient above 0.7 is acceptable; If it is above 0.6, the scale should be revised without losing its value; If it is lower than 0.6, the consistency level of internal measurement items reflecting the meaning of latent variables within each research variable in this study is high, the reliability of the test or scale is very good, and the data collection quality of the scale questionnaire meets the requirements of the questionnaire test, and subsequent analysis can be carried out.

According to the above the research results, combining the scene theory and SIPS Model, the cultural communication strategy of Douyin (TikTok) to promote Yao nationality tourism in Hezhou was created.

1. Highlight the characteristics of Hezhou Yao culture and enhance the attraction of Hezhou Yao culture.

In terms of content, the essence and characteristics of Hezhou Yao culture should be further explored and highlighted to attract more people to understand and pay attention to Hezhou Yao culture and stimulate their interest and curiosity. Pay attention to the quality and depth of content, improve the audience's viewing experience. Experts and scholars or local cultural inheritors are invited to deeply interpret the unique connotation and value of Hezhou Yao culture, and share them with the audience through Douyin (TikTok) live broadcast or short videos, so as to encourage them to visit and experience the tourism projects related to Hezhou Yao culture.

In terms of form, Hezhou Yao culture is creatively presented through creative short videos and story-based expression, and the production focuses on creativity and personalization to attract the attention of Douyin (TikTok) users, especially young users. It makes full use of Douyin (TikTok) animation, special effects and other functions, integrates modern trend elements, and presents the unique artistic charm of Hezhou Yao nationality through careful editing and soundtrack. To enhance the emotional expression and story-telling of Douyin (TikTok) related works, create some interesting storylines with the history, legends and stories of the Yao people in Hezhou as the background, so that tourists can have a deep emotional connection and identity with the Yao culture, and stimulate the psychological resonance of users.

2. Pay attention to scene communication and enhance users' perceptual experience.

(1) Make full use of the advantages of Douyin (TikTok) short videos and live broadcasting to carefully construct and present the Yao cultural scene in Hezhou.

In Douyin (TikTok) short videos and live broadcasts related to the Yao culture in Hezhou, the importance of scenes cannot be ignored. By carefully constructing and presenting scenes, the quality of content and viewing experience can be improved, the transmission of information can be enhanced, the sense of participation and trust of users can be improved, and the image of the brand can be provided at the same time. Strengthen the "live broadcast" way to present the scene of Hezhou Yao culture embodiment activities.

(2) Scene communication by taking advantage of Douyin (TikTok)'s own advantages. Scene communication is essentially personalized communication and precise service in a specific situation. Douyin (TikTok)'s advantages in accurate user insight, rich content ecology, innovative technical support, strong social attributes and high marketing value make it have great potential and value in scene communication. Through accurate user insight, effective scene connection and comprehensive user services, it provides users with richer and more personalized Hezhou Yao cultural content and related services. This can not only enhance the user experience, but also improve the influence of the Yao culture in Hezhou.

3. Guide users to participate, improve interactivity, and form word-of-mouth effect.

Some interactive experience activities have been carried out on Douyin (TikTok) so that users can more directly participate in the inheritance and transmission of Hezhou Yao culture. By launching challenges related to Hezhou Yao culture (Yao song and dance, Yao cultural knowledge Q&A, creative production of Yao characteristic handicrafts, etc.), setting Yao culture hashtags, the audience is encouraged to participate in the creation and share their own works, showing their unique perspectives and cultural understanding of Hezhou Yao culture, and providing the audience with a brand-new experience of Hezhou Yao culture. Users participated in the interaction through comments, likes and reposts, which enhanced their awareness and interest in Hezhou Yao culture. UGC content can increase users' trust and participation in Hezhou Yao culture, form a good word-of-mouth effect, and provide more exposure opportunities for Hezhou cultural tourism products and services.

4. Strengthen Douyin (TikTok) promotion of cultural and creative products or tourism services of the Yao ethnic group in Hezhou, and increase users' purchase intention and consumption experience. In the production of short videos of Hezhou Yao culture, the tourism strategy and route recommendation of Hezhou Yao culture characteristics are interspersed. Strengthen Douyin (TikTok) promotion of handicrafts and tourism services with Yao cultural characteristics in Hezhou, and provide corresponding online purchase services. Douyin (TikTok) is used to promote and sell creative peripheral products with Hezhou Yao cultural characteristics, such as T-shirts, postcards, handicrafts, etc., to promote the cultural brand of Hezhou Yao.

5. Strengthen cooperation and exchanges to enhance the popularity and influence of Hezhou Yao culture.

Units or individuals related to the Yao culture in Hezhou should strengthen cooperation with the local government, cultural institutions and tourism departments to jointly promote the Yao culture and tourism resources in Hezhou; Through co-promotion, KOL cooperation and other ways, cooperation with well-known artists and Douyin (TikTok) influencers can make Hezhou Yao culture reach a wider audience; Cross-boundary cooperation with creators and brands in other fields can make Hezhou Yao culture gain higher social recognition. Such cooperation can enhance the brand image of Yao culture, make it more fashionable and trendier, and attract more young people's attention. Cooperate with tourist attractions and e-commerce platforms to sell and publicize Hezhou Yao cultural characteristic products online. Strengthen the communication with international Yao friends and international Yao cultural institutions, push Hezhou Yao culture to the international stage, and enhance the global popularity of Yao culture.

The SIPS Model can be used to optimize the spread of Yao culture on the Douyin (TikTok) platform from the following four aspects. (1) Sympathize: Enhance the emotional expression and story of Douyin (TikTok) related works, so that audience can have a deep emotional connection and identity with the Yao culture. (2) Identify: Help audience understand the value and significance of the Yao culture by providing identified and affirmative information about

the Yao culture. (3) Participate: By encouraging audience participation and interaction, the audience can experience the charm of Yao culture. (4) Share & Spread: Expand the influence and visibility of Yao culture by promoting sharing and dissemination.

Discussion

Understand The Power of Douyin (TikTok) In Cultural Communication and Cultural Tourism

Douyin (TikTok)'s popularity, especially among young people, makes it an ideal tool for cultural communication. The form of short videos can quickly and comprehensively show the cultural customs, traditions and lifestyles of ethnic minorities. This feature makes Douyin (TikTok) an effective tool for reaching a broad, diverse audience seeking authentic cultural experiences. Recent studies have demonstrated how social media play a decisive role in diverse travel related choices (Liu, Mehraliyev, Liu, & Schuckert, 2019) According to statistics from the Giant Engine City Research Institute, at present, people aged 18-30 years old (the new generation of young people) account for 27% of the interested users of Douyin (TikTok) tourism, and people over 40 years old (silver) account for 45%. The rise of consumption among the young is particularly striking. Two emerging groups, the new generation of young people and the silver generation, are becoming an important force in China's tourism market. Users are more inclined to search for travel information in Douyin (TikTok) to prepare for their trip and psychological preparation.

According to a report published in August 2022 (Oceanengine, 2022), Douyin (TikTok)-inspired travel is currently a hot topic in China, with 57% of users using the platform as a channel for travel information and 52% actively searching for information before traveling. As a new arrival in social media, Douyin (TikTok)'s impact on tourism is unmatched by previous social media. According to the Douyin (TikTok) life service report, the travel report of the May Day holiday in 2022 shows that netizens watched travel videos at home, made 3.85 billion "cloud Tours", 250 million people followed the guide to hit the scenic spots in the broadcast room, and relevant comments and travel guides have also become the travel reference of netizens. The Douyin (TikTok) platform has become a popular platform for recording cultural and travel content, and has also become an important marketing platform for various cultural and travel industries. According to data from the Giant Engine City Research Institute, the number of travel searches on the Douyin (TikTok) platform exceeded 230 million in the first quarter of 2023, an increase of 265.7% year-on-year.

Zhou Qianying (2019) found that the short video platform better adapted to the accompanying and fragmented scenes of mobile users with big data technology, realized accurate push, and won the market of diversification. Under the background of new media, Douyin (TikTok) has become a new path of national culture communication. "Space-environment" element: Big data helps to accurately push, "real-time status of users" element: content commercialization, "inertia of users' life" element: delineate a clear user portrait; "Social atmosphere" element: short video platform socialization. Xiang Mengmeng (2022)

pointed out that many ethnic cultures are known and loved by the public through short video communication, which greatly promotes the development of local tourism and cultural industry. The rise of Douyin (TikTok) short video users has greatly promoted the “punch card economy” of cultural travel, driving cultural communication and economic development across the country. She also pointed out that short video builds situational tourism culture with national characteristics. The decentralization of short video platforms increases the participation of all people in the tourism culture with national characteristics. The unique communication mode promotes the realization of the tourism and cultural industry with national characteristics.

Comparative analysis

(1) Douyin (TikTok) and other social platforms

Compared to other social media platforms, Douyin (TikTok) offers a unique combination of interaction and visual storytelling. Douyin (TikTok) pays more attention to the visual impact of the video and the attraction in a short time. Its user base is more interested in learning about different cultures, providing important opportunities for the promotion of cultural tourism. The visual narrative of short video media such as Douyin (TikTok) provides tourists with richer information than words and pictures (Liu, Mehraliyev, Liu, & Schuckert, 2019). On the other hand, social platforms such as Weibo and wechat may have more mature audiences who may not react as strongly to cultural tourism content. Compared to other types of social media in China, Douyin (TikTok) has driven a surge in popularity for specific travel destinations and offers great potential to convert online views into actual visits. According to a report published in August 2022 (Oceanengine, 2022), Douyin (TikTok)-inspired travel is currently a hot topic in China, with 57 percent of users using the platform as a travel information channel and 52 percent actively searching for information before traveling. As a new entrant in social media, Douyin (TikTok)'s impact on tourism is incomparable to that of previous social media.

(2) Related factors affecting the travel behavior intention of Douyin (TikTok) users

The findings of this study enrich the literature on Douyin (TikTok)'s role in the emerging topic of ethnic minority cultural communication and cultural tourism; Unlike short video content analysis, this study focuses on Douyin (TikTok) as a new platform and considers the influence of multiple variables (Four Douyin (TikTok) media communication factor variables and one mediating variable). It is found that the communication elements of Yao culture by Douyin (TikTok) in Hezhou (independent variable) and tourists' perception and experience (mediating variable) are positively correlated with recommendation intention and re-visit intention (dependent variable). This finding is similar to the results of related studies. Han Jianlei, Ming Qingzhong, Shi Pengfei and Luo Dengshan (2021) found that trust plays a crucial intermediary role in the process of video social media's influence on users' behavioral intention, and emotional trust plays a significantly greater role than cognitive trust in the process of video content's influence on tourists. Four independent variables, namely publisher

professionalism, relationship strength, perceived homogeneity and information quality, affect travel behavior intention through different mediating paths. The trust and independent variables in their study are essentially consistent with the perception and experience in this study and the communication elements of Yao culture by Douyin (TikTok) in Hezhou.

Originality and Body of Knowledge

There are relatively few literatures on the issues related to the spread of Yao culture and tourism promotion, and the research is not deep enough. In particular, from the perspective of tourism promotion, there are no scholars involved in the cultural communication of Yao nationality by Douyin (TikTok). This paper takes Hezhou as the observation point, focuses on the Yao cultural communication on the Douyin (TikTok) platform, adopts qualitative and quantitative research methods, and explores effective communication strategies of Yao culture to promote the development of local tourism and effectively promote the deep integration of cultural and tourism.

Factors that affect tourists' online perception and experience of Yao culture include: the attraction of Yao culture in Hezhou, the level of UGC creation, the degree of cooperation between Douyin (TikTok) and institutions related to Yao culture in Hezhou, the degree of promotion of Yao culture tourism products and services, and the degree of user interaction. tourists' perceived experience on the Douyin (TikTok) platform will greatly affect tourists' recommendation intention and revisit intention. The optimization of cultural communication strategy of Yao nationality by Douyin (TikTok) in Hezhou focuses on providing users with good perceived experience. scene theory and SIPS model are instructive in this regard.

Conclusion

This research provides a comprehensive examination of factors influencing tourists' online perceptions and experiences of Yao culture in Hezhou, with a focus on the role of Douyin (TikTok) as a dissemination tool. The study reveals that the appeal of Yao culture, user-generated content (UGC), collaborative efforts between Douyin (TikTok) and cultural institutions, and promotional strategies are critical in shaping online engagement. Our findings indicate that effective exploitation of these factors can enhance the visibility and reputation of Yao culture, thus attracting more tourists to experience its unique offerings. By aligning these elements, stakeholders can significantly boost the promotion and development of Yao culture and tourism.

Further analysis through a questionnaire survey has shown that the communication of Yao culture on Douyin (TikTok) positively correlates with tourists' intentions to recommend and revisit the attractions. The data highlights a significant positive relationship between UGC, institutional cooperation, cultural product promotion, and the overall attraction of Yao culture. Moreover, emotional, cultural, and brand experiences mediate these relationships, underscoring their importance in influencing tourists' recommendations and revisits. This

suggests that enhancing the perceptual experiences of tourists can effectively drive positive word-of-mouth and sustained interest in Yao cultural tourism.

Incorporating the SIPS Model, the research recommends several strategic actions to optimize Douyin (TikTok) for promoting Yao culture. These include highlighting the unique characteristics of Yao culture, leveraging scene-based communication to enhance user engagement, fostering interactive experiences, and strengthening promotional efforts for cultural products and tourism services. Furthermore, increasing collaborations with influencers and expanding international outreach can further enhance the global presence and appeal of Yao culture. By addressing these strategies, stakeholders can improve the cultural dissemination and tourism potential of Hezhou, ultimately enriching the cultural landscape and economic development of the region.

Recommendations

Implication of the Study

Theoretical implication

This study finds that the optimization of Douyin (TikTok) Hezhou Yao culture communication strategy focuses on providing users with good perceptual experience. Scene theory and SIPS model are instructive in this regard. Chen Mo & Yang Zhuorui (2020) found that (1) the core competitiveness of Douyin (TikTok) lies in the application of scene communication; (2) This study focuses on various applications of Douyin (TikTok) in scene communication, such as social experience dominated by weak ties, precise service for users and immersive experience of virtual scenes; (3) Douyin (TikTok) scene communication promotes the arrival of “post-analog culture”, in which Douyin (TikTok) users are virtual and present in the real staggered consumer society, double consumption is experienced, and the mechanically reproduced video content lacks the time depth and causes “minority circle polarization”. (4) With the arrival of 5G and the Internet of Things era, VR and artificial intelligence technology will further promote Douyin (TikTok) to set off a new wave in scene communication.

Wang Liang, & Li Shu. (2022) found that the SIPS model makes an in-depth analysis of the development and change of user psychology and behavior in the era of social media from the four stages of “resonance”, “confirmation”, “participation” and “sharing”, and has a high degree of dynamic consistency with the transmission process of short videos. Combining the four links of the SIPS model, this paper analyzes the transmission path of short video images of “Sichuan intangible cultural Heritage”, and finds that “Sichuan intangible cultural Heritage” realizes the process of interest transmission from “resonance” to “sharing” by using the social attributes and topic discussion on the Douyin (TikTok) platform, and achieves good communication effect. In the dissemination of intangible cultural heritage on short video platforms, we should pay attention to creating intangible cultural heritage IP with local characteristics, deeply understand and explore the psychological needs of users, strengthen the emotional interaction with the audience, and strive to realize the secondary dissemination and diffusion of intangible cultural heritage.

The findings of this study enrich the literature on Douyin (TikTok) in the emerging topic of ethnic minority cultural dissemination and cultural tourism. the study enriches the research

methods and perspectives of national cultural communication, and adds bricks to the research of national cultural communication. the application of scene theory and perception theory provides a theoretical basis for effectively solving the current problem of the communication of minority culture by short video.

Practical Applications

The results of this study can provide specific practical guidance for the propagators of and the marketers of Yao culture tourism in social media communication or marketing. For example, how to formulate effective culture communication strategy and tourism marketing strategy of Yao culture in Hezhou, how to use Douyin (TikTok) to promote local Yao culture and tourism resources, etc. Similarly, the findings help inform policy recommendations and decision-making support for local governments, Culture and Tourism Authority in Hezhou and relevant agencies. For example, how to promote the local Yao culture more effectively and how to formulate targeted social media communication strategies. Besides. The research results can help tourism marketers or Yao culture communicators of Hezhou tourism (cultural communication) companies and local media to better understand the Yao cultural tourism tourist groups and their social media-based decision-making, and provide specific practical guidance for them to carry out social media communication or marketing and will help destination marketing organizations (Dmos) to efficiently utilize short video sharing platforms. For example, making full use of the advantages of Douyin (TikTok) scene communication to improve the perception and experience of Yao culture communication audience, cooperating with influential Douyin (TikTok) users and launching challenges around Yao culture in Hezhou can significantly promote the development of local tourism. In addition to the Douyin (TikTok) platform, Other social short video platforms can also be considered for promotion.

Recommendations for Future Research

1) Comparative Study

Compare the effect of Douyin (TikTok) and other short video social platforms (such as Kuaishou, wechat, etc.) in the communication of Yao culture in Hezhou, and explore the communication characteristics and advantages and disadvantages of different platforms. To analyze the cognition and attitude of users of different platforms to the Yao culture of Hezhou, and understand the differences of user groups of different platforms.

Cross-culture and cross-region comparative research: The characteristics and strategies of Yao culture communication in different regions on Douyin (TikTok) can be compared to better understand the universality and difference of Yao culture communication.

2) Long-term tracking research: It is possible to conduct long-term tracking research on the spread of Yao culture in Hezhou on Douyin (TikTok) to understand its changing trend and influence over time.

3) Interdisciplinary research

The spread of Yao culture on the Douyin platform is an interdisciplinary issue, involving many fields such as cultural studies, communication studies, ethnology, anthropology, psychology, sociology and digital media. In-depth research and discussion from multiple perspectives are needed to better understand the nature and impact of this communication phenomenon.

4) Research on innovative technology and method of Yao culture communication.

With the development of digital media, network technology, virtual reality technology and other emerging technologies, the mode of communication of Yao culture is also constantly evolving and innovating. The innovation and application of Yao culture communication technology can be discussed from the aspects of digital media communication, VR/AR technology application, creative product design, mobile application development, social media promotion, new media marketing strategy and cross-cultural communication and communication.

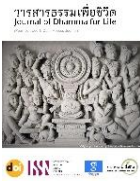
Through the further study of the above suggestions, it is expected to bring more in-depth insights and practical guidance to the Douyin (TikTok) based on tourism promotion.

References

- Abbas, L., Fahmy, S. S., Ayad, S., Ibrahim, M., & Ali, A. H. (2022). *Douyin (TikTok) Intifada: Analyzing social media activism among youth*. *Online Media and Global Communication*, 2. <https://doi.org/10.1515/OMGC-2022-0014>
- Abokhoza, R. R., & Sobieh, Y. M. (2021). The role of virtual reality to enhance cultural communication. *International Journal of Web Portals (IJWP)*, 13(2), 20-35. <https://doi.org/10.4018/IJWP.2021070102>
- Angelina, R. (2011). *Transformations in cultural communication: Social media, cultural exchange, and creative connections*. *Curator: The Museum Journal*, 3. <https://doi.org/10.1111/j.2151-6952.2011.00095.x>
- Berlo, D. (1960). *The process of communication*. Holt, Rinehart and Winston.
- Bhandari, A., & Bimo, S. (2022). Why's everyone on Douyin (TikTok) now? The algorithmized self and the future of self-making on social media. *Social Media + Society*, 1. <https://doi.org/10.1177/20563051221086241>
- Bohler, F., Peters, G. W., & Aggarwal, N. D. (2023). Douyin (TikTok) and its role in racism within rural communities. *Journal of Rural Mental Health*, 47(3), 199–200. <https://doi.org/10.1037/rmh0000234>
- Chen, K. (2022). Analysis on communication strategy of cute pet short videos on Douyin (TikTok) platform -- based on SIPS model. *Western Radio and Television*, 22, 80-82. <https://doi.org/CNKI:SUN:XBG5.0.2022-22-025>
- Chen, Q., Mao, Y., & Morrison, A. M. (2023). Study on the influence of cultural communication on the development of the visitor economy. *Sustainability*, 3. <https://doi.org/10.3390/SU15031842>
- Fu, X. (2017). Scene construction of mobile social media under scene theory. *New Media Research*, 14, 3-4.
- Gao, S. K. (2015). Content framework and dilemma countermeasures of scene theory. *Contemporary Communication*, 4, 3.
- Gao, S. (2015). *Scene theory: Opening a new thinking of mobile communication*. Press, 17, 44-48+58.

- Han, J., Ming, Q., Shi, P., & Luo, D. (2021). Analysis on influencing factors of travel behavior intention of video social media users: Trust-based mediating effect. *Tourism Research*, 013(004), 1-14.
- He, Y. (2022). Research on short video communication of Chinese traditional culture from the perspective of SIPS model. *News Research Guide*, 05, 22-24. <https://doi.org/CNKI:SUN:XWDK.0.2022-05-008>
- Highhouse, C. H. (2022). China content on Douyin (TikTok): The influence of social media videos on national image. *Online Media and Global Communication*, 4. <https://doi.org/10.1515/OMGC-2022-0057>
- Hong, Y., Huang, X., Li, H., Yu, Q., & Yu, Y. (2023). Research on the transmission path of Beidi Festival folk activity based on SIPS model. *China Collective Economy*, 05, 121-124. <https://doi.org/CNKI:SUN:ZJTG.0.2023-05-031>
- Hu, J. (2021). How intangible cultural heritage "shakes out" influence in short video era -- based on SIPS model analysis. *Media Forum*, 01, 31-32. <https://doi.org/CNKI:SUN:CMLT.0.2021-01-015>
- Hu, Q., & Tao, H. (2015). *Yao Nationality in Hezhou*. World Book Publishing Co., LTD.
- Huang, D., Liu, J., & Liu, Z. (2015). The impact of online word-of-mouth on tourist destination image perception: A case study of Macau, China. *CUHK Management Research*, 10(3), 19.
- Huang, J., & Hu, R. (2023). Research on Miao Nationality silver jewelry marketing path based on SIPS model. *Hunan Packing*, 03, 162-164. <https://doi.org/10.19686/j.carolcarrollnkiissn1671-4997.2023.03.040>
- Jia, H. (2022). Research on film short video marketing based on SIPS model. *Science and Technology Communication*, 11, 101-104. <https://doi.org/10.16607/j.cnki.1674-6708.2022.11.024>
- Jiang, X., & Liang, X. (2016). Scene: A new force in the era of mobile internet: A semiotic interpretation of scene communication. *Modern Communication (Journal of Communication University of China)*, 03, 12-16+20. <https://doi.org/CNKI:SUN:XDCB.0.2016-03-005>
- Joshua, M. (1985). *No sense of place: The impact of electronic media on social behavior*. Oxford University Press.
- Lee, J., & Abidin, C. (2023). Introduction to the special issue of "Douyin (TikTok) and social movements". *Social Media + Society*, 1. <https://doi.org/10.1177/20563051231157452>
- Li, Q. (2021). Based on the user SIPS of consumption behavior model of the publishing industry short video marketing strategy studies (master's degree thesis, Liaoning University). <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD202201&filename=1021065236.nh>
- Li, X., Shi, H., & Wei, Q. (2022). The impact of short videos on tourism promotion in Yili from the perspective of integrated marketing communication: A case study of short videos on Douyin (TikTok). *Travel and Photography*, 16, 3.

- Li, Z. (2012). Media scene theory: A new perspective of media research: Reading Merowitz's vanishing regions. *News World*, 05, 225-226. <https://doi.org/CNKI:SUN:PXWS.0.2012-05-120>
- Liang, X. (2018). Scene: A definition of communication concepts -- and a comparison with context. *The Press*, 09, 55-62. <https://doi.org/10.15897/j.cnki.cn51-1046/g2.2018.09.009>
- Liu, Y., & Zeng, J. (2020). Research on short video platform book marketing strategy based on SIPS model. *Publication Distribution Research*, 03, 19-25+67. <https://doi.org/10.19393/j.cnki.cn11-1537/g2.2020.03.004>
- Liu, X., Mehraliyev, F., Liu, C., & Schuckert, M. (2019). The roles of social media in tourists' choices of travel components. *Tourist Studies*, ahead-of-print. <https://doi.org/10.1177/1468797619873107>
- Matikiti-Manyevere, R., & Kruger, M. (2019). The role of social media sites in trip planning and destination decision-making processes. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 8(5), 1-10.
- Palazzo, M., Vollero, A., Siano, A., & Foroudi, P. (2021). From fragmentation to collaboration in tourism promotion: An analysis of the adoption of IMC in the Amalfi coast. *Current Issues in Tourism*, 4. <https://doi.org/10.1080/13683500.2020.1782856>
- Pan, G., & Li, W. (2011). A survey on the perception of foreign tourists: *Tourism Overview (Industry Edition)*, 6, 49-50.
- Penlan. (2015). Scene: New elements of media in the mobile age. *News Reporter*, 3, 20-27.
- Qian, J., Li, X., & Zhu, Z. (2022). Research on short video account development strategy based on SIPS model: A case study of Hangzhou cultural travel official Douyin (TikTok) account. *Future Communication*, 6, 97-104. <https://doi.org/10.13628/j.carolcarrollnkiZJCMXB.2022.06.009>
- Su, H. (2015). The impact of social media on the cultural dissemination of ethnic minorities in Northwest China (Master's thesis, Beijing University of Posts and Telecommunications).
- Sun, L. (2021). Analysis of tourism short video communication under SIPS model

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.44

Lingnan Cultural Communication Promoting the Development of China's Soft Power in the Digital Era

Zhang Xiaodan^{1*}, Sakdina Boonpiam² & Sukanya Buranadechachai³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Ms.Zhang Xiaodan*

Faculty of Communication Arts,
Bangkok Thonburi University,
Thailand.
Email: whaq2008@163.com

2. Dr.Sakdina Boonpiam

Faculty of Communication Arts,
Bangkok Thonburi University,
Thailand.
Email: sakdina.boon@gmail.com

3. Assoc.Prof.Dr.Sukanya Buranadechachai

Faculty of Communication Arts,
Bangkok Thonburi University,
Thailand.
Email: sukanyab@buu.ac.th

Keywords:

Lingnan Culture; Cultural Identity; Audio-Visual Communication; Soft Power

Article history:

Received: 10/01/2024
Revised: 21/03/2024
Accepted: 18/07/2024
Available online: 12/08/2024

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) To format a Lingnan Cultural Identity Scale (LCIS) to understand the level of Lingnan cultural identity among college students. 2) To explore the impact factors of Lingnan cultural audio-visual communication on college students' Lingnan cultural identity and 3) To create a guideline of audio-visual communication in the digital era to enhance university students' identification with Lingnan culture and promote China's soft power.

This research employs both qualitative and quantitative research methods. Firstly, based on standardized scales, literature review, and expert interviews, a project pool was formed using Grounded Theory and coding techniques. Following expert revisions and pre-surveys, the refinement of the Lingnan cultural identity scale was completed, resulting in the development of a Lingnan cultural identity scale with good reliability and validity. Subsequently, utilizing the Lingnan cultural identity scale, the study investigated the level of Lingnan cultural identity among contemporary university students. Research methods included questionnaire surveys, experimental approaches, focus group interviews, among others, and analysis involved methods such as analysis of variance (ANOVA) and independent samples t-test. The aim was to empirically determine the influence factors of digital audio-visual communication on the Lingnan cultural identity of university students. Finally, the study aimed to explore audio-visual communication guidelines in the digital era that enhance the level of Lingnan cultural identity among university students and promote China's soft power.

The results of the research found that: 1) Developed a Lingnan cultural identity scale with good reliability and validity. The scale comprises 19 items across three measurement dimensions, encompassing 11 items measuring the cognitive dimension of Lingnan cultural identity, 5 items evaluating the affective dimension, and 3 items gauging the behavioral dimension.

2) Surveying university students in the Lingnan region revealed that their overall level of identification with Lingnan culture is not low. However, the identification level with the hidden aspects of Lingnan culture surpassed that of the visible aspects. Additionally, the duration of residence in the Lingnan region emerged as a significant factor

How to Cite:

Xiaodan, Z. et al. (2024). Lingnan Cultural Communication Promoting the Development of China's Soft Power in the Digital Era. *Journal of Dhamma for Life*, 30 (3), 179-199.

influencing Lingnan cultural identity. Experimental studies indicated that digital Audio-visual Communication significantly enhances contemporary university students' identification with Lingnan culture.

3) Established an 'historical narrative + digital strategy' Audio-visual Communication model to elevate the level of Lingnan cultural identity among college students, thereby contributing to the advancement of China's soft power.

Introduction

Since the beginning of the 21st century, the global competition for cultural soft power has been intensifying, and cultural dissemination plays a vital role in international relations and shaping international images. "Enhancing the country's cultural soft power" has become a strategic focus guiding China's cultural construction under the guidance of the scientific development concept. It has evolved into an evaluative indicator of comprehensive national strength and a key research theme in international competition. General Secretary Xi Jinping has repeatedly emphasized the historical influence and significant importance of traditional Chinese culture in the new era, stressing that "excellent traditional Chinese culture is our most profound cultural soft power."

Secondly, fostering cultural confidence and enhancing local cultural identity contributes to the holistic development of individuals and strengthens the soft power of a nation. Regional culture serves as a solid foundation for a nation's cultural soft power (Niu, 2018). As one of the vital inheritors of Chinese historical and cultural heritage, the Lingnan region has exerted significant influence on local architecture, music, literary works, and customs. It not only maintains emotional ties between overseas Chinese and their homeland but also facilitates the overseas dissemination of Chinese traditional culture and cultural exchange. Therefore, researching ways to enhance the radiance of Lingnan culture, bolstering people's cultural identity, thereby elevating China's soft power, is imperative.

Thirdly, as renowned scholar Marshall McLuhan stated, "The medium is the message" (Marshall McLuhan, 1964) implying that significant technological breakthroughs often profoundly alter the forms of media and the ecosystem of public opinion. Presently, the rapid development of new technologies such as 5G, cloud computing, big data, the Internet of Things, augmented reality, and artificial intelligence has provided breakthroughs in media technology. The development and application of digital technology offer Lingnan culture a more diverse and convenient means of dissemination, with boundaries continuously expanding in various application scenarios. Consequently, the construction of Lingnan cultural identity and the audio-visual communication face new technological backgrounds and opportunities.

In conclusion, exploring the ways in which digital empowerment enhances image production and communication by integrating traditional Lingnan culture with modern media technology is crucial. This integration facilitates cultural inheritance and innovation, promoting the global dissemination and recognition of Lingnan culture. Consequently, it enhances China's soft power, meeting the demands of the current era.

Literature Review

This study conducted a review of domestic and foreign research reports and papers using keywords such as “Lingnan culture” “cultural identity” “audio-visual communication” and “soft power”. The findings are as follows:

1) Regarding Lingnan culture: The Lingnan region, narrowly defined, refers to the area centered around the Pearl River Delta, including Guangdong Province and the Hong Kong and Macau regions. Broadly defined, it encompasses the Five Ridges, including Guangdong Province, Guangxi Province, Hainan Province, as well as the Hong Kong and Macau regions. Lingnan culture refers to the unique cultural system and traditions of the Lingnan region in China, with a history of thousands of years and distinctive regional characteristics. It includes diverse aspects such as history, culture, language, arts, customs, cuisine, architecture, and values, renowned for its deep historical roots, diverse ethnic features, unique dialects, exquisite craftsmanship, and distinctive forms of music and dance.

Like any regional culture, Lingnan culture can be analyzed through both spatial (horizontal) and temporal (vertical) dimensions. Spatially, it represents a regional culture; temporally, it embodies a historical or epochal culture. Lingnan culture is a significant cultural treasure of Guangdong Province and its surrounding areas, constituting an essential part of the diversity of Chinese culture (Zeng, 2019).

Cultural phenomena and characteristics within social groups or organizations can be described using the concepts of manifest culture (surface culture) and latent culture (deep culture). In Lingnan culture, manifest culture refers to the evident cultural features displayed outwardly, such as traditional architecture, cuisine, clothing, language, arts, and festivals. On the other hand, latent culture refers to the underlying cultural elements hidden beneath the surface, including values, beliefs, customs, attitudes, and behavioral norms within Lingnan culture.

Lingnan culture, as a regional culture, has long been a focus of attention for local cultural and historical scholars. Over the years, researchers have primarily approached this subject from cultural theory, mainly concentrating on areas such as history, folklore, sociology, and urban imagery. For instance, analysis has been conducted from the perspective of historical development to delineate the changes and characteristics of Lingnan culture (Niu, 2018). Cultural studies have also elucidated the role of Lingnan culture in enhancing the urban brand image design of Guangzhou city (Lu, 2018), along with works like “Integrating Lingnan Culture into Youth Education” (Chen, Deng, , 2023). Furthermore, there have been discussions from the standpoint of urban imagery on how “Lingnan culture enhances the city brand image of Guangzhou” (Yuan, 2011). Additionally, scholars have conducted statistical analyses of Lingnan culture research literature based on publication volume, research institutions, and multidimensional keywords (Zhong, 2021). However, overall, there is a lack of analysis based on communication and psychological theories to formulate corresponding communication strategies.

2) Regarding Lingnan cultural identity: Cultural identity refers to the affirmative recognition of the most meaningful aspects of one’s own nationality formed through long-term coexistence within a national community. At its core lies the identification with the cultural values and traditions of a nation, serving as the spiritual bond that binds the community together and forms the foundation for its continued existence. This study posits that cultural identity refers to the resonance, recognition, and sense of belonging individuals or groups feel towards their own culture. It encompasses the extent to which individuals perceive and accept their cultural heritage, values, traditions, and social identities. Cultural identity typically involves several aspects: first, the cognitive aspect, which pertains to an individual’s understanding of their culture, including its history, traditions, and values; second, the

emotional aspect, which relates to an individual's emotional attitudes towards their culture, such as pride, belonging, and emotional connections; and third, the behavioral aspect, which concerns an individual's behavioral patterns within their culture, including choices, habits, and social interactions.

In recent years, there have been studies exploring the sense of cultural identity within the Lingnan culture, such as "The Influence of Lingnan Culture on International Students in Guangzhou" (Wang, 2018) and "Exploring the Cultivation of Lingnan Culture and Chinese Cultural Identity Among Youth in Hong Kong and Macau in the New Era" (Li, 2022). However, these studies often rely on qualitative research methods, lacking standardized scales, empirical analysis, and quantitative support from objective data. As a result, the understanding of the current status of Lingnan cultural identity remains primarily at the level of experiential and conceptual cognition, making it difficult to effectively measure the level of Lingnan cultural identity.

3) Concerning audio-visual communication: Audio-visual communication is a mode of communication that conveys information and expresses meaning through visual symbols. It utilizes visual media such as images, photographs, paintings, films, and television to communicate and exchange information through visual elements such as color, shape, composition, and dynamics, influencing people's perceptions, thoughts, and behaviors. As a cross-cultural and cross-linguistic mode of communication, images possess intuitiveness and universality, enabling them to overcome understanding barriers caused by language and cultural differences to some extent. In this study, image works comprise five forms: documentaries, films, television dramas, animated films, and promotional short films. In recent years, bolstered by digital technology, images have played an increasingly vital role as one of the carriers for the global dissemination of the "Belt and Road Initiative" enhancing the development of China's soft power (Liu, Dai, 2023).

Presently, research lacks an in-depth analysis of audio-visual communication strategies in the digital age. Particularly, there is a gap in understanding how audio-visual communication in the digital era affects the sense of Lingnan cultural identity among university students and how this identity, in turn, further influences China's soft power. This area presents a research void.

4) About soft power: Soft power is the foundational strength for a nation to maintain long-term advantages, and traditional culture, as a crucial carrier of soft power, has long been acknowledged. For instance, "Leveraging the advantages of traditional culture in communication and educational capabilities can significantly promote the enhancement of China's soft power, thus achieving a balance between soft and hard power" (Zhang & Lu, 2023). Joseph Nye, the originator of the soft power concept, highlighted in an interview that "China's excellent traditional culture is a vital source of its soft power, incredibly attractive, and the concept of soft power can be traced back to China's great philosopher - Laozi" (Liang, 2022).

The concept of "cultural soft power" originates from Joseph Nye's theory of soft power. Generally, soft power is an invisible force embedded within four dimensions: culture, political values, foreign policies, and international image. The role of cultural soft power is twofold. On one hand, it manifests through continuously enhancing the sense of cultural identity within the nation, thereby strengthening domestic cohesion. On the other hand, it extends onto the international stage, where it disseminates the nation's culture, enhances its national image, and expands its influence. Thus, in this study, cultural soft power specifically refers to the cultural attractiveness and influence of a nation or region.

In summary, this study breaks away from conventional literature and empirical research methods by combining qualitative and quantitative approaches. The research questions hold strong theoretical

significance and innovation, offering valuable insights to supplement and enhance the current theoretical research framework on Lingnan cultural identity and image communication.

The research framework or conceptual framework is shown in the figure below. The mixed method research design is based on a convergent design of two methodologies as below.

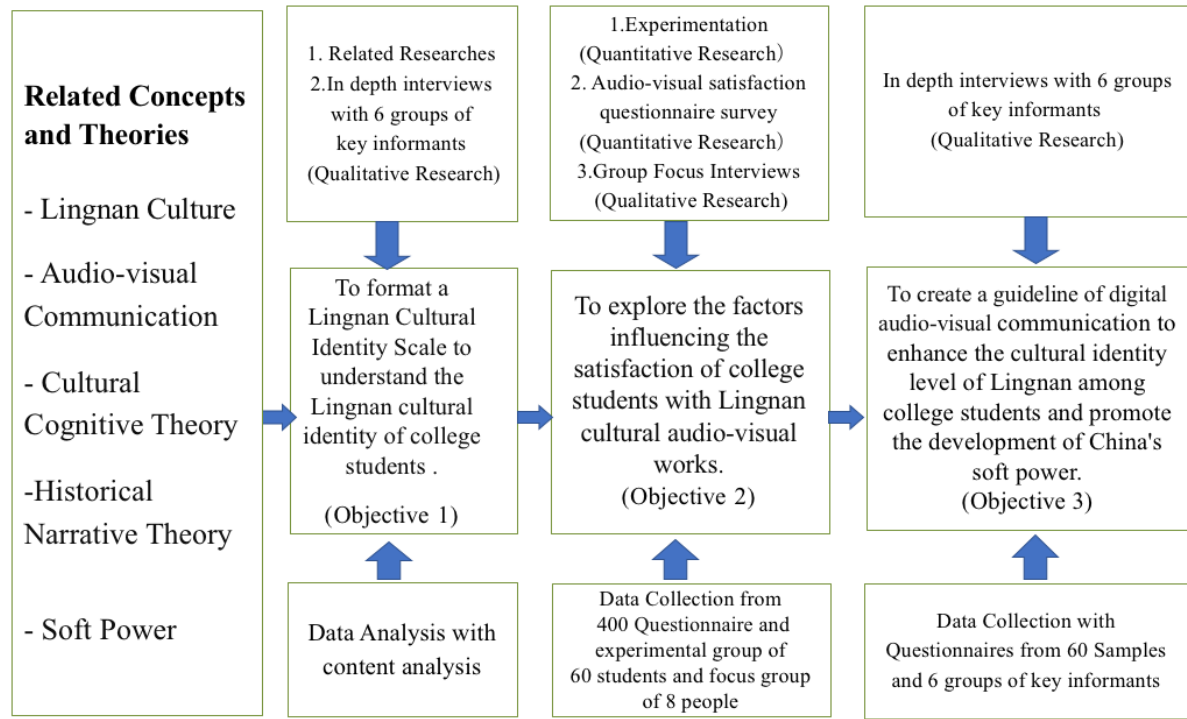

Figure 1: Research Framework

Objectives

1) To format a Lingnan Cultural Identity Scale (LCIS) to understand the level of Lingnan cultural identity among college students.

2) To explore the factors influencing the satisfaction of college students with Lingnan cultural audio-visual works.

3) To create a guideline of digital audio-visual communication to enhance the cultural identity level of Lingnan among college students and promote the development of China's soft power.

Research Methodology

Population and Sample

In-depth interviews in this study encompass individuals with rich experience and knowledge in the field of Lingnan culture. Purposeful sampling method is employed to select the following 6 groups as interviewees. Semi-structured interviews are conducted to delve into their insights:

1) Lingnan culture experts and scholars: Providing profound theoretical and historical knowledge about Lingnan culture, the connotation and characteristics of Lingnan cultural identity, as well as development suggestions. This aims to explore the conceptual features of Lingnan cultural identity and evaluate the portrayal of Lingnan culture in media imagery.

2) Inheritors and practitioners of Lingnan culture: Individuals engaged in traditional arts, cultural performances, handicrafts, and cultural event organizers. Through understanding their creative work

and emotional connection to Lingnan culture, this seeks to uncover the conceptual features of Lingnan cultural identity, discuss inheritance challenges and development suggestions, and evaluate the portrayal of Lingnan culture in media imagery.

3) Residents and tourists in the Lingnan region: By understanding the experiences and feelings of residents living in the Lingnan region and tourists visiting there towards Lingnan culture, this aims to explore the conceptual features of Lingnan cultural identity and evaluate the portrayal of Lingnan culture in media imagery.

4) Digital technology engineers: Understanding the characteristics of 5G technology and predicting the development prospects of image creation in the digital age.

5) Media professionals: Exploring how to produce and disseminate Lingnan culture image works in the digital age.

6) Government officials: Understanding the role of the government and policy support in the dissemination of Lingnan culture.

The sample size will be determined based on the principle of saturation, until no new information or viewpoints emerge.

In the questionnaire survey, it is essential for the research subjects to have a certain understanding of Lingnan culture. As the birthplace of Lingnan culture, the assessment of Lingnan culture and its portrayal in image dissemination by college students residing in Guangdong Province is particularly important for this study. Additionally, research found that Lingnan culture has ancient roots, extending southward to Vietnam, Thailand, Malaysia, Singapore, and Indonesia. Therefore, the overall target population consists of all university students residing and studying in the Lingnan region and university students in Southeast Asian countries who have a certain level of awareness of Lingnan culture.

In the questionnaire survey using the “Lingnan Cultural Identity Scale” the total sample size should be no less than 400, to ensure the representativeness and diversity of the sample. Three universities in Guangzhou city are selected to recruit students from different grades and majors, while a intercept survey method is employed at Bangkokthonburi University in Bangkok, Thailand, to randomly select students with knowledge of Lingnan culture. If the respondents have no knowledge of Lingnan culture, they are not required to answer. The sample groups are representative, with minimal error, and are scientifically valid.

In the questionnaire survey on “Satisfaction with Lingnan Culture Audio-visual Works” students from Guangzhou Nanfang College in Guangzhou, China are recruited as experimental subjects. Guangzhou Nanfang College is a private undergraduate institution, and its student body mostly comes from Lingnan cultural regions such as Guangdong and Guangxi provinces. They represent the successors of Lingnan culture. These students are randomly divided into experimental and control groups, each consisting of 60 people. The experimental group will watch Lingnan culture-related audio-visual works, ensuring that the content is rich and appealing, while the control group will not watch them.

Variables

Firstly, Cultural Identity and Audio-visual Communication. Through theoretical deduction and experimental methods, verifying Research Hypothesis 1, which states that digital image communication significantly enhances the level of Lingnan cultural identity among university students. The dependent variable is the level of Lingnan cultural identity, while the independent variable is digital-era Lingnan cultural image communication, measured using the ‘Lingnan Cultural Image Work Satisfaction Survey

Questionnaire. Control of confounding variables primarily involves randomization and pre-post measurement with controlled groups.

Secondly, Audio-visual Communication and Soft Power: Through literature review and in-depth interviews, it is evident that audio-visual communication can be a significant tool for enhancing a country's soft power. Therefore, audio-visual communication serves as the independent variable, and China's soft power as the dependent variable.

Thirdly, Cultural Identity and Soft Power: There exists a correlation between cultural identity and soft power. A robust cultural identity, as part of a country's soft power, represents the nation's culture, values, and attractiveness. Hence, audio-visual communication serves as the independent variable, and China's soft power as the dependent variable.

Fourthly, Indirect Effects and Mediating Variables: Audio-visual communication can indirectly influence soft power through its impact on cultural identity. In this scenario, cultural identity serves as a mediating variable, acting as a bridge influencing the relationship between the communication medium and soft power.

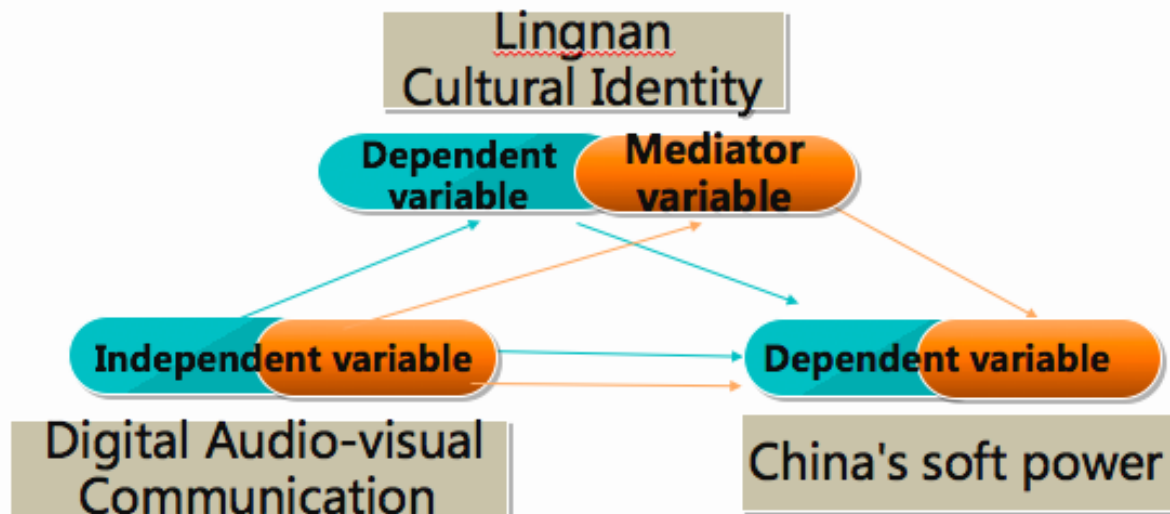

Figure 2: Variable Relationships

Research Scope

From March 2023, this study conducted in-depth interviews with six groups. A pilot study was conducted on September 5, 2023, randomly selecting a small subset of university students. A preliminary Lingnan cultural identity scale consisting of 27 items was distributed to 30 participants via the online platform Questionnaire Star (<http://www.wjx.cn>). After expert evaluation and refinement, a final scale comprising 19 items was developed. From October 10 to December 30, 2023, 400 valid questionnaires were collected from three universities in Guangzhou, China, and Bangkokthonburi University in Bangkok, Thailand. Concurrently, an experimental approach was employed with 60 individuals in both control and experimental groups at Guangzhou Nanfang College in Guangzhou. The experimental group underwent three consecutive Tuesday morning sessions watching designated Lingnan cultural audio-visual works. Both groups completed the Lingnan cultural identity scale before and after viewing, along with the 'Lingnan Cultural Audio-visual Work Satisfaction' survey. Recognizing

that focus groups typically consist of 6 to 12 participants to ensure diversity and interaction, eight individuals were selected from the 60 experimental group participants for a focused group interview to delve deeper into their perceptions and suggestions regarding the digital audio-visual works.

Research Tools

1) In-depth Interviews: Conducted through various means such as phone calls, emails, face-to-face interactions, engaging 6 groups including experts and scholars in Lingnan culture, inheritors and practitioners, residents, tourists, digital technology engineers, media practitioners, and government officials. These interviews aim to extract the conceptual characteristics of Lingnan cultural identity as well as the features and future prospects of digital technology.

2) Qualitative Research Tool Nvivo 12: Qualitative research data (such as interview recordings, transcripts, etc.) are imported into the Nvivo 12 project. Through nodes and coding, data refinement and extraction are completed.

3) Development of the Formal Lingnan Cultural Identity Scale: This scale is intended for assessing the level of Lingnan cultural identity among university students. The Likert 5-point scale method is used, quantifying items as “strongly disagree” “disagree” “neutral” “agree” and “strongly agree.”

4) Audio-visual Communication Satisfaction Survey Questionnaire: Employing the Cognitive-Affective-Behavioral model, this questionnaire quantifies the impact of digital-era Lingnan cultural audio-visual communication on the sense of identity among university students. It also examines the positive influence of this identity on China’s soft power, laying a solid foundation for the empirical analysis of the thesis.

5) Experimental Method: Employing a pre-test and post-test design, random university student subjects are allocated to experimental and control groups. They undergo pre-testing, treatment, and post-testing. Data is organized and analyzed to examine the impact of digital audio-visual works on the level of Lingnan cultural identity among university students. The Lingnan cultural audio-visual works viewed by the experimental group include documentaries: “Taste of Old Guangzhou” “Taste of Shunde” 4K archaeological documentary “The Origin of Lingnan, Exploring Ancient Guangdong” VR documentary “From the Greater Bay Area” city audio-visual promotional videos, short videos featuring songs and dances, etc.

6) Statistical Analysis: Utilizing statistical methods and SPSS software to analyze the collected data.

Data Collection

The data collection process commenced in January 2023 and employed diverse methodologies for a comprehensive and scientific approach to the research.

1) Qualitative Data Collection

Firstly, in January 2023, existing relevant scales were referenced through literature analysis, including the MEIM scale for ethnic identity (Phinney J S, 1992), and the Traditional Chinese Medicine Cultural Identity Scale (Pan, 2021). A standardized scale production protocol was extracted from these references.

Thirty-five articles were retrieved from Lingnan culture-related literature and works, extracting the conceptual characteristics of Lingnan cultural identity across dimensions such as regional sentiments, historical legacies, language and dialects, local customs, arts and culture, religious beliefs,

societal values, cultural symbols, innovation, and community belonging. Utilizing the Grounded Theory research method, original entries were coded and classified to derive key concepts and categories from qualitative data. Under the node “Conceptual Characteristics of Lingnan Cultural Identity” sub-nodes such as “Cognition of Lingnan Culture” “Emotional Connection with Lingnan Culture” and “Behavioral Aspects of Lingnan Culture” further delineated individual conceptual characteristics. Independent incremental coding was performed by research team members, resulting in 3 categories and 27 entries.

Secondly, from March 2023, in-depth interviews were conducted with six distinct groups, comprising experts, heritage bearers, practitioners, residents, tourists, digital technology engineers, media professionals, and government officials. Interview outlines varied slightly based on interviewees’ identities but uniformly included queries related to “Cognition of Lingnan Culture” “Emotional Connection with Lingnan Culture” and “Behavioral Aspects of Lingnan Culture.” Interviews were recorded and transcribed concurrently to ensure accurate documentation of key points and avoid errors arising from singular recording methods. Remaining impartial, the interviews referenced the provided outline while encouraging participants to express their thoughts freely. Interviews concluded when discussions lacked novelty. Employing semi-structured face-to-face interviews and probing for details, the recorded interviews were transcribed into textual data, generating 20 initial items, such as “Lingnan culture emphasizes family harmony and social values” and expanded the initial pool to 47 items.

Thirdly, expert evaluations were conducted to create the preliminary measurement scale. The 47-item pool was reviewed and revised by experts in cultural studies, psychology, and history in the Lingnan cultural field. Following expert opinions, the scale was optimized, revising item entries, eliminating reverse-scored items, ultimately finalizing 27 items.

Fourthly, a focused group interview was conducted on October 24, 2023, selecting 8 individuals from the experimental group of 60 participants to delve into their Lingnan cultural identity levels and gather feedback on digital audio-visual works.

2) Quantitative Data Collection

Firstly, a preliminary survey was conducted on September 5, 2023, via the Questionnaire Star website (<http://www.wjx.cn>). Using the initial 27-item Lingnan cultural identity scale, 30 questionnaires were randomly distributed among a small subset of university students, yielding 29 valid responses (96.67% effectiveness). Eight items with CITC values below 0.5 were removed, resulting in a formal scale comprising 19 items.

Secondly, a large-scale survey was conducted from October 10 to December 30, 2023, distributing the “Lingnan Cultural Identity Scale” at three universities in Guangzhou, China, and Bangkokthonburi University in Bangkok, Thailand. Employing on-site surveys for completion and retrieval, 405 questionnaires were distributed, with 400 valid responses (98.8% effectiveness). SPSS software was utilized for the analysis of valid responses.

Thirdly, an experimental approach was implemented at Guangzhou Nanfang College in Guangzhou, with 60 participants each in the experimental and control groups. Commencing from October 10, the experimental group collectively viewed specified Lingnan cultural audio-visual works for three consecutive Tuesday mornings. Pre- and post-viewing, both groups completed the Lingnan cultural identity scale, along with a “Lingnan Cultural Audio-visual Work Satisfaction” survey post-viewing.

Result

1) Format a Lingnan Cultural Identity Scale

Section 1 The official Lingnan Cultural Identity Scale (LCIS)

Using qualitative and empirical research methods, following standard scale compilation standards, a new Lingnan Cultural Identity Scale (LCIS) was developed and validated. The scale comprises 19 items across three measurement dimensions: 11 items (Q1-Q11) measure the cognitive dimension of Lingnan cultural identity, 5 items (Q12-Q16) capture the emotional dimension, and 3 items (Q17-Q19) focus on the behavioral dimension of Lingnan cultural identity. The specific content of the LCIS items is as follows:

Q1: I believe that Lingnan culture has nurtured the unique spiritual style of Lingnan people and continuously enriched the connotation of Chinese culture.

Q2: I believe that marine culture has nurtured a pragmatic, open, compatible, and innovative Lingnan culture, creating, inheriting, and developing intangible cultural heritage with distinct historical characteristics, regional colors, and rich connotations.

Q3: I know that Guangdong music, Cantonese opera, and Lingnan Painting School are known as the three major artistic treasures of Lingnan.

Q4: I am familiar with traditional festivals and activities in Lingnan, such as the Polo Birthday Temple Fair, Dragon Boat Race during the Dragon Boat Festival, Temple Fair, Flower Street Shopping, Muyu Song, Lion Dance, Qiqiao Festival, etc.

Q5: I know that Xiguan copper making, Cantonese embroidery, brick carving, olive carving, Shiwan pottery, and Tongcao Painting are traditional handicrafts in the Lingnan region.

Q6: I know that Lingnan cuisine culture has a great regional influence in China, represented by Cantonese cuisine, which is one of the eight major cuisines in China.

Q7: I know that there are Cantonese dialects, Chaoshan dialects, and Hakka dialects in the Lingnan region.

Q8: I know that Lingnan culture and architectural culture embody an enterprising spirit of “inclusiveness, daring to innovate, and drawing on the strengths of others” everywhere. Among them, the arcade, Hakka Wailong House, and Kaiping Diaolou not only have a blend of Chinese and Western styles, but also have a strong local customs atmosphere.

Q9: I agree with the concrete images of Lingnan culture, such as Guangzhou Tower, Wuyang Sculpture, Spring Festival Flower Market, Manchu Window, Wing Chun Quan, Huang Feihong, Sun Yat sen, Liang Qichao, etc., which are very influential.

Q10: I know that Huineng, the sixth ancestor of Zen Buddhism in China, is known as one of the top ten thinkers in the world and is listed alongside Confucius and Laozi as the Three Sages of the East.

Q11: I know that Lingnan culture values family harmony and social harmony.

Q12: I feel happy living in the Lingnan region.

Q13: I believe that the Lingnan cultural industry in the digital era should increase the application of digital media and integrate traditional culture with modern elements.

Q14: I believe that the academic community should increase research and education on Lingnan culture.

Q15: I believe that we can increase cultural exchanges and cooperation with other countries and regions to promote the dissemination of Lingnan culture.

Q16: I believe that the government's policies and legal framework are crucial for the protection and development of Lingnan culture.

Q17: I am willing to watch documentaries, microfilms, TV dramas, or VR or AR works related to Lingnan culture.

Q18: I am willing to be exposed to Lingnan culture and express my emotions towards it through language, behavior, or social media.

Q19: I believe that I have a responsibility to inherit and protect Lingnan culture.

Section 2 Reliability Analysis (Table 1)

sample size	Item	Cronbach. α
400	19	0.937

Table 1: Reliability Analysis Result

The Cronbach's coefficient of 0.937 indicates that the questionnaire demonstrates high reliability and internal consistency, capable of yielding dependable and stable results. Additionally, this result suggests that these 19 items exhibit considerable similarity and consistency when measuring the same concept or trait. Consequently, the questionnaire can be considered an effective measurement tool suitable for evaluating relevant characteristics or behaviors of the research subjects."

Section 3 Validity Analysis (Table 2)

Items	Factor1	Factor 2	Factor 3	Commonality
1	0.70	0.21	0.30	0.622
2	0.69	0.11	0.33	0.601
3	0.29	0.15	0.74	0.664
4	0.33	0.19	0.76	0.723
5	0.22	0.15	0.84	0.782
6	0.45	0.47	0.14	0.447
7	0.80	0.11	0.13	0.669
8	0.69	0.11	0.44	0.679
9	0.76	0.20	0.31	0.720
10	0.27	0.06	0.83	0.767
11	0.63	0.32	0.25	0.562
12	0.51	0.50	0.21	0.562
13	0.46	0.54	0.24	0.562

Items	Factor1	Factor 2	Factor 3	Commonality
14	0.57	0.57	0.19	0.677
15	0.63	0.47	0.30	0.706
16	0.34	0.78	0.11	0.731
17	0.10	0.88	0.14	0.808
18	0.14	0.87	0.07	0.788
19	0.08	0.87	0.07	0.769
Eigenvalues (pre-rotation)	9.22	2.44	1.18	-
Variance Explained % (pre-rotation)	48.51%	12.85%	6.21%	-
Cumulative Variance Explained % (pre-rotation)	48.51%	61.36%	67.58%	-
Eigenvalues (post-rotation)	4.93	4.52	3.39	-
Variance Explained % (post-rotation)	25.93%	23.79%	17.85%	-
Cumulative Variance Explained % (post-rotation)	25.93%	49.73%	67.58%	-
KMO	0.928			-
Bartlett's Sphericity Value	5650.076			-
df	171.000			-
p	-			-

Table 2: Validity Analysis Result (Items 1-19 are Q1-19 of ICIS)

The validity analysis data indicates that the questionnaire demonstrates good structural validity, effectively reflecting respondents' attitudes and behaviors. The distinction among the three factors of the questionnaire is notably strong, highlighting its good discriminant validity. Additionally, the KMO value, Bartlett's sphericity test, and df data also confirm the questionnaire's strong validity. Therefore, this questionnaire can be utilized for further research and investigations.

2) Measuring the level of Lingnan cultural identity among university students.

Result 1: Further analysis was conducted with items Q1, Q2, Q11, Q15, Q18, and Q19 of the scale representing implicit cultural identity in Lingnan, while items Q3 to Q10, Q12 to Q14, Q16, and Q17 were regarded as indicators of explicit cultural identity in Lingnan. The results showed a difference in the samples' identification with the explicit and implicit aspects of Lingnan culture, as follows: Explicit Culture = 4.103 < Implicit Culture = 4.653. $F = 24.402$, $p\text{-value} = 0.000$. It is evident that

university students have a higher level of recognition for the implicit aspects of Lingnan culture compared to the explicit ones (Table 3).

	Mean	minimum	maximum	N
Explicit Cultural Identity of Lingnan Culture	4.103	1.09	6.00	401
Implicit Cultural Identity of Lingnan Culture	4.653	2.03	6.00	401

Table 3: Comparison of Identification between Lingnan Explicit Culture and Hidden Culture

Result 2: According to the regression analysis, the regression coefficient of residence time in Lingnan region (independent variable 4) is 0.27, with a t-value of 8.60 and a p-value far less than 0.001, indicating that residence time in Lingnan region has a significant impact on the dependent variable. The longer one lives in the Lingnan region, the higher their level of Lingnan cultural identity (Table 4).

options	regression coefficient	t	p	VIF
7. Your residence time in Lingnan area	0.27	8.60	0.000**	1.07
sample size	400			
* p<0.05 ** p<0.01				

Table 4: The regression analysis results

3) To explore the impact factors of Lingnan cultural audio-visual communication on college students' Lingnan cultural identity.

Result 3: Digital audio-visual communication can significantly enhance the cognitive, emotional, and behavioral recognition of Lingnan culture among college students. The pre-test and post-test values of Lingnan cultural identification for the experimental and control groups underwent both cross-sectional and longitudinal sample t-tests, as shown in the table 5 below (Table 5).

	pre-test mean	post test mean	T	p
Control group	3.608	3.610	0.121	0.787
Experimental group	3.597	4.622	4.657	0.000**
T	0.474	5.740	-	-
p	0.655	0.000**	-	-

** p<0.01

Table 5: The pre-test and post-test data of the control group and the experimental group.

(1) Cross-sectional Analysis: The post-test mean of the experimental group, 4.622, is greater than the pre-test mean, 3.597, indicating a significant increase in Lingnan cultural identification after the experimental treatment. Meanwhile, the control group's post-test mean is 3.610, similar to its pre-test mean of 3.608, suggesting no significant difference in Lingnan cultural identification levels between the control group's post-test and pre-test values.

(2) Longitudinal Analysis: The sample description indicated no significant difference in Lingnan cultural identification between the pre-test experimental and control groups. After the experimental treatment, the post-test mean of the experimental group, 4.622, surpasses the post-test mean of the control group, 3.610, signifying a significant increase in Lingnan cultural identification for the experimental group following exposure to visual media, compared to the control group.

Result 4: According to the results of the analysis of variance presented in Table 6, it is evident that there is a significant difference between the independent variable (willingness to watch promotional videos, documentaries, short films, TV dramas, or VR/AR works related to Lingnan culture) and the dependent variable (I feel responsible for inheriting and protecting Lingnan culture) (Table 6).

13. I am willing to watch promotional videos, documentaries, microfilms, TV dramas, VR, AR works related to Lingnan culture(mean ± standard deviation)				F	p	
2.0(n=10)	3.0(n=67)	4.0(n=162)	5.0(n=161)			
15. I believe it is my responsibility to inherit and protect Lingnan culture.	2.90±0.57	3.28±0.95	3.85±0.68	4.79±0.47	111.719	0.000*

* p<0.05 ** p<0.01

* p<0.05 ** p<0.01

Table 6: The results of the analysis of variance

The F value of 111.719 indicates that at a 95% confidence level, the independent variable 1 has a significant impact on the dependent variable. From a mean perspective, as the independent variable 1 increases from “strongly disagree” to “strongly agree” the mean of the dependent variable increases from 2.90 to 4.79. This suggests that the higher the willingness to watch promotional videos, documentaries, short films, TV dramas, or VR/AR works related to Lingnan culture, the higher the perceived responsibility for inheriting and protecting Lingnan culture. After individual interviews with

some respondents, it was revealed that they believed that through these works, they could gain a deeper understanding and appreciation of the charm of Lingnan culture, leading to a stronger willingness to protect and inherit it. Therefore, disseminating and promoting Lingnan cultural image works is an effective strategy to raise awareness of one's responsibility and engage more people in the protection and inheritance of Lingnan culture.

Result 5: Factors influencing university students' satisfaction with Lingnan cultural audio-visual works. After distributing a satisfaction survey questionnaire on Lingnan cultural digital audio-visual works, supplemented by focus group interviews, it was found that the influencing factors of college students' satisfaction with Lingnan cultural digital audio-visual communication involve multiple aspects:

1) Content Quality and Diversity: Most people are satisfied or very satisfied with the content of visual works. The quality and diversity of image content directly affect audience satisfaction. High quality, diverse, and attractive content can often improve audience satisfaction.

2) Expression and Visual Effects: Most people are satisfied or very satisfied with the audio-visual effects of visual works. The shooting techniques, visual aesthetics, editing techniques, and degree of digital application all have an impact on the image satisfaction of college students.

3) Information Transmission and Clarity: Most people believe that "after watching the video works just now, they have a better understanding of Lingnan culture" and "the video works just watched can express the characteristics of Lingnan culture". The clarity of information transmission and the comprehensibility of content also have an impact on audience satisfaction.

4) Identity and Emotional Resonance: Most people believe that the dissemination of Lingnan cultural images can enhance their sense of identity with Lingnan culture. Watching Lingnan cultural image works can generate positive emotions such as identification (71.67%), enhanced understanding (71.67%), pride (73.33%), and stimulation of inheritance intention (60%). This indicates that whether the image content can evoke emotional resonance among the audience, whether the story is strong, and whether it is engaging are important factors that affect satisfaction. It also indicates that the dissemination of Lingnan cultural images plays a positive role in promoting and inheriting Lingnan culture.

5) Personal Factors of the Audience: The majority of people's preferences for the content of Lingnan cultural image works are as follows: traditional festivals and customs (86.67%), Lingnan cuisine (86.67%), Lingnan art forms (65%), Lingnan cultural and historical inheritance (63%), scenic spots and architecture (61%), indicating that the respondents' preferences for the content of Lingnan cultural image works mainly focus on traditional festivals and customs, Lingnan cuisine Lingnan art forms and the historical inheritance of Lingnan culture. These contents can be a key focus when producing Lingnan cultural image works. The personal preferences, interests, cultural background, and viewing experience of the audience may also affect their satisfaction with the visual works.

From the perspective of favorite video styles, traditional narrative style (96.67%) is the most popular video style, documentary style (70%) is the second most popular video style, realistic style (60%) is the third most popular video style, followed by experimental style (43.33%) and cinematic art style (33.33%). The traditional narrative style is the most popular video style, while the abstract art style is the least popular video style. Documentary style, realistic style, and experimental style also have a certain degree of popularity.

From the perspective of video platform, the most people choose to watch on Bilibili platform (81.67%), followed by Tiktok (63.33%), Tencent Video (50%) and Lichi (26.67%). The viewing rates on YouTube (13.33%) and Youku (20%) platforms are relatively low. It can be seen that the Bilibili platform

is the most popular platform for respondents to watch Lingnan cultural video works, followed by Tiktok, Tencent Video and Litchi. The viewing ratio of YouTube and Youku is relatively low.

3) Create a Guideline for “Historical Narrative+Digital Technology” in Audio-visual Communication. Firstly, the theory of historical narrative is a method used to explore and interpret historical events and phenomena. It focuses on studying historical stories, narratives, and storytelling methods, suggesting that history is constructed and conveyed through stories and narratives. This theory emphasizes the significance of historical stories in shaping people’s understanding of past events. It also highlights how factors like values, viewpoints, and the storyteller’s position in historical narratives can influence people’s perceptions of historical events. Within the context of Lingnan cultural image dissemination strategies, the theory of historical narrative can assist in shaping and conveying the stories and history of Lingnan culture. By utilizing digital visual media, it enables individuals to gain a more vivid and in-depth understanding of the cultural heritage and traditional values of the Lingnan region, thereby enhancing the audience’s sense of identification and comprehension of this culture. The specific suggestions are as follows:

Historical Narrative Purpose: To explore the purpose and significance of historical narrative, including understanding historical truth, shaping historical ideology, and conveying values.

Historical Facts and Events: The theory of historical narrative divides history into two levels: events and stories. Historical facts are facts and events that occur in history, and historical events are the interpretation and presentation of these historical facts, serving as the foundation of historical narrative. By exploring the rich historical resources of Lingnan culture, selecting representative and touching historical events or characters as the main storyline, constructing a resonant historical narrative, and presenting their lives and deeds in a narrative style, the audience can find resonance and identification in historical stories, thus better understanding the tradition and spirit of Lingnan culture.

Narrator and Viewpoint: Historical narrative theory focuses on the role and position of the narrator in historical narrative, as well as how the narrator influences the construction and interpretation of historical narrative. Multiple narrative perspectives can be used to present the historical development process of the Lingnan region, making the dissemination of images more three-dimensional and vivid, and attracting audiences with different backgrounds and interests.

Narrative Framework: The theory of historical narrative studies the structure and form of historical narrative, including the beginning, development, climax, and ending of narrative, as well as the linear or nonlinear structure of narrative. In image dissemination, adopting a structured narrative framework can help the audience better understand the historical context and development trajectory of Lingnan culture. Historical events can be organized and presented in chronological order or thematic classification, enabling the audience to clearly understand the evolution process of Lingnan culture.

The Language and Style of Historical Narrative: Modern technological means such as virtual reality and interactive imagery can be utilized to provide audiences with a participatory narrative experience. Viewers can explore the history and traditions of Lingnan culture through interactive participation, enhance their sense of participation and experience, and thus gain a deeper understanding and cognition of Lingnan culture.

Secondly, by utilizing digital media technology, we can construct a story world that carries Lingnan culture, forming a comprehensive media ecosystem of Lingnan culture. Digitalization empowers the production and dissemination of images, breaks through the aesthetic imagination of users, and brings a continuous source of creativity to promote Lingnan culture. Image dissemination follows the chain of “traditional culture - media coding - market coding - contemporary culture”, transforming Lingnan culture into contemporary popular culture, intertexturing the long-standing historical texts of Lingnan culture with the current context, effectively stimulating the enthusiasm and action of modern people, especially “digital indigenous people”, promoting digital inheritance and protection, thereby promoting the creative transformation and innovative development of China’s excellent traditional culture, and promoting the development of China’s soft power.

Through in-depth interviews, group focus interviews, and survey questionnaires, it was found that contemporary college students place greater emphasis on their expectations for the novel experiences of Lingnan culture. The current use of live performances, 3D movies, and other forms has enhanced the audience's immersive experience. AI (artificial intelligence), AR (augmented reality), VR (virtual reality) and other technologies have brought richer production methods and presentation forms to images. Therefore, deep integration with cutting-edge technology is an important direction for utilizing animation works to inherit traditional cultures such as Lingnan culture, and it is also a necessary path.

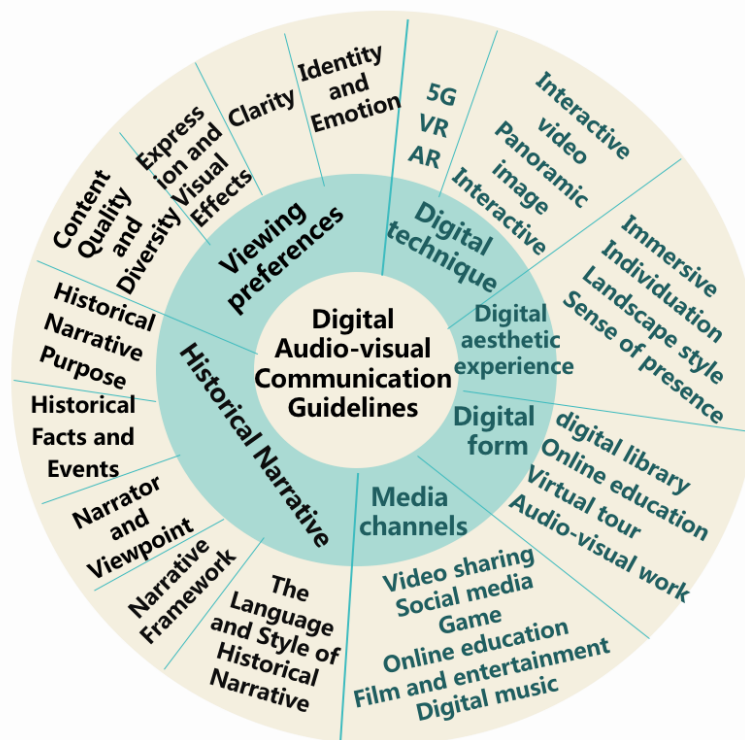

Figure 3: Historical Narrative+Digital Technology” Audio-visual Communication Guideline

Discussion

1) In the discussion of cultural identity, the attitude-emotion approach and the value-typing approach are two most representative viewpoints. The attitude-emotion approach emphasizes the close connection between cultural identity and the emotions individuals experience, such as a sense of belonging and pride. The value-typing approach focuses on the degree of alignment between cultural identity and cultural values. Due to the fact that some typical value scales commonly adopt the value-typing approach, this study also referenced research on the connotations and values of Lingnan culture when developing the scale. However, the study subsequently found that the expressions of Lingnan cultural identity mentioned by interviewees were not limited to core values and cultural connotations, but rather focused more on personal emotions. Therefore, the Lingnan cultural identity scale developed in this study is not a value scale but follows the attitude-emotion approach.

2) Previously, researchers found that contemporary university students had a low level of awareness of Lingnan culture, with “79.82% of students having very little understanding, and 20.18% having a vague understanding” (Huo & Sun, 2017). In contrast to these findings, this study, based on the Lingnan cultural identity scale developed, distributed questionnaires and found that the overall

level of identification with Lingnan culture among university students in the Lingnan region is not low. However, significant differences were observed in terms of length of residence, explicit cultural awareness, and implicit cultural awareness.

Conclusion

Currently, research on the level of identification with Lingnan culture mostly relies on qualitative methods, lacking standardized scales and empirical analysis. Understanding of the current status of Lingnan cultural identity remains primarily at the level of experience and conceptual cognition. There is a research gap regarding how university students' identification with Lingnan culture and image dissemination further influence China's soft power. This study breaks through previous literature and empirical research methods by combining qualitative and empirical research. Based on in-depth interviews and analysis of survey questionnaires, the study utilizes cultural identity theory, grounded theory, historical narrative theory, cognitive-affective-behavioral models, and coding techniques to develop, for the first time, a Lingnan cultural identity scale with good reliability and validity, providing a measurement tool for assessing the level of Lingnan cultural identity. Simultaneously, through a survey on satisfaction with Lingnan cultural image works, the study explores the mechanism through which image dissemination affects university students' identification with Lingnan culture, constructing an "historical narrative + digital strategy" image dissemination model to enhance university students' level of identification with Lingnan culture and contribute to the development of China's soft power. The research questions have strong theoretical value and innovation, helping to supplement and improve the theoretical research system and content of Lingnan cultural identity and laying an important foundation for subsequent related research.

Recommendations

Implication of the Study

Firstly, it contributes to the thriving rural cultural and tourism industry. Leveraging the distinctive allure of the excellent traditional culture of Lingnan, such as making full use of historical cultural landmarks, renowned stories, and literary works, the initiative introduces representative provincial intangible cultural heritage projects. By delving deeply into folk arts, operas, and other vibrant cultural elements, it not only empowers the revitalization of rural tourism but also propels the creative transformation and innovative development of Lingnan's traditional culture.

Secondly, it fosters the development of the cultural industry and generates employment opportunities. The dissemination of Lingnan culture drives the growth of the cultural industry, encompassing fields like film production, creative cultural products, and digital media technology. The advent of the digital age has significantly altered the landscape of cultural dissemination. In recent years, Lingnan culture has expedited its digital transition, achieving notable milestones. Initiatives like establishing the Lingnan Cultural Network Digital Platform, the world's largest Cantonese original audio aggregation mobile application "Listen to Cantonese" app, creating the first provincial-level physical museum focused on regional dialects—the Lingnan Dialects Cultural Museum, and the first comprehensive financial museum in South China—the Lingnan Financial Museum. Productions such as the 4K archaeological documentary "The Origins of Lingnan: Exploring Ancient Yue" and the VR documentary "From the Greater Bay Area" leverage the potency of 5G media technology to invigorate the core of Lingnan culture, presenting Chinese stories in a contemporary and appealing manner.

Thirdly, it promotes international exchanges and integration, contributing to the development of China's soft power. Within the context of the "Belt and Road" initiative, thorough research on how to disseminate Lingnan culture globally through digital media and judicious application of VR technology and various other communication methods for showcasing traditional culture can facilitate cultural exchange and understanding. This, in turn, enhances urban image projection, fosters international cultural exchange and integration, and augments China's soft power development.

Lastly, it provides a reference for policy formulation. The experience and outcomes achieved through the propagation of Lingnan culture in the study can offer constructive insights and decision-making support to government management entities and industry associations in formulating policies conducive to the prosperous development of Lingnan cultural initiatives.

Recommendations for Future Research

Firstly, given the strong implicit and constructive characteristics of cultural identity, which is an extremely complex social phenomenon, coupled with limited empirical research references and limited number of interview samples, there may be unexplored statement items. The content of the scale and the extracted dimensions of identity are still lacking, and some existing measurement items are also worth continuous discussion and refinement. In addition, due to limited research time and funding, the sample size of this study is still limited, and the majority of the obtained samples are concentrated in the Guangzhou area, without involving urban-rural differences, which may limit the generalizability of the research conclusions. Future research can attempt to conduct large-scale surveys targeting a wider range of regions, or conduct surveys and comparative analysis between regions, in order to validate this scale.

Secondly, in the manipulation of the independent variable "Lingnan Cultural Image Communication", only the manipulation of new media communication content has been involved, and the manipulation of new media communication application platforms or forms, especially digital image communication forms, has not been included, which to some extent affects the validity of the experimental research. The next stage requires the study of strategies and methods for the dissemination of Lingnan cultural images in the digital era through a relatively large number of digital image works.

References

- Chen, J. Y., & Liu, W. (2022). Study on the cultural identity path of young people in Guangdong, Hong Kong, and Macao—An analysis based on the perspective of Lingnan culture communication. *Southern Media Studies*, (03), 103-108.
- Chen, M., & Deng, K. W. (2023). Exploring the path of integrating Lingnan culture into the cultivation of young Marxists in Guangdong universities. *Journal of Hubei Open Vocational College*, 22, 130-132.
- Du, F. (2020). Study on the "going out" of Lingnan culture under the background of the Belt and Road Initiative. *Journal of Cultural Studies*, (11), 6-10.
- Fan, J. (2009). Research on the crisis of cultural identity among new generation university students. *Journal of China Youth Political College*, (06), 11-16.
- Huang, Y. W. (2018). On the interactive relationship between regional culture and national cultural soft power. *Chongqing Social Sciences*, (01), 115-121.

- Jin, X. (2023). Chinese traditional culture in the metaverse: Innovative display methods in the digital age. *Art Appreciation*, (27), 9-12.
- Liang, C. P. (2022, May 6). Joseph Nye: Excellent traditional culture is an important source of China's soft power. *Chinese Social Sciences Today*, 003.
- Liu, X., & Dai, Y. (2023). Cultural construction of community: Value orientation and practical approach of "Belt and Road" image communication. *Chinese Television*, (10), 23-27.
- Lu, J. (2020). On the role of Lingnan culture in enhancing the urban brand image design of Guangzhou. *China Nationalities Expo*, (10), 65-66.
- Lu, Y. L. (2012). Cultural identity issues among contemporary Chinese youth. *Contemporary Youth Research*, (05), 1-5.
- Lv, L. (2023). Cross-cultural dialogue and communication in films from the perspective of interculturality. *Sichuan Drama*, (10), 90-95.
- Ma, J. (2019). Study on the international influence of socialist core values under the background of the Belt and Road Initiative—From the perspective of international communication of Lingnan culture. *Social Sciences Front*, (03), 16-20.
- McLuhan, M. (2000). *Understanding Media: The Extensions of Man* (Translated by He Daokuan). Beijing: The Commercial Press.
- Niu, X. Y. (2018). Lingnan culture and social changes in Ming Dynasty Guangdong. *Cultural Relics Identification and Appreciation*, (08), 46-48.
- Pan, X. Y. (2021). Research on cultural identity of traditional Chinese medicine in the new era: Scale design, current situation investigation, and discussion of countermeasures (Doctoral dissertation, Hubei University of Chinese Medicine).
- Phinney, J. S. (1992). The multigroup ethnic identity measure: A new scale for use with diverse groups. *Journal of Adolescent Research*, 7, 156-176.
- Ran, H., & Deng, Q. (2012). From internet usage to cultural identity: A quantitative study based on college students. *Modern Communication (Journal of Communication University of China)*, (06), 115-118.
- Stern, H. H. (1992). *Issues and options in language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Wang, F. (2018). The influence of Lingnan culture on international students in Guangzhou (Master's thesis, Guangdong University of Foreign Studies). Retrived: 08/09/2023. From <https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD201901&filename=1018870513.nh>
- Xia, D. Y., & Lu, Y. Q. (2023). New opportunities for the dissemination of excellent traditional Chinese culture images in the era of metaverse. *China Publishing Journal*, (Z1), 15-19

-
- Yuan, Z., & Wang, H. F. (2019). Construction of local cultural identity in the global communication context. *Studies and Practices*, (07), 127-132
- Zhang, K., & Lu, X. Z. (2023). Study on the soft power of Chinese traditional culture in international communication. *International Public Relations*, (13), 53-55
- Zhong, Y. (2021). Research on the inheritance and innovation of Lingnan culture in the new era—A visualization analysis based on bibliometrics. *Inside and Outside of Orchid Terrace*, (34), 22-24. doi: CNKI: SUN.0.2021-34-008.
- Zeng, D. (2021, December 14). Lingnan culture in specific time and space—The origin, development, characteristics, and limitations of Lingnan culture. *Telling the Chinese Story Well in Social Organizations—The Sixth Theme Lecture of the 2021 Guangdong Cultural Forum and Academic Annual Meeting*. Retrieved: 10/10/2023. from <https://baijiahao.baidu.com/s?id=1719096628327224064&wfr=spider&for=pc>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.45

การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน

Japanese Cultural Communication In Role-Playing Games From China

สุกัญญา บุรณเดชาชัย^{1*}, วรชัญญะวันตร์ ชัยรัตน์², & ณัฐธิดา คำประเสริฐ³Sukanya Buranadetchachai^{1*}, Warattawan Chairat², Nuttida Kumprasrt³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. รศ.ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย*

Assoc.Prof.Dr.Sukanya
Buranadetchachaiคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Bachelor of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: sukanya.bur@bkkthon.ac.th

2. วรชัญญะวันตร์ ชัยรัตน์

Warattawan Chairat

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Bachelor of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: warattawan.cha@bkkthon.ac.th

3. ณัฐธิดา คำประเสริฐ

Nuttida Kumprasrt

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Bachelor of Communication Arts,
Bangkokthonburi University, Thailand.
Email: nattida.kum@bkkthon.ac.th

คำสำคัญ

วัฒนธรรมญี่ปุ่น; เกมสวมบทบาท; NPC; ความ
ขัดแย้งจีนญี่ปุ่น; วิดีโอเกม; RPG

Keywords:

Japanese Cultural; Role-Playing
Games; NPC; Conflict Between Japan
And China; Video Game; RPG

Article history:

Received: 01/02/2024

Revised: 30/04/2024

Accepted: 07/06/2024

Available online: 13/08/2024

ABSTRACT

The research on "Japanese Cultural Communication in Role-Playing Games from China" is a qualitative research work focusing on content analysis and media analysis. It involves analyzing role-playing video games from Chinese developers that communicate Japanese culture through characters, key content, and the essence of the storyline. This includes incorporating Japanese culture elements such as legends, attire, and the lifestyle of Japanese people as central themes in the content, following theoretical frameworks related to cultural diffusion theory, cultural transmission theory, language-focused communication theory, and semiotic communication theory. The data analysis is based on a review of literature related to the aforementioned theories and relevant research works. Data collection relies on video game sources in the role-playing genre that prominently feature Japanese cultural communication, including games like Naraka: Bladepoint by Tencent, Onmyoji by NetEase Games, and Genshin Impact by Hoyoverse, totaling three games. The study finds that the characteristics and patterns of Japanese cultural communication in various aspects through role-playing video games from China span across 13 dimensions, referencing Japanese culture concepts (Damrong, 2549:47-51). The study also notes that the portrayal of Japanese culture through these games is intricately woven into the ten important components of video games, referencing narrative storytelling theory (Phawadee, 2540), with Chinese game developers making efforts to communicate Japanese culture positively through elements such as costumes, language, food, and even lifestyle. The artistry and intricacy of Japanese culture presented to players are crafted to immerse and entertain them. Additionally, the overall portrayal of Japanese NPC (non-player characters) traits in these three games indicates a positive view of Japanese culture by Chinese game developers, despite historical

How to Cite:

Buranadechachai, S. et al. (2024).
Japanese Cultural Communication In
Role-Playing Games From China.
Journal Dhamma for Life, 30(3), 200-
225.

tensions between the two nations. The research suggests that Chinese individuals, or at least Chinese video game developers, do not let past conflicts influence the significant role of Japanese culture in their communication efforts. Instead, they showcase a global admiration for Japanese culture through their video games, reaching audiences worldwide and not limited to any specific country. The popularity of these games further confirms the success of communicating Japanese culture from the perspective of these Chinese game developers, demonstrating the broad impact of their cultural communication efforts.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์สื่อ ซึ่งหมายถึงวิดีโอเกมแนวสวมบทบาทจากบริษัทผู้ผลิตสัญชาติจีน ที่มีการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านตัวละคร เนื้อหาสำคัญ และแก่นของเรื่องราวภายในเกม รวมถึงหยิบยกเอาวัฒนธรรมญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นตำนาน การแต่งกาย และวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นมาเป็นแกนสำคัญของเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการสื่อสารวัฒนธรรม ทฤษฎีเกี่ยวกับการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม แนวคิดทฤษฎีการสื่อสารเชิงวัจนภาษา และเชิงอวัจนภาษา โดยใช้แบบวิเคราะห์ข้อมูลที่ออกแบบขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดทฤษฎีในข้างต้น และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาศัยแหล่งข้อมูลประเภทวิดีโอเกมแนวสวมบทบาท ที่มีการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นแกนสำคัญของเนื้อหา ได้แก่ เกม Naraka: Bladepoint จากบริษัท Tencent เกม Onmyoji จากบริษัท NetEase Games และเกม Genshin Impact จากบริษัท Hoyoverse ทั้งหมด 3 เกม โดยทำการทบทวนวรรณกรรมเนื้อหาของทั้ง 3 เกม ผลการศึกษาพบว่าลักษณะและรูปแบบของการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่น ในด้านต่างๆ ผ่านวิดีโอเกมแนวสวมบทบาทจากประเทศจีน ทั้งหมด 13 ด้าน อ้างอิงตามแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น (ดำรงค์ ฐานดี, 2549:47-51) โดยมีลักษณะและรูปแบบของการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นสอดแทรกเข้ามาในองค์ประกอบสำคัญ 10 องค์ประกอบของวิดีโอเกม อ้างอิงจากทฤษฎีการเล่าเรื่อง (ภาวดี ทิพย์รักษ์, 2540) และวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ผู้ผลิตพยายามสื่อสารผ่านวิดีโอเกมแนวสวมบทบาททั้ง 3 เกม ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกาย ภาษา อาหาร หรือแม้กระทั่งวิธีการดำเนินชีวิต ศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏสู่สายตาของผู้เล่นล้วนมีความเป็นศิลปะ มีเรื่องราวที่ถูกสรรค์สร้างมาอย่างประณีตเพื่อให้ผู้เล่นได้ซึมซับ และเพลิดเพลิน และจากภาพรวมอุปนิสัยของ NPC ที่มีลักษณะเป็นชาวญี่ปุ่นของทั้ง 3 เกมแล้ว สามารถบอกได้ว่าบริษัทผู้ผลิตเกมสัญชาติจีนทั้ง 3 เกม มีมุมมองต่อวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเชิงบวก ถึงแม้ว่าตามประวัติศาสตร์แล้ว ทั้งสองชาติเคยมีความบาดหมางระหว่างกันในอดีตก็ตาม ผลการวิจัยสามารถบอกได้ว่าชาวจีน หรืออย่างน้อยก็กลุ่มผู้ผลิตวิดีโอเกมสัญชาติจีนเหล่านี้ ไม่ได้ถือเอาความบาดหมางจากเหตุการณ์ความขัดแย้งกันในอดีตเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่น กลับแสดงให้เห็นถึงความนิยมชมชอบในวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านสื่อวิดีโอเกมของพวกเขา ซึ่งส่งต่อไปยังผู้บริโภคทั่วโลก ไม่

จำกัดแค่ในประเทศใดประเทศหนึ่ง ความนิยมในตัวเกมยังเป็นสิ่งยืนยันถึงความสำเร็จในการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในมุมมองของเหล่าผู้ผลิตเกมสัญชาติจีนกลุ่มนี้ว่าสามารถแพร่กระจายให้ผู้เล่นรับรู้ได้อย่างกว้างขวาง

บทนำ

สื่อมวลชนอยู่ในฐานะที่เป็นสถาบันสำคัญสถาบันหนึ่งที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมและวัฒนธรรม เนื่องจากสาเหตุที่ว่าสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น นวนิยาย หนังสือ นิตยสาร แม้กระทั่งในปัจจุบัน สื่อประเภทวิดีโอเกม ทั้งเกมคอมพิวเตอร์ และเกมพกพา ล้วนถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารประเพณี ทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ตลอดจนแนวคิดต่างๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของดังนั้น สื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือ และกลไกสำคัญในการเผยแพร่แนวคิด ภาพจำ และวัฒนธรรมที่สามารถสื่อสารออกไปถึงกลุ่มคนในชาติอื่นๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ

ภาพที่ 1: วัฒนธรรมการแต่งกายแบบญี่ปุ่น

ที่มา : เว็บไซต์ www.study.com

แนวคิดหนึ่งในการแสวงหาความรู้ทางสาขามานุษยวิทยา ที่เรียกว่า Visual Anthropology ซึ่งกล่าวถึงคุณูปการของสื่อทางด้านภาพ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือที่มีภาพเป็นส่วนประกอบ ภาพยนตร์ วิดีโอเกม กับการแสวงหาความรู้เชิงประจักษ์ (Empiricism) ไว้ว่า สื่อด้านภาพนั้นมีส่วนช่วยในการบันทึกและสะท้อน ระบบคิด

และผลผลิตทางวัฒนธรรมต่างๆ ของผู้คนในสังคมไว้ภายในอันจะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาเชิงชาติพันธุ์ (พรรณาราย โอสถาภิรัตน์, 2546, น. 47-81) แม้จะมีข้อถกเถียงกันไม่น้อย ทั้งในแวดวงนักมานุษยวิทยาหรือนักวิชาการด้าน สื่อสารมวลชนเองก็ตาม ถึงการทำหน้าที่อันชื่อตรงของสื่อทางด้านภาพ เช่น สื่อภาพยนตร์ ภาพถ่าย หรือวิดีโอเกม ในการบันทึก สะท้อน หรือถ่ายทอดวัฒนธรรมต่างๆ ว่ามิได้บรรจุไว้ซึ่งความจริงทั้งหมด อยู่ภายใน หากแต่มีการ "จัดฉาก" ขึ้นใหม่เพื่อให้ดูเสมือนจริงแต่อย่างน้อยสิ่งหนึ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือ "ภาพ" ก็ยังคงแสดง "ความจริง" ได้ละเอียดและเหมือนจริงมากกว่าการจดบันทึกผ่านภาษาเขียน อีกทั้งผู้ดูก็ยัง "มองเห็น" ได้ด้วยสายตาของตนเอง เกิดความคิดและอารมณ์ร่วมกับภาพที่ปรากฏ ดังคำกล่าวที่ว่า "ภาพหนึ่งภาพมีค่าเท่ากับคำพูดหนึ่งพันคำ" (One picture is worth a thousand words) กอปรกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) เข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษา ตลอดจนการเป็นช่องทางของกิจกรรมเพื่อความบันเทิงรูปแบบใหม่ของคนในยุคปัจจุบัน สื่อใหม่ (New Media) ที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันคงไม่พ้นสื่อออนไลน์ ที่ทำให้ผู้คนจำนวนมากต้องนำตัวเองและระบบธุรกิจเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เนื่องด้วยเป็นเครือข่าย ที่สามารถเชื่อมผู้คนทั้งโลกเอาไว้ด้วยข้อมูลและบริการต่างๆ มากมาย ประกอบกับปัจจัยทางด้านเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีราคาถูกลง ส่งผลให้การหาซื้อหามาเป็นอุปกรณ์ส่วนบุคคลมีราคาถูกลงหรือรวมทั้งการใช้บริการตามร้านอินเทอร์เน็ตทั่วไปก็มีความสะดวกและราคาถูกกว่าในอดีตมาก รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและการเจริญเติบโตทางด้านธุรกิจอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Hi Speed Internet) ส่งผลให้วัยรุ่นในปัจจุบันสามารถนำสื่ออินเทอร์เน็ตไปใช้ในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างมากมาย ซึ่งหนึ่งในรูปแบบที่ได้รับความนิยมนั้นคือ การเล่นเกมผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียก กันโดยทั่วไปว่า "เกมออนไลน์" หรือเกมที่ต้องเล่นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จุดเริ่มต้นของการเล่นเกมผ่านเครื่องเล่นอิเล็กทรอนิกส์มีมาเป็นเวลานานหลายสิบปีแล้ว โดยมีการพัฒนารูปแบบให้มีความน่าสนใจมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการเป็นวิดีโอเกม เนื่องจากการเล่นเกมผ่านทางเครื่องคอนโซล ต่อเข้ากับเครื่องโทรทัศน์ ผู้เล่นไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือมีความถนัดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มากนัก เนื้อหาของเกมมีลักษณะเรียบง่ายและไม่ซับซ้อน มีกราฟฟิกที่หยาบ ขาดความสมจริง ซึ่งก็เป็นไปตามที่เทคโนโลยีในขณะนั้นจะเอื้ออำนวย จุดขายของเกมส่วนใหญ่เน้นเรื่องแนวคิดและเนื้อหาของเกม ในช่วงเวลาต่อมา มีการพัฒนาให้มีการเล่นเกมบนเครื่องคอมพิวเตอร์ จึงเรียกว่าเกมคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้เล่นจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดเกมสูงขึ้น นักพัฒนาเกมจึงได้พยายามสร้าง รูปแบบใหม่ๆ ของเกมออกมาให้มีความหลากหลาย มีจุดขายอยู่ที่กราฟฟิกและความสมจริงของเกม จนมาถึงในปัจจุบันนอกจากเกมคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอนโซล ยังมีการเล่นวิดีโอเกมผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟนมากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่พัฒนาจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ผลิต และผู้เล่นได้จนเกือบเทียบเท่ากับคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอนโซล ซึ่งหากจะมองไปถึงทิศทางในอนาคตแล้ว วิดีโอเกม น่าจะยังคงมีลักษณะที่พัฒนาต่อไปเรื่อย ไม่หยุดนิ่ง แต่ยังคงไว้ซึ่งความสนุกสนานโดยที่ผู้เล่นสามารถเล่นได้ทุกเวลาเมื่อสะดวก

ภาพที่ 2: Top 5 Mobile Game 2024

ที่มา : เว็บไซต์ www.bluestacks.com

เกมคอมพิวเตอร์ เกมออนไลน์ นับเป็นสื่อบันเทิงชนิดหนึ่งที่นักวิชาการด้าน นิเทศศาสตร์ยอมรับว่า ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ "สื่อ" ที่มีอิทธิพลมหาศาลต่อผู้เปิดรับ โดยจัดให้เป็นสื่อไฟฟ้า (Electronic Media) อย่างหนึ่งที่มีความหมายและความสำคัญมากกว่าที่จะเป็นเพียงแต่เกมหรือของเด็กเล่นอย่างที่เราเข้าใจกัน (วิชา อุตมฉันท, 2536) วิดีโอเกมเป็นสื่อที่เข้าถึงคนทุกเพศทุกวัยได้ง่าย มีรูปแบบ เนื้อหา และหน้าที่อันหลากหลายตามเจตนาของผู้สร้าง เพื่อเสนอหรือสนองความสนใจของคนแต่ละระดับ ด้วยความหลงใหลในโลกแห่งจินตนาการ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่พร้อมเรียนรู้และรับสิ่งใหม่ๆ เป็นสื่อที่เสนอความแปลกใหม่โดยไร้ขอบเขต นำเสนออิสรภาพและความเป็นผู้นำผ่านตัวละคร ซึ่งผู้เล่นสามารถสวมบทบาทของตัวเองลงไปแทนที่ได้อย่างง่ายดาย ด้วยเหตุนี้วิดีโอเกมจึงมีอิทธิพลอย่างสูงต่อประชาชนทุกกลุ่มในฐานะสื่อบันเทิง ที่สำคัญ เช่นเดียวกับการเป็นบันไดที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่าน ฟัง วิเคราะห์ และความตื่นตัวที่จะเรียนรู้สิ่งที่อยู่นอกเหนือความสามารถ รับรู้โดยตรงของตนเองผ่านสื่อเกมในรูปแบบต่างๆ (วารสารเนคเทค 56, 2547) ซึ่งหนึ่งในประเทศชั้นนำด้านเทคโนโลยีและเป็นประเทศมหาอำนาจของโลก คงไม่มีใครมองข้ามประเทศเล็กๆ อย่างญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และความเป็นมา ที่ยาวนานและน่าสนใจโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Unique) และญี่ปุ่นก็ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความเป็นชาตินิยม (Nationalism) สูง ซึ่งขัดกับภาพที่เป็นผู้นำ ด้านเทคโนโลยี เช่นเดียวกันกับประเทศจีนซึ่งในปัจจุบันถือเป็นหนึ่งในประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลก มีประวัติศาสตร์และความเป็นมา ที่ยาวนานและน่าสนใจโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Unique) ไม่แพ้กัน และมีความเป็นชาตินิยม (Nationalism) สูงไม่ต่างกันนัก โดยภูมิศาสตร์แล้วจีนและญี่ปุ่นถูกคั่นกลางด้วยพื้นสมุทรแคบๆ เท่านั้น แต่อิทธิพลของจีนที่มีต่อญี่ปุ่นนั้นมากมายทั้งระบบการเขียนหนังสือ สถาปัตยกรรม วัฒนธรรม ศาสนา ตัวอักษร และกฎหมาย หลังจากที่ชาติตะวันตกเริ่มเข้า

มามีอิทธิพลในแถบเอเชียและบีบบังคับให้ญี่ปุ่นเปิดประเทศในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นก็ได้นำพาตนเองก้าวข้ามเวลาเข้าสู่ความทันสมัย (การปฏิรูปเมจิ) และมองจีนว่าเป็นชาติโบราณล้าสมัย จากการที่จีนไม่สามารถป้องกันตัวเองจากกองกำลังต่างชาติได้ (จากสงครามฝิ่นและคณะทูตอังกฤษ - ฝรั่งเศส) ญี่ปุ่นผูกมัดอยู่กับการรุกรานและก่ออาชญากรรมสงครามต่อจีนอยู่เป็นเวลานานในช่วง พ.ศ. 2437 - พ.ศ. 2488 เช่นเดียวกับทัศนคติของญี่ปุ่นที่มีต่อจีนในปัจจุบันเกี่ยวกับความบาดหมางระหว่างกันในอดีต ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหลายครั้ง (วิกิพีเดียความสัมพันธ์จีน-ญี่ปุ่น, 2566) โดยความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ระหว่างจีน และญี่ปุ่น 3 ประเด็นที่สำคัญ คือ การที่ผู้นำญี่ปุ่นไปเยือนศาลเจ้ายาซึกุนิ (Yasukuni Shrine) ฝ่ายญี่ปุ่นไม่ยอมรับความโหดร้ายในเหตุการณ์การสังหารหมู่ที่นานกิง (Nanjing Massacre) และตำราเรียนของญี่ปุ่นไม่ได้อธิบายอย่างเที่ยงตรงความถูกต้อง เกี่ยวกับสงครามจีน-ญี่ปุ่น ศาลเจ้ายาซึกุนิในอดีต จีนได้รับความเสียหายอย่างมากจากการโจมตีรุกรานของทหารญี่ปุ่น ที่เกิดขึ้นหลายครั้ง ผู้นำจีนจึงอ่อนไหวต่อการที่ญี่ปุ่นจะกลับกลายมาเป็นมหาอำนาจทางทหารใหม่ เช่น การเพิ่มงบประมาณทหารของญี่ปุ่น หรือการยกเลิกมาตรา 9 ของรัฐธรรมนูญญี่ปุ่น ที่ห้ามใช้การทำสงคราม เป็นวิธีแก้ปัญหาคความขัดแย้งกับนานาประเทศ ศาลเจ้ายาซึกุนิตั้งอยู่ในกรุงโตเกียว สร้างขึ้นมาในสมัยจักรพรรดิเมจิเมื่อปี 1869 เพื่อรำลึกถึงทหารญี่ปุ่นที่เสียชีวิตจากสงคราม ต่อมาขยายรวมไปถึงทหารที่เสียชีวิตจากสงครามในรัชสมัยโชวะ สำหรับจีน การที่ญี่ปุ่นยังรำลึกถึงทหารที่ถูกพิจารณาคดีจากอาชญากรรมสงครามภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แสดงว่าญี่ปุ่นยังไม่มีเจตจำนงอาชญากรรมสงครามกับทหารทั่วไป และยังคงให้การเคารพต่อคนที่มีส่วนรุกรานโจมตีจีน การสังหารหมู่ที่นานกิง เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในช่วงสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 2 เมื่อกองทหารญี่ปุ่นเข้ายึดเมืองนานกิง ในวันที่ 13 ธันวาคม 1937 ทหารและพลเมืองจีนถูกสังหารหลายแสนคน สำหรับจีน การสังหารหมู่ที่นานกิงเป็นตัวอย่างที่เลวร้ายของบรรดานักรบญี่ปุ่น คนจีนเองจะคุ้นเคยเรื่องเล่าที่แสดงความโหดร้ายในเหตุการณ์นี้ ทุกครั้งที่มีการทบทวนการญี่ปุ่นออกมาบอกว่าจำนวนคนตายไม่ได้มากเท่ากับที่ฝ่ายจีนอ้างไว้ จีนจะรู้สึกว่าการที่ญี่ปุ่นลดความร้ายแรงของอาชญากรรมที่ทหารญี่ปุ่นได้กระทำไว้ และประเทศจีนเห็นว่า ตำราเรียนสำหรับนักเรียนญี่ปุ่นไม่ได้มีเนื้อหาที่จะสอนเยาวชนให้รับรู้บทเรียนความผิดพลาดทางทหารในอดีต ตำราเรียนเป็นหลักฐานอย่างดีว่านักเรียนในญี่ปุ่นได้รับการสั่งสอนอย่างไร มีเนื้อหาเล็กน้อยในเรื่องประวัติศาสตร์สงครามจีนกับญี่ปุ่น เยาวชนญี่ปุ่นจึงมีพื้นฐานความเข้าใจน้อยมาก ต่อความโหดร้ายที่กระทำโดยทหารญี่ปุ่น (Ezra F. Vogel, 2562) อย่างไรก็ตามในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นับว่าเป็นช่วงที่ยากลำบากสำหรับชาวญี่ปุ่นเนื่องจากต้องระดมทั้งเงินทุนในการฟื้นฟูประเทศ อีกทั้งรัฐบาลก็ต้องสร้างความมั่นใจและเรียกความแข็งแกร่งของคนในชาติให้กลับคืนมา สิ่งหนึ่งที่ช่วยฟื้นฟูจิตใจของคนได้ดีก็คือสื่อ บันเทิง ไม่ว่าจะเป็นเพลง ละครซีรีส์หรือละครที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ สื่อบันเทิงประเภทวิดีโอเกม ซึ่งในปัจจุบันเกมถือว่าเป็นหนึ่งในสื่อบันเทิงที่ประชากรส่วนใหญ่ของโลกสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวาง เกมออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างสูงในกลุ่มผู้เล่นในประเทศไทยมีอยู่มากมายหลายเกม และหลากหลายรูปแบบ ตัวอย่างหนึ่งที่กำลังเป็นที่นิยมเล่นกันมากคือ Genshin Impact จากบริษัท Hoyoverse ซึ่งเป็นเกมที่ถูกจับตามองจากสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นเกมสวมบทบาท (Role Playing Game) หรือเรียกสั้นๆ ว่า R.P.G. ที่มีกระแสเป็นอันดับต้นๆ เปิดให้บริการในประเทศไทย ในวันที่ 28 กันยายน 2563 โดยในเดือน

กันยายนปี พ.ศ.2563 พบว่า มีผู้สมัครลงทะเบียนเล่นเกมล่วงหน้าก่อนเปิดบริการจริงมากกว่า 10,000,000 คน มียอดผู้เล่นในถึง 6,000,000 คน ในช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ.2564 ทั่วโลกไม่รวมประเทศจีน ทั้งผ่านคอมพิวเตอร์ และเครื่องคอนโซล แสดงให้เห็นถึงความ นิยมอย่างแพร่หลาย ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย อาทิ The Game Award for Best Mobile Game ในปี พ.ศ.2564 รวมถึง The Game Award - Player's Voice Award ในปี พ.ศ.2565 และอื่นๆ ทั้งยังถูกเสนอชื่อให้เข้าชิงรางวัลอื่นๆ อีก 8 ครั้ง ในช่วงปี พ.ศ.2563-2566 นอกจากนี้ยังมี เกม Onmyoji จากบริษัท NetEase Games ที่ได้รับรางวัล App Store 10 Best Games of the Year ในปี พ.ศ.2559 และ Facebook's 2016 Game of the Year Best Mobile Games ในปี พ.ศ.2559 รวมถึง Google Play Best of 2017 ในปี พ.ศ.2560 เป็นต้น สุดท้ายคือเกม Naraka: Bladepoint จากบริษัท Tencent ซึ่งมีการนำเสนอตัวละครและสภาพแวดล้อมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมเอเชีย รวมถึงญี่ปุ่น การออกแบบตัวละคร เช่น นินจาและซามูไร และการใช้สถาปัตยกรรมญี่ปุ่นในบางแผนที่โดยได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย ทั้งสามเกมถูกพัฒนาและเผยแพร่ด้วยบริษัทยักษ์ใหญ่สัญชาติจีน แต่ตัวละคร เนื้อหา สำคัญ และธีมของเกม มีการสื่อสาร โดยหยิบยกเอาวัฒนธรรมญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นตำนาน การแต่งกาย และวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นมานำเสนอ และเป็นแกนสำคัญของเนื้อหา ซึ่งในปัจจุบันอุตสาหกรรมเกมถือเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในประเทศจีน หลายประเทศมีความต้องการอย่างมาก จึงนับได้ว่าเกมจากประเทศจีน กลายเป็นสินค้าส่งออกประเภทหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ อ้างอิงจากสถิติล่าสุดในปี พ.ศ. 2566 ว่ามีบริษัทจาก ประเทศจีนติดเป็นบริษัทเกมที่มีมูลค่าสูงที่สุด 10 อันดับแรกของโลกถึง 2 บริษัท และมีบริษัท Tencent ซึ่งเป็น บริษัทเกมจากประเทศจีนที่อยู่ในอันดับสอง แซงหน้าบริษัท Sony ของญี่ปุ่นที่เคยครองอันดับสองมาอย่าง ยาวนาน (ข้อมูลจากเว็บไซต์ companiesmarketcap.com)

ภาพที่ 3: Top 10 Largest video game companies

Largest video game companies by market cap
companies: 231 total market cap: \$4.510 T

Rank by **Market Cap** Earnings Revenue P/E ratio Dividend % Operating Margin Employees

Rank	Name	Market Cap	Price	Today	Price (30 days)	Country
1	 Microsoft	\$3.465 T	\$466.25	+ 1.46%		USA
2	 Tencent	\$453.43 B	\$48.62	+ 0.92%		China
3	 Sony	\$112.91 B	\$92.73	+ 2.53%		Japan
4	 Nintendo	\$65.85 B	\$56.37	+ 1.20%		Japan
5	 NetEase	\$59.62 B	\$90.13	+ 3.65%		China
6	 Sea (Garena)	\$42.90 B	\$74.71	+ 1.59%		Singapore
7	 Electronic Arts	\$38.28 B	\$144.09	+ 2.50%		USA
8	 Take 2 Interactive	\$26.13 B	\$148.83	+ 0.35%		USA
9	 Roblox	\$25.20 B	\$39.66	+ 0.69%		USA
10	 Aristocrat	\$22.16 B	\$35.06	+ 0.29%		Australia

ที่มา : เว็บไซต์ www.companiesmarketcap.com

งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน” จึงมีความน่าสนใจที่บริษัทผู้ผลิตจากประเทศจีนเลือกที่จะหยิบยกเอาวัฒนธรรมญี่ปุ่นสอดแทรกมากับวิดีโอเกม โดยทั่วไปสื่อประเภทเกมนั้นมุ่งเน้นความบันเทิง ความสนุก และชวนน่าติดตามโดยผู้ผลิตแต่ละแห่งจะมีกลวิธีและเทคนิคในการเขียนดำเนินเรื่องราวแตกต่างกัน แต่มีวิธีการสอดแทรกวัฒนธรรมที่ต้นตอต้องการนำเสนอแฝงเอาไว้ในเนื้อหาของเกมอยู่เสมอ ซึ่งผู้เล่นอาจสัมผัสกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่ปรากฏอยู่ในเกม และยอมรับมาใช้โดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้บริบททางวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นที่สามารถส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตความคิด ค่านิยม เห็นได้ชัดเจนจากสินค้าญี่ปุ่นที่ได้รับความนิยมจากตลาดในประเทศไทยเช่น ตุ๊กตาตัวการ์ตูน วิดีโอเกม เพลง หนังสือการ์ตูน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นเกือบทั้งสิ้น รวมไปถึงอาหารญี่ปุ่นที่นับว่าได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย เนื่องจากอาหารญี่ปุ่นนั้นมีการจัดตกแต่งได้อย่างสวยงาม มีสีสันน่ารับประทาน มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสื่อประเภทเกมจากประเทศจีนที่มีการนำวัฒนธรรมญี่ปุ่นมาสื่อสารออกมาในรูปแบบของเกมสวมบทบาท มีลักษณะเชิงวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นแฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง และตัวละครซึ่งวิดีโอเกมเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่น่าสนใจในหลายๆ รูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสาระบันเทิง คุณค่าทางปรัชญา แนวทางการดำเนินชีวิต คติสอนใจ สอดแทรกความรู้ต่างๆ มีอารมณ์ความรู้สึกทั้งความสุขและความเศร้า และยังได้พัฒนาความคิดความอ่านในหลากหลายมุมมองของเรื่องราวจากแนวความคิดเพื่อฝันที่ถ่ายทอดออกมาผ่านตัวละคร เนื่องจากวิดีโอเกมเป็นสื่อประเภทหนึ่งได้รับความนิยม และมีบทบาทสำคัญต่อผู้เล่นทุกเพศทุกวัยใน

ปัจจุบัน รวมถึงสนใจว่าประเทศจีนที่เคยมีความขัดแย้งโดยตรงกับประเทศญี่ปุ่น จะนำเอาวัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นมาสื่อสารผ่านสื่อประเภทเกมในลักษณะใด เพื่อวิเคราะห์ถึงภาพรวมของกรอบแนวคิดทั้งหมด ที่ต้องการนำเสนอผ่านวิดีโอเกมแนวสวมบทบาท เพื่อที่จะรับรู้ถึงวิธีการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นของบริษัทเกมจากประเทศจีน ว่ามีรูปแบบการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นอย่างไรบ้างที่มีผลทำให้เกมดังกล่าวได้รับความนิยม และยังคงมีผู้เล่นต่อเนื่องเป็นระยะเวลาเนิ่นนาน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ความหมายของเกมสวมบทบาท

เกมสวมบทบาท หรือ Role-Playing Game (RPG) คือเกมที่ผู้เล่นจะได้สวมบทบาทเป็นตัวละครในเรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ ภายในเกม ผู้เล่นจะต้องทำการตัดสินใจและดำเนินการต่างๆ ตามที่เกมกำหนด เพื่อพัฒนาและปรับปรุงตัวละครของตนให้เก่งขึ้นและก้าวหน้าภายในโลกของเกมนั้นๆ โดยมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ ต้องมีการสร้างหรือพัฒนาตัวละคร ผู้เล่นอาจจะสามารถเลือกสร้างตัวละครตามที่ต้องการและพัฒนาทักษะความสามารถต่างๆ ของตัวละครในระหว่างที่เล่นเกม มีเนื้อเรื่องที่เข้มข้นและภารกิจให้ผู้เล่นทำตาม ซึ่งผู้เล่นจะต้องดำเนินตามเนื้อเรื่องและทำภารกิจต่างๆ เพื่อให้เกมดำเนินไป ผู้เล่นสามารถสำรวจโลกในเกมที่กว้างใหญ่และเต็มไปด้วยความลับ สิ่งของ และอุปสรรคต่างๆ และการตัดสินใจของผู้เล่นจะมีผลต่อเนื้อเรื่องและการดำเนินไปของเกม ทำให้แต่ละผู้เล่นสามารถมีประสบการณ์การเล่นที่แตกต่างกัน เกมสวมบทบาทมักจะเป็นที่นิยมเนื่องจากความสามารถในการสร้างประสบการณ์การเล่นที่หลากหลายและการเล่าเรื่องที่นำติดตาม ทำให้ผู้เล่นสามารถหลบหนีจากความเป็นจริงและเข้าไปอยู่ในโลกที่ตนเองสร้างขึ้นได้ โดยมีตัวอย่างเกมสวมบทบาทที่มีชื่อเสียง อาทิ Final Fantasy ซีรีส์เกม RPG ที่มีเนื้อเรื่องและตัวละครที่หลากหลาย The Witcher เกมที่ผู้เล่นจะได้สวมบทบาทเป็นนักล่าปีศาจในโลกแฟนตาซี Skyrim เกมที่เปิดโอกาสให้ผู้เล่นสำรวจโลกแฟนตาซีขนาดใหญ่และทำภารกิจต่างๆ (ข้อมูลจากเว็บไซต์ techopedia.com)

ภาพที่ 4: เกมสวมบทบาทที่มีชื่อเสียง

ที่มา : เว็บไซต์ www.techopedia.com

ความหมายของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ปรากฏในเกม

วัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ปรากฏในเกมมีความหลากหลายและซับซ้อน รวมถึงแง่มุมต่าง ๆ ของวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงประวัติศาสตร์ ความเชื่อ ศิลปะ และวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีองค์ประกอบที่มักปรากฏในเกมดังต่อไปนี้

- 1) ศิลปะและการออกแบบ: เกมญี่ปุ่นมักมีการออกแบบตัวละครและสภาพแวดล้อมที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะดั้งเดิม เช่น ศิลปะการวาดภาพแบบ Ukiyo-e และการใช้สีสັນที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ในเกม "Okami" ที่ใช้ศิลปะแบบหมึก (Ink Painting) และการวาดภาพแบบตะวันตก
- 2) ประเพณีและพิธีกรรม: เกมหลายเกมมีการสะท้อนประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญของญี่ปุ่น เช่น การฉลองเทศกาลต่าง ๆ การสักการะศาลเจ้า และการทำอาหารแบบดั้งเดิม ตัวอย่างเช่น เกม "Animal Crossing" ที่มีการเฉลิมฉลองเทศกาลปีใหม่แบบญี่ปุ่น
- 3) เทพนิยายและเรื่องเล่า: วัฒนธรรมญี่ปุ่นมีตำนานและเรื่องเล่ามากมายที่ถูกนำมาใช้ในเกม เช่น เรื่องเล่าของโยไก (ภูตผีปีศาจ) ที่ปรากฏในเกม "Nioh" และ "Yokai Watch"
- 4) การต่อสู้และชาบูไร: การใช้ดาบและทักษะการต่อสู้ของชาบูไรเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่ปรากฏบ่อยในเกมญี่ปุ่น เช่น เกม "Ghost of Tsushima" ที่ผู้เล่นจะได้สวมบทบาทเป็นชาบูไรในยุคการบุกรุกของมองโกล
- 5) สถาปัตยกรรมและสิ่งก่อสร้าง: สถาปัตยกรรมแบบญี่ปุ่นดั้งเดิม เช่น วัด ศาลเจ้า และบ้านเรือนมักปรากฏในเกม โดยมีการออกแบบที่สะท้อนถึงความงามและความเรียบง่าย เช่น ในเกม "Sekiro: Shadows Die Twice"
- 6) วิถีชีวิตและการดำรงชีวิต: เกมญี่ปุ่นมักแสดงวิถีชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่น เช่น การทำอาหาร การตกปลา การปลูกผัก และการสานสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ตัวอย่างเช่น เกม "Harvest Moon" และ "Stardew Valley"

ซึ่งการสะท้อนวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมไม่ได้เพียงแค่เป็นการนำเสนอแง่มุมทางศิลปะหรือเนื้อเรื่อง แต่ยังเป็นการสร้างการเข้าใจและการเชื่อมโยงกับผู้เล่นทั่วโลกที่สนใจและหลงใหลในวัฒนธรรมนี้ (Shota Yamashita, 2024)

เกมสวมบทบาทจากประเทศจีน

เกมสวมบทบาท (RPG) จากประเทศจีนได้กลายเป็นที่น่าจับตามองในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมา ด้วยเหตุผลหลายประการที่ส่งผลให้เกมเหล่านี้ได้รับความนิยมและความสนใจจากผู้เล่นทั่วโลก จากคุณภาพของเกมที่สูงขึ้นเนื่องจากผู้พัฒนาเกมจากจีนได้ลงทุนในการพัฒนาเกมให้มีคุณภาพสูงทั้งในด้านกราฟิก เนื้อเรื่อง และเกมเพลย์ เช่น "Genshin Impact" ของ Hoyoverse ที่มีกราฟิกสวยงามและเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ ทำให้ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วทั้งในจีนและต่างประเทศ และการผสมผสานวัฒนธรรมจีนเข้ากับวัฒนธรรมอื่นๆ เกมจีนหลายเกมได้ผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของจีนเข้ากับแนวคิดและการออกแบบที่เป็นสากล ทำให้สามารถเข้าถึงผู้เล่นได้หลากหลายกลุ่ม เช่น "Naraka: Bladepoint" ที่ใช้ตำนานและศิลปะการต่อสู้ของจีนในการสร้างเนื้อหาเกม ทั้งนี้ตลาดเกมที่เติบโตอย่างรวดเร็วในด้านจำนวนผู้เล่นและรายได้ ทำให้ผู้พัฒนาเกมมีทรัพยากรในการสร้างสรรค์เกมที่มีคุณภาพสูงและมีนวัตกรรมใหม่ๆ นำไปสู่การขยายตลาดสู่ต่างประเทศโดยมีการแปลเกมและปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เล่นในภูมิภาคต่างๆ ทำให้เกมจากจีนสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จากการที่รัฐบาลจีนได้สนับสนุนอุตสาหกรรมเกมในประเทศอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านการลงทุน การวิจัยและพัฒนา และการส่งเสริมการตลาด ทำให้ผู้พัฒนาเกมมีโอกาสในการเติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้พัฒนาเกมจีนได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาเกม เช่น การใช้ AI และการประมวลผลกราฟิกขั้นสูง เพื่อสร้างประสบการณ์การเล่นที่น่าตื่นเต้นและสมจริง โดยมีตัวอย่างของเกมจีนที่ได้รับความนิยม อาทิ Genshin Impact เป็นเกม RPG แบบเปิดโลกที่มีกราฟิกและการออกแบบที่สวยงาม พร้อมกับเนื้อเรื่องและตัวละครที่น่าสนใจ Naraka: Bladepoint เป็นเกมแนว Battle Royale ที่มีระบบการต่อสู้และการเคลื่อนไหวที่เป็นเอกลักษณ์ Honkai Impact 3rd เป็นเกมแอ็คชั่น RPG ที่มีกราฟิกและการต่อสู้ที่น่าตื่นเต้น การเติบโตของเกมสวมบทบาทจากจีนแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและความสามารถของผู้พัฒนาเกมในประเทศนี้ ที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในระดับโลกได้ (Patrick Lum, 2020)

ภาพที่ 5: เกมจีนที่ได้รับความนิยม

ที่มา : เว็บไซต์ www.techcrunch.com

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารวัฒนธรรม

หมายถึงวิธีการและกระบวนการที่ใช้ในการส่งผ่านและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ความเชื่อ ประเพณี และค่านิยมทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การสื่อสารวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเข้าใจและความเคารพต่อวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหลายหมวดหมู่ ดังนี้

1) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication) จะเป็นการศึกษาวิธีการที่ผู้คนจากวัฒนธรรมที่ต่างกันสื่อสารกันและทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสื่อสาร เช่น ภาษา สัญลักษณ์ ประเพณี และค่านิยม

2) การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Cultural Exchange) คือ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และค่านิยมทางวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเดินทาง การเรียนการสอน การแสดงศิลปะ และการใช้สื่อบันเทิง

3) การหลอมรวมทางวัฒนธรรม (Cultural Integration) หมายถึงการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคม การสร้างวัฒนธรรมใหม่จากการรวมกันของวัฒนธรรมที่มีอยู่ และการศึกษาวิธีการที่กลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์และเคารพซึ่งกันและกัน

4) การรับรู้และการตีความวัฒนธรรม (Perception and Interpretation) จะเป็นการศึกษาว่าผู้คนจากวัฒนธรรมต่าง ๆ รับรู้และตีความข้อมูลที่ได้รับมาอย่างไร รวมถึงวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้และการตีความ เช่น ประสบการณ์ส่วนบุคคล ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม

ทั้งนี้การสื่อสารวัฒนธรรมยังเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจและการจัดการกับอุปสรรคในการสื่อสาร เช่น อุปสรรคทางภาษา การเข้าใจผิดในความหมายของสัญลักษณ์ หรือการไม่เข้าใจในบริบททางวัฒนธรรม การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะช่วยให้ผู้คนสามารถสื่อสารและเข้าใจกันได้ดียิ่งขึ้นในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Edward T. Hall, 1976)

ความขัดแย้งระหว่างประเทศญี่ปุ่น และประเทศจีนในช่วงสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 1 (1894-1895) และสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 2 (1937-1945)

สาเหตุของสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 1 (1894-1895) ก่อตัวขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างจีนและญี่ปุ่น เกี่ยวกับการควบคุมคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งในเวลานั้นเป็นรัฐใต้การปกครองของราชวงศ์โชซอน (Chosun) ที่อยู่ในอิทธิพลของจีน โดยญี่ปุ่นมองเห็นโอกาสในการขยายอำนาจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและต้องการเข้ามาแข่งขันในเวทีโลกเช่นเดียวกับชาติตะวันตก เหตุการณ์ที่ทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของสงครามคือการรบที่อาซาน (Battle of Asan) ญี่ปุ่นส่งทหารเข้ายึดเมืองอาซานในเกาหลี การรบนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของสงคราม ต่อเนื่องไปจนถึงการรบที่ปึงหยาง (Battle of Pyongyang) ญี่ปุ่นสามารถเอาชนะกองทัพจีนและขับไล่ทหารจีนออกจากเกาหลี การรบทางทะเลที่แม่น้ำยาลู (Battle of Yalu River) กองทัพเรือญี่ปุ่นทำลายกองทัพอาวเรือจีนในแม่น้ำยาลู การรบนี้เป็นจุดสำคัญที่ทำให้จีนสูญเสียอำนาจทางทะเล ส่งผลให้จีนพ่ายแพ้และต้องยอมรับสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ (Treaty of Shimonoseki) ซึ่งจีนต้องยอมยกดินแดนไต้หวันและหมู่เกาะเพิงหู (Pescadores Islands) ให้แก่ญี่ปุ่น และต้องจ่ายค่าชดเชยจำนวนมากให้แก่ญี่ปุ่น รวมถึงต้องยอมเปิดท่าเรือหลายแห่งให้กับการค้าเสรีของญี่ปุ่น การพ่ายแพ้สงครามของจีนในครั้งนี้แสดงถึงความอ่อนแอของราชวงศ์ชิงและเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปในประเทศจีน (S. C. M. Paine, 2002)

ภาพที่ 6: เหตุการณ์สงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 1 (1894-1895)

ที่มา : เว็บไซต์ th.wikipedia.org หัวข้อสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่หนึ่ง

ในส่วนของสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 2 (1937-1945) เป็นส่วนหนึ่งของสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อญี่ปุ่นประกาศสงครามกับพันธมิตรตะวันตกในปี 1941 เกิดจากความขัดแย้งทางการเมืองและอำนาจในภูมิภาคเอเชีย

ตะวันออก ญี่ปุ่นต้องการขยายอาณานิคมและทรัพยากรในจีน นำไปสู่เหตุการณ์การโจมตีที่สะพานมาร์โคโพลโล (Marco Polo Bridge Incident) เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 1937 เป็นเหตุการณ์จุดชนวนสงคราม ต่อเนื่องไปจนถึง การรบที่เซี่ยงไฮ้ (Battle of Shanghai) ญี่ปุ่นโจมตีเซี่ยงไฮ้อย่างรุนแรง และกองทัพจีนพยายามต่อต้านอย่าง เข้มแข็ง การรบนี้มีการเสียชีวิตและความเสียหายมากมาย เหตุการณ์การรบนานจิง (Nanjing Massacre) หลังจากญี่ปุ่นยึดครองนานจิงได้ ทหารญี่ปุ่นได้กระทำการทารุณกรรม ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และข่มขืนชาวเมือง จำนวนมาก การรบที่ฉางซา (Battle of Changsha) ทหารญี่ปุ่นพยายามยึดเมืองฉางซาหลายครั้งแต่ล้มเหลว กองทัพจีนสามารถป้องกันเมืองนี้ได้สำเร็จ แต่อย่างไรก็ตามสงครามครั้งนี้ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตหลายล้านคน ทั้ง ทหารและพลเรือน ชาวจีนต้องเผชิญกับความเสียหายและความยากลำบากมากมาย หลังสงครามสิ้นสุดลง ญี่ปุ่น พ่ายแพ้และต้องยอมจำนนต่อกองทัพพันธมิตร จีนได้รับเอกราชและดินแดนที่ถูกยึดกลับคืน (Rana Mitter, 2013)

ภาพที่ 7: เหตุการณ์สงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 2 (1937-1945)

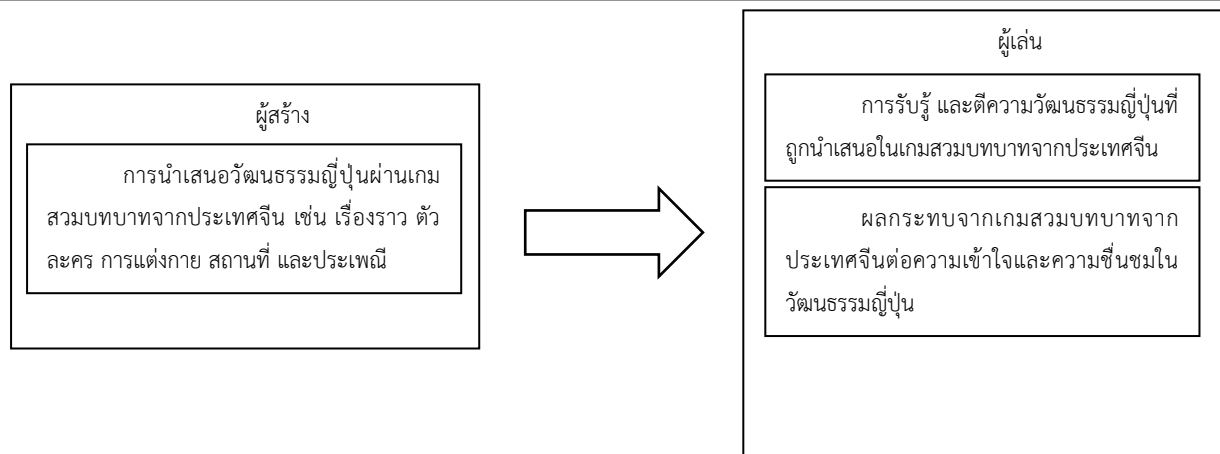

ที่มา : เว็บไซต์ th.wikipedia.org หัวข้อสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่สอง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 8: กรอบแนวคิดการวิจัย

การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน เช่น เรื่องราว ตัวละคร การแต่งกาย สถานที่ และประเพณี
2. เพื่อศึกษามุมมองของผู้เล่นในด้านของการรับรู้ และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ถูกนำเสนอในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน
3. เพื่อศึกษาว่าการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านเกมสวมบทบาทจากประเทศจีนมีผลกระทบต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นของผู้เล่นอย่างไร

ระเบียบวิธีการวิจัย

การออกแบบเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด

- 1) แบบลงรหัส (Coding Sheet) ที่สร้างจากแนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยอ้างอิงแนวทางจาก Mayring ซึ่งเน้นการออกแบบเครื่องมือที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับการปรับปรุงตามข้อมูลที่พบระหว่างการวิจัย (P. Mayring, 2000) ในลักษณะของตารางเก็บข้อมูลในหมวดของเรื่องราว ตัวละคร เครื่องแต่งกาย สถานที่ เทศกาล ที่มีการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่น

ตารางที่ 1: ตัวอย่างแบบลงรหัส (Coding Sheet)

หมวดหมู่หลัก	รหัสย่อย	คำอธิบาย	ข้อมูลที่พบ	ความคิดเห็นเพิ่มเติม
เรื่องราว	Story_1	เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น	ตัวละครหลักเป็นชาโมโรในยุคเอโดะ	เนื้อหาตามประวัติศาสตร์จริง
เรื่องราว	Story_2	นิยายปรัมปรา	มีการกล่าวถึงเทพเจ้าชินโต	นิยายปรัมปราญี่ปุ่น
ตัวละคร	Char_1	ตัวละครสวมบทบาทเป็นญี่ปุ่น	ตัวละครหลักใส่กิโมโน	ตัวละครตามวัฒนธรรมญี่ปุ่น
การแต่งกาย	Cloth_1	การแต่งกายแบบกิโมโน	ตัวละครหลักใส่กิโมโนในเทศกาล	การแต่งกายตามประเพณี
สถานที่	Place_1	สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่น	มีฉากในศาลเจ้าชินโต	สถานที่สำคัญในวัฒนธรรมญี่ปุ่น
ประเพณี	Custom_1	การฉลองเทศกาลญี่ปุ่น	ตัวละครร่วมงานเทศกาลฮานามิ	การทำพิธีตามประเพณีญี่ปุ่น

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อศึกษามุมมองของผู้เล่นเกี่ยวกับการรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ถูกนำเสนอในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน และเพื่อศึกษาว่าการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านเกมเหล่านี้มีผลกระทบต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นของผู้เล่นอย่างไร โดยออกแบบข้อคำถามโดยครอบคลุมหัวข้อแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ในด้านการรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในวิดีโอเกมแนวสวมบทบาทจากประเทศจีน จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 ในด้านการแต่งกายและสถานที่ในเกม จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 3 ประเพณีและวัฒนธรรมที่นำเสนอในเกม จำนวน 2 ข้อ

ส่วนที่ 4 การรับรู้และการตีความของผู้เล่น จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 ผลกระทบต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่น จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นเพิ่มเติม จำนวน 1 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบลงรหัส (Coding Sheet)

ทดสอบความสม่ำเสมอระหว่างผู้รหัส (Inter-coder Reliability) โดยการให้ผู้ลงรหัสหลายคนทำการลงรหัสข้อมูลเดียวกัน แล้วเปรียบเทียบผลการลงรหัสเพื่อดูความสม่ำเสมอและความคล้อยคลึงของผลลัพธ์ ค่าสถิติที่ใช้ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์ Kappa (Cohen's Kappa) หรือค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Intraclass Correlation Coefficient, ICC)

ทดสอบความสม่ำเสมอภายในผู้ลงรหัส (Intra-coder Reliability) ให้ผู้ลงรหัสเดียวกันทำการลงรหัสข้อมูลเดียวกันในเวลาต่างกัน แล้วเปรียบเทียบผลการลงรหัสเพื่อดูความสม่ำเสมอของผลลัพธ์

2. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบลงรหัส (Coding Sheet)

ความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบว่าหมวดหมู่และรหัสต่างๆ ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาได้ครบถ้วนหรือไม่ สามารถให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขามาช่วยประเมิน

ความเที่ยงตรงตามหน้า (Face Validity) ตรวจสอบว่าเครื่องมือดูเหมือนจะวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ โดยให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เชี่ยวชาญทำการประเมิน

ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ (Criterion Validity) เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์จากเครื่องมือกับผลการวิเคราะห์จากวิธีการอื่นๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ

การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

การทดสอบซ้ำ (Test-Retest Reliability) ใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกันตอบแบบสัมภาษณ์ในเวลาต่างกัน แล้วเปรียบเทียบผลการตอบเพื่อดูความสม่ำเสมอของคำตอบความเที่ยงตรงตามหน้า (Face Validity) ตรวจสอบว่าเครื่องมือดูเหมือนจะวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ โดยให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เชี่ยวชาญทำการประเมิน

การทดสอบความสม่ำเสมอภายในผู้รหัส (Intra-coder Reliability) ให้ผู้รหัสเดียวกันทำการลงรหัสข้อมูลเดียวกันในเวลาต่างกัน แล้วเปรียบเทียบผลการลงรหัสเพื่อดูความสม่ำเสมอของผลลัพธ์

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

ความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบว่าคำถามครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาได้ครบถ้วนหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขามาช่วยประเมิน

ความเที่ยงตรงตามหน้า (Face Validity) ตรวจสอบว่าคำถามดูเหมือนจะวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ โดยให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เชี่ยวชาญทำการประเมิน

ความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ (Criterion Validity) เปรียบเทียบผลการตอบจากแบบสัมภาษณ์กับผลการตอบจากวิธีการอื่นๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ตรวจสอบว่าคำถามวัดโครงสร้างทฤษฎีที่ต้องการวัดได้จริงหรือไม่ โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

วิธีการดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ วิดีโอเกมจากบริษัทผู้ผลิตยักษ์ใหญ่สัญชาติจีนที่ติดอันดับบริษัทเกมที่มีมูลค่าสูงที่สุด 15 อันดับแรกของโลก คือ บริษัท Tencent ที่มีมูลค่าราว 4 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ บริษัท NetEase ที่มีมูลค่าราว 7.5 หมื่นล้าน บริษัท Hoyoverse ที่มีมูลค่าราว 7 พันล้าน ที่ยังคงเปิดให้บริการอยู่ใน พ.ศ.2566 จำนวน 133 เกม ข้อมูลเมื่อ พฤศจิกายน พ.ศ.2566 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ส่วน ได้แก่ ตัวแทนวิดีโอเกมจากบริษัท Tencent บริษัท NetEase และบริษัท Hoyoverse ที่มีแนวเกมเป็นลักษณะของเกมสวมบทบาท โดยคัดเลือกจากองค์ประกอบของเกมที่มีการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านตัวละคร เนื้อหาสำคัญ และธีมของเกม รวมถึงหยิบยกเอาวัฒนธรรมญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นตำนาน การแต่งกาย และวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นมาเป็นแกนสำคัญของเนื้อหา ได้แก่ เกม Naraka: Bladepoint จากบริษัท Tencent เกม Onmyoji จากบริษัท NetEase Games และเกม Genshin Impact จากบริษัท Hoyoverse ทั้งหมด 3 เกม และตัวแทนของผู้เล่นทั้งหมด 3 คน ที่เคยผ่านสถานะ "Flow" (Mihaly Csikszentmihalyi, 1990) จากการเล่นหนึ่งในสามตัวแทนวิดีโอเกมข้างต้นไม่ซ้ำกัน โดยจะประเมินจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ออกแบบข้อคำถามจากสถานะ "Flow" ของ Mihaly Csikszentmihalyi

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบลงรหัส (Coding Sheet) มาจัดระเบียบแบ่งหมวด และประเภทของข้อมูลตามวัตถุประสงค์พร้อมหาข้อสรุปโดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับนำไปอภิปรายผล และหาข้อสรุปในท้ายที่สุดผ่านซอฟต์แวร์วิเคราะห์เชิงคุณภาพ เช่น NVivo / ATLAS.ti / MAXQDA โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

- 1) เตรียมข้อมูล รวบรวมและจัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาในเกมและการสัมภาษณ์
- 2) การลงรหัส (Coding) ใช้ Coding Sheet สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาในเกมและการลงรหัสข้อมูลสัมภาษณ์
- 3) การจัดกลุ่มและวิเคราะห์ธีม รวบรวมรหัสที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างธีมและวิเคราะห์ธีมเหล่านี้
- 4) การสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์โดยใช้ตัวอย่างจากข้อมูลเพื่อสนับสนุนข้อสรุปและเขียนรายงานผลการวิเคราะห์

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (Interview Data) ด้วยการจัดกลุ่มและวิเคราะห์ธีม (Thematic Analysis) และรวบรวมรหัสที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างธีม (Themes) ซึ่งเป็นหัวข้อหรือประเด็นหลักที่พบในข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ธีมเหล่านี้เพื่อทำความเข้าใจแนวโน้มและรูปแบบที่พบในการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าวิดีโอเกมแนวสวมบทบาท (Role Playing Game) สัญชาติจีน ทั้งหมด 3 เกม ได้แก่ เกม Naraka: Bladepoint จากบริษัท Tencent เกม Onmyoji จากบริษัท NetEase Games และเกม Genshin Impact จากบริษัท Hoyoverse พบว่าการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นมีลักษณะเด่นในหลายๆ ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 2: การนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกม Naraka: Bladepoint, Onmyoji, และ Genshin Impact

หมวดหมู่	Naraka: Bladepoint	Onmyoji	Genshin Impact
เรื่องราว (Storyline)	อ้างอิงตำนานและประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น	อิงตามตำนานและความเชื่อเรื่องวิญญาณและภูตผีของญี่ปุ่น	เนื้อเรื่องในเมือง Inazuma ได้แรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมญี่ปุ่น
ตัวละคร (Characters)	นักรบซามูไรและนินจา	องเมียวจิและภูตผี	ตัวละครในเมือง Inazuma ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมญี่ปุ่น
การแต่งกาย (Costumes)	ชุดซามูไรและนินจา	ชุดกิโมโน ชุดยูคาตะ ชุดซามูไร	ชุดกิโมโน ชุดซามูไร ชุดนักรบ
สถานที่ (Settings)	ปราสาทซามูไร หมู่บ้านนินจา	วัด ศาลเจ้า สวนญี่ปุ่น	สถานที่ในเมือง Inazuma ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมญี่ปุ่น
ประเพณี (Traditions)	การต่อสู้ของซามูไรและนินจา	พิธีกรรมการขับไล่ภูตผี ปีศาจ การใช้เครื่องราง	เทศกาลไฟ พิธีกรรมทางศาสนา

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาในตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าเกมสวมบทบาทจากประเทศจีนใช้การสื่อสารเชิงวัฒนธรรมและการจำลองแบบในการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผู้เล่นสามารถรับรู้และเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านการเล่นเกมและการสัมผัสกับเรื่องราว ตัวละคร การแต่งกาย สถานที่ และประเพณีในเกม (Edward T. Hall, 1976)

ตารางที่ 3: มุมมองของผู้เล่นต่อการรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกม

หมวดหมู่	Naraka: Bladepoint	Onmyoji	Genshin Impact
การรับรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่น	น่าสนใจ สมจริง	สะท้อนความลึกซึ้ง	สวยงาม สมจริง
การตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่น	ความงดงามและการต่อสู้	วิญญาณและภูตผี	การผจญภัยในโลกแฟนตาซี

การสนใจศึกษาเพิ่มเติม	สูง	สูง	สูง
ผลกระทบต่อความชื่นชม วัฒนธรรม	บวก	บวก	บวก

ผลการวิจัยในตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าเกมสุมบพาทจากประเทศจีนสามารถสร้างการรับรู้และการตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในหมู่ผู้เล่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อเกมสามารถกระตุ้นความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมเพิ่มเติมและเสริมสร้างความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ การจำลองแบบ และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ที่อธิบายว่าการสื่อสารและการเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมต่างๆ จะต้องผ่านการปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนข้อมูล การที่ผู้เล่นสามารถรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้สะท้อนถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นผ่านการเล่นวิดีโอเกม (Bandura, 2001)

ตารางที่ 4: ผลกระทบของการเล่นเกมต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่น

ประเด็น	จำนวนผู้ตอบรับ (15 คน)	ร้อยละ (%)
สนใจศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพิ่มเติม	12	80%
เริ่มเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น	7	47%
สนใจประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น	10	67%
ชื่นชมในความสวยงามของวัฒนธรรมญี่ปุ่น	13	87%
มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีญี่ปุ่น	11	73%

ผลการวิจัยในตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าเกมสุมบพาทจากประเทศจีนมีศักยภาพในการสร้างความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นในหมู่ผู้เล่น การเล่นเกมสามารถกระตุ้นความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมเพิ่มเติม การเรียนรู้ภาษาใหม่ และการเข้าใจประวัติศาสตร์และประเพณีของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ การจำลองแบบ และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าเกมสุมบพาทจากประเทศจีน เช่น Naraka: Bladepoint, Onmyoji และ Genshin Impact สามารถนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้อย่างน่าสนใจและมีความหลากหลาย ทั้งในด้านของเรื่องราว ตัวละคร การแต่งกาย สถานที่ และประเพณี โดยเนื้อเรื่องในเกมมักมีการอ้างอิงถึงตำนานและประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น ตัวละครมีลักษณะและการแต่งกายที่สะท้อนวัฒนธรรมญี่ปุ่น สถานที่ในเกมได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมและธรรมชาติของญี่ปุ่น และประเพณีที่นำเสนอในเกมมีความสัมพันธ์กับพิธีกรรมและเทศกาลของญี่ปุ่น ผู้เล่นมีการรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมเหล่านี้ได้อย่างลึกซึ้งและหลากหลาย โดยมีความเข้าใจและชื่นชมในรายละเอียดและความประณีตของการออกแบบ นอกจากนี้ การเล่นเกมเหล่านี้ยังส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผู้เล่นหลายคนเกิดความสนใจและต้องการ

ศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพิ่มเติมจากการเล่นเกมเหล่านี้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ (Media Learning Theory) ซึ่งกล่าวถึงวิธีการที่ผู้คนเรียนรู้และรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ ผลการวิจัยที่พบว่าผู้เล่นเกมหลายคนมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพิ่มเติมหลังจากเล่นเกม สอดคล้องกับทฤษฎีนี้ โดยสื่อเกมทำหน้าที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นความสนใจและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Bandura, 2001)

การอภิปรายผล

ผลการการศึกษาวิจัยเรื่อง "การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน" แสดงให้เห็นว่า เกมสวมบทบาทจากประเทศจีน เช่น Naraka: Bladepoint, Onmyoji, และ Genshin Impact มีบทบาทสำคัญในการนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นและส่งผลกระทบต่อรับรู้และความเข้าใจของผู้เล่น การที่ผู้เล่นสามารถรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้อย่างลึกซึ้งผ่านการเกมนั้นสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ (Media Learning Theory) ที่ระบุว่าสื่อมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรมผ่านประสบการณ์การมีส่วนร่วมที่สมจริง (Bandura, 2001) การออกแบบเนื้อหาในเกมที่เน้นการเล่าเรื่อง ตัวละคร การแต่งกาย และสถานที่ที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมญี่ปุ่นทำให้ผู้เล่นสามารถเข้าใจและเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมได้มากขึ้น ทฤษฎีการจำลองแบบ (Modeling Theory) ชี้ให้เห็นว่าผู้เล่นสามารถเรียนรู้และจำลองพฤติกรรมและค่านิยมจากตัวละครในเกม ซึ่งช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านการสังเกตและการมีส่วนร่วมในโลกเสมือนจริง (Bandura, 1977) ดังที่ทฤษฎีของ Bandura ได้อธิบายเอาไว้ว่าการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล มักจะเน้นไปที่การเรียนรู้ผ่านการสังเกตและการเลียนแบบพฤติกรรมที่เห็นในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการสื่อสารวัฒนธรรมผ่านเกมที่ผู้เล่นสามารถรับรู้และเลียนแบบพฤติกรรมหรือองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่พบในเกม ตัวอย่างเช่น เกม Naraka: Bladepoint: จะนำเสนอเรื่องราวและการต่อสู้ที่มีองค์ประกอบของศิลปะการต่อสู้แบบญี่ปุ่น ซึ่งผู้เล่นสามารถเรียนรู้เทคนิคการต่อสู้และปรัชญาของการต่อสู้แบบซามูไรผ่านการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมในเกม ในขณะที่ Onmyoji มีการนำเสนอพิธีกรรมและความเชื่อในวัฒนธรรมญี่ปุ่นเกี่ยวกับการบูชาเทพเจ้าและภูติผี ผู้เล่นสามารถเรียนรู้และเข้าใจความเชื่อและพิธีกรรมเหล่านี้ผ่านการเล่นเกมและการมีส่วนร่วมในเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง และ Genshin Impact มีการออกแบบตัวละคร สถานที่ที่มีลักษณะและวัฒนธรรมญี่ปุ่น เช่น การแต่งกายแบบญี่ปุ่นโบราณ และสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักของญี่ปุ่น ผู้เล่นสามารถเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านการสำรวจและมีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครและสิ่งแวดล้อมในเกม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory) ของ Gudykunst และ Kim (2003) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจและการตีความวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มาใช้อธิบายการรับรู้และการตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมของผู้เล่นได้ ดังที่ในเกม Naraka: Bladepoint ผู้เล่นต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจและตีความพฤติกรรมและคุณค่าทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการต่อสู้แบบญี่ปุ่น เพื่อสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครและสถานการณ์ในเกมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เกม Onmyoji ผู้เล่นต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจและตีความความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพื่อสามารถมีส่วนร่วมในเรื่องราวและภารกิจในเกมได้ และในเกม Genshin Impact ผู้เล่นต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจและ

ตีความองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบตัวละครและสถานที่ในเกม เพื่อสามารถมีปฏิสัมพันธ์และเข้าใจเรื่องราวในเกมได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นผ่านการเล่นเกมยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory) ในด้านที่ระบุว่า การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมผ่านสื่อสามารถช่วยเพิ่มความเข้าใจและการยอมรับในวัฒนธรรมอื่น (Gudykunst & Kim, 2003) ผลการวิจัยพบว่า 80% ของผู้ตอบรับสนใจศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพิ่มเติมหลังจากเล่นเกม และ 87% ขึ้นชมในความสวยงามของวัฒนธรรมญี่ปุ่น แสดงให้เห็นว่าเกมมีผลต่อการเสริมสร้างความสนใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า 47% ของผู้ตอบรับเริ่มเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและ 73% มีความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ที่ระบุว่า การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านการสังเกตและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความหมายทางสังคม (Bandura, 1986) ผู้เล่นเกมสามารถเรียนรู้ภาษาและประเพณีญี่ปุ่นผ่านการเล่นเกมที่มีเนื้อหาและการออกแบบที่เน้นการถ่ายทอดวัฒนธรรมเป็นหลัก

Stuart Hall นักทฤษฎีวัฒนธรรมและสื่อสารศึกษา (1932) ได้อธิบายผ่านทฤษฎีการรับรู้และการตีความ (Reception Theory) ที่มุ่งเน้นที่การรับรู้และการตีความข้อมูลหรือสัญลักษณ์ที่ส่งผ่านสื่อเอาไว้ว่า ผู้รับสารรับรู้และตีความเนื้อหาสื่ออย่างไรนั้น ถือว่าเป็นกระบวนการที่ไม่ได้ถูกกำหนดโดยผู้ผลิตเนื้อหาเพียงฝ่ายเดียว แต่เกี่ยวข้องกับการตีความของผู้รับสารด้วย โดยใช้หลักสามรูปแบบการถอดรหัส (Three Hypothetical Positions)

1) การถอดรหัสแบบเด่น (Dominant-Hegemonic Position) ผู้รับสารตีความตามความตั้งใจของผู้ผลิตสารและยอมรับความหมายที่ถูกกำหนดมา ดังผลการวิจัยที่บางครั้งผู้เล่นอาจรับรู้และตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมตามที่ผู้ผลิตตั้งใจ โดยยอมรับและชื่นชมวัฒนธรรมนั้น

2) การถอดรหัสแบบต่อรอง (Negotiated Position) ผู้รับสารยอมรับบางส่วนของความหมายที่ผู้ผลิตสารตั้งใจ แต่ก็ปรับเปลี่ยนบางส่วนให้เข้ากับบริบทและประสบการณ์ของตนเอง ดังผลการวิจัยที่บางครั้งผู้เล่นอาจรับรู้วัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกม แต่ปรับเปลี่ยนบางส่วนให้เข้ากับความเข้าใจและประสบการณ์ส่วนตัว

3) การถอดรหัสแบบต่อต้าน (Oppositional Position): ผู้รับสารตีความสารในทางตรงกันข้ามกับความตั้งใจของผู้ผลิตและต่อต้านความหมายที่ถูกกำหนดมา ดังผลการวิจัยที่บางครั้งผู้เล่นอาจตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมในทางตรงกันข้าม หรือต่อต้านการนำเสนอวัฒนธรรมนั้น ซึ่งสามารถนำมาใช้อธิบายการรับรู้และการตีความวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมของผู้เล่นได้ เช่น ในเกม Naraka: Bladepoint ผู้เล่นต้องตีความสัญลักษณ์และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการต่อสู้แบบญี่ปุ่นในเกมเพื่อสามารถเข้าใจและมีส่วนร่วมในเรื่องราวและการต่อสู้ในเกมได้ ขณะที่เกม Onmyoji ผู้เล่นต้องตีความความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมเพื่อสามารถเข้าใจและมีส่วนร่วมในเรื่องราวและภารกิจในเกมได้ และในเกม Genshin Impact ผู้เล่นต้องตีความองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบตัวละครและสถานที่ในเกมเพื่อสามารถเข้าใจและมีส่วนร่วมในเรื่องราวในเกมได้เต็มที่

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านเกมเหล่านี้มีผลกระทบต่อความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นของผู้เล่นอย่างมีนัยสำคัญ ผู้เล่นที่มีการเรียนรู้และการมีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมจะมีความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น ผู้เล่นที่มีการเรียนรู้และการเลียนแบบพฤติกรรมและองค์ประกอบทางวัฒนธรรมในเกม *Naraka: Bladepoint* จะมีความเข้าใจและความชื่นชมในศิลปะการต่อสู้แบบญี่ปุ่นมากขึ้น ในขณะที่ผู้เล่นที่มีการเรียนรู้และการตีความความเชื่อและพิธีกรรมในเกม *Onmyoji* จะมีความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น และผู้เล่นที่มีการเรียนรู้และการตีความองค์ประกอบทางวัฒนธรรมในเกม *Genshin Impact* จะมีความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น ดังนั้นผลการศึกษาวิจัยเรื่อง "การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบทบาทจากประเทศจีน" จึงแสดงให้เห็นว่าเกมสวมบทบาทจากประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและถ่ายทอดวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งส่งผลให้ผู้เล่นมีความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นมากขึ้น การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ การจำลองแบบ และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมช่วยอธิบายว่าทำไมการเล่นเกมาถึงสามารถเสริมสร้างความเข้าใจและความสนใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าการเล่นเกอสวมบทบาทจากประเทศจีน เช่น *Naraka: Bladepoint*, *Onmyoji*, และ *Genshin Impact* มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดและเสริมสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่น เนื้อหาในเกมที่ออกแบบอย่างพิถีพิถัน ทั้งในด้านการเล่าเรื่อง ตัวละคร และสิ่งแวดล้อมในเกม มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบทางวัฒนธรรมญี่ปุ่น ทำให้ผู้เล่นสามารถรับรู้และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้อย่างลึกซึ้ง การศึกษาพบว่า 80% ของผู้เล่นที่เข้าร่วมวิจัยมีความสนใจในการศึกษาวัฒนธรรมญี่ปุ่นเพิ่มเติมหลังจากเล่นเกม และ 87% ชื่นชมในความสวยงามของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกมสวมบทบาทเหล่านี้มีศักยภาพในการสร้างความสนใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างมีนัยสำคัญ

การวิเคราะห์การเรียนรู้และการรับรู้ผ่านการเล่นเกมนี้อสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านสื่อ (Media Learning Theory) และทฤษฎีการจำลองแบบ (Modeling Theory) ของ Bandura ที่ระบุว่าสื่อมีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และค่านิยมทางวัฒนธรรมผ่านการมีส่วนร่วมและการเลียนแบบพฤติกรรมในเกม ผู้เล่นสามารถเรียนรู้พฤติกรรมและองค์ประกอบทางวัฒนธรรมจากตัวละครและเนื้อหาในเกม เช่น การต่อสู้ในเกม *Naraka: Bladepoint* ที่สะท้อนศิลปะการต่อสู้แบบญี่ปุ่น หรือพิธีกรรมในเกม *Onmyoji* ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาของญี่ปุ่น นอกจากนี้ การออกแบบตัวละครและสถานที่ในเกม *Genshin Impact* ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากวัฒนธรรมญี่ปุ่นยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมของผู้เล่น

นอกจากนี้ การวิจัยยังพบว่าการสื่อสารและการตีความวัฒนธรรมในเกมสอดคล้องกับทฤษฎีการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication Theory) ของ Gudykunst และ Kim ซึ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจและการตีความวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การเล่นเกมช่วยให้ผู้เล่นสามารถมีปฏิสัมพันธ์และตีความ

วัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านสัญลักษณ์และพฤติกรรมในเกมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการนี้สามารถอธิบายได้ผ่านทฤษฎีการรับรู้และการตีความ (Reception Theory) ของ Stuart Hall ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการรับรู้และตีความสื่อไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้ผลิตเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับบริบทของการตีความของผู้รับสารด้วย ผลการวิจัยนี้จึงยืนยันว่าเกมสวมบตบาจากประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในการสื่อสารและส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่นของผู้เล่นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบตบาจากประเทศจีน” ถึงแม้จะทำให้ทราบถึงลักษณะและรูปแบบของการสื่อสารวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านวิดีโอเกมแนวสวมบตบาจากประเทศจีน และมองเห็นมุมมองของประเทศจีนที่มีต่อวัฒนธรรมประเทศญี่ปุ่นในบางส่วน แต่หากพิจารณาถึงแนวทางที่สามารถต่อยอดจากสารตั้งต้นนี้ ยังคงมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ได้อีกมากมายดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นไปที่การนำเสนอวัฒนธรรมญี่ปุ่นในเกมสวมบตบาจากประเทศจีน อย่างไรก็ตาม ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเสนอวัฒนธรรมอื่น ๆ ในเกมเหล่านี้ เพื่อทำความเข้าใจว่าการสื่อสารวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านเกมมีผลต่อผู้เล่นอย่างไร การวิจัยในอนาคตอาจพิจารณาศึกษาวัฒนธรรมเกาหลี อินเดีย หรือวัฒนธรรมตะวันตกในเกมจากประเทศจีนเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลกระทบที่แตกต่างกัน

2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาผลกระทบระยะยาวของการเล่นเกมสวมบตบาต่อการเรียนรู้และความเข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่น การวิจัยในอนาคตอาจใช้การศึกษาตามยาว (longitudinal study) เพื่อติดตามผู้เล่นในระยะเวลายาวนานขึ้น เพื่อดูว่าการเล่นเกมมีผลต่อการเรียนรู้และการยอมรับวัฒนธรรมญี่ปุ่นในระยะยาวอย่างไร เช่น การเปลี่ยนแปลงในความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น

3. ควรมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างการเล่นเกมสวมบตบากับสื่ออื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ ซีรีส์ หรือหนังสือ ในการสื่อสารและถ่ายทอดวัฒนธรรมญี่ปุ่น การวิจัยในอนาคตอาจพิจารณาว่าสื่อประเภทใดมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการเสริมสร้างความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมญี่ปุ่น และทำไมสื่อเหล่านั้นถึงมีผลกระทบมากกว่าสื่ออื่น การเปรียบเทียบนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของเกมสวมบตบาในบริบทของการเรียนรู้วัฒนธรรมในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- Hall, S. (1980). Encoding/decoding. In S. Hall, D. Hobson, A. Lowe, & P. Willis (Eds.), *Culture, Media, Language*. London: Hutchinson.
- Hall, S. (1996). Cultural Studies and Its Theoretical Legacies. In D. Morley & K. Chen (Eds.), *Stuart Hall: Critical Dialogues in Cultural Studies*. London: Routledge.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice Hall

- Bandura, A. (1986). Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Prentice Hall.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory of mass communication. In J. Bryant & D. Zillmann (Eds.), Media effects: Advances in theory and research (pp. 121-153). Lawrence Erlbaum Associates.
- Gudykunst, W. B., & Kim, Y. Y. (2003). Communicating with strangers: An approach to intercultural communication. McGraw-Hill.
- McQuail, D. (1992). Media performance: Mass communication and the public interest. Sage Publications.
- Van Dijk, T. A. (1991). Racism and the press. Routledge.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ และ นิคม ชัยชุมพล. (2555). คู่มือสื่อใหม่ศึกษา: โครงการเมธีวิจัยอาวุโส, ฝ่ายวิชาการ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- กาญจนา แก้วเทพ. (2549). ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- กาญจนา แก้วเทพ และ สมสุข หินวิมาน. (2548). สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับสื่อสารศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2548). การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์: Critical Theory. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แบรด์เอง.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2539). สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2547). สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติมา สุรสนธิ. (2548). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- อมารตยา เซ็น. (2555). อัตลักษณ์และความรุนแรง: ภาพลวงของเซตาลีจิต. นครปฐม: สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ฉัสนรา ชมะวรรณ. (2539). เทคโนโลยีและการบริหารงานด้านการสื่อสารในยุคสังคมข่าวสาร. สังคมศาสตร์ปริทัศน์.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545). สัญวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- อภิญา เพื่องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, สาขาสังคมวิทยา, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- พิมพ์พร พุฒิสาร. (2553). แรงจูงใจ พฤติกรรม และผลกระทบของวิดีโอคลิปออนไลน์. (วิทยานิพนธ์ปริญญา นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- กิ่งอ้อ เล่าฮง. (2549). กระบวนการเกิดและการแพร่กระจายของการปฏิบัติการข่าวสารในลักษณะข่าวลือในหมู่บ้านไทยมุสลิม.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2549). สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สวณิต ยมาภัย. (2526). การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.46

Influence of Female Leadership Style on Employee Engagement in Public Higher Educational Institutions in Beijing City, China

Shuxin Wei¹, & Chanchai Bunchapattanasakda^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. Shuxin Wei

Graduate School, Stamford
International University, Thailand.
Email:
2007130002@students.stamford.edu

Corresponding Author: *

2. Chanchai

Bunchapattanasakda *

Graduate School, Stamford
International University, Thailand.
Email:
chanchai.bunchapattanasakda@stamford.edu

Keywords:

Leadership Perceptions; Gender
Differences; Professional Development

Article history:

Received: 18/02/2023

Revised: 02/06/2024

Accepted: 15/06/2024

Available online: 13/08/2024

How to Cite:

Wei, S. & Bunchapattanasakda, C.
(2024). Influence of Female Leadership
Style on Employee Engagement in
Public Higher Educational Institutions
in Beijing City, China. *Journal Dhamma
for Life*, 30(3), 226-242.

ABSTRACT

This study examines the perceptions of leadership effectiveness within Chinese educational institutions, with a focus on the influence of gender and age. It was found that women in leadership roles often faced skepticism regarding their capabilities and were expected to conform to traditionally masculine leadership styles. However, the research revealed that women rated leadership as more effective than men did, particularly in the 46-55 age group. The study utilized a two-way ANOVA to analyze these perceptions and highlighted the need for professional development opportunities to support women's advancement in leadership roles. The findings underscore the importance of recognizing and fostering diverse leadership styles in educational settings.

Introduction

Leadership plays a significant role in guiding the structures and cultures of organizations due to its varied and dynamic nature. This complexity becomes even more intricate within the context of higher education institutions. In such settings, leaders embody both academic expertise and administrative foresight, skillfully managing the balance between maintaining academic standards and overseeing resource management. According to Morley (2014), leadership is closely intertwined with cultural nuances and is adaptable to changes in socio-cultural landscapes. The essence of leadership can be divided into three foundational pillars: people, objectives, and the resulting influence. Rhode (2017) articulates that the primary goal of leadership is to rally individuals, inspiring them with a vision and the motivation to achieve organizational milestones. The contemporary discourse on leadership has experienced a noticeable shift towards understanding the influence and style of female leaders. This interest goes beyond a superficial exploration and delves deeply into how female leadership impacts one of the most critical aspects of any institution: employee engagement. For academic institutions, employee engagement is not merely a metric; it is the lifeblood that determines the pace of academic research, the quality of education, the innovation in methodologies, and ultimately, the overall vitality of the institution. Thus, the relationship between female leadership styles and the resulting level of engagement becomes a matter of utmost importance.

There's a growing body of evidence suggesting that female leadership often encapsulates a few defining traits, notably empathy, transparent communication, and a pronounced inclination for collaborative decision-making (Hoyt & Murphy, 2016; Roberts & Brown, 2019). These attributes, often termed as 'soft skills', are increasingly being recognized for their potent ability to foster a culture of engagement, inclusivity, and mutual respect. In academic settings, the importance of collaboration, open dialogue, and mutual respect cannot be overstated as they serve as the fundamental basis for learning and innovation. Nevertheless, when considering Beijing's public higher educational institutions, the narrative becomes more complex. Beijing, the vibrant center of China, is more than just a metropolis; it is a complex mixture of timeless customs, a melting pot of historical events, and a symbol of contemporary ambitions. The societal and cultural foundations of this urban area, characterized by a combination of deeply rooted principles influenced by Confucianism and a strong aspiration for global progress, contribute to an unparalleled setting. Female leaders within the prestigious institutions of Beijing not only confront the universal obstacles associated with leadership, but they also adeptly maneuver through the complex network of cultural norms, historical inheritances, and the demands of contemporary academia. In this environment, comprehending the effects of female leadership on employee engagement is not merely a scholarly inquiry, but rather a pursuit to gain insight into the fundamental essence of Beijing's educational prospects.

Literature Review and Theoretical Framework

1) Gender and Leadership Effectiveness

Leadership is a vital idea for human progress in the twenty-first century (Jogulu & Wood, 2006). Due to its impact on the success and effectiveness of an organization, leadership

has recently emerged as a focus of global research (Anderson et al., 2017). According to McGuinness et al. (2017), leadership is an interpersonal process that promotes connections, cooperation, while recognizing the necessity to use authority and control. According to the studies of Vasilescu (2019), leadership can be defined as the act of persuading a collective of individuals to collaborate towards a shared objective. In this manner, a leader employs the power of persuasion to motivate a group to pursue the goals established by the company or organization (Vasilescu, 2019). Consequently, leadership entails fostering vision, dedication, and as well as promoting activities to achieve future corporate objectives. Moreover, leadership involves collaborating with employees and stakeholders to advance the organization's goals, outcomes, and achieve positive cultural change (McGuinness et al., 2017).

Since the 1970s, research on gender and leadership has suggested a progressive increase in the significance of women in the workplace (Solomon et al., 2016). According to the study by Van Wart (2013), there are significant differences between men and women, such as distinct communication styles. Every little distinction uniquely affects the relationships between leaders and followers and generates diverse results. Although such research and publications aid in the revision of established gender stereotypes, it appears that new gender preconceptions are emerging. Research indicates that the enduring and widespread inclinations stemming from both deliberate and unintentional gender bias (Alhourani, 2013) are more conspicuous in societies of an advanced age. Each cohort produces its own distinct preconceived notions, which simultaneously provide contemporary information to the field of gender studies. This, in turn, renders the establishment of a consensus regarding gender discrimination in leadership positions significantly more difficult. Furthermore, the contradictory findings of numerous research studies obscure the focus on the benefits and potential of female leaders in relation to their leadership capabilities. This manner of thinking not only undermines the reliability of research on women leaders, but also diminishes the influence of women leaders in society.

Chinese academics have produced a smaller number of publications in comparison to the studies conducted on the topic of gender and leadership in Western societies. In China, women's leadership studies are limited for a number of reasons. First, few researchers have studied the leadership of women in China. Due to the little history of women's leadership studies, only a select number of academic institutions are aware of this gender issue. Second, there is a lack of academic approach (Cheng & Lin, 2012). Chinese academics predominantly utilize conventional experience-based methodologies rather than scientific procedures, encompassing both quantitative and qualitative research techniques. Hence, the vast majority of the findings are derived solely from Western investigations, rendering their applicability to the Chinese context questionable. In addition, there is a lack of subsequent studies pertaining to female leaders. At present, Chinese academics' comprehension of gender disparities in leadership bears similarity to that of Western researchers during the 1980s and 1990s. Native culture should serve as the foundation for research, and studies should learn from growing regions within the culture (Chuang, 2013). Further, restricted sample kinds exist (Chen, 2014). Few research on Chinese women's leadership have been undertaken in higher education. Most of the literature has primarily concentrated on the leadership of Chinese women in the corporate industry. The examination and analysis of female leaders in China prove to be more challenging due to the restrictions imposed. This is mainly due to the absence of precise reference materials, a restricted comprehension of leadership behaviors, and limited attention

and cooperation with studies on women's leadership. Furthermore, the leadership process in China reflects various aspects of their culture and their substantial influence.

2) Women's Status and Women's Leadership in China

Currently, in the year 2021, statistical data depicts that there is an excess of 34 million males in comparison to females in China, attributable to historical gender discrimination and the enforcement of the One Child Policy (Population of China, 2017). Due to the gender pay gap, women confront more obstacles, competition, and problems at work, and this problem will only become worse with time. According to Young (2011), throughout history, cultural norms have been a crucial factor in the perpetuation of gender stereotypes and inequities. China, a Confucian nation, has cultivated a male-dominated society. Men are positioned at the core of the universe according to Confucianism's perception of interpersonal relationships (Gao et al., 2016). The notion of the sexual division of labor in Confucianism posits that males ought to undertake roles in the public sphere, whereas females should undertake roles in the domestic sphere. According to Confucian teachings, virtuous femininity is synonymous with fulfilling the responsibilities of a devoted wife and mother within the household. Women are not anticipated to fulfill any responsibilities in the domain beyond the household. The influence of Confucianism's conception of moral excellence continues to exert a notable effect on the contemporary Chinese population's definition of a "virtuous woman." The societal and familial status of women has undergone substantial transformations throughout the course of modern Chinese history, notably during the era of Mao and Deng's Economic Reform (Lu, 2020). However, from a leadership viewpoint, changes in women's social position have not been considered. In the workplace, a woman's immediate concerns clash with an unconscious bias because of the paternalistic culture's ingrained traditionalism. Male leaders, female leaders, and subordinates may all have more misunderstandings as a result of the dearth of research. In addition, as they have altered women's standing, recent societal developments may affect how people view women leaders.

Certain jobs and duties that women historically performed in the 1970s and 1980s were viewed as less valued in the industry (Chen, et al., 2014). These positions included what are referred to be low-status employment like secretarial, sales, and service positions (Wang, & Chee, 2011). Some women at the time became supervisors due to their low social status, but they still had less influence than their male counterparts in an organization (Young, 2011). Peus et al. (2015) defined status as the division between power and responsibility based on social psychology and sociology research. Women were seen differently as a social class in China and were given little authority and responsibility. The inequality made it challenging for them to exercise leadership and impeded their ability to have any kind of influence within the organizations they were affiliated with. Instead of considering the challenging circumstances that female supervisors had to deal with, subordinates would blame them for not being able to have more influence.

According to McGuinness et al. (2017), the requirements for advancement into management were at odds with what society expected and/or supported women to achieve. Women dread success as much as failure for the same reason: living up to differing expectations from others, according to a study by Walker et al. (2012). Because of their own performance standards, they are afraid of failing. The stigma attached to being a woman in society has led to a fear of success. The conflicting perceptions of women's low social position,

lack of professional experience, and low aspirations hampered women's advancement in leadership. Since the 1970s, each of these variables has seen significant change.

In more recent research, some academics have started to believe that women are less capable than males, while another set of researchers has claimed that there is no difference in the efficacy of female and male leaders. According to Duan et al. (2022) research, people regarded women as having superior leadership attributes to males. Five out of the eight leadership qualities—honesty, intelligence, decisiveness, compassion, extroversion, and creativity—were scored higher by women than by males. Men and women ranked two of the eight leadership qualities, hard effort and ambition, equally. Only decisiveness was where men and women differed. Furthermore, leader's effectiveness is grounded in truth or a socialization-influenced perspective. In multiple meta-analytic investigations, Lu (2020) found that gender stereotypes, rather than actual actions of male or female leaders, are the basis for several predictions regarding the differences in male and female leadership styles. In addition, Lu (2020) noted that expectations—both their own and what they believe others anticipate from them—moderate how both men and women behave and perform.

3) Challenges Hindering Women from Accessing Leadership Positions in China

The concept of the "glass ceiling" pertains to the intangible obstacle that frequently impedes the upward mobility of women and minority groups in attaining high-ranking positions within corporate leadership and management. The term, which gained popularity in the mid-1980s, represents the invisible obstacles that impede the progress of these groups despite their competence. The origins of this expression are notably vague, but it arose during a time when a significant number of women entered the workforce in the late 1970s and early 1980s. In spite of their exertions and credentials, these women encounter an impenetrable barrier in their professional advancement, struggling to surpass a specific point within the corporate hierarchy.

The expression "mommy monitor" also emerged in the 1980s, alongside the term "glass ceiling". It was a reflection of the bias and discriminatory practices that women of childbearing age encountered in the workplace. The prevailing perception was that these women needed to demonstrate greater commitment, discipline, and determination towards their potential maternal responsibilities compared to their male counterparts or older female colleagues. The assumption that women would prioritize their families over work or completely leave the workforce after having children resulted in their placement on the so-called "mommy track". This trajectory, typically excluded from core operations and important responsibilities, offered limited opportunities for career advancement. The systematic practice of assigning women to positions with little influence or impact on organizational decision-making reinforced the effect of the glass ceiling, further solidifying gender disparity in leadership roles. Hence, the concepts of the "glass ceiling" and "mommy track" shed light on the historical and ongoing challenges that women face in their pursuit of corporate leadership and managerial positions.

The overwhelming majority of current literature concentrates on the challenges, barriers, and impediments faced by female leaders in China. Rosette & Tost (2016) is one of the limited numbers of quantitative research studies that have explored the obstacles and difficulties encountered by women in advancing their careers within the workplace. In this particular study, Rosette et al. (2016) examined the challenges faced by women in leadership positions from five different perspectives: societal, cultural, lack of empowerment, individual,

and resource related. The findings of the survey indicate that the most significant barriers to leadership in the public sector are structural in nature. The participants identified various structural obstacles, including a lack of adaptability, exclusion from strategic planning processes, and limited decision-making authority. Additionally, the study identified a crucial hindrance to female leadership in China, which was the absence of empowerment (Rosette et al., 2016). The researcher observed that the reason for the lack of female leaders pursuing leadership roles in organizations was the lack of mentorship options available to Chinese women in leadership positions, as well as the absence of leadership development programs. Consequently, women assume these positions without acquiring the necessary skills or competencies required for effective leadership. The absence of training and mentoring initiatives results in limited opportunities for leadership development, a dearth of female role models, and restricted experiences.

The literature study identifies gender inequalities as a primary obstacle contributing to the underrepresentation of women in leadership roles in China, and not only in higher education institutions. Conventions in social and cultural life as well as an ideology that is predominately held by men have played a significant effect in shaping the prominent position of the family and gender roles in various Chinese civilizations (Ayman, & Korabik, 2010). The social institutions and traditional norms of Chinese society concerning gender division are still practiced in both the private and public spheres (Holman, 2014). The superior and inferior gender stereotypes impact the hierarchical standing of men and women in a culture (Carli et al., 2016). This position influences male perceptions of women's capacity to execute and exercise leadership effectively. According to Gipson et al. (2017), the Chinese culture places a greater emphasis on the achievements of male leaders, whereas the achievements of female leaders are given less weight in the culture. When women leaders attempt to wield power contrary to gender preconceptions, they are met with unfavourable reactions and a lack support for their activities (Brandt & Laiho, 2013; Carli et al., 2016). Therefore, this misconception hinders women's pursuit of leadership positions.

Previously, executives of certain Chinese educational institutions often lacked belief in the capabilities of women in leadership roles (Holman 2014). Concurrently, women themselves exhibited a lack of self-assurance in their aptitude to assume leadership roles. The female leadership style was regarded as insufficient, as leadership conventionally embodies masculine attributes (Rosette & Tost 2016). Upon being chosen for leadership positions, females were expected to emulate male leadership practices and comportment while also attaining the esteem of male leaders.

Global research on leadership has revealed disparities between males and females in terms of their self-perceptions of their own abilities. A meta-analysis examining the association between gender and leadership qualities found that in groups without a designated leader, males were more likely to assume leadership roles compared to females. However, when it comes to social leadership, women are more likely than men to emerge as leaders (Klofstad et al., 2012). Another meta-analysis of 58 studies conducted in the United States demonstrated that gender plays a role in the perception and effectiveness of leadership. Muhr (2011) concluded that men tend to perform better in leadership positions that are characterized by masculine traits, such as those found in the military. On the other hand, women excel in leadership roles that are associated with less male-oriented characteristics, such as those in educational settings. Brescoll (2016) observed that males and females have different perspectives on leadership abilities, particularly in terms of self-perceptions. Their study

revealed that female participants place a higher emphasis on cognitive and intrapersonal abilities compared to male participants.

In the Chinese context, Gipson et al. (2017) conducted a study to examine the impact of gender on college students' perceptions of leadership qualities. The results of this research demonstrate that female students perceive themselves as being more effective in group settings and having better communication skills compared to their male counterparts. Female students regarded themselves as more sociable despite the societal belief that their function is fundamental to preserving the family system (Holman et al., 2014). In addition, female students did not view themselves as superior to males in decision-making and general leadership abilities. As such, it is essential to cultivate the self-esteem of female students so that they view themselves as capable, employable, and successful leaders.

Professional advancement is a supplementary concern for women in China, as stated by research conducted by Shinnar et al. (2012). The limited availability of professional development programs poses a significant impediment not only for Chinese women but on a global scale. The term "professional development" encompasses a range of developmental interactions that vary in their function but contribute to achieving exceptional career outcomes (Kark et al., 2012). Shinnar et al. (2012) reveals that women are excluded from influential professional networks due to the predominant control of such programs by men. This isolation presents an additional challenge for female leaders who must strive to demonstrate their capabilities to their male superiors. For example, female university deans are required to seek the committee's approval for most pivotal decisions, a process that is both time-consuming and resource-intensive (Gipson et al., 2017). These administrative decision-making procedures entail significant costs and demand substantial energy. To overcome these hurdles, substantial modifications are necessary, including equal access to leadership training and networking opportunities for all individuals.

Research hypothesizes:

- H1:** The Styles of Female Leadership Exert a Significant Influence on Employee Engagement.
- H2:** There is a significant influence of Servant Leadership on Management Functions.
- H3:** There is a significant influence of Management Functions on Employee Engagement.
- H4:** Employee Demographics Affect Leadership Impact.

Objective

- 1) To investigate the influence of female leadership styles on employee engagement.
- 2) To examine the impact of servant leadership on management functions.
- 3) To analyze the relationship between management functions and employee engagement.
- 4) To assess how employee demographics affect the impact of leadership on engagement and management functions.

Research Methodology

The methodological outline provided herein encompasses the rationale behind the choice of snowball sampling, the criteria for participant selection, and the justification for excluding certain high-level administrative roles based on their anticipated negligible impact

on the study's outcomes and potential risks to respondent anonymity. Snowball sampling, recognized for its effectiveness in reaching a targeted network of individuals, has been justified as an appropriate technique for this research. It allows the study to tap into the rich experiential knowledge of administrative staff who interact directly with female leadership within the academic environment. This sampling strategy has been deemed particularly advantageous for identifying individuals who can provide in-depth insights into the leadership dynamics and their influence on employee engagement.

The chapter has also emphasized the rigorous selection of valid and reliable instruments for data collection, confirming their appropriateness for capturing the complexities of employee engagement levels and the nuances of female leadership style. The utilization of these instruments is predicted to produce measurable data, facilitating rigorous statistical analysis. In anticipation of the analysis phase, the chapter has delineated the statistical methods that will be utilized to scrutinize the data, including regression analysis and structural equation modeling. These methods are particularly suitable for uncovering the patterns and relationships between female leadership style and employee engagement. The chapter concludes by reiterating the ethical commitment to participant confidentiality and the scholarly integrity of the research process. The methodologies described herein are designed to ensure that the study's objectives are achieved with methodological rigor and scholarly precision. The subsequent chapters will build upon this methodological foundation to present the findings, discuss their implications, and provide conclusions drawn from the empirical data.

Results

1) Descriptive Statistical Analysis

Descriptive statistics were employed to provide preliminary insights into the characteristics of the sample. A total of 250 participants were included in the study, consisting of 67% female and 33% male. The age range covered a span of 25 to 65 years, with an average age of 41.5 years and a standard deviation of 8.24. In terms of educational attainment, 32% held a bachelor's degree, 54% held a master's degree, 12% held a doctorate degree, and 2% held other degrees. In relation to experience working under female leadership, the duration ranged from 1 to 15 years, with an average tenure of 7.3 years and a standard deviation of 3.11. Table 1 shows the descriptive statistics of sample characteristics.

Table 1: Descriptive Statistics of Sample Characteristics

Characteristic	Statistic	Standard Deviation
Gender: Female	67%	-
Gender: Male	33%	-
Age Range	25-65	-
Mean Age (years)	41.5	8.24

Education: Bachelor's Degree	32%	-
Education: Master's Degree	54%	-
Education: Doctorate Degree	12%	-
Education: Other Degrees	2%	-
Experience under Female Leadership (years)	7.3	3.11

2) ANOVA Test

The study employed two-way ANOVA tests to examine the variations in perceived effectiveness of leadership across demographic factors, specifically gender and age.

The analysis revealed a statistically significant main effect of gender on the ratings of effectiveness, $F(1, 244) = 5.34$, $p = 0.022$. This suggests that females perceived leadership as more effective ($M = 4.21$, $SD = 0.77$) compared to males ($M = 3.88$, $SD = 0.68$).

Furthermore, the main effect of age was found to be significant, $F(3, 244) = 3.27$, $p = 0.022$. Subsequent post hoc comparisons using Tukey's HSD test indicated that the 46-55 age group provided higher ratings ($M = 4.13$, $SD = 0.72$) than the 25-35 age group ($M = 3.76$, $SD = 0.81$), with a p-value of 0.028.

However, the interaction between gender and age did not yield any significant results, $F(3, 244) = 0.63$, $p = 0.597$.

Overall, the study found that gender and age have distinct impacts on perceived leadership effectiveness, but their interaction did not contribute significantly to these variations. Table 2 shows the two-way ANOVA Results on perceived leadership effectiveness.

Table 2: Two-Way ANOVA Results on Perceived Leadership Effectiveness

Factor	F-Statistic	P-Value	Mean (M)	Standard Deviation (SD)
Gender	5.34	0.022	M=4.21 (Female) M=3.88 (Male)	SD=0.77 (Female) SD=0.68 (Male)
Age	3.27	0.022	M=4.13 (46-55) M=3.76 (25-35)	SD=0.72 (46-55) SD=0.81 (25-35)
Gender x Age Interaction	0.63	0.597	-	-

This table summarizes the results of the two-way ANOVA test, showing the significant main effects of gender and age on perceived leadership effectiveness ratings. The interaction between gender and age was not significant. The means, standard deviations, F-statistics and p-values are presented in a concise table format.

3) Regression Analysis

Multiple regression analysis was employed to identify the predictors of perceived effectiveness. The overall model demonstrated statistical significance, as indicated by the F-test ($F(8, 241) = 17.34$, $p < 0.001$), with an R-squared value of 0.36. The factors "inspiring a shared vision" ($\beta = 0.42$, $p < 0.001$) and "enabling others to act" ($\beta = 0.23$, $p = 0.012$) were found to be positive predictors. Additionally, tenure was positively associated with higher perceptions,

with the reference group of 0-2 years and subsequent groups of 3-5 years ($\beta=0.18$, $p=0.043$), 6-8 years ($\beta=0.29$, $p=0.008$), and 9+ years ($\beta=0.36$, $p=0.001$). Furthermore, the age range of 46-55, compared to the reference group of 25-35, was found to be a positive predictor ($\beta=0.21$, $p=0.018$). In total, the model suggests that these variables explain 36% of the variance in perceived leadership effectiveness. Table 3 indicates the regression analysis of predictors of perceived leadership effectiveness.

Table 3: Regression Analysis of Predictors of Perceived Leadership Effectiveness

Predictor Variable	Beta Coefficient (β)	P-Value	Notes
Inspiring a Shared Vision	0.42	<0.001	Positive Predictor
Enabling Others to Act	0.23	0.012	Positive Predictor
Tenure: 0-2 years (Reference Group)	-	-	-
Tenure: 3-5 years	0.18	0.043	Positive Relationship
Tenure: 6-8 years	0.29	0.008	Positive Relationship
Tenure: 9+ years	0.36	0.001	Positive Relationship
Age Range: 25-35 years (Reference)	-	-	-
Age Range: 46-55 years	0.21	0.018	Positive Predictor
Overall Model Significance		<0.001	$R^2=0.36$

The table demonstrates the statistical significance of the regression model used to identify predictors of perceived leadership effectiveness, where the beta coefficients represent the strength and direction of each predictor's relationship with the dependent variable. The model's overall significance and the R-squared value indicate that these variables collectively explain 36% of the variance in perceived leadership effectiveness, underscoring the importance of inspiring a shared vision and enabling others to act, along with tenure and certain age ranges, as key predictors in this context.

4) Reliability Analysis

Cronbach's alpha evaluated the reliability of internal consistency of the composite measures. The dimensions of leadership style exhibited a high level of reliability, with alpha coefficients ranging from 0.81 to 0.89. The five items that measured perceived effectiveness yielded an alpha coefficient of 0.92, signifying a remarkable level of consistency. In general, the instruments displayed robust reliability when assessing the constructs in this particular study. The alpha coefficient of 0.8 suggests good internal consistency for this leadership dimension scale. Similar reliability analyses were conducted for all instruments. Table 4 exhibits reliability analysis of leadership style dimensions.

Table 4: Reliability Analysis of Leadership Style Dimensions

Scale Item	Score	Variance	Cronbach's Alpha
Item 1	4	3	-
Item 2	5	2	-
Item 3	5	2	-
Item 4	3	4	-
Item 5	4	3	-
Overall	21	14	0.8

In summary, the descriptive statistics characterized the sample, ANOVA models detected demographic differences in perceptions, regression identified influential leadership style and tenure predictors, and reliability analysis demonstrated the instruments' internal consistency - providing a robust quantitative understanding of female leadership dynamics in Beijing higher education institutions.

Discussion

The investigation into female leadership styles within the higher education sector of Beijing revealed a shift from traditional authoritarian models to more transformational and democratic approaches. This transition aligns with contemporary leadership theories advocating for inclusive, empathic, and adaptive leadership. The study found that female leaders in Beijing's higher education institutions predominantly utilized transformational and democratic leadership styles, which significantly influenced employee engagement.

Transformational leadership, characterized by inspiring and motivating employees, was particularly prominent among female leaders. These leaders emphasized vision, encouragement, and intellectual stimulation, fostering an environment that valued innovation and creativity. Such leadership styles are consistent with the findings of previous research, which suggests that transformational leaders who focus on individual development and team success are more likely to enhance employee motivation and performance (Bass & Riggio, 2006). The democratic leadership style, which involves inclusivity and participation, was also widely adopted. Female leaders who embraced this style valued their employees' perspectives and actively engaged them in decision-making processes, thereby fostering a sense of ownership and collaboration. This approach is supported by Yukl (2013), who argues that democratic leadership can

enhance employee satisfaction and organizational commitment by promoting a culture of inclusivity and respect.

The study's findings align with theoretical frameworks in leadership studies that advocate for inclusive and transformative approaches. Northouse (2018) highlights that effective leaders adapt to changing contexts and prioritize the growth and well-being of their team members, which was evident in the practices of the female leaders studied. The significant differences in employee engagement levels observed in organizations led by female leaders further support the positive impact of these leadership styles. Employees in organizations led by transformational and democratic leaders demonstrated higher levels of engagement, characterized by enthusiasm, commitment, and a strong sense of purpose. These findings are in line with Maslow's hierarchy of needs and Herzberg's two-factor theory, which suggest that when employees feel valued and part of a meaningful mission, their engagement and motivation increase (Maslow, 1943; Herzberg, 1966).

However, the study also uncovered some anomalies where, despite the presence of transformational and democratic leadership, employee engagement did not increase as expected. Further examination revealed that factors such as individual differences, departmental cultures, and socioeconomic conditions played a mediating role in the relationship between leadership style and employee engagement. This indicates that while leadership style is a crucial factor, it does not operate in isolation and must be considered within the broader organizational and social context (Avolio, Walumbwa, & Weber, 2009). These findings suggest the need for a more nuanced understanding of how various factors interact to influence employee engagement in different settings.

In conclusion, the study confirmed that female leadership in Beijing's higher education sector positively impacts employee engagement, particularly when leaders employ transformational and democratic styles. However, it also highlighted the complexity of this relationship, emphasizing the importance of considering additional mediating factors. These insights contribute to the broader discourse on leadership and employee engagement, offering valuable implications for leadership practices in higher education and beyond.

Conclusion

The investigation shed light on a wide range of leadership styles utilized by female leaders in the higher education sector of Beijing. These styles primarily included transformational and democratic characteristics, indicating a significant departure from the

traditional authoritarian models that were previously prevalent in this sector. Transformational leadership, which is characterized by its focus on inspiring and motivating employees, was particularly prominent. Female leaders were observed to emphasize vision, encouragement, and intellectual stimulation, creating an environment where innovation and creativity were highly valued.

The inclusive and participatory approach embraced by leaders exemplified the democratic leadership style. These leaders valued the perspectives of their employees and engaged them in decision-making, fostering a sense of ownership and collaboration. This leadership approach not only empowered employees but also cultivated a culture of belonging and respect within the organization. These leadership styles closely aligned with contemporary theoretical frameworks in leadership studies that advocate for inclusive, empathic, and transformative approaches. These frameworks emphasize leaders who can adapt to changing contexts and prioritize the growth and well-being of their team members. The study findings confirmed these theories, demonstrating that female leaders in higher education in Beijing were indeed adopting and effectively implementing these modern leadership paradigms. The study found significant differences in employee engagement in organizations led by women. Employees in some organizations demonstrated high levels of engagement, characterized by enthusiasm, commitment, and strong commitment to their job and organization, versus other perceived independence organizations with moderate to low penetration contrasts, with staff showing little evidence of these characteristics. Examining these levels of engagement in the context of existing theories of employee engagement and motivation provided revealing insights. Where leaders displayed strong transformational and democratic tendencies, greater engagement was more likely to be observed. Employees in these areas reported feeling valued, motivated, and part of a larger purpose. Factors known to be important components of engagement according to the motivational theories of Maslow's needs and Herzberg's two-factor theory included. On the contrary, low levels of involvement were reported in those contexts where other factors such as institutional structure, resource constraints and external pressure masked the constructive influence of such leaders. These methods achieved this despite reform and democratic leadership.

The crux of the discussion centered on the direct and indirect effects of female leadership styles on employee engagement. The study findings indicated an overall positive impact of such leadership on engagement levels. Employees working under female leaders exhibiting transformational and democratic styles reported higher satisfaction, motivation, and commitment to their work and institution. Statistical analysis of the causal associations between leadership styles and employee engagement revealed significant correlations between these styles and high engagement, implying that leaders' interactions with, motivation of, and involvement of employees directly impacted their engagement. Interestingly, the study also revealed some unexpected findings. In a few cases, despite the presence of transformational and democratic leadership, employee engagement did not correspondingly increase. Further examination of these anomalies highlighted that factor including individual differences, departmental cultures, and socioeconomic conditions mediated the relationship between leadership style and employee engagement.

Recommendation

Through the study, it is highlighted that employee engagement can be enhanced by using democratic and transformational leadership styles. Through these ways, organizations can train their developers by inventing leadership programs to build this method, since it improves thinking capabilities and targets employees to participate in group activities like setting organizational goals. Moreover, mentors can lead new leaders down the path of becoming good, democratic, and transformational leaders.

The two crucial roles of leadership style, such as innovation and change and team engagement with organizational stakeholders, lead us to include these as part of what we mean by 'leadership' throughout this study. Using the provided data, institutes could plan activities that involve the students more. For an organization to meet its strategic goals and remain competitive, the employees must collaborate among themselves regularly. By doing this, they are bound to share information with one another that is key to making certain organizational decisions.

The research has found a proven impact on how educational institutions make their policies and decisions. When women are in leadership roles, there is a better impact; this is seen as a benefit, and so having policies that promote such diversity could be advantageous. In any institution, there should be some specific policies and mechanisms in place that help monitor the development of female leaders. Another result of the study showed that how much employees are engaged in their work is influenced by one's leadership style, organizational values, and some other factors. The policies must be comprehensive to promote interaction, work-life balance, the health of employees, and a culture that is fully ablaze.

Based on the findings, recommendations include focusing on leadership development by assessing and improving employee engagement through reviewing and modifying different policies to prioritize a broader organizational paradigm.

1. Limitations and Future Research

There were fewer practical methods used for this study due to self-reported data and survey feedback. The estimation of biased data is because a few opinions can be biased due to the need for social approval. Self-reported data is not sufficient to capture all the leadership strategies because leadership is a complex thing that can differ from person to person and can only be known through some subjective-objective measure. However, the study was cross-sectional in nature, which could be a drawback and limitation of the study. The data was gathered at one time only, due to which leadership's flexibility, engagement, and causality cannot be predicted. Studies that are carried out over a long period of time would help to have a better understanding of how different leadership styles affect employees and their engagement levels.

The study had some limitations around the sample size since it was only carried out in that specific context. The study was conducted using a small number of students who were from public higher educational institutions. While this detailed the deeper insights of a certain situation, it questions whether these specific findings are applicable to other situations, such as different educational systems in China. The leadership style and employee engagement are influenced by Beijing's unique socio-cultural context in a way that isn't shared by other communities.

2. Future Research Suggestions

- 1) Expanding the research context to determine generalizability across institutions, regions, and cultures.
- 2) Longitudinal studies uncover causal relationships and long-term impacts over time.
- 3) Diverse methodologies combining qualitative and quantitative data to provide a nuanced understanding.
- 4) Examining additional variables like organizational culture, individual differences, and external factors.
- 5) Gender comparative analysis of male and female leadership styles.
- 6) Experimental designs to investigate causal relationships.

Acknowledgement

Thanks to Assistant Prof. Chanchai Bunchapattanasakda, Stamford International University.

References

- Alhourani, L. G. (2013). *Leadership effectiveness of university deans in Lebanon and Egypt: A study of gender and leadership style*. Capella University.
- Anderson, H. J., Baur, J. E., Griffith, J. A., & Buckley, M. R. (2017). What works for you may not work for (Gen) Me: Limitations of present leadership theories for the new generation. *The Leadership Quarterly*, 28(1), 245-260.
- Avolio, B. J., Walumbwa, F. O., & Weber, T. J. (2009). Leadership: Current theories, research, and future directions. *Annual Review of Psychology*, 60, 421-449.
- Ayman, R., & Korabik, K. (2010). Leadership: Why gender and culture matter. *American psychologist*, 65(3), 157.
- Bass, B. M., & Riggio, R. E. (2006). *Transformational leadership* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Brandt, T., & Laiho, M. (2013). Gender and personality in transformational leadership context: An examination of leader and subordinate perspectives. *Leadership & Organization Development Journal*, 34(1), 44-66.
- Brescoll, V. L. (2016). Leading with their hearts? How gender stereotypes of emotion lead to biased evaluations of female leaders. *The Leadership Quarterly*, 27(3), 415-428.
- Carli, L. L., Alawa, L., Lee, Y., Zhao, B., & Kim, E. (2016). Stereotypes about gender and science: Women ≠ scientists. *Psychology of Women Quarterly*, 40(2), 244-260.
- Chen, X. P., Eberly, M. B., Chiang, T. J., Farh, J. L., & Cheng, B. S. (2014). Affective trust in Chinese leaders: Linking paternalistic leadership to employee performance. *Journal of management*, 40(3), 796-819.
- Cheng, M. Y., & Lin, Y. Y. (2012). The effect of gender differences in supervisors' emotional expression and leadership style on leadership effectiveness. *African Journal of Business Management*, 6(9), 3234.
- Chuang, S. F. (2013). Essential skills for leadership effectiveness in diverse workplace development. *Online Journal for workforce education and development*, 6(1), 5.

- Duan, W. H., Asif, M., Mahmood, N. H. N., & Zakaria, W. N. W. (2022). Emotional intelligence and high-performance leadership of women leaders: the mediating role of organization culture. *Management Research Review*.
- Gao, H., Lin, Y., & Ma, Y. (2016). Sex discrimination and female top managers: Evidence from China. *Journal of Business Ethics*, 138(4), 683-702.
- Gipson, A. N., Pfaff, D. L., Mendelsohn, D. B., Catenacci, L. T., & Burke, W. W. (2017). Women and leadership: Selection, development, leadership style, and performance. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 53(1), 32-65.
- Herzberg, F. (1966). *Work and the nature of man*. Cleveland, OH: World Publishing Company.
- Holman, D. M., Benard, V., Roland, K. B., Watson, M., Liddon, N., & Stokley, S. (2014). Barriers to human papillomavirus vaccination among US adolescents: a systematic review of the literature. *JAMA pediatrics*, 168(1), 76-82.
- Hoyt, C. L., & Murphy, S. E. (2016). Managing to clear the air: Stereotype threat, women, and leadership. *The leadership quarterly*, 27(3), 387-399.
- Jogulu, U. D., & Wood, G. J. (2006). The role of leadership theory in raising the profile of women in management. *Equal opportunities international*.
- Kark, R., Waismel-Manor, R., & Shamir, B. (2012). Does valuing androgyny and femininity lead to a female advantage? The relationship between gender-role, transformational leadership and identification. *The Leadership Quarterly*, 23(3), 620-640.
- Klofstad, C. A., Anderson, R. C., & Peters, S. (2012). Sounds like a winner: voice pitch influences perception of leadership capacity in both men and women. *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences*, 279(1738), 2698-2704.
- Lu, X. (2020). The barriers, facilitators, and solutions for women in educational leadership roles in a Chinese university. *International Journal of Chinese Education*, 9(1), 5-24.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370-396.
- McGuinness, P. B., Vieito, J. P., & Wang, M. (2017). The role of board gender and foreign ownership in the CSR performance of Chinese listed firms. *Journal of Corporate Finance*, 42, 75-99.
- Morley, L. (2014). Lost leaders: Women in the global academy. *Higher Education Research & Development*, 33(1), 114-128.
- Muhr, S. L. (2011). Caught in the gendered machine: On the masculine and feminine in cyborg leadership. *Gender, Work & Organization*, 18(3), 337-357.
- Northouse, P. G. (2018). *Leadership: Theory and practice* (8th ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Peus, C., Braun, S., & Knipfer, K. (2015). On becoming a leader in Asia and America: Empirical evidence from women managers. *The Leadership Quarterly*, 26(1), 55-67.
- Rhode, D.L., 2017. *Women and leadership*. Oxford University Press.
- Roberts, S., & Brown, D. K. (2019). How to manage gender bias from within: Women in leadership. *Journal of Business Diversity*, 19(2), 83-98.
- Rosette, A. S., & Tost, L. P. (2010). Agentic women and communal leadership: How role prescriptions confer advantage to top women leaders. *Journal of Applied Psychology*, 95(2), 221.
- Shinnar, R. S., Giacomini, O., & Janssen, F. (2012). Entrepreneurial perceptions and intentions: The role of gender and culture. *Entrepreneurship Theory and practice*, 36(3), 465-493.
- Solomon, I. G., Costea, C., & Nita, A. M. (2016). Leadership versus management in public organizations. *Economics, Management and Financial Markets*, 11(1), 143.

-
- Van Wart, M. (2013). Lessons from leadership theory and the contemporary challenges of leaders. *Public Administration Review*, 73(4), 553-565.
- Vasilescu, M. (2019). Leadership styles and theories in an effective management activity. *Annals-Economy Series*, 4, 47-52.
- Walker, A., Hu, R., & Qian, H. (2012). Principal leadership in China: An initial review. *School Effectiveness and School Improvement*, 23(4), 369-399.
- Wang, B. X., & Chee, H. (2011). *Chinese leadership*. New York: Palgrave Macmillan.
- Young, J. J. (2011). Leadership styles and gender role: Internalization among female managers in China. *Advancing Women in Leadership Journal*, 31, 102-112.
- Yukl, G. (2013). *Leadership in organizations* (8th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.47

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

Factors Influencing Ethics Promotion in High School Students Rattanathibet School Nonthaburi Provinceพระมหาสมศักดิ์ ธมฺมโชติโก¹, พระมหาจักรพล อาจารย์สุโ²& จันทิมา แสงแพร³**Phramaha Somsak Dhammajotiko¹, Phramaha Chakrapol Ajarasubho²
& Jantima Sangphare³****ARTICLE INFO****Name of Author &
Corresponding Author:***

1. พระมหาสมศักดิ์ ธมฺมโชติโก*

**Phramaha Somsak
Dhammajotiko**

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัย

Faculty of Religion and Philosophy,
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: somsak.tha@mbu.ac.th

2. พระมหาจักรพล อาจารย์สุโ, ดร.

**Phramaha Chakrapol
Ajarasubho, Ph.D.**

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัย

Faculty of Religion and Philosophy,
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: chakrapol.the@mbu.ac.th

3. จันทิมา แสงแพร

Jantima Sangphare

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช

วิทยาลัย

Faculty of Religion and Philosophy,
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: [yantima.sae@mbu.ac.th](mailto:jantima.sae@mbu.ac.th)**คำสำคัญ**

การส่งเสริมจริยธรรม; กลยุทธ์; นักเรียน

Keywords:

Ethical Enhancement; Strategies; Student

ABSTRACT

Students, as young individuals, represent vital human resources essential for contributing to the nation's development across multiple dimensions, including the economy, society, politics, and cultural traditions. In contemporary times, there is an increasing need to foster moral and ethical values among the youth. This research aims to: 1) investigate the current challenges in promoting ethical values among high school students at Rattanathibet School, Nonthaburi Province; 2) explore the factors influencing ethical enhancement in these students; and 3) propose strategies for effectively enhancing ethics within this demographic.

The study is structured in two phases are 1) Quantitative research, involving data collection from a sample of 152 high school students, analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) and inferential statistics (Pearson Correlation and Multiple Regression Analysis) and 2) Qualitative research, involving in-depth interviews with five administrators and teachers, with data analyzed through content analysis and presented descriptively.

The findings reveal significant concerns regarding ethical promotion. A notable factor is the unsupportive environment, as many students do not live with their parents, and a portion of their families engage in behaviors such as alcohol consumption. Furthermore, 49.3% of the students' families lack ethical training. Among the ethical values assessed, gratitude ranked highest ($\bar{x}$ = 4.17), while responsibility, though still at a high level, had the lowest

Article history:

Received: 07/02/2024

Revised: 24/05/2024

Accepted: 05/06/2024

Available online: 22/08/2024

How to Cite:

Dhammajotiko P.M.S. et al. (2024). Factors Influencing Ethics Promotion in High School Students Rattanaibet School Nonthaburi Province. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 243-268.

mean ($\bar{x} = 4.00$). The study identified that teaching materials, teaching techniques, and family status are significant predictors of moral reinforcement, accounting for 12.6% of the variance. The research concludes with proposed strategies for enhancing ethical education, including the development of teaching techniques, the invitation of expert speakers, and the professional development of ethics teachers.

บทคัดย่อ

นักเรียนถือเป็นเยาวชนที่เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และขนบธรรมเนียมประเพณี ในยุคปัจจุบัน ความจำเป็นในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในหมู่เยาวชนมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี 2) สำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณธรรมในนักเรียนกลุ่มนี้ และ 3) เสนอกลยุทธ์ในการเสริมสร้างจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพในกลุ่มนักเรียนดังกล่าว การศึกษานี้แบ่งออกเป็นสองขั้นตอน คือ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 152 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติอ้างอิง (ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ) และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารและครูจำนวน 5 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความกังวลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม โดยหนึ่งในปัจจัยที่น่ากังวลคือ สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม เนื่องจากนักเรียนจำนวนมากไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และบางครอบครัวมีการดื่มสุรา นอกจากนี้ 49.3% ของครอบครัวนักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนคุณธรรม เมื่อพิจารณาค่าคุณธรรมที่ประเมิน ความกตัญญูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.17$) ในขณะที่ความรับผิดชอบ แม้จะอยู่ในระดับสูง แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.00$) การศึกษายังพบว่า สื่อการสอน เทคนิคการสอน และสถานะครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างจริยธรรม โดยสามารถพยากรณ์ความแปรปรวนได้ถึง 12.6% งานวิจัยสรุปด้วยการเสนอแนะกลยุทธ์ในการพัฒนาการสอนเชิงคุณธรรม ซึ่งรวมถึงการพัฒนาเทคนิคการสอน การเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการพัฒนาครูผู้สอนด้านจริยธรรม

บทนำ

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ เพราะการพัฒนาเยาวชนให้มีจริยธรรมย่อมเป็นความคาดหวังของสังคมต่อสถาบันการศึกษาในทุกระดับที่ต้องการเห็นเยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองดี มีจริยธรรม รู้สิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ไม่ควรทำ รู้โทษรู้ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นทั้งต่อตนเองและส่วนรวมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้น การเสริมสร้างจริยธรรมจึงมีความ

จำเป็นต่อการพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมเป็นกลยุทธ์ที่คณะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติในสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งฝึกอบรมกุลบุตรให้เป็นคนดี คนเก่ง ของประเทศชาติ นโยบายที่สถานศึกษากำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 คือการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง ให้มีคุณภาพกายใจ และสติปัญญาที่รอบด้าน (ราชกิจจานุเบกษา, 2561: 8) โดยกำหนดครูผู้สอนอย่างเหมาะสม มีกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีระบบกลไกการติดตามพฤติกรรมนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อันจะทำให้สามารถประเมินระดับความสำเร็จของนโยบายของสถานศึกษาได้

นอกจากสถานศึกษาจะเป็นที่บ่มเพาะความรู้ ยังต้องให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัวที่เป็นสถาบันหลักของสังคมในการปลูกฝังจริยธรรมในขั้นต้นด้วย โดยเฉพาะผู้เรียนที่อยู่ในครัวเรือนที่ได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ อย่างไรก็ดี ผู้เรียนที่อยู่ในครัวเรือนที่ไม่ได้อยู่ในการควบคุมดูแลของพ่อแม่แต่อยู่ในความดูแลของญาติหรือเพื่อนบ้าน ก็อาจจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว การหมกหมุ่นกับสิ่งเสพติด เช่น บุหรี่ หรือยาบ้า ทะเลาะวิวาท ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ การติดเกม การหนีเรียน การติดอินเทอร์เน็ต การติดการพนัน การท้องก่อนแต่งและการฆ่าตัวตาย (พระมหาสมศักดิ์ ธรรมโชติ, 2563: 1581-1592) จากผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะเหตุแห่งการเลี้ยงดู อันได้แก่ สัมพันธภาพภายในครอบครัว (ทิพย์สุดา เมฆประยูร, 2560: 136-145) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การมีสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่ไม่ดีแล้ว ย่อมมีพฤติกรรมก้าวร้าว จากผลการวิจัยดังกล่าว การกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูของบุพการีที่ไม่ได้ใส่ใจจนทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี ย่อมทำให้กุลบุตรกุลธิดา มีพฤติกรรมก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ทะเลาะเบาะแว้ง มีความรุนแรง มีการละเมิดทางเพศ ขาดระเบียบวินัยได้

สถาบันการศึกษาถือเป็นสถาบันที่รับช่วงต่อจากสถาบันครอบครัวในการให้ความรู้ สรรพวิชา วิทยาการต่าง ๆ ตามบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งสถาบันการศึกษามีภารกิจสำคัญในการให้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้สังคมอย่างมีคุณภาพ สถาบันศึกษาจึงจำเป็นต้องตระหนักต่อการเสริมสร้างจริยธรรมต่อผู้เรียนอย่างรอบคอบ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม ในการวิจัยของต่างประเทศการเสริมสร้างจริยธรรมเป็นที่สนใจในหมู่นักวิจัยที่ต้องการค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการขาดศีลธรรมของวัยรุ่นหรือเยาวชน รัฐบาลในประเทศกำลังกังวลใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาวชนขาดศีลธรรมและประชาชนก็ต้องการคำตอบในทางวิชาการ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการส่งเสริมการวิจัยเพื่อให้ นักวิจัยได้ค้นหาคำตอบว่า เพราะเหตุไรเยาวชนถึงขาดศีลธรรมหรือจริยธรรม และเพื่อป้องกันเยาวชนไม่ให้กระทำสิ่งอันไม่สมควร การค้นพบประเด็นปัญหาอาจนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจริยธรรมในเยาวชนได้ (Hart & Carlo, 2005)

โรงเรียนรัตนานิเบศร์ ตั้งอยู่ในจังหวัดนนทบุรี เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนสหศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากและเป็นโรงเรียนเดียวในจังหวัดนนทบุรีที่ตั้งอยู่ในเขตตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรีที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลายประการ จากการเข้าสำรวจในขั้นต้นโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบปราศจากโครงสร้างกับคณะครูฝ่ายปกครองและคณะครูประจำชั้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม

2563 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท แอบเสพยาเสพติดให้โทษประเภทบุหรี่ยาเสพติด กฏระเบียบของโรงเรียน เช่น เข้าเรียนสาย แอบใช้สื่อออนไลน์ในขณะที่ครูกำลังสอน ส่งงานล่าช้า ขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงระบบและกลไกในการเสริมสร้างจริยธรรมในโรงเรียน พบว่า ประสบปัญหาต่าง ๆ อาทิ การขาดความรับผิดชอบ ขาดความซื่อสัตย์ ขาดความสามัคคี ขาดความเมตตากรุณา ขาดความกตัญญูกตเวที และขาดความสุภาพอ่อนโยน (สัมภาษณ์คณะครู, 2565)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอแนะกลยุทธ์ในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนสืบต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์ ตำบลสวนใหญ่ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักจริยธรรม
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สรุปกรอบแนวความคิด

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน ได้อธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับเงื่อนไขในการทำความคิด หรือพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ พวกหนึ่งเห็นว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลหรืออีกนัยหนึ่งว่า คนเรานั้นมิได้ดีหรือชั่ว โดยสิ้นเชิงมาแต่กำเนิด จิตใจอยู่ในสภาวะกลาง ๆ พร้อมที่จะได้รับเงื่อนไขปัจจัยผลักดันให้ผู้นั้นเป็นคนดีหรือชั่วได้ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าความพร้อมที่จะมีความเจริญเติบโตทางจิตใจนั้นมีอยู่ในบุคคลตั้งแต่เกิดแล้ว พุดงาย ๆ ว่า จิตเขาดีบริสุทธิ์มาตั้งแต่กำเนิด เมื่อเติบโตขึ้นลักษณะทางจริยธรรมของเขาจะเริ่มสำแดงตัวเด่นชัดและการพัฒนาการไปตามวิถีทางดีขึ้น นักวิชาการกลุ่มหลังนี้เชื่อว่า การพัฒนาทางจริยธรรมของบุคคลให้เป็นไปตามขั้นตอนที่แน่นอนตายตัว ผู้ที่บุกเบิกแนวคิดนี้ คือ เพียเจท์ (Piaget) และ โคลเบิร์ก (Kohlberg) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524: 110)

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัวได้อธิบายถึงทฤษฎีเซลล์กระจก ไว้ว่าทฤษฎีเซลล์กระจกเงา เป็นการค้นพบของ Vittorio Gallese, Leonardo Fogassi and Giacomo Rizzolatti ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ในประเทศอิตาลี ได้อธิบายว่า เซลล์กระจกเงาเป็นเซลล์ชนิดหนึ่งของมนุษย์ ที่คอยทำหน้าที่ในการเลียนแบบพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของผู้อื่น ๆ มาเป็นพฤติกรรมของตนเอง หมายความว่า พฤติกรรมของเด็กเยาวชน มีผลมาจากเซลล์กระจกเงาที่เด็กได้เลียนแบบมาจากพฤติกรรมของบุคคลใกล้ชิด หรือแม้กระทั่งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กได้พบเห็น ถึงแม้ว่าเด็กจะไม่ได้เลียนแบบในทันทีที่เห็น แต่สมองของเด็กจะเก็บภาพการกระทำเหล่านั้นไว้และพร้อมที่จะเลียนแบบเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ข้อค้นพบจากทฤษฎีเซลล์กระจกเงาชี้

ชัดว่าการสอนที่ดีที่สุด คือ การประพฤติเป็นแบบอย่างให้เห็นของผู้สอน หรือผู้ที่เลี้ยงดู ดังนั้นการเลียนแบบจากพฤติกรรมที่ถูกต้องของต้นแบบ รวมกับการพัฒนาทางด้านจิตใจในการเข้าใจผู้อื่น ทำให้เด็กค่อย ๆ มีความเข้าใจและพัฒนาเหตุผลในเชิงจริยธรรม ท้ายที่สุดเด็กก็จะมีบุคลิกภาพที่ถูกต้องความหมายของคำว่า “คนดี” ในสังคมสรุปว่า ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา การสอนที่ดีที่สุดคือการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็ก เพื่อเด็กจะได้นำไปเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตในอนาคตต่อไป (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552 : 35)

เพียเจท์ (Jean Piaget) ได้กล่าวว่าในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจในการปฏิบัติตนสัมพันธ์กับสังคม การพัฒนาจริยธรรมจึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามระดับสติปัญญาของแต่ละบุคคลที่มีวุฒิภาวะสูงขึ้น การรับรู้จริยธรรมได้พัฒนาขึ้นตามลำดับ พัฒนาการคุณธรรมและจริยธรรมของมนุษย์สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้น และสามารถนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม ได้ดังนี้

1. ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ) เป็นขั้นที่ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมและระบบกฎเกณฑ์ได้ แต่ยังมีความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการการตอบสนอง ดังนั้นการกระทำจะพึงกระทำเพื่อสนองความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น
2. ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (ระหว่างอายุ 2-8 ขวบ) เด็กจะสามารถรับสภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่ โดยเห็นว่าคำสั่งหรือกฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามโดยไม่สนใจถึงผลที่จะตามมา
3. ขั้นยึดหลักแห่งตน (ระหว่างอายุ 8-10 ขวบ) เด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น คลายความเกรงกลัวอำนาจจากภายนอก สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและประสบการณ์ประกอบการตัดสินใจ สามารถประเมินความถูกต้องโดยดูจากเจตนาของผู้กระทำและตั้งเกณฑ์ของตนเองได้ (Jean Piaget. 1997: 133)

สรุปความว่า จริยธรรมของมนุษย์นั้น มี 3 ขั้นด้วยกัน คือ

- 1) ขั้นก่อนจริยธรรมเป็นขั้นตอนที่ไม่สามารถรับรู้สภาวะแวดล้อมและระบบกฎเกณฑ์ได้แต่ยังมีความต้องการทางกาย
- 2) ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง เป็นขั้นตอนที่รับรู้รับฟังคำสั่งจากผู้อื่น รู้จักเกรงกลัวผู้ใหญ่
- 3) ขั้นยึดหลักแห่งตน เป็นขั้นตอนที่คลายความเกรงกลัวอำนาจจากภายนอกสามารถประเมินความถูกต้อง

โคลเบอร์ก เชื่อว่า พัฒนาการจริยธรรมนั้นไม่ใช่การรับรู้จากการสั่งสอนจากผู้อื่น แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองต่อผู้อื่น และบทบาทของผู้อื่น รวมถึงกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่าง ๆ การพัฒนาทางด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามขั้น ส่วนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาจากขั้นต่ำแล้วพัฒนาขึ้นไปด้วยประสบการณ์ใหม่ ๆ ทางสังคม ทำให้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นสูงขึ้นไปกล่าวได้ว่า ขั้นในการใช้เหตุผลตามทฤษฎีพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ขั้นหลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ ขั้นที่ 2 ขั้นหลักการแสวงหารางวัล ขั้นที่ 3 ขั้นใช้หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของ

สังคม ขั้นที่ 5 ขึ้นทำตามค่านิยมสัญญาหรือมีเหตุผลเคารพตนเอง ขั้นที่ 6 ขึ้นทำตามหลักอุดมคติสากล (Lawrence Kohlberg. 2000: 159)

สุชีพ ปุญญานุภาพได้นำเสนอหลักจริยศาสตร์ของพระพุทธศาสนาไว้ว่า หลักจริยศาสตร์ของพระพุทธศาสนา มี 3 ขั้น คือ

1. จริยศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยศีล 5 ธรรม 5 ดังนี้

1) เว้นจากการเบียดเบียน ทำร้ายชีวิตสัตว์หรือมนุษย์ การมีความเมตตากรุณาต่อสัตว์ จัดเป็นศีล ในส่วนของการมีความเมตตาต่อมนุษย์ด้วยกัน จัดเป็นธรรม 2) เว้นจากการลักทรัพย์ จัดเป็นศีล ในส่วนของการมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ประกอบอาชีพที่สุจริต จัดเป็นธรรม 3) เว้นจากการประพฤติดนินทา จัดเป็นศีล ส่วนการสำรวมในกาม จัดเป็นธรรม 4) เว้นจากการพูดเท็จ จัดเป็นศีล การพูดแต่สิ่งที่เป็นจริง สร้างสรรค์ จัดเป็นธรรม 5) เว้นจากการดื่มสุรา จัดเป็นศีล การมีสติ สำรวมระวังกาย ใจ และวาจา จัดเป็นธรรม

2. จริยศาสตร์ชั้นกลาง ประกอบด้วยกุศลกรรมบถ 10 ดังนี้

1) เว้นจากการฆ่า หรือทำร้ายเบียดเบียนชีวิตทั้งมนุษย์และสัตว์ 2) เว้นจากการลักทรัพย์ 3) เว้นจากการประพฤติดนินทา 4) เว้นจากการพูดเท็จ 5) เว้นจากการพูดยุยงให้แตกร้าง 6) เว้นจากการพูดคำหยาบ 7) เว้นจากการพูดเหลวไหล พูดเพื่อเจ้า 8) ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 9) ไม่คิดบงการผู้อื่น หรือคิดให้ผู้อื่นถึงความพินาศ 10) ไม่มีความเห็นผิดไปจากทำนองครองธรรม มีความคิดเห็นที่ถูกต้อง

3. จริยศาสตร์ขั้นสูง ประกอบด้วยอริยมรรค คือ ทางอันประเสริฐมี 8 ประการ ดังนี้

1) ความเห็นชอบ หมายถึง มีปัญญาเห็นอริยสัจ 4 ประการ 2) ความดำริชอบ หมายถึง ดำริในการออกจากกาม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น 3) การเจรจาชอบ หมายถึง ไม่พูดเท็จ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพื่อเจ้า 4) การกระทำชอบ หมายถึง ไม่ฆ่าสัตว์หรือมนุษย์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤติดนินทา 5) การเลี้ยงชีพชอบ หมายถึง การประกอบอาชีพโดยชอบธรรม ถูกกฎหมาย 6) ความเพียรชอบ หมายถึง การเพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้น เพียรสร้างคุณดี เพียรรักษาความดีที่เกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่ 7) การตั้งสติชอบ หมายถึง ตั้งสติพิจารณาร่างกาย เวทนา ความรู้สึกสุข-ทุกข์ ให้รู้เท่าทันเห็นความเกิดดับ 8) การตั้งใจมั่นชอบ หมายถึง การทำจิตใจให้สงบเป็นสมาธิอย่างแน่วแน่ (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2540: 180)

สรุปว่า พระพุทธศาสนาได้มีหลักคำสอนอันเป็นวิธีการที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์เพื่อให้ก้าวเข้าสู่ความสุขที่สูงสุดทั้งส่วนตนและสังคม

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรรพชัย ศรีบุญไทยและคณะ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียน” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้าน ด้านรักสามัคคีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านอาสาช่วยเหลือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาผลการวิเคราะห์มาออกแบบและสร้างรูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาได้รูปแบบ ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 3Hs คือประกอบไปด้วยกิจกรรม Head ด้าน

พุทธพิสัยพัฒนาความรู้ความเข้าใจ กิจกรรม Heart ด้านจิตพิสัยพัฒนาด้านเจตคติ และกิจกรรม Hand ด้านทักษะพิสัยพัฒนาด้านการประพฤติปฏิบัติ หลังจากนั้น รูปแบบไปประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ได้เท่ากับ 1.00 ทุกข้อใช้ได้ จากนั้นได้วางแผนการทดลองใช้รูปแบบเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และประเมินผลการใช้รูปแบบมีผลการทดลองใช้รูปแบบก่อนและหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการประเมินด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านคุณค่า และความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง ภายหลังการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้คือ ควรนำรูปแบบ 3Hs ไปใช้ในการดำเนินการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียน โดยปรับปรุงกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับชั้นปีของนักศึกษาที่ใช้กับคุณธรรมและจริยธรรมข้ออื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนานักศึกษา

พลศักดิ์ พรหมนและคณะ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.44) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความขยัน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.47) รองลงมา คือ ด้านความมีระเบียบวินัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.46) ด้านความเสียสละ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.45) ด้านการประหยัดการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.42) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (4.41)

แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1) ด้านความมีระเบียบวินัย อบรมส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนและกฎหมายต่าง ๆ 2) ด้านความรับผิดชอบ มาโรงเรียนให้ทันเวลา ไม่หนีเรียน รับผิดชอบหน้าที่ 3) ด้านความขยัน ส่งเสริมยกย่อง ชมเชยนักเรียนที่มีความตั้งใจและขยันหมั่นเพียร โดยการมอบเกียรติบัตร 4) ด้านการประหยัด สอนให้นักเรียนรู้จักการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า 5) ด้านความเสียสละ ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลืองานในสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนนักเรียนมีน้ำใจ มีจิตสาธารณะ

สุธาณี ศิริกิจและคณะ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนโรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม ตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยุหะภูมิพิสัยจังหวัดมหาสารคาม” ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบความรู้ก่อนเรียนของนักเรียนต่อการพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนพบว่า ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ นักเรียนเห็นธนบัตร 100 บาท ตกอยู่ที่หน้าห้องน้ำโรงเรียน ในขณะนั้นไม่มีใครอยู่ในเหตุการณ์ นักเรียน จะทำอะไร ตอบถูก 17คน คิดเป็นร้อยละ 68.0 และการทดสอบความรู้หลังเรียนของนักเรียนพบว่า ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริตเกิดขึ้นได้ทางใดบ้าง ตอบถูก 23คน คิดเป็นร้อยละ 92.0 2) ด้านการพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านชุดการเรียนรู้ด้านการวัด ประเมินผล และด้านคุณประโยชน์จากชุดสื่อการเรียนรู้ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตต่อพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

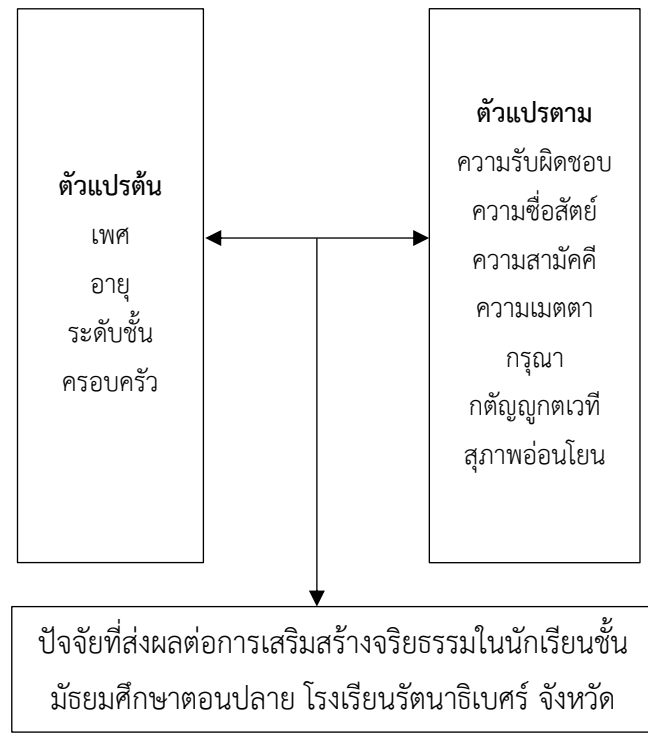
โรงเรียนเวียงสะอาดพิทยาคม คือ ควรมีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในชั้นเรียน การจัดสรรเวลารวมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้เหมาะสม ครูอาจารย์ควรจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้มีกิจกรรมกลุ่มร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้น และครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมตามแผนการสอน ไปใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนได้

ชุตินันท์ วงษ์อมรวิทย์และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า 1. จริยธรรมเมืองประกอบด้วย 1) ด้านความดีงาม ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ขยันอดทน 2) ด้านความถูกต้อง มีความโปร่งใส คำนึงถึงความสำเร็จของงาน 3) ด้านความเหมาะสม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 2. การประยุกต์หลักพราวาสธรรม 4 ได้แก่ 1) หลักสัจจะ บริหารงานด้วยความ โปร่งใส และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) หลักทมะ การใช้สติปัญญา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน 3) หลักขันติมีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร 4) หลักจาคะ เสียสละ อดทน เห็นประโยชน์ของประชาชน 3. การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมือง ประกอบด้วย 1) การสร้างความภาคภูมิใจในวิชาชีพ ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การสร้างความตระหนักในจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต 3) การสร้างความร่วมมือในชุมชน มุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) การสร้างความรู้ความเข้าใจปฏิบัติงานธรรมาภิบาลก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน

บุญรอด บุญเกิด และ พชรินทร์ รุจิรานุกูล (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความกตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้ว่าง่าย ความเมตตากรุณา ความขยันหมั่นเพียร และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

พระครูนิเวศน์สีลากร(สมพงษ์ ธนะคุณ) และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้บริหารเห็นถึงความสำคัญของการมีจิตสาธารณะของนักเรียนว่า เป็นสิ่งสำคัญและเป็นคุณลักษณะที่ดีควรต่อการนำมาฝึกใช้และปฏิบัติภายในโรงเรียน และนักเรียนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยนักเรียนยังขาดการรับรู้และความเข้าใจในการมีจิตสาธารณะจากภายในตนเองและการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการทำประโยชน์ต่อสังคม และ 4) แนวทางการจัดกิจกรรม ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมการพัฒนา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรักความสามัคคีด้านค่านิยม ด้านจริยธรรม

สรุปกรอบแนวความคิด

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์ ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
- 3) เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวางแผนเขียนกรอบในการวิจัย กล่าวคือ ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี โดยเริ่มจากประเด็นที่ต้องการวิจัยแล้วนำไปสู่การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงมาออกแบบการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์จนนำไปสู่ข้อค้นพบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research Method) โดยศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. การวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept Interview) ซึ่งอาศัยจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่มากนัก เหตุผลในการใช้รูปแบบดังกล่าวเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีรายละเอียดของข้อมูลในทุกด้าน ในประเด็นที่ศึกษา กลยุทธ์ในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี จึงเหมาะสมที่จะทำการศึกษด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ข้อค้นพบและข้อสรุปเป็นข้อเสนอแนะให้เป็นแนวทางหรือรูปแบบที่เหมาะสมต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยที่เป็นเยาวชน คือ มีอายุตั้งแต่ 14 ปี จนถึง 18 ปี จำนวน 250 คน จากโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบสุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน

3. ประชากรด้านครูฝ่ายปกครอง/ผู้บริหาร

ประชากรด้านครูฝ่ายปกครอง ได้แก่ ครูฝ่ายปกครองจากจากโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร/หรือรองผู้บริหารโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี 1 คน ครูฝ่ายปกครอง 1 คน และครูประจำชั้นจำนวน 3 คน ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจงจากประชากรที่กำหนด (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการเก็บข้อมูลในการวิจัย โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) มีคำถามประกอบด้วย

1. คำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. คำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์เดิมในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี
3. กลยุทธ์ที่ใหม่ในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาหลักและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือโดยขอคำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4) สร้างเครื่องมือ
- 5) นำเสนอร่างเครื่องมือต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข
- 6) นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- 7) ปรับปรุงแก้ไข
- 8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงและนำไปใช้จริงเพื่อเก็บข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดของการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและปัจจัยส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

- 1) ความรับผิดชอบ 2) ความซื่อสัตย์ 3) ความสามัคคี 4) ความมีเมตตากรุณา 5) ความกตัญญูตเวที 6) ความสุภาพอ่อนโยน

โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องแสดงความคิดเห็นจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนด ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพิ่มเติม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างจริยธรรม

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
- 2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย พระมหาสมศักดิ์ ญาณโพธิ์, รศ.ดร. (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา), รศ.ดร.สุวิญ รักษ์สัตย์ (อาจารย์ประจำหลักสูตร สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย) และ รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน (หัวหน้าภาควิชาศาสนาและปรัชญา สังกัดคณะศาสนาและปรัชญา)
- 3) เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ โดยหาค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป
- 4) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนวัดทินกร จังหวัดนนทบุรีจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (สิน พันธุ์พินิจ, 2547: 191) โดยได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.84
- 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัย
- 6) นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัย

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารชั้นปฐมภูมิ เกี่ยวกับแนวคิดด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเถรวาท จากพระไตรปิฎก ตำรา เอกสารงานวิจัย และจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ

2. ข้อมูลภาคสนาม

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยกำหนดข้อมูลสำคัญในการวิจัยคือ ผู้บริหาร/รองผู้บริหาร 1 คน ผู้ฝ่ายปกครอง 1 คน และครูประจำชั้นจำนวน 3 คน รวมเป็น 5 คน และการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับรูปแบบการวิจัย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้น วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงเน้นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก ได้แก่ (1) ทานมีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างจริยธรรมอย่างไร (2) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูล (3) การวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล และเพื่อความชัดเจนในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและเก็บกลับด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของเด็กนักเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนระหว่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ เริ่มจากการติดต่อประสานสถานศึกษาอันเป็นแหล่งข้อมูล จนถึงก่อนเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ติดต่อประสานกับแหล่งผู้ให้ข้อมูลด้วยตัวผู้วิจัยเมื่อได้รับการตอบรับแล้วจึงได้กำหนดตารางเวลาในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกัน ยืนยันกำหนดการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจน
2. ขั้นตอนระหว่างทำการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ประสานงานติดต่อครูประจำชั้นและขอไลน์เอพลีเคชันเพื่อสะดวกต่อการติดต่อ ส่งลิงค์แบบสอบถามให้อาจารย์ประจำชั้นตามเลขที่ผู้วิจัยส่งมาแล้ว
3. ขั้นตอนหลังทำการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ส่งเคราะห์แล้วทั้งหมดมาคัดกรองเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา เพื่อนำไปสู่ข้อค้นพบ การวิเคราะห์และอภิปรายผล เมื่อจัดระบบข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้อ่านหาข้อสรุปก่อนนำมาอภิปรายผลต่อไป นำเอกสารที่ได้รับมาทำการแยกแยะและจัดระเบียบข้อมูลว่ามีส่วนใดเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลประเภทอื่น ๆ

ที่ได้รับ กำหนดรูปแบบการแสดงผลข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา (Descriptive) ซึ่งเป็นผลจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี นี้ ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลในประเด็นความเพียงพอและการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และความถูกต้องของข้อมูลประกอบไปด้วยกระบวนการวิธีที่หลากหลาย เช่น การตรวจสอบข้อมูลแบบ (data triangulation) ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคลผู้ให้ข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลแบบ (investigator triangulation) ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลของผู้วิจัย การตรวจสอบด้านแนวคิด ทฤษฎี (theory triangulation) ได้แก่ การตรวจสอบแนวความคิดและทฤษฎี และการตรวจสอบด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) ได้แก่ การใช้หลาย ๆ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลประเภทเอกสาร ข้อมูลเชิงคุณภาพ และข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการจัดระเบียบโครงสร้างและหาความหมายของข้อมูลที่รวบรวมมาเป็นการค้นหาข้อความทั่วไปที่จะบอกความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลส่วนแรกเชิงบรรยาย (descriptive) ส่วนการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย จากนั้นนำข้อมูลมานำเสนอเป็นข้อค้นพบ สรุป การตีความ และการตรวจสอบความถูกต้อง ต้องแม่นยำของผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลประเภทเอกสารทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สรุปในแต่ละประเด็น พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Content Analysis ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) จัดระเบียบข้อมูล (data organizing) 2) การแสดงผลข้อมูล (data display) 3) การหาข้อสรุป ตีความ และตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัย (conclusion, interpretation and verification)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีสถิติที่ใช้ ประกอบด้วย 1) ค่าความถี่ (Frequency) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) ค่าเฉลี่ย (Mean) 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 5) ค่าความสัมพันธ์สหเพียร์สัน (Pearson's Coordination) 6) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression)

การนำเสนอผลการวิจัย

ผลงานวิจัยเรื่องนี้จะนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนา

ผลการวิจัย

สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี น่าเป็นห่วง เนื่องจาก นักเรียนจำนวนไม่น้อยคิดเป็นร้อยละ 49.3 ไม่ได้รับการกล่อมเกลาจริยธรรมจากครอบครัว ในขณะที่การกล่อมเกลาจริยธรรมต่อเดือนในสถาบันครอบครัวค่อนข้างต่ำ ราว ๆ 1-3 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และ 4 ครั้งขึ้นไปต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 20.4 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ยังพบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการดื่มสุราคิดเป็นร้อยละ 57.9 ซึ่งการดื่มสุราจนเมามาอาจเป็นสาเหตุให้ครอบครัวแตกร้าง การทะเลาะ และเป็นสารเสพติดขั้นต้นต่อสารเสพติดชนิดอื่นที่มีโทษต่อระบบประสาทที่รุนแรงเช่น ยาบ้า ยิ่งไปกว่านั้น อาจเป็นการสร้างพฤติกรรมลอกเลียนแบบในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่า สภาพครอบครัวของนักเรียนก็ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีพอต่อการส่งเสริมจริยธรรมเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 82.2 ที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่อย่างพร้อมหน้าจึงอาจเป็นสาเหตุของการละเมิดจริยธรรมอย่างไม่ละอาย นอกจากนี้ครอบครัวส่วนใหญ่มักจะกล่อมเกลาหลักจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบมากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21 ในขณะที่โรงเรียนมักจะกล่อมเกลาหลักจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์มากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21.1 อย่างไรก็ตาม ยังพบด้านที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนจริยธรรมมีเทคนิคในการสอนจริยธรรมที่น่าสนใจและเชิญชวนให้นักเรียนอยากเข้าเรียนในรายวิชาจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 84.9 เพราะเป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกสนุกกับการเรียนจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 58.6 อย่างไรก็ตามในสถาบันการศึกษายังขาดแคลนเรื่องการใช้สื่อการสอนจริยธรรมอยู่บ้างเนื่องจากผู้สอนมักเลือกใช้สื่อธรรมะบรรยายคิดเป็นร้อยละ 59.2 มากกว่าสื่อภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวซึ่งเป็นสื่อที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่คิดเป็น 84.9 ต้องการก็ตาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ความกตัญญู กตเวที มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 1.17$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความมีเมตตาคุณงาม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมากการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความรับผิดชอบโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนไม่สร้างความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.24$) อยู่ในระดับมาก

ที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.98$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความซื่อสัตย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนมีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่หยิบจับสิ่งของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนไม่หลอกลวงตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความสามัคคีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนทำกิจกรรมในแนวทางที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนมีความรักและสงสารสัตว์ทุกตัวเสมือนเป็นสัตว์ร่วมโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.21$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีความใส่ใจในอันที่จะปลดปล่อยทุกข์จากความเดือดร้อนทั้งปวง และ นักเรียนไม่รังเกียจเปรียบกันยอมรับความแตกต่างด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ นักเรียนไม่จองเวรพยาบาทอาฆาตต่อกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.01$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความกตัญญูกตเวที โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนให้มีจิตอาสาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.25$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่สร้างความเสื่อมเสียแก่โรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ นักเรียนรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.02$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความสุภาพอ่อนโยน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนไม่พูดแทรกขณะผู้อื่นพูด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.27$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนใช้วาจาสุภาพถูกกาลเทศะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ นักเรียนไหว้ทุกครั้งเมื่อรับสิ่งของจากผู้ใหญ่ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.93$) อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อการสอนจริยธรรม ปัจจัยด้านสถานะครัวเรือน และปัจจัยด้านเทคนิคการสอน ปัจจัยทั้ง 3 นี้ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 12.6 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณโดยวิธี Forward ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง: จริยธรรม $\hat{Y}=3.286 + .306$ (สื่อการสอน, X5) + .443 (สถานะครัวเรือน X2) + .313 (เทคนิคการสอน X4)

แนวทางในการพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรม แนวทางในการพัฒนาเทคนิคการสอน และแนวทางในการเชิญวิทยากรให้ความรู้

การพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรมต้องทันสมัยและเข้าถึงได้ในทุกโอกาส ที่เห็นต่างคือ การเลือกนำสื่อออนไลน์มาประยุกต์กับการสอนจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรมต้องส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหาผ่านเกมธรรมะ

เทคนิคการสอนที่ดีจะต้องไม่น่าเบื่อและไม่ซ้ำหรือเลียนแบบใคร ให้แ่งคิดเพื่อค้นหาคำตอบที่หลากหลาย มีการใช้เทคนิคการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในสถานะตัวแสดงโดยเฉพาะจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนพิธีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในฐานะที่โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัด

การเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงย่อมต้องมิงงบประมาณมีค่าใช้จ่าย แต่ที่เห็นต่างคือ ผู้สอนสามารถชี้แนะช่องทางการแสวงหาความรู้จาก Youtube ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยากรที่มีประสบการณ์และมีชื่อเสียงของเมืองไทย เช่น พระอาจารย์ ว.วชิร เมธี ในขณะที่การได้ใกล้ชิดกับวิทยากรที่มีชื่อเสียงระดับประเทศย่อมสร้างความตื่นตัวในการเรียนรู้จริยธรรมได้ดี

การอภิปรายผล

1. สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนนิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี น่าเป็นห่วง เนื่องจาก นักเรียนจำนวนไม่น้อยคิดเป็นร้อยละ 49.3 ไม่ได้รับการกล่อมเกลาจริยธรรมจากครอบครัว ในขณะที่การกล่อมเกลาจริยธรรมต่อเดือนในสถาบันครอบครัวค่อนข้างต่ำ ราว ๆ 1-3 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และ 4 ครั้งขึ้นไปต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 20.4 จากข้อมูลดังกล่าวมีเหตุผลในการอภิปรายดังนี้

สภาพแวดล้อมของนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับความอบอุ่นของครอบครัวเนื่องจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และค่านิยมสมัยใหม่มีความแตกต่างจากสภาพแวดล้อมในอดีตเนื่องจากพ่อแม่ลูกไม่ได้อยู่อย่างพร้อมหน้า พ่อแม่มีบทบาทที่แตกต่างออกไปโดยเป็นเพียงผู้สนับสนุนมากกว่าเป็นผู้ดูแล และทิ้งลูกไว้กับปู่ย่าตายาย หรือญาติในการกล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดู การปล่อยลูกไว้ตามยถากรรมทำให้ลูกต้องเผชิญปัญหาโดยลำพัง ซึ่งอาจเป็นความเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด โดยปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากพ่อแม่แยกทางหรือเสียชีวิต ซึ่งบางรายอาจกระทบต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภริณ ธนะโชติภณ และ เพ็ญณี แนนรท (2564) พบว่า ปัญหาของเด็กเรียนไม่จบมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนหนึ่งเป็นเพราะพ่อแม่แยกทางกันหรือเสียชีวิต และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ยังพบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการดื่มสุราคิดเป็นร้อยละ 57.9 ซึ่งการดื่มสุราจนเมามาอาจเป็นสาเหตุให้ครอบครัวแตกร้าง การทะเลาะ และเป็นสารเสพติดขึ้นต้นต่อสารเสพติดชนิดอื่นที่มีโทษต่อระบบประสาทที่รุนแรงเช่น ยาบ้า ยิ่งไปกว่านั้น อาจเป็นการสร้างพฤติกรรมลอกเลียนแบบในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่า สภาพครอบครัวของนักเรียนก็ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีพอต่อการส่งเสริมจริยธรรม

เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 82.2 ที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่อย่างพร้อมหน้าจึงอาจเป็นสาเหตุของการละเมิดจริยธรรมอย่างไม่วาย นอกจากนี้ครอบครัวส่วนใหญ่มักจะกล่อมเกลาลักษณะจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบมากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21 ในขณะที่โรงเรียนมักจะกล่อมเกลาลักษณะจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์มากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21.1 อย่างไรก็ตาม ยังพบด้านที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนจริยธรรมมีเทคนิคในการสอนจริยธรรมที่น่าสนใจและเชิญชวนให้นักเรียนอยากเข้าเรียนในรายวิชาจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 84.9 เพราะเป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกสนุกกับการเรียนจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 58.6 อย่างไรก็ตามในสถาบันการศึกษายังขาดแคลนเรื่องการใช้สื่อการสอนจริยธรรมอยู่บ้างเนื่องจากผู้สอนมักเลือกใช้สื่อธรรมะบรรยายคิดเป็นร้อยละ 59.2 มากกว่าสื่อภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวซึ่งเป็นสื่อที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่คิดเป็น 84.9 ต้องการก็ตาม

2. การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนรัตนธิเบศร์เป็นโรงเรียนระดับจังหวัดที่การคัดเลือกผู้เรียนย่อมต้องมีประสิทธิภาพและคุณภาพสูง และโดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะเลือกโรงเรียนรัฐ มีชื่อเสียงและตั้งอยู่ไม่ห่างจากบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีระยุทธิ์ ปะมะสอน (2563) พบว่า การตัดสินใจเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองส่วนใหญ่จะพิจารณาโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เป็นโรงเรียนรัฐ และมีที่ตั้งไม่ไกลจากบ้านราว 2-5 กิโลเมตร และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา มักเขียว (2559) พบว่า ผู้ปกครองยังเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานตามสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ความกตัญญูต่เวทียี่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 1.17$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความมีเมตตา กรุณา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็เพราะว่า ความกตัญญูต่เวทียี่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความเมตตา เป็นหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติตนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รงค์ บุญสวยขวัญ และ พระครูสุตพัฒน์ จันทร์จิตร (2559) ที่พบว่า หลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานของการปฏิบัติตนทำให้มนุษย์มีคุณค่ามากยิ่งขึ้นคือหลักกตัญญูต่เวทียี่อยู่ในระดับมาก ซึ่งความกตัญญูอันดับแรกคือความกตัญญูต่บิดามารดา รองลงมาคือกตัญญูต่อครูบาอาจารย์ กตัญญูต่อพระรัตนตรัย และกตัญญูต่อสถาบันชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความรับผิดชอบโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องปฏิบัติตนให้มีความรับผิดชอบเนื่องจากจะต้องเตรียมพร้อมในการเข้าสู่ระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงของไทยจะต้องมีเกรดเฉลี่ยที่สูงทำให้นักเรียนจะต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงเพื่อความก้าวหน้าในเส้นทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญญาพร นามวงษ์ และ ทักษวัฒน์ เหล่าสุวรรณ (2565) พบว่า นักเรียนโรงเรียนสารคามพิทยาคมจะต้องมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความ

รับผิดชอบในสิทธิของตน ตระหนักในคุณค่าการใช้สิทธิเสรีภาพบนพื้นฐานแห่งกฎหมาย เพราะเมื่อมีความรับผิดชอบแล้วย่อมทำหน้าที่หรือทำงานอย่างอื่นได้ดีขึ้น ทำให้สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เฉลิม คำแก้ว, 2530; คะนิงรัตน์ ลาโพธิ์, 2535; กรมวิชาการ, 2542) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนไม่สร้างความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.24$) อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักเรียนตระหนักถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้ปกครองในภายหลัง จึงไม่แสดงพฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงที่จะทำให้ตนเองเสียอนาคตทางการศึกษา เพราะผลการกระทำที่ขาดสติหรือความหุนหันพลันแล่นอาจส่งผลเสียในระยะยาว ดังนั้นจึงพยายามตั้งตนไว้ชอบซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระครูนิเวศน์สีลากรและคณะ (2563) พบว่า ความรับผิดชอบต่อตนเองก็เพื่อป้องกันผลกระทบหรือความเสียหายต่อตนเองและส่วนรวม รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.98$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีประวัติไม่ต่างพร้อย เมื่อประวัติไม่ต่างพร้อยย่อมเป็นที่ต้องการของสังคมและเป็นที่รักของครูบาอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูลศักดิ์ พรหมมนและคณะ (2565) ที่พบว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบของนักเรียนในเขตอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู อยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนและมีครูเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตาม

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความซื่อสัตย์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความซื่อสัตย์เป็นหลักธรรมที่ผู้ปฏิบัติเป็นนิยมน้อมมีจิตใจที่เชื่อมั่นและมั่นคงแต่ก็มีความละเอียดต่อการละเมิดศีลธรรมหรือจารีตประเพณีอันดีงามของสังคม ทำให้ผู้มีความซื่อสัตย์ย่อมเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจของผู้คน เพราะผู้ซื่อสัตย์ย่อมปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา คำนึงถึงแต่เรื่องดีงาม และไม่หลอกลวงตนและคนอื่นเพื่อประโยชน์ตนเอง ทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนนพร วานิชสวัสดิ์ และสาลินี มีเจริญ (2565) พบว่า พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างซื่อสัตย์คือมีความซื่อตรงไม่หลอกลวงทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คิดไตร่ตรองตั้งมั่นในความถูกต้อง โปร่งใส ไม่มีอคติไม่ต้องกังวลการถูกหักคะแนน และการมีความซื่อสัตย์ก็เป็นสิ่งน่าชื่นชมและยกย่อง เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนมีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่หยิบจับสิ่งของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนไม่หลอกลวงตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความซื่อสัตย์ละเอียดต่อการทำความชั่ว โดยไม่ละเมิดศีลธรรมโดยฉกฉวยหรือหยิบจับสิ่งของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต และไม่หลอกลวงตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทวี บุญยเกตุ (2543) ที่ว่า ความซื่อสัตย์ต่อตนเองย่อมไม่กระทำทุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ไม่เอารัดเอาเปรียบ แต่จะแสดงออกด้วยความหวังดี สงสารและซื่อตรงต่อกัน ยิ่งไปกว่านั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 ก) ยังให้ความหมายความซื่อสัตย์ไว้ว่า บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ย่อมซื่อตรงต่อหน้าที่และปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความสามัคคีโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมีโครงการกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนมีความสามัคคีเพราะความสามัคคีย่อมมีพลังสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย ทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสามัคคีและเห็นว่าความสามัคคีทำให้การทำงานมีความสำเร็จลุล่วงเร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระนิคม นิคม (2554) ที่ว่า ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันร่วมมือกันทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนโดยแสดงพฤติกรรม ปรับคนให้กับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนทำกิจกรรมในแนวทางที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความสามัคคีช่วยให้บุคคลมีความเป็นหนึ่งเดียวกันและรักใคร่ต่อกันที่จะคิดและทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤนาถ ไกรนรา (2564) ที่ว่า การมีความสามัคคีจะช่วยให้เกิดการรวมตัวกันด้วยความตั้งใจ รวมพลังที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน โดยสามารถที่จะทำหน้าที่ได้ต่างกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จในจุดมุ่งหมายเดียวกัน

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.13$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการบริหารการปกครองและส่งเสริมกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความสามัคคี เพราะความเมตตากรุณาต่อกันย่อมมีแต่ประโยชน์โดยปราศจากโทษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต (2538) ที่ว่า ความมีเมตตาและกรุณาแก่กันและกัน เป็นธรรมอันงามที่แสดงออกอย่างชาญฉลาดและปราศจากโทษ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนมีความรักและสงสารสัตว์ทุกตัวเสมือนเป็นสัตว์ร่วมโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.21$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีความใส่ใจในอันที่จะปลดปล่อยทุกข์จากความเดือดร้อนทั้งปวง และ นักเรียนไม่ริดเอาเปรียบกันยอมรับความแตกต่างด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ นักเรียนไม่จองเวรพยาบาทอาฆาตต่อกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.01$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความเมตตากรุณาเป็นธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลไม่อาฆาตพยาบาทต่อกัน และมีอานิสงส์มากดังที่ปรากฏในพระสูตรที่ว่า เมตตาอย่ามียอนิสงส์ 10 ประการ ดังนี้ หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันลามก เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย เป็นที่รักของอมมนุษย์ทั้งหลาย เทวดาทั้งหลายยอมรับรักษา ไฟยาพิษหรืออาวุธต่างๆ ไม่อาจจล้ากลายได้ จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิโดยเร็ว มีสีหน้าผ่องใส คราวใกล้ตายก็มีสติมั่นคง ไม่พ่นเฟือน และเสียชีวิตก็เป็นสุขคติภูมิหรือนิพพานได้ นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญรอด บุญเกิด และ พัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2563) ที่พบว่า การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพุทธศาสนาของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในด้านเมตตากรุณาอยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความกตัญญูทเวทิตี โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความกตัญญูทเวทิตีเป็นจริยธรรมพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ที่พึงงาม เพราะการกตัญญูทเวทิตีย่อมขัดเกลาสันดานดิบของมนุษย์ให้

อ่อนโยนไม่หยาบกระด้าง และกระทำอุปการะตอบแทน สมดังพุทธพจน์ที่ว่า ผู้รู้อุปการะที่เขาทำแล้วและตอบแทน (อง.ทุก. 20/120/114.) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญรอด บุญเกิด และ พัทธรินทร์ รุจิรานุกุล (2563) ที่พบว่า การปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพุทธศาสนาของเยาวชนในภาคตะวันออกเฉียงใต้ด้านกตัญญูตกอยู่ในระดับมาก เพราะว่า ความกตัญญูนี้คือความดีที่เป็นพื้นฐานของคนดี เมื่อคนดีมีความกตัญญูเป็นพื้นฐานแล้ว ความดีทั้งหลายก็ไหลไปรวมอยู่กับคนดี เหมือนลำธารทุกสายไหลลงไปสู่แม่น้ำใหญ่ (ชัยวัฒน์ อุตพัฒนา และวิธาน สุชีวกุปต์, 2547: 46) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนให้มีจิตอาสาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.25$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ นักเรียนไม่สร้างความเสื่อมเสียแก่โรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ นักเรียนรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.02$) อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองซึ่งไม่ใช่บิดามารดาผู้ให้กำเนิด ดังนั้นการกตัญญูตกเวทีต่อพ่อแม่จึงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการกตัญญูตกเวทีย่อมต้องทำด้วยความตั้งใจ นบนอบ ใส่ใจ จริงใจและไม่เสแสร้ง (นิพาดา วิริยะวงศ์พานิช, 2542: 27)

สรุป

การส่งเสริมจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นความจำเป็นของสถาบันการศึกษา เพื่อสร้างเกาะป้องกันพฤติกรรมอันไม่เหมาะสมของนักเรียนที่ต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่ร่างกายกำลังก่อตัวให้เกิดการอยากเรียนรู้สังคมรอบด้านอันอาจชักจูงให้เยาวชนเข้าสู่ปัญหาสังคมได้ เช่น ปัญหาด้านเพศ ปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาด้านการทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหาอาชญากรรม และปัญหาเด็กแว้นป่วนเมือง งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งสำรวจสภาพปัญหาการกล่อมเกลาจริยธรรมทั้งจากสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาว่ามีบทบาทที่เข้มข้นจริงจังกังกับการแก้ไขปัญหาด้านจริยธรรมหรือไม่ เพื่อเป็นการเสนอแนะทางออกของปัญหาหรือเป็นการเสนอแนะเพื่อป้องกันการละเมิดจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ทีมผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี” เพื่อนำผลการวิจัยมาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนสืบต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเริ่มจากการสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรีด้วยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 152 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้บริหาร/รองผู้บริหาร 1 คน ผู้ฝ่ายปกครอง 1 คน และครูประจำชั้นจำนวน 3 คน รวมเป็น 5 คน การตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธี Triangulation Method การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมาย

ตามเนื้อความหลัก (Content Analysis) ในภาพรวมและทำการสังเคราะห์ (Synthesis) ในประเด็นที่สำคัญ ๆ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาการโดยสรุปประเด็นได้ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี น่าเป็นห่วง เนื่องจาก นักเรียนจำนวนไม่น้อยคิดเป็นร้อยละ 49.3 ไม่ได้รับการglomเกลากจริยธรรมจากครอบครัว ในขณะที่การglomเกลากจริยธรรมต่อเดือนในสถาบันครอบครัวค่อนข้างต่ำ ราว ๆ 1-3 ครั้งต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และ 4 ครั้งขึ้นไปต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 20.4 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ยังพบว่า สมาชิกในครัวเรือนมีการดื่มสุราคิดเป็นร้อยละ 57.9 ซึ่งการดื่มสุราจนเมามาอาจเป็นสาเหตุให้ครอบครัวแตกร้าง การทะเลาะ และเป็นสารเสพติดขั้นต้นต่อสารเสพติดชนิดอื่นที่มีโทษต่อระบบประสาทที่รุนแรงเช่น ยาบ้า ยิ่งไปกว่านั้น อาจเป็นการสร้างพฤติกรรมลอกเลียนแบบในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเห็นได้ว่า สภาพครอบครัวของนักเรียนก็ไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีพอต่อการส่งเสริมจริยธรรมเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 82.2 ที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับพ่อแม่อย่างพร้อมหน้าจึงอาจเป็นสาเหตุของการละเมิดจริยธรรมอย่างไม่วาย นอกจากนี้ครอบครัวส่วนใหญ่มักจะglomเกลากหลักจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบมากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21 ในขณะที่โรงเรียนมักจะglomเกลากหลักจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์มากกว่าหลักจริยธรรมประเภทอื่น คิดเป็นร้อยละ 21.1 อย่างไรก็ตาม ยังพบด้านที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนจริยธรรมมีเทคนิคในการสอนจริยธรรมที่น่าสนใจและเชิญชวนให้นักเรียนอยากเข้าเรียนในรายวิชาจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 84.9 เพราะเป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกสนุกกับการเรียนจริยธรรมคิดเป็นร้อยละ 58.6 อย่างไรก็ตามในสถาบันการศึกษายังขาดแคลนเรื่องการใช้สื่อการสอนจริยธรรมอยู่บ้างเนื่องจากผู้สอนมักเลือกใช้สื่อธรรมะบรรยายคิดเป็นร้อยละ 59.2 มากกว่าสื่อภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหวซึ่งเป็นสื่อที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่คิดเป็น 84.9 ต้องการก็ตาม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ความกตัญญูต่อบุคคลที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 1.17$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี และความมีเมตตากรุณา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความรับผิดชอบโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่า นักเรียนไม่สร้างความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.24$) อยู่ในระดับมากที่สุด

รองลงมาได้แก่ นักเรียนมีวินัยในตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.98$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความซื่อสัตย์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนมีความละเอียดต่อการกระทำชั่ว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่นักเรียนไม่หยิบจับสิ่งของของคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนไม่หลอกลวงตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.84$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความสามัคคีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนทำกิจกรรมในแนวทางที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่นักเรียนไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อนักเรียนมีความกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.09$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความเมตตากรุณา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนมีความรักและสงสารสัตว์ทุกตัวเสมือนเป็นสัตว์ร่วมโลก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.21$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่นักเรียนมีความใส่ใจในอันที่จะปลดปล่อยทุกข์จากความเดือนร้อนทั้งปวง และ นักเรียนไม่รัดเอาเปรียบกันยอมรับความแตกต่างด้วยเหตุผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ นักเรียนไม่จองเวรพยาบาทอาฆาตต่อกัน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.01$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความกตัญญูกตเวที โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนให้มีจิตอาสาช่วยเหลือกิจการของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.25$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่นักเรียนไม่สร้างความเสื่อมเสียแก่โรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.23$) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ นักเรียนรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่/ผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 4.02$) อยู่ในระดับมาก

การเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ด้านความสุภาพอ่อนโยน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ พบว่านักเรียนไม่พูดแทรกขณะผู้อื่นพูด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.27$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่นักเรียนใช้วาจาสุภาพถุกกาลเทศะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อ นักเรียนไหว้ทุกครั้งเมื่อรับสิ่งของจากผู้ใหญ่ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{x} = 3.93$) อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อการสอนจริยธรรม ปัจจัยด้านสถานะครัวเรือน และ

ปัจจัยด้านเทคนิคการสอน ปัจจัยทั้ง 3 นี้ สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 12.6 สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณโดยวิธี Forward ได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง: จริยธรรม $\hat{Y} = 3.286 + .306 (\text{สื่อการสอน, } X_5) + .443 (\text{สถานะครัวเรือน } X_2) + .313 (\text{เทคนิคการสอน } X_4)$

แนวทางในการพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรม แนวทางในการพัฒนาเทคนิคการสอน และแนวทางในการเชิญวิทยากรให้ความรู้

การพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรมต้องทันสมัยและเข้าถึงได้ในทุกโอกาส ที่เห็นต่างคือ การเลือกนำสื่อออนไลน์มาประยุกต์กับการสอนจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาสื่อการสอนจริยธรรมต้องส่งเสริมกระบวนการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ไขปัญหาาร่วมกันผ่านเกมธรรมะ เทคนิคการสอนที่ดีจะต้องไม่น่าเบื่อและไม่ซ้ำหรือเลียนแบบใคร ให้แก่งคิดเพื่อค้นหาคำตอบที่หลากหลาย มีการใช้เทคนิคการสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในฐานะตัวแสดงโดยเฉพาะจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนพิธีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในฐานะที่โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้วัด การเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงย่อมต้องมีงบประมาณมีค่าใช้จ่าย แต่ที่เห็นต่างคือ ผู้สอนสามารถชี้แนะช่องทางการแสวงหาความรู้จาก Youtube ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยากรที่มีประสบการณ์และมีชื่อเสียงของเมืองไทยเช่น พระอาจารย์ ว.วชิรเมธี ในขณะที่การได้ใกล้ชิดกับวิทยากรที่มีชื่อเสียงระดับประเทศย่อมสร้างความตื่นตัวในการเรียนรู้จริยธรรมได้ดี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องนี้แล้ว มีข้อค้นพบ (Fact Findings) ทั้งที่เป็นผลการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วที่สามารถนำมาดำเนินการเสนอแนะเพื่อใช้ประโยชน์ต่อนำผลการวิจัยมาเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียนเป็น 3 ระดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี น่าเป็นห่วง เนื่องจาก นักเรียนจำนวนไม่น้อยคิดเป็นร้อยละ 49.3 ไม่ได้รับการกล่อมเกล่าจริยธรรมจากครอบครัว จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่า รัฐบาลควรกำหนดแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนานักเรียนให้มีจริยธรรมโดยมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ กำหนดรางวัลแห่งการทำความดีหรือธนาคารแห่งความดีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้กระทำแต่ความดีเพื่อแลกเป็นรางวัลซึ่งรางวัลควรจะเป็นรางวัลที่จับต้องได้มากกว่าเป็นเพียงใบเกียรติบัตร เช่น ทุนการศึกษาตลอดชีพ เงินเลี้ยงดูบุพการี เป็นต้น ควรนำแผนการพัฒนาจริยธรรมลงสู่หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานที่ให้ความบันเทิงควรพิจารณาเรื่องราวที่ลงโทษต่อผู้ละเมิดจริยธรรมให้เป็นที่น่ารังเกียจ และควรสร้างเรื่องราวที่สะท้อนการปฏิบัติจริยธรรมให้แพร่หลาย ในขณะที่หน่วยงานสื่อควรมีคัดเลือกว่าเสนอข่าวสารการทำความดีให้กับสังคมบ้างที่มากกว่า ผลกำไรตอบแทน เพื่อป้องกันพฤติกรรมการลอกเลียนแบบที่ไม่เหมาะสมต่อเยาวชน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างจริยธรรมในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนรัตนธิเบศร์จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านสื่อการสอนจริยธรรม ปัจจัยด้านสถานะครัวเรือน และปัจจัยด้านเทคนิคการสอน จึงขอเสนอแนะเชิงนโยบายว่า รัฐบาลจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดทำโครงการ/กิจกรรมทางจริยธรรมอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- 1) ควรทำการศึกษาวิจัยการเสริมสร้างจริยธรรมในสถาบันการศึกษาอื่น
- 2) ควรทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการเสริมสร้างจริยธรรมในพื้นที่เขตการศึกษา
- 3) ควรทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียนในสถาบันการศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). *แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กาญจนา มักเขียว. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดวิวัฒนา*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คะนิงรัตน์ ลาโพธิ์. (2535). *ผลการนำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เฉลิม คำแก้ว. (2530). *การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยก้างราษฎร์รัฐสามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์, & วิชาน สุชีวกุปต์. (2547). *หลักการดำรงชีวิตในสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทวี บุญยเกตุ. (2543). *พ่อสอนลูก*. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- ทิพย์สุตา เหมประยูร. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40*. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*, 4(10), 136-145.
- ธีระยุทธ ปะมะสอน. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกสถานศึกษาในระดับประถมศึกษาให้กับบุตรหลาน: กรณีศึกษาดำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นิพาดา วิริยะวงศ์พานิช. (2542). *แก่นขงจื้อ: ความหมายแห่งชีวิตแท้จริง และปัญญาที่ยิ่งใหญ่*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- บุญญาพร นามวงศ์, & พัทธวัฒน์ เหล่าสุวรรณ. (2022). ความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารคามพิทยาคม. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 16(1), 46-57.
- บุญรอด บุญเกิด, & พชรินทร์ รุจิรานุกุล. (2563). แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของเยาวชนในภาคตะวันออก. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 28(2), 136-163.
- พระครูนิเวศน์สีลากร (สมพงษ์ ณะคุณ), วรกฤต เกื้อนช้าง, & ทะนง ทศไกร. (2562). แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(2), 285-296.
- พระธรรมปิฎก (ป. ปยุตฺโต). (2538). *ธรรมสำหรับผู้สูงอายุ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระนิคม นิคม (สงวนชีพ). (2554). *การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดท้ายลำเภา ตำบลท้ายลำเภา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พระมหาสมศักดิ์ ธรรมโชติโก (ธรรมโชติ). (2563). บทวิเคราะห์รูปแบบการปลูกฝังศีลธรรมแก่เยาวชนไทยบนสังคมออนไลน์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 8(4), 1581-1592.
- พลศักดิ์ พรหมน, สมบัติ รัตนกร, & สุนทร สายคำ. (2565). การพัฒนาจริยธรรมนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู. *Journal of Modern Learning Development*, 7(5), 355-365.
- ภริณ ณะโชติภณ, & เพ็ญณี แรอรท. (2564). สาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Modern Learning Development*, 6(3), 58-68.
- ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา. หน้า 8.
- รงค์บุญ สวยขวัญ, & พระครูสุตพัฒนาทร จันทร์จิตร. (2559). การปฏิบัติตามหลักกตัญญูกตเวทิตาธรรมของนักเรียนโรงเรียนกะทู้วิทยา อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 3(2), 69-82.
- สัมภาษณ์คณะครูผู้ปกครอง. (2563). ปัญหาจริยธรรม. เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2563 ณ โรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี. (เอกสารอัดสำเนา).
- Hart, D., & Carlo, G. (2005). Moral development in adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 15(3), 223-233.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.48

แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

Trends and Impacts of Thai Film Content
in the Past 5 Yearsวรัชญ์ตะวันทร์ ชัยรัตน์^{1*}, ณัฐธิดา คำประเสริฐ², & ชนณเกษม โคตรบัวศรี³Warattawan Chairat^{1*}, Nuttida Kumprasrt², & Chanakasame Kodbuasri³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. วรัชญ์ตะวันทร์ ชัยรัตน์*

Warattawan Chairat

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bachelor of Communication Arts,

Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: warattawan.cha@bkkthon.ac.th

2. ณัฐธิดา คำประเสริฐ

Nuttida Kumprasrt

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bachelor of Communication Arts,

Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: nuttida.kum@bkkthon.ac.th

3. ชนณเกษม โคตรบัวศรี

Chanakasame Kodbuasri

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bachelor of Communication Arts,

Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: Chanakasame.kod@gmail.com

คำสำคัญ

ภาพยนตร์ไทย; การเปลี่ยนแปลงทางสังคม; ทฤษฎี
การรับรู้และการยอมรับ; ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคม; การวิเคราะห์เนื้อหา

Keywords:

Thai films; Social change; Theory of
Perceived Value and Acceptance;
Communication for Social Change
Theory; Content analysis

ABSTRACT

The research study titled "Trends and Impacts of Thai Film Content Over the Past 5 Years" aims to analyze the trends and impacts of Thai film content over the past five years (2018-2023) using content analysis and in-depth interviews. The research collected data from Thai films released during this period, as well as interviews with moviegoers, to explore and compare the popularity and reception of these films and assess the social and cultural impacts of their content. The study utilizes the Theory of Perceived Value and Acceptance and the Communication for Social Change Theory as conceptual frameworks. The research found that audience interest and reception of Thai films varied significantly based on genre and content. Films addressing intense social issues and relevant to daily life tended to be more popular. Audiences perceived that such films effectively reflected social problems, raising awareness and prompting social change. For example, films highlighting social inequality, environmental issues, and political conflicts received positive responses. Furthermore, creative storytelling techniques and high production quality played a crucial role in attracting audiences and boosting the popularity of Thai films.

The content of Thai films over the past five years has significantly impacted Thai society and culture. Thai films have served as an effective medium for communicating and reflecting current social issues. The research found that these films promote awareness and social change, particularly regarding gender equality, human rights, and environmental conservation. Many viewers felt that Thai films contribute to exposing and critiquing social problems, leading to discussions and increased awareness on various topics. The Theory of Perceived Value and Acceptance and the Communication for Social Change Theory were crucial conceptual

Article history:

Received: 11/05/2024

Revised: 17/06/2024

Accepted: 07/08/2024

Available online: 22/08/2024

How to Cite:

Chairat, W. et al. (2024). Trends and Impacts of Thai Film Content in the Past 5 Years. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 269-289.

frameworks for this research. The Theory of Perceived Value and Acceptance helped analyze how audiences perceive the value of Thai film content and their acceptance of it. Meanwhile, the Communication for Social Change Theory explained how Thai films play a role in promoting awareness and social change. The research found that audiences who perceive value in Thai film content are more likely to accept and support social change initiatives.

The study concludes that Thai films over the past five years have evolved in terms of content and audience perception, clearly reflecting social changes. Thai films not only entertain but also serve as powerful tools for communication and social change. The application of the Theory of Perceived Value and Acceptance and the Communication for Social Change Theory in this research has provided a deep understanding of how Thai films impact Thai society and culture.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2566) โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิจัยนี้มีการรวบรวมข้อมูลจากภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายในช่วงเวลาดังกล่าว รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความนิยมและการตอบรับ รวมถึงการประเมินผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ไทย โดยใช้ทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ (Theory of Perceived Value and Acceptance) และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Communication for Social Change Theory) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การวิจัยพบว่าผู้ชมมีความสนใจและให้การตอบรับต่อภาพยนตร์ไทยในระดับที่แตกต่างกันไป ตามประเภทและเนื้อหาของภาพยนตร์ โดยภาพยนตร์ที่มีการนำเสนอประเด็นทางสังคมที่เข้มข้นและมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมักได้รับความนิยมสูง ผู้ชมมีความเห็นว่าภาพยนตร์เหล่านี้สามารถสะท้อนปัญหาสังคมและกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ที่เน้นเรื่องความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม และความขัดแย้งทางการเมืองได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม นอกจากนี้ การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่สร้างสรรค์และการผลิตที่มีคุณภาพสูงยังมีส่วนสำคัญในการดึงดูดผู้ชมและเพิ่มความนิยมของภาพยนตร์ไทย

การนำเสนอเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้มีผลกระทบอย่างมากต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ภาพยนตร์ไทยทำหน้าที่เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสะท้อนปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน การวิจัยพบว่าภาพยนตร์ไทยสามารถส่งเสริมให้เกิดการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะในเรื่องของความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิมนุษยชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้ชมหลายคนรู้สึกว่าการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ไทยมี

ส่วนช่วยในการเปิดเผยและวิจารณ์ปัญหาสังคม ทำให้เกิดการอภิปรายและการตระหนักรู้ในประเด็นต่างๆ โดยใช้ทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ (Theory of Perceived Value and Acceptance) และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Communication for Social Change Theory) เป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ ทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับช่วยในการวิเคราะห์ว่าผู้ชมมีการรับรู้คุณค่าและยอมรับเนื้อหาภาพยนตร์ไทยอย่างไร ส่วนทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมช่วยในการอธิบายว่าภาพยนตร์ไทยมีบทบาทอย่างไรในการส่งเสริมการตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การวิจัยพบว่าผู้ชมที่มีการรับรู้คุณค่าในเนื้อหาภาพยนตร์ไทยมีแนวโน้มที่จะยอมรับและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากขึ้น

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและการรับรู้ของผู้ชมที่สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างชัดเจน ภาพยนตร์ไทยไม่เพียงแต่สร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม แต่ยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การใช้ทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในการวิจัยครั้งนี้ ช่วยให้เราเข้าใจถึงวิธีการที่ภาพยนตร์ไทยมีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยได้อย่างลึกซึ้ง

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหา การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และการตอบรับจากผู้ชมที่เปลี่ยนไปตามกระแสสังคมและวัฒนธรรมของไทยและโลก ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือการเพิ่มขึ้นของภาพยนตร์ที่สะท้อนประเด็นทางสังคม เช่น ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง และสิทธิมนุษยชน ซึ่งสามารถเห็นได้จากภาพยนตร์หลายเรื่องในช่วงปีที่ผ่านมา เช่น "ธรรมากรรม" (2021) และ "ฟ้าใส" (2022) ที่ได้รับการยอมรับทั้งในและนอกประเทศ นอกจากนี้ 5 ปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการ ทั้งในด้านการผลิต การเผยแพร่ และการรับชมภาพยนตร์ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลกระทบทั้งในด้านบวกและลบ ซึ่งสามารถอธิบายได้จากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และผลกระทบจากสถานการณ์โลก เช่น การระบาดของโควิด-19 และการพัฒนาเทคโนโลยีและการผลิตภาพยนตร์

การพัฒนาเทคโนโลยีในด้านการผลิตภาพยนตร์ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการสร้างสรรค์ผลงานของผู้กำกับและผู้สร้างภาพยนตร์ไทยอย่างมาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการถ่ายทำและตัดต่อภาพยนตร์ ทำให้ผู้สร้างสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นในระยะเวลาที่สั้นลง และด้วยต้นทุนที่ลดลง นอกจากนี้ การใช้เทคนิค CGI (Computer Generated Imagery) ยังช่วยให้ผู้สร้างภาพยนตร์สามารถสร้างภาพและฉากที่ไม่สามารถทำได้ในอดีต ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความสมจริงให้กับภาพยนตร์ ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ "นาคี 2" (2018) ใช้เทคนิค CGI ในการสร้างภาพพญานาคและฉากแอ็คชั่นที่น่าตื่นตาตื่นใจ ทำให้ภาพยนตร์นี้ได้รับความนิยมอย่าง

มากและประสบความสำเร็จในด้านรายได้ นอกจากนี้ ภาพยนตร์ "โหมโรง 2" (2020) ซึ่งเป็นภาพยนตร์แอนิเมชันที่ใช้เทคโนโลยี CGI ในการสร้างตัวละครและฉาก ทำให้มีความสวยงามและสมจริง ซึ่งได้รับการยอมรับจากทั้งผู้ชมในประเทศและต่างประเทศ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา สังคมไทยได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมหลายประการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นในเนื้อหาและธีมของภาพยนตร์ไทย ภาพยนตร์หลายเรื่องได้เลือกที่จะนำเสนอประเด็นทางสังคมที่มีความสำคัญ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง สิทธิมนุษยชน และประเด็นทางเพศสภาพ ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ "ธรรณิกรแสง" (2021) ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตของชนบทไทย ซึ่งทำให้ผู้ชมได้มีโอกาสเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้ ภาพยนตร์ "ฟ้าใส" (2022) ยังได้สะท้อนประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้ชมและนักวิจารณ์ภาพยนตร์

การระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี 2020-2021 ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย การผลิตภาพยนตร์หลายเรื่องต้องหยุดชะงักเนื่องจากการจำกัดการเดินทางและมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด นอกจากนี้ การจัดฉายในโรงภาพยนตร์ก็ถูกจำกัดอย่างมาก ทำให้รายได้จากบ็อกซ์ออฟฟิศลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ข่าวจาก The Bangkok Post รายงานว่ารายได้จากบ็อกซ์ออฟฟิศในประเทศไทยลดลงอย่างมากในช่วงการระบาดของโควิด-19 เนื่องจากการปิดโรงภาพยนตร์และการจำกัดจำนวนผู้ชมในโรงภาพยนตร์ (The Bangkok Post, 2021) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องปรับตัวโดยการนำภาพยนตร์ไปเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงออนไลน์ เช่น Netflix, Disney+ Hotstar และ Viu ซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้นในช่วงการระบาดของโควิด-19 เนื่องจากผู้คนหันมาชมภาพยนตร์และซีรีส์ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น (The Nation, 2021)

ภาพที่ 1 แพลตฟอร์มสตรีมมิงออนไลน์

แหล่งที่มา : www.workpointtoday.com

หนึ่งในแนวโน้มสำคัญของภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาคือการสะท้อนประเด็นทางสังคมที่มีความสำคัญ ภาพยนตร์หลายเรื่องได้เลือกที่จะนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง สิทธิมนุษยชน และประเด็นทางเพศสภาพ การสะท้อนประเด็นเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้ชมได้ตระหนักรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสให้เกิดการอภิปรายและการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ "ธรรณีกรรแสง" (2021) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางสังคมและความยากลำบากในการดำเนินชีวิตของชนบทไทย ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความเป็นจริงที่คนในชนบทต้องเผชิญ และได้เปิดเผยปัญหาที่หลายคนอาจไม่เคยรับรู้มาก่อน การนำเสนอเรื่องราวเหล่านี้ช่วยให้ผู้ชมได้มีโอกาสเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสามารถร่วมกันหาแนวทางแก้ไข นอกจากนี้ ภาพยนตร์ "ฟ้าใส" (2022) ยังได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในสังคมไทย ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความท้าทายและความยากลำบากที่ผู้คนต้องเผชิญในการต่อสู้เพื่อสิทธิและความยุติธรรม การนำเสนอเรื่องราวเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้ชมได้ตระหนักรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสให้เกิดการอภิปรายและการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง

เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อวงการภาพยนตร์ไทยในช่วงที่ผ่านมาคือการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้การผลิตภาพยนตร์ต้องหยุดชะงัก และการจัดฉายภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ถูกจำกัดอย่างมาก นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันมาชมภาพยนตร์ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงออนไลน์มากขึ้นก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการผลิตและการบริโภคภาพยนตร์ไทย การเติบโตของแพลตฟอร์มสตรีมมิงเริ่มต้นจากการระบาดของโควิด-19 ได้ส่งผลให้พฤติกรรมการบริโภคสื่อของผู้ชมเปลี่ยนไป ผู้คนหันมาชมภาพยนตร์และซีรีส์ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากการปิดโรงภาพยนตร์และการจำกัดการเดินทาง การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ส่งผลให้อุตสาหกรรมภาพยนตร์ต้องปรับตัวโดยการนำภาพยนตร์ไปเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิง เช่น Netflix, Disney+ Hotstar และ Viu ได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศไทยในช่วงการระบาดของโควิด-19 ข่าวจาก The Nation ระบุว่าแพลตฟอร์มเหล่านี้ได้รับความนิยมมากขึ้นในประเทศไทยเนื่องจากผู้คนหันมาชมภาพยนตร์และซีรีส์ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น (The Nation, 2021) การเติบโตของแพลตฟอร์มสตรีมมิงไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสให้ภาพยนตร์ไทยสามารถเข้าถึงผู้ชมในต่างประเทศได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์ไทยเรื่อง "ซัดเตอร์ กตติวิญญาน" (2004) ได้รับความนิยมในต่างประเทศหลังจากถูกนำไปเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิง Netflix นอกจากนี้ ภาพยนตร์ไทยเรื่อง "The Stranded" (2019) ซึ่งเป็นซีรีส์แรกของไทยที่ผลิตโดย Netflix ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและมีผู้ชม

ภาพที่ 2 The Stranded 2019 ซีรีส์ของไทยที่ผลิตโดย Netflix

แหล่งที่มา : www.tvguide.com

งานวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” จึงมีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นที่มาของการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาและสไตล์การนำเสนอในภาพยนตร์ไทย รวมถึงการประเมินผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอเนื้อหาเหล่านี้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยมีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 20 และได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน ตั้งแต่การผลิต การจัดจำหน่าย และการรับชมภาพยนตร์ มีช่วงเริ่มต้น ภาพยนตร์เรื่องแรกที่ถ่ายทำในประเทศไทยคือ "รักซ้อนซ้อนรัก" ในปี พ.ศ. 2460 โดยบริษัทฝรั่งเศส Pathé Brothers ภาพยนตร์ไทยเรื่องแรกคือ "นางสาวสุวรรณ" ในปี พ.ศ. 2471 และยุคทองของภาพยนตร์ไทยช่วงปี พ.ศ. 2500-2520 ถือเป็นยุคทองของภาพยนตร์ไทย มีภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น "แผลเก่า" และ "ข้างหลังภาพ" การพัฒนายุคใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว มีภาพยนตร์หลายเรื่องที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เช่น "ซัดเตอร์ กตติวิญญาน" และ "องค์บาก"

การผลิตภาพยนตร์ มีผู้ผลิตหลัก คือ บริษัทผู้ผลิตภาพยนตร์หลักในประเทศไทยได้แก่ GDH 559, Sahamongkol Film International, Five Star Production และ M Pictures เป็นต้น โดยมีแนวโน้มการผลิตภาพยนตร์ไทยหลากหลายประเภท เช่น ดราม่า ตลก สยองขวัญ และแอ็คชั่น แนวโน้มในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาคือ การเน้นเรื่องราวที่สะท้อนประเด็นทางสังคม เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง และสิทธิมนุษยชน การจัดจำหน่ายและการรับชม ใช้ช่องทางการจัดจำหน่าย นอกจากการฉายในโรงภาพยนตร์แล้ว ภาพยนตร์ไทยยังมีการจัดจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงออนไลน์ เช่น Netflix, Disney+ Hotstar, และ Viu (The Nation, 2021) ซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้นในช่วงการระบาดของโควิด-19 อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเติบโตของแพลตฟอร์มสตรีมมิง ซึ่งช่วยให้ภาพยนตร์ไทยสามารถเข้าถึงผู้ชมในต่างประเทศได้มากขึ้น และเป็นช่องทางสำคัญในการรับชมภาพยนตร์ในยุคปัจจุบัน จากผลกระทบจากการระบาดของโควิด-19 ส่งผลต่อการผลิตและการฉายภาพยนตร์ หลายเรื่องต้องหยุดชะงัก และการจัดฉายในโรงภาพยนตร์ถูกจำกัด รายได้จากบ็อกซ์ออฟฟิศลดลงอย่างมาก นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ชม ให้เริ่มหันมาชมภาพยนตร์ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงมากขึ้น เนื่องจากข้อจำกัดในการเดินทางและการปิดโรงภาพยนตร์ (The Bangkok Post, 2021)

ความสำเร็จและการยอมรับในระดับสากล มีภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล และได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลในเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติ เช่น "ฉลาดเกมส์โกง" (Bad Genius) และ "มะลิลา" (Malila: The Farewell Flower) ได้การยอมรับจากต่างประเทศ ถูกซื้อลิขสิทธิ์และนำไปฉายในต่างประเทศ ซึ่งช่วยเพิ่มความน่าสนใจและการรับรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยในระดับสากล รวมทั้งการสะท้อนประเด็นทางสังคม ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาภาพยนตร์ไทยมีการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนประเด็นทางสังคมที่มีความสำคัญ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความขัดแย้งทางการเมือง และสิทธิมนุษยชน มีพัฒนาการด้านการถ่ายทำ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้เทคนิค CGI ในการสร้างภาพยนตร์ ทำให้ผู้สร้างสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นในระยะเวลาที่สั้นลง (DEPA, 2021)

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ชมในปัจจุบัน ที่หันมาชมภาพยนตร์ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิงมากขึ้น ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคที่สำคัญ อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยังคงมีศักยภาพในการเติบโตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การวิจัยและการวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมนี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความท้าทายที่ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องเผชิญ

ผลกระทบจากโควิด 19 ต่อภาพยนตร์ไทย

การระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี 2020-2021 ได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ในหลายด้าน ตั้งแต่การผลิต การจัดจำหน่าย ไปจนถึงพฤติกรรมผู้บริโภค และผลกระทบต่อการผลิตภาพยนตร์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อการถ่ายทำ การระบาดของโควิด-19 ทำให้การถ่ายทำภาพยนตร์หลายเรื่องต้องหยุดชะงักหรือเลื่อนออกไป เนื่องจากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด เช่น การล็อกดาวน์ การจำกัดการเดินทาง และการเว้นระยะห่างทางสังคม ทำให้ไม่สามารถถ่ายทำในสถานที่ต่างๆ ได้อย่างปกติ เกิดข้อจำกัดในการทำงานของทีมงาน ต้องเผชิญกับข้อจำกัดต่างๆ เช่น การลดจำนวนคนในทีม การตรวจคัดกรอง

สุขภาพก่อนเข้าทำงาน และการใช้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้กระบวนการผลิตช้าลงและมีต้นทุนเพิ่มขึ้น ผลกระทบต่อการจัดจำหน่ายภาพยนตร์ ส่งผลต่อการปิดโรงภาพยนตร์ ในช่วงที่มีการระบาดหนัก โรงภาพยนตร์หลายแห่งต้องปิดให้บริการตามคำสั่งของรัฐบาล หรือเปิดให้บริการด้วยความจุที่ลดลงอย่างมาก ส่งผลให้รายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมลดลงอย่างมาก ทั้งยังมีการเลื่อนฉาย ภาพยนตร์หลายเรื่องที่มีกำหนดฉายในปี 2020-2021 ต้องเลื่อนฉายหรือยกเลิกการฉายเนื่องจากสถานการณ์การระบาด ทำให้รายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการฉายในโรงภาพยนตร์หายไป (The Bangkok Post, 2021)

ภาพที่ 3 การล็อกดาวน์จากการระบาดของโควิด-19 ในช่วงปี 2020-2021

แหล่งที่มา : www.mpgroup.co.th

เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการรับชม การเติบโตของแพลตฟอร์มสตรีมมิ่ง การระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้บริโภคหันมาใช้บริการแพลตฟอร์มสตรีมมิ่งออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากไม่สามารถไปชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ได้ตามปกติ แพลตฟอร์มอย่าง Netflix, Disney+ Hotstar, และ Viu ได้รับความนิยมมากขึ้นในช่วงนี้ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดจำหน่าย ผู้สร้างภาพยนตร์และผู้จัดจำหน่ายต้องปรับตัวโดยการนำภาพยนตร์ไปเผยแพร่ผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิ่งออนไลน์ ทำให้มีช่องทางการเข้าถึงผู้ชมที่หลากหลายและเข้าถึงผู้ชมในต่างประเทศได้มากขึ้น (DEPA, 2021)

ภาพยนตร์ไทยที่สะท้อนปัญหาสังคม

การนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในปัจจุบันผ่านภาพยนตร์ไทยเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้สร้างภาพยนตร์ใช้เพื่อสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ภาพยนตร์เหล่านี้มักเน้นไปที่การตั้งคำถามและกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหา รวมถึงเสนอแนะหรือเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในประเด็นนั้นๆ นี่คือตัวอย่างของภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาสังคมในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ดังตัวอย่างภาพยนตร์ไทยที่สะท้อนปัญหาสังคมต่อไปนี้

ฉลาดเกมส์โกง (Bad Genius, 2017) ภาพยนตร์เล่าเรื่องราวของกลุ่มนักเรียนที่ใช้ทักษะและความฉลาดในการโกงการสอบระดับนานาชาติ เพื่อหาเงินและสร้างอนาคตที่ดีกว่า โดยปัญหาสังคมที่สะท้อน ได้แก่ การแข่งขันทางการศึกษา การทุจริตในระบบการศึกษา และความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ทำให้คนบางกลุ่มมีโอกาในการศึกษาน้อยกว่า ผลกระทบต่อสังคมที่เกิดจากภาพยนตร์เรื่องนี้ เนื่องจากได้รับความนิยมทั้งในและนอกประเทศ ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงและได้รับรางวัลหลายรางวัล รวมถึงทำให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหาทุจริตในระบบการศึกษา (ไทยรัฐ, 2017)

ภาพที่ 4 ภาพยนตร์ฉลาดเกมส์โกง (Bad Genius, 2017)

แหล่งที่มา : www.lcdtvthailand.com

ไม่มีสมุยสำหรับเธอ (Samui Song, 2017) เล่าเรื่องราวของหญิงสาวที่ต้องเผชิญกับปัญหาการถูกกดขี่จากสามีและสังคมที่เธออาศัยอยู่ สะท้อนปัญหาสังคม เกี่ยวกับการกดขี่ทางเพศ ความรุนแรงในครอบครัว และการกดขี่ทางสังคมที่ผู้หญิงต้องเผชิญในสังคมไทย ส่งผลกระทบโดยการเปิดประเด็นและกระตุ้นให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาการกดขี่ทางเพศและความรุนแรงในครอบครัว

เพื่อน..ที่ระลึก (The Promise, 2017) เรื่องราวของสองเพื่อนสนิทที่สัญญาว่าจะอยู่เคียงข้างกันเสมอ แต่เมื่อคนหนึ่งต้องเผชิญกับปัญหาชีวิต เรื่องราวก็พัฒนามาเป็นเรื่องของการล้างแค้นและการให้อภัย สะท้อนปัญหาสังคมเกี่ยวกับการเสียสละ ความจงรักภักดี และผลกระทบจากการตัดสินใจที่ผิดพลาด ทำให้ผู้ชมตระหนักถึงความสำคัญของการตัดสินใจในชีวิตและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

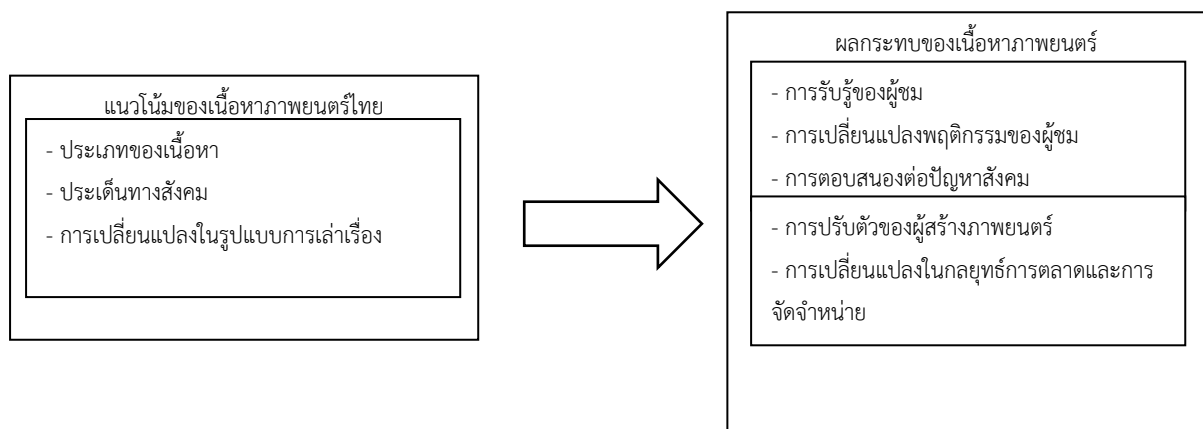
ฮาวทูทิง..ทิงอย่างไรไม่ให้เหลือเธอ (Happy Old Year, 2019) เรื่องราวของหญิงสาวที่ต้องการเคลียร์บ้านเก่าและของเก่าของครอบครัว แต่ต้องเผชิญกับความทรงจำและความสัมพันธ์ที่ไม่สามารถทิ้งไปได้ง่ายๆ สะท้อนปัญหาสังคมในเรื่องของการจัดการกับความทรงจำ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว และการเผชิญหน้ากับอดีต เปิดประเด็นให้ผู้ชมได้คิดถึงวิธีการจัดการกับความทรงจำและความสัมพันธ์ในชีวิต

ตัวอย่างภาพยนตร์ทั้งหมด เป็นการสะท้อนปัญหาสังคมผ่านศิลปะ (Social Realism in Art) อันเป็นแนวคิดที่เน้นการใช้ศิลปะเพื่อสะท้อนปัญหาสังคมและวิถีชีวิตของคนทั่วไป โดยศิลปะจะทำหน้าที่เป็นกระจกที่สะท้อนความจริงของสังคมและกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหานั้นๆ การนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมในภาพยนตร์ไทยเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหาต่างๆ และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในประเด็นเหล่านั้น ภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องได้สะท้อนปัญหาทางสังคมที่สำคัญ เช่น การทุจริตทางการศึกษา การกดขี่ทางเพศ และความรุนแรงในครอบครัว ผ่านการเล่าเรื่องที่น่าสนใจและเข้าถึงผู้ชม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการตระหนักรู้ในสังคม (การศึกษาภาพยนตร์ไทยที่สะท้อนปัญหาสังคม: กรณีศึกษาเรื่อง Bad Genius, 2019)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของเนื้อหาและสไตล์การนำเสนอในภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา
2. เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความนิยมและการตอบรับของผู้ชมต่อภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา
3. เพื่อประเมินผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งประกอบไปด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด

1) แบบลงรหัส (Coding Sheet) ที่สร้างจากแนวคิดและหลักการพื้นฐานของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยอ้างอิงแนวทางจาก Mayring ซึ่งเน้นการออกแบบเครื่องมือที่มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับการปรับปรุงตามข้อมูลที่พบระหว่างการวิจัย (P. Mayring, 2000) ในลักษณะของตารางเก็บข้อมูลในหมวดประเภทของภาพยนตร์ (ดราม่า, ตลก, สยองขวัญ), ประเด็นทางสังคม (ความยากจน, การศึกษา, สิทธิมนุษยชน), รูปแบบการเล่าเรื่อง (Narrative Style), และผลกระทบต่อผู้ชม (Audience Impact)

หมายเลข ภาพยนตร์	ชื่อ ภาพยนตร์	ปีที่ออก ฉาย	ประเภท ภาพยนตร์	ประเด็น ทางสังคม	รูปแบบการ เล่าเรื่อง	ผลกระทบต่อ ผู้ชม
1	A	2018	1	2	A	3
2	B	2019	2	1	B	2
...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบลงรหัส (Coding Sheet)

2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เพื่อสำรวจและเปรียบเทียบความนิยมและการตอบรับของผู้ชม และประเมินผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดจากการนำเสนอเนื้อหาในภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยออกแบบข้อคำถามโดยครอบคลุมหัวข้อแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความนิยมและการตอบรับของผู้ชม

ประสบการณ์การชมภาพยนตร์	1. คุณชมภาพยนตร์ไทยบ่อยแค่ไหนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ?
การตอบรับต่อภาพยนตร์	2. ภาพยนตร์ไทยประเภทไหนที่คุณชอบและทำไม ?
ความเปลี่ยนแปลงในทัศนคติ	1. ภาพยนตร์ไทยเรื่องไหนที่คุณคิดว่าได้รับความนิยมมากที่สุดในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ? เพราะเหตุใด ?
	2. คุณมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอปัญหาสังคมหรือวัฒนธรรม ?
	1. การชมภาพยนตร์ไทยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมของคุณหรือไม่ ? สามารถยกตัวอย่างได้หรือไม่ ?

ส่วนที่ 2 ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม

การสะท้อนปัญหาสังคม	1. คุณคิดว่าภาพยนตร์ไทยได้สะท้อนปัญหาสังคมหรือวัฒนธรรมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาอย่างไร ?
ผลกระทบต่อวัฒนธรรม	2. คุณรู้สึกว่าการชมภาพยนตร์ไทยช่วยเพิ่มการตระหนักรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสังคมหรือไม่ ?
	1. ภาพยนตร์ไทยมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมไทยหรือไม่ ? โดยเฉพาะในด้านการรักษาหรือการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมดั้งเดิม ?

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบลงรหัส (Coding Sheet)

Inter-coder Reliability: ให้ผู้ลงรหัสหลายคนลงรหัสข้อมูลเดียวกันและเปรียบเทียบผลลัพธ์เพื่อดูความสม่ำเสมอ โดยใช้ค่าสถิติ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์ Kappa หรือ ICC

Intra-coder Reliability: ให้ผู้ลงรหัสคนเดียวกันลงรหัสข้อมูลเดียวกันในเวลาต่างกันและเปรียบเทียบผลลัพธ์เพื่อดูความสม่ำเสมอ

2. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบลงรหัส (Coding Sheet)

Content Validity: ตรวจสอบว่าหมวดหมู่และรหัสครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

Face Validity: ตรวจสอบว่าเครื่องมือดูเหมือนจะวัดสิ่งที่ต้องการวัด โดยให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เชี่ยวชาญประเมิน

Criterion Validity: เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์จากเครื่องมือกับผลจากวิธีการอื่นที่น่าเชื่อถือ

3. การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

Test-Retest Reliability: ใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกันตอบแบบสัมภาษณ์ในเวลาต่างกันแล้วเปรียบเทียบผล

Intra-coder Reliability: ให้ผู้รหัสคนเดียวกันลงรหัสข้อมูลเดียวกันในเวลาต่างกันแล้วเปรียบเทียบผล

4. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

Content Validity: ตรวจสอบว่าคำถามครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

Face Validity: ตรวจสอบว่าคำถามดูเหมือนจะวัดสิ่งที่ต้องการวัด โดยให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เชี่ยวชาญประเมิน

Criterion Validity: เปรียบเทียบผลการตอบจากแบบสัมภาษณ์กับผลจากวิธีการอื่นที่น่าเชื่อถือ

Construct Validity: ตรวจสอบว่าคำถามวัดโครงสร้างทฤษฎีที่ต้องการวัดจริง โดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัย การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ส่วน ได้แก่ ภาพยนตร์ไทยที่ออกฉายในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประเภทและประเด็นทางสังคม ในช่วงเวลา 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2561 - พ.ศ.2566 เพื่อให้ครอบคลุมทุกแนวทาง ตั้งแต่หนังดราม่า, คอมเมดี้, แฟนตาซี, สยองขวัญ, โรแมนติก, ไปจนถึงสารคดีและหนังอิสระ เช่น "แมนสรวง" (2023) หนังดราม่าและประวัติศาสตร์ "4 Kings" (2021) หนังดราม่าวัยรุ่นเกี่ยวกับแก่นักเรียนอาชีวะ "AI Love You" (2022) หนังโรแมนติกแฟนตาซี

ภาพยนตร์ที่นำเสนอปัญหาสังคมในปัจจุบัน เช่น การเมือง, ความเหลื่อมล้ำทางสังคม, ปัญหาวัยรุ่น, และสิทธิมนุษยชน "Where We Belong" (2019) เกี่ยวกับปัญหาชีวิตและอนาคตของวัยรุ่น "BNK48: Girls Don't Cry" (2018) สารคดีเกี่ยวกับชีวิตของสมาชิกวงไอดอล BNK48 ที่สะท้อนความฝันและความยากลำบาก

ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมและการตอบรับที่ดีจากผู้ชมและนักวิจารณ์ "Love Destiny the Movie" (2022) ภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงจากการดัดแปลงจากละครทีวีชื่อดัง "Fast & Feel Love" (2022) ผลงานของผู้กำกับที่มีชื่อเสียงได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม

ภาพยนตร์ที่มีรายได้สูงและได้รับรางวัลในสาขาต่างๆ "Bad Genius" (2017) แม้ว่าจะก่อนปีที่กำหนด แต่เป็นตัวอย่างที่ดีของภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จทั้งในประเทศและต่างประเทศ "The Medium" (2021) หนังสยองขวัญที่ได้รับการตอบรับที่ดีและสร้างรายได้สูง การศึกษาวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์เหล่านี้จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วงเวลาที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอิงจากความหลากหลายของประเภทและประเด็นทางสังคม ตลอดจนความนิยมและการตอบรับของผู้ชม

และตัวแทนของผู้ชมภาพยนตร์ ที่มีความสนใจและติดตามภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยแบ่งตามอายุ เพศ และอาชีพ เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลาย จำนวน 15 คน สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงลึกที่หลากหลายและครบถ้วน ตามหลักการข้อมูลเพียงพอ Data Saturation (Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L., 2006) โดยใช้หลักการในการคัดเลือกทั้งหมด 3 แบบดังนี้

1) การสุ่มแบบชั้นตอน (Stratified Sampling) เป็นวิธีการคัดเลือกที่แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นชั้นๆ ตามลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ เช่น แบ่งตามอายุ เพศ และอาชีพ จากนั้นสุ่มเลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม

2) การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ตรงตามเกณฑ์เฉพาะเจาะจง เช่น ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในวงการภาพยนตร์ไทย หรือผู้ที่มีความสนใจและติดตามภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

3) การเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Sampling) เริ่มต้นจากการเลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ที่ตรงตามเกณฑ์ จากนั้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แนะนำผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบลงรหัส (Coding Sheet) โดยจัดระเบียบและแบ่งหมวดข้อมูลตามวัตถุประสงค์ พร้อมสรุปผลโดยอ้างอิงกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องผ่านซอฟต์แวร์วิเคราะห์เชิงคุณภาพ เช่น NVivo, ATLAS.ti, MAXQDA แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน

- 1) เตรียมข้อมูล รวบรวมและจัดเตรียมข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาและสัมภาษณ์
- 2) การลงรหัส (Coding) ใช้ Coding Sheet ในการวิเคราะห์และลงรหัสข้อมูลสัมภาษณ์
- 3) การจัดกลุ่มและวิเคราะห์ธีม รวบรวมรหัสที่เกี่ยวข้องกันเพื่อสร้างธีมและวิเคราะห์ธีมเหล่านี้
- 4) การสรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์โดยใช้ตัวอย่างข้อมูลเพื่อสนับสนุนข้อสรุป และเขียนรายงานผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (Interview Data) ด้วยการจัดกลุ่มและวิเคราะห์ธีม (Thematic Analysis) รวบรวมรหัสที่เกี่ยวข้องกันเพื่อสร้างธีม จากนั้นวิเคราะห์ธีมเหล่านี้เพื่อเข้าใจแนวโน้มและรูปแบบที่พบในการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” พบว่า ภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายและสะท้อนปัญหาสังคมในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอเนื้อหาเหล่านี้มีทั้งการสร้างความตระหนักรู้ในประเด็นทางสังคม และการสร้างความเชื่อมโยงกับผู้ชม ทำให้เห็นได้ว่าภาพยนตร์ไทยมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ภาพรวมของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2566) อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เห็นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างมาก ภาพยนตร์ไทยมีการนำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายและสะท้อนถึงปัญหาสังคมที่เป็นปัจจุบันมากขึ้น รวมถึงการใช้เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยเพื่อดึงดูดผู้ชมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งให้เห็นถึงแนวโน้มของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยที่เน้นการสะท้อนปัญหาสังคมและวัฒนธรรม เช่น ปัญหาวัยรุ่น การเมือง ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสิทธิมนุษยชน ภาพยนตร์อย่าง "4 Kings" ซึ่งเล่าถึงปัญหาวัยรุ่นและแก๊งอาชีวะ ได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นเรื่องที่

เกี่ยวข้องกับประสบการณ์จริงของคนในสังคม "BNK48: Girls Don't Cry" ซึ่งเป็นภาพยนตร์สารคดีที่เล่าถึงความฝันและความยากลำบากของสมาชิกวงไอดอล BNK48 ภาพยนตร์นี้ไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิง แต่ยังสร้างแรงบันดาลใจและทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงความพยายามและความทุ่มเทของศิลปิน

การนำเสนอประเด็นทางสังคมในภาพยนตร์ไทยมีผลกระทบต่อสังคม ภาพยนตร์ได้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารปัญหาและประเด็นที่สำคัญไปยังผู้ชม การที่ภาพยนตร์สามารถนำเสนอปัญหาทางสังคมได้อย่างตรงไปตรงมา ทำให้ผู้ชมมีความตระหนักรู้และเข้าใจในปัญหาเหล่านั้นมากขึ้น อาทิ ภาพยนตร์ "The Medium" ที่นำเสนอเรื่องราวของความเชื่อและพิธีกรรมพื้นบ้าน ภาพยนตร์นี้ไม่เพียงแต่สร้างความบันเทิง แต่ยังทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจในวัฒนธรรมและความเชื่อของคนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทยมากขึ้น ดังที่ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Communication for Social Change Theory) ที่อธิบายว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อกลางในการสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Servaes, J., 1999)

ตารางที่ 2 แสดงแนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ประเภทภาพยนตร์	กลุ่มตัวอย่างภาพยนตร์	ประเด็นทางสังคมที่นำเสนอ	ผลกระทบต่อผู้ชม
ดราม่า	"4 Kings"	ปัญหาวัยรุ่น, แก๊งอาชีวะ	สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาวัยรุ่น
สารคดี	"BNK48: Girls Don't Cry"	ความฝันและความยากลำบาก	สร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจในชีวิตของสมาชิกวงไอดอล
โรแมนติกแฟนตาซี	"AI Love You"	ความสัมพันธ์ในยุคดิจิทัล	ทำให้ผู้ชมคิดถึงความสัมพันธ์ในยุคเทคโนโลยี
คอมเมดี้	"Friend Zone"	มิตรภาพและความรัก	สร้างความสนุกสนานและความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและคนรัก
สยองขวัญ	"The Medium"	ความเชื่อและพิธีกรรมพื้นบ้าน	สร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมและความเชื่อพื้นบ้าน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่าผู้ชมมีความพึงพอใจกับเนื้อหาภาพยนตร์ไทยที่มีการนำเสนอปัญหาสังคมและวัฒนธรรมอย่างตรงไปตรงมา ความจริงจังและความสร้างสรรค์ในการเล่าเรื่องทำให้ผู้ชมรู้สึกเชื่อมโยงกับเนื้อหาและตัวละครในภาพยนตร์ แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้รับความนิยมอย่างมาก ภาพยนตร์หลายเรื่องสามารถดึงดูดผู้ชมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ความหลากหลายของเนื้อหาและการใช้เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภาพยนตร์ไทยได้รับการตอบรับที่ดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกที่ผู้สร้างภาพยนตร์แสดงให้เห็นถึงประเด็นสำคัญที่มีการนำเสนอในภาพยนตร์ไทย ตัวอย่างเช่น ธีมของความฝันและความยากลำบากใน "BNK48: Girls Don't Cry" สร้างความเข้าใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้ชม

ธัมของความสัมพันธ์ในยุคดิจิทัลใน "AI Love You" ทำให้ผู้ชมคิดถึงความสัมพันธ์ของตนเองในยุคเทคโนโลยี สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ (Theory of Perceived Value and Acceptance) ที่อธิบายถึงวิธีที่ผู้ชมประเมินคุณค่าและยอมรับเนื้อหาที่น่าสนใจ โดยพบว่าภาพยนตร์ไทยที่น่าสนใจประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น "The Medium" และ "AI Love You" ได้รับการยอมรับและความนิยมจากผู้ชม เนื่องจากสามารถสร้างความเชื่อมโยงกับประสบการณ์และค่านิยมของผู้ชมได้ (Dodds W.B et al, 1991)

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาไม่เพียงแต่มีบทบาทในการบันเทิง แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ภาพยนตร์สามารถทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจในประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมที่ซับซ้อน และสามารถกระตุ้นให้เกิดการพูดคุยและการสนทนาเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้น ทั้งยังมีแนวโน้มที่จะพัฒนาต่อไปในทิศทางที่เน้นการสะท้อนปัญหาสังคมและวัฒนธรรมมากขึ้น ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยมีแนวโน้มที่จะนำเสนอเรื่องราวที่มีความหลากหลายและสร้างสรรค์มากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ชมที่มีความสนใจในประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม ดังที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการใช้เทคโนโลยีในการผลิตภาพยนตร์จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มคุณภาพและความน่าสนใจของภาพยนตร์ไทย นอกจากนี้ การส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยให้เติบโตและแข่งขันในระดับสากล

จากการวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เน้นการสะท้อนปัญหาสังคมและวัฒนธรรมมากขึ้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอเนื้อหาเหล่านี้มีทั้งการสร้างความรู้ในประเด็นทางสังคมและการสร้างความเชื่อมโยงกับผู้ชม ภาพยนตร์ไทยไม่เพียงแต่เป็นสื่อบันเทิง แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การพัฒนาและการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในอนาคต

การอภิปรายผล

จากมุมมองของแนวคิดทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ (Theory of Perceived Value and Acceptance) และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Communication for Social Change Theory) ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” พบว่าภาพยนตร์ไทยมีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเนื้อหาและการรับรู้ของผู้ชมที่สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างชัดเจน ผลการวิจัยพบว่าผู้ชมมีการรับรู้คุณค่าและยอมรับภาพยนตร์ไทยมากขึ้นในด้านต่างๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ และการสะท้อนปัญหาสังคม ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์เรื่อง "ฉลาดเกมส์โกง" (Bad Genius) ได้รับการยอมรับในระดับสากล เนื่องจากการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตในระบบการศึกษา ซึ่งเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ อธิบายได้ว่าแนวภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา เกิดการสร้างความคิดหลากหลายในเนื้อหา ซึ่งช่วยให้ผู้ชมมีทางเลือกมากขึ้นในการเลือกชมภาพยนตร์ที่ตรงกับความสนใจของตนเอง (Zeithaml, 1988; Venkatesh et al., 2003)

ทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมชี้ให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมทางเพศ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการต่อสู้กับการคอร์รัปชัน (Gumucio-Dagron & Tufte, 2006; Figueroa et al., 2002) ตัวอย่างเช่น ภาพยนตร์เรื่อง "ห้องหุ่น" (Doll Room) ได้นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในสังคมไทย ภาพยนตร์นี้ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงปัญหาดังกล่าว แต่ยังสามารถกระตุ้นให้ผู้ชมตระหนักถึงปัญหาและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้ สอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำมาวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงความนิยมและการตอบรับของผู้ชมต่อภาพยนตร์ไทย รวมถึงผลกระทบทางสังคมที่อาจเกิดจากการนำเสนอเนื้อหาภาพยนตร์ไทยได้อย่างชัดเจน ทฤษฎีทั้งสองนี้จึงทำให้กรอบการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมและชัดเจนในการสำรวจและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวงการภาพยนตร์ไทย และสะท้อนให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยเริ่มมีการนำเสนอประเด็นทางสังคมที่มีความสำคัญ เช่น ความยุติธรรมทางสังคม, ความเท่าเทียมทางเพศ, การทุจริต, การค้ามนุษย์ และการเสริมสร้างความเข้าใจในประเด็นทางวัฒนธรรมและศาสนาเสริมสร้างความตระหนักรู้ และเข้าใจในประเด็นต่างๆ ให้กับผู้ชมมากยิ่งขึ้น (Servaes, 1999)

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าการนำเสนอเนื้อหาที่มีความหลากหลายและครอบคลุมประเด็นทางสังคมที่สำคัญ ทำให้ภาพยนตร์ไทยมีบทบาทสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน อาทิ การเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาพยนตร์ไทยที่มีการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่หลากหลายนั้น จะช่วยสร้างความเข้าใจและการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสังคม ตัวอย่างเช่น "พี่ชาย My Hero" ที่นำเสนอเรื่องราวของคนรักเพศเดียวกัน และได้รับการยอมรับจากผู้ชมในวงกว้าง เป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างการยอมรับและความเข้าใจในความหลากหลายทางเพศ (Gumucio-Dagron & Tufte, 2006)

)การกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายและการมีส่วนร่วมทางสังคม ภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอประเด็นทางสังคมที่สำคัญมักจะกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการอภิปรายและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางสังคม ตัวอย่างเช่น "ฉลาดเกมส์โกง" ที่ทำให้ผู้ชมหลายคนตระหนักถึงปัญหาการทุจริตในระบบการศึกษา และกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายในเรื่องนี้ในสังคม (Servaes, 1999) การสร้างความตระหนักรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ภาพยนตร์ที่นำเสนอประเด็นทางสังคมที่สำคัญสามารถสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้ผู้ชมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ตัวอย่างเช่น "รักแห่งสยาม" ที่นำเสนอเรื่องราวของความรักและการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมทางสังคม ทำให้ผู้ชมหลายคนเกิดความตระหนักรู้ในประเด็นนี้และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางสังคม (Figueroa et al., 2002) การสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคม ภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องทำหน้าที่สะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ความยุติธรรมทางสังคม การทุจริต และความไม่เท่าเทียมทางเพศ ตัวอย่างเช่น "พี่มาก...พระโขนง" ที่วิพากษ์วิจารณ์ประเด็นทางสังคมผ่านการเล่าเรื่องราวในแนวสยองขวัญและตลกขบขัน ทำให้ผู้ชมเกิดการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมในปัจจุบัน (Zeithaml, 1988)

นอกจากนั้นแล้วกลุ่มตัวอย่างในฐานะของผู้ชม มีการรับรู้และยอมรับภาพยนตร์ไทยในด้านของคุณภาพ และเนื้อหาที่สร้างสรรค์มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องราวที่สะท้อนปัญหาสังคม โดยมองว่าภาพยนตร์ไทยสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมและการต่อสู้กับปัญหาสังคม (Servaes, J., 1999) และมีความรู้สึกที่ดีจากการที่ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยได้เริ่มใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิตภาพยนตร์ เช่น การใช้ CGI (Computer-Generated Imagery) และการถ่ายทำในระบบ 4K ที่ทำให้ภาพยนตร์มีคุณภาพสูงขึ้น ตัวอย่างเช่น "Homestay" ที่ใช้เทคโนโลยี CGI ในการสร้างฉากและเอฟเฟกต์พิเศษ ซึ่งทำให้ภาพยนตร์ดูน่าสนใจและมีความสมจริงมากขึ้น (Gumucio-Dagron & Tufte, 2006) และกลุ่มตัวอย่างยังเชื่อว่าแนวทางในการสร้างภาพยนตร์ไทยที่หยิบยกปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาสะท้อนผ่านภาพยนตร์ และเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย ส่งผลให้ภาพยนตร์ไทยหลายเรื่องได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยมีการนำเสนอในเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติและได้รับรางวัลต่างๆ ซึ่งช่วยสร้างชื่อเสียงและความเชื่อถือให้กับวงการภาพยนตร์ไทย ตัวอย่างเช่น "กระเบนราหู" (Manta Ray) ที่ได้รับรางวัลในเทศกาลภาพยนตร์นานาชาติเวนิส ถือเป็นความสำเร็จที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของภาพยนตร์ไทย (Figuerola et al., 2002)

สรุป

การศึกษาวิจัยนี้ได้สรุปว่า ภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2561-2566) ได้แสดงถึงการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและการรับรู้ของผู้ชมที่สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างชัดเจน โดยภาพยนตร์ไทยไม่ได้มีบทบาทเพียงแค่การสร้างความบันเทิง แต่ยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการขยายตัวในหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์แนวตลก ดราม่า ระทึกขวัญ สยองขวัญ และประวัติศาสตร์ ตัวอย่างเช่น "ฉลาดเกมส์โกง" ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสร้างสรรค์และการนำเสนอเนื้อหาที่มีคุณภาพสูง โดยเริ่มใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิตภาพยนตร์ เช่น การใช้ CGI และการถ่ายทำในระบบ 4K ที่ทำให้ภาพยนตร์มีคุณภาพสูงขึ้น ทำให้ภาพยนตร์ดูน่าสนใจและมีความสมจริงมากขึ้น จนได้รับการยอมรับในระดับสากล สร้างชื่อเสียงและความเชื่อถือให้กับวงการภาพยนตร์ไทย ทั้งยังทำหน้าที่เป็นสื่อสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น กระตุ้นให้เกิดการอภิปรายและการมีส่วนร่วมทางสังคม ให้ผู้ชมเกิดการอภิปรายและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา นำไปสู่การสร้างความตระหนักรู้และกระตุ้นให้ผู้ชมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ไม่เพียงแต่เป็นสื่อที่สร้างความบันเทิงให้กับผู้ชม แต่ยังเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การใช้ทฤษฎีการรับรู้และการยอมรับ และทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ช่วยให้เราเข้าใจถึงวิธีการที่ภาพยนตร์ไทยมีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมไทยได้อย่างลึกซึ้ง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “แนวโน้มและผลกระทบของเนื้อหาภาพยนตร์ไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา” ถึงแม้ว่าจะทำให้ทราบถึงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาและการรับรู้ของผู้ชมที่สามารถสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นแล้ว แต่หากพิจารณาถึงแนวทางที่สามารถต่อยอดจากสารตั้งต้นนี้ ยังคงมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ได้อีกมากมายดังต่อไปนี้

1. ขยายขอบเขตการศึกษาเพื่อรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ เช่น ผู้กำกับ นักแสดง โปรดิวเซอร์ และนักวิจารณ์ภาพยนตร์ เพื่อให้ได้มุมมองเชิงลึกเกี่ยวกับแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจะช่วยให้การวิเคราะห์มีความครบถ้วนและละเอียดขึ้น รวมถึงการเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

2. ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณร่วมกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณร่วมกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการศึกษา เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงของภาพยนตร์ไทย การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจความนิยมและการตอบรับของผู้ชมในกลุ่มใหญ่ จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและรูปแบบที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนมากขึ้น และเมื่อรวมกับการวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์จะทำให้ข้อมูลมีความลึกซึ้งและครอบคลุมมากขึ้น

3. การศึกษาผลกระทบในระยะยาวของภาพยนตร์ไทยต่อสังคมและวัฒนธรรม การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายไปยังการศึกษาผลกระทบในระยะยาวของภาพยนตร์ไทยต่อสังคมและวัฒนธรรม การศึกษานี้ควรพิจารณาผลกระทบที่ภาพยนตร์ไทยมีต่อพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ชมในระยะยาว การศึกษาผลกระทบในระยะยาวจะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของภาพยนตร์ไทยในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในเชิงลึกมากขึ้น และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนานโยบายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

Wikipedia. (2023). Cinema of Thailand. สืบค้นจาก https://en.wikipedia.org/wiki/Cinema_of_Thailand

Chalermseeha, K. (2022). Trends in Thai Cinema: Social Impact and Evolution. *Journal of Southeast Asian Cinema Studies*, 15(2), 123-135.

Nantawan, P. (2021). The Impact of COVID-19 on the Thai Film Industry. *Thai Journal of Cultural Studies*, 7(1), 45-58.

Suwanprateep, T. (2020). *Societal Issues in Contemporary Thai Films*. Bangkok: University Press.

Film Archive (Public Organization) of Thailand. (2023). Thai Film Statistics. สืบค้นจาก <https://www.fapot.org/th>

The Government Public Relations Department. (2022). Thai Films Reflecting Social Issues. สืบค้นจาก <https://thainews.prd.go.th>

Cohen, J. (1960). A Coefficient of Agreement for Nominal Scales. *Educational and Psychological Measurement*, 20(1), 37-46.

Flick, U. (2014). *An Introduction to Qualitative Research*. 5th ed. London: Sage.

Theory of Perceived Value and Acceptance. (n.d.). In Science Direct. สืบค้นจาก <https://www.sciencedirect.com/topics/social-sciences/perceived-value>

Communication for Social Change Theory. (n.d.). In Communication Theory. สืบค้นจาก <https://www.communicationtheory.org/communication-for-social-change-theory/>

NVivo. (2023). NVivo Qualitative Data Analysis Software. สืบค้นจาก <https://www.qsrinternational.com/nvivo-qualitative-data-analysis-software/home>

MAXQDA. (2023). MAXQDA: The Art of Data Analysis. สืบค้นจาก <https://www.maxqda.com>

ATLAS.ti. (2023). ATLAS.ti: Qualitative Data Analysis. สืบค้นจาก <https://atlasti.com>

Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. New York: Harper and Row.

กาญจนา แก้วเทพ. (2547). การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา แก้วเทพ และ นิคม ชัยชุมพล. (2555). คู่มือสื่อใหม่ศึกษา: โครงการเมธีวิจัยอาวุโส, ฝ่ายวิชาการ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.).

กาญจนา แก้วเทพ. (2548). การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ : Critical Theory, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แบรนด์เอง.

กาญจนา แก้วเทพ. (2539). สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ฉัสนรา ขมะวรรณ. (2539). เทคโนโลยีและการบริหารงานด้านการสื่อสารในยุคสังคมข่าวสาร. สังคมศาสตร์ปริทัศน์.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2545). สัณฺทวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา .

อภิญา เพื่องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, สาขาสังคมวิทยา, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สวณิต ยมาภัย. (2526). การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.49

Influence of Marketing Perception on Consumer Response of Sustainable Product Design for Gen Z Fashion Luxury Products in Shenzhen, China

Tao Jiang^{1*}, & Tippawan Lertatthakornkit²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Tao Jiang*

Faculty of Management, Shinawatra University, Thailand.
Email: 13923711216@163.com

2. Tippawan Lertatthakornkit

Faculty of Management, Shinawatra University, Thailand.
Email: tippawan.l@siu.ac.th

Keywords:

Generation Z; Fashion Luxury; Sustainable Marketing; Consumer Perception; Consumer Response

Article history:

Received: 17/02/2024
Revised: 30/04/2024
Accepted: 03/06/2024
Available online: 23/08/2024

How to Cite:

Jiang, T. & Lertatthakornkit, T. (2024). Influence of Marketing Perception on Consumer Response of Sustainable Product Design for Gen Z Fashion Luxury Products in Shenzhen, China. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 290-312.

ABSTRACT

Where is the world headed? As a "community of destiny", the road to sustainable development for mankind is bound to be arduous and long. Fashion luxury brands pay more and more attention to sustainable development, and more deeply realize that the implementation of sustainable marketing is an important measure for brands to achieve more economic and social benefits. The concepts of sustainable development, ecological protection, sustainable production and sustainable consumption that fashion luxury brands have made known to Generation Z consumers through sustainable marketing, thus influencing consumer response, play a key role in the long-term development of fashion luxury goods, and are a topic worthy of in-depth study. Based on SOR and other related theories, this study categorizes the factors affecting consumer response into 11 variables, constructs the conceptual framework of this study, and proposes relevant hypotheses. Self-guided estimation of structural equation modeling (SEM) was conducted using data from 504 Shenzhen Gen Z fashion luxury users, and the research hypotheses and conceptual framework were validated by AMOS analysis software. This paper finds that the most influential factor through sustainable marketing factors is consumers' greatest concern for quality traits compared to other factors. In addition, motivation perception has the most direct and highest degree of influence in consumer perception, followed by the highest influence of consumer emotional response in consumer response. Sustainable marketing attributes positively influence consumer response through consumer perception. As a mediating variable, consumer confidence has a significant chain mediation effect on consumer perception and consumer response, and consumer self-enhancement plays a moderating role between consumer perception and consumer confidence. On this basis, the authors derive a marketing model and marketing management suggestions for sustainable products among Gen Z consumers in fashion luxury brands in Shenzhen.

Introduction

The implementation of sustainable marketing by brands is in line with the context of the times, accelerates the construction of ecological civilization, promotes supply-side structural reform, rationally allocates all kinds of resources, stimulates the innovation vitality of the brand, crosses the green trade barriers, opens up new outlets, and occupies a larger market share (He, C., 2020; Yang, J., 2020). Starting from the intrinsic factors of the multidimensional perception of sustainable marketing among Shenzhen Gen Z consumers, this study systematically analyzes the implicit factors and mediating effects affecting consumers' multidimensional green perceptions, and looks forward to expanding the study of the "S-O-R" theory to the field of sustainable marketing, which helps to reveal the impact of sustainable marketing on consumer responses. It is expected to expand the study of "S-O-R" theory to the field of sustainable marketing, which can help to reveal the influence of consumer perception on consumer response of Shenzhen Gen Z consumers. Therefore, this is a novel study. It has important and urgent practical significance for guiding and helping local Chinese fashion and luxury brands to carry out effective sustainable marketing of luxury goods, as well as cultivating and developing local fashion and luxury brands as soon as possible.

The significance of this study lies in both theory and practice. First, it expands and enriches the theoretical results of sustainable marketing and consumer behavior. Second, it adjusts the supply chain management to reduce the impact on the environment. Finally, it helps fashion luxury brands and Chinese local fashion luxury brands to understand the needs and intentions of Generation Z consumers more deeply and comprehensively, which will further improve the future government's policies and help brands to guide the sales and growth of sustainable products.

Literature Review and Theoretical Framework

"Generation Z" refers to the generation born between approximately 1997 and 2012, which is the generation following "Generation Y". According to Zhidengyu Xu (2020), by defining the starting age as 14, it is possible to include young people who are really starting to be active in digital technology and social media. 28 as the ending age may be based on the researcher's observations and analyses of the behaviors, values, and experiences of a particular generation.

Fashionable luxury goods are usually those that are upscale, expensive and highly valued in terms of branding, design and materials. It has 7 basic attributes, clear time frame, expensive, excellent workmanship, deep heritage, long-lasting connotation, scarcity and ornamental. It can be divided into 6 categories, which are the ultimate luxury, Super luxury, Core high class luxury goods, Core luxury goods, Light luxury, Affordable luxury. 4 kinds are discussed in this paper: Core high class luxury goods, Core luxury goods, Light luxury, Affordable luxury. In general, they represent honor, taste and luxury in consumers' mind and become a unique lifestyle.

The concept of sustainable marketing was introduced by British scholar Ken Peattie, aiming to recognize, anticipate and cater to the social needs of consumer groups in a way that is both profitable and environmentally sustainable. Sustainable marketing in the narrow sense refers to the various modes of operation to gain profit and purpose while safeguarding customer needs and environmental protection. Sustainable marketing in the broad sense is a

refinement of the concept of social marketing, whereby brands incorporate customer, social and environmental interests throughout all aspects of marketing. In short, sustainable marketing should protect the ecological environment on the basis of earning profits and satisfying customer needs, unify customer requirements, corporate profits and the ecological environment, and integrate long-term customer needs and environmental interests into traditional marketing.

The theory of consumer perception belongs to the study of consumer psychology. Perception is mainly manifested in the continuity of the psychological process. Fan, X., & Chen, J. (2022) pointed out that information processing is composed of Exposure, Attention, Interpretation and Memory four aspects of the program, and perception is mainly the first three components. Implementing sustainable marketing strategies, consumers are able to perceive that sustainable perceived value is the spontaneous pursuit of ecological values by consumers due to their concern for the ecological environment, and not necessarily consumed for reasons such as image, face, and personality, as in the case of social values (Li, L., et al., 2021). In order to reduce the potential risk of unawareness of purchasing behavior, the consumer's willingness to buy and behavior will change for it.

Consumer response is a core concept in the field of consumer behavior research and encompasses consumer attitudes and willingness. This includes consumers' psychological latent attitudes and awareness, as well as external consumer purchase intention, brand loyalty and brand conversion. Brand management activities have an impact on consumers' psychological feelings and behaviors, stimulating consumers to produce internal responses, i.e., internal responses; then, consumers form external responses, i.e., external responses, based on internal responses and external environmental effects. This study defines the internal psychological process of individual consumers as emotional response and their next behavior as behavioral response.

Consumer confidence is the belief and expectation of one party to a transaction that the other party is honest, trustworthy and reliable. Consumer confidence exists between two parties, the giver and the receiver, and consists of people, organizations, or things, and also covers the assessment of the other party's behavior. Research has shown that consumer confidence is usually categorized into two dimensions, cognitive and affective, as well as three dimensions, competence, goodwill and integrity. In the field of marketing, consumer confidence is regarded as a mediating variable, influencing aspects such as purchase intention, consumer response and firm pricing. The influence of consumer personality traits on consumer perception, confidence and response needs to be considered. Consumers' choice of sustainable products for sustainable consumption is a socially acceptable altruistic behavior, and in this process, consumer self-improvement plays a moderating role and can be used as a personal self-standard or normative self-standard.

Consumer self-improvement refers to the fact that an individual's thoughts and personality directly shape his or her behavior, influencing emotional and behavioral performance. Studies have shown that consumers' personality traits have a significant impact on brand companies' socially responsible behavior and consumer response. In a study on the factors influencing fashion luxury consumers' preference for sustainable products, it was found that the higher the degree of consumers' self-responsibility for environmental protection, the more they tend to choose sustainable products and the stronger their sense of self-efficacy.

Attitude theory suggests that behavior is influenced by an individual's attitude, which consists of cognitive, affective, and behavioral dispositions. Emotions are the basis of attitudes

and have a bi-directional influence on behavior and cognition. Attitude is related to actual behavior only in specific contexts. Research shows that ecological civilization behavior is influenced by ecological attitude. Subdividing attitudes replaces the overall research method to explore the influence of different dimensions on ecological civilization behavior. Affective components are better than cognitive in predicting different behaviors.

The Theory of Rational Behavior (TRA) was proposed by American scholars Fishbein and Ajzen in 1975, which examines the pattern of attitudinal influence on individual behavior. The theory suggests that individuals synthesize and summarize all information before adopting a particular behavior and rationally weigh the effects and consequences of the behavior. Behavioral intentions can accurately predict individual behavior and are influenced by attitudes and subjective norms. Behavioral intentions are the degree to which an individual is willing to perform a specific behavior, influenced by attitudes and subjective norms. The theory assumes that humans have the ability to constrain their personal behavior, but are influenced by managerial interference and the external environment in an integrated setting. Therefore, situational variables and self-control variables, among others, were introduced to fulfill the research needs.

The theory of consumer behavior studies the psychological and behavioral patterns of consumers when purchasing products or services. It includes aspects of consumer decision-making process, purchase motivation, psychology and brand choice for understanding and predicting consumer behavior and decision-making. In the theory of fashion and luxury consumer behavior, consumer behavior is usually divided into social, personal and functional orientations. Social factors refer to external social factors that directly affect consumer behavior, individual factors refer to internal subjective factors, and functional orientation refers to objective factors that affect consumer behavior.

The "S-O-R" theoretical research model, proposed by Belk (1975), states that a product or situation affects a consumer's emotional or cognitive state, which in turn affects his or her behavior. An individual's cognition or emotion acts as a mediating variable that influences the relationship between environmental stimuli and behavioral responses. Consumers' different responses to external stimuli stem from differences in their intrinsic mental states and individual cognition. Consumer stimuli can be categorized as high and low relevance, such as service personnel and advertisements. In the marketing perspective, controlled and uncontrolled stimuli are divided, such as advertisements and media reports.

Based on the SOR (Stimulus-Organism-Response) model, this study conceptualizes the design model Sustainable Marketing (S), Consumer Perception (O) and Consumer Response (R). Among them, sustainable marketing includes ecology outlook, quality trait, responsibility outlook and matching; consumer perception includes brand perception of competence, motivation perception and moral perception; and consumer response includes emotional response and behavioral response. The conceptual framework of this study was constructed by adding the moderator variable consumer self-improvement, as shown in Figure 1.

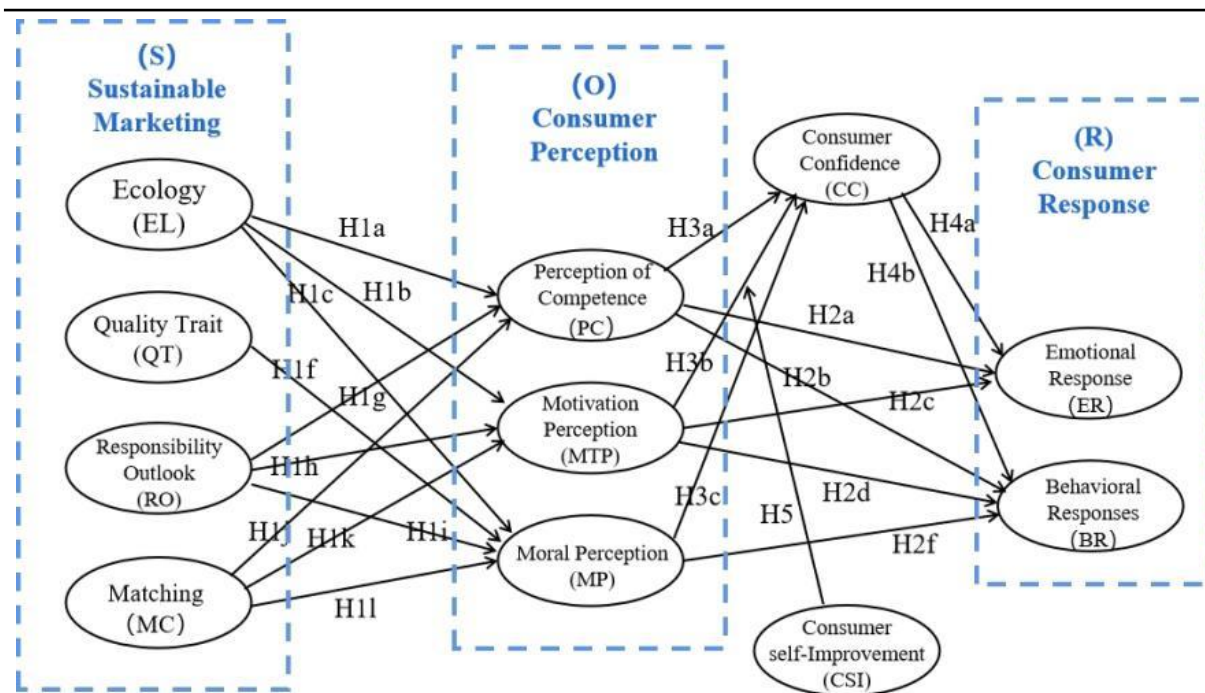

Figure 1: Conceptual Framework

The Impact of Sustainable Marketing on Consumer Perceptions.

With the rise of sustainable marketing, fashion luxury companies are increasingly integrating green concepts into their products or services and carrying out related sustainable marketing activities. Consumers' ecology is their inner beliefs, which have a direct impact on ecological consumption behavior, but its formation is often accelerated by external variables, such as consumer perception (Zhu, Jianrong, Zhou, Yanyan and Zhang, Yuan, 2019). Kim and Choi (2005) investigated the path relationship between values, ecological consumption attitudes and ecological consumption behaviors, and found that consumers' altruistic values significantly affected their perception of ecological consumption effectiveness, which in turn affects their environmental procurement behavior. Based on this, the hypothesis was proposed:

Hypothesis 1a. Ecology has a significant positive effect on perception of competence

Hypothesis 1b. Ecology has a significant positive effect on motivation perception

Hypothesis 1c. Ecology has a significant positive effect on moral perception

Consumer perception of product attributes affects their overall perception of the brand. The functional attributes of a product mainly satisfy the functional needs of consumers, and consumers will make objective and rational evaluations based on the functional attributes of the product, thus affecting their perception of the brand. Lu Hongliang et al. (2015) argued that when consumers are not very familiar with a brand, they usually rely on the inherent objective aspects of the product's attributes to recognize and evaluate the brand. It is hypothesized that brand companies strengthen the development and innovation of functional attributes of products, especially sustainable functional attributes, in the production and operation process to adapt to consumer needs and enhance consumer perception. Accordingly, the hypothesis is formulated: Hypothesis 1d. Quality trait has a significant positive effect on perception of competence

Hypothesis 1e. Quality trait has a significant positive effect on motivation perception

Hypothesis 1f. Quality trait has a significant positive effect on moral perception

Ecology outlook and responsibility outlook are the awareness that consumers should undertake when facing and mitigating ecological and environmental problems, and consumers with a strong sense of social responsibility are more likely to be infected by public values, and the causal relationship between ecology outlook, responsibility outlook and ecological and environmental behaviors has been recognized by a wide range of scholars. Some empirical studies have shown that the higher the level of CSR perceived by consumers, the more positive the response, the better the perception and the higher the purchase intention. Thus, this study proposes the hypothesis:

Hypothesis 1g. Responsibility outlook has a significant positive effect on perception of competence

Hypothesis 1h. Responsibility outlook has a significant positive effect on motivation perception

Hypothesis 1i. Responsibility outlook has a significant positive effect on moral positive effect

Matching, also known as fit, is the degree of similarity between the social matters perceived by consumers and the brand company. The consumer perception of matching brought by marketing with public interest comes from functional similarity on the one hand and image similarity on the other (Bi Nan, Yin Cheng-axe and Kang Xi, 2016). The matching effect triggered by the influencing factors of consumer information processing to carry out matching will be conducive to the high efficiency of consumer information processing, accelerating the time and degree of consumer assessment of information, and greatly improving consumer perception. Based on the above, this study proposes the hypothesis:

Hypothesis 1j. Matching has a significant positive effect on perception of competence

Hypothesis 1k. Matching has a significant positive effect on motivation perception

Hypothesis 1l. Matching has a significant positive effect on moral perception

The Impact of Consumer Perception on Consumer Response

Consumer perception focuses on how well consumers have information about the products or services offered by brand companies. Previous studies have pointed out that consumer perception identifies the key elements of consumers' purchasing strategies and behaviors towards products and services (Dan, S., et al., 2022; Matten, D., Crane, A., & Chapple, W., 2003). The higher the perception of competence of consumers will be able to make positive and effective consumer response behavior to the functions, attributes and values of products or services. This study proposes the following hypotheses:

Hypothesis 2a. Perception of competence has a significant positive effect on emotional response

Hypothesis 2b. Perception of competence has a significant positive effect on behavioral response

The environmental behavior of branded companies rises to the ethical level, where corporate environmental responsibility, development, manufacturing, and selling of sustainable products have an impact on consumer behavior. The environmental responsibility of brand companies and the functions and attributes of products affect consumer motivation perception (Matten, 2003), according to which this paper proposes hypotheses:

Hypothesis 2c. Motivation perception has a significant positive effect on emotional response

Hypothesis 2d. Motivation perception has a significant positive effect on behavioral response

Consumer moral perception presents a crucial role in the consumer's daily consumption process, and the consumer recognizes that the morality shown by the brand company during the purchase journey will greatly affect consumer perception, thus bringing about an impact on the consumer's response from both emotional and behavioral perspectives. Accordingly, this paper proposes the hypothesis:

Hypothesis 2e. Moral perception has a significant positive effect on emotional response

Hypothesis 2f. Moral perception has a significant positive effect on behavioral response

The Impact of Consumer Perception on Consumer Confidence

Zhu Huawei et al. (2014) conducted a study related to brand motivation perception concluded that the longer the time frame for a brand to shoulder social responsibility, the easier it is for consumers to accept the brand's participation in public welfare as their own altruistic motivation, and that once the brand is no longer socially responsible, consumers will perceive the brand as being involuntary. Accordingly, the following hypothesis is proposed:

Hypothesis 3a. Perception of competence has a significant positive effect on consumer confidence

Hypothesis 3b. Motivation perception has a significant positive effect on consumer confidence

Hypothesis 3c. Moral perception has a significant positive effect on consumer confidence

The Impact of Consumer Confidence on Consumer Response

Holding trust means that it is favorable for consumers to make purchase decisions is consumer confidence is one of the factors that promote consumer response. Research has shown that consumer confidence in products and thus consumer response is influenced by enhancing cognition and broadening the amount of information received by consumers (Keshan Wang, Yinli Guo and Binglong Li, 2007). Accordingly, the following hypotheses are proposed:

Hypothesis 4a. Consumer confidence has a significant positive effect on emotional response

Hypothesis 4b. Consumer confidence has a significant positive effect on behavioral response

The Moderating Role of Consumer Self-improvement

Individuals with high self-improvement typically define themselves in dual-high groups with high competence and enthusiasm. Companies with high competence, altruistic motivation, and moral perception are viewed as an insider group in individuals' interactions with sustainable marketing and promote self-enhancement through recognition and participation. Research has shown that consumer self-enhancement has a moderating role between consumer perception and consumer response (Luping Sun, 2017). Therefore, the following hypothesis is proposed:

Hypothesis 5. Consumer self-improvement moderates the relationship between consumer perceptions and consumer confidence

Objectives

This study aims to:

1. To investigate the impact of sustainable marketing on consumer response.
2. To analyze the extent to an effect of consumer perception in the mediation of sustainable marketing on consumer response.
3. To analyze the extent to an effect of consumer confidence in the mediation of consumer perception on consumer response.
4. To analyze and test the moderating role of consumer self-improvement between consumer perception and consumer confidence.

Research Methodology

This study utilized both qualitative and quantitative research. First, 13 respondents were selected through purposive sampling, and a conceptual model of the study was developed after testing for theoretical saturation based on the coding of rooted theory. Then, from the measurement dimensions, all data were analyzed for validity (content validity - IOC test and structural validity - CMV common method bias test - CFA test), reliability analysis and SEM structural equation modeling. The sample size of this study was 504 Generation Z people aged between 14 and 28 years old who had purchased sustainable products from fashionable luxury brands in Shenzhen, Guangdong Province, China. Therefore, Purposive sampling (PS) was used to conduct the online questionnaire survey.

Since filling out the questionnaire online can greatly reduce the cost of filling out the questionnaire in the field survey, it is more efficient, and the network is not restricted by geography, so respondents can fill out the questionnaire at any time. We published the prepared questionnaires on the "Questionnaire Star" platform using QR code posters and invited respondents to fill in the questionnaires. In this paper, we used a five-point Likert scale to measure the 11 variables mentioned above, ranging from 1 "completely inconsistent" to 5 "completely consistent", with a total of 43 variable measures and 51 questions.

A total of 11 variables (7 independent variables, 1 mediator, 1 moderator, and 2 dependent variables) were constructed in this paper, including ecology outlook, quality trait, responsibility outlook, matching, perception of competence, motivation perception, moral perception, consumer confidence, consumer self-improvement, emotional response, and behavioral response. Seven questions were developed based on demographic data, including gender, age, education, and monthly income.

Results

First, based on Grounded Theory, 13 experienced user interviews including open coding, axial coding, and selective coding were analyzed using Excel software to establish the conceptual framework of the study through theory saturation testing of the transcripts of three additional interviews. Then, 504 sample data were analyzed by descriptive statistics, same method bias test (CMV), reliability and validity analysis, validated factor analysis (CFA), one-way ANOVA, mediation effect analysis, moderated effect analysis, and structural equation modeling validation.

1. Demographic Profile of Respondents

From the samples collected, 207 males accounted for 41.1% and 297 females accounted for 58.9%, making females the main consumers in fashion luxury goods. The age group is mainly concentrated in 23-28 years old, accounting for 66%, followed by 20-22 years old age group, accounting for 17.7%, and 17-19-years old age group, accounting for 11.5%. These four sections accounted for 95.3% of the total sample of the interviewees, with a reasonable proportion of men and women and age structure. Monthly income of 5001-10000 yuan accounted for the highest proportion of 41.2%, monthly income of 2001-5000 yuan accounted for 21.2%, monthly income of 10001-50,000 yuan accounted for 15.9%, monthly income of 10001-50,000 yuan accounted for 15.9%, and the group with a monthly income of 50001 or more accounted for 7.9%. 47.4% of the interviewees had a university degree, followed by 38.4% of respondents have a college degree, 7.3% have a high school degree or less, and 6.9% have graduate and doctoral degrees. School students accounted for 24.5%, followed by engineers and technicians at 16.5%, then those in the field of scientific research, education and environmental health at 14.6%, government department workers at 13%, freelancers at 11.2%, self-employed entrepreneurs at 9.1%, general laborers or service workers at 5.1%, senior white-collar workers at 3.5%, others at 1.5%, and corporate executives at 1.1%.

2. Shenzhen's Gen Z Consumers' Emphasis on Sustainable Development Goals (SDG) When Choosing Fashion Brands

This study uses Excel statistics to rank the importance of the Sustainable Development Goals (SDGs) in the selection of fashion brands by Generation Z consumers in Shenzhen: SDG 7 (affordable and sustainable energy), SDG 5 (gender equality), and SDG 14 (conserving and preserving marine resources) ranked in the top three positions, while SDG 9 (industry, innovation, and infrastructure are the United Nations Sustainable Development Goals) ranked in the fourth position. Development Goals) ranked fourth. This shows that the issues of sustainable energy, gender equity of opportunity, industry, innovation and infrastructure are closely related to the lives of Shenzhen consumers and are in need of improvement. However, SDG 12 (sustainable consumption and production patterns) and SDG 6 (clean water resources and sanitation) are also more important to Shenzhen's Generation Z consumers. This suggests that as work resumed and production resumed after the epidemic and life gradually returned to normal, consumers' focus has shifted from global well-being to sustainable consumption and production, water resources, and other related issues that more directly affect their own lives. SDG 2 (ending hunger) only accounted for 30.76%, SDG 8 (decent work and economic growth) for 30.76%, and SDG 16 (peace, justice, and sound administration of justice) accounting for 53.84% of young people agree with this view, and these three rankings are also ranked last, that is, the part that young people now pay the least attention to, which shows the urgency of continuing to strengthen the popularization of this part to young people.

3. Shenzhen Gen Z Consumers Are Concerned About Sustainable Marketing

Shenzhen Generation Z Consumers' Attention to Sustainability Marketing: Sustainability messaging is a marketing strategy used by brand companies to communicate sustainability (Djordjevic & Cotton, 2011). It shows the level of concern of Shenzhen Gen Z consumers about sustainable information. Nearly 80% to 90% (84.6%) of consumers said they would pay attention to sustainability-related displays in fashion brand stores, expecting brand companies to produce sustainable products that can be used for degradation and can be regenerated and

recycled. 84.6% of consumers said they would pay attention to sustainability information on product labels, with some respondents talking about the sustainability information on product labels of the brand Mujiramaru. Nearly 90% (84.6%) of consumers are concerned about brands' eco-friendly packaging. e.g. Australian fashion brand AESOP impresses consumers with its packaging made from recycled honeycomb paper, and Starbucks' coffee cups made from discarded coffee grounds. 84.6% of consumers have paid attention to the sustainable messages in brand advertisements. Most companies announce their programs and information through sustainability reports. However, more than half of consumers say they pay attention to sustainability reports published by companies (69.2%), while another 23% say they do not pay attention to sustainability reports. Gen Z consumers are generally skeptical of sustainability messages in branding and media reports, and consider them to be mere marketing tactics. They are more likely to trust information and assessments provided by academics, authorities or environmental organizations.

4. Reliability Analysis and Confirmatory Factor Analysis

According to the evaluation criteria of Cronbach's alpha coefficient, the reliability coefficient of the total scale should be greater than 0.7 is acceptable. From the measurement results, it can be seen that the Cronbach's α value of the total scale is between 0.795 to 0.911, which indicates that the 11 variables in the measurement scale have good internal consistency, and the reliability of the questionnaire meets the requirements of the analysis.

According to the model fit indices and confirmatory factor analysis (CFA) criteria (Lu, Y., 2023). sustainable marketing (SM) absolute model fit index ($\chi^2/df=1.251$, GFI=0.98, and AGFI=0.968) and incremental model fit indices (NFI=0.976, TLI=0.994, CFI=0.995, IFI=0.995, RMSEA=0.031) were satisfactory. Consumer perception (CP) NFI, RFI, IFI, TLI and CFI values greater than 0.9 indicate good fit. The chi-square ratio of degrees of freedom value of 1.054 is less than the test of 3. The GFI and AGFI of 0.978 and 0.969 respectively are greater than the test of 0.9; the RMSEA of 0.010 is less than the test of 0.08. Consumer response (CR) Absolute model fit indices ($\chi^2/df=1.411$, GFI=0.993, AGFI=0.993) are satisfactory. AGFI=0.982) and incremental model fit indices (NFI=0.991, TLI=0.995, CFI=0.997, IFI=0.997, RMSEA=0.033). Consumer confidence (CC) and Consumer self-improvement (CSI) absolute models fit indices ($\chi^2/df=1.332$, GFI=0.987, AGFI=0.996) and incremental model fit indices (NFI=0.985, TLI=0.994, CFI=0.996, IFI=0.996, RMSEA=0.026). Therefore, the measurement model in this study was well fitted.

As can be seen from Table 1, according to the standardized factor loadings, measurement composite reliability (CR) and mean variance extraction (AVE) (Yang, 2019). the AVE values are all greater than 0.5 of the test criteria, respectively, 0.5933, 0.5901, 0.6443, 0.6125, 0.6205, 0.6334, 0.6085, 0.6400, 0.6015, 0.5708, and 0.5657. the composite reliability (CR) was 0.8537, 0.8114, 0.8444, 0.8257, 0.9075, 0.9120, 0.834, 0.8420, 0.8190, 0.8692, and 0.7960, which were higher than the 0.7 criterion. It can be seen that the reliability of the factors is acceptable. Thus, it can be determined that the research scale of this paper has a good combination reliability and convergent validity.

Table 1. Convergent validity Test Result

Dimension	Variables	Un-std.	Std.	S.E.	C.R.	P	CR	AVE
Ecology (EL)	EL1←-EL	1	.778					
	EL2←-EL	.978	.764	.057	17.237	***	0.8537	0.5933
	EL3←-EL	.996	.769	.057	17.352	***		
	EL4←-EL	.989	.770	.057	17.379	***		
Quality Trait (QT)	QT1←-QT	1	.703					
	QT3←-QT	1.094	.776	.073	15.024	***	0.8114	0.5901
	QT4←-QT	1.213	.821	.079	15.308	***		
Responsibility Outlook (RO)	RO1←-RO	1	.801	.057				
	RO2←-RO	.977	.762	.057	17.591	***	0.8444	0.6443
	RO3←-RO	1.070	.843	.057	18.902	***		
Matching (MC)	MC1←-MC	1	.766					
	MC2←-MC	.977	.768	.059	16.458	***	0.8257	0.6125
	MC3←-MC	1.041	.813	.061	17.022	***		
Perception of Competence (PC)	PC1←-PC	1	.798					
	PC2←-PC	.964	.795	.048	20.163	***	0.9075	0.6205
	PC3←-PC	.967	.786	.049	19.746	***		
	PC4←-PC	.943	.788	.048	19.730	***		
	PC5←-PC	.957	.780	.049	19.676	***		
	PC6←-PC	.953	.779	.049	19.505	***		
Motivation Perception (MTP)	MTP1←-MTP	1	.800					
	MTP2←-MTP	.998	.813	.048	20.757	***	0.9120	0.6334
	MTP3←-MTP	.968	.796	.048	20.364	***		
	MTP4←-MTP	.924	.781	.047	19.844	***		
	MTP5←-MTP	.946	.791	.047	20.086	***		
	MTP6←-MTP	.957	.794	.048	20.109	***		
Moral Perception (MP)	MP1←-MP	1	.789	.059				
	MP2←-MP	.984	.780	.059	16.712	***	0.834	0.6085
	MP3←-MP	.965	.771	.059	16.390	***		
Emotional Response (ER)	ER1←-ER	1	.830					
	ER2←-ER	.884	.772	.050	17.583	***	0.8420	0.6400
	ER3←-ER	.955	.751	.053	17.945	***		
Behavioral Responses (BR)	BR1←-BR	1	.795					
	BR2←-BR	1.001	.780	.063	16.018	***	0.8190	0.6015
	BR3←-BR	.922	.751	.059	15.740	***		
Consumer Confidence (CC)	CC1←-CC		.783	.778				
	CC2←-CC		.720	.722	16.035	***	0.8692	0.5708
	CC3←-CC		.781	.779	17.593	***		
	CC4←-CC		.752	.745	16.563	***		
	CC5←-CC		.750	.752	16.897	***		
Consumer	CSI1←-CSI		.761	.754				
	CSI2←-CSI		.720	.719	13.662	***	0.7960	0.5657
	CSI3←-CSI		.753	.782	14.238	***		

Dimension	Variables	Un-std.	Std.	S.E.	C.R.	P	CR	AVE
self-improvement (CSI)								

Criterion: CR> 0.7, AVE>0.5.

Note. Adapted from Amos Software. *p<0.1, **p<0.05, ***p<0.01.

Discriminant validity is the degree of correlation between items corresponding to different variables. If they are not correlated, there is no discriminant validity. Discriminant validity is tested by the square root of the AVE and the correlation coefficient of the variables. When the square root of AVE is greater than the correlation coefficient, the discriminant validity is good (Wang & Yu, 2010). In this study, correlation coefficients were constructed for each latent variable and compared with the square root of the AVE value. The comparison results are shown in Tables 2-6. The Cronbach Alpha coefficients of the internal consistency coefficients of the Consumer Confidence (CC) scale and the Consumer Self-Improvement (CSI) scale are 0.868, which is greater than 0.7, indicating that the scales are highly reliable and meet the statistical requirements of the study. The comparative results are shown in Tables 9 and 10. The five measurement models in this study have good content validity, combined reliability (CR), convergent validity, and discriminant validity, and all of them meet the criteria.

Table 2. Discriminant Validity Test Result (SM)

	AVE	EL	QT	RO	MC
EL	0.5933	0.778**			
QT	0.5901	0.397**	0.703**		
RO	0.6443	0.395**	0.434**	0.801**	
MC	0.6125	0.403**	0.469**	0.516**	0.766**

Note. Adapted from Amos Software. *p<0.05, **p<0.01.

Table 3. Discriminant Validity Test Result (CP)

	AVE	PC	MTP	MP
PC	0.7877	0.798**		
MTP	0.7584	0.395**	0.800**	
MP	0.7056	0.455**	0.496**	0.789**

Note. Adapted from Amos Software. *p<0.05, **p<0.01.

Table 4. Discriminant Validity Test Result (CR)

	AVE	ER	BR
ER	0.6400	0.830**	
BR	0.6015	0.394**	0.795**

Note. Adapted from Amos Software. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$.

Table 5. Correlation matrix between question items of consumer confidence (CC)

	CC1	CC2	CC3	CC4	CC5
CC1	1.000				
CC2	.562	1.000			
CC3	.609	.527	1.000		
CC4	.551	.588	.573	1.000	
CC5	.589	.539	.614	.533	1.000

Note. Adapted from SPSS Software.

Table 6. Correlation matrix between question items of Consumer Self-Improvement (CSI)

	CSI1	CSI2	CSI3
CSI1	1.000		
CSI2	.535	1.000	
CSI3	.589	.562	1.000

Note. Adapted from SPSS Software.

5. Hypotheses Test by Structural Equation Modelling

After confirming the above analytical and measurement models, structural equation modeling was performed using Amos software to verify and investigate the matching of the models with the research hypotheses. The Great Likelihood method was used. The results of the analysis are shown in Table 7.

Table 7. SEM Path Relationship Test Results and Direct Hypothesis Testing Results

Hyp.	Path	β	S.E.	C.R.	P	Std.
H1a	PC $\leftarrow$ EL	0.285	0.050	3.273	0.001	Support
H1b	MTP $\leftarrow$ EL	0.233	0.051	4.567	***	Support
H1c	MP $\leftarrow$ EL	0.180	0.051	3.273	***	Support
H1d	PC $\leftarrow$ QT	0.070	0.057	1.339	0.180	No
H1e	MTP $\leftarrow$ QT	0.085	0.058	1.623	0.105	No
H1f	MP $\leftarrow$ QT	0.149	0.059	2.615	0.009	Support
H1g	PC $\leftarrow$ RO	0.211	0.050	3.948	***	Support
H1h	MTP $\leftarrow$ RO	0.240	0.052	4.471	***	Support
H1i	MP $\leftarrow$ RO	0.236	0.052	4.060	***	Support
H1j	PC $\leftarrow$ MC	0.369	0.053	6.602	***	Support
H1k	MTP $\leftarrow$ MC	0.366	0.054	6.509	***	Support

Hyp.	Path	β	S.E.	C.R.	P	Std.
H1l	MP $\leftarrow$ MC	0.314	0.054	5.228	***	Support
H2a	ER $\leftarrow$ PC	0.287	0.058	5.412	***	Support
H2b	BR $\leftarrow$ PC	0.222	0.053	4.126	***	Support
H2c	ER $\leftarrow$ MTP	0.173	0.054	3.417	***	Support
H2d	BR $\leftarrow$ MTP	0.140	0.049	2.705	0.007	Support
H2e	ER $\leftarrow$ MP	0.041	0.060	0.774	0.439	No
H2f	BR $\leftarrow$ MP	0.201	0.056	3.678	***	Support
H3a	CC $\leftarrow$ PC	0.241	0.049	4.668	***	Support
H3b	CC $\leftarrow$ MTP	0.230	0.047	4.607	***	Support
H3c	CC $\leftarrow$ MP	0.226	0.052	4.344	***	Support
H4a	ER $\leftarrow$ CC	0.233	0.062	4.246	***	Support
H4b	BR $\leftarrow$ CC	0.205	0.057	3.641	***	Support

Note. Adapted from Amos Software. * $P < 0.05$, ** $P < 0.01$, *** $P < 0.001$. The main hypothesis with bold font is not supported.

As can be seen from the results of the analysis in Table 8, the ecology view has a moderate effect on consumer perception of competence ($\beta = 0.285$, $P < 0.001$), and hypothesis H1a is valid in the path hypothesized relationship test of this study. Ecology view has a moderate effect on consumer motivation perception ($\beta = 0.233$, $P < 0.001$) and hypothesis H1b is valid. Ecology view has a small effect on consumer perception of morality ($\beta = 0.180$, $P < 0.001$) and hypothesis H1c holds. Quality trait has a small association with consumer perception of competence dimension ($\beta = 0.070$), hypothesis H1d does not hold. Quality trait is not significantly associated with consumer perception dimension of motivation ($\beta = 0.085$) and hypothesis H1e is not valid. Quality trait has a small effect on consumer moral perception ($\beta = 0.149$, $p < 0.001$) and hypothesis H1f is valid. Responsibility outlook has a moderate effect on consumer perception of competence ($\beta = 0.211$, $P < 0.001$) and hypothesis H1g holds. Responsibility outlook has a moderate effect on consumer perception of competence ($\beta = 0.240$, $P < 0.001$), hypothesis H1h holds. Responsibility outlook has a moderate effect on consumer perception of morality ($\beta = 0.240$, $p < 0.001$), hypothesis H1i holds. Matching has a large effect on consumer perception of competence ($\beta = 0.369$, $p < 0.001$), hypothesis H1j holds. Matching has a greater effect on consumer motivation perception ($\beta = 0.366$, $P < 0.001$), hypothesis H1k holds. Matching has a moderate effect on consumer moral perception ($\beta = 0.314$, $P < 0.001$), hypothesis H1l holds. Perception of competence has a consistent effect on consumer emotional response ($\beta = 0.287$, $P < 0.001$), hypothesis H2a holds. Perception of competence has a moderate effect on consumer behavioral response ($\beta = 0.222$, $P < 0.001$), hypothesis H2b holds. Motivation perception has a small effect on consumer emotional response ($\beta = 0.173$, $P < 0.001$), hypothesis H2c holds. Motivation perception has a small effect on consumer behavior ($\beta = 0.140$, $P < 0.001$), hypothesis H2d holds. Moral perception has a small effect on consumer emotional response ($\beta = 0.041$) and hypothesis H2e is not established. Moral perception has a moderate effect on consumer behavioral response ($\beta = 0.201$, $P < 0.001$) and hypothesis H2f holds. Perception of competence has a moderate effect on consumer confidence ($\beta = 0.241$, $P < 0.001$), hypothesis H3a holds. Moral perception has a moderate effect on consumer confidence ($\beta = 0.230$, $P < 0.001$), hypothesis H3b holds. Moral perception has a moderate effect on consumer confidence ($\beta = 0.226$, $P < 0.001$), hypothesis H3c holds. Consumer confidence has a moderate effect on emotional response ($\beta = 0.233$, $P < 0.001$), hypothesis H4a

holds. Consumer confidence has a moderate effect on behavioral response ($\beta=0.205$, $P<0.001$), hypothesis H4b holds.

In order to verify the chain mediation effect between consumer perception and consumer response, based on Preacher and Hayes' suggestion. A bootstrap analysis was used to sample 5000 samples (Lu Yang, 2023). From the results, it can be seen that the 95% confidence intervals for the above paths do not contain 0, and thus the chain mediation effect of consumer perception (CP) on consumer confidence (CC) and consumer response (CR) is significant. The lower limit of the confidence interval for $PC \rightarrow CC \rightarrow ER$ is 0.072, the upper limit of the confidence interval is 0.149, and the lower limits of the confidence intervals for $PC \rightarrow CC \rightarrow ER$, $MTP \rightarrow CC \rightarrow ER$, $MP \rightarrow CC \rightarrow ER$, $PC \rightarrow CC \rightarrow BR$, $MTP \rightarrow CC \rightarrow BR$, $MP \rightarrow CC \rightarrow BR$, and 6 mediating effects hold. The former is a negative effect and the latter is a positive effect.

In order to test the moderating effect of consumer self-improvement, this paper utilizes SPSS and Process. The independent variable CP and the moderating scalar CSI are standardized, and the interaction term for the moderating effect $W = CP \times CSI$. the interaction and regression of the above paths are performed using SPSS.

Model 1, with an R^2 value of 0.369, and Model 2, with an R^2 value of 0.389, and an F change value of 16.874 in Model 2, indicate that the second regression model is statistically significant. The value of the interaction term consumer perception x consumer self-improvement is 0.148 and significant at the 0.01 level, the standardized coefficient of $CP*CSI$ is 0.148, the t-value is 4.108, and the p-value is $0.003<0.01$. The results indicate a significant moderating effect.

In order to show more directly the moderating effect of consumer self-improvement on the relationship between consumer perception and consumer confidence, the moderating effect was plotted, as shown in Figure 2.

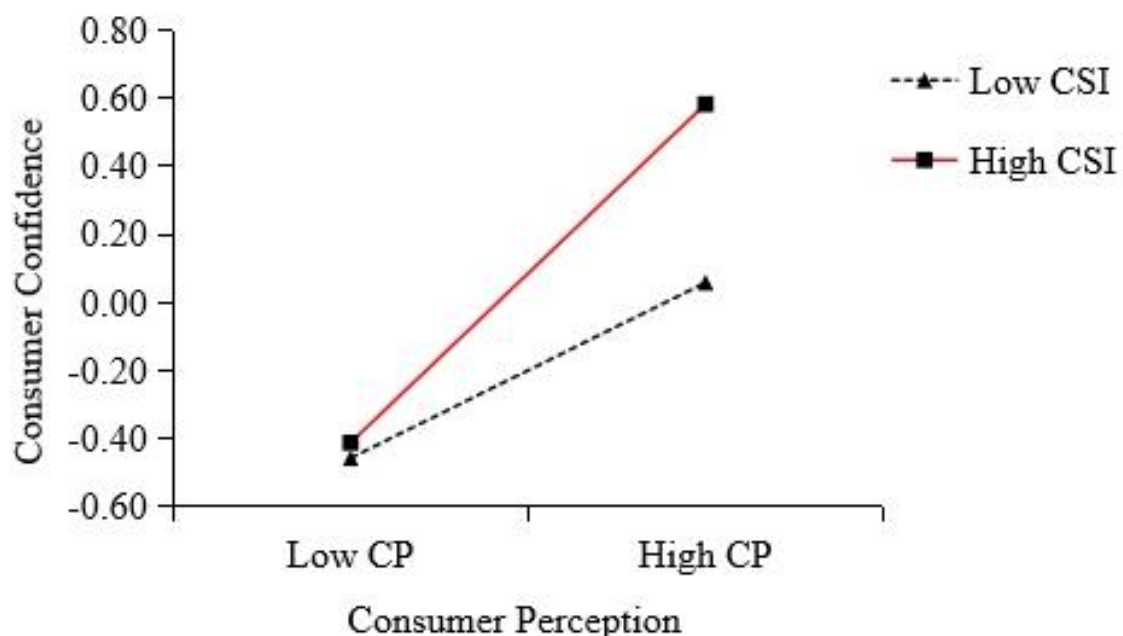

Figure 2. Moderating Effect Diagram

By calculating the mediation index is 0.0389 and CI does not include 0. The slope of high consumer perception (CP) is greater than the slope of low consumer perception (CP), indicating that the higher the consumer perception (CP), the higher the degree of consumer confidence (CC) indicates that consumer self-improvement (CSI) has a moderating effect on the mediation effect of consumer confidence (CC), and the hypothesis H5 is valid.

Discussion

A total of 24 research hypotheses were proposed in this study, and all 21 hypotheses were supported except H1d, H1e, and H2e. This indicates that our validation analysis is scientifically sound. The conceptual framework of this study was well validated by structural equation testing.

Direct Relationship Between The Independent Variable Ecology And Consumer Perception

The results of structural equation modeling analysis show that the order of positive influence of the independent variable ecology perception directly on consumer perception is: perception of competence (0.285), motivation perception (0.233), moral perception (0.180). This is consistent with the findings of Zhu, Jianrong et al. (2019) that the direct formation of consumer ecology is inefficient and often needs to be accelerated with external variables, such as consumer perception. This is consistent with the findings of Raukoff and Wang Lulu (2015) that consumer's dependent self-construction and traditional Chinese cultural values have a certain influence on consumer's environmental behavior. Brand personality image, ecological relationship, ecological culture, product, brand, image, target market, and environmental activities for the promotion of sustainable products, which is consistent with the findings of Kim and Choi (2005). It is proved through H1a, H1b and H1c in this study.

Direct Relationship Between The Independent Variable Quality Trait And Consumer Perception

The independent variable quality trait directly has a positive effect on consumer perception as: moral perception (0.149). This is consistent with the findings of Lu Yang (2023) that fashion luxury brands in the production and business process to strengthen the development and innovation of the functional attributes of the product, especially sustainable functional attributes, is adapted to the moral needs of consumers and enhance consumer moral perception. It is demonstrated through H1f.

Direct Relationship Between The Independent Variable Responsibility Outlook And Consumer Perception

The order in which the independent variable responsibility outlook directly positively affects consumer perception is: motivation perception (0.240), moral perception (0.236) and perception of competence (0.211). This is consistent with the findings of Yu Jian et al. (2010) that by undertaking the promotion and sale of sustainable products, the brand will demonstrate the pursuit of brand corporate values, establish brand image, increase brand influence and enhance industry competitiveness. This is consistent with the findings of Sun Luping (2017) and Yang (2019), which suggests that brands incorporate sustainable marketing

into traditional marketing by integrating long-term customer needs and environmental benefits, while the dual nature of both altruism and self-interest lays the foundation for the division of moral perception dimensions of sustainable perceived value. This is consistent with the findings of Sun Luping (2017) and Dan Sao et al. (2021), which indicates that they should be assumed in the face and mitigation of ecological and environmental problems of awareness, social responsibility awareness of consumers is more likely to be infected by the public values, the higher the level of social responsibility of the brand they perceive, the more positive the response it produces, the better the perception and the higher the intention to purchase. This is demonstrated by the research hypotheses H1g, H1h, and H1i.

Direct Relationship Between Matching Of Independent Variables And Consumer Perception

The order in which the independent variable of matching positively affects consumer perception is: perception of competence (0.369), motivation perception (0.366) and moral perception (0.314). This is consistent with the findings of Bi Nan, Yin Cheng-axe and Kang Xi (2016) and Sheng Guanghua et al. (2019) that consumer perception of matching brought by marketing with public good comes from functional similarity on the one hand and image similarity on the other. They believe that after matching the consumer consumption concept with the brand's sustainable attributes, the faster the processing speed of consumers to obtain information such as the positive degree of environmental protection responsibility carried by the enterprise and the degree of satisfaction of the demand for sustainable products, the more they recognize the sustainable revolution of the fashion luxury brand, and the cognitive attitudes and feelings towards the enterprise and the brand are substantially improved. It is proved by H1j, H1k, H1l.

Direct Relationship Of Consumer Perception On Consumer Response

The order in which the independent variable perception of competence has a positive effect on consumer response is: emotional response (0.287), behavioral response (0.222). This is consistent with the findings of Fouziya & Gracious (2018) and Yang (2019) that consumer perception focuses on the consumers' mastery of information about the products or services offered by branded companies. It also shows that they identified the key elements of consumer purchasing strategies and behaviors for products and services, the higher the consumer perception of competence, will be able to make positive and effective consumer response behaviors to the functions, attributes and values of the product or service, proved by H2a, H2b.

The order in which the independent variable motivation perception positively influences consumer response is: emotional response (0.173), and behavioral response (0.140). This is consistent with Matten's (2003) findings that fashion luxury brands' contribution to environmental protection is increasingly favored and positively purchased and supported by consumers, indicating that consumer motivation perception influences consumer psychology and behavior. The environmental behavior of brands rises to the ethical level, where a brand's environmental responsibility and the development, manufacture, and sale of sustainable products have an impact on consumer behavior. Fashion luxury brands' environmental responsibility, product features and attributes influence consumer motivation perception, which is proved by H2c, H2d in the research hypothesis.

The independent variable moral perception has a positive effect on behavioral response as: behavioral response (0.201). This is consistent with the findings of Anderson (2003), who argued that consumers will have a high degree of behavioral response such as purchase choice and degree of pursuit for fashion luxury brands with high moral perception. It is proved by H2f.

Direct Relationship Between The Independent Variable Consumer Perception On Consumer Confidence

The order in which the independent variables moral perception and emotional response had a positive effect was PC-CC (0.241), MTP-CC (0.230), and MP-CC (0.226). This is consistent with the findings of Weihua Zhu et al. (2014), Liu et al. (2014) and Zhucheng Zou and Peihong Xie (2009) that the main information consists of the intrinsic attributes of the product or service (product model, color, marketing attitude, etc.) and the extrinsic information of the product or service (brand reputation, brand social responsibility, etc.) are composed of two aspects. The longer the timeframe for fashion luxury brands to shoulder social responsibility, the easier it is for consumers to accept the brand's participation in public welfare as their own altruistic motivation, and once the brand is no longer socially responsible, consumers will believe that the brand is involuntary, as evidenced by H3a, H3b, and H3c.

Direct Relationship of the Independent Variable Consumer Confidence on Consumer Response

The order in which the independent variable consumer confidence positively affects consumer response is CC-ER (0.233), CC-BR (0.205). This is consistent with the findings of Keshan Wang, Yinli Guo and Binglong Li (2007) that holding trust implies that it is favorable for consumers to make purchasing decisions is that consumer trust is one of the factors that promote consumer response. Bartels and Hoogendam (2011) explored the relationship between social identification of consumers of organic products and the perception of specific organic brands on the purchase behavior of organic products. Bartels and Hoogendam (2011) used consumer confidence in specific organic brands as a mediating variable and confirmed the significant mediating role of consumer attitudes towards specific organic brands. The study suggests that by enhancing cognition and broadening the amount of information received by consumers, it drives consumer confidence in the product and thus has an impact on consumer response. Proven by H4a, H4b.

This study obtained six significant direct and indirect pathways including the following— $CC \rightarrow ER$, $MTP \rightarrow CC \rightarrow ER$, $MP \rightarrow CC \rightarrow ER$, $PC \rightarrow CC \rightarrow BR$, $MTP \rightarrow CC \rightarrow BR$, $MP \rightarrow CC \rightarrow BR$. the inclusion of consumer confidence diminishes the effect of consumer perception on consumer response under sustainable marketing. There is a partial mediating effect of consumer confidence in the influence of consumer perception on consumer response. By consumer confidence building a bridge between consumer perception and consumer response, consumers are better able to perceive the brand's competence, motivation perception, and moral perception, which makes consumers trust the fashion luxury brand more, and promotes their preference for the brand's products.

The moderating role of consumer self-improvement

Consumer self-improvement moderates the relationship between consumer perceptions and consumer confidence, which is consistent with Yan Dong and Guoliang Yu (2005) and Luping Sun's (2017) results that self-improvement is generated through the form of personal

interaction with others to obtain positive recognition and high evaluation to enhance the self. They argued that individuals have the need for self-esteem enhancement, exploration of the sense of self-worth, and self-image building. The main motivation for self-evaluation is personal self-improvement, and individuals with high self-improvement will define themselves in a double-high group that tends to be high in both ability and enthusiasm. In their study of consumer perception of good cause marketing and consumer loyalty intentions, they concluded that self-enhancement has a moderating role between consumer perception and consumer response. Proven by H5.

Conclusion

This study aims to explore the application of sustainable marketing in the field of fashion luxury goods and its impact on consumers. First of all, the survey results show that sustainable marketing has become one of the most popular marketing modes in the mindset of Generation Z. However, the market competition is fierce and there are still many problems, such as the single traditional marketing mode and the false promotion of sustainable products. Therefore, this study focuses on revealing consumer perception and response after the implementation of sustainable marketing tools by fashion luxury brands, and exploring the mediating and moderating factors involved.

Second, based on the relevant literature review and rooted theory, this study distills the main characteristics of sustainable marketing (SM) including ecology outlook (EL), quality trait (QT), responsibility outlook (RO), and matching (MC), the main characteristics of consumer perception (CP) including perception of competence (PC), motivation perception (MTP), and moral perception (MP), the main characteristics of consumer response (CR) 11 main categories including emotional response (ER) and behavioral response (BR), consumer confidence (CC) and consumer self-improvement (CSI). On the basis of summarizing the relationship between categories and storyline, EL, QT, RO, MC, PC, MTP, and MP were set as independent variables, CC was set as a mediator variable, CSI was set as a moderating variable to regulate the intensity of CP influence on CC, and ER and BR were set as dependent variables to construct a theoretical research framework. Through the empirical analysis of 504 valid questionnaires, 24 research hypotheses are proposed. The rationality of the theoretical model is verified, providing theoretical support for understanding the response mechanism of sustainable marketing of fashion luxury goods.

Finally, the paper explains the research findings with the help of the final path diagram of the theoretical model, specifies the final effective constituent variables of the research model and explains the unsupported and less effective paths in the model. The research conclusions are summarized into eight points. Analyze the relationship between the factors and processes affecting sustainable marketing on consumer consumer perception and consumer response, and provide reference for the government and fashion luxury brands to develop targeted countermeasures.

Recommendations

Based on the above findings, recommendations are made for sustainable marketing, fashion luxury brands, the Shenzhen Municipal Government and Shenzhen Gen Z consumers in accordance with the research objectives of this paper. Due to the limitations of the author's ability and research time, there are deficiencies in this study. In response to these shortcomings, future research directions for sustainable marketing are proposed.

Advice for Gen Z consumers in Shenzhen

First, through the role of consumer self-improvement by stimulating the implementation of education and training and social responsibility advocacy. Then, through the relationship between culture and consumers, it is implemented in cultural identity and branding to establish a connection, diversified cultural inclusion, Full range of channels experience, and the advocate of conformity. Finally, it can be expanded in the theory of consumer behavior, implemented in the application of psychological theories to management and social influence and consumer decision-making.

Recommendations for sustainable marketing

First, strengthen the ecology concept. Implementation of the implementation of the concept of ecological development in the whole process of production, the promotion of renewable energy; brand product publicity highlights the environmental elements, advocating a low-carbon lifestyle; compliance with the law. Second, focus on improving product quality. Implementation of high-quality product control; establish the quality of customer awareness, to provide information on environmental products; establish the quality of the product education awareness. Third, establish our own responsibility outlook on environmental protection. Implementation of self-discipline and commitment, sustainable supply chain management. Fourth, pay attention to the matching between sustainable marketing behavior and consumer perception. The implementation of communication strategies and consumer expectations, the establishment of emotional links between brands and consumers.

Advice for Fashion Luxury Brands

First, the brand should pay attention to the consumer perception of sustainable marketing in the operation process. Specific implementation in the construction into a super first-tier luxury brand, consumer interaction and feedback mechanism establishment. Secondly, brands should establish links with consumer confidence through sustainable marketing. The implementation is in the establishment of brand community and professional environmental product certification. Third, brands should actively advocate sustainable consumption. Implementation is in education and guidance, rewards and incentives, and strengthening partnerships. Fourth, brand sustainable strategy development. Implementation in long-term planning, investment and R&D, monitoring and evaluation. Fifth, sustainable supply chain management. Implementation in partner selection, supply chain transparency, supply chain innovation. Sixth, brand market development and communication strategy. Implementation in market research and positioning, brand promotion and dissemination, communication and interaction, cross-border cooperation and innovation, brand value transmission and trust building.

Recommendations to the Shenzhen Municipal Government

First, policy support and guidance should be strengthened. Implementation is under way to strengthen environmental protection regulations, enhance laws and regulations, create incentives and promote sustainable procurement policies. Second, strengthen cooperation and communication. Implementation in the promotion of cooperation with brands, strengthen cooperation with environmental organizations. Third, strengthen publicity and education. The implementation of the strengthening of sustainable development publicity, training and exchange activities, provide environmental policy advice, and advocate the concept of sustainable consumption. Fourth, improve the assessment and regulatory mechanism. It will be implemented by strengthening regulation and law enforcement, enhancing environmental protection enforcement, establishing complaint and reporting channels, and establishing a sustainable development assessment system. Fifth, establish a cooperation platform and exchange mechanism. It will be implemented by organizing regular exchange meetings, establishing an industry-university-research cooperation mechanism, setting up an industry collaboration platform, and organizing regular international fashion and luxury exhibitions.

Future Research

Five directions for future research, expanding sample coverage and improving data quality, exploring the impact of sustainable product prices on consumer perception, in-depth research on the relationship between consumer personality traits and sustainable marketing, constructing a more comprehensive research model and comparative research across product types and consumer groups. In the future, we can further deepen the understanding of sustainable marketing and provide theoretical support and practical guidance for brands to develop more effective marketing strategies and governments to formulate more scientific policies.

References

- Anderson, R. E., & Srinivasan, S. S. (2003). E-satisfaction and e-loyalty: A contingency framework. *Psychology & Marketing*, 20(2), 123-138.
- Bain & Company. (2020). China's unstoppable 2020 luxury market. Retrieved from <https://www.bain.com/insights/chinas-unstoppable-2020-luxury-market/>
- Belk, R. W. (1975). Situational variables and consumer behavior. *Journal of Consumer Research*, 2(3), 157-164.
- Bi, N., Yin, C., & Kang, Q. (2016). A multi-case study on the impact of cause-related marketing on consumers' perception of success in Chinese context. *Journal of Management*, 13(03), 347-358.
- Congratulations to Yang, J. (2020). Green Entrepreneurs: Value Concepts, Core Characteristics and Cultivation Approaches. *New Horizons*, 2020(04), 75-80.
- Dan, S., et al. (2022). The impact of product attributes of luxury men's clothing on consumer satisfaction. *Journal of Donghua University (Natural Science Edition)*, (03), 121-130. doi:10.19886/j.cnki.dhdz.2021.0077.

- Djordjevic, A., & Cotton, D. (2011). Communicating the sustainability message in higher education institutions. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 12(4), 381-394.
- Dong, X., Liu, S., Li, H., Yang, Z., Liang, S., & Deng, N. (2020). Love of nature as a mediator between connectedness to nature and sustainable consumption behavior. *Journal of Cleaner Production*, 242(1), 118451.1-118451.12.
- Dong, Y., & Yu, G. (2005). Research status and prospects of self-improvement. *Advances in Psychological Science*, 2005(02), 178-185.
- Fan, X., & Chen, J. (2022). Brand image comprehensive evaluation model and its application. *Journal of Nankai University (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 2002(03), 65-71.
- Fouziya, R., & Gracious, J. (2018). Awareness of green marketing and its influence on consumer perception: An exploratory study. *Sumedha Journal of Management*, 7(2), 62-68.
- He, C. (2020). Some thoughts on China's green economic development model under the new normal. *Enterprise Reform and Management*, 2020(16), 30-31.
- Il media Research. (2023). Generation Z 2023 Generation Z Group Research Report - Baidu Library. <https://wenku.baidu.com/view/d039580ff76527d3240c844769eae009591ba201.html>.
- Kim, Y., & Choi, S. M. (2005). Antecedents of green purchase behavior: An examination of collectivism, environmental concern, and PCE. *Advances in Consumer Research*, 2005(32), 592-599.
- Li, L., et al. (2021). Impacts of consumer innovative on the intention to purchase sustainable products. *Sustainable Production and Consumption*, 27, 774–786. <https://doi.org/10.1016/j.spc.2021.02.002>.
- Lu, H., Li, G., & Huang, L. (2015). Consumer knowledge and ingredient brand spillover effects—based on the brand function perspective. *Journal of Shanxi University of Finance and Economics*, 2015(08), 42-51.
- Lu, Y. (2023). Research on the Impact Mechanism of Corporate Environmental Behavior on Consumer Response from the Perspective of Green Marketing. *Jilin University PhD Electronic Journal*, 2023.
- Matten, D., Crane, A., & Chapple, W. (2003). Behind the mask: Revealing the true face of corporate citizenship. *Journal of Business Ethics*, 45(1), 109-120.
- Sheng, G., Gong, S., & Xie, F. (2019). Theoretical basis and empirical test of the formation of Chinese consumers' green purchase intention—TPB expanded model based on ecological values and personal perception correlation. *Journal of Social Sciences of Jilin University*, 59(01), 140-151+222.
- Sun, L. (2017). Research on the impact mechanism of consumers' perception of cause-related marketing on their loyalty intentions [Doctoral thesis, Shandong University].
- Szabo, S., & Webster, J. (2020). Perceived greenwashing: The effects of green marketing on environmental and product perceptions. *Journal of Business Ethics*.

- Wang, K., Guo, Y., & Li, B. (2007). An empirical study on consumer behavior of quality and safety livestock food in Beijing. *Agricultural Technology and Economics*, 2007(03), 50-55.
- Xing, L. (2020). Research on the impact of green dynamic capabilities on corporate environmental innovation - the moderating role of environmental regulation and executives' environmental cognition. *Soft Science*, 34(6), 7.
- Xu, Z. (2020). Research on innovative kitchen design for young Generation Z users looking forward to the future. *Journal of Zhejiang University of Technology (Design and Architecture Edition)*, 2020(06), 8-11.
- Yan, W., & Fan, D. (2023). 2023 Hong Kong and Macao consumers' awareness of sustainable fashion questionnaire report. *Journal of the School of Fashion and Textiles, The Hong Kong Polytechnic University*, 2023(08).
- Yang. (2019). Research on influencing factors of luxury goods WeChat commerce based on the consumption behavior of Millennials. *Journal of Beijing Institute of Fashion Technology (Natural Science Edition)*, (02), 67-73. doi: 10.16454/j.cnki.issn. 1001-0564.2019.02.011.
- Yellow River, & Yang, X. (2020). The impact of corporate environmental discourse construction methods on public attitudes - a comparative analysis based on two green advertising appeals. *Journal of Sichuan University (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 2020(02).
- Zheng, Y. (2021). Research on the impact of consumer green marketing perception on consumer response. *Liaoning University Doctoral Electronic Journal*, 2021.
- Zhou, J., Poh, F., Zhang, C., & Zipser, D. (2020). China's Gen Z are coming of age: Here's what marketers need to know. *McKinsey & Company*. Retrieved from <https://www.mckinsey.com/cn/our-insights/our-insights/chinas-gen-z-are-coming-of-age-heres-what-marketers-need-to-know>
- Zhu, H., Tu, R., & Jin, F. (2014). Should good deeds be done to the end: Changes in public attitudes after companies stop assuming social responsibilities. *Nankai Management Review*, 2014(06), 4-12.
- Zhu, J., Zhou, Y., & Zhang, Y., et al. (2019). Research on the relationship between environmental values and ecological consumption behavior—moderated by consumer perceived efficacy. *Business Economics Research*, 2019(03), 39-42.
- Zu, M., Zhu, J., & Yang, W. (2020). Research on the relationship between consumer environmental values and new energy vehicle purchase intention: using pro-environmental personal norms as the mediator. *Journal of Hefei University of Technology (Social Science Edition)*, 34(02), 7-14.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.50

Live Streamer's Communication Style on Consumers' Purchase Intention in Live Marketing: Mediated by Consumer Perceived Value

Jiayan Gao^{1*}, & Tippawan Lertatthakornkit²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Jiayan Gao*

Faculty of Management, Shinawatra University, Thailand.
Email: lisa208@163.com

2. Tippawan Lertatthakornkit

Faculty of Management, Shinawatra University, Thailand.
Email: tippawan.l@siu.ac.th

Keywords:

Live Streamer; Live Streamer's Communication Style; Consumer Purchase Intention; Consumer Perceived Value; Service Scenario

Article history:

Received: 08/04/2024
Revised: 03/05/2024
Accepted: 15/06/2024
Available online: 23/08/2024

How to Cite:

Gao, J. & Lertatthakornkit, T. (2024). Live Streamer's Communication Style on Consumers' Purchase Intention in Live Marketing: Mediated by Consumer Perceived Value. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 313-337.

ABSTRACT

In recent years, with the rapid development of webcasting technology, the e-commerce live broadcasting industry has also become increasingly prosperous, creating one sales miracle after another in just a few years. As the core part of e-commerce live broadcast, e-commerce live streamer becomes a solid bridge between linked products or brands and consumers with its own unique charm, professional product knowledge and real-time and efficient interaction. In order to study the influence of live streamer communication style on consumers' purchase intention during live broadcast, this study adopts a mixed research method combining qualitative and quantitative methods. In qualitative research, in-depth interviews were conducted, and the interview content was coded and analyzed by NVIVO software. In quantitative study, questionnaire survey method was adopted, and AMOS software was used to test direct effect, intermediate effect and moderating effect. The results show that the interactive communication style and task-based communication style of live streamer positively affect consumers' purchase intention through consumers' perceived value, while the self-based communication style of live streamer negatively affects consumers' purchase intention through consumers' perceived value, and the network service scenario during live broadcast has a moderating effect on this process. This study is of great significance to companies or individuals engaged in network live streamer service industry and subsequent literature research.

Introduction

In the past few years, businesses have increasingly started adopting new media technologies for marketing through live streaming. This platform for live streaming facilitates interaction between businesses and their customers, thus enhancing the connection between consumers and enterprises and products. The mode of selling products or services through live streaming has become an important marketing means for enterprises (Chen et al., 2020). Although some scholars have done some research on e-commerce live broadcasting and consumer purchasing behavior, few pay attention to the main anchor of e-commerce live broadcasting, and do not combine the anchor communication style, consumer perceived value and consumer purchase intention. The communication style of e-commerce anchor has a significant impact on consumers' purchase intention, and its internal mechanism and characteristics are worthy of further study. This study adopts SOR and other related theories as the basic theoretical support, divides the communication style of e-commerce anchor into three dimensions, and constructs the conceptual framework of this study by combining consumer perceived value, e-commerce live service scenario and consumer purchase intention.

This study not only redefined, elaborated and divided the concepts, connotations and dimensions of live streamer's communication style, consumer perceived value and consumer online purchase intention under the live streaming scenario, but also developed new measurement tools and expanded the relevant conceptual knowledge structure. On the other hand, through the empirical test of the mechanism model and relationship hypothesis of the impact of live streamer's communication style on consumer online behavior intention. The internal action path and law of the influence of live streamer's communication style on consumer online behavior intention will be clarified. It is of great value to enrich the theoretical system of the role of live streamer's communication style on consumer online purchase intention.

Literature Review and Theoretical Framework

Related Research on Communication Style

Communication styles, as an important element in marketing communication, play a decisive role in the quality of the relationship between consumers and sellers, the efficiency of marketing interaction and marketing performance. Sheth believed that communication style is the form, ritual and habit adopted by the consumer and seller in their communication, and the result of the interaction between the consumer and the seller is the joint effect of communication content and style. Chinese scholars Du Qingling and Liu Ying (2008) also defined the communication style, which refers to the stable communication characteristics that individuals show when communicating with others and can be observed by others. Hansford and Hattie analyzed high school students' self-perception and communication methods,

categorizing them into dominant and amiable types. Dillard and colleagues (1999) elucidated the idea of interpersonal communication, categorizing the style of communication into dominant and subordinate. The depth of Vries' study in communication style has progressively expanded, leading to a corresponding evolution in his categorization of communication styles.

In this study, we use Sheth's (1976) three-party communication style framework, because it is supported by certain concepts and experience in the field of personal marketing. Williams and Spiro (1985), in their study of interaction between consumers and sellers in sporting goods stores, found that communication style, measured by task, interaction, and self-orientation scores, was significant in explaining marketing differences. Their research initially confirmed the rationality of Sheth's classification framework of communication style in the context of personal marketing. In live streaming marketing, communication style is one of the key factors that determine the success or failure of interaction. Haimson & Tang (2017) gave a detailed description of the attraction of the communication style of live streamers in live streaming, believing that different communication style can bring different live streaming experience to users (consumer). Wongkitrungrueng & Assarut (2018) studied the role of different live communication style in building consumer trust and interacting with social commerce sellers.

Interaction-oriented communication style refers to the communication style displayed by e-commerce live streamer and consumer in the process of mutual communication and communication. Task-oriented communication style refers to the communication style displayed by e-commerce live streamer when guiding consumers watching e-commerce live broadcast to purchase products recommended or displayed by themselves with their professional knowledge or word-of-mouth accumulation in a single or multiple fields. Self-oriented communication style refers to the communication style of the live streamer who only pays attention to himself and ignores the consumer in the process of interacting with the consumer. The live streamer of this communication style is self-centered and it is difficult to think from the standpoint of the consumer. According to the above literature, live streamers with task-oriented and interaction-oriented communication styles have higher sales than live streamers with self-oriented style. This study will focus on task-oriented, interactive-oriented, self-oriented styles and examine the differences in the impact of these three communication styles on consumers' purchase intention and behavior in live streaming marketing.

Related Research on Consumer Perceived Value

The process of consumer perception is bifurcated into two segments: the way consumers process product information and the unchanging knowledge framework that emerges post-processing. Zeithaml expanded upon the concept of consumer perceived value through the lens of consumer psychology in 1988. His definition of consumer perceived value encompassed a

comprehensive assessment of a product or service's utility, taking into account the perceived advantages and the expenses incurred in acquiring the product or service. His conviction is that in the process of designing, generating, and delivering value to consumers, businesses ought to begin with the consumer perspective and consider the consumer's value perception as the key element. The worth of consumers is ascertained by the consumers themselves, not by businesses, and this value is in fact perceived by the consumers.

The notion of perceived value stems from how customers subjectively perceive and assess products or services. The concept is highly subjective, with consumers being the focus of perceived value, which in turn is shaped by their own subjective thought processes. The worth of goods or services hinges on the personal preferences, buying power, and intent of consumers. Identical products or services can hold varying worth for diverse consumers, influenced by their unique environments, professions, and cultural heritages. Consequently, the concept of perceived value is deeply subjective, originating from consumer perceptions rather than being shaped by corporate actions. Additionally, the concept of perceived value holds some practicality. The way consumers view the worth of products or services frequently hinges on their personal understanding, including their buying history, tastes, and mindset. The personal perceptions of consumers evolve progressively through the act of buying, utilizing, and interacting with the products, as well as reaching out to the service staff of the companies supplying these products. Within the realm of consumption, consumers not only develop specific experiences and knowledge but also develop distinct preferences and attitudes. Customers' valuation of future consumption habits is grounded in these experiences, insights, and choices. Consequently, this document will utilize Sweeney and Souter's research approach to delineate perceived value across three dimensions: the emotional recognition of products by consumers, the acknowledgment of value, and their mental processing during real-time online shopping.

Related Research on Consumer Purchase Intention

Purchasing patterns stand out as the most impactful data in studies of consumer behavior. Predicting the behavioral patterns of individuals engaged in live streaming shopping is challenging, influenced by various elements like economic conditions, complicating the acquisition of precise purchasing information. There is a notable and positive correlation between the intent to purchase and actual behavior, serving as a marker of consumer actions. Consequently, this research focuses on the intent to purchase rather than the actual buying patterns to analyze consumer actions. Social-psychological frameworks, like Rational Action Theory (Fishbein & Ajzen, 1975) and Planned Behavior Theory (Ajzen, 1991), advocate replacing measurement with the readiness to purchase. According to these hypotheses, a range of mental frameworks, such as personal behavioral attitudes, personal standards, and observed behavioral

restrictions, are predictive of a person's willingness to participate in behavior. On the other hand, a person's desire to partake in a specific action, in conjunction with other cognitive frameworks like perceived behavioral control, can forecast their actual conduct. Within these frameworks, the primary determinant of behavior is deemed to be intention. Marketing has extensively utilized these models. Consequently, this research considers the intention of consumers to purchase as measure of their future market behavior.

Related Research on Service Scenario

The research findings indicate that the primary categorization of online service scenarios primarily concentrated on the website's physical aspects, disregarding social indicators. Nonetheless, a growing body of research indicates the influence of online comments and interactions on consumers, with some academics now focusing on social signals in digital service contexts. In the context of the significance of digital service models in tourism, Lee and colleagues highlighted the ongoing scarcity of studies on the influence of social elements in online service contexts, and the absence of a comprehensive viewpoint for analyzing such scenarios. Consequently, he suggested categorizing online service situations into environmental, design, and social elements. The term 'atmosphere factor' refers to the way a website creates an appealing and captivating environment for users of online browsing, including elements like music and color. The way a website is displayed to its audience, including aspects like image arrangement, font dimensions, and the website's overall design, influences the mental state of the users. The term 'social factors' denotes the dynamics of personal interactions within digital setting, ranging from customer exchanges to corporate exchanges, exemplified by firms employing technology to create online shopping assistants. Such elements could influence how consumers emotionally respond to web design, resulting in a more favorable acknowledgment and assessment of the design aspects of the website, thereby improving their online experience. Upon examining previous studies, Wang Jiangzhe and colleagues (2017) discovered a lack of adequate focus on social signals within online service contexts. Grounded in the principles of social telepresence and social exchange theories, social indicators in digital service contexts are categorized into tangible social signals and interpersonal social indicators, encompassing service staff and other clients. Physical cues in social contexts encompass words, images, sounds, and more. exhibiting a high level of human interaction; The term 'Service personnel' denotes the demeanor, vernacular, and promptness of services displayed by businesses via instant messaging; Other customers' describe the online feedback and resemblances of other clients.

Theoretical Framework

The Stimulus-Organism-Response (S-O-R) model was originally developed from the Stimulus-Response model. Stimulus refers to the signal given to an individual by the external environment, and response refers to the individual behavior change and result caused by the individual receiving this external environmental signal. Mehrabian and Russell proposed the Stimulus-Body-Response model in 1974 in the context of environmental psychology. Various aspects of the external environment act as stimuli that collectively influence people's internal states and thus drive their behavioral responses. In this paper, SOR model is used to construct a research model on the influence of anchor communication style on consumers' purchase intention in live marketing. Different variables of anchor communication style constitute different stimulus variables (S) in the model. With the help of different body variables such as consumers' perceived value (O), consumers produce different internal body states, which ultimately lead to different reactions of consumers to purchase results (R).

Persuasion is considered to be the process by which individuals expect to influence others' autonomous judgments and actions through communication (Jones, 1982). Persuasion is a fundamental human process in which people try to influence the thoughts and actions of others in all aspects of social interaction, including interpersonal relationships, mass communication, politics, and economics. In the field of live broadcasting commerce, the information source is the anchor, the information is the brand advertisement content, the channel is the advertising communication tool such as video, graphic text, live video, etc., and the information sink is the vast number of consumers. The anchor transmits the brand information to the consumer through the channel, that is, completes a round of information transmission process, and then the consumer will process the information. Persuasion is the act of influencing others, such as recommending a product to buy. Successful marketing communication should influence the consumer's opinion or judgment of things, inspire them to buy the product needs and intentions, such as spending money on products or services, buy or use recommended brand rather than other brands.

Social identity theory (social identity theory) from explains the behavior between groups of ethnocentrism. It was first proposed by social psychologist Tajfel (1979) and defined as: "An individual knows that he belongs to a particular social group, and that his group qualifications confer some emotional and value significance." From the point of view of this study, when consumers enter the live broadcast environment for consumption, some social clues displayed by the anchor and other customers in the live broadcast room, such as the style, dress, attitude and emotion of the anchor, or the comments and participation of other consumers, will leave a perceptual impression on consumers. Consumers will define whether they agree with their own characteristics according to their characteristics. If they agree, Consumers will have positive emotions, cognitive evaluation and strong emotional identification, thinking that such live broadcast environment and the communication style of the anchor conform to their own identity and value tendency, and then form attachment to the anchor, thus producing continuous purchase behavior. This is consistent with the core of social identity theory.

Interpersonal communication is one of the important theories of communication. With the popularization of the Internet and the diversification of communication methods, the main body of interpersonal communication is also reconstructing. Network interpersonal communication refers to the individual rely on the Internet, in the form of non-verbal (such as: text or network symbols, etc.) as a way of transmitting information and emotion, in the context of non-face-to-face communication activities. The cognitive communication behavior among consumers in the network has a significant impact on consumers 'purchasing decisions. As early as 1992, Bochner and Ellis (1992) have shown that cognitive communication between consumers can lead to the "herd effect" of consumer choice behavior.

Based on a large number of literature research and analysis, this paper constructs a theoretical model of the effect of live broadcast style on consumer perceived value and ultimately consumer purchase intention. In practice, in the process of watching e-commerce live broadcast, consumers' perceived value is constantly influenced by the live broadcast style of e-commerce live streamer, which finally leads to the fundamental change of consumers' purchase intention. Along the logical relationship of this "story line", this part constructs a brand-new theoretical framework, that is, the theoretical model framework of the action mechanism of live streamer style on consumer purchase intention, as shown in the figure 1.

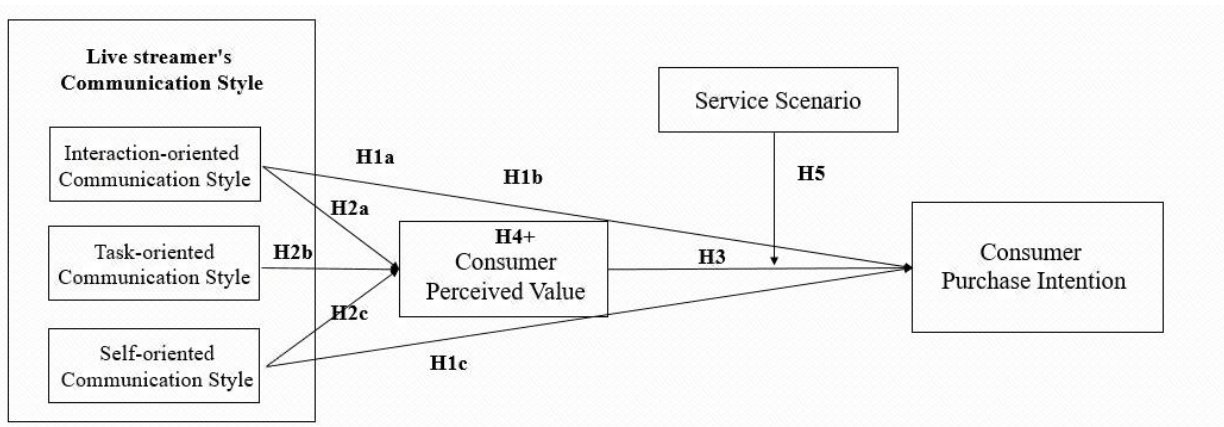

Figure 1 Conceptual Framework

Based on the framework, this study proposes the following relational hypotheses:

H1a: Interaction-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.

H1b: Task-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.

H1c: Self-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.

H2a: Interaction-oriented communication styles have a significant impact on consumer perceived value.

H2b: Task-oriented communication style has a significant impact on consumer perceived value.

H2c: Self-oriented communication style has a significant impact on consumer perceived value.

H3: Consumer perceived value has a significant impact on consumer purchase intention.

H4a: Consumer perceived value mediates the relationship between interactive communication style and consumer purchase intention.

H4b: Consumer perceived value mediates the relationship between task-oriented communication style and consumer purchase intention.

H4c: Consumer perceived value mediates the relationship between self-oriented communication style and consumer purchase intention.

H5: Service scenario plays a moderating role in the process of consumer perceived value affecting consumer purchase intention.

Objectives

This study aims to:

1. To investigate the attributes of live streamer's communication style
2. To investigate the impact of live streamer's communication style on consumer purchase intention.
3. To investigate the extent to an effect of consumer perceived value in the mediation of live streamer's communication style and consumer purchase intention.
4. To investigate the moderating role of live streaming service scenarios between consumer perceived value and consumer purchase intention.

Research Methodology

This paper is based on the principle of combining quantitative research with qualitative research. The specific qualitative research methods include grounded theory research, literature retrieval, questionnaire survey and in-depth interview. The background and problems of the study were analyzed by means of first-hand data collection, literature retrieval and summary of research data. Through the relevant literature research and theoretical basis of combining and reviewing, this paper comes to the research point. In-depth interviews were conducted with 40 consumers who watched the live broadcast. Each interview lasted for about 40 minutes, and 40 interview records were obtained. Then, the qualitative research method based on the grounded theory is adopted to encode and analyze the original interview data, and the theoretical model of this study is constructed.

In the quantitative research, the research object must be the consumers who have watched the e-commerce live broadcast for more than three months (including three months)

accumulatively, and have a deep understanding and understanding of the e-commerce anchor and e-commerce live broadcast. The sample size of the study is 420 consumers aged 18 to 50 years old in Shaanxi Province, who have certain shopping habits and abilities. In the study, random sampling method is selected, and the gender, education background and region of the research objects are randomly distributed to minimize the partial alienation of the respondents.

This questionnaire mainly relies on the questionnaire star to make the designed questionnaire online. In order to ensure the validity of the respondents to fill in the value, the author joined the major e-commerce anchor fans QQ group, and paid the questionnaire, at the same time, due to the author's previous work experience, has more than 300 people in the micro channel group, and the online questionnaire link issued in which the request group members to fill in. We screened the returned questionnaires for those that were incomplete, had the same answers to all options, and were completed in a very short time, resulting in 420 valid questionnaires.

This paper constructs 6 variables (3 independent variables, 1 mediator variable, 1 moderator variable and 1 dependent variable), including interactive communication style, task-based communication style, self-oriented communication style, consumer perceived value, consumer purchase intention and live broadcast service scenario.

Results

The 420 samples data were analyzed by descriptive, reliability and confirmatory factor analysis (CFA), path analysis, mediating effect analysis of bootstrap estimation, and moderating effect analysis of multi-group analysis.

1. Demographic Profile of Respondents

In the process of questionnaire distribution, a total of 420 valid questionnaires were collected. Demographic analysis of valid questionnaires is shown in the table above. In the gender distribution, 174 (37.3%) were males and 246 (62.3%) were females. It can be seen that the proportion of women who watch and buy goods in the group who watch the live streamer and shop on the e-commerce platform has exceeded that of men. In terms of age, 52.5% were under 25 years old, 34.1% were 26-30 years old, 12.5% were 31-40 years old, and only 1.3% were over 40 years old. Most of the samples were distributed between 25-40 years old. In terms of educational background, 3.5% have high school education or below, 82.7% have university education and 11.1% have postgraduate education or above. It basically conforms to the population distribution characteristics of Chinese live webcast users.

2. Reliability Analysis and Confirmatory Factor Analysis

In this study, SPSS 22.0 software was used to calculate Cronbach's alpha coefficient, and finally Cronbach's alpha value of variables was calculated. It is not difficult to see that the minimum variable of Cronbach's α coefficient determines the online behavior intention, and the

corresponding coefficient is 0.786. The Cronbach's α coefficient formed by all variables must exceed 0.7, and only the online behavior intention data is within 0.8. Thus, the calculated Cronbach's α coefficient meets the reliability standard. In addition, the total correlation of the corresponding items of each item exceeds 0.5. Even if some items are deleted, Cronbach's α coefficient will not be greatly affected, that is, the reliability level of the scale research results is relatively high.

Table 1 Reliability Test Results of Sample Data

Variables	Items	Deleted α	Cronbach's α
Interactive communication style	AA1	0.846	0.886
	AA2	0.815	
	AA3	0.926	
	AA4	0.833	
	AA5	0.847	
	AA6	0.882	
	AA7	0.890	
	AA8	0.855	
Task-based communication style	AB1	0.832	0.915
	AB2	0.857	
	AB3	0.937	
	AB4	0.842	
	AB5	0.941	
	AB6	0.871	
Self-directed communication style	AC1	0.818	0.862
	AC2	0.849	
	AC3	0.822	
	AC4	0.809	
	BA1	0.924	
	BA2	0.913	
	BA3	0.822	
	BA4	0.813	
Consumer perceived value	BA5	0.885	0.923
	BA6	0.829	
	BA7	0.826	
	BA8	0.837	
	BA9	0.869	
	BA10	0.921	
	BA11	0.903	
	BA12	0.932	
	BA13	0.837	
	BA14	0.871	
	BA15	0.855	
Consumer purchase intention	CA	0.830	0.786
	CB	0.917	

Variables	Items	Deleted α	Cronbach's α
Service scenario	CC	0.868	0.923
	DA	0.792	
	DB	0.811	

As can be seen from Table 2, χ^2/df is 2.899, which is less than 3, indicating that the adaptability is ideal. RMSEA was 0.071, less than 0.08 indicated good adaptability, and GFI AGFI greater than 0.8 indicated good adaptability. NFI, RFI, IFI, TLI, and CFI values greater than 0.9 indicate a good fit. It was proved by the instance that the fitting degree of the model was satisfactory.

Table 2 Model Fit Index of Variables

Model Fit	Absolutely Model Fit					Incremental Model Fit			
	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	NFI	RFI	IFI	TLI	CFI
Criterion	$1 < \chi^2/df < 3$	<0.08	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9	>0.9
Results	2.146	0.068	0.913	0.946	0.911	0.908	0.912	0.955	0.951

As can be seen from Table 3, during the research phase of this topic, convergence validity test was carried out, mainly based on AMOS 22.0 data analysis software, and confirmatory factor analysis was carried out. The final test results are summarized in the table below. Survey data information shows that during the study, the minimum data of the corresponding standardized factor load is 0.698, all greater than 0.5, and all reach statistical significance within the range of $P < 0.001$, the minimum value of CR is 0.818, all greater than 0.7, and the minimum value of AVE is 0.529, all greater than 0.5. From this, we can see that all the scales used in the thesis research process can meet the objective requirements in convergence validity.

Table 3 Confirmatory Factor Analysis (CFA) of Variables

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter					Convergent validity		
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
AA	AA1	1.014	0.054	18.913	***	0.761	0.58	0.86 2	0.610
	AA2	0.878	0.045	19.376	***	0.776	0.601		
	AA4	0.925	0.051	18.159	***	0.742	0.55		
	AA5	1	0.065	19.157	***	0.772	0.596		
	AA6	0.981	0.057	17.327	***	0.739	0.546		
	AA7	1.068	0.06	17.868	***	0.758	0.575		
	AA8	1.252	0.065	19.157	***	0.803	0.644		
	AB1	1.22	0.07	17.334	***	0.739	0.546		
AB	AB2	1.286	0.064	20.075	***	0.834	0.695	0.91 7	0.612
	AB3	1.229	0.062	19.818	***	0.825	0.681		
	AB4	1	0.07	17.334	***	0.764	0.584		
	AB6	0.996	0.064	15.567	***	0.716	0.512		

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter				Convergent validity			
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
AC	AC1	1.027				0.698	0.487		
	AC2	1	0.068	15.153	***	0.737	0.543	0.81	0.529
	AC3	1.135	0.062	18.305	***	0.841	0.707	8	
	AC4	1.174	0.062	18.879	***	0.87	0.756		
	BA1	1				0.813	0.661		
BA	BA2	1.048	0.049	21.415	***	0.814	0.663		
	BA3	1.041	0.044	23.436	***	0.865	0.748		
	BA5	1.083	0.046	23.691	***	0.871	0.758		
	BA6	1	0.044	23.436	***	0.793	0.629		
	BA7	1.014	0.054	18.913	***	0.761	0.58		
	BA8	0.878	0.045	19.376	***	0.776	0.601	0.92	0.669
	BA9	0.987	0.052	18.869	***	0.76	0.578	8	
	BA10	1.165	0.053	21.948	***	0.85	0.723	0	
	BA11	1.113	0.048	23.342	***	0.888	0.788		
	BA12	1	0.044	23.436	***	0.825	0.68		
CA	BA13	0.953	0.053	17.919	***	0.734	0.539		
	BA14	1.062	0.051	20.748	***	0.819	0.67		
	BA15	0.995	0.063	15.895	***	0.73	0.533		
CA	CA	0.996				0.716	0.512		
	CB	1.027	0.068	15.153	***	0.698	0.487	0.91	0.722
	CC	1	0.064	15.567	***	0.737	0.543	7	
DA	DA	0.995				0.73	0.533	0.91	
	DB	0.996	0.064	15.567	***	0.716	0.512	1	0.650

Note. Adapted from Amos Software. *p<0.1, **p<0.05, ***p<0.01.

Discriminatory validity refers to the study of differences between variables. Under normal circumstances, the square root data corresponding to the AVE value exceeds the correlation coefficient formed by the variable and other variables. The results of comparing the square root value of AVE with the correlation coefficient of each variable in the course of topic research are summarized as shown in the table below. It can be seen from the table that diagonal data reflect the square root value of AVE of different variables, and the minimum data is 0.745. Above 0.7 (data below diagonal), the difference characteristics between representative variables are significant, thus proving that there is no serious problem in the discrimination validity corresponding to this research scale.

Table 4 Discriminant Validity Test Result

	AA	AB	AC	BA	CA	DA
AA	0.754					
AB	0.259**	0.775				
AC	0.311**	0.364**	0.777			
BA	0.276**	0.333**	0.327**	0.799		
CA	0.475**	0.241**	0.396**	0.781	0.764	
DA	0.157**	0.176**	0.167**	0.174**	0.156	0.766

Note. Adapted from Amos Software. *p<0.1, **p<0.05, ***p<0.01.

3. Hypotheses Test by Structural Equation Modelling

Firstly, with gender, age, occupation and income as independent variables and consumers' perceived value as dependent variables, a model 1(see M1 in the table) is constructed as a benchmark model to reflect the relationship between the control variables and the dependent variables; Secondly, model 2(see M2 in the table) was constructed by adding three independent variables of task-based communication style, interactive communication style and self-oriented communication style to model 1, and the relationship between task-based communication style, interactive communication style and self-oriented communication style and perceived value was analyzed.

Table 5 Direct Effect Test of E-commerce Live Streamer Communication Style on Consumer Perceived Value

Variables	Perceived value		Purchase intention	
	M1	M2	M3	M4
Gender	-0.043	-0.017	0.245	-0.049
Age	-0.021	-0.022	0.367	-0.028
Vocational	0.049	0.024	0.238	0.046
Income	0.025	0.007	0.037	0.015
Task-based communication style		0.370***		0.458***
Interactive communication style		0.230***		0.391***
Self-directed communication style		0.245***		0.368***
R2	0.005	0.301	0.015	0.435
Adjusting R2	0.003	0.298	0.005	0.354
R2 Change		0.298		0.361
F	2.069	86.670***	3.513	56.561***
F Change		170.401***		241.322***

Note. Adapted from Amos Software. *P<0.05, **P<0.01, ***P<0.001.

In terms of the influence of e-commerce live streamer communication style on perceived value, the regression coefficient of task-based communication style on excitement is 0.370, $p < 0.010$, indicating significant influence, assuming H1b gets support; the regression coefficient of interactive communication style on excitement is 0.230, $p < 0.010$, indicating significant influence, assuming H1a gets support; The regression coefficient between task-based communication style and arousal was 0.245 ($p < 0.010$), indicating that there was a significant effect.

In terms of the influence of e-commerce live streamer communication style on purchase intention, the regression coefficient of task-based communication style on excitement is 0.458, $p < 0.010$, indicating significant influence, assuming H2b gets support; the regression coefficient of interactive communication style on excitement is 0.391, $p < 0.010$, indicating significant influence, assuming H2a gets support; The regression coefficient between task-based communication style and arousal was 0.368, $p < 0.010$, indicating that there was a significant effect. Hypothesis H2c was supported.

Similarly, we get the test results of direct effects of live streamer communication style, consumer purchase intention and consumer internal state on online behavior intention.

Table 6 Direct Effect Test of Consumer Perceived Value on Consumer Purchase Intention

Variables	Purchase intention	
	M1	M2
Gender	-0.037	0.001
Age	0.061	0.042
Vocational	0.008	0.034
Income	0.043	0.072
Perceived value		0.130***
R2	0.025	0.412
Adjusting R2	0.023	0.419
R2 Change		0.358
F	12.3	105.220***
F Change		231.437***

*Note. Adapted from Amos Software. * $P < 0.05$, ** $P < 0.01$, *** $P < 0.001$.*

From the data in the above table, we can see that the regression coefficient of consumer perceived value on online purchase intention is 0.130, $p < 0.001$, indicating that there is a significant impact, assuming that H3 is supported.

According to the above hypothesis and structural equation model, this study believes that the live streamer communication style will affect consumers' purchase intention by affecting consumers' perceived value, that is, consumers' perceived value plays a mediating role in the relationship between live streamer communication style and consumers' purchase intention.

Bootstrap method was used to calculate confidence intervals for multiple mediating effects analysis. Mediating effects were tested according to whether indirect effects included zero in the 95% confidence interval, which indicated significant effects when the confidence interval did not include zero and insignificant effects when it did. Next, the Bootstrap method of SPSS was used to test the mediation effect of consumer perceived value. The sample size was selected as 5000, the confidence interval of bias correction and promotion was set as 95%, and the coefficient product and its confidence interval were calculated by Bootstrap method. The following data were obtained:

Table 7 Mediating Effect Results

Effect Type	Estimate	S.E.	95% confidence interval	
			Lower	Upper
Direct Effect				
AA-->DA	0.2086	0.0484	0.1092	0.3079
AB-->DA	0.1686	0.0814	0.0792	0.2379
AC-->DA	0.1432	0.0447	0.0505	0.2740
Indirect Effects				
AA-->BA-->DA	0.2151	0.0539	0.1582	0.2834
AB-->BA-->DA	0.1416	0.0647	0.0146	0.1022
AC-->BA-->DA	0.1538	0.0743	0.0116	0.0583

First, the direct effect coefficient of interactive communication style on consumer purchase intention is 0.2086, and its bias corrected bootstrap confidence interval at 95% confidence level is [0.1092, 0.3079]. The confidence interval does not include zero, indicating that the direct effect is significant. Secondly, the mediating effect test results of mediating variables show that the mediating effect coefficient of consumer perceived value is 0.2151, and its bias corrected bootstrap confidence interval at 95% confidence level is [0.1582, 0.2834]. The confidence interval does not include zero, indicating that consumer perceived value has a significant mediating effect on consumer purchase intention in interactive communication style, and the relationship hypothesis H4a is verified.

The direct effect coefficient of task-based communication style on online purchase intention is 0.1686, and its bias-corrected bootstrap confidence interval at 95% confidence level is [0.0792, 0.2379]. The confidence interval value does not include zero, indicating that the direct effect is significant. Secondly, the mediating effect test results show that the mediating effect coefficient of consumer perceived value is 0.1416, and its bias corrected bootstrap confidence interval under 95% confidence is [0.0146, 0.1022]. The confidence interval does not include zero, indicating that consumer perceived value has a significant mediating effect on task-based communication style. The hypothesis H4b is verified.

The direct effect coefficient of self-directed communication style on online purchase intention is 0.1432, and its bias-corrected bootstrap confidence interval at 95% confidence is [0.0505, 0.2740]. The confidence interval does not include zero, indicating that the direct effect is significant. Secondly, the mediating effect test results of mediating variables show that the mediating effect coefficient of consumer perceived value is 0.1538, and its bias corrected bootstrap confidence interval under 95% confidence is [0.0116, 0.0583]. The confidence interval does not include zero, indicating that consumer perceived value has a significant mediating effect on consumer purchase intention in self-directed communication style, and the relationship hypothesis H4c is verified.

This study considers that the environment of direct broadcast plays a moderating role in the relationship between consumers' perceived value and consumers' purchase intention, and puts forward the corresponding relationship hypothesis. With the help of SPSS 22.0 software, we standardized the data of independent variables and moderating variables, and then tested the hypothesis of moderating effect by hierarchical regression analysis. Model 1 (M1) is constructed by taking sex, age, occupation and income as independent variables and online purchase intention as dependent variable to reflect the relationship between control variables and dependent variables. Then, model 2 (M2) is constructed by adding live broadcast service environment as independent variable on the basis of model 1. The analysis results are shown in Table 4.15. It can be found that after adding the direct broadcast room environmental impact interaction item to Model 2, the R² value of Model 2 has been significantly improved, from the original 0.126 to 0.726, indicating that the explanatory power of Model 2 has been enhanced. The regression coefficient of the interactive item of "environmental impact of direct broadcast room" on online purchase intention is 0.175, $p=0.000<0.001$, indicating that the moderating effect of environmental factors of direct broadcast room on consumer perceived value and consumer purchase intention is significant, assuming H5 holds.

Table 8 Test table for the moderating effect of Service scenario

Variables	Consumer purchase intention		
	M1	M2	M3
Gender	0.019 (0.555)	0.015 (0.435)	-0.014 (0.426)
Age	0.035 (0.335)	0.029 (0.302)	0.009 (0.107)
Career	0.045 (0.505)	0.033 (0.085)	0.012 (0.095)
Income	0.028 (0.083)	0.018 (0.08)	-0.165 (0.085)
Perceived Value		0.235***	0.175***

Variables	Consumer purchase intention		
	M1	M2	M3
		(0.000)	(0.000)
Service scenario		0.072*	0.085*
		(0.036)	(0.040)
Perceived Value			0.174***
Service scenario			(0.000)
R2	0.126	0.680	0.726
Adjusting R2	0.105	0.645	0.706
F	4.37**	20.543***	25.553***

Note. Adapted from Amos Software. * $p < 0.1$, ** $p < 0.05$, *** $p < 0.01$.

The results of hypothesis testing above indicate that the 11 hypotheses proposed in this study pass the empirical test. The test results are shown in Table 9. In order to understand the relationship between variables more clearly, the test results will be analyzed and discussed in detail in the next chapter.

Table 9 Results of Hypothesis Test

Hypotheses	Result
H1a: Interaction-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.	Support
H1b: Task-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.	Support
H1c: Self-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention.	Support
H2a: Interaction-oriented communication styles have a significant impact on consumer perceived value.	Support
H2b: Task-oriented communication style has a significant impact on consumer perceived value.	Support
H2c: Self-oriented communication style has a significant impact on consumer perceived value.	Support
H3: Consumer perceived value has a significant impact on consumer purchase intention.	Support
H4a: Consumer perceived value mediates the relationship between interactive communication style and consumer purchase intention.	Support
H4b: Consumer perceived value mediates the relationship between task-oriented communication style and consumer purchase intention.	Support
H4c: Consumer perceived value mediates the relationship between self-oriented communication style and consumer purchase intention.	Support
H5: Service scenario plays a moderating role in the process of consumer perceived value affecting consumer purchase intention.	Support

Discussion

This study conducted exploratory research on consumer online behavioral intentions in the new environment of e-commerce live streaming using grounded theoretical research methods, constructed a theoretical model framework for the mechanism of live streamer's communication style on consumer online behavioral intentions, and proposed a hypothesis for the relationship between variables. Then, it was tested through large sample data analysis, and the main research conclusions obtained were summarized as follows.

1. Discussion of direct effects

Based on the research situation of e-commerce live broadcast, this paper defines the concept of live streamer communication style attribute and divides its dimensions. Previous scholars 'research results on influencing factors of consumers' willingness to participate in online sales activities mostly focus on three main factors: information quality, system quality and service quality (Bhattacharjee, 2001; Gong Xiaoxiao et al., 2020). Some scholars examine the factors influencing user purchase intention by adding user self-perceived value as a factor (Bhattacharjee, 2001), or study user behavior in information system use from the perspective of information acquisition and interaction. However, based on the social interaction nature of live marketing, this paper analyzes how the choice of live communication style affects users 'purchase intention from the perspective of social interaction. Enriched online sales related research areas and content. This study explores the mechanism of the effect of e-commerce live streamer's communication style on consumers' online behavioral intentions in the context of e-commerce live streaming through a grounded theoretical and qualitative approach. This study defines the live streamer's communication style in the context of e-commerce live streaming as a series of relatively stable and traceable communication style attributes and characteristics that e-commerce live streamers exhibit when introducing and recommending products to consumers through live streaming on e-commerce live streaming platforms. It includes three dimensions: task oriented, interactive oriented, and self-oriented. Task oriented refers to e-commerce live streamers who are purpose-oriented and highly purposeful in communication. Their most important concern is the completion of marketing tasks. Therefore, they will behave professionally and are familiar with their professional knowledge; Interactive orientation refers to e-commerce live streamers viewing consumers as living individuals rather than as a whole in the interactive communication process. This style of live streamers focuses more on long-term benefits than on this sale, so they are more inclined to establish personal relationships with customers in the live broadcast; Self orientation refers to employees with this style who only focus on themselves while ignoring customers in their interactions with

consumers. Employees with this style are self-centered and have difficulty thinking from the perspective of others. At the same time, after the analysis of the previous chapter, hypothesis 1 holds true, live streamer interactive communication style has a significant impact on consumer purchase intention; live streamer task-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention; live streamer self-oriented communication style has a significant impact on consumer purchase intention. This is consistent with the research results of scholars Meng Lu (2020) and Liu Fengjun (2020). Compared with traditional online shopping, simple static graphic web pages can no longer meet the needs of consumers to obtain product information. E-commerce live streamer incarnates online shopping guide, intuitively and fully explains and displays product details and functional effects, greatly improving consumers' sensory experience; The real-time high-frequency and strong interactive diversified communication solves the problem of information asymmetry between each other, brings richer, direct and real-time shopping experience to consumers, makes the relationship between commodities, consumers and live streamers closer, and consumers' purchase intention is greatly enhanced in this process.

2. Comparison between quantitative and qualitative results

The results of qualitative and quantitative studies are completely consistent. Interactive communication style, task-oriented communication style and self-oriented communication style have direct and significant effects on consumers' purchase intention and perceived value. At the same time, through qualitative and quantitative research, we also find that service scenario plays a moderating role in the process of consumer perceived value affecting consumer purchase intention. In the research of Chen Xin et al. (2007), it is also pointed out that the live streamer can trigger positive emotions such as pleasure and enhance the perceived value of consumers through the cognition of their own appearance and figure. Scholars Liu Xiaoxin and Bi Aiping (2003) also showed that interpersonal communication between individuals is an interactive process at psychological and behavioral levels, and the effectiveness and immediacy of communication have positive effects on consumer trust and purchase intention. At the same time, consumer sentiment will be temporarily affected by the purchase location, terminal display and marketing personnel operating atmosphere, which in turn changes consumer perceived value. The background music and page design of the store will affect consumers' purchase intention, and the clothing and oral expression ability of the salesperson will also affect consumers' cognition and evaluation of the store. Although buying situations are cumulative events or states that are transient in nature, they can still have a significant impact on how and what consumers evaluate stimuli. Even when consumers are in the same situation, they will have different perceived value due to their own differences in

characteristics. Therefore, enterprises should combine consumers, products and situation factors when formulating marketing strategies. Scholar Chen Zaifu (2014) found that commodities, prices, atmosphere, services, promotions and other aspects have an impact on consumers' purchase intention through research on physical merchants. Consumers' purchasing decisions are not only influenced by salespeople's recommendations or presentations, but also by other consumers' opinions or suggestions.

3. Discussion on the mediator effect of customer perceive value

This study confirms the mediating role of consumer perceived value in the process of e-commerce live streamer communication style influencing consumer online behavior intention. After exploratory research, this study constructs a theoretical model including e-commerce live streamer interactive communication style, task-based communication style, self-oriented communication style, value recognition, online purchase intention and service context. Bootstrap method was used to test the hypothesis of the mediating effect of consumer value approval. The results showed that value approval mediates the process in which live streamer communication style affects consumers' online purchase behavior intention, and also mediates the process in which task-oriented, interaction-oriented and self-oriented communication styles affect consumers' online purchase behavior intention. Consumers' perceived value is influenced by product quality, brand and other factors in their shopping process, which leads to different types of emotions, such as happiness, satisfaction, anger or sadness. The resulting series of positive emotional reactions will eventually lead to consumption, otherwise it will cause consumers to abandon the purchase behavior.

4. Discussing the moderating effect of service scenario

It proves the moderating role of service scenario in the process of consumers' internal state influencing their online behavioral intentions. Previous research on sales scenarios has focused on the climate of offline retail stores (Baker, 1996; Bitner, 2000) or e-commerce sites (Catherine, 2007; Dailey, 2004; Davis, 2008). Baker (1986) argues that consumer perceptions of product quality are influenced by many factors in the retail environment, including ambient, design, and social factors. Under the background of live broadcast marketing, online broadcast room is the main interface of enterprise sales, but scholars have little research on environmental factors and have not systematically discussed them. The hypothesis of moderating effect of service scenario was tested by multi-level regression analysis. The hypothesis was supported by data. The results showed that: situation factors have significant moderating effects on consumers' value recognition, emotional identification and psychological identification affecting their online collection behavior intention, situation factors have significant moderating effects on consumers' value recognition, emotional identification and

psychological identification affecting their online sharing behavior intention, situation factors have significant moderating effects on consumers' value recognition, emotional identification and psychological identification affecting their online order behavior intention, That is, service scenario can enhance the positive relationship between consumers' internal state and their online behavior intentions.

Conclusion

The conclusion of this study is mainly aimed at the interaction path and mechanism between live streamer communication style and consumer perceived value and consumer purchase intention in live shopping. Through a series of literature research and grounded theory research, the correlation between research variables is also confirmed. This paper includes three specific studies: the classification of live streamer communication style, the influence of live streamer communication style on consumer purchase intention through consumer perceived value, and the moderating effect of service scenario on consumer purchase intention.

Based on the structural equation model analysis, the live streamer communication style has a significant positive impact on consumers' purchase intention in e-commerce live broadcasting. The communication style of live streamer is an important factor affecting consumers' impulse purchase. The live streamer's communication style brings users a better experience of browsing and introducing goods, thus affecting users' desire to buy. Based on the S-O-R model, this study analyzes the influence of live streamer's communication style on consumer's purchase desire. The results show that different types of live streamer communication style significantly affect consumers' perceived value and purchase intention. Good communication skills and rich professional knowledge can generate more purchase intentions for consumers.

The mediating role of consumer perceived value in the influence of e-commerce live streamer communication style on consumer purchase intention is obviously reflected in qualitative and quantitative research, which also matches the hypothesis of this paper. When consumers buy a product or service, the consumer's attitude, evaluation and other factors constitute the intrinsic perceived value to determine the consumer's willingness to buy at that time. Consumers watching e-commerce live broadcast will carefully consider and weigh the advantages and disadvantages based on their own cognitive situation before making decisions such as collection, sharing or placing an order to buy. In this process, we can obviously see the changes in consumers' sense of value, which will affect consumers' online behavior intentions.

Through the previous research, we found that consumers are watching the live broadcast, the environment or scene of the consumer's purchase intention also has a significant effect, which is consistent with the assumption of this article H5. E-commerce platform has now become the main shopping place, merchants are committed to through detailed introduction, attractive pictures and other ways to optimize the e-commerce platform of commodity information display. Background music, decoration style, display mode and the dress of the live streamer and other factors will have psychological implications or stimulation to the consumers in it. At the same time, when consumers watch the live broadcast, the order behavior of other consumers in the broadcast room and the urgent atmosphere generated by the live streamer's urging tone will also trigger consumers' willingness to buy.

Recommendations

For consumers, they can choose live shopping as one of their options for purchasing goods and services. For live streaming shopping platforms, the similarity in communication styles between live streamers and users should be utilized to improve users' willingness to purchase. For operators of e-commerce live streaming, attention should be paid to the promotion strategy of service scenario in e-commerce live streaming.

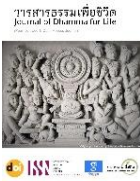
Although the research process is standardized and rigorous, there are still some shortcomings in this study because of the limited level of individual research and the limitation of some objective factors. In future research, we can continue to study the impact mechanism model of consumers' online purchase intention to online purchase behavior transformation. The study of consumer loyalty behavior is an extremely complex topic. How consumers ultimately convert into online purchasing behavior after generating online purchasing intentions, what factors are also affected, and how are the impact mechanisms? This is also a question worthy of further research in the future.

References

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211.
- Astous, A. (2000). Familiarity and its impact on consumer decision biases and heuristics. *Journal of Consumer Research*, 8, 223-230.
- Baker, F. (1986). Independence and bipolarity in the structure of current affect. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(4), 967-984.
- Baker, J., & Cameron, M. (1996). The effects of the service environment on affect and consumer perception of waiting time: An integrative review and research propositions. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 24(4), 338-349.
- Baker, F. (1986). The elaboration likelihood model of persuasion. In *Advances in Experimental Social Psychology* (Vol. 19, pp. 123-205).
- Bhattacharjee, A. (2001). Understanding information systems continuance: An expectation-confirmation model. *MIS Quarterly*, 25(3), 351-370.
- Bitner, M. J. (2000). The moderating effect of prior knowledge on cue utilization in product evaluations. *Journal of Consumer Research*, 15, 253-264.
- Bochner, A. P., & Ellis, C. (1992). Personal narrative as a social approach to interpersonal communication. *Communication Theory*, 2, 165-172.
- Catherine, N. (2007). *An approach to environmental psychology*. The MIT Press.
- Chen, X. (2010). *A study on mobile internet marketing model for SMEs*. Hefei: Anhui University.
- Chen, X., Jiang, Y., & Ye, H. (2007). The relationship between media influence, body mass index, and body self-esteem in college students. *Applied Psychology*, 2007(02), 119-124.
- Chen, Y., & Cai, Y. (2020). The research on the influencing factors of consumer information adoption of live e-commerce. In *2020 International Conference on Economics, Business and Management Innovation (ICEBMI 2020)*. Francis Academic Press, UK.
- Chen, Z. (2014). A study on the relationship among store image, customer satisfaction, and customer preference. *Economic Management Research*, 2014(6), 76-81.
- Dailey, R. (2004). A review of consumer cognition and attitude towards genetically modified foods at home and abroad. *International Trade Issues*, (12), 115-119.
- Davis, M. (2008). Multiple roles of consumption emotions in post-purchase satisfaction with extended service transactions. *International Journal of Service Industry Management*, 11(3), 287-304.
- Dillard, J. P., Solomon, E. H., & Palmer, M. T. (1999). Structuring the concept of relational communication. *Communication Monographs*, 66(1), 49-65.

- Du, Q., & Liu, Y. (2008). A study on the impact of linguistic persuasive styles on the sales volume of live streaming products in social e-commerce environment. *Mathematics*, 9(13), 1576.
- Faisal, C. M. N., Fernandez-Lanvin, D., De Andrés, J., & Gonzalez-Rodriguez, M. (2020). Design quality in building behavioral intention through affective and cognitive involvement for e-learning on smartphones. *Internet Research*, 30(6), 1631-1663.
- Fishbein, M. C., Obma, R., & Roberts, W. C. (1975). Unruptured sinus of Valsalva aneurysm. *The American Journal of Cardiology*, 35(6), 918-922.
- Gong, X., Ye, Z., Wu, Y., et al. (2019). Research on the mechanism of influence of atmosphere clues in live broadcast scenes on consumers' impulse consumption intention. *Journal of Management*, 26(6), 875-882.
- Haimson, O. L., & Tang, J. C. (2017). What makes live events engaging on Facebook Live, Periscope, and Snapchat. In *Proceedings of the 2017 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 48-60). ACM.
- Jones, E. E., & Pittman, T. S. (1982). Toward a general theory of strategic self-presentation. In *Psychological Perspectives on the Self* (Vol. 1, pp. 231-262).
- Liu, F., Meng, L., Chen, S., et al. (2020). Research on the impact of online celebrity live broadcast on consumers' purchase intention and its mechanism. *Journal of Management*, 2020(1), 94-104.
- Liu, X., & Bi, A. (2003). Modeling consumer switching behavior in social network games by exploring consumer cognitive dissonance and change experience. *Industrial Management & Data Systems*, 116(4), 1-21.
- Liu, X., & Bi, A. (2003). *Interpersonal psychology*. Capital Normal University Press.
- Mehrabian, A., & Russell, J. A. (1974). *An approach to environmental psychology*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Nunnally, J. C. (1967). *Psychometric theory*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Sheth, J. M. (1976). Buyer-seller interaction: A conceptual framework. *Association for Consumer Research*, 3, 382-386.
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In W. G. Austin & S. Worchel (Eds.), *The Social Psychology of Intergroup Relations* (pp. 33-47). Monterey, CA: Brooks-Cole.
- Wang, J., Wang, D., & Sun, N. (2017). The impact of social cues on customer citizenship behavior in web service scenarios: The role of sustained trust and business friendship. *Soft Science*, 2017(4), 112-116.

-
- Williams, K. C., & Spiro, R. L. (1985). Communication style in the salesperson-customer dyad. *Journal of Marketing Research*, 22(4), 434-442.
- Wongkitrungrueng, A., & Assarut, N. (2018). The role of live streaming in building consumer trust and engagement with social commerce sellers. *Journal of Business Research*, 117(9), 543-556.
- Wongkitrungrueng, A., & Assarut, N. (2020). The role of live streaming in building consumer trust and engagement with social commerce sellers. *Journal of Business Research*, 117, 543-556.
- Wu, N., Ning, C., & Gong, X. (2020). A study on the mechanism of communication style similarity on purchase intention in live marketing. *Foreign Economics and Management*, 42(8), 81-95.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.51

ภูมิปัญญา การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพตามหลักการแพทย์วิถีธรรม Wisdoms Related to Indigenous Vegetables Consumption for Health of Buddhist Dharma Medical

นฤมล ยังแฉ่ม^{1*} & ชาญชัย จิวจินดา²

Naruemon Yangchaem^{1*}, & Chanchai Jewjinda²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. นฤมล ยังแฉ่ม*

Naruemon Yangchaem

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation,

Rangsit University, Thailand.

Email: narumolwtk@gmail.com

2. ดร.ชาญชัย จิวจินดา

Dr.Chanchai Jewjinda

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation,

Rangsit University, Thailand.

Email: chanchaijew@rsu.ac.th

คำสำคัญ

ภูมิปัญญา; แพทย์วิถีธรรม; อาหารมังสวิรัต

Keywords:

Knowledge; Dhamma Medicine;
Vegetarian Food

Article history:

Received: 19/02/2024

Revised: 05/04/2024

Accepted: 03/05/2024

Available online: 24/08/2024

How to Cite:

Yangchaem, N. & Jewjinda, C. (2024).
Wisdoms Related to Indigenous
Vegetables Consumption for Health of
Buddhist Dharma Medical. *Journal
Dhamma for Life*, 30(3), 338-351.

ABSTRACT

This study aims to 1) To study the wisdom of food consumption according to the principles of Buddhist Dhamma Medical 2) To study the wisdom of taking care of physical, mental, social, and spiritual health through the consumption of food according to the principles of Buddhist Dhamma Medical. This study is qualitative research. From in-depth interviews Important informant are (1) Dr. Jaiphet Klanjon (2) 5 Dhamma medical volunteers (3) 5 health camp participants and (4) 5 interested people, totaling 16 people.

The results of the study found that 1) Wisdom of food consumption according to the principles of Dhamma medicine is an alternative medicine that uses the principles of holistic health care (Holistic Health Care). By taking the good points of every health care plan and integrating it with Buddhist Dharma. Sufficiency Economy Philosophy and Bunniyom principles as a principle for practice. The knowledge of health care in various plans requires the use of Buddhist Dhamma Sufficiency Economy Philosophy and the principle of Boonniyom is an important principle in putting it into practice. 2) Eating food according to the principles of medicine and Dhamma results in a strong body be agile and comfortable. You should just do your work. The mind is calm and peaceful. Concentrate firmly on practicing the precepts. Make it a society of good people with morals who come together to be self-reliant and use local resources as principles to apply to their way of life and be sustainable.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษา ภูมิปัญญาการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม 2) เพื่อศึกษาภูมิปัญญาในการดูแลสุขภาพ กาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์เชิงลึกในผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งประกอบด้วย (1) ดร.ใจเพชร กล้าจน (2) จิตอาสาแพทย์วิถีธรรม จำนวน 5 ท่าน (3) ผู้เข้าค่ายสุขภาพ จำนวน 5 ท่าน และ (4) ผู้สนใจ จำนวน 5 ท่าน รวมจำนวนทั้งสิ้น 16 ท่าน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ภูมิปัญญาการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมมีหลักการดังนี้ (1) ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (2) ถูกสมดุลง่ายขึ้นกับร่างกาย ณ เวลานั้น ๆ (3) มีความเรียบง่าย (4) พยายามพึ่งตนเองเป็นหลัก ในการได้มาซึ่งอาหาร (5) ประหยัดน้อย เน้นธรรมชาติ และ (6) รับประทานอาหารตามลำดับการย่อยง่าย 2) ภูมิปัญญาการรับประทานอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมส่งผลให้ (1) ด้านร่างกาย คือ ร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่วเบาสบาย และสามารถบำบัดรักษาอาการเจ็บป่วยให้ดีขึ้นได้ทุกโรค (2) ด้านจิตใจ คือ มีความสงบ ร่มเย็น มีสมาธิตั้งมั่นในการการปฏิบัติศีล (3) ด้านสังคม คือ ทำให้เป็นสังคมคนดีมีศีลมาอยู่ร่วมกัน พึ่งตนเองได้ และใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นเป็นหลัก ประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิตและมีความยั่งยืน และ (4) ด้านจิตวิญญาณ คือ มีปัญญาที่ได้เห็นกิเลสตามและอดตาในจิตของตนและล้างกิเลสของตนได้เป็นลำดับ ๆ จิตวิญญาณจึงเข้าถึงความบริสุทธิ์ ความสงบ มากขึ้นเป็นลำดับ ๆ

บทนำ

อาหารมังสวิรัตแบบแพทย์วิถีธรรม คือ พืชอาหาร หรืออาหารทางเลือกในการดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเอง มีส่วนประกอบหลัก คือ พืชผักล้วนไม่มีส่วนใด ๆ ของเนื้อสัตว์เข้ามาเกี่ยวข้อง มีหลักในการรับประทานอาหาร ผักและผลไม้ ควบคู่กับความรู้สึกรับรู้ของผู้บริโภคว่าอาหารที่บริโภคนั้นทำให้ร่างกายมีความรู้สึกร้อนหรือเย็นกว่าปกติ การบริโภคอาหารจึงช่วยส่งเสริมให้ร่างกายมีความรู้สึกสบาย เบากาย มีกำลัง เป็นอยู่ผาสุก หลักการรับประทานอาหารครบหมู่ของอาหารมังสวิรัตตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยคำนึงถึงการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น (พอประมาณ) มีวิธีการรับประทานอาหารตามลำดับการย่อยง่าย (ความรู้) โดยใช้วิธีการปรุงที่เรียบง่าย ทำให้อาหารมีความใกล้เคียงกับสภาพของธรรมชาติและมีการแปรเปลี่ยนไปให้น้อยที่สุด สะดวกเพราะสามารถปรุงได้ด้วยตนเอง (มีเหตุมีผล) ทั้งนี้มีการใช้วัตถุดิบปรุงรสที่เป็นพื้นฐาน คือ เกลือเพียงเล็กน้อยเป็นหลัก (ความรู้) และการแบ่งปันอาหารภายในชุมชนเป็นหลักพื้นฐาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันภายในสังคม (ภูมิคุ้มกัน) ตลอดจนไม่เบียดเบียนชีวิตสัตว์เป็นหลักสำคัญในการดำรงชีวิต (คุณธรรม) โดยผู้บริโภคสามารถทำการตรวจเช็คความรู้สึกของร่างกายของตนเองได้ ก่อนและหลังการรับประทานอาหาร โดยใช้มีตัวชี้วัดว่าอาหารสมดุลร้อนเย็นเป็นประโยชน์ ทำให้มีโรคน้อย มีทุกข์น้อย คือ เบาท้อง สบาย เบากาย

มีกำลัง อิ่มนาน ตัวชี้วัดว่าอาหารไม่สมดุลร้อนเย็นเป็นโทษ ทำให้มีโรคมามาก มีทุกข์มาก คือ ไม่เบาท้อง ไม่สบาย ไม่เบากาย ไม่มีกำลัง หิวเร็ว (จिरินันท์ ทับเนียม และคณะ, 2565)

ใจเพชร กล้าจน (2562: 120) ได้กล่าวว่า อาหารเป็นยา อาหารเป็นหนึ่งในโลก การที่เราจะมีสุขภาพที่ดี ต้องเริ่มต้นจากอาหาร เพราะอาหารเป็นรากฐานของการมีสุขภาพที่ดีตลอดชีวิตของมนุษย์ การบริโภคอาหารที่ถูกสมดุลร้อนเย็น จะช่วยทำให้การทำงานของร่างกายมีประสิทธิภาพ อาหารตามหลักแพทยวิถีธรรมนั้น เป็นอาหารแนวธรรมชาติบำบัด ปรับสมดุล และรักษาโรค ย่อมเกิดผลดีต่อสุขภาพทำให้ร่างกายมีความเจ็บป่วยน้อย มีความล้าบากายน้อย เบากาย มีกำลังเป็นอยู่ผาสุก พลังชีวิตเป็นพลังที่พิเศษ ถ้าพลังมีชีวิตได้สัมผัสกับอาหารที่สมดุลร้อนเย็น พลังชีวิตจะสร้างความรู้สึกละสบาย เบากาย มีกำลังขึ้นมาแต่ถ้าสัมผัสกับร้อนเย็นที่ไม่สมดุลพลังชีวิตจะสร้างความรู้สึกละสบาย ไม่เบากาย ไม่มีกำลัง อ่อนเพลีย หนักตัวขึ้นมา เพราะพลังชีวิตต้องเสียพลังดันเอาพิษออก แล้วสร้างความรู้สึกละสบายขึ้นมาในชีวิตของเรา ดังนั้นหากเรารับประทานอาหารที่ไม่ถูกกัน ร่างกายก็จะเกิดอาการไม่สบายอยู่ตลอดเวลา ยิ่งรับประทานไม่ถูกกันนานวันเข้าร่างกายก็ยิ่งแย่ กล้ามเนื้อก็ต้องพยายามเกร็งตัวบีบเอาพิษออก พยายามดันออก ผิดโครงสร้าง โครงรูป เลือดลมไหลเวียนไม่สะดวก ร่างกายก็แย่ นี่เป็นตัวอย่างที่สำคัญ ผู้ใดต้องการความแข็งแรง ไม่ปฏิบัติเรื่องอาหาร ให้ถูกต้องจะไม่สำเร็จเลย ถ้าใครปฏิบัติเรื่องอาหารให้ถูกต้อง แต่เรื่องอื่นทำได้บ้างไม่ได้บ้าง ก็ยังทำให้หลายท่านแข็งแรงไปได้ หายโรคไปได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจเกี่ยวกับแนวคิดภูมิปัญญาการบริโภคอาหารของแพทยวิถีธรรมว่าสามารถทำให้สุขภาพดีได้อย่างไร กินอาหารอย่างไรถึงเป็นยารักษาโรค มีความแตกต่างจากอาหารทั่วไป อาหารมังสวิรัต อาหารเจ หรืออาหารอื่นอย่างไร การศึกษาริเริ่มนี้เป็นประโยชน์กับผู้สนใจในการดูแลสุขภาพแบบพึ่งตนเอง ด้วยการใช้ชีวิตที่ปลอดภัย ง่าย ใกล้เคียงตัว ประหยัดได้ง่ายและที่สำคัญ คือ มีคุณธรรมในการทำประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน ไม่เบียดเบียนสัตว์เป็นหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งเห็นได้ว่าการนำหลักปรัชญามาใช้ในการดำรงชีวิตและการบริโภคอาหาร ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้

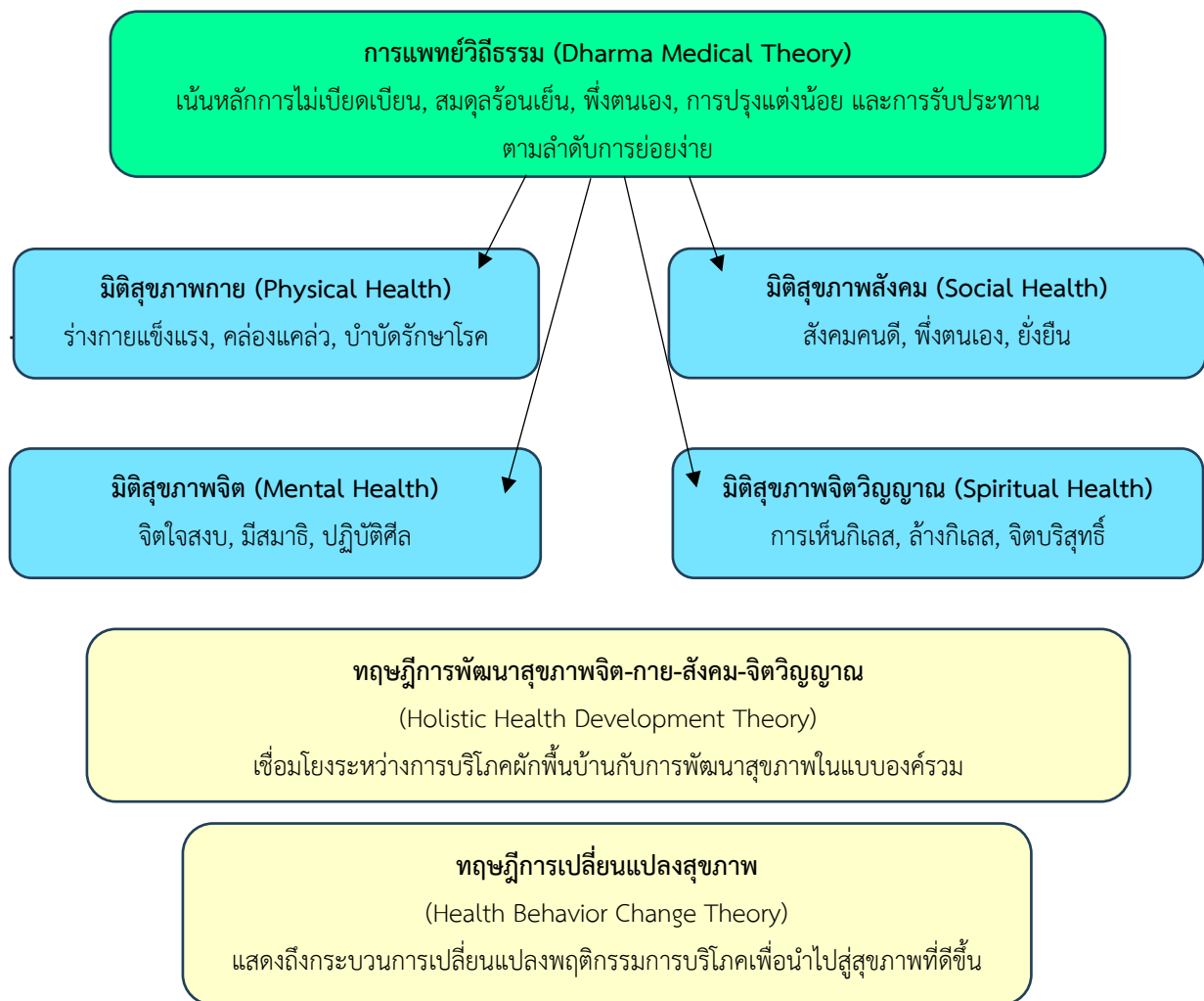
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริโภคผักพื้นบ้านในบริบทของการแพทยวิถีธรรมเป็นศาสตร์ที่ผสมผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมเข้ากับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งไม่เพียงเน้นการรักษาสุขภาพกายเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาสุขภาพจิต สังคม และจิตวิญญาณ ผักพื้นบ้านถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและมีคุณค่าทางโภชนาการสูง ช่วยส่งเสริมการมีสุขภาพที่ดี การศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคผักพื้นบ้านในมิติของการแพทยวิถีธรรมพบว่าหลักการที่สอดคล้องกับคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะหลักการไม่เบียดเบียน (อหิงสา) และการพึ่งตนเอง (อตตา หิ อตตโน นาโถ)

งานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ศึกษาการบริโภคอาหารตามหลักการแพทยวิถีธรรม ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปรุงอาหารที่เรียบง่ายและการรับประทานอาหารตามลำดับการย่อยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมที่เน้นความ

เรียบง่ายและการอยู่ในสมดุล ความเชื่อเรื่องสมดุลร้อนเย็น (อิน-หยาง) ในการบริโภคอาหารยังเชื่อมโยงกับปรัชญาโบราณและเป็นส่วนสำคัญในการดูแลสุขภาพของผู้ปฏิบัติตามแนวทางนี้ การศึกษาของ ดร.ใจเพชร กล้าจน และผู้เชี่ยวชาญในด้านการแพทย์วิถีธรรมได้แสดงให้เห็นว่าการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมส่งผลกระทบต่อสุขภาพในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นร่างกายที่แข็งแรงขึ้น จิตใจที่สงบสุข สังคมที่เป็นมิตรและยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษา ภูมิปัญญาการบริโภคอาหารตามหลักแพทย์วิถีธรรม
2. เพื่อศึกษา ภูมิปัญญาในการดูแลสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม

ระเบียบวิธีการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจาก ดร.ใจเพชร กล้าจน จิตอาสาแพทย์วิถีธรรม ผู้เข้าค่าย และผู้สนใจจำนวน 16 คน ผู้ศึกษาดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive random) เนื่องจากผู้ศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องของระยะเวลาการศึกษา จึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant Interview) คือ การสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบเป็นการเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ศึกษา ซึ่งบุคคลประเภทนี้เรียกว่า “ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ” ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างที่ผู้ศึกษาได้พิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการบริโภคอาหารเพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพ ตามหลักการแพทย์วิถีธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งการศึกษารั้งนี้จะเน้นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมและการดูแลสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการบริโภคอาหาร เป็นการวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพทั้งก่อนและหลังรับประทานอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม เกิดผลเปลี่ยนแปลงในด้านกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ อย่างไร

ผลการวิจัย

1) การวิเคราะห์ภูมิปัญญาการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การแพทย์วิถีธรรม เป็นการเอาจุดดีของการดูแลสุขภาพทุกแผนมาบูรณาการด้วยพุทธธรรมะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการบุญนิยม นำมาเป็นหลักการในการปฏิบัติ โดยองค์ความรู้ของการดูแลสุขภาพของแผนต่าง ๆ นั้น ต้องใช้พุทธธรรมะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการบุญนิยมเป็นแกนสำคัญในการนำมาประพจน์ปฏิบัติ โดยเฉพาะแกนพุทธธรรมะ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการบุญนิยม จะเป็นแกนความรู้ระดับโลกตระจะสามารถทะลุทะลวง ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากมีประสิทธิภาพสูงสุดแล้วคนแต่ละคนจะทำเอาเองได้ การบริโภคอาหารใช้หลักการที่สำคัญ คือ การแก้ปัญหาคือต้นเหตุเป็นหลัก แก้ปัญหาที่ปลายเหตุเป็นรอง จึงมีประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้ปัญหา โดยใช้สิ่งที่ประหยัด เรียบง่ายเป็นหลัก ใช้สิ่งที่สิ้นเปลืองหรืออาศัยผู้อื่นเป็นรอง ทำเอาเองได้เป็นหลัก ฟังคนอื่นเป็นรอง

ในคิลานสูตร พระไตรปิฎก เล่มที่ 20 ข้อที่ 461 แก่นหลักของการดูแลสุขภาพตามหลักแพทย์วิถีธรรมคือ เป็นผู้ทำความสบายให้แก่ตน ประมาณในสิ่งที่สบาย บริโภคสิ่งที่ย่อยง่ายในเรื่องอาหาร อาหารนั้นจะต้องย่อยง่ายทานเข้าไปแล้วรู้สึกสบาย และทานในปริมาณที่พอเหมาะอย่างนี้เป็นต้น นี่คือการสำคัญในการบริโภคอาหาร เลือกรับประทานอาหารไร้สารพิษให้เหมาะกับสภาพของร่างกายและสภาพอากาศ ปลูกสิ่งที่กิน กินสิ่งที่ปลูกแบบพึ่งพาตัวเอง ทานพืช จืด สบาย ผักเป็นคนที่ง่ายง่าย กินง่ายอยู่ง่าย หาอาหารที่ขึ้นเองตามธรรมชาติแบบคนวรรณะ 9 ไม่บริโภคเนื้อสัตว์ เน้นการบริโภคให้เกิดสมดุลร้อนเย็นตามสภาพธาตุร้อนธาตุเย็นของแต่ละคน โดยรู้วิธีปรุงที่รสไม่จัด ปรุงด้วยเกลือเป็นหลัก เคี้ยวละเอียด ทานอาหารตามลำดับจากสิ่งที่ย่อยง่ายไปสู่การ

ย่อยยากและประกอบด้วยสารอาหารที่ร่างกาย ด้วยการบริโภคที่ไม่มุ่งเสพของอร่อย ให้เน้นไปที่มีประโยชน์ รับประทานในปริมาณที่พอดี ซึ่งมีตัวชี้วัดการมีสุขภาพดี คือ เจ็บป่วยน้อย ลำบากกายน้อย เบากาย มีกำลัง เป็นอยู่ผาสุก เมื่อเลี้ยงตัวเองได้ ก็มีการเสียสละ แบ่งปันไปสู่มวลมนุษยชาติต่อไป

2) การวิเคราะห์ภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการ แพทย์วิถีธรรม

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า การดูแลสุขภาพกายผ่านการรับประทานอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมคือ การรับประทานจะใช้ผักฤทธิ์เย็นเป็นหลัก พืชผักพื้นบ้านหลากหลายชนิด ผักวรรณะ 9 ผลไม้ที่ปลูกเองไร้สารพิษเป็นหลัก ไม่มีเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เพื่อไม่เป็นการเบียดเบียน ใช้ความหวานของผักผลไม้แทนน้ำตาล ใช้โปรตีนจากถั่วหลากหลายชนิด ใช้เนื้อมะพร้าว น้ำกะทิคั้นสด ธัญพืชธัญพืชแทนน้ำมันพืช ใช้ไฟกลางในปรุงอาหาร ปรุงรสด้วยดอกเกลือเป็นหลัก กินอาหารตามลำดับการย่อยง่าย งดและลดการรับประทานอาหารแปรรูป โดยเฉพาะอาหารที่ผ่านโรงงานอุตสาหกรรมเพราะไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการปรับสมดุลร้อนเย็น งดและลดการรับประทานอาหารจุกจิก โดยมีทิศทางมุ่งไปสู่การรับประทานอาหารวันละมื้องดและลดการรับประทานอาหารที่หวานจัด เค็ม มัน และอาหารที่ปรุงรสอื่น ๆ จัดกินไป เช่น เปรี้ยว ขม ผาด รวมถึงพิจารณาถึงประโยชน์และโทษของการอาหารทุกชนิดที่นำเข้าสู่ร่างกาย ไม่รับประทานอาหารตามกิเลสตัณหานั้น มีผลต่อกาย คือ ทำให้ร่างกายแข็งแรง ไม่ต้องกินยาโรคที่เคยเป็นอยู่บ่อย ๆ หายไปทีละโรค ประสาทสัมผัสดี กระทบอะไรที่ไม่สมควรจะรับรู้ได้เร็ว ฟันตัวได้เร็ว เบาสบายตัว มีผลต่อใจ คือ ทำให้ใจ ไม่กลัว ไม่กังวล ไม่หวั่นไหว ยอมรับกับโรคที่เป็นได้ วางใจได้ มองเป็นเรื่องวิบากกรรม จิตใจมีความสงบมากขึ้น ปล่อยวางได้มาก คาดหวังลดลง มีเหตุมีผล มีความรอบคอบในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ มีสติในการใช้ชีวิตประจำวัน จิตใจมีความสุข เบิกบานกับตัวเอง และคนรอบข้าง มีผลต่อสังคม คือ ทำให้สังคมของตนเองเปลี่ยนไป มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น คนในครอบครัวมีความเข้าใจกันมากขึ้น มีจิตเป็นสาธารณะทำงานฟรีไม่รับค่าตอบแทน ได้พบกับสังคมโลกุตระ คือ มิตรดี สหายดี สังคมสิ่งแวดล้อมดี เป็นไปเพื่อดับทุกข์ใจทุกข์กาย เป็นสังคมที่อบอุ่นร่มเย็น มีสาธารณโภคี อยู่กันแบบสาธารณิธรรม 6 พุทธพจน์ 7 ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ต่างคนต่างมาละกิเลสออก คนดีจะไปอยู่ไหน สังคมนั้นก็สงบสุข สืบสานสังคมพุทธะให้ยั่งยืนถึง 5,000 ปี มีผลต่อจิตวิญญาณ คือ มีผลทำให้จิตวิญญาณ ซึ่งเป็นประธานของสิ่งทั้งปวงนั้น ได้รู้จักกิเลส ความอยากได้ตั้งใจหมาย เป็นเหตุ (สมุทัย) แห่งทุกข์ใจทุกข์กาย เหตุการณ์ เรื่องร้าย รู้วิธีดับทุกข์ (นิโรธ) เลิกอยาก เลิกทุกข์ ผาสุก ยั่งยืน และวิธีทางเพื่อถึงความดับทุกข์คือ ตั้งศีลมาปฏิบัติ ลดละเลิกการรับประทานสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ มาบริโภคพืช ผัก ผลไม้ ไร้สารพิษ ทำให้ได้จิตวิญญาณที่เป็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จากกิเลสมีปัญญาในการแก้ปัญหาของตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นให้มีความสุขยั่งยืนเช่นเดียวกับเราและสามารถดับทุกข์ที่กำลังเกิดขึ้นภายในจิตได้ จนเกิดความสุขอย่างเป็นปัจจุบันขณะ เป็นลำดับๆ ตามฐานจิตของตนเอง เห็นผลจากการปฏิบัติว่ากิเลสลดลงได้จริง

การอภิปรายผล

ภูมิปัญญาการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม

หลังจากผู้ให้ข้อมูลหลักได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของตนเองไปในทิศทางลดกิเลสหรือลดความอยากลงอย่างมาก ขัดแย้งกับพฤติกรรมเดิมที่เคยชิน ยกตัวอย่างเช่น การกินพืชผักพื้นบ้าน ผักวรรณะ 9 ผักไร้สารพิษที่ปลูกเองแบบธรรมชาติ ขณะที่บุคคลส่วนใหญ่นิยมซื้ออาหารเนื้อสัตว์ ผักผลไม้จากซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านค้าหรือร้านสะดวกซื้อ บางครั้งอาจไม่ได้ลดสารพิษในวัตถุดิบที่จะนำมาประกอบอาหาร เช่น แซ่ในน้ำซาวข้าว หรือน้ำถ่าน ด้วยวิถีชีวิตอันเร่งรีบแข่งกับเวลา ขาดความเอาใจใส่ดูแลสุขภาพตนเอง ทำให้มีสารพิษตกค้างในร่างกายได้ การปรุงอาหารด้วยเกลือเป็นหลัก คนส่วนใหญ่นิยมรับประทานอาหารเพราะติดรสอร่อยในอาหารร้านอาหารต่าง ๆ จึงปรุงอาหารให้มีทั้งรสเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม และเผ็ด กระจายอยู่ทุกอณูในช่องปาก ด้วยเครื่องปรุงรสต่าง ๆ มากมาย เช่น ซอส ซีอิ๊ว ผงชูรส เต้าเจี้ยว น้ำตาล ฯลฯ การรับประทานอาหารปรับสมดุลตามหลักการแพทย์วิถีธรรม จะเน้นการลดกิเลสมารับประทานอาหารรสจืด ใช้เครื่องปรุงรสน้อย ปรุงอาหารด้วยเกลือเป็นหลักจึงเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ทำให้อาหารมีรสดี (พืช จืด สบาย) และมีสุขภาพที่ดีด้วย การรับประทานอาหารตามลำดับการย่อยง่าย เพราะสมุนไพร ผักสดมีฤทธิ์เย็นและเป็นด่างจะช่วยคุ้มครองเซลล์ ร่างกายจะดูดซึมไปเป็นพลังชีวิตทันที เริ่มต้นจากการดื่มน้ำสมุนไพร รับประทานผลไม้ผักก่อนรับประทานข้าวและกับข้าว ขณะที่บุคคลส่วนใหญ่คุ้นชินกับการรับประทานผลไม้หลังจากรับประทานอาหารข้าวและกับข้าว มีผลทำให้ระบบย่อยเสีย การกินอาหารตามลำดับจึงเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ทำให้สุขภาพดี การเคี้ยวอาหารให้ละเอียด ทำให้ระบบย่อยไม่ทำงานหนักเกินไป ดูดซึมง่าย และในขณะที่เคี้ยวอาหารให้ละเอียด จะทำให้ได้พลังงาน (พลังชีวิต) จากอาหารที่ถูกบดย่อยให้เล็กลง ยิ่งเคี้ยวละเอียดมากเท่าไร ก็จะทำให้เราได้รับพลังชีวิตมากเท่านั้น ขณะที่บุคคลส่วนใหญ่จะรีบเคี้ยวอาหาร เพราะการทำงานที่รีบเร่ง ปัญหาในการจัดสรรเวลาไม่ลงตัว เช่น ในชีวิตประจำวันมีการะงาน มีกิจกรรมอื่น ๆ ทำให้ท้องอืด ระบบย่อยอาหารทำงานได้ไม่เต็มที่ และเป็นการส่งเสริมการรับประทานอาหารที่มีปริมาณน้ำตาลและไขมันสูง ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการเกิดโรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคเกี่ยวกับอ้วน ดังนั้นการเคี้ยวอาหารให้ละเอียดก่อนกลืนมีผลทำให้รับประทานอาหารได้ในปริมาณที่พอดีและมีสุขภาพที่ดีอีกด้วย

สอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ คืออาหารที่ควรดบริโภค 4 กลุ่มดังนี้ (กองการแพทย์ทางเลือก, 2551)

- 1) อาหารที่ได้มาจากเนื้อสัตว์ เช่น เนื้อหมู ไก่ วัว เป็นต้น
- 2) อาหารรสหวานจากน้ำตาลขาวทุกชนิด ขนมและเครื่องดื่มที่ทำจากน้ำตาล เช่น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เค้ก ไอศกรีม น้ำหวานต่าง ๆ เป็นต้น
- 3) อาหารที่ใช้กะทิ น้ำมัน เนย นม เป็นต้น

4) ข้าวที่ขัดสีหรือแป้งขาวทุกชนิด เช่นขนมปังขาว ข้าวขาว ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น

สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ นั่นคือ อาหาร (Food) หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์กินเข้าไปแล้วให้ประโยชน์ต่อร่างกาย คือ ใช้ในการเจริญเติบโต สร้างพลังงาน การทำงานของร่างกาย และซ่อมแซมเนื้อเยื่อของร่างกายในส่วนที่สึกหลอ ซึ่งสารอาหารที่พบในอาหารจะแบ่งได้เป็น 6 ชนิด คือ คาร์โบไฮเดรต (Carbohydrate), โปรตีน (Protein), ไขมัน (Lipid), แร่ธาตุ (Mineral), วิตามิน (Vitamin) และน้ำ (Water) สุขภาพ (Health) ความหมายของอาหารเพื่อสุขภาพ (Food for Health) จึงหมายถึง อาหารที่กินแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพ อาหารที่กินมีความสมดุลกันแล้วไม่ก่อให้เกิดโรค รวมทั้งส่งผลให้มีสุขภาพจิตที่ดีอีกด้วย (พิมพ์ชนก เขียวคราม, 2562: 8)

สอดคล้องกับงานวิจัยของใจเพชร กล้าจน (2553: 76-83) กล่าวถึงวิธีปฏิบัติหลัก 9 ข้อสู่สุขภาพะแห่งพุทธะ (ยา 9 เม็ดของแพทย์วิถีธรรม) ยาเม็ดที่ 7 การรับประทานอาหารที่ไม่เปื่อยเปื้อน อาหารปรับสมดุลร่างกาย อาหารแบบแพทย์วิถีธรรม บุรณาการจากหลักธรรมและพระสูตรหลัก ๆ 18 หลักธรรม/พระสูตร และพระสูตรย่อยอีกหลายร้อยพระสูตร เพราะธรรมะของพระพุทธเจ้าเชื่อมโยงกันทั้งหมด ทุกหลักธรรม/พระสูตร มีเป้าหมายในการปฏิบัติ คือ นิโรธ วิมุตติ นิพพาน ดังนั้น การรับประทานอาหารแบบแพทย์วิถีธรรม จึงเป็นการรับประทานอาหารที่มีเป้าหมาย คือนิโรธ วิมุตติ นิพพาน เป็นการฝึกสติที่จะไม่เปื่อยเปื้อนตนเองคนอื่นสัตว์อื่น ตั้งแต่ระดับหยาบจนถึงระดับละเอียด เป็นการฝึก ลด ละ เลิกกิเลสการเสพกามคุณ 5 ในอาหารเป็นการปรับสมดุลร้อนเย็นของร่างกายและเป็นการรับประทานอาหารให้เป็นยาอาหารแบบแพทย์วิถีธรรม มีลักษณะดังนี้

1) ใช้พืชผักผลไม้ไร้สารพิษเป็นหลัก

2) ไม่มีเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เพื่อไม่เป็นการเบียดเบียนสัตว์ ตามจุลศีลเวฬุทวารสูตร จูฬกัมม-วิภังคสูตร และเพื่อไม่เป็นการเบียดเบียนตนเองจากการกินอาหารที่ย่อยยาก ซึ่งเนื้อสัตว์ ย่อยยากกว่าพืช เป็นไปตามหลักการสำรวมอินทรีย์และอนายุสสุต

3) พปรุงด้วยเกลือเป็นหลัก และใช้เพียงเล็กน้อย (ปรุงรสจืด รสธรรมชาติ) ลดละเลิกการใช้ เครื่องปรุงแต่งอื่นๆ เช่น สีสันเครื่องเทศ กลิ่นสังเคราะห์ รสชาติสังเคราะห์ หรือสารต่าง ๆ ที่เจือปนเข้า มากับอาหาร เช่น ผงชูรส ผงกรอบ สารฟอกขาว สารฟอร์มาลีน ผงกันบูด สารเร่งเนื้อแดง สารกันเชื้อรา สารทำให้คงตัว สารกันหืน เป็นต้น เพื่อไม่เป็นการเบียดเบียนตนเองจากการนำสิ่งเป็นพิษเข้าสู่ ร่างกาย ตามหลักการสำรวมอินทรีย์ อาหาร รสธรรมชาติจะทำให้ร่างกายรู้สึกสบายตามหลักอนายุสสุต และเป็นการลดการเสพกามคุณ 5 ในอาหาร ตามกามสูตรนันทะที่ 1 อาหารปฏิภูลัญญา อินทรีย์ภาวนาสูตโรภขเนมัตตัญญูตา และสติปัฏฐาน 4 นอกจากนี้ ยังเป็นความประหยัดเรียบง่าย ตามจิตตาริสุต และสันตมุตตัสสุต

4) งดหรือลดการรับประทานอาหารแปรรูป โดยเฉพาะอาหารที่ผ่านโรงงานอุตสาหกรรมเพราะไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการปรับสมดุลร้อนเย็น

- 5) งดหรือลดการรับประทานอาหารจุกจิก โดยมีทิศทางมุ่งไปสู่การรับประทานอาหารวันละมื้อ ตามกกุปมสูตร และจุลศีล ซึ่งเป็นศีลละเอียดหรือศีลของพระอริยะ ข้อ ๙ ซึ่งเป็นการล้างกิเลสตัณหาในระดับละเอียด
- 6) งดหรือลดการรับประทานอาหารที่หวานจัด เค็ม มัน และอาหารที่ปรุงรสอื่น ๆ จัดเกินไป เช่น ผัดเปรี้ยว ขม ผาด เป็นต้น
- 7) พิจารณาถึงประโยชน์/โทษของอาหารทุกชนิดที่จะนำเข้าสู่ร่างกาย ไม่รับประทานอาหารตามกิเลสตัณหา
- 8) รับประทานอาหารตามภาวะร้อนเย็นของร่างกาย ณ ปัจจุบันขณะนั้น ๆ
- 9) ลด ละ เลิก การสูบบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ชา กาแฟ น้ำอัดลม เครื่องดื่มเกลือแร่ เครื่องดื่มบำรุงกำลังต่าง ๆ น้ำหมัก ข้าวหมาก รวมถึงอาหารที่มีวิตามินน้อย แต่มีโซเดียมหรือไขมันสูงเกิน ได้แก่อาหารแปรรูปหรือสำเร็จรูปต่าง ๆ
- 10) งดการรับประทานแร่ธาตุ วิตามินและอาหารเสริมต่าง ๆ ที่ผ่านขบวนการแปรรูป ไม่ว่าจะเป็นชนิดเม็ด แคปซูล ผงหรือน้ำ ยกเว้นมีข้อบ่งชี้ชัดว่าร่างกายขาดสิ่งเหล่านั้น

ภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรม

หลังจากผู้ให้ข้อมูลหลักได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของตนเองไปในทิศทางลดกิเลสหรือลดความอยากลงอย่างมากมาบริโภคอาหารมังสวิรัติตามหลักการแพทย์วิถีธรรม ขัดแย้งกับพฤติกรรมเดิมที่เคยชินด้วยการบริโภคสมุนไพรพืชผักพื้นบ้าน ผักวรรณะ 9 เพาะปลูกแบบธรรมชาติ ไร้สารพิษ ปรุงด้วยเกลือเป็นหลัก ใช้ความหวานจากผักผลไม้แทนในการปรุงรสอาหารแทนน้ำตาลอุตสาหกรรม ทำให้ได้รับอาหารแบบธรรมชาติ พืช จืด สบาย โดยรับประทานอาหารตามลำดับการย่อยง่ายตาม และลำดับการคุ้มครองเซลล์เนื้อเยื่อของร่างกาย โดยน้ำสมุนไพรจะดูดซึมเร็วที่สุด ย่อย ง่ายที่สุด ร่องลงมาเป็น ผลไม้ ผัก ข้าว โปรตีน และไขมันตามลำดับ ทำให้อาหารดูดซึมไปใช้ได้เร็วโดยไม่ติดขัด ไม่เป็นภาระในการแบกน้ำหนักของอาหารในระบบย่อย ประกอบมีการเคี้ยวอาหารให้ละเอียดก่อนกลืน ทำให้อาหารถูกดูดซึมไปใช้ได้ง่ายที่สุด มากที่สุด มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้พลังชีวิตสูงสุด และจะส่งผลให้อาหารที่ไม่อร่อย มีรสชาติดีตามธรรมชาติ เราจะรู้สึก รับประทานอาหารเป็นจริงของอาหาร เราจึงสามารถประมาณการบริโภคอาหารได้อย่างพอดี จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการรับประทานอาหารดังกล่าว ทำให้มีผลต่อสุขภาพของผู้ให้ข้อมูลหลักในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านร่างกายสุขภาพ แข็งแรงดีขึ้น น้ำหนักลดลง เบาตัว เคลื่อนไหวคล่องแคล่ว ระบบขับถ่ายดีขึ้น เนื้องอกที่เต้านม ไหมเกรน สะเก็ดเงิน หายไป โรคเนื้องอกมีขนาดเล็กลง ประสาทสัมผัสดี โรคภูมิแพ้ หอบหืด ปวดตามตัวตามข้อ หายไปทุกโรค กล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้น กลางคืนหลับสบาย เวลาตื่นนอนจะไม่มีอาการง่วง ไม่มีอาการท้องอืด สันเท้าแตกน้อยลง ไม่มีกลิ่นตัว สิว ผ้าน้อยลง ไม่ต้องกินยา อาการป่วยที่เคยเป็นไม่กลับเป็นซ้ำ มีแรงทำกิจกรรมการงานมากกว่าเดิม สบายตัวไม่หนักตัว

ด้านจิตใจ ยอมรับกับโรคที่เป็นได้ ไม่กลัว ไม่กังวล ไม่หวั่นไหว วางใจได้ สงบมากขึ้น ปล่องวางได้มากขึ้น ใจเย็นมากขึ้น อารมณ์ดีขึ้น มองโลกในแง่บวกตลอด ไม่มีความกังวล หวั่นไหวกับโรคร้ายที่เป็นอยู่ให้อภัยง่ายมากขึ้น มีความสงบใจเพิ่มมากขึ้น นิ่งขึ้นเมื่อเจอผัสสะสามารถอ่านใจล้างกิเลสได้ตามลำดับ มีเหตุผล มีความรอบคอบในการตัดสินใจ จิตใจผ่องใส เบิกบาน มีความสดชื่น ร่าเริง ไร้ทุกข์ ไร้กังวล ปรับไปสู่ความไม่สุขไม่ทุกข์ได้เร็ว

ด้านสังคม เรื่องร้ายเบาบาง แก้ไขได้ตามลำดับ เมื่อมีเหตุการณ์ร้ายเข้ามาสามารถอ่านใจแก้ปัญหาด้วยปัญญา ทำให้มีความสุขมากขึ้น จะมีปัญหาหรืออุปสรรคต่อน้อยลงมากหรือถ้ามีก็เบาบาง ทำให้ชีวิตในครอบครัวมีความสุขสบายมากขึ้น เรื่องราวที่น่ากังวลลดลง ใช้ชีวิตอยู่แบบพอเพียง ฝึกเป็นคนวรรณะ 9 เริ่มสุขได้กับทุกสถานการณ์ ใจเป็นอิสระจากญาติทางตีเอ็นเอ

ด้านจิตวิญญาณ ได้พบสัตว์บุรุษ หมูมิตรดี ให้ปัญญาทำให้ได้รู้จักกิเลสของตนเองได้เพิ่มศีล ลดกิเลสของตนเองจนพ้นทุกข์ได้ไปเป็นเรื่อยๆ เริ่มเข้าใจถึงความสำคัญของเหตุการณ์ต่าง ๆ ล้วนเป็นบททดสอบจึงพร้อมรับทั้งดีและร้ายเพราะเราเป็นผู้ทำมาทั้งนั้นจึงไม่สุขและไม่ทุกข์กับสิ่งใด ๆ สามารถเอาประโยชน์ได้ในทุกสถานการณ์ เชื่อมโยงเรื่องกรรม วิบากดีร้าย แรงเหนี่ยวนำการกระทำของเรามีผลทำให้ผู้อื่นทำตามพฤติกรรมดีหรือไม่ดีของเรา อ่านเวทนาของกายและใจว่าสิ่งไหนเหมาะกับร่างกาย สบายหรือไม่สบาย รู้ความจริงตามความเป็นจริง มีปัญญาในการแก้ปัญหาของตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นให้ได้ความสุขยั่งยืน

สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะองค์รวม ซึ่งประเวศ วะสี (2543: 3-5) ให้ความหมายของ สุขภาพหรือสุขภาวะว่า หมายถึงสุขภาวะที่สมบูรณ์ของทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ ดังนั้น ความหมายของ “สุขภาพหรือสุขภาวะ” จึงมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางกาย (Physical Health) หมายถึง ร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง คล่องแคล่ว มีกำลัง ไม่เป็นโรค ไม่พิการ มีเศรษฐกิจหรือปัจจัยที่จำเป็นพอเพียง ไม่มีอุปสรรคขัดขวาง มีสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ คำว่าภายในที่นี้หมายถึงทางกายภาพด้วย

2) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิต (Mental Health) หมายถึง จิตใจที่มีความสุขรื่นเริง คล่องแคล่ว มีเมตตา ไม่ติดขัด สัมผัสกับความงามของสรรพสิ่ง มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา รวมถึงการลดความเห็นแก่ตัวลงไปด้วย ถ้าตรึงติดที่ยังมีความเห็นแก่ตัว ก็จะมีสุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิตวิญญาณใจไม่ได้

3) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางสังคม (Social Health) หมายถึง มีการอยู่ร่วมกันด้วยดี มีครอบครัวที่อบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็ง สังคมมีความยุติธรรม มีสันติภาพ มีความเสมอภาคมีภราดรภาพ มีความเป็นประชาสังคม มีระบบบริการที่ดีและระบบบริการเป็นกิจการทางสังคม

4) สุขภาวะที่สมบูรณ์ทางจิตวิญญาณ (Spiritual Health) หมายถึง สุขภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อทำความดี จิตสัมผัสกับสิ่งที่มีคุณค่าอันสูงส่งหรือสิ่งสูงสุด เช่น การเข้าถึงพระรัตนตรัย การเสียสละ การมีความเมตตา กรุณา เป็นต้น ความสุขทางจิตวิญญาณเป็นความสุขที่ไม่ระคนอยู่กับความเห็นแก่ตัว แต่เป็นสุขภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อมนุษย์หลุดพ้นจากความมีตัวตน จึงมีอิสรภาพ มีความสุขอันประณีต เบาสบาย มีความผ่อนคลายอย่างยิ่ง มี

ความปิติแผ่ซ่านทั่วไป และรำลึกหรือความสุขอันเป็นทิพย์ สบายอย่างยิ่งสุขภาพดีอย่างยิ่ง มีผลดีต่อสุขภาพทางกาย ทางจิต และทางสังคม

สอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร์ แซ่ลิม (2560: 26) กล่าวว่า การรับประทานเนื้อสัตว์มากเกินไปเป็นอันตรายต่อสุขภาพแบบที่เราคิดไม่ถึงใน เนื้อสัตว์ที่อุดมไปด้วยโปรตีนซึ่งให้พลังงานแก่ร่างกาย ทว่ารับประทานเกินความจำเป็น โปรตีนส่วนเกินจะถูกเปลี่ยนเป็นไขมัน พอกพูนตามร่างกายจนกลายเป็นคนอ้วน ที่สำคัญการที่ร่างกายมี โปรตีนมากเกินไป ดับและไตต้องทำงานหนักจนอวัยวะดังกล่าวเกิดความเครียด ส่งผลถึงสุขภาพที่สังเกตได้ คือ เหนื่อยล้า ขาดความสดชื่น เนื่องจากตับจะสร้างกลีโคเจนโมเนียก่อนจะเปลี่ยนเป็นยูเรีย ส่งให้ไตขับออกมาเป็นปัสสาวะ บ่อยครั้งเข้าร่างกายอาจขาดน้ำ การกำจัดโปรตีนส่วนเกินในขั้นตอนของไต หากยังทำงานหนัก การขับปัสสาวะนั้นจะทำให้แคลเซียมซึมออกมาเจือปนกับปัสสาวะและเป็นสาเหตุหนึ่งของโรคกระดูกพรุน นอกจากนี้ในเนื้อสัตว์ยังมีฟอสฟอรัส ที่มีผลต่อการกระตุ้นต่อมพาราไทรอยด์ ให้หลั่งฮอร์โมนละลายแคลเซียมให้ปล่อยลอยในกระแสเลือด ก่อนไปจับตัวตามข้อเท้า ข้อสะโพก ข้อสันหลัง อันเป็นที่มาของโรคข้อกระดูกเสื่อม การรับประทานอาหาร หากเน้นแต่เนื้อสัตว์ WHO หรือองค์การอนามัยโลก บอกว่าเป็นการเพิ่มความเสี่ยงป่วยด้วยโรคหัวใจและมะเร็ง ทั้งทำให้อายุสั้น สอดคล้องกับลักษณะการกินของชาวเอสกีโม ที่เน้นกินเนื้อกับไขมัน ร่างกายเสื่อมโทรม แก่เร็ว อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 27 ปี ขณะที่ผู้คนที่อายุในแถบเขา ไม่ได้กินเนื้อสัตว์บ่อย ๆ เน้นกินพืชผัก กลับมีอายุยืน อยู่ได้นานถึง 110 ปี ในร่างกายคนเราเกิดมามีเซลล์อยู่ทั่วร่างกาย 50 ล้านล้านเซลล์ แต่ละเซลล์สามารถแบ่งตัวได้ 50 ครั้ง ครั้งหนึ่งมีอายุ 2 ปี เพราะฉะนั้นอายุขัยของคนเราสามารถอยู่ได้ถึง 100 ปี แต่ทุกวันนี้ พฤติกรรมการกิน การอยู่ที่ไม่เหมาะสมทำลายเซลล์นั้นละเป็นการทำให้อายุสั้นลงเรื่อย (กรมประชาสัมพันธ์, 2560: 1)

สรุป

ผลการศึกษาครั้งนี้ จากการวิเคราะห์และประเมินทั้ง 2 ข้อข้างต้นดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อสรุปจากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จนนำมาสู่ข้อสรุปของคำถามงานวิจัยในครั้งนี้ ที่ว่า “การบริโภคอาหารตามหลักการการแพทย์วิถีธรรมมีหลักการอย่างไร และการดูแลสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ ผ่านการบริโภคอาหารตามหลักการการแพทย์วิถีธรรมมีวิธีการอย่างไร” คำตอบที่ได้จากงานวิจัยชิ้นนี้คือ อาหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปรับสมดุลของร่างกาย สามารถส่งผลให้ร่างกายมีความแข็งแรงหรืออ่อนแอ ก่อให้เกิดโรค ทำให้อาการแย่ลงหรือหายจากโรคได้ ดังนั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้สนใจดูแลสุขภาพด้วยอาหารควรจะได้ศึกษาก็คือ อาหารและพืชผักชนิดใดที่มีฤทธิ์ร้อน ชนิดใดมีฤทธิ์เย็นเพื่อจะได้ใช้ปรับสมดุลของร่างกายได้ถูกต้อง ยาเม็ดที่ 7 รับประทานอาหารปรับสมดุล เน้นทานทานมังสวิรัต ทานพืชเป็นหลัก (พืชที่ปลูกเองโดยไร้สารพิษ หรือพืชที่ขึ้นเองตาม ธรรมชาติเป็นพืชที่ดีที่สุด) ควรลด ละ เลิกเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์เท่าที่จะทำได้ รสชาติจืด ประุงรสด้วยเกลืออย่างเดียวน สบาย คือ เลือกใช้ชนิดของพืชที่ถูกสมดุลร้อนเย็นกับชีวิต ใช้พืชพรรณ 9 คือ พืชทุก

ชนิดที่ปลูกง่าย บำรุงง่าย เจริญเติบโตง่ายไม่ยุ่งยาก ไม่ซับซ้อน มีความแข็งแรงทนทาน มีโรคและแมลงทำลายน้อย เป็นประโยชน์ต่อชีวิต **การกินอาหารตามลำดับ** เป็นการกินอาหารตามลำดับจากย่อยง่ายไปสู่ยากและตามลำดับการคุ้มครองเซลล์เนื้อเยื่อของร่างกาย **การเคี้ยวอาหารให้ละเอียด** ก็นับเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้ระบบย่อยไม่ทำงานหนักเกินไป ดูดซึมง่าย และในขณะที่เคี้ยวอาหารให้ละเอียด จะทำให้ได้พลังงาน (พลังชีวิต) จากอาหารที่ถูกบดย่อยให้เล็กลง ยิ่งเคี้ยวละเอียดมากเท่าไร ก็จะทำให้เราได้รับพลังชีวิตมากเท่านั้น

การรับประทานอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมนั้นส่งผลให้ร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่วเบาสบาย ควบคุมการทำงาน จิตใจมีความสงบ ร่มเย็น มีสมาธิตั้งมั่นในการการปฏิบัติศีล ทำให้เป็นสังคมคนดีมีศีลมาอยู่ร่วมกัน โดยมีหมอเขียวเป็นผู้นำ มีการเอื้อเฟื้อแบ่งปัน อาหารของใช้ สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อยู่กันอย่างสาธารณโลกี (ปลูกอยู่ ปลูกกิน กินใช้ร่วมกัน) ด้วยกันอย่างสงบ สันติ ซึ่งทำให้จิตวิญญาณของพี่น้องแพทย์วิถีธรรม มีจิตสาธารณะทำงานฟรีไม่รับค่าตอบแทน ในการพึ่งตนและช่วยคนให้พ้นทุกข์ ทำกิจกรรมการทำงานที่เป็นประโยชน์ด้วยความสุขใจเต็มใจ เป็นประโยชน์สูงสุดที่แท้จริงทั้งต่อตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ควรมีนโยบายให้พระภิกษุสงฆ์ได้มีโอกาส มาศึกษาองค์ความรู้ตาม “ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรม” (ตามความสมัครใจ) เพื่อให้ท่านสามารถพึ่งตน ด้านสุขภาพได้ และเพื่อเป็นตัวอย่างของการนำธรรมะของพระพุทธเจ้ามาใช้ในชีวิตได้จริง ซึ่งจะเป็นอย่างให้แก่ประชาชน ทั้งในด้าน การประมาณการบริโภค การลดกิเลสและอัตตาในตน การมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย การฝึกฝนสู่ความเป็นพุทธะ เป็นต้น ซึ่งจะนำไปสู่ความรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ความสงบสุข/ความเข้มแข็ง/ความมั่นคงของสังคม ประเทศชาติ และนำไปสู่การเกื้อกูลมวลมนุษยชาติในระดับโลก

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบสุขภาพของประเทศ ควรมีนโยบายให้เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขทุกระดับได้มีโอกาสมาศึกษาองค์ความรู้ตาม “ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรม” (ตามความสมัครใจ) เพื่อให้ท่านสามารถพึ่งตน ด้านสุขภาพได้ ซึ่งจะเป็นอย่างให้แก่ประชาชน ให้มีความ ตระหนักและเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในสุขภาพของตน ตระหนักถึงทุกขโทษภัยในการใช้ชีวิตที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของระบบสุขภาพของ ประเทศไทย เช่น ช่วยลดงบประมาณด้านสาธารณสุข (ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า จะสามารถลด งบประมาณได้ไม่ต่ำกว่า 100 เท่า หากสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ) ลดปัญหาบุคลากรขาดแคลน ลดปัญหาภาระงานที่หนักมากเกินไปของบุคลากรสาธารณสุข ลดปัญหาวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ขาดแคลน ลดปัญหาผู้ป่วยล้นโรงพยาบาล อันจะเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน และเป็น ต้นแบบของการจัดการระบบสุขภาพในระดับโลก

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาของประเทศ ควรมีนโยบายให้ครู/อาจารย์/ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ในทุกระดับได้มีโอกาสมาศึกษาองค์ความรู้ตาม “ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรม” (ตามความสมัครใจ)

เพื่อให้ท่านเหล่านั้นสามารถพึ่งตนด้านสุขภาพได้ ครู/อาจารย์ ควรเป็นตัวอย่างของการพึ่งตนให้แก่นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา ซึ่งจะทำให้ระบบการศึกษาเกิดความรุ่งเรือง เพราะเป็นการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อทุกชีวิต เป็นการศึกษาที่สร้างความสงบสุข/ความเข้มแข็ง/ความมั่นคง ให้แก่สังคมประเทศชาติ และนำไปสู่การเกื้อกูลมวลมนุษยชาติในระดับโลก

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรมีนโยบายให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับและประชาชนที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสศึกษาองค์ความรู้ตาม “ศาสตร์การแพทย์วิถีธรรม” (ตามความสมัครใจ) เพื่อให้ท่านเหล่านั้นสามารถพัฒนาศักยภาพของตนในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านสุขภาพ กาย สุขภาพจิต สังคม ปัญญาสู่ความพ้นทุกข์ เศรษฐกิจ คุณภาพชีวิตโดยรวม ซึ่งเป็นการสร้าง ทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพ มีคุณค่าและมีคุณธรรม ให้แก่สังคมประเทศชาติ อันจะทำให้ ประเทศชาติเกิดความรุ่งเรือง เป็นประโยชน์ต่อทุกชีวิต เป็นประเทศที่มีความสงบสุข/ความเข้มแข็ง/ ความมั่นคง และนำไปสู่การเกื้อกูลมวลมนุษยชาติในระดับโลก

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) ระดับบุคคล ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการสร้างสุขภาวะในตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นเท่าที่จะพึงทำได้
- 2) ระดับองค์กร (ทั้งภาครัฐและเอกชน) ควรนำผลการวิจัยไปใช้สร้างสุขภาวะของคนในองค์กร และใช้เป็นนโยบายเกื้อกูลมวลมนุษยชาติตามบทบาทหน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ (ซึ่งควรเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้คนที่เกี่ยวข้อง)
- 3) ระดับประเทศชาติควรนำผลการวิจัยไปใช้สร้างสุขภาวะของประชาชนในประเทศ (เป็นนโยบายของชาติ) และใช้เป็นนโยบายเกื้อกูลมวลมนุษยชาติ ตามบทบาทหน้าที่และความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน (ซึ่งควรเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้คนที่เกี่ยวข้อง)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาประสิทธิผลของการรับประทานอาหารตามหลักการแพทย์วิถีธรรมโดยมีการเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการรับประทานปรับสมดุลตามหลักการแพทย์วิถีธรรมระหว่างกลุ่มตัวอย่างการรับประทานอาหารสูตร 1 พลังพุทธย่ำยี่มารเพียงอย่างเดียว และกลุ่มตัวอย่างการรับประทานอาหารสูตร 2 นื่องพุทธเพียงอย่างเดียว และการรับประทานอาหารสูตร 1 พลังพุทธย่ำยี่มารและอาหารสูตร 2 นื่องพุทธ

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2560). เสพติดเนื้อสัตว์ทำอายุสั้น. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน, 2566, จาก http://www.prd.go.th/ewt_news.php?nid=3137.
- กองการแพทย์ทางเลือก. (2551). ตำราวิชาการอาหารเพื่อสุขภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จิรนนท์ ทับเนียม, วัชรพงษ์ วัฒนกุล, มนัส สุวรรณ และภัทรวุฒิ สมยานะ. (2566). อาหารมังสวิรัติ แบบแพทย์วิถีธรรมบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ใจเพชร กล้าจน. (2553). ความเจ็บป่วยกับการดูแลสุขภาพแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตามหลักแพทย์ทางเลือกวิถีพุทธ ของศูนย์เรียนรู้สุขภาพพึ่งตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สวนป่า นาบุญ อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ใจเพชร กล้าจน. (2562). วรสารวิชาการวิชชาารม. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ประเวศ วะสี. (2543). สุขภาพในฐานะอุดมการณ์ของมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- พิมพ์ชนก เขียวคราม. (2562). พฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (รายงานการวิจัย). นครปฐม: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอมอร แซ่ลิ้ม. (2560). ผลของการเสริมพลังต่อพฤติกรรมลดละเลิกการบริโภคเนื้อสัตว์และภาวะสุขภาพ ของผู้เข้าอบรมแพทย์วิถีธรรม (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.52

พุทธวิพากษ์พิธีกรรม

Ritual Criticism in Buddhist Perspectives

พระวินัย จันทวนโณ สุนิมิตร¹ & พระศรีวินยาภรณ์²Phra Vinai Candavanṇo Sunimit^{1*} & Phrasrivinayaphon²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. พระวินัย จันทวนโณ สุนิมิตร*

Phra Vinai Candavanṇo Sunimit

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate School, Mahamakut Buddhist

University, Thailand.

Email: winaisunimit1962@gmail.com

2. พระศรีวินยาภรณ์, ดร.

Phrasrivinayaphon, Dr.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate School, Mahamakut Buddhist

University, Thailand.

Email: srivin2558@gmail.com

คำสำคัญ

พุทธวิพากษ์; พิธีกรรม

Keywords:

Ritual Criticism; Ritual

Article history:

Received: 21/02/2024

Revised: 22/04/2024

Accepted: 04/06/2024

Available online: 24/08/2024

How to Cite:

Sunimit, P.V.C. & Phrasrivinayaphon.
(2024). Ritual Criticism in Buddhist
Perspectives. *Journal Dhamma for Life*,
30(3), 352-366.

ABSTRACT

This research paper has the following objectives: 1) to study Ritual, 2) to study Ritual Criticism, and 3) to Ritual Criticism in Buddhist Perspectives. The qualitative research. Which focuses on document research mainly by researching primary and secondary documents.

The results showed that: 1) Rituals are actions that are a way to achieve results or lead to the desired results It is the act of a group of people meeting together and creating a ceremony to meet the needs of living together. Criticizing rituals in Thailand It arises from belief in mysterious supernatural powers and religion which includes traditional beliefs, Buddhism, Brahmanism-Hinduism. and beliefs from ethnic groups that have come into contact with each other. 2) Beliefs and desires lead to the emergence of rituals. Criticizing the ritual, it is the use of emotions to judge and analyze the performance of a particular ritual to see what causes this ritual to occur. And what effect does that ritual hope to have on a person or community in that society, with important implications tied to beliefs, religion, society, with various cultures and traditions that have been passed down since ancient times as a link. 3) Buddhism has many rituals which have an effect on creating religious consciousness and affecting the way of life in Thai society. by Buddhist ritual the results of the ritual will focus on freedom from suffering and living a happy life. And that ritual still helps to keep Buddhism alive. This Buddhist ritual is indispensable. Because the ritual brings the masses together into a single unit and has common feelings, making the religion stable and coexistent with humanity.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาพิธีกรรม 2) เพื่อศึกษาวิพากษ์พิธีกรรม และ 3) เพื่อพุทธวิพากษ์พิธีกรรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นวิจัยเอกสารเป็นหลัก โดยการศึกษาค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิและเอกสารทุติยภูมิ

ผลการวิจัย พบว่า 1) พิธีกรรม เป็นการกระทำที่เป็นวิธีที่จะให้สำเร็จผล หรือนำไปสู่ผลที่ต้องการ เป็นการกระทำของกลุ่มคนที่มาพบปะสังสรรค์และสร้างแบบแผนพิธีขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน การวิพากษ์พิธีกรรมในประเทศไทยนั้น เกิดจากความเชื่อในอำนาจลี้ลับเหนือธรรมชาติและศาสนาอันประกอบด้วยความเชื่อดั้งเดิม พระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และความเชื่อจากชาติพันธุ์ที่ได้มีการติดต่อไปมาหาสู่กัน 2) ความเชื่อ ความต้องการ นำมาซึ่งการเกิดพิธีกรรมขึ้น การวิพากษ์พิธีกรรมนั้น เป็นการใช้อารมณ์ความรู้สึกไปตัดสินวิเคราะห์ในการประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ ว่ามีสาเหตุเกิดจากอะไรถึงได้มีพิธีกรรมนี้ และพิธีกรรมนั้น ๆ หวังผลอะไรให้เกิดขึ้นแก่บุคคล หรือชุมชนในสังคมนั้น ๆ โดยมีนัยยะสำคัญที่ผูกพันอยู่กับความเชื่อ ศาสนา สังคม โดยมีวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณเป็นตัวเชื่อม 3) พระพุทธศาสนามีพิธีกรรมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีผลต่อการสร้างจิตสำนึกทางศาสนาและมีผลต่อวิถีชีวิตในสังคมไทย โดยพุทธพิธีกรรม ผลของพิธีกรรมจะมุ่งเน้นไปเพื่อความพ้นทุกข์และดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และพิธีกรรมนั้นยังมีส่วนช่วยให้พระพุทธศาสนาคงอยู่ ซึ่งพุทธพิธีกรรมนี้จะขาดเสียมิได้ เพราะพิธีกรรมนั้นทำให้เกิดการรวมมวลชนเข้าด้วยกันให้เป็นหน่วยเดียวกันมีความรู้สึกร่วมกันทำให้พระศาสนามั่นคงและอยู่คู่มนุษยชาติต่อไป

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นท่ามกลางสังคมพราหมณ์ แม้แต่พระพุทธเจ้าและพุทธสาวกสมัยแรก ๆ ก็เคยนับถือศาสนาพราหมณ์ หรือเคยเกี่ยวข้องกับบรรณะพราหมณ์มาก่อน ในนิทานชาดกเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในบางกรณีก็จะมีพราหมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ มีอิทธิพลต่อกันและกัน สังคมไทยส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนาก็จริง แต่ก็ยังมีความเชื่อดั้งเดิมและความเชื่อเรื่องต่าง ๆ ผสมผสานกัน ทั้งนี้เพราะก่อนที่คนไทยจะนับถือพระพุทธศาสนานั้น ได้มีการนับถือศาสนาผี อันเป็นศาสนาปฐมบรรพท์มาก่อน แล้ว ต่อมายังได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเข้ามา จึงทำให้การผสมผสานองค์ประกอบของความเชื่อต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งที่ผู้นับถือศาสนาจะปฏิเสธมิได้เลยก็คือ การปฏิบัติพิธีกรรม ซึ่งพระพุทธศาสนาก็มีพิธีกรรม หรือศาสนพิธีด้วยเช่นกัน เช่น พิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีรักษาศีลอุโบสถ เป็นต้น

พิธีกรรมของพระพุทธศาสนานั้นเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากพุทธบัญญัติ เป็นพิธีการเกี่ยวกับ วินัยสงฆ์ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้ จะต้องปฏิบัติพิธีกรรมนั้นให้ถูกต้องตามที่ได้บัญญัติไว้ และ พิธีกรรมที่พัฒนาขึ้นใน

ท้องถิ่น คือ พิธีกรรมที่พุทธศาสนิกชนในท้องถิ่นได้กำหนดขึ้น โดยมีการ ผสมผสานขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้เข้ากับกิจกรรมทางพุทธศาสนา และได้ปฏิบัติสืบต่อกัน มาจนเป็นประเพณีหลักปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งมีหลักการปฏิบัติ คือ ความถูกต้องตามพุทธบัญญัติ มีความเหมาะสมประหยัดและภาวะทางเศรษฐกิจที่จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับต้องคุ้มค่า พิธีกรรมนั้นมีความสำคัญต่อคุณค่าทางด้านจิตใจ ทำให้ศาสนามีความศักดิ์สิทธิ์ ส่งเสริมความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ที่ดั้งเดิมเป็นการสร้างสมวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

ความเชื่อเรื่องพิธีกรรมเริ่มต้นมาจากการนับถือธรรมชาติ และพัฒนามา นับถือเทพเจ้าจึงนำมาสู่การประกอบพิธีกรรม ก่อนที่พระพุทธศาสนาจะเข้ามา และได้รับการยอมรับจากหมู่คนไทย แต่เมื่อพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประเภทเทวนิยม ต่างจากศาสนาดั้งเดิมที่เป็นประเภทเทวนิยม จึงได้เกิดการผสมผสานจนได้รับการยอมรับ และนิยมแพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลต่อคติความเชื่อของชาวพุทธเป็นอย่างมากที่นับถือพระพุทธศาสนา รวมทั้งมีผลต่อวิถีชีวิตวิถีคิดตามคติความเชื่อในหมู่ชาวพุทธโดยทั่วไปจวบจนปัจจุบันนี้

พิธีกรรมของพระพุทธศาสนาทั้งที่เป็นพิธีที่เกี่ยวกับศาสนาชีวิตและประเพณีในประเทศไทย หากจะทำการวิพากษ์นั้นมีการผสมผสานกับความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติของแต่ละท้องถิ่นที่บ่มเพาะมาอย่างยาวนาน เพื่อให้สาธุชนแต่ละคนได้เข้าถึงหลักการตั้งแต่ขั้นต้นตลอดจนถึงขั้นสูงผ่านทางพิธีกรรม โดยประยุกต์เข้ากับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้คนเข้าใจพุทธวิพากษ์พิธีกรรมจึงเป็นที่มาของการทำวิจัยในครั้งนี้ พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนามีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความเคารพในพระรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์บุคคลสำคัญ บรรพบุรุษ และยังช่วยทำให้บรรยากาศในการประกอบพิธีดูศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคม และนอกจากนี้พิธีกรรมยังใช้เป็นสื่อถึงการแสดงออก เพื่อประโยชน์ของผู้เข้าร่วมพิธีกรรมในการสืบทอดความรู้และหลักธรรมต่าง ๆ เช่น ความกตัญญู ความสามัคคี และอื่น ๆ รวมถึงการเพิ่มขวัญและกำลังใจ สร้างความสุขกายสบายใจ และก่อให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาไปสู่คนรุ่นหลังได้ต่อไปอีกด้วย ทั้งนี้ในการศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรมนั้นจะละเลยการทำความเข้าใจคำสอนในการประกอบพิธีกรรมนั้นมิได้เลย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัย เนื่องด้วยเรื่องพิธีกรรมที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและการดำรงชีวิตของพุทธศาสนิกชนมาอย่างช้านานจวบจนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังมีความเชื่อ หรือเคลือบแคลงสงสัยในเรื่องของการปฏิบัติพิธีกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งพิธีกรรมบางอย่างไม่มีปรากฏในพุทธบัญญัติ เพื่อให้ถูกต้องตามหลักพุทธบัญญัติของพระพุทธศาสนาและชาวพุทธทั้งหลายจะได้เข้าใจถึงหลักศาสนพิธี และพิธีกรรมของพระพุทธศาสนากับพิธีกรรมที่ผสมผสานกับความเชื่อท้องถิ่น จะได้ไม่เกิดความเชื่อ หรือเคลือบแคลงสงสัยอีกต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรมนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับพิธีกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นปฏฐานต่อการวิจัย ซึ่งในที่นี้ ผู้วิจัยจะนำมากล่าวโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2539, หน้า 49-51.) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ “พิธีกรรมใครว่าไม่สำคัญ” ว่า ถ้าขาดพิธีกรรมแล้วพระพุทธศาสนาที่เป็นแก่นแท้ก็จะดำรงอยู่ได้ลำบากเช่นกัน แม้ว่าพิธีกรรมจะเป็นเพียงเปลือกไม่ใช่แก่นของศาสนาก็ตามดังความตอนหนึ่งดังต่อไปนี้ ถ้าพระพุทธศาสนาเหลือแต่พิธีกรรมจริง แต่พิธีกรรมนั้นยังมี ความหมายและเนื้อหาสาระถูกต้องปัญหาก็ยังไม่ร้ายแรงนัก แต่สภาพในทางสังคมในปัจจุบันนี้ พิธีกรรมที่เคยปฏิบัติมา บางอย่างนั้นห่างไกลจากความหมายเดิม เลือนราง หรือคลาดเคลื่อนออกไปจนกลายเป็นรูปแบบที่ไม่มีเนื้อหาสาระ เป็นเปลือกที่มีเนื้ออย่างอื่นเข้ามาแทนเนื้อแท้แล้ว แต่สังฆกรรมหลายอย่างที่เป็นส่วนแก่นสาระสำคัญของพระวินัยก็ยังคงกลายเป็นพิธีกรรม

พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร จิตวธฺโน) และคณะ (2546, หน้า 8-9.) งานอวมงคล กล่าวไว้ในหนังสือ “ศาสนพิธี” ว่า งานพิธีที่เนื่องด้วยการตาย เรียกว่า งานอวมงคล ถึงแม้ว่าจะเป็นงานกับการตายก็ตาม เมื่อทำแล้วก็เกิดบุญกุศลแก่ผู้ทำและผู้ร่วมงาน งานอวมงคลนั้นเป็นงานที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตาย การสูญเสียชีวิต เช่น งานสวดพระอภิธรรม สวดอภิธรรมสังคหะ งานฌาปนกิจมากบ้างน้อยบ้างตามแต่ความเหมาะสมและฐานะของเจ้าภาพทุกชั้นตอน และทุกงานก็จะมีเหมือนกันเกี่ยวกับพิธีกรรม ดังกล่าวมาแล้ว นอกจากนั้น พระสงฆ์จะต้องเตรียมตัวเกี่ยวกับการประกอบพิธีตามที่ได้รับนิมนต์แล้ว ยังต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับพิธีเจริญพระพุทธมนต์ พิธีสวดพระอภิธรรม พิธีสวดมาติกา พิธีสวดแจ้ง และพิธีพิเศษเฉพาะงานอื่น ๆ ทั้งนี้ พิธีทำบุญโดยหลักใหญ่พุทธศาสนิกชนถือว่าสำเร็จลงได้เป็นบุญพิธีอย่างแท้จริง ย่อมสำคัญอยู่ที่พระสงฆ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหาเศกสิทธิ์ รัตนโมลี (แก้วหางค์) (2559, หน้า 191-193.) จากการศึกษาเรื่อง “บูรณาการจัดการศาสนพิธีด้วยหลักการจัดการความรู้” พบว่า ควรนำแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management) มาบูรณาการกับศาสนพิธี เพื่อแก้ปัญหาพิธีกรรมถูกบิดเบือนต่างไปจากพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา งานวิจัยนี้ได้นำแนวคิดการจัดการความรู้ของโนนาเกและทาเกอิจิในชื่อที่เรียกว่า เกลิยความรู้ SECI เป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนและสร้างความรู้ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) การจัดให้คนมาปฏิสัมพันธ์กัน (Socialization) 2) การสื่อสารความรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน (Externalization) 3) การผนวกรวมความรู้เปิดเผยเข้าด้วยกัน (Combination) และ 4) การจารึก (Internalization) ซึ่งเป็นกระบวนการที่การแปลงความรู้จากความรู้เปิดเผย (Explicit Knowledge) กลับสู่ความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เป็นการนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานหรือใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นผลของการเชื่อมโยงความรู้แล้วนำความรู้นั้นมาปฏิบัติ เกิดเป็นประสบการณ์และปัญญา กลายเป็นความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge) เพื่อนำไปถ่ายทอดหมุนเวียนต่อเนื่อง

เรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด โดยใช้แนวความคิดของเกลียวความรู้ SECI และแนวคิด Tuna Model มาบูรณาการจัดการความรู้ในศาสนพิธีที่จำแนกเป็นกุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี และภิกขุพิธี จากการวิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับรูปแบบบูรณาการจัดการศาสนพิธีด้วยหลักการจัดการความรู้ ศาสนพิธีประกอบด้วย ความรู้เป็น Explicit Knowledge และ Tacit Knowledge ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ประเภทของศาสนพิธี 4 ประเภท คือ กุศลพิธี บุญพิธี ทานพิธี และภิกขุพิธี

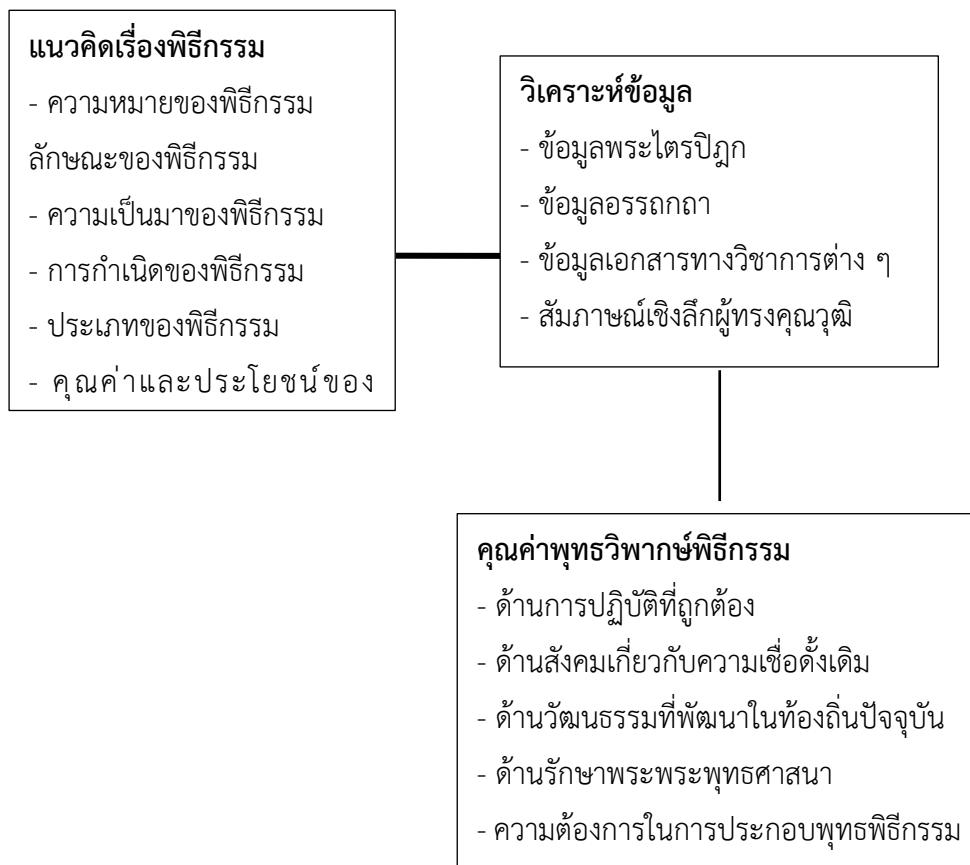
พระพิศาล วิสาโล (ผาสุกสถิตีพงศ์) (2562, หน้า ๖ (บทคัดย่อ).) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พิธีกรรมกับการสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท” พิธีกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท เป็นระเบียบดำเนินการเพื่อความสำเร็จ ไม่ใช่วิธีก่อให้เกิดอำนาจพิเศษดลบันดาลให้สำเร็จตามที่หวังเพียงแต่เป็นสื่อก่อให้เกิดผลด้านกาย วาจา จิต ปัญญา และสังคม มีการกระทำแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม ช่วยรักษาพระธรรมวินัยอีกแนวทางหนึ่ง การสวดมนต์เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพุทธกาล เป็นการท่อง การกล่าวธรรม การสวด การทรงพระธรรมวินัย มีลักษณะการเปล่งเสียงออกมาเพื่อประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม เพื่อความตั้งมั่นของพระสัทธรรมเป็นเครื่องให้ถึงวิมุตติ จิตเป็นสมาธิ เป็นพหุสูตร ไม่เป็นมลทิน เป็นบริวารของจิต ยินดีในบุญกุศล เพื่อความไม่เบียดเบียนไม่มีเวรไม่มีภัย ละความง่วง ผู้ได้ฟังบรรลุนิพพานได้ เป็นผู้อยู่ในธรรม ผู้ฟังธรรมเกิดความเลื่อมใส ย่อมได้รับความสรรเสริญ และเพื่อคุ้มครอง เพื่อรักษา เพื่อความไม่เบียดเบียน เพื่ออยู่สำราญ พิธีกรรมกับการสวดมนต์ คณสงฆ์จะทำการพิธีกรรมต้องมีการสวดมนต์ก่อนทั้งสิ้น พิธีกรรมกับคุณค่าการสวดมนต์ในงานสวดพระอภิธรรม และการสวดมนต์ก่อให้เกิดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในงานมงคล เช่น ขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น งานอวมงคล เช่น งานศพ การทำวัตรเช้า เย็นของพุทธบริษัท ก่อให้เกิดพิธีกรรมของพระสงฆ์ เช่น ทำวัตรเช้า-เย็น ส่วนคฤหัสถ์ เช่น สวดมนต์ข้ามปี เป็นต้น

ทวีศักดิ์ คุ้มณา (2561, หน้า 228.) ได้ศึกษา “คำสอนเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาท” ผลการวิจัยพบว่า พิธีกรรมเป็นระเบียบขั้นตอนการกระทำที่นำไปสู่เป้าหมายทั้งความต้องการทางใจ ความเชื่อและพิธีเฉลิมฉลอง พิธีกรรมทางศาสนานำไปสู่ความศรัทธาและศรัทธาต่อศาสนาของตนยิ่งขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติตามคำสอนในศาสนา ด้วยเหตุนี้ศาสนพิธีจึงเป็นองค์ประกอบของศาสนาประการหนึ่ง สำหรับพระพุทธศาสนาเถรวาททุกนิกายก็มีพิธีกรรมเป็นลักษณะเฉพาะของตนและใช้เป็นกุศโลบายในการเผยแผ่คำสอนด้วย พิธีกรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่นิยมประกอบในประเทศไทย คือ พิธีกินเจ พิธีทิ้งกระจาด และพิธีกฐิน คำสอนเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในพิธีกฐินก็คือ การปฏิบัติตนตามคุณธรรมของพระกษิติครรภโพธิสัตว์ที่มุ่งช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในนรก บำเพ็ญตนตามโพธิ-สัตตจริยาของท่านในฐานะผู้สั่งสมบารมียาวนาน คำสอนสำคัญในพิธีกฐินก็คือ ความกตัญญูต่อบุคคลที่มีต่อผู้มีพระคุณ กระทำทั้งตอนที่ท่านมีชีวิตและกระทำเมื่อท่านสิ้นชีวิตไปและเป็นการบำเพ็ญบุญอุทิศไปถึง บพพวตมณต์ทุกบทที่สื่อถึงความเคารพนอบน้อมระลึกต่อพระรัตนตรัย จึงนับว่า เป็นการปฏิบัติตามคำสอนโดยผ่านกิจกรรมทางพิธีกรรมนั่นเอง รูปแบบขององค์ความรู้ใหม่สำหรับการบูรณาการพิธีกรรมด้วยสัญลักษณ์ในพระพุทธศาสนาเถรวาทก็คือ การแปลงทุกกิจกรรมให้เป็นบุญสั่งสมเกื้อหนุนเพิ่มเติมบารมี ไม่แบ่งแยกธรรมออกจากชีวิต ชีวิตอยู่กับกิจกรรม กิจกรรมต้องเป็นบุญ บุญสั่งสมบารมีให้เต็ม จึงได้รูปแบบเรียกว่า “MMP” Model

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิพากษ์พิธีกรรมในมุมมองของจุดร่วมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในสังคมไทยเกี่ยวกับพิธีกรรม เพื่อนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้กับสังคมในศตวรรษที่ 21 อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการเผยแผ่หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ส่งเสริมให้มนุษย์มีการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างให้มากที่สุด อันเป็นการเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ได้จริงอีกด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพิธีกรรม
2. เพื่อศึกษาวิพากษ์พิธีกรรม
3. เพื่อพุทธวิพากษ์พิธีกรรม

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

- 1) ศึกษาพิธีกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก และเอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
- 2) ศึกษาพิธีกรรมที่ปรากฏอยู่ในเอกสาร หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การเก็บข้อมูลจากเรื่องเล่า (Story Telling) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)
- 3) ศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรม ที่มีต่อประเด็นปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวแล้วข้างต้น กล่าวคือ ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดพิธีกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรรมในความเชื่อดั้งเดิมกับพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา และผลกระทบจากพิธีกรรมที่มีต่อพระพุทธศาสนาเท่านั้น

สุดท้ายแล้วก็จะนำเสนอพุทธวิพากษ์พิธีกรรมแนวทางและการสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับพิธีกรรมในสังคมยุคปัจจุบัน โดยเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบและโมเดล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเน้นการวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก เพื่อพุทธวิพากษ์พิธีกรรมซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยมีดังนี้

รวบรวมข้อมูล

สำรวจข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) คือ คัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมคัมภีร์อื่น ๆ ทางพระพุทธศาสนา เถรวาท

รวบรวมข้อมูลจากเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) คือ ตำรา หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เอกสาร วารสาร บทความ งานเขียนที่เกี่ยวข้องทั่วไป แหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ หอสมุดแห่งชาติ, หอสมุดกลางมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย, หอสมุดคณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัย-มหามกุฏราชวิทยาลัย, หอสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, หอสมุดคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ หอสมุดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิเคราะห์ข้อมูล

- 1) นำข้อมูลที่ได้มาจากข้อที่ 1 มาทำการแยกแยะ จัดประเภท ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่วิจัย
- 2) ศึกษาข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 2.1 ด้วยการวิเคราะห์ อธิบายความและตีความให้ความหมายตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่วิจัย
- 3) ศึกษาข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 2.2 นำไปเขียนลงในบทต่าง ๆ ตามความสอดคล้องและเหมาะสมแก่เนื้อหาของการวิจัย
- 4) วิเคราะห์วิจารณ์ พร้อมทั้งเสนอแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธวิพากษ์พิธีกรรม ประกอบกับทัศนะของผู้วิจัยต่อไป

นำเสนอผลงานการวิจัย

ในการศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรมนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอนด้วยวิธีแบบบรรยายโวหารวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพตามความเหมาะสมแก่เนื้อหาในบทต่าง ๆ ตามลำดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาพุทธวิพากษ์พิธีกรรมแล้ว ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย มีดังนี้

1. ทำให้ทราบพิธีกรรม
2. ทำให้ทราบวิพากษ์พิธีกรรม
3. ทำให้ทราบพุทธวิพากษ์พิธีกรรม
4. ทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องพุทธวิพากษ์พิธีกรรมได้ใช้เป็นฐานข้อมูลในการค้นคว้าเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

ผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัย ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกรายบุคคลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามแบบเครื่องมือการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งอาศัยข้อมูลจากเอกสารทั้งของราชการและเอกชน มาประกอบการวิเคราะห์ รวบรวม และเรียบเรียง เพื่อใช้สนับสนุนในการตอบโจทย์วิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มปรากฏ ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์พุทธวิพากษ์พิธีกรรม

สรุปเป็นข้อค้นพบ (Fact Finding) ได้ว่าพุทธวิพากษ์พิธีกรรม สามารถกล่าวได้ว่า พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของไทยนั้นจะเป็นรูปแบบของพหุวัฒนธรรม พิธีกรรมที่เกิดขึ้นมานั้นส่วนหนึ่งเกิดจากหลักแห่งพระพุทธศาสนา อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความเชื่อดั้งเดิม ความเชื่ออื่น ๆ ที่เป็นไปตามยุคสมัยและความต้องการในท้องถิ่นตามวิถีชีวิตในชุมชนนั้น ๆ โดยสามารถจำแนกตามรูปแบบแห่งการปฏิบัติเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) พิธีกรรมบริสุทธิ์ หรือพิธีกรรมที่เป็นพุทธบัญญัติ เป็นพิธีการเกี่ยวกับวินัยสงฆ์ และพิธีกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับพุทธบริษัท 4 ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้อย่างไร จะต้องปฏิบัติพิธีกรรมนั้น ๆ ให้ถูกต้องตามพุทธบัญญัติ

2) พิธีกรรมประยุกต์ หรือพิธีกรรมที่ผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิม เป็นพิธีกรรมที่พัฒนาขึ้นในท้องถิ่น คือ พิธีกรรมที่พุทธศาสนิกชนในท้องถิ่นต่าง ๆ กำหนดขึ้น โดยมีการผสมผสานขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้เข้ากับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นประเพณี โดยคำนึงถึงหลักการปฏิบัติ 4 ประการ คือ 1. พุทธบัญญัติดั้งเดิม 2. ความเหมาะสมของพิธีกรรม 3. ภาวะทางเศรษฐกิจ และ 4. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอนของพิธีกรรมมีการสอดแทรกหลักธรรมและข้อคิดลงไปในรายละเอียดของพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ผลที่ได้จากการปฏิบัติพิธีกรรมทั้งผู้นำประกอบและผู้ร่วมก็คือ ความดีความงาม ความสุข

หนทางแห่งการดับทุกข์ อันประกอบไปด้วยบุญและกุศล ตามหลักการทางพระพุทธศาสนา ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะตน สอดคล้องกับวิถีชีวิตทั้งในด้านรูปธรรม (โลกียธรรม) และนามธรรม (โลกุตระธรรม)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

สรุปเป็นความจริงขั้นพื้นฐาน (Grounded Theory) ได้ว่า พิธีกรรม คือ การกระทำที่เป็นวิธีที่จะทำให้สำเร็จผล หรือนำไปสู่ผลที่ต้องการ ซึ่งปรากฏอยู่ในทุกสังคม สะท้อนถึงความหวัง ความปรารถนา ความหวาดกลัว และความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดและอารมณ์ของมนุษย์ ในแต่ละชุมชนในสังคมไทยต่างมีพิธีกรรมของกลุ่มเพื่อแสดงออกถึงความเชื่อของตนเองทั้งสิ้น เมื่อพิธีกรรมเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ อันเป็นลักษณะอย่างหนึ่งทางสังคมวัฒนธรรมของมนุษย์ พิธีกรรมจึงเป็นการกระทำของกลุ่มคนที่มาพบปะสังสรรค์และสร้างแบบแผนพิธีขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน โดยเราสามารถวิพากษ์ได้ คือ พิธีกรรมเป็นวิธีการกระทำของบุคคล หรือสถาบันทางสังคม เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามต้องการ ซึ่งต่อมากลายเป็นประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้ มีข้อค้นพบ (Fact Findings) ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และมีคุณค่าทางวิชาการ ซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป จึงนำมาอภิปรายผลโดยใช้หลักตรรกวิทยาในการให้เหตุผล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า พิธีกรรมเป็นลักษณะหนึ่งของการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อฝึกจิตใจ สร้างความเป็นระเบียบ ปลอดภัยทุกข์ สร้างความสุข เป็นต้น โดยมีเรื่องของศรัทธา ความศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อ และหลักการปฏิบัติเข้ามาเกี่ยวข้องระหว่างผู้ประกอบและผู้เข้าร่วมพิธี โดยมีขั้นตอนมีระเบียบแบบแผนที่ผู้ทำและผู้ร่วมพิธีกรรมต้องทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ทวิศักดิ์ คุ้มณา** “คำสอนเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาหายาน” พิธีกรรมนั้นเป็นเพียงส่วนประกอบไม่ใช่ตัวหลักการศาสนา เวลาจะประกอบพิธีกรรมจึงควรยึดถือเฉพาะที่เป็นหลักศาสนพิธี คือ ให้เข้าหลักการทำบุญทางศาสนา 3 ประการ คือ ทาน ศีล ภาวนา โดยตัดพิธีกรรมส่วนเกินซึ่งเป็นเหตุฟุ่มเฟือย เป็นสิ่งที่ทำต่อกันมาโดยไม่ทราบเหตุผลออกเสีย นอกจากต้องคำนึงถึงหลักศาสนพิธีแล้วต้องคำนึงถึงหลักเศรษฐกิจและหลักสังคมด้วย ดังนั้น ศาสนพิธีจึงต้องคงคู่ไว้กับแก่นธรรม แต่การประกอบศาสนพิธีอย่าติดเพียงแค่พิธีกรรมเท่านั้น ทั้งไม่ควรคิดว่าพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ทำกันอยู่นั้นเป็นตัวแท้เป็นแก่นศาสนา ความจริงพิธีกรรมเป็นเพียงส่วนประกอบภายนอกเพื่อเป็นทางผ่านให้เข้าถึงแก่น ธรรมหรือตัวแท้แห่งศาสนาเท่านั้นรวมความแล้ว ศาสนพิธีมีประโยชน์ คือ รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ คือ พิธีกรรมทางศาสนานั้นมีแบบแผนเป็นของตัวเอง โดยเฉพาะจึงเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งในแบบวัฒนธรรมของชาติ อาจเชิดชูเอกลักษณ์ของชาติไว้ได้ด้วยแบบอย่างนั้น เพราะเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองโดยเฉพาะ นับว่าเป็นเครื่องเชิดหน้าชูตาของชาติได้ทางหนึ่ง ส่งเสริมคุณค่าทางด้านจิตใจ คือทำให้ผู้ประกอบพิธีกรรมนั้น ๆ เบิกบานใจ เกิดความปิติสดชื่นขึ้นเพราะได้ประกอบพิธีกรรมนั้น

แล้ว เป็นการเตรียมใจไว้รองรับบุญกุศล หรือความดีอื่น ๆ ต่อไป และเป็นเหตุจูงใจให้ผู้พบเห็นปรารถนาจะทำตามอย่างบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ศรัณย์ ท้าวมิตร** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาเชิงวิเคราะห์หลักการปกครองที่ปรากฏในพิธีกรรมการทำงเด็กของชาวจีนในประเทศไทย” พิธีกรรมมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีให้มีสืบต่อไป พิธีกรรมเป็นการแสดงออกซึ่งความดีงามของสังคม พิธีกรรมในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ การปกครอง อันนำมาสู่ความนิยม ความต้องการของผู้ประกอบและผู้ร่วมพิธีกรรม การประกอบพิธีกรรมจะขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่ต้องการ การกำหนดวันเวลา และค่าใช้จ่าย ดังนั้น พิธีกรรม หรือพิธีกรรม คือ สิ่งที่ทำกันไปอย่างนั้นเองหรือสักแต่ทำเช่นพูดกันว่าทำพอเป็นพิธี กลายเป็นว่าไม่จริงไม่จัง ทำพอให้เห็นว่าได้ทำแล้ว แต่ที่จริงเดิมนั้น คือ การกระทำที่เป็นวิธีการ เพื่อจะให้สำเร็จผล เพื่อจะให้เกิดความเป็นจริงเป็นจัง เพื่อจะให้ได้ผลขึ้นมา เราจึงทำพิธีกรรม ฉะนั้น พิธีกรรมเป็นจุดนัดหมายให้ตั้งใจเริ่มทำการอย่างจริงจัง พิธีกรรมนี้จึงเป็นจุดนัดพบให้ทุกคนมารวมกัน เป็นจุดนัดหมายในการเตรียมตัว เตรียมกาย เตรียมวาจา เตรียมใจ ให้พร้อมที่จะทำเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่จะถึงการกระทำ ซึ่งพิธีกรรมถือเป็นวินัยพื้นฐานและสามารถนำคนให้ประสานเข้าในชีวิตชุมชนด้วย ตามที่กล่าวในเบื้องต้นแล้ว

ผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษาวิพากษ์พิธีกรรมนั้น ถ้าจะทำพิธีกรรมให้ถูกต้อง บรรลุเป้าหมาย หรือสำเร็จได้นั้น จะต้องเข้าใจความมุ่งหมายที่ผู้ประกอบและผู้เข้าร่วมพิธีว่าต้องการผลลัพธ์เช่นไร พิธีกรรมจึงกลายเป็นลักษณะรูปแบบเฉพาะที่ปรากฏในวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ พิธีกรรมต่าง ๆ ที่ประกอบขึ้นมาจากความไม่เบียดเบียนนั้นย่อมมีคุณค่าอยู่ในตัวของพิธีกรรมนั่นเอง ส่วนจะถือได้ว่ามีประโยชน์หรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้ประกอบและผู้เข้าร่วมพิธีจะมีความต้องการอะไรจากการทำพิธีกรรมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระประภัตร ปสนนจิตโต (แก้วดี)** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาพิธีงานศพของชาวพุทธบ้านบัวลาย ตำบลงพระราม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี” ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบสังคมดั้งเดิมเปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุ ต่างก็ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีผลต่อความเชื่อ ความศรัทธา ต่อพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ได้เคยทำได้เคยปฏิบัติมารวมถึงคนยุคถัดไปที่จะสืบต่อการประกอบพิธีกรรมเหล่านั้น พิธีกรรมนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์ทางสังคมที่แสดงถึงความคิด ความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าวทำให้มีผลต่อแบบแผนการปฏิบัติ หรือค่านิยม โครงสร้างของพิธีกรรม ที่ปรากฏเป็นประเพณีและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน เพราะในแต่ละช่วงของชีวิตคนเราย่อมมีวัฒนธรรมประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้องตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระมหาเศกสิทธิ์ รตนโมลี (แก้วทวงค์)** “บูรณาการจัดการศาสนพิธีด้วยหลักการจัดการความรู้” ได้กล่าวไว้ว่า พิธีกรรมอันประกอบด้วยตัวบุคคล สถานที่ สิ่งของที่ใช้ในการประกอบพิธี การสาธยาย วันเวลาที่ประกอบพิธี การแต่งกาย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญของพิธีในศาสนานั้น ๆ ด้วย เพราะขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติมีความสำคัญยิ่งต่อพิธีกรรมนั้น ๆ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็ง ความน่าเชื่อถือ อันจะนำไปสู่การสร้างศรัทธาร่วมของผู้พบเห็น บางพิธีกรรม

ความน่าทึ่งและน่าตื่นเต้นไม่ได้อยู่ที่จุดหมายปลายทางสำเร็จพิธีแล้ว หากแต่อยู่ที่ระหว่างประกอบพิธี สร้างความรู้สึกที่หยั่งลงสู่จิตใจของผู้เข้าร่วมพิธีให้เกิดความประทับใจ รู้สึกได้ทำในสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์และสูงส่ง

ผลการวิจัยพบว่า พุทธวิพากษ์พิธีกรรมในไทยนั้น จะประกอบไปด้วย พิธีกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับวินัยสงฆ์ และพิธีกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับพุทธบริษัท 4 โดยพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนานั้น ผลที่ได้ คือ บุญและกุศลนำมาซึ่งความดี อันประกอบด้วยศรัทธาและปัญญา มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งในการเป็นเครื่องน้อมนำศรัทธาที่จะนำพาให้เข้าถึงธรรมที่สูงขึ้นไปอีก เพราะว่าพิธีกรรมที่ทำด้วยหลักทาน ศีล ภาวนา และหลักศีล สมาธิ ปัญญา ประกอบด้วยอริยสัจ 4 และมรรคมีองค์ 8 ย่อมนำไปสู่ความน่าเลื่อมใสศรัทธาเกิดปัญญาและปลดปล่อยทุกข์สู่บรมสุข พิธีกรรมจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ผู้คนสนใจเกิดความประทับใจแล้วน้อมนำจิตให้อยากรู้อยากเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระทั้งเข้ามาในศาสนาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระพิศาล วิสาโล (ผาสุกสิทธิพงศ์)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์พิธีกรรมกับการสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท” กล่าวว่า เป็นพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ศาสนพิธี เช่น พิธีการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีรักษาศีลอุโบสถ ฯลฯ จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ พิธีกรรมที่เป็นพุทธบัญญัติ เป็นพิธีการเกี่ยวกับวินัยสงฆ์ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้ จะต้องปฏิบัติพิธีกรรมนั้นให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้ และพิธีกรรมที่พัฒนาขึ้นในท้องถิ่น คือพิธีกรรมที่พุทธศาสนิกชนในท้องถิ่นกำหนดขึ้น โดยมีการผสมผสานขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นให้เข้ากับกิจกรรมทางพุทธศาสนา และได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเป็นประเพณีหลักปฏิบัติทั่วไปเกี่ยวกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งมีหลักการปฏิบัติ 4 ประการ คือ ความถูกต้องตามพุทธบัญญัติ ความเหมาะสม ความประหยัด และภาวะทางเศรษฐกิจที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับต้องคุ้มค่า คุณประโยชน์ของพิธีกรรม มี 3 ประการ คือ มีคุณค่าทางจิตใจ ทำให้ศาสนามีความศักดิ์สิทธิ์ ส่งเสริมความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม ส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ที่ดีงาม เป็นการสร้างสมวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนพร เศรษฐกุล** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พิธีกรรมและศาสนพิธีก่อให้เกิดความสงบสุข เกิดความเรียบร้อยในสังคม ผู้ปฏิบัติเกิดความสุข เกิดกุศล และเพื่อให้เกิดความสามัคคีในสังคม เกิดความร่วมมือร่วมใจในการที่จะให้พระพุทธศาสนาคงอยู่และสืบทอดต่อไป พิธีกรรมต้องมีกระบวนการที่เรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือยยุ่งยากทุกคนยอมรับที่จะปฏิบัติได้ พร้อมกันนั้นก็เป็นการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีให้มีสืบไป เป็นการปลูกฝังให้คนรุ่นใหม่ได้เข้าใจหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ทำให้เกิดความรักความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะที่ร่วมทำพิธีกัน เป็นสิ่งชักนำให้พุทธศาสนิกชนเว้นจากการทำชั่ว ทำความดี มีจิตใจผ่องใส แสดงถึงความร่วมมือ เป็นการสร้างความเจริญทางจิตใจของคนในสังคม เกิดความสุขใจอิ่มเอมใจและเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของผู้ประพฤติปฏิบัติ เปรียบเทียบกับ**สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตโต)** ที่ท่านเจ้าประคุณได้กล่าวว่า พิธีกรรมเป็นส่วนเบื้องต้นของวินัย โดยเป็นส่วนที่สื่อถึงกับมวลชนส่วนใหญ่ หรือ พุทธบริษัท 4 โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น และจากการปฏิบัติพิธีกรรมที่เกิดขึ้นนี้ย่อมเป็นเครื่องพาสู่วินัยที่จะทำให้เข้าถึงเนื้อหาสาระที่เป็นธรรมะสูงขึ้นต่อไปได้ และอีกด้านหนึ่งในทางกลับกัน วินัยก็เป็นสิ่งที่ทำให้คนเราได้ค้นพบธรรมะ ซึ่งมีอยู่ในธรรมชาตินี้ให้ปรากฏขึ้นในโลกแห่งสมมติของมนุษย์ด้วย ดังนั้น

ถ้าจะให้พุทธพิธีกรรมดำรงอยู่ด้วยดีจะต้องทำให้พิธีกรรมนั้นเป็นเครื่องนำเข้าสู่วินัยที่สูงขึ้นไป เพื่อเข้าถึงธรรมในที่สุดและถ้าเมื่อใดพิธีกรรมเป็นที่ปรากฏแสดงตัวของบุคคลผู้เข้าถึงธรรมแล้ว ที่จะมาสื่อสารกับมหาชนได้สะดวก เมื่อนั้นก็เป็น ความสมบูรณ์แห่งความหมายและเป็นความสำเร็จแห่งความมุ่งหมายของพิธีกรรมเหล่านั้น การทำเรื่องใด ๆ ก็ตาม หากเรื่องนั้น ๆ มีระเบียบแบบแผนขั้นตอนในการปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งตัวผู้ทำและผู้เข้าร่วม ก็จะทราบระเบียบแบบแผนหรือขั้นตอนการปฏิบัติเหล่านั้นได้อย่างดี

สรุป

การวิจัยเรื่องพุทธวิพากษ์พิธีกรรม ทำให้ทราบถึงคุณค่าและประโยชน์อันเป็นสิ่งสำคัญในการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในสังคมไทย คุณค่าและประโยชน์ที่แท้จริงของพิธีกรรมนั้นโดยใจความสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์ เป็นไปเพื่อหนทางแห่งความหลุดพ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัยเรื่องพุทธวิพากษ์พิธีกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาพิธีกรรม 2. เพื่อศึกษาวิพากษ์พิธีกรรม และ 3. เพื่อพุทธวิพากษ์พิธีกรรม วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามเริ่มจากการเลือกพื้นที่ในการวิจัย การสำรวจพื้นที่ก่อนลงภาคสนามและการวางแผนก่อนการปฏิบัติงาน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือวิจัยในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth interview) เก็บข้อมูลจากเรื่องเล่า (Story Telling) และแบบศึกษาประวัติชีวิต (Life History) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) มีการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธี Triangulation Method การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมายตามเนื้อความหลัก (Content Analysis) ในภาพรวม และทำการสังเคราะห์ (Synthesis) ในประเด็นที่สำคัญ ๆ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาการโดยสรุปประเด็นได้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยมาดำเนินการจัดทำเป็นข้อเสนอแนะไว้เป็น 3 ระดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในทศวรรษพิธีกรรมสำคัญเกี่ยวกับวินัยสงฆ์และพิธีกรรมสำคัญเกี่ยวกับพุทธบริษัท 4 ได้มีพุทธบัญญัติและพุทธดำรัสไว้อย่างชัดเจนในหลักการปฏิบัติตามแต่ละสถานการณ์ต่าง ๆ เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จะมีแต่พิธีกรรมท้องถิ่นเท่านั้นที่อาจจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตดังที่กล่าวข้างต้น ซึ่งผลกระทบอาจจะมาจากความยุ่งยากซับซ้อน หรือไม่สามารเข้ากับสถานการณ์สังคม วิถีชีวิต และสนองต่อความต้องการของพุทธศาสนิกชนในอนาคตได้ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับรัฐ คณะสงฆ์ ผู้ที่ประกอบพิธีกรรม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดพิธีกรรมว่าควรสนับสนุนส่งเสริมพุทธบริษัท 4 ทั้งที่เป็นเยาวชนและวัยหนุ่มสาวยุคใหม่ หรือคนรุ่น Generation Alpha ที่เป็นกำลังสำคัญต่อการสืบทอดพิธีกรรมในอนาคต ได้เข้ารับการศึกษาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพิธีกรรมทั้งพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมท้องถิ่น จัดเป็น

หลักสูตรท้องถิ่นภาคบังคับในสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน เพราะเป็นโอกาสที่จะช่วยอนุรักษ์สืบทอดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอันทรงคุณค่าได้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

สร้างเสริมความเข้าใจในการปฏิบัติพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาระหว่างวัด บ้าน ชุมชน (บวร) ให้พุทธศาสนิกชนรู้ถึงคุณค่าของพุทธพิธีกรรม คือ การปฏิบัติที่ถูกต้อง เข้าใจพิธีกรรมในบริบทของความเชื่อดั้งเดิม ความเชื่อใหม่ และความเชื่อทางพระพุทธศาสนา นำไปสู่การพัฒนาทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และรักษาทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องวิพากษ์พุทธพิธีกรรมในสังคมไทย
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการประกอบพิธีกรรมท้องถิ่นของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย
4. ควรศึกษาวิจัยเรื่องวิพากษ์อิทธิพลมนตรยานที่ปรากฏในพิธีกรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2560). *ศาสนพิธีและมารยาทไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- กิ่งแก้ว อรรถาภรณ์. (2533). *ลักษณะพิธีกรรมในสังคมไทย*. ไทยคดีศึกษา: อารยธรรม. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *การคิดเชิงวิพากษ์* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ชัคเชส มีเดีย.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2553). *เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- คณาจารย์มหาจุฬา. (2558). *มงคลดัตถปิณี เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. (2530). ความเชื่อและพิธีกรรมของคนไทย. ใน *วัฒนธรรมพื้นบ้าน: คติความเชื่อ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ติฆัมพร เอี่ยมเรไร. (2556). *การใช้ทฤษฎีวิพากษ์ในงานวิจัย: มาร์กซิสม์และแนวคิดพื้นฐาน* (เอกสารประกอบการบรรยายรายวิชาสัมมนาการสื่อสาร 5). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทวีศักดิ์ คูวัฒนา. (2561). คำสอนเชิงสัญลักษณ์ที่ปรากฏในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนามหายาน. *วิทยานิพนธ์ศาสนาสตรดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

- ธิดา โมสิกรัตน์ และจำนงค์ ทองประเสริฐ. (2543). ศาสนาและพิธีกรรมของไทย. ใน *เอกสารการสอนชุด วิชาไทยคดีศึกษา หน่วยที่ 8-15* (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ชุด 45 เล่ม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2539). *พิธีกรรมใครว่าไม่สำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ) และคณะทำงานชุดศาสนพิธี. (2546). *เรื่องศาสนพิธี: เอกสารประกอบการอบรมครูสอนพระพุทธศาสนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2551). *พุทธธรรม ฉบับขยายความ* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิก จำกัด.
- พระมหาเศกสิทธิ์ รัตนโมลี (แก้วหวงศ์). (2559). *บูรณาการจัดการศาสนพิธีด้วยหลักการจัดการความรู้*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี. (2557). *งานพุทธชนันต์โลก 2600 ปี: คุณค่าและประโยชน์ของศาสนพิธี*. กรุงเทพมหานคร: ประสานใจ.
- พระประภัสสร ปสนนจิตโต (แก้วดี). (2561). *การศึกษาพิธีงานศพของชาวพุทธบ้านบัวลาย ตำบลดงพระราม อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- พระพิศาล วิสาโล (ผาสกุลสิทธิพงศ์). (2562). *ศึกษาวิเคราะห์พิธีกรรมกับการสวดมนต์ในพระพุทธศาสนาเถรวาท*. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ศรัณย์ ท้าวมิตร. (2559). *ศึกษาเชิงวิเคราะห์หลักการปกครองที่ปรากฏในพิธีกรรมการทำงเด็กของชาวจีนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สุเมธ เมธาวิทยานุกูล. (2532). *สังกัปพิธีกรรม*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เสรี พงศ์พิศ. (2544). ภูมิปัญญาชาวบ้าน. *นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 1(3), 31-34.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2559). *การปฏิบัติพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา*. สืบค้นจาก <http://www.onab.go.th/service/.html>

-
- Cottrell, S. *Critical Thinking Skills: Developing Effective Analysis and Argument*. New York: Palgrave Macmillan. 2005.
- Durkheim. Translated by Joseph Ward Swain. New York, *The Totem and Society*, (New York: The Macmillan Co., The Nation), 103, July 1916, p. 39-40.
- Huang, *The foundation for Critical Thinking: พื้นฐานการคิดเชิงวิพากษ์*, ตีพิมพ์ออนไลน์เมื่อ 11 พฤศจิกายน 2563. เว็บไซต์ <https://www.criticalthinking.org/pages/defining-criticalthinking/766/>, สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2564.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.53

The Role of SME Banking in Poverty Reduction and Financial Development in Bangladesh

Nawazeesh Muhammad Ali¹, Wanakiti Wanasilp^{2*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. Nawazeesh Muhammad Ali
International Political Economy
and Development, Faculty of Economics,
Rangsit University, Thailand.
Email: nawazeesh.a63@rsu.ac.th

Corresponding Author: *

2. Assoc.Prof.Dr.Wanakiti Wanasilp
International Political Economy
and Development, Faculty of Economics,
Rangsit University, Thailand.
Email: wanakiti@rsu.ac.th

Keywords:

SME Banking; Poverty Alleviation; Financial
Development; Bangladesh

Article history:

Received: 18/04/2024

Revised: 02/06/2024

Accepted: 06/07/2024

Available online: 27/08/2024

How to Cite:

Ali, N.M. & Wanasilp, W. (2024). The
Role of SME Banking in Poverty
Reduction and Financial Development in
Bangladesh. *Journal Dhamma for Life*,
30 (3), 367-377.

ABSTRACT

This research investigates the influence of Small and Medium-sized Enterprise (SME) banking on poverty alleviation and financial development in Bangladesh. Utilizing a qualitative methodology, the study conducted in-depth interviews with eight purposively selected experts based in Dhaka, Bangladesh. These participants included professionals from SME banking sectors, financial development policymakers and regulators, development practitioners engaged with SMEs, and academics specializing in SME finance and development. The data collected underwent a rigorous content analysis, revealing that Bangladesh's significant economic growth has been largely driven by SME development, which has positively impacted GDP and employment rates. SME banking has played a crucial role in this growth by providing essential financial services that support business expansion and innovation. Additionally, SME banking has promoted financial inclusion by specifically targeting historically underserved communities, contributing to a more equitable and thriving society. The findings of this study enhance the existing literature on the role of SME banking in poverty reduction and financial development. The insights gained have substantial implications for policymakers, financial institutions, and the academic community both within Bangladesh and in a broader international context.

Introduction

The intricate relationship between financial development and poverty alleviation is increasingly recognized in developing countries, with Small and Medium-sized Enterprises (SMEs) at the heart of this nexus (Hou & Fang, 2023; Elumah et al., 2024). SMEs are globally defined by various criteria such as total and fixed assets, sales volume, workforce size, or a blend of these elements. Employee count is the most common metric, with the European Union categorizing SMEs as entities with up to 250 employees, while the United States considers businesses with fewer than 500 employees as SMEs. These enterprises play pivotal roles in job creation, economic growth, and innovation, establishing themselves as crucial agents in global socioeconomic progress (Fiseha & Oyelana, 2015; Jangjarat & Jewjinda, 2023). In Bangladesh, SMEs account for a substantial portion of industrial employment and manufacturing value addition. However, access to finance remains a significant obstacle, hindering their growth and sustainability. SME banking has emerged as a key tool to provide financial services tailored to the needs of small and medium businesses. Over the past few decades, Bangladesh has made remarkable progress in reducing poverty, attributed to various factors including the growth of the SME sector and the expansion of financial services to underserved segments of the population. SME banking has played a vital role by providing access to credit, savings products, and other financial services to entrepreneurs, enabling them to start and grow their businesses (Alauddin & Chowdhury, 2015; Hasan & Jamil, 2014; Yuan et al., 2019; Rahman & Khondkar, 2020).

Despite progress, poverty remains a significant challenge in Bangladesh, particularly in rural areas. Financial inclusion is still limited, with a large portion of the population lacking access to formal banking services. It is essential to examine the effectiveness of SME banking in addressing these issues and identify areas for improvement. Previous studies, such as those by Rouf and Islam (2015) and Rahman (2016), have explored SME banking in Bangladesh, highlighting impediments and prospects within the framework. However, few have qualitatively examined the nexus between SME banking, poverty alleviation, and financial development in Bangladesh. Hence, this study employs a qualitative research paradigm to elucidate the role of SME banking in mitigating poverty and fostering financial development in Bangladesh. Through a comprehensive analysis of SME banking practices, the research aims to expand the existing body of literature on the pivotal functions of SME banking in poverty alleviation and financial development. The study's findings offer nuanced insights into the mechanisms through which SME banking contributes to economic upliftment and financial inclusion. These insights are invaluable for policymakers, financial institutions, and researchers, providing a robust foundation for formulating strategies and policies that leverage SME banking as a tool for economic development, both within Bangladesh and in broader international contexts. The research methodology includes in-depth interviews with key stakeholders, critical reviews of

secondary data, and the application of documentary methods to ensure a thorough and multifaceted understanding of the subject matter.

Objectives

To the influence of Small and Medium-sized Enterprise (SME) banking on poverty alleviation and financial development in Bangladesh.

Research Methodology

This study adopted a qualitative approach to explore how SME banking contributes to poverty reduction and financial development in Bangladesh. This research paradigm is meticulously designed to uncover the underlying motivations, contextual factors, and nuances influencing the behaviors and decision-making processes of individuals or groups. Emphasizing the critical role of dynamic interaction during interviews, this approach facilitates the acquisition of extensive, multifaceted data, thereby reinforcing the findings of seminal research in this field. To enhance the depth of insights relevant to the central research objectives, this inquiry employed the documentary method alongside in-depth interviews to collect primary data. This included a comprehensive critical review of existing secondary data sources, allowing for the precise formulation of survey questions directly aligned with the research focus (Kraiwanit et al., 2023; Limna, 2023; Thetlek et al., 2024). Hence, the research focused on in-depth interviews and documentary methods for data collection and analysis.

In-depth interviews were conducted with eight purposively selected experts from Dhaka, Bangladesh. Participants included SME banking professionals, policymakers, development practitioners, and academics. For the documentary method, relevant secondary data sources, such as reports from the Bangladesh Bank and other financial institutions, were reviewed to complement the primary data. Purposive sampling entails the researchers selecting the most helpful sample based on their expertise. This method is frequently used in qualitative research. The goal is to gain in depth knowledge about a specific phenomenon or population (Siripipatthanakul et al., 2022). Purposive sampling was used to select participants with relevant knowledge and experience. This approach ensured valuable insights into the role of SME banking in Bangladesh. The study's sample comprised eight participants, each over the age of 18. These participants included professionals from SME banking sectors, financial development policymakers and regulators, development practitioners engaged with SMEs, and academics specializing in SME finance and development, based in Dhaka, Bangladesh. Content analysis was employed to systematically identify, categorize, and analyze themes within the interview data. This method allowed for the extraction of meaningful inferences from participants' responses (Asanprakit & Limna, 2023; Limna et al., 2024; Thetlek et al., 2024).

Result

The study's interviews were conducted with eight participants, each over the age of 18, based in Dhaka, Bangladesh. These participants included professionals from SME banking sectors, financial development policymakers and regulators, development practitioners engaged with SMEs, and academics specializing in SME finance and development. The themes explored during the interviews were as follows:

Sustainable Economic Growth in Bangladesh

Bangladesh has witnessed remarkable long-term economic growth, creating an environment highly conducive to the development of SME banking. This growth is not merely a reflection of increased industrial activities but also signifies improved socio-economic standards, heightened investor confidence, and progressive governmental policies aimed at fostering entrepreneurship. The expansion of SMEs is central to Bangladesh's economic development strategy, significantly contributing to GDP and promoting the diversification of economic activities. SMEs stimulate private ownership and entrepreneurial skills, which are crucial for economic dynamism and innovation. Furthermore, the SME sector has been instrumental in creating numerous job opportunities, thereby reducing unemployment rates and enhancing the standard of living for many Bangladeshis. As more individuals gain employment, household income levels rise, leading to increased consumer spending and savings. This upsurge in economic activity generates a cascading effect, boosting demand for goods and services, which, in turn, propels further industrial growth and creates a virtuous cycle of economic development. Additionally, the thriving SME sector fosters financial development by expanding the customer base for banks and financial institutions. This diversification into SME banking aids in risk management and contributes to the stability and sustainability of the financial sector. By providing financial products and services tailored to the needs of SMEs, banks play a critical role in enabling these enterprises to access capital, invest in innovation, and expand their operations. Overall, the significant economic upswing in Bangladesh has been substantially supported by SME development. Central to this growth has been SME banking, which has provided essential financial services underpinning business expansion and innovation. Moreover, this banking sector has been instrumental in fostering financial inclusion, specifically targeting historically underserved communities, thereby contributing to a more equitable and thriving society.

Easy Access to Finance through SME Banking

SME banking has emerged as a crucial facilitator in providing easy access to finance for small and medium-sized enterprises in Bangladesh. These enterprises are the backbone of the economy, driving innovation, creating employment, and contributing significantly to GDP. However, one of the most significant barriers these entities face is limited access to financial resources. SME banking addresses this gap by offering a range of tailored financial products and services specifically designed to meet the unique needs of small businesses. These services

include microcredit, which provides small loans to entrepreneurs to start or expand their businesses, and working capital loans, which offer necessary funds to cover day-to-day operations. Additionally, SME banking provides various business advisory services that help entrepreneurs navigate the complexities of running a business. By providing these specialized services, SME banking not only increases access to finance for small businesses but also enables them to invest in productive activities. This includes purchasing equipment, hiring staff, and expanding operations, which in turn contributes to overall economic growth. The infusion of capital and support from SME banking leads to job creation, helping to reduce unemployment rates and improve living standards within the community. Furthermore, SME banking fosters entrepreneurship and economic self-sufficiency by empowering individuals to establish and grow their businesses. This is particularly important in developing economies like Bangladesh, where large portions of the population may not have access to traditional employment opportunities. Through the provision of financial and advisory services, SME banking supports these entrepreneurs, promoting innovation and competition within the market. Moreover, SME banking plays a crucial role in promoting the ease of doing business. By investing in SME loans, banks and financial institutions facilitate the expansion and diversification of the economy. This aids in the growth of the SME sector and enhances the overall business environment, making it more conducive for new and existing businesses to thrive. Thus, SME banking significantly contributes to the economic development of Bangladesh by providing essential financial support to small businesses, fostering innovation, and promoting a more inclusive and dynamic economy.

Financial Inclusion through SME Banking

SME banking plays a pivotal role in advancing financial inclusion in Bangladesh, a fundamental aspect of reducing poverty and boosting prosperity. By extending banking services and credit to previously underserved segments of the population, such as women entrepreneurs, rural communities, and marginalized groups like the transgender community, SME banking helps bridge significant gaps in economic participation. Women entrepreneurs often face greater barriers in accessing capital due to socio-cultural norms and discrimination. SME banking addresses these challenges by providing targeted financial services, training, and support, empowering women to start and grow their businesses. This empowerment leads to economic independence and enhances the well-being of their families and communities. Similarly, rural communities, which traditionally suffer from a lack of access to financial services, benefit significantly from the expansion of SME banking. By reaching out to these areas with tailored financial products, such as agricultural loans or microfinance options, banks can stimulate local economies, encourage the growth of small-scale enterprises, and foster community development. The inclusion of marginalized groups, such as the transgender community, is equally important. Historically excluded from mainstream financial and economic systems, transgender individuals face significant barriers to economic participation. By prioritizing these groups under SME schemes, banks help alleviate poverty, reduce income

inequality, and provide opportunities for social and economic mobility within these communities. In addition to providing access to capital, SME banking offers a range of non-financial services crucial for the success of small enterprises. These include financial literacy programs, business training, and mentorship, all of which enable underserved entrepreneurs to navigate the business landscape successfully. The impact of SME banking on financial inclusion is profound. By democratizing access to financial services, SME banking not only fosters economic growth and job creation but also contributes to a more equitable society. It ensures that a broader segment of the population can participate in and benefit from economic activities, thereby driving the overall development of Bangladesh. Through targeted initiatives and inclusive financial products, SME banking plays an essential role in bridging the financial divide and promoting a more inclusive and thriving economy.

Discussion

Access to finance remains a major barrier for SMEs, but SME banking has emerged as a crucial solution. By offering a range of tailored financial products and services, SME banking addresses the unique needs of small businesses. Services such as microcredit, working capital loans, and business advisory services enable SMEs to invest in productive activities, expand their operations, and create jobs. This financial support leads to broader economic growth, reduces unemployment, and enhances living standards. SME banking also fosters entrepreneurship and economic self-sufficiency, empowering individuals to start and grow their businesses. This is particularly important in a developing economy like Bangladesh, where traditional employment opportunities may be limited. By investing in SME loans, banks and financial institutions facilitate the expansion and diversification of the economy, enhancing the overall business environment (Hasan & Jamil, 2014; Alauddin & Chowdhury, 2015; Yuan et al., 2019).

Financial inclusion is another critical area where SME banking has made substantial strides. By extending banking services and credit to underserved segments of the population, such as women entrepreneurs, rural communities, and marginalized groups like the transgender community, SME banking bridges significant gaps in economic participation. Women entrepreneurs benefit from targeted financial services, training, and support, which empower them to start and grow their businesses, leading to economic independence and improved community well-being. Similarly, rural communities benefit from tailored financial products, such as agricultural loans or microfinance options, which stimulate local economies and foster community development. The inclusion of marginalized groups, such as the transgender community, is also crucial. Historically excluded from mainstream financial systems, these individuals face significant barriers to economic participation. By prioritizing these groups, SME banking helps alleviate poverty, reduce income inequality, and provide opportunities for social and economic mobility.

The profound impact of SME banking on financial inclusion cannot be overstated. By democratizing access to financial services, SME banking fosters economic growth, job creation, and a more equitable society. It ensures that a broader segment of the population can participate in and benefit from economic activities, driving the overall development of Bangladesh. Through targeted initiatives and inclusive financial products, SME banking plays an essential role in bridging the financial divide and promoting a more inclusive and thriving economy (Rahman, 2016; Rouf & Islam, 2015).

The study underscores the pivotal role of SME banking in driving economic growth, providing easy access to finance, and advancing financial inclusion in Bangladesh. The findings highlight the significant contributions of SME banking to GDP growth, job creation, and poverty alleviation. By supporting business expansion, innovation, and financial inclusion, SME banking fosters a more equitable and prosperous society. These insights offer valuable implications for policymakers, financial institutions, and researchers, emphasizing the need for continued support and expansion of SME banking to sustain economic growth and promote financial inclusion (Quaye et al., 2014; Eton et al., 2021).

By continuing to support and expand SME banking initiatives, Bangladesh can build on its successes and address remaining challenges, ensuring that the benefits of economic growth and financial inclusion are shared broadly across all segments of society. The commitment to fostering a thriving SME sector and inclusive financial services will be crucial in shaping a prosperous, resilient, and inclusive future for Bangladesh. Future research should consider expanding the geographical scope beyond Dhaka to include participants from other regions of Bangladesh to provide a more comprehensive understanding of SME banking's impact across different contexts. Employing a mixed-methods approach could enhance the robustness of the findings by combining qualitative insights with quantitative data. Additionally, investigating the perspectives of SME owners and clients of SME banks could provide a fuller picture of the sector's impact and areas for improvement. Comparative studies involving other developing countries could also shed light on unique challenges and successful strategies, contributing to a global understanding of SME banking's role in economic development.

Conclusion

This study explored the role of SME banking in poverty reduction and financial development in Bangladesh. The findings indicate that SME banking has significantly contributed to sustainable economic growth, facilitated easy access to finance, and advanced financial inclusion in the country.

The trajectory of Bangladesh's economic growth has been substantially bolstered by the development of the SME sector, which is supported by a robust SME banking framework. SMEs have proven to be a cornerstone of Bangladesh's economic strategy, contributing significantly to GDP and fostering diversification of economic activities. They have stimulated private ownership, entrepreneurial skills, and innovation, which are crucial for economic dynamism

(Hou & Fang, 2023; Elumah et al., 2024). Furthermore, SMEs have played an instrumental role in job creation, reducing unemployment rates, and improving living standards. This economic upliftment is reflected in the increased household incomes, which further stimulate consumer spending and savings, creating a virtuous cycle of economic development. SME banking has facilitated this growth by providing essential financial services that support business expansion and innovation, contributing to a stable and sustainable financial sector (Fiseha & Oyelana, 2015; Jangjarat & Jewjinda, 2023).

Recommendations

To foster a thriving SME environment in Bangladesh, it is essential to overhaul and simplify the current regulatory framework. Establishing a unified portal for all SME-related governmental services, including registration, licensing, and taxation, can significantly reduce the administrative burden on small businesses. Introducing a tiered regulatory approach will ensure that smaller enterprises face fewer hurdles, encouraging business growth and innovation. Collaboration between regulatory bodies and SME associations is vital to ensure that new regulations support, rather than impede, SME development. Expanding financial inclusion requires creating and promoting financial products specifically designed for underserved groups such as women, rural inhabitants, and marginalized communities. This initiative should be coupled with targeted financial literacy programs to ensure these groups can fully utilize the services offered. Providing incentives, such as subsidies or tax benefits, can encourage financial institutions to develop more inclusive banking environments that meet the diverse needs of all population segments. Advancements in digital infrastructure are crucial for the evolution of SME banking. Strengthening national digital networks ensures that SMEs, particularly in remote areas, have access to reliable online services. Supporting fintech innovations that address specific challenges faced by SMEs can revolutionize how these businesses engage with financial services, making transactions more accessible and efficient. Encouraging traditional banks to develop digital tools tailored for SMEs will further enhance the sector's competitiveness and operational efficiency. Empowering SME owners with necessary business and financial management skills is fundamental to their growth and sustainability. Collaborative efforts between the government, educational sectors, and private organizations can provide SMEs with valuable resources such as workshops, mentorship, and access to information. Special emphasis should be placed on programs that empower women and youth, ensuring that all population segments can contribute to and benefit from economic growth. For SMEs to thrive, they need opportunities to expand beyond local markets. Government and private sector initiatives should aim to facilitate SMEs' access to domestic and international markets through trade fairs and online platforms. Providing support for meeting international standards can open new doors for export opportunities, while partnerships with foreign entities can ease entry into new markets. These measures not only boost SME growth but also contribute to the broader economic development of Bangladesh. By implementing these

suggestions, Bangladesh can enhance the effectiveness of SME banking, ensuring that it continues to drive economic growth, improve financial inclusion, and reduce poverty. These initiatives will help build a more resilient and inclusive economy, benefiting all segments of society.

Limitations and Recommendations for Future Studies

This study, while providing insightful findings, has several limitations. The qualitative methodology, focusing on in-depth interviews with only eight participants from Dhaka, may not capture the full spectrum of experiences within the SME banking sector across Bangladesh. The limited sample size and geographic focus restrict the generalizability of the results. Additionally, the purposive sampling technique and reliance on self-reported data introduce potential biases. To address these limitations, future research should expand the geographical scope, include a more diverse range of participants, and employ a mixed-methods approach to enhance the robustness and validity of the findings. By incorporating these recommendations, future studies can provide a more comprehensive understanding of SME banking's role in poverty reduction and financial development both within Bangladesh and in broader contexts.

References

- Alauddin, M. D., & Chowdhury, M. M. (2015). Small and medium enterprise in Bangladesh-Prospects and challenges. *Global Journal of Management and Business Research*, 15(7), 1-10. <https://journalofbusiness.org/index.php/GJMBR/article/view/1763>
- Asanprakit, S., & Limna, P. (2023). Understanding the role of social influence in consumers' intention to use social commerce. *Rom Yoong Thong Journal*, 1(2), 103-121. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/romyoongthong/article/view/2188>
- Elumah, L., Taiwo, M., & Zubairu, U. (2024). Financial development and poverty alleviation: A systematic review. *Journal of Economics and Sustainability*, 6(1), 1-19. <https://doi.org/10.32890/jes2024.6.1.1>
- Eton, M., Mwosi, F., Okello-Obura, C., Turyehebwa, A., & Uwonda, G. (2021). Financial inclusion and the growth of small medium enterprises in Uganda: Empirical evidence from selected districts in Lango sub-region. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 10, 23. <https://doi.org/10.1186/s13731-021-00168-2>
- Fiseha, G. G., & Oyelana, A. A. (2015). An assessment of the roles of small and medium enterprises (SMEs) in the local economic development (LED) in South Africa. *Journal of Economics*, 6(3), 280-290. <https://doi.org/10.1080/09765239.2015.11917617>

Hasan, F., & Jamil, G. M. H. (2014). Financing small and medium enterprises in Bangladesh-issues and challenges. *The Asian Journal of Technology Management*, 7(1), 45-54. <https://core.ac.uk/download/pdf/304293616.pdf>

Hou, Y., & Fang, Z. (2023). Unleashing the mechanism between small and medium enterprises, and green financing in China: A pathway toward environmental sustainability and green economic recovery. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(1), 1672-1685. <https://doi.org/10.1007/s11356-022-21448-8>

Jangjarat, K., & Jewjinda, C. (2023). Impact of the digital economy and innovation on the businesses of small and medium enterprises. *Corporate & Business Strategy Review*, 4(3), 102-110. <https://doi.org/10.22495/cbsrv4i3art10>

Kraiwanit, T., Limna, P., Wattanasin, P., Moolngearn, P., & Satranarakun, A. (2023). Digital wallet adoption: Worldcoin's impact on financial technology. *Advances in Business-Related Scientific Research Journal*, 14(2), 71-90. <https://www.absrc.org/publications/absrj-2023-volume-14-number-2-tk/>

Limna, P. (2023). Unveiling the 4Es marketing strategy: Factors influencing online shopping behavior among consumers in Krabi, Thailand. *Disciplinary Journal of Buriram Rajabhat University*, 7(2), 1-11. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/journalfms-thaijo/article/view/264201>

Limna, P., Kraiwanit, T., & Chumwatana, T. (2024). Assessing the integration of ChatGPT in business environments: An application of the Technology Acceptance Model. *Journal of Dhamma for Life*, 30(1), 221-231. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/article/view/3135>

Quaye, I., Abrokwhah, E., Sarbah, A., & Osei, J. Y. (2014). Bridging the SME financing gap in Ghana: The role of microfinance institutions. *Open Journal of Business and Management*, 2(04), 339. https://www.scirp.org/html/10-1530116_50985.htm

Rahman, B. (2016). The impact of agency banking to the development of SME sector: The case of Bangladesh. *World Journal of Social Sciences*, 6(3), 59-75. <https://www.researchgate.net/publication/326689546>

Rahman, M. M., & Khondkar, M. (2020). Small and medium enterprises (SME) development and economic growth of Bangladesh: A narrative of the glorious 50 years. *Barishal University Journal of Business Studies*, 7(1), 9-24. <https://www.researchgate.net/publication/358138997>

Rouf, D. M. A., & Islam, M. (2015). An opinion survey of SME banking systems: Problems and prospects in Bangladesh. *American Journal of Economics, Finance and Management*, 1(3), 223-228. <https://www.researchgate.net/publication/354126543>

Siripipatthanakul, S., Jaipong, P., Limna, P., Sitthipon, T., Kaewpuang, P., & Sriboonruang, P. (2022). The impact of talent management on employee satisfaction and business performance in the digital economy: A qualitative study in Bangkok, Thailand. *Advance Knowledge for Executives*, 1(1), 1-17. <http://ur.aeu.edu.my/id/eprint/1080>

Thetlek, R., Kraiwanit, T., Limna, P., Shaengchart, Y., & Moolngearn, P. (2024). The strategy of virtual banking adoption in the digital economy. *Corporate & Business Strategy Review*, 5(1 Special issue), 264-272. <https://doi.org/10.22495/cbsrv5i1siart1>

Yuan, Y., Azam, S. F., & Tham, J. (2019). Conceptualising the financial accessibility of small and medium enterprises (SMES) in Malaysia. *European Journal of Economic and Financial Research*, 3(5), 219-237. <https://oapub.org/soc/index.php/EJEFR/article/view/710/1292>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.54

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ

**Factors Influencing the Decision to Pursue Graduate Studies
in the Faculty of Communication Arts at Bangkok Thonburi
University Among International Students**ประภาส นวลเนตร¹, สุกัญญา บุราณเดชาชัย^{2*} และ ศักดินา บุญเปี่ยม³**Prapas Nualnetr¹, Sukanya Buranadechachai^{2*}, & Sakdina Bunpiem³**

ARTICLE INFO

Name of Author

1. ผศ.ดร.ประภาส นวลเนตร

Asist.Dr.Prapas Nualnetr

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts,
Bangkok Thonburi University, ThailandEmail: prapas9@yahoo.com

3. ดร.ศักดินา บุญเปี่ยม

Dr. Sakdina Bunpiem

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts,
Bangkok Thonburi University, ThailandEmail: sakdina@hotmail.com

Corresponding Author:*

2. วนันท์ ทวีวัฒน์

Kanatnan Thaweewat

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts, Bangkok
Thonburi University, ThailandEmail: sukanya.bur@bkkthon.ac.th

คำสำคัญ

การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา; นักศึกษา
ต่างชาติ; ปัจจัยการตัดสินใจ; มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี; การสื่อสารข้อมูล

Keywords:

Graduate Studies; International Students;
Decision-Making Factors; Bangkok Thonburi
University; Information Communication

Article history:

Received: 02/06/2024

Revised: 25/06/2024

Accepted: 16/07/2024

Available online: 06/09/2024

ABSTRACT

The research titled “Factors Influencing the Decision to Pursue Graduate Studies in the Faculty of Communication Arts at Bangkok Thonburi University among International Students” aims to explore and analyze the factors affecting international students' decisions to enroll in the graduate programs at the Faculty of Communication Arts, Bangkok Thonburi University. With the growing popularity of studying abroad, students must consider various factors including educational quality, economic conditions, social aspects, and cultural experiences.

Bangkok Thonburi University has gained attention from international students due to its high-quality education, modern teaching programs, and international network connections. Studying in Thailand is perceived as cost-effective, offering memorable cultural experiences. Additionally, university support plays a significant role in the decision-making process of international students. However, international students may face challenges such as language barriers and cultural differences. While most universities offer programs in English, daily life still requires some understanding of Thai. In the field of communication and mass media, communication arts programs in Thailand offer a diverse range of courses including mass communication, public relations, advertising, organizational communication, and digital communication. Thai programs often emphasize practical learning through projects, internships, and real-life communication skills, which is appealing to international students seeking hands-on experience. The communication industry in Thailand is rapidly growing in areas such as digital media, advertising, and public relations, providing students with ample job and internship opportunities. Thailand's status as a hub for trade and investment in Southeast Asia offers international students beneficial networking and career opportunities in the region.

This study aims to explore and analyze the factors affecting international students' decisions to pursue graduate studies in the

How to Cite:

Nualnetr, P., Buranadechachai, S., & Bunpiem S. (2024). Factors Influencing the Decision to Pursue Graduate Studies in the Faculty of Communication Arts at Bangkok Thonburi University Among International Students. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 378-403.

Faculty of Communication Arts at Bangkok Thonburi University to develop a deeper understanding and comprehensive strategies for future support and policy development. Additionally, the research findings will assist in planning effective communication and promotional strategies to provide accurate and engaging information to prospective international students interested in studying in Thailand.

The study found that key factors influencing international students' decisions to pursue graduate studies at the Faculty of Communication Arts include: 1) Confidence from alumni and positive, creative learning information, 2) Extracurricular activities, internship opportunities, and career development, 3) Facilities, visa processes, and documentation procedures, 4) Tuition fees and scholarships, 5) Faculty expertise and academic support, and 6) Program quality and credibility.

International students receive information about graduate studies from various sources such as online media (Twitter, Facebook, websites), personal contacts (family, colleagues), printed media (posters, brochures, magazines), and events. The study highlights the importance of clear and reliable information dissemination, appropriate media use, and creating accurate understanding among international students in making decisions about graduate studies.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ” มุ่งสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาต่างชาติในการเลือกศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาที่คณะนิเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เนื่องจากการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในต่างประเทศได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น นักศึกษาต้องพิจารณาปัจจัยหลายด้าน เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีได้รับความสนใจจากนักศึกษาต่างชาติเนื่องจากมีคุณภาพการศึกษาที่ดี โปรแกรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย และการเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับนานาชาติ การศึกษาต่อในประเทศไทยถือว่าค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า และมีประสบการณ์วัฒนธรรมที่น่าจดจำ การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยยังมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกของนักศึกษาต่างชาติ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาต่างชาติยังต้องเผชิญกับความท้าทายบางประการ เช่น อุปสรรคด้านภาษาและความแตกต่างทางวัฒนธรรม แม้ว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ แต่การใช้ชีวิตประจำวันยังต้องการความเข้าใจภาษาไทยในระดับหนึ่ง

ในด้านการสื่อสารและการสื่อสารมวลชน หลักสูตรในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ในประเทศไทยมีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งการสื่อสารมวลชน การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การสื่อสารองค์กร และการสื่อสารดิจิทัล หลักสูตรในประเทศไทยมักเน้นการเรียนรู้ผ่านภาคปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ การฝึกงาน และการฝึกทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการประสบการณ์จริง

อุตสาหกรรมสื่อสารในประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านสื่อดิจิทัล การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักศึกษามีโอกาสในการหางานและฝึกงานในอุตสาหกรรมนี้ได้ง่าย ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นักศึกษาต่างชาติที่เรียนในสาขานี้สามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายและโอกาสทางอาชีพในภูมิภาคนี้ได้

งานวิจัยนี้ได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาต่างชาติในการเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งในการพัฒนานโยบายและการสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาต่างชาติในอนาคต นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังช่วยในการวางแผนสื่อและการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลที่ต้องการและน่าสนใจแก่นักศึกษาต่างชาติที่สนใจศึกษาต่อในประเทศไทยจากการศึกษา พบว่าปัจจัยสำคัญที่นักศึกษาต่างชาติพิจารณาในการตัดสินใจศึกษาต่อในคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้แก่ 1) ความมั่นใจจากศิษย์เก่าและข้อมูลการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์ 2) กิจกรรมเสริมหลักสูตร โอกาสในการฝึกงาน และพัฒนาอาชีพ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก การขอวีซ่าและขั้นตอนทางเอกสาร 4) ค่าธรรมเนียมการศึกษาและทุนการศึกษา 5) ความเชี่ยวชาญของคณาจารย์และการสนับสนุนทางวิชาการ 6) คุณภาพและความน่าเชื่อถือของหลักสูตร

นักศึกษาต่างชาติรับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ (Twitter, Facebook, เว็บไซต์) และสื่อบุคคล (ญาติ เพื่อนร่วมงาน) รวมถึงสื่อสิ่งพิมพ์และกิจกรรมต่าง ๆ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการสื่อสารข้อมูลที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ การใช้สื่อที่เหมาะสม และการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในกลุ่มนักศึกษาต่างชาติในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

บทนำ

ในปัจจุบัน การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในต่างประเทศกลายเป็นที่นิยมมากขึ้นสำหรับนักศึกษาจากทั่วโลก การตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและซับซ้อนเนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ต้องพิจารณา ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย โดยเฉพาะในคณะนิเทศศาสตร์ ได้ดึงดูดความสนใจจากนักศึกษาต่างชาติอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา

สถานการณ์ทางการศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทย โดยการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติมีหลากหลายสาเหตุที่น่าสนใจเพราะ ประเทศไทยได้กลายเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับนักศึกษาต่างชาติในโลกปัจจุบันที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ด้วยการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมที่หลากหลายและการศึกษาเชิงวิชาการที่มีคุณภาพ ประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาที่มีเสน่ห์และมีความน่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาจากทั่วโลก

ในบริบททางการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน พรรณพณัช จันทา และ อัจฉริยา ปราบอริพ่าย (2558) เสนอว่า ในอดีตที่ผ่านมาการศึกษาในระดับสูงยังมีความต้องการไม่มากนัก จึงทำให้ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ไม่มีความ ต้องการที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนมากก็จะมักมีเฉพาะใน ต่างประเทศ แต่ต่อมาในประเทศไทยก็เริ่มที่จะมีสถาบันการศึกษาที่มีโครงการในระดับ มหาบัณฑิตขึ้น และได้มีการวางแผนการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะเห็นว่าเป็น การศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ แนวคิดวิธีการปฏิบัติเฉพาะสาขา เพื่อให้ผู้ที่ได้รับ การศึกษาสามารถปรับสภาพในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมการเพิ่มรายได้จากวุฒิการศึกษา โดย ในปัจจุบันการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเริ่มได้รับความสนใจอย่างมากโดยเฉพาะ ในกลุ่ม นักศึกษาจบใหม่หรือนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ตลอดจนบุคลากรจากองค์กรต่างๆ ทั้งใน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เนื่องด้วยในปัจจุบันหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมีการเอื้อต่อการศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโทมากขึ้น กล่าวคือ อาจไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาในสาขาวิชาดังกล่าวโดยตรงก็สามารถศึกษาใน หลักสูตรที่ตนสนใจได้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ สามารถเลือกเข้าศึกษา ต่อได้ตามความต้องการ เพื่อสามารถศึกษาต่อควบคู่ไปกับการทำงานได้โดยแรงจูงใจในการศึกษาต่อของ นักศึกษาแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งนักศึกษาส่วนมากต่างก็ตระหนักว่าการมีโอกาสได้ศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น ย่อมจะเป็นแนวทางที่จะทำให้ไปสู่ความก้าวหน้าในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านหน้าที่การงาน บุคคลทั่วไปจึงให้ความสำคัญแก่การศึกษา โดยมีแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีการศึกษาสูง จะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในด้าน ต่างๆ ได้ดีกว่า ดังนั้น บุคคลทั่วไปจึงพยายามที่จะศึกษาให้ถึงระดับสูงสุดโดยมหาวิทยาลัยไทยได้พยายาม พัฒนาตนเองเพื่อยกระดับในการจัดการศึกษาให้มากขึ้นเพื่อสร้างการยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับ สากล (พรรณพณัช จันทา, 2558: 193- 294)

โดยมหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรระดับสากล เช่น QS World University Rankings และ Times Higher Education ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศมีโปรแกรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้าน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธุรกิจ หรือศิลปะ ทำให้นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาตามความสนใจและความถนัดของ ตนเอง

นอกจากนี้ประเด็น ค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคหรือประเทศตะวันตก การศึกษาต่อในประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่ากว่า ทั้งในเรื่องของค่าเล่าเรียน ค่าครองชีพ และค่าใช้จ่ายส่วนตัว แม้ว่าค่าใช้จ่ายอาจจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยและเมืองที่นักศึกษาเลือกศึกษา แต่โดยทั่วไปแล้ว ประเทศไทยถือเป็นตัวเลือกที่มีความคุ้มค่าและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับนักศึกษาต่างชาติ รวมไปถึงในเชิงการดำเนิน ชีวิต ประสบการณ์วัฒนธรรมที่หลากหลาย ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลายและเป็นเอกลักษณ์ ทำให้นักศึกษาต่างชาติได้รับประสบการณ์ที่น่าจดจำ ทั้งการเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น การร่วมเทศกาลต่าง ๆ และการสัมผัสกับธรรมชาติที่สวยงาม ทั้งนี้ประเทศไทยยังขึ้นชื่อเรื่องอาหารอร่อย ซึ่งได้รับความนิยมทั่วโลก นักศึกษาที่มาเรียนในประเทศไทยจึงสามารถสัมผัสกับการดำเนินชีวิตที่เต็มไปด้วยสีสันและความสุข การ

เชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยหลายแห่งได้สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาชั้นนำทั่วโลก ทำให้นักศึกษาต่างชาติได้รับโอกาสในการเข้าร่วมโปรแกรมการแลกเปลี่ยน การวิจัยร่วม และโครงการต่าง ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และทักษะในการเรียนรู้และการทำงานในระดับสากล

อย่างไรก็ตามในการศึกษาต่อต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยยังมีความท้าทายที่นักศึกษาต่างชาติต้องเผชิญ แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นจุดหมายปลายทางที่น่าสนใจ แต่นักศึกษาต่างชาติยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายบางประการในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ อุปสรรคด้านภาษา แม้ว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีโปรแกรมการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ แต่การใช้ชีวิตประจำวันยังคงต้องการความเข้าใจภาษาไทยในระดับหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคสำหรับนักศึกษาต่างชาติบางคนที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาไทย ความแตกต่างทางวัฒนธรรม นักศึกษาต่างชาติอาจพบกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ต้องปรับตัว เช่น วิธีการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และประเพณีท้องถิ่น การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่แตกต่างอาจใช้เวลาและความพยายาม แต่ก็ยังเป็นโอกาสที่ดีในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

การศึกษาต่อในประเทศไทยเป็นทางเลือกที่น่าสนใจและมีความหลากหลายสำหรับนักศึกษาต่างชาติ ด้วยคุณภาพการศึกษาที่ดี ค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า และประสบการณ์วัฒนธรรมที่น่าจดจำ อย่างไรก็ตาม นักศึกษาต่างชาติยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายบางประการในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ แต่ด้วยการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ นักศึกษาต่างชาติสามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในประเทศไทยและพัฒนาอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ในคณินยมศึกษาต่อ สาขาวิชาทางด้านการสื่อสาร ศิลปะการสื่อสาร หรือสาขาวิชานิตศาศตรในประเทศไทยได้รับความนิยมจากนักศึกษาต่างชาติ หลักสูตรในสาขาวิชานิตศาศตรในประเทศไทยมีความหลากหลาย ครอบคลุมทั้งการสื่อสารมวลชน การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การสื่อสารองค์กร และการสื่อสารดิจิทัล หลักสูตรด้านการสื่อสารในประเทศไทยมักเน้นการเรียนรู้ผ่านภาคปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ การฝึกงาน และการฝึกทักษะการสื่อสารในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการประสบการณ์จริง อุตสาหกรรมสื่อสารในประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านสื่อดิจิทัล การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ ทำให้นักศึกษามีโอกาสในการหางานและฝึกงานในอุตสาหกรรมนี้ได้ง่าย ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นักศึกษาต่างชาติที่เรียนในสาขานี้สามารถใช้ประโยชน์จากเครือข่ายและโอกาสทางอาชีพในภูมิภาคนี้ได้

บริบทการศึกษาต่อทางด้านนิตศาศตรในระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศไทย ปริญญา รัตนการ (2562) เสนอว่า ภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป หลักสูตรนิตศาศตรในประเทศไทยมิได้หยุดนิ่ง แต่ได้พัฒนาการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยได้เปิดสอนสาขาวิชาที่เกี่ยวกับการโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ด้านการสื่อสารที่ได้จาก หลักสูตรนิตศาศตรไปประยุกต์ใช้กับมิติด้านธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนิตศาศตรมีลักษณะเป็นสหวิชาที่สามารถบูรณาการองค์ความรู้เข้ากับศาสตร์วิชาอื่น ๆ ได้จึงได้มีการ

นำองค์ความรู้ด้านนิเทศศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการสื่อสาร แม้กระทั่งมาถึงในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่การสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) รูปแบบของสื่อ และการสื่อสารปรับเปลี่ยนรูปแบบไป การเกิดขึ้นของเครื่องมือทางการสื่อสารใหม่ ๆ ที่สามารถแพร่กระจายของข่าวสารเพิ่มมากขึ้นรวดเร็วยิ่งขึ้น ปฏิสัมพันธ์ของผู้คนบนโลกออนไลน์มีมากขึ้น ผู้คนหันมาให้ความสนใจและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันบนโลกออนไลน์สูงขึ้น ประกอบกับเกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นิเทศศาสตร์จึงเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญในระดับโลก (รินรัตนกร, 2562: 145)

โดยมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่เปิดสอนหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งในระดับปริญญาเอกและปริญญาโท โดยความนิยมในการเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพทางการศึกษา โปรแกรมการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัย รวมถึงการเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับนานาชาติ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยยังมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกของนักศึกษาต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เป็นมิตรและอบอุ่น รวมถึงความปลอดภัยที่มีอยู่ในประเทศไทย นอกจากนี้ ความพร้อมของมหาวิทยาลัยในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การสนับสนุนด้านการเรียนรู้ และบริการสำหรับนักศึกษาต่างชาติยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาต่างชาติมั่นใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อที่นี่ การวิเคราะห์และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติในขณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จะช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถปรับปรุงและพัฒนานโยบายการรับนักศึกษาต่างชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นไปที่การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาต่างชาติในการเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในขณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและครอบคลุมในการพัฒนานโยบายและการสนับสนุนที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาต่างชาติในอนาคต นอกจากนี้ จะเพิ่มความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแล้วยังมีบทบาทในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบพฤติกรรมสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของคนในยุคปัจจุบัน สื่อจึงเป็นทั้งประโยชน์และโทษ ที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม ความเชื่อถือ การนำไปปฏิบัติของคนในสังคม โดยเฉพาะกับนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา การเปิดรับสื่อและการรับรู้ข้อมูลจากสื่อจะมีผลต่อการเลือกศึกษาต่อเป็นอย่างสูง

ดังนั้นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องกับนักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาต่อที่จะทำให้มีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการนำเสนอข่าวสารของสื่อให้ทั่วถึงและมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้นักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาต่อมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและเกิดการตระหนักในเรื่องดังกล่าวซึ่งต้องอาศัยการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การสอดแทรกเนื้อหาให้มีความน่าสนใจกว่าเดิม ให้เหมาะสมกับช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อออนไลน์และสื่อออฟไลน์ ควบคู่กันไป จนทำให้นักศึกษาต่างชาติที่ต้องการศึกษาต่อมีความรู้ที่ถูกต้องสามารถรับมือกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ให้สังคมสามารถมีความเข้าใจต่อสภาวะดังกล่าวที่เกิดขึ้นและ

มีส่วนช่วยในการแก้ไขหรือลดปัญหาดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น “สื่อ” จึงเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาการตัดสินใจและการรับรู้เพื่อเปิดรับสื่อในการสร้างความเข้าใจการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อเป็นการทำความเข้าใจต่อการเกิดการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ในประชากรนักศึกษาต่างชาติ และซึ่งจะมีส่วนช่วยในการวางแผนสื่อ การผลิตสื่อ เพื่อการป้องกันการเกิดการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ได้อย่างสถานการณ์ปัญหาของประชากรนักศึกษาต่างชาติ จากการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือผู้ที่มีการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการสร้างสรรค์งานสื่อสารมวลชนและการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสมในป้องกันการเกิดการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของประชากรนักศึกษาต่างชาติ ต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ความนิยมและแนวโน้มของการศึกษาต่อในต่างประเทศในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

การศึกษาต่อในประเทศไทยได้แสดงแนวโน้มและความนิยมที่เพิ่มขึ้นในหมู่นักศึกษาต่างชาติ แม้ว่าความท้าทายจากสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางและการศึกษา แต่ภาพรวมยังแสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจของประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการศึกษาต่อ ดังนี้

การเติบโตของความนิยมในการศึกษาต่อในประเทศไทย มีการเพิ่มขึ้นของนักศึกษาต่างชาติ จำนวนของนักศึกษาต่างชาติที่เลือกเรียนในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา เนื่องจากความเชี่ยวชาญและความนิยมในหลักสูตรเฉพาะทางที่มีความหลากหลาย และการดึงดูดนักศึกษาในภูมิภาค ประเทศไทยได้รับความนิยมมากขึ้นในหมู่นักศึกษาจากประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ลาว, กัมพูชา, และเมียนมาร์ รวมถึงนักศึกษาในภูมิภาคอื่นๆ ที่มองหาความคุ้มค่าและประสบการณ์การศึกษาที่หลากหลาย (QS World University Rankings, 2565) ผลกระทบจากโควิด-19 เป็นการเปลี่ยนแปลงในวิธีการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้พัฒนาและปรับตัวอย่างรวดเร็วในการเสนอหลักสูตรออนไลน์และการเรียนการสอนผ่านระบบดิจิทัลเพื่อรองรับสถานการณ์การเดินทางที่ถูกจำกัด และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย หลายมหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้เสนอโอกาสในการเรียนออนไลน์และให้การสนับสนุนพิเศษสำหรับนักเรียนที่เรียนทางไกล (UNESCO, 2564) ความนิยมในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สาขานิเทศศาสตร์และการสื่อสาร หลักสูตรในสาขานิเทศศาสตร์และการสื่อสารมีความหลากหลายและได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา และการสื่อสารดิจิทัล และสาขาการจัดการและธุรกิจ หลักสูตรด้านการจัดการและธุรกิจมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และเป็นที่สนใจสำหรับนักศึกษาเนื่องจากการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่เติบโตในภูมิภาค (ICEF Monitor, 2563)

ข้อได้เปรียบของการศึกษาต่อในประเทศไทย คือ ค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาและค่าครองชีพที่ต่ำกว่าหลายประเทศในภูมิภาคหรือประเทศตะวันตก ซึ่งทำให้เป็นตัวเลือกที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนต่างชาติ และประสบการณ์ทางวัฒนธรรม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลายและประสบการณ์ที่น่าจดจำ เช่น เทศกาลและกิจกรรมวัฒนธรรมที่สามารถทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่พิเศษ (Thailand Education Hub, 2563) การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและการตลาด ด้วยกลยุทธ์การตลาด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยใช้สื่อออนไลน์และการสื่อสารดิจิทัลในการโปรโมทหลักสูตรและดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ และการให้ทุนการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวก มีการเสนอทุนการศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนต่างชาติ เช่น การช่วยเหลือด้านวีซ่าและการดำเนินการทางเอกสาร (British Council, 2563)

การใช้สื่อและการสื่อสารเพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร (2562-2566) ได้แก่ สื่อออนไลน์ ด้วยแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครใช้แพลตฟอร์มอย่าง Facebook, Instagram, Twitter และ LinkedIn เพื่อดึงดูดนักศึกษาต่างชาติ โดยมีการโพสต์เรื่องราวความสำเร็จ ข่าวสารของมหาวิทยาลัย ทัวร์เสมือน และกิจกรรมถาม-ตอบอย่างสม่ำเสมอ (ICEF Monitor, 2564) เว็บไซต์มหาวิทยาลัย เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมีส่วนสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร ขั้นตอนการสมัคร ทุนการศึกษา และชีวิตนักศึกษา โดยข้อมูลเหล่านี้มักแปลเป็นหลายภาษาเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย (Thailand Education Hub, 2563) และ YouTube และวิดีโอโปรโมชัน มหาวิทยาลัยผลิตวิดีโอโปรโมชันที่แสดงวิทยาเขต คำแนะนำจากนักศึกษา และโปรแกรมการเรียนการสอน เพื่อดึงดูดนักศึกษาใหม่ผ่านการนำเสนอที่เห็นได้ชัดและน่าสนใจ (QS World University Rankings, 2565)

การประชาสัมพันธ์ (PR) มีความร่วมมือกับสื่อ มหาวิทยาลัยได้ร่วมมือกับสื่อต่างประเทศและแพลตฟอร์มการศึกษาเพื่อเพิ่มการมองเห็นในกลุ่มนักศึกษาเป้าหมาย เช่น การเผยแพร่บทความและโฆษณาในนิตยสารการศึกษาและเว็บไซต์ (British Council, 2565) การแถลงข่าวและการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยออกแถลงข่าวและข่าวเกี่ยวกับโปรแกรมใหม่ ความสำเร็จในการวิจัย และความสำเร็จของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรักษาภาพลักษณ์ที่ดีและข้อมูลที่ทันสมัย (Times Higher Education, 2565) และเครือข่ายศิษย์เก่า การใช้ศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในการแบ่งปันประสบการณ์ผ่านบทความ บล็อก และโซเชียลมีเดียสามารถมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาที่มีศักยภาพ (OECD, 2566)

กิจกรรมและกิจกรรมพิเศษ คือนิทรรศการการศึกษา มหาวิทยาลัยเข้าร่วมงานนิทรรศการการศึกษาและงานแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถพูดคุยกับนักศึกษาและผู้ปกครองได้โดยตรง และให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัว (ICEF Monitor, 2564) วันเปิดมหาวิทยาลัยและการสัมมนาออนไลน์ ในช่วงการระบาดของ COVID-19 มหาวิทยาลัยใช้กิจกรรมออนไลน์อย่างกว้างขวาง เช่น การสัมมนาออนไลน์ การสนทนาสด และการเยี่ยมชมวิทยาเขตแบบเสมือนจริง เพื่อเชื่อมต่อนักศึกษาจากทั่วโลก (UNESCO, 2564) มีโปรแกรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมีโปรแกรมแลกเปลี่ยนระยะสั้นและโรงเรียนฤดูร้อน เพื่อให้นักศึกษาต่างชาติ

ได้สัมผัสกับการศึกษาและวัฒนธรรมไทย เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาพิจารณาเรียนต่อในระยะยาว (กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2566)

หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาด้านเทคโนโลยีในประเทศไทย มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้แก่ โครงการ: หลักสูตรนิเทศศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีให้ความสำคัญกับโครงการที่นักศึกษาได้ลงมือทำจริง เช่น การผลิตรายการโทรทัศน์ วิทย์ และสื่อดิจิทัล การฝึกงาน: มหาวิทยาลัยมีโปรแกรมการฝึกงานที่นักศึกษาต้องทำงานร่วมกับบริษัทสื่อหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การฝึกทักษะในสถานการณ์จริง: หลักสูตรรวมการฝึกทักษะในสถานการณ์จริง เช่น การรายงานข่าวสด การจัดกิจกรรม และการสร้างแคมเปญโฆษณา (Thailand Education Hub, 2563) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านโครงการ: มีโครงการให้ทำงานร่วมกับสื่อต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของทีมและรายบุคคล ด้านการฝึกงาน: มีการฝึกงานในสื่อมวลชน สื่อดิจิทัล และสื่อโฆษณาชั้นนำ ด้านการฝึกทักษะในสถานการณ์จริง: มหาวิทยาลัยใช้สตูดิโอที่มีอุปกรณ์ครบครันสำหรับการฝึกทักษะในการผลิตสื่อ (Thailand Education Hub, 2563) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ด้านโครงการ: หลักสูตรนิเทศศาสตร์ที่เน้นการทำโครงการสื่อสารที่ตอบสนองต่อปัญหาสังคม ด้านการฝึกงาน: การฝึกงานในองค์กรสื่อและบริษัทโฆษณาชั้นนำ ด้านการฝึกทักษะในสถานการณ์จริง: การจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องเจอในการทำงาน (Thailand Education Hub, 2563) หลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาด้านเทคโนโลยีในต่างประเทศ University of Southern California (USC) ด้านโครงการ: มีโครงการที่นักศึกษาได้ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญในวงการบันเทิงและสื่อมวลชน การฝึกงานของนักศึกษามีโอกาสฝึกงานกับสตูดิโอภาพยนตร์และบริษัทสื่อชั้นนำ การฝึกทักษะในสถานการณ์จริงของหลักสูตรมีการฝึกทักษะในสตูดิโอและสถานที่จริงในวงการบันเทิง (QS World University Rankings, 2565)

New York University (NYU) ประกอบด้วย โครงการ นักศึกษาทำโครงการที่เน้นการสร้างสรรค์สื่อที่มีความหลากหลาย การฝึกงาน NYU มีโปรแกรมฝึกงานในสื่อมวลชนและวงการบันเทิงชั้นนำในนิวยอร์ก การฝึกทักษะในสถานการณ์จริง การฝึกทักษะผ่านการทำงานในสตูดิโอและการจำลองสถานการณ์ในวงการสื่อ (QS World University Rankings, 2565) University of Westminster โครงการ หลักสูตรที่เน้นการทำโครงการที่มีความสร้างสรรค์และตอบโจทย์สังคม การฝึกงาน มีการฝึกงานในบริษัทสื่อที่มีชื่อเสียงในลอนดอน การฝึกทักษะในสถานการณ์จริง การฝึกทักษะในสตูดิโอและสถานที่จริง (QS World University Rankings, 2565)

ทฤษฎี SMCR (Source, Message, Channel, Receiver)

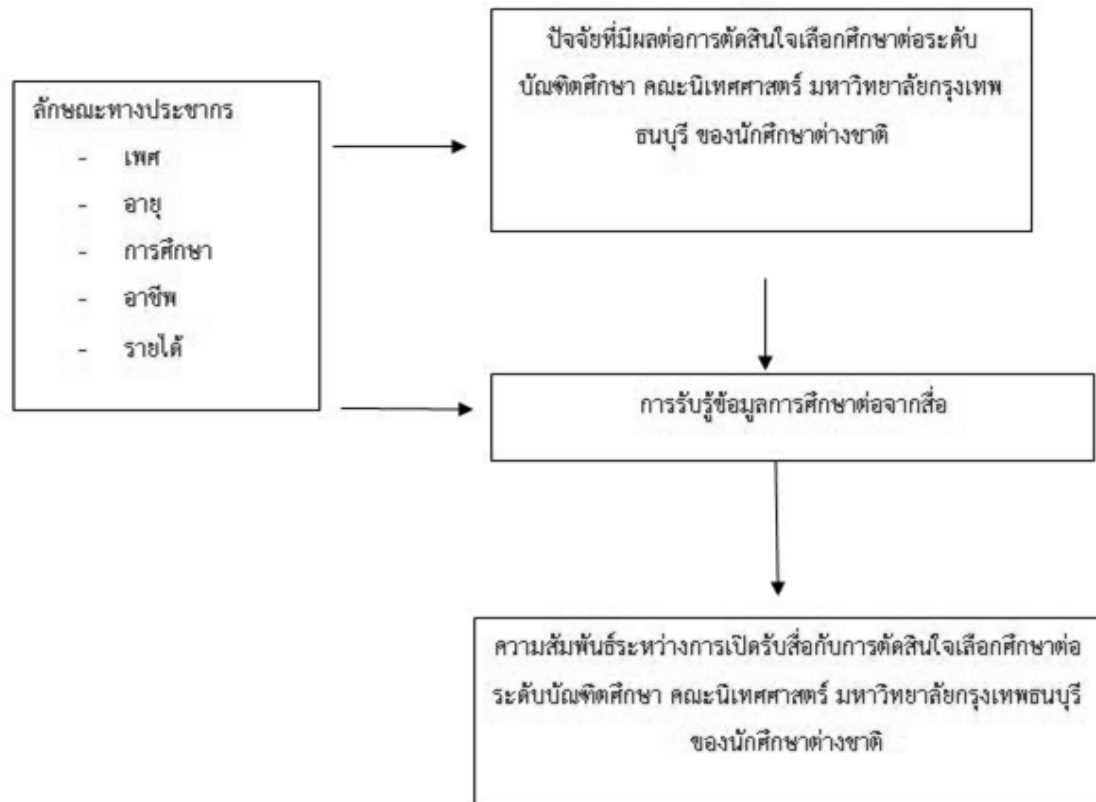
ทฤษฎี SMCR (Source, Message, Channel, Receiver) เป็นหนึ่งในทฤษฎีที่สำคัญในสาขาการสื่อสารที่พัฒนาโดย David Berlo ในปี 1960 ทฤษฎีนี้ช่วยให้เราเข้าใจถึงกระบวนการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารโดยมุ่งเน้นไปที่องค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ได้แก่ แหล่งที่มา (Source), ข้อความ (Message), ช่องทาง (Channel), และผู้รับ (Receiver) ดังนี้ ผู้ส่งสาร หรือแหล่งที่มา (Source) ในกระบวนการสื่อสารคือผู้ที่

เริ่มส่งข้อมูลหรือสารต่าง ๆ ไปยังผู้รับ ข้อมูลนี้สามารถเป็นบุคคล องค์กร หรือระบบที่มีหน้าที่ในการส่งข้อมูล แหล่งที่มา มีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณภาพและความน่าเชื่อถือของข้อมูล สาร (Message) คือเนื้อหาหรือข้อมูลที่ถูกส่งจากแหล่งที่มาไปยังผู้รับ ข้อความสามารถอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คำพูด ข้อความเขียน ภาพ หรือ สัญลักษณ์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต้องพิจารณาถึงความชัดเจนและความเข้าใจง่ายของข้อความ ช่องทาง (Channel) คือวิธีการหรือสื่อที่ใช้ในการส่งข้อความจากแหล่งที่มาไปยังผู้รับ ช่องทางสามารถเป็นสื่อทางกายภาพ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หรืออินเทอร์เน็ต การเลือกช่องทางที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญในการให้ข้อมูลถึงผู้รับอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับสาร (Receiver) คือบุคคลหรือกลุ่มคนที่ได้รับข้อความจากแหล่งที่มา ผู้รับมีบทบาทในการตีความและทำความเข้าใจกับข้อความที่ได้รับ การรับรู้และการตอบสนองของผู้รับมีผลต่อการสื่อสารในกระบวนการทั้งหมด ทฤษฎี SMCR ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าใจถึงความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบในการสื่อสาร การพิจารณาและปรับปรุงทุกองค์ประกอบให้เหมาะสมจะช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและมีผลลัพธ์ที่ดีขึ้น (Berlo, D. K., 2503)

ทฤษฎี Social Media

ทฤษฎี Social Media เน้นการศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในกระบวนการสื่อสาร และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้สื่อเหล่านี้ สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงผู้คนและองค์กรในยุคดิจิทัล การศึกษาทฤษฎี Social Media ประกอบด้วยหลายมิติที่สำคัญ ดังนี้ การสร้างและแชร์เนื้อหา (Content Creation and Sharing) เป็นกระบวนการที่ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาที่มีความหลากหลาย เช่น ข้อความ รูปภาพ วิดีโอ และแชร์เนื้อหานั้นกับกลุ่มเป้าหมาย การสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและมีคุณค่าจะช่วยดึงดูดผู้ติดตามและเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ เนื้อหาที่มีคุณภาพจะถูกแชร์และกระจายไปในวงกว้าง ทำให้ข้อความสามารถเข้าถึงผู้คนได้มากขึ้น การเชื่อมโยงและการมีส่วนร่วม (Connectivity and Engagement) สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกับผู้คนในเครือข่ายของตนได้ง่ายขึ้น การมีส่วนร่วมกับผู้ติดตามและการตอบสนองต่อความคิดเห็นจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้จะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและความภักดีต่อแบรนด์หรือองค์กร การตลาดและการโฆษณา (Marketing and Advertising) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในกระบวนการตลาดและการโฆษณาเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้นักการตลาดสามารถวิเคราะห์และติดตามพฤติกรรมของผู้ใช้ และปรับปรุงกลยุทธ์การตลาดให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การใช้การโฆษณาผ่านสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยเพิ่มการรับรู้และสร้างความน่าสนใจให้กับสินค้าและบริการ ผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Impact) การใช้สื่อสังคมออนไลน์มีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมในหลายด้าน เช่น การสร้างชุมชนออนไลน์ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสื่อสาร การเกิดกระแสนิยม (Trends) และการเผยแพร่ข้อมูลที่รวดเร็ว การใช้สื่อสังคมออนไลน์ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม การจัดการและควบคุมเนื้อหา (Content Management and Control) การจัดการและควบคุมเนื้อหาในสื่อสังคมออนไลน์เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากข้อมูลและเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมหรือ

เป็นเท็จสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว การมีนโยบายและเครื่องมือในการจัดการและควบคุมเนื้อหาจะช่วยป้องกันการแพร่กระจายของข้อมูลที่ไม่เหมาะสม และรักษาความน่าเชื่อถือของแพลตฟอร์ม ทฤษฎี Social Media จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงกระบวนการสื่อสารและการรับรู้ในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารและการตลาดเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจที่มีผลต่อการเรียนต่อของนักศึกษาต่างชาติ
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลในการเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีจากสื่อที่มีผลต่อความต้องการเรียนต่อของนักศึกษาต่างชาติ
3. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อความต้องการเรียนต่อของนักศึกษาต่างชาติ

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การออกแบบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยลักษณะคำถามจะมีทั้งคำถามปลายปิด (Close-ended

Questionnaire) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) รวมทั้งหมด จำนวน 37 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปลักษณะทางประชากรศาสตร์ จะเป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย ซึ่งลักษณะของข้อคำถาม จะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ระดับการตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของประชากรในนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 3 การรับรู้ข้อมูลในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีจากสื่อกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 8 ข้อ ประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 4 การเปิดรับสื่อกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติจำนวน 11 ข้อ

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ก่อนที่จะนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามนี้ ไปหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มทดสอบ ซึ่งมีวิธีการ ประกอบด้วย

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อคณาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย เพื่อพิจารณาข้อคำถามและตรวจสอบความครอบคลุมด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ และ โครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เพื่อมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยการทดลองนำไปใช้ (Pre-test) กับประชากรในนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะของประชากรตรงตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริงในการวิจัย ทั้งนี้เพื่อนำผลจากแบบสอบถามมาพัฒนาและปรับปรุง ให้แบบสอบถามสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ตรงกับวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด หลังจากนั้นหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) ผลการทดสอบได้ผลลัพธ์เท่ากับ 0.825 ซึ่งหมายความว่า เครื่องมือนี้มีความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้

3. วิธีการดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบบวัดผลครั้งเดียว (One - Shot Case Study) โดยใช้การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Questionnaire Online) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาต่างชาติ ที่มีความหลากหลายตามเพื่อเป็นตัวอย่างของกลุ่มนักศึกษาต่างชาติ ที่มีลักษณะแตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาต่างชาติที่มีความหลากหลายประกอบด้วยลักษณะ ภูมิภาคที่มาจากนักศึกษา นักศึกษาจากทวีปเอเชีย เช่น จีน

อินเดีย ญี่ปุ่น ไทย นักศึกษาจากทวีปยุโรป เช่น ฝรั่งเศส เยอรมนี สเปน รัสเซีย นักศึกษาจากทวีปแอฟริกา เช่น ไนจีเรีย เคนยา อียิปต์ นักศึกษาจากทวีปอเมริกา เช่น สหรัฐอเมริกา บราซิล แคนาดา นักศึกษาจากทวีปออสเตรเลียและหมู่เกาะแปซิฟิก เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฟิจิ สาขาวิชาที่เรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศิลปะศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บริหารธุรกิจและเศรษฐศาสตร์ การแพทย์และสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ ระดับการศึกษา ปริญญาตรี และปริญญาโท ปริญญาเอก ที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม ภาษาและวัฒนธรรม ภาษาหลักที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันและการเรียน วัฒนธรรมประจำชาติและประเพณีที่แตกต่างกัน ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม นักศึกษาจากครอบครัวที่มีฐานะต่างกัน นักศึกษาจากพื้นที่เมืองและชนบท การมีนักศึกษาจากภูมิหลังที่หลากหลายจะช่วยเพิ่มมุมมองและประสบการณ์ในการเรียนรู้ ทั้งด้านวิชาการและสังคม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยผู้วิจัยเลือกประชากรจากกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามและลงรหัสชุดที่ของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยกระบวนการ ประกอบด้วย

- 1) ผู้วิจัยทำการลงรหัส (Coding) ข้อมูลตามข้อคำถามต่าง ๆ อยู่ในรูปของตัวอักษรภาษาอังกฤษและตัวเลข เพื่อให้สะดวกในการนำข้อมูลไปใช้ในการคำนวณและแปลความหมายต่อไป
- 2) ผู้วิจัยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3) ผู้วิจัยแปลความหมายของข้อมูลที่ได้หลังจากการประมวลผลด้วย โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS for Windows และจัดทำตารางแสดงผล ความถี่ ร้อยละ และแสดงค่าทางสถิติต่างๆ เพื่อทำรายงานอธิบายสรุปผลการศึกษาต่อไป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในหัวข้อประเด็นต่าง ๆ จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) มาช่วยในการคำนวณค่าทางสถิติ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบไปด้วย ความถี่ (Frequency Distribution) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอในรูปตารางและส่วนท้ายของตารางจะการแปลความหมายและสรุปเชิงบรรยาย เพื่ออธิบายข้อมูลในด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติโดยระบุค่าข้อมูล ประกอบด้วย แสดงตารางแบบร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างเพื่อแสดงตารางแบบค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เพื่อหาลำดับขั้นของข้อมูลต่างๆ ประกอบด้วย ระดับความรู้สึกของการตัดสินใจ ระดับความคิดเห็นของข้อมูลการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ระดับการเปิดรับสื่อของประชากรนักศึกษาต่างชาติ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามในสมมติฐานตามความเหมาะสมของข้อมูล โดยใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน (Spearman

Rank Correlation) ซึ่งเป็นสหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน (Spearman Rank Correlation) เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้หาขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ระหว่างการจัดอันดับของปัจจัยหลายสิ่ง มีการจัดอันดับที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยจะให้ค่าสัมประสิทธิ์ที่บอกว่าปัจจัยต่างๆ มีสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด ซึ่งสูตรในการหาขนาดและทิศทางของสหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน การทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน ใช้สถิติ (t - test) ซึ่งใช้สูตรเดียวกับการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการแปลความหมายขนาดหรือทิศทางความสัมพันธ์ใช้หลักการเดียวกับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยมีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน ด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้คำสั่ง Analyze ---> Correlate ---> Bivariate เลือก Spearman

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาต่างชาติ ได้แก่ ข้อมูลจากศิษย์เก่า, บรรยายาการการเรียนรู้, โอกาสในการฝึกงาน, สิ่งอำนวยความสะดวก และค่าธรรมเนียมการศึกษา การรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและมั่นใจในการตัดสินใจศึกษาต่อ

ตารางที่ 1 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและการรับรู้ในการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	รายละเอียด
ข้อมูลจากศิษย์เก่า	ศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีให้ข้อมูลและสร้างความมั่นใจให้นักศึกษาต่างชาติ ข้อมูลจากศิษย์เก่าช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอนและประสบการณ์การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยมากขึ้น
บรรยายาการการเรียนรู้	บรรยายาการที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์มีผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับบรรยายาการที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะอย่างเต็มที่
โอกาสในการฝึกงาน	โอกาสฝึกงานและพัฒนาอาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยที่มีความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกงานจริง ๆ มีความน่าสนใจมากกว่า
สิ่งอำนวยความสะดวก	ความสะดวกในการขอวีซ่าและขั้นตอนทางเอกสารที่ไม่ซับซ้อนมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับการได้รับความสะดวกสบายในการจัดการกับเอกสารและขั้นตอนต่าง ๆ

ค่าธรรมเนียมการศึกษา	ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสมและทุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยที่มีการเสนอทุนการศึกษาหรือค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมมีความน่าสนใจสำหรับนักศึกษาต่างชาติ
สภาพแวดล้อม	สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับนักศึกษาต่างชาติช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจ
คุณภาพของหลักสูตร	คุณภาพของหลักสูตร ความเป็นที่ยอมรับและความน่าเชื่อถือของหลักสูตรมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับหลักสูตรที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของวงการนิเทศศาสตร์
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครในระดับสากลและการยอมรับจากหน่วยงานหรือองค์กรวิชาการต่าง ๆ มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ
การสนับสนุนทางการเงิน	ทุนการศึกษาหรือการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับการได้รับการสนับสนุนทางการเงินเพื่อช่วยลดภาระทางการเงินในการศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.5 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 47.5 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.75 รองลงมาคืออายุ 18-25 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือปริญญาโท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 25,000 บาท จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือสมรส จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25

ตารางที่ 2 เพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	237	59.30
หญิง	163	40.70
รวม	400	100

ตารางที่ 3 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18-25 ปี	98	24.50

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
26-35 ปี	133	33.30
36-45 ปี	80	20.00
46-55 ปี	53	13.20
56-60 ปี	36	9.00
รวม	400	100

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาสูงสุดของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 6	85	21.20
ปวส./อนุปริญญา	109	27.20
ปริญญาตรี	155	38.80
ปริญญาโท	42	10.50
สูงกว่าปริญญาโท	9	2.30
รวม	400	100

ตารางที่ 5 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐ	128	32.00
พนักงานบริษัทเอกชน/องค์กร อิสระ	87	21.80
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	76	19.00
อาชีพอิสระ	72	18.00
เจ้าของกิจการ	37	9.20
รวม	400	100

ตารางที่ 6 รายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 15,000	88	22.00
15,001 - 25,000	162	40.50

รายได้ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
25,001 - 35,000	64	16.00
35,001 - 45,000	48	12.00
45,001 ขึ้นไป	38	9.50
รวม	400	100

ตารางที่ 7 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	202	50.50
สมรส	131	32.80
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	67	16.70
รวม	400	100

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสำเร็จจากศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูงสุด ความพึงพอใจจากการได้รับคำแนะนำและประสบการณ์จากนักศึกษาต่างชาติที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานครเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อมีดังนี้

1. ข้อมูลจากศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครมีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาต่างชาติ
2. บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์มีผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจศึกษาต่อ
3. โอกาสในการฝึกงานและพัฒนาอาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาต่อ
4. สิ่งอำนวยความสะดวกในการขอวีซ่าและขั้นตอนทางเอกสารที่ไม่ซับซ้อนมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ
5. ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสมและทุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ

การรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ข้อมูลที่ได้รับจากสื่อช่วยให้นักศึกษาต่างชาติมีความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการในการสมัครและการศึกษาต่อ การรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ มีดังนี้

1. สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย, เฟซบุ๊ก, ทวิตเตอร์
2. สื่อบุคคล เช่น การได้รับข้อมูลจากเพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกในครอบครัว
3. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น โปสเตอร์, แผ่นพับ, นิตยสาร
4. สื่อกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น

การเปิดรับสื่อมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ โดยสื่อที่มีผลมากที่สุดคือสื่อออนไลน์ เช่น ทวิตเตอร์และเฟซบุ๊ก การเปิดรับข้อมูลจากสื่อบุคคลและสื่อวิทยุโทรทัศน์ก็มีผลต่อการตัดสินใจเช่นกัน การเปิดรับสื่อมีดังนี้

1. สื่อออนไลน์ (Twitter, Facebook) การเปิดรับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ช่วยสร้างความเข้าใจและมั่นใจในกระบวนการศึกษาต่อ
2. สื่อบุคคล การได้รับข้อมูลจากเพื่อนร่วมงานหรือครอบครัวช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจ
3. สื่อวิทยุโทรทัศน์ การเปิดรับข้อมูลจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ช่วยให้เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการในการสมัคร

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลในการศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลในการศึกษาต่อ	รายละเอียด
สื่อออนไลน์	สื่อออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย, เฟซบุ๊ก, ทวิตเตอร์ เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่นักศึกษาต่างชาติใช้ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ
สื่อบุคคล	การได้รับข้อมูลจากเพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับข้อมูลที่ได้รับจากคนใกล้ชิด
สื่อสิ่งพิมพ์	โปสเตอร์, แผ่นพับ, นิตยสาร เป็นแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาต่างชาติมักใช้ในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ
สื่อกิจกรรม	การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น งานเปิดบ้านหรือการสัมมนา ช่วยให้นักศึกษาต่างชาติได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและการศึกษาต่อ
สื่อวิทยุโทรทัศน์	การเปิดรับข้อมูลจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ช่วยให้เข้าใจขั้นตอนและกระบวนการในการสมัคร
สื่อบุคคล (เพื่อนร่วมงาน)	การได้รับข้อมูลจากเพื่อนร่วมงานหรือครอบครัวช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจ
สื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก, ทวิตเตอร์)	การเปิดรับข้อมูลจากสื่อออนไลน์ช่วยสร้างความเข้าใจและมั่นใจในกระบวนการศึกษาต่อ
สื่อสิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์, แผ่นพับ)	การเปิดรับข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ช่วยให้นักศึกษาต่างชาติมีข้อมูลที่ชัดเจนและครบถ้วนในการตัดสินใจศึกษาต่อ

การจัดกิจกรรม	การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น งานเปิดบ้านหรือการสัมมนา ช่วยให้นักศึกษาต่างชาติได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและการศึกษาต่อ
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ	ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติให้ความสำคัญกับข้อมูลที่มีความเชื่อถือและสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

เห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ ระดับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติจำแนกรายข้อส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์ หรือกล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์กันที่ค่อนข้างน้อยกับการตัดสินใจกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติรายข้อ ยกเว้นข้อมูลค่าธรรมเนียมการศึกษาและทุนการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสมทุนการศึกษาหรือการสนับสนุนทางการเงินที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของประชากรในนักศึกษาต่างชาติระดับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีจากสื่อกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ ความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติจำแนกรายข้อส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อกับความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ ยกเว้นการเปิดรับสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจากสื่อออนไลน์เฟซบุ๊กแฟนเพจ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความเข้าใจ การศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของประชากรในนักศึกษาต่างชาติที่ระดับนัยสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ‘การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ’ พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี SMCR ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาการตัดสินใจและการรับรู้เพื่อเปิดรับสื่อในความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติสามารถสะท้อนถึงแนวคิดและทฤษฎี SMCR แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น บุคลากรของมหาวิทยาลัย ศิษย์เก่ามีความสำคัญในการสร้างการตัดสินใจที่ดีต่อการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา แหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากกลุ่มเป้าหมายจะทำให้ข้อมูลที่ส่งออกไปมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ข้อความหรือเนื้อหาที่ถูกออกแบบมาเพื่อสื่อสารเรื่องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องชัดเจน เข้าใจง่าย และตรงกับความต้องการและระดับความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาที่มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมและมีการอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือมีแนวโน้มที่จะถูกเปิดรับและสร้างความเข้าใจได้ดีกว่า Channel หรือ ช่องทางการสื่อสาร การเลือกช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ หรือการจัดสัมมนาออนไลน์ มีผลต่อการเปิดรับข้อมูลและการรับรู้การศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกสบายสำหรับกลุ่มนักศึกษาต่างชาติ มีแนวโน้มที่

จะได้รับความสนใจและเปิดรับข้อมูลมากขึ้น Receiver หรือ ผู้รับสาร การตัดสินใจและการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายมีผลต่อการเปิดรับและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารที่มีการตัดสินใจเชิงบวกต่อการรับรู้ข้อมูลทางสุขภาพจิต มีความสนใจที่จะเปิดรับและทำความเข้าใจข้อมูลได้ดีกว่า ผลการวิจัยกับทฤษฎี SMCR ทำให้เห็นภาพรวมของกระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและการรับรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ในกลุ่มประชากรนักศึกษาต่างชาติ ซึ่งการศึกษาในมิติการตัดสินใจและการรับรู้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อสารสุขภาพที่เหมาะสม

นอกจากนี้ยังพบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีนัยยะสำคัญ โดยการเข้าถึงง่ายและรวดเร็ว สื่อสังคมออนไลน์ Facebook, Twitter, และ Instagram สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อเหล่านี้ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว และช่วยให้ประชากรนักศึกษาต่างชาติ ที่มีความสะดวกในการใช้อินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ทันที ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการโต้ตอบระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร การสร้างเนื้อหาที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาเช่น บทความ, วิดีโอ, หรือโพสต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารแสดงความคิดเห็นหรือถามคำถาม ช่วยสร้างความเข้าใจและการรับรู้ที่ดียิ่งขึ้น ปรียา รินรัตน์ (2562) พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ใช้สื่อมีความสำคัญในการสร้างการรับรู้และเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจ สื่อสังคมออนไลน์สามารถสร้างชุมชนออนไลน์ที่ให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ที่มีการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ได้ เช่น กลุ่มสนทนาออนไลน์หรือเพจที่เน้นการให้คำปรึกษาและสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า การมีชุมชนออนไลน์ที่ให้การสนับสนุนช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวและเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ในประชากรนักศึกษาต่างชาติ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้ข้อมูลแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว มีการมีส่วนร่วมและโต้ตอบ การกระจายข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ, การใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยี และการสร้างชุมชนออนไลน์ที่ให้การสนับสนุนทางสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของสื่อสังคมออนไลน์ ดังที่นักศึกษาต่างชาติ มีแนวโน้มที่จะเปิดรับสื่อที่สอดคล้องกับความเชื่อและการตัดสินใจที่มีอยู่ก่อนแล้ว สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ (Media Exposure) (Wen, et al., 2020) ซึ่งหมายความว่าผู้ที่มีความสนใจและความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาจะมีแนวโน้มเปิดรับข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะนี้ การใช้สื่อที่น่าเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วนและเชื่อถือได้สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการรับรู้ที่ถูกต้องในกลุ่มนี้ โดยสื่อสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้สำคัญในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาการเห็นแบบอย่างที่ดีในสื่อ เช่น เรื่องราวของบุคคลที่เอาชนะการศึกษา การจบการศึกษา การศึกษาที่เปิดโอกาสของชีวิต หรือคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตช่วยสร้างแรงบันดาลใจและการตัดสินใจที่ดีต่อการรับรู้และการจัดการกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาการเปิดรับสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ช่วยเพิ่มการรับรู้ถึงความสับสน การทำให้ประชากรในนักศึกษาต่างชาติ เข้าใจถึงความเสี่ยงและวิธีการจัดการกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ผ่านสื่อที่น่าเชื่อถือสามารถช่วยปรับเปลี่ยนการตัดสินใจและส่งเสริมการเปิดรับข้อมูลเพิ่มเติม ผล

การศึกษาการตัดสินใจและการรับรู้เพื่อเปิดรับสื่อในความต้องการศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติมีความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการเปิดรับสื่อหลายประการ การใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายช่วยเสริมสร้างการรับรู้ การปรับการตัดสินใจ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

ผลการศึกษาทั้งหมดยังชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาต่างชาติมองว่าหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในวงการนิเทศศาสตร์ และได้รับการยอมรับในระดับสากล ในขณะที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าหลักสูตรมีความเข้มข้น มีมาตรฐานและคุณภาพสูง และได้รับการยอมรับในวงการสถาปัตยกรรม ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นักศึกษาต่างชาติมองว่าชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติมองว่าชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นและการยอมรับในวงการสถาปัตยกรรมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรการเรียนรู้ (Facilities and Learning Resources) ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่าคณาจารย์มีความเชี่ยวชาญในสาขาสถาปัตยกรรมและบุคลากรให้การสนับสนุนในการเรียนรู้ ในขณะที่คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าบรรยากาศการเรียนรู้เป็นมิตรและสร้างสรรค์ และมีกิจกรรมเสริมที่สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าบรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และมีกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติม

ในประเด็น ค่าธรรมเนียมการศึกษาและทุนการศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่า ค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาะสมและมีทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่าค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาะสมและมีทุนการศึกษาให้การสนับสนุน ในเชิงระเบียบวิธีวิจัยและผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีความสอดคล้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งในเรื่องของคุณภาพหลักสูตร ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวก คณาจารย์และบุคลากร บรรยากาศการเรียนรู้ ค่าธรรมเนียมและทุนการศึกษา คณาจารย์และบุคลากร ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของคณาจารย์ ความเอาใจใส่และการสนับสนุนทางวิชาการ คณาจารย์ที่มีความสามารถและมีประสบการณ์ การสนับสนุนจากบุคลากรที่เป็นกันเอง บรรยากาศการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรและการพัฒนาอาชีพ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเอง กิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอาชีพ ค่าธรรมเนียมการศึกษาและทุนการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เหมาะสม ทุนการศึกษาและการสนับสนุนทางการเงิน ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่สามารถรับได้ ทุนการศึกษาหรือการสนับสนุนทางการเงิน ความสะดวกในการเข้าเมืองและการใช้ชีวิต การขอวีซ่าและขั้นตอนทางเอกสารที่ไม่ซับซ้อน สภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรกับนักศึกษาต่างชาติ ความสะดวกในการเดินทางและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย การสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่น ประสบการณ์และคำแนะนำจากนักศึกษาที่ผ่านมา ความพึงพอใจของนักศึกษาต่างชาติที่ผ่านมา คำแนะนำจากนักศึกษาที่เคยศึกษา ประสบการณ์ของนักศึกษาที่เคยศึกษา คำแนะนำจากศิษย์เก่า ความมั่นใจจากศิษย์เก่า

ความมั่นใจจากศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัย การนำประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานจริง ความมั่นใจจากศิษย์เก่าที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัย ประสบการณ์การทำงานของศิษย์เก่า ความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมและความสะดวกในการเข้าเมือง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังมีปัจจัยที่สำคัญที่คล้ายคลึงกันในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ คุณภาพของหลักสูตร ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรการเรียนรู้ คณาจารย์และบุคลากร บรรยากาศการเรียนรู้ ค่าธรรมเนียมการศึกษา และทุนการศึกษา รวมถึงประสบการณ์และคำแนะนำจากนักศึกษาและศิษย์เก่า ทั้งนี้ทั้งสองกลุ่มยังมีความต้องการในด้านการสนับสนุนและการดูแลจากมหาวิทยาลัยเพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ โดยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ ยังมีความสอดคล้องกับงานศึกษาของ การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาต่างชาติในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สามารถวิเคราะห์ได้ในเชิงระเบียบวิธีวิจัยและผลการศึกษา การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการสัมภาษณ์ (Interviews) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาต่างชาติที่เลือกศึกษาต่อในคณะนิเทศศาสตร์

ผลการศึกษาทั้งหมดยังชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาต่างชาติมองว่าหลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในวงการนิเทศศาสตร์ และได้รับการยอมรับในระดับสากล ในขณะที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าหลักสูตรมีความเข้มข้น มีมาตรฐานและคุณภาพสูง และได้รับการยอมรับในวงการสถาปัตยกรรม ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นักศึกษาต่างชาติมองว่าชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ นักศึกษาต่างชาติมองว่าชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยขอนแก่นและการยอมรับในวงการสถาปัตยกรรมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรการเรียนรู้ (Facilities and Learning Resources) ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่าคณาจารย์มีความเชี่ยวชาญในสาขาสถาปัตยกรรมและบุคลากรให้การสนับสนุนในการเรียนรู้ ในขณะที่คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าบรรยากาศการเรียนรู้เป็นมิตรและสร้างสรรค์ และมีกิจกรรมเสริมที่สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติเห็นว่าบรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และมีกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้เพิ่มเติม

นอกจากนี้ประเด็น ค่าธรรมเนียมการศึกษาและทุนการศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่าค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาะสมและมีทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ นักศึกษาต่างชาติมองว่าค่าธรรมเนียมการศึกษาเหมาะสมและมีทุนการศึกษาให้การสนับสนุน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2556) ในเชิงระเบียบวิธีวิจัยและผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีความสอดคล้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติที่

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งในเรื่องของคุณภาพหลักสูตร ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวก คณาจารย์และบุคลากร บรรยากาศการเรียนรู้ ค่าธรรมเนียมและทุนการศึกษา ทั้งนี้ในเชิงแนวคิดทฤษฎี การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีหลายขั้นตอน ประกอบด้วย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี นักศึกษาต่างชาติจะพิจารณาคุณภาพของหลักสูตร ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวก คณาจารย์ บรรยากาศการเรียนรู้ และค่าใช้จ่ายในการศึกษาก่อนตัดสินใจ สาขานิเทศศาสตร์ (สามภาษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นักศึกษาจะพิจารณาทักษะทางภาษา คุณภาพของหลักสูตร การยอมรับในวงการ การสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และโอกาสในการทำงานก่อนตัดสินใจ บุคคลจะเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อเขาคาดหวังว่าการกระทำนั้นจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เขาต้องการ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี นักศึกษาต่างชาติอาจคาดหวังว่าการเรียนในมหาวิทยาลัยนี้จะนำไปสู่โอกาสทางอาชีพที่ดีในวงการนิเทศศาสตร์ และการพัฒนาทักษะที่จำเป็น อาจคาดหวังว่าการเรียนในหลักสูตรสามภาษาจะเพิ่มโอกาสในการทำงานระดับนานาชาติ และการพัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อสาร การตัดสินใจของบุคคลถูกกำหนดโดยการรับรู้ข้อมูลและประสบการณ์ที่ผ่านมา ในเชิงแนวคิดทฤษฎี การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ของนักศึกษาต่างชาติที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมีความสอดคล้องกับแนวโน้มการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (สามภาษา) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ทั้งในด้านการใช้ทฤษฎีการตัดสินใจ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีความคาดหวัง ทฤษฎีการรับรู้ และทฤษฎีการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

สรุป

จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.5 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 47.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.75 และอายุ 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.25 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 37.5 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 27.5 และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 47.5 จากการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ปัจจัยที่มีผลสำคัญ ได้แก่ ข้อมูลจากศิษย์เก่ามีบทบาทสำคัญในการให้ข้อมูลและสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาต่างชาติ บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและสร้างสรรค์ส่งผลต่อความพึงพอใจและการตัดสินใจ โอกาสในการฝึกงานและพัฒนาอาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจศึกษาต่อ ขั้นตอนการขอวีซ่าและเอกสารที่ไม่ซับซ้อนมีผลต่อการตัดสินใจ ค่าธรรมเนียมและทุนการศึกษาที่เหมาะสมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ การรับรู้ข้อมูลจากสื่อมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจ โดยสื่อออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์มีอิทธิพลมากที่สุด ขณะที่สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อกิจกรรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัยก็มีบทบาทในการสนับสนุนข้อมูล

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ของนักศึกษาต่างชาติ” ถึงแม้จะทำให้ทราบถึงลักษณะและรูปแบบของการสื่อสาร และการเปิดรับสื่อที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาต่างชาติ แต่หากพิจารณาถึงแนวทางที่สามารถต่อยอดจากสารตั้งต้นนี้ ยังคงมีประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ได้อีกมากมายดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร ควรมีการปรับปรุงและอัปเดตเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในวงการนิเทศศาสตร์ รวมถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการเรียนการสอนการเน้นทักษะภาษาและการสื่อสาร ควรเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อสารที่สำคัญสำหรับการทำงานในสื่อสารมวลชนและนิเทศศาสตร์ระดับสากล

2. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การเพิ่มทรัพยากรการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดดิจิทัล ฐานข้อมูลออนไลน์ และสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย ควรปรับปรุงห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยและรองรับความต้องการของนักศึกษา

3. การพัฒนาคณาจารย์ การจัดโครงการฝึกอบรมและพัฒนาคณาจารย์เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการนิเทศศาสตร์ สนับสนุนการวิจัยของคณาจารย์เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และนวัตกรรมในวงการนิเทศศาสตร์

4. ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนนักศึกษา การบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวการศึกษาเพื่อช่วยนักศึกษาในการวางแผนการเรียนและพัฒนาตนเอง ควรมีทุนการศึกษาและการสนับสนุนทางการเงินเพื่อช่วยนักศึกษาที่มีความสามารถแต่ขาดแคลนทางการเงิน

5. ข้อเสนอแนะด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร บรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเป็นมิตร เพื่อให้นักศึกษารู้สึกผ่อนคลายและกล้าแสดงความคิดเห็น กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะเพิ่มเติม เช่น การฝึกงาน การสัมมนา และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวงการนิเทศศาสตร์ กิจกรรมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษาต่างชาติ

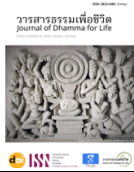
6. การให้ข้อมูลและการสนับสนุนทางกฎหมายและการขอวีซ่าเพื่อให้นักศึกษาต่างชาติสามารถเข้ามาศึกษาได้อย่างราบรื่น ขยายขอบเขตการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในภูมิภาค ควรใช้วิธีวิจัยที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิเคราะห์กรณีศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและหลากหลาย

การนำข้อเสนอแนะเหล่านี้ไปใช้จะช่วยให้คณะนิเทศศาสตร์สามารถพัฒนาหลักสูตรและบริการต่าง ๆ ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาต่างชาติได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา เทียนรัตน์. (2559). การเปิดรับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในองค์ประกอบของสมาชิกแฟนเพจที่มีผลต่อความนิยม: กรณีศึกษาสมาชิกแฟนเพจ “อีหลุยส์เชียงใหม่”. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กิตติมา สุรสนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์.
- จริยาภรณ์ โตเผือก. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- จิราภรณ์ ศรีนาค. (2556). *การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหา และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย*. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลธิชา อินปัน, ภัทรนัย ไชยพรม, พลอยดาว พรหมชาติ, อัญชลารัตนธนากร ฉัตรสุตา มาทา. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะซึมเศร้าของวัยทำงาน กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่ง ในอำเภองาว จังหวัดลำปาง . *วารสารพยาบาลความสามารถด้านกระทรวงสาธารณสุข*, 187- 197.
- โชติหทัย นพวงศ์. (25150). *การติดตามข่าวสารกับความพึงพอใจในการสื่อสารและการทำงานของพนักงานเครือข่ายนิเทศน์ไทยในช่วงการปรับโครงสร้างธุรกิจ*. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวิทย์ บุญภาพ, ธัญลักษณ์ คริ่งธิ, สุลีมาศ คำมุง พิระ พันธุ์งาม. (2559). การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 121 -127.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). ธงชัย สันติวงษ์ (2539) . กรุงเทพฯ: (พิมพ์ครั้งที่ 9) ไทยวัฒนาพานิช.
- นพขวัญ นาคนวน. (2554). *ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมต่อรายการเก็บตกทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรียา รินรัตนกร. (2562). การรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแนวโน้มการศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในยุคการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 145.
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2554). *การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). *การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2556). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*. (18 สิงหาคม 2556). กรุงเทพฯ.

- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาทั่วไป)* ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- A. N. Oppenheim. (1996). *Questionnaire design and attitude measurement*. (2nd ed.). New York: Basic Book.
- A. T Beck. (1973). *The Diagnosis and Management of Depression*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Amma Fredrika. (2020). *Sad affects and contemporary women's media: depression, anxiety, and neoliberal (post) feminism in the post-recessionary West*. New Jersey: Rutgers, The State University of New Jersey.
- Charles K Atkins. (1973). *Anticipated communication and mass media information seeking public opinion quarterly*. New York: Free Press. Burgon.
- E.M. & Sevenning, L Rogers. (1969). *Modernization Among Peasants: The Impact of Communication*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- G. W. Allport. (1968). *Reading in attitude theory and measurement*. New York: John Welley & Sons.
- Jessica L Schulz. (2015). *Social media use and depression in emerging adults: The moderating effect of parental support*. Delaware: University of Delaware.
- Leon G. and L. Lazar Kanuk Schiffman. (1994). *Consumer Behavior*. New York: 5th ed. Englewood Prentice Hall.
- Theodore M., Ralph H. Turner, and Philip E. Converse Newcomb. (1965). *Social psychology the study of human interaction*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Todd Hunt and Brent D. Ruben. (1993). *Mass Communication: Producers and Consumers*. New York: n.d.
- Wen, J., Aston, J., Liu, X., & Ying, T. (2020). *Effects of misleading media coverage on public health crisis: a case of the 2019 novel coronavirus outbreak in China*. *Anatolia*, 31(2), 331-336.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Academic Article

10.14456/jdl.2024.55

Buddhism and Political Conflicts: Understanding the Role of Religion in Peacebuilding and Reconciliation

Nattawut Makhumtup¹, Chetnitipath Promchin², Sirot Tonggon^{3*}, & Phrapalad Thana Aggadhammo Pimparat⁴

ARTICLE INFO

Name of Author

1. Dr.Nattawut Makhumtup
Department of Local
Administration Ministry of
Interior
Email: wut.mak21@gmail.com

2. Dr.Chetnitipath Promchin
Mahamakut Buddhist
University
Email: Chetnitipath.pro@mbu.ac.th

4. Phrapalad Thana
Aggadhammo Pimparat
Mahamakut Buddhist
University
Email: thana.pim@mbu.ac.th

Corresponding Author:*

3. Sirot Tonggon
Independent Researcher
Email: Foreteller2016@gmail.com

Keywords:

Buddhism and Politics;
Peacebuilding; Reconciliation;
Religious nationalism

Article history:

Received: 23/06/2024
Revised: 25/07/2024
Accepted: 19/08/2024
Available online: 12/09/2024

How to Cite:

Makhumtup, N., Promchin, C., Tonggon, S. & Pimparat, P. T. A. (2024). Buddhism and Political Conflicts: Understanding the Role of Religion in Peacebuilding and Reconciliation. Journal Dhamma for Life, 30(3), 404-412

ABSTRACT

This paper examines how Buddhism has been part of political conflicts while contributing to peace in Buddhist-majority states such as Myanmar, Sri Lanka, and Thailand. To an extent, Buddhism as a religion indeed preaches non-violence, compassion for all sentient beings, and mindfulness at the individual level. However, when religion intersects with politics, contradictions manifest. Through historical and contemporary examples, Stewart clarifies how Buddhist teachings have been used both by peacebuilders and pro-nationalist actors to carve a path toward outcomes that are counterproductive to the core beliefs of Buddhism. The paper then considers the principal Buddhist teachings related to peacebuilding, going over each of Ahimsa (non-violence), Metta (loving-kindness), and Karuna (compassion) as elements that may be used in conflict transformation. The study identifies success stories and failures using three case studies—Myanmar's Rohingya crisis, Sri Lanka's post-civil war reconciliation efforts, and Thailand's protracted political unrest—to illustrate the dynamics of Buddhism politicization in these critical contexts underlined by transnational linkages. The paper also confronts the critiques related to the alleged politicization of Buddhism and moral paradoxes due to harnessing religious doctrines for political uses. While Buddhist teachings provide an excellent set of tools for nurturing peace and reconciliation, the application of these in political settings is an area that should be subjected to rigorous moral scrutiny so as not to run counter either to ethics or inclusiveness.

The paper ends by pondering Buddhism's future direction in terms of global peacebuilding, with a nod to interfaith work and partnerships that engage Buddhist hearts with secular efforts for peace. It highlights the importance for Buddhist practitioners to live out their ethics and be a force of peace in an increasingly fractured world. Ultimately, it is more valuable to a general understanding of religion in political conflicts and how spiritual teachings may foster world peace and compassion through conflict reconciliation.

Introduction

Buddhism has been regarded as a fundamentally nonviolent and pacifist religion for centuries because of this tradition's deep philosophy of mindfulness, compassion, and peace. This image, however, is not always true, and the relationship between Buddhism and politics can be more complicated, especially in countries where Buddhism holds a societal or cultural status. In some political disputes among Buddhist-majority countries (such as that in Sri Lanka, Thailand, and Myanmar), Buddhism has led to a rise in tension or, on the contrary, to greater mutual understanding (Bartholomeusz, 2002; Gethin, 1998). This dual nature reveals why we must examine how its tenets could be leveraged for peacekeeping and rapprochement.

Historically, the problem in modern times is asking how much a religion like Buddhism influences political conflicts. Ethnic identities are a factor in many contemporary political conflicts, just as religion can be either fuel for hatred and violence or an approach to mutual understanding and peace. Recent attention brought to the Rohingya situation in Myanmar has highlighted an extreme example of how Buddhist nationalism can be weaponized, illustrating dire humanitarian consequences (Walton & Hayward, 2014). It has also been indicated that despite ongoing divisions in Sri Lanka following its civil war, Buddhist teachings have had a significant impact on various peace processes (Deegalle, 2006). Accordingly, scholars and practitioners working in religion on peace need to understand when Buddhism can play its role, as it should be applied for sustainable conflict resolution. The complex role that Buddhism has played in political conflicts is discussed through an analysis of settings where Buddhist ideas have been (dis)applied to the field of politics, including examples from history and contemporary events. In order to understand where Buddhism participates today in such conflict situations, the discussion will therefore begin with recounting earlier historical contexts in which it interacted with political power. The paper will then explore basic concepts associated with peacebuilding in Buddhism, including Ahimsa (non-violence), Metta (loving-kindness), and Karuna (compassion), and consider the possibilities for using these to manage disputes. In doing so, the paper illustrates some of the challenges and successes experienced by Buddhist communities and elites in complex religion/politics entanglements through specific cases drawn from Thailand including Sri Lanka and Myanmar. The article will also consider some objections to and difficulties with engaging Buddhism in the political arguments, particularly cases of taking advantage religious teachings for secular politics production which contradict basic teachings within themselves. Because the ethics of Buddhism and nationalist impulses differ substantially, we will use our findings to explore what effect these tensions have on the ability for Buddhist peacebuilding initiatives to be successful. Finally, the paper will discuss how Buddhism can remain among those who play a significant role in global peacebuilding and propose ways for Buddhist communities and leaders to better contribute toward establishing comprehension and reconciliation amidst politically divided societies.

This paper examines these topics to enrich the ongoing discourse on how religion can help with peacebuilding and conflict resolution. It tries to suggest that Buddhism may not have acted the way it would like, but its teachings can be very helpful in creating a harmonious situation and peace. Within the framework of Buddhist ethics and spirituality, understanding these insights might inform pragmatic political solutions and intellectual knowledge in an increasingly polarized world.

Buddhism and Political Conflicts: Historical Context

The origins of Buddhist political authority can be traced back to ancient Indian kings demanding compliance from the aspect of the Buddha. Buddhism always had political ties, serving as an abstract moral guide for states and a frame of legitimacy. From ancient India to modern Southeast Asia, Buddhist teachings have been used to serve social harmony and moral governance. However, the case of Buddhism is more complex as well to politics balanced against principles, given that political ambition has sometimes undermined religious principles (Swearer, 2010). This has been an exceptionally influential case in Sri Lanka, with Buddhism and political discourse. The Sangha (Buddhist monastic community) is at the heart of this association. It has always been one where both have their interests tied, with rulers seen as protectors of Dharma or Buddhist teachings throughout its history on this island. Only in the colonial and post-colonial periods, where Buddhism became symbolic of opposition to foreign rule (Bartholomeusz, 2002), was this relationship solidified. However, in an era where nationalism was conflated with the ideology of Buddhism, it led to ethno-religious-based conflicts between the Sinhalese-Buddhist majority and Tamil minority that devolved into violence, culminating in a brutal civil war coming hard on the heels of independence. Moreover, the same applies to Myanmar, where Buddhism and its relationship with politics have always been complex. At the same time, Buddhism became an important site of resistance to colonial rule and may have helped cement awareness as a nation in opposition to British imperialism (Schober, 2011). However, after independence, the role of Buddhism in politics became more and more contested, with nationalist groups and military regimes appropriating religious narratives and iconography as governance instruments. The more sinister side to this relationship is evidenced by the ongoing Rohingya crisis and how Buddhist nationalism has been so deeply woven into a narrative as to rationalize discrimination and violence against Muslim minorities through fears of corrupt Western influences (Walton & Hayward, 2014). Another example of the intricate complex involving Buddhism and state power is demonstrated in Thailand. Thailand has always been Dharma Kings of the Buddhist faith, holding one way or another to this day in supporting Asians and assisting Sangha. Unfortunately, Buddhism is manipulated in the political battlefield of Thailand, generally diffusing among different political parties, leading to causes conflicts within the religious community (Keyes, 2016). The controversy surrounding the politics of Buddhism in Thailand underscores a central issue regarding the preservation of religious teachings when such convictions are called into question for other political reasons.

Buddhism has often consoled societal harmony and moral leadership in historical settings. However, it can have dark marks, especially when religious ideals give way to overt political agendas. This understanding is critical to contextualizing the role of contemporary Buddhism in political conflicts and peace initiatives.

Buddhist Principles Relevant to Peacebuilding

Buddhist Teachings furnish an all-encompassing structure rooted in non-violence, compassion, and righteousness to offer solutions to any conflict and act as a mediator between parties to heal wounded relationships. Ahimsa means non-harm, and the movement of people is based on this belief that people should do anything, say anything, or think something, whatever it may not harm another person (Keown, 2013). Similarly, the cultivation of Metta

(loving-kindness) and Karuna (compassion), which broaden non-violence from mere refraining from harm to active intent that all beings experience well-being and happiness, dovetails this.

This knowledge provides a solid foundation of the moral principles that reconciliation, as peacebuilding (reconciliation and conflict resolution) experts need to establish. Karuna, for example, leads to deeds that alleviate pain and suffering, while Metta encourages cultivating positive ways toward all people, including our enemies. These ideas are profoundly pragmatic and more than mere ideals; they show people how to settle differences, which lessens hostility between parties (Gethin, 1998). Morality is one of the essential qualities for Peace, and Mindfulness is another crucial factor in Buddhism. Mindful living helps people become self-aware and regulate their emotions better, as it involves seeing your thoughts (and feelings) clearly without necessarily taking them personally. Mindfulness supports the better resourcefulness of individuals and communities in managing conflicts. It helps avoid reactive behaviors and allows a more composed and methodical approach to conflict resolution.

Applying these lessons to politics has been more challenging, yet it might ultimately provide another way toward peace. In much the same way as many of their compatriots in other parts of East Asia, many of Myanmar's Buddhist leaders advocate nonviolence and peace; some are linked to nationalist agendas that counter Buddhism's core values (Walton & Hayward, 2014). These highlight how impossible it is to square religious morality with political pragmatism, particularly when politicians can tap into your God exercise.

Expanded Case Studies: Buddhism in Peacebuilding and Reconciliation

Buddhism has long been recognized not only as a spiritual path but also as a practical framework for addressing conflict and fostering peace. Grounded in principles such as compassion, non-violence, and understanding, Buddhism offers unique approaches to reconciliation and peacebuilding. Across diverse regions and cultural contexts, Buddhist teachings have been applied to resolve conflicts, heal divisions, and promote harmony. The Expanded Case Studies: Buddhism in Peacebuilding and Reconciliation, explores these applications through real-world examples, showcasing how Buddhist principles can help individuals and communities navigate conflicts and work towards sustainable peace.

This study is particularly relevant in today's world, where complex conflicts often require innovative and compassionate approaches to resolution. By focusing on case studies from different parts of the globe, we aim to demonstrate the effectiveness of Buddhist strategies in peacebuilding, emphasizing both their adaptability and their deep-rooted ethical foundations. That can be employed to transform conflict, encourage dialogue, and nurture reconciliation.

Myanmar: Buddhist Nationalism and the Rohingya Crisis

Buddhist nationalism and conflicts between the Buddhist majority and their non-Buddhist neighbors have roiled Myanmar since it achieved independence. The example of the Rohingya is certainly pertinent as a case study of how religion can be played out to justify and enable discriminatory — even deadly — action. While radical groups within the Buddhist community have instilled anti-Rohingya sentiments, viewing them as a threat to national and religious identity, Buddhism itself has been rooted in compassion and non-violence (Walton &

Hayward, 2014). Buddhist monks such as Ashin Wirathu have also been vital in encouraging anti-Rohingya sentiments, using their religious authority to influence public opinion and political policy. Contrary to the fundamental Buddhist ideals of Metta and Karuna (loving-kindness and compassion), it resulted in large-scale murders as well as uprooting. The narrative is not particularly novel, but some Buddhist leaders have dissented. It is based on Buddhist prescriptions, which train the followers to be monks and lay Buddhists in a way that helps them not only navigate away from violence but also as forces of counter-narrative for peaceful coexistence (Kipgen, 2014). In Myanmar, a secular war-torn Buddhist nation where nationalism is profoundly ingrained and religious minority politics have been driven by the mobilization of religion, the politicization of Buddhism makes real-world applications (to rejecting) difficult for peace-building. However, there are initiatives such as interfaith dialogues and reconciliation projects involving different communities in the neighborhood to bridge whatever division between Muslims and Buddhists. These programs outline common values of tolerance and peacefulness to create a kinder and more peaceful community.

Sri Lanka: Reconciliation Following the Civil War

This is another crucial example of how Buddhism has and can diffuse politics in Sri Lanka for peace. The 1983–2009 civil war in the country was characterized by deep ethnic and religious divisions between the government, dominated mainly by Sinhalese Buddhists, and a separatist force that is predominantly Hindu: Liberation Tigers of Tamil Eelam (LTTE) Force. Throughout the war, Buddhism was used as a significant reminder of the state of its actions. Naturally, certain groups of monks even encouraged it to safeguard their country so that they could give their religion alone (Bartholomeusz, 2002). Sri Lanka has struggled with the issue of building reconciliation between its Sinhalese and Tamil populations since a long civil war ended. Several films and other projects that encourage forgiveness, compassion, or reconciliation between former enemies are based on Buddhist ideas. Some Buddhist groups have worked to ease the suffering of trauma and build communities through mindfulness and meditation techniques that help people cope with the effects of violence (Deegalle, 2006). This was a complex and slow track. However, there are still major tensions and mistrust across communities, and pushing Buddhism to create a sense of national unity occasionally forgets that true inclusivity is justice rather than 'segregating' (by which they mean acknowledging the plight too) all groups. The challenge lies in how Buddhist teachings are enacted and practiced in a manner that can be substantively healing rather than being used as fodder for exclusive or triumphalist narratives.

Thailand: The Role of Sangha in Political Crisis

What emerges from Thailand is the reflexive and more animated relationship between Buddhism as an institution, particularly of the Sangha or its leading monastic community, and politics— out in shaping rather than being shaped by it. Historically speaking, the sangha has always been more than merely a religious institution; it is also an ethical guideline—a source of stabilizing influence in society. From ancient times, when the idea of a righteous Thai king ruled under Buddhist principles and legitimacy was guaranteed by his being ordained, they depended upon each other. It continues to be practiced today, and the Sangha's effect on social values continues (Swearer, D.K. 2010).

The incredible role of the Buddhist sangha in peacebuilding and reconciliation: It teaches things like ahimsa (non-violence), karuna (compassion), and Maitri (benevolence)-all of which are great in understanding, says, mediation, and dialogue instead of war. Monks have sometimes entered the business, organizing exchanges and peace talks between officially conflicting sides for constricting and communication. As an institution that transcends the political divide by focusing on the core teachings of Buddhism, there is a crucial role to be played here in fostering national unity. Placing an emphasis on commonalities of tongue and spirits and suggesting a neutral respect can reduce the slits heightening comradeship among Thais no matter their party loyalty (Pattana, 2015).

The role of the Sangha in Thailand demonstrates both the ongoing strength that Buddhism wields and some of the difficulties faced by religious and moral resources regarding political engagement. While the engagement of monks in political controversies endangers their neutrality, it also offers a chance for peacebuilders to maintain and promote reconciliation. Continuing to fulfill the role of moral guardians in a society undergoing rapid change requires the secular order to respect traditional and accepted facts about itself while dealing with internal and external threats. Thailand is riven by bitter political infighting, and the Sangha acting as a moral arbiter will be no less critical. The trick will be for the Sangha to leverage its proper vehicle path role against impassioned and divided times. In so doing, the Sangha can play a pivotal role in helping to lead Thailand towards this more harmonious and peaceful future marked by these essential Buddhist principles.

Additional Case Study: Cambodia and the Khmer Rouge

Buddhism in Cambodia has, moreover, been implicated in the country's bitter political past — interacting with broader global factors and issues of post-conflict politics during the period that followed upon the fall from power of rulers fed on Buddhist values as much as those who had incarnated them a great deal less. When the Khmer Rouge assumed power in 1975, an atheist communism ideology sought to eradicate religion from society as a long-term goal, and the description of “Buddhism was opportunistic and material (Chandler, 1999). With the demise of the Khmer Rouge, Buddhism had a renaissance and initially emerged as part of its recovery process. Earlier Manus and the comeback of established monks and traditional Buddhist practices were seen as essential to identity, given that VIETI moral sort of clean uniform when it was a cleansing exercise.

Since then, Buddhist leaders have worked in various peacebuilding fields, including community reconciliation and healing trauma through meditation and mindfulness practices. Reeves, indirect exposure with community dialogues and engagement building, a tossup over politically visible religious issues (cf. Harris 2005). The case of Cambodia demonstrates the enduring strength and potential role that Buddhist institutions have to play in post-trauma healing, even when new forms of repression continually emerge.

Challenges and Criticisms

Of course, this involvement of Buddhism in political disputes has not always been without criticism. Detractors say it opens the way to a partisan application of Buddhist teachings that would erode its moral base and instead ally itself with Sinophobia marginalization. For example, in Myanmar, the Buddhist community and other parties are

appalled by the associations of Buddhism with nationalist and anti-Muslim campaigns (Walton & Hayward, 2014). Such actions go against the basics of Buddhism, a religion primarily based on compassion and non-violence; these acts could also tarnish people's opinion about Buddhism being an agent of peace.

Also, the lines between political and religious power could blur in many nations as Buddhism is closely aligned with state authority. An illustrative manifestation of this is the way that it can be exploited to ensure government actions are covered by employing religious rhetoric, as we have seen in Sri Lanka and Myanmar, which only quashes dissenters. Their religion places them under severe moral strictures, and navigating the complexities of such relationships is a challenge that every senior Buddhist leader must face;

Buddhist peacebuilding initiatives have been criticized for being parochial. By parochial, I mean purely focusing on reconciliation within the Buddhist community by ignoring the views and needs of other religious or ethnic groups. Empowering poor people to change corrupt or ineffective domestic policies is an essential dimension of peacebuilding, as are efforts to protect groups who feel they need the security that a 'hard power' state can provide. Particularly where multi-cultural societies are concerned, including varied voices is important for peace to be sustainable.

The Future of Buddhism in Political Peacebuilding

Over the long term, Buddhism still might have much to offer political peacebuilding. However, such efforts will not be successful if they do not balance practicality and religion. Through their moral conduct, compassion, and mindfulness practices, many Buddhist groups and leaders can be a significant factor in promoting healing and reconciliation. Nevertheless, this will have to be paired with the discussion of how Buddhism has been wrongly applied throughout history, and efforts must be made to ensure its tenets are carried out justly — and for all.

As this article lists, interfaith dialogue is an exciting way to increase the efficacy of Buddhist peacebuilding. Faith leaders must redouble their efforts to tackle the root causes of conflict and foster greater unity between faiths. In addition, deeper engagement with secular peacebuilding paradigms could help anchor Buddhist thought within the broader spectrum of political conflict resolution. Opportunities for further impact peacebuilding have the capacity to grow and be even more impactful through interfaith dialogue, as well as collaboration with other religious traditions. Faith leaders who come together across religious divides not only increase how they address systemic conflicts but also create more cohesive societies. Engaging more fully and effectively with secular peacebuilding frameworks can also help to incorporate Buddhist values into the much larger ecosystem of political conflict resolution. Whether Buddhism can be a positive force in politics will depend on how practitioners of the faith lead their lives. Political peacebuilding is only as strong and powerful as those who embody it. Buddhism certainly should be grounded in core teachings of nonviolence, compassion, and ethical integrity if it wants to continue offering insights into the increasingly complex landscape of political conflicts.

Conclusion

Buddhism is a part of those answers, acting within struggles and peace movements that serve as modern proof for the enduring lessons it contains. Examples abound in which Buddhist teachings have been construed as facilitating healing and reconciliation, even if applicability to political venues sometimes proves daunting. In this article, we investigate historical and contemporary connecting points between Buddhism and politics to show that if adhered to ethically as well in an inclusiveness frame, peace can be very easily maintained with the path offering us guidance.

While the world still faces political unrest and struggles to come together as one, the teachings of Buddhism on nonviolence, compassion, and mindfulness are timelier today than ever. As Buddhists negotiate complex political terrain and ethical precepts, people must engage with each other for a more just and peaceful society.

Recommendation

Implementation of the Role of Religion in Peacebuilding and Reconciliation

The enduring lessons of Buddhism offer practical tools for addressing contemporary struggles and fostering peace, both in personal and political contexts. While applying Buddhist principles in the political sphere may be challenging, their potential for healing, reconciliation, and conflict resolution remains significant. For these principles to be effective, their application must be grounded in ethical commitment and inclusivity, ensuring that all voices are heard and respected in the process.

To implement Buddhist teachings effectively in peacebuilding and reconciliation efforts, several steps can be taken:

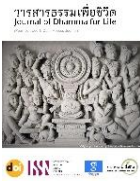
1. **Promoting Nonviolence and Compassion:** At the core of Buddhist teachings are the principles of nonviolence (ahimsa) and compassion (karuna). Encouraging these values within communities and across political movements can create a more peaceful and understanding environment. Education and dialogue should focus on the importance of empathy and the reduction of harm, emphasizing how nonviolent action leads to more sustainable and lasting resolutions.
2. **Encouraging Mindfulness in Leadership:** Mindfulness (sati) helps individuals become more aware of their actions, thoughts, and emotions. Leaders in political and social movements should be encouraged to cultivate mindfulness, allowing them to respond to challenges with clarity, patience, and moral integrity. Mindfulness practices can be incorporated into leadership training, offering a way to manage conflict and stress while promoting thoughtful decision-making.
3. **Fostering Inclusivity and Dialogue:** Buddhist teachings emphasize the interconnectedness of all beings (paticcasamuppada), underscoring the importance of inclusivity in peace processes. Implementing structures that promote open dialogue, where all stakeholders have an equal voice, helps prevent marginalization and creates an environment of mutual respect. This inclusive approach can reduce the risk of future conflicts and ensure that solutions are both equitable and sustainable.

4. **Addressing Root Causes of Conflict:** Buddhism encourages addressing the underlying causes of suffering (dukkha) rather than merely treating symptoms. In political contexts, this can be applied by focusing on systemic injustices, such as poverty, inequality, and oppression, which often lead to unrest. By tackling these root causes, efforts toward peace become more effective and meaningful.
5. **Integrating Ethical Precepts into Political Practice:** Ethical conduct (sila) is a fundamental part of the Buddhist path. Implementing policies and practices that align with ethical precepts, such as honesty, fairness, and non-harming, can foster trust and cooperation. Political leaders and organizations should be encouraged to adopt ethical guidelines inspired by Buddhism to ensure their actions contribute to the welfare of all.

As the world continues to face political unrest and division, the teachings of Buddhism provide a timeless guide for navigating these challenges. By engaging with others through compassion, mindfulness, and ethical responsibility, individuals and communities can work together toward a more just and peaceful society.

References

- Bartholomeusz, T. J. (2002). *In defense of dharma: Just-war ideology in Buddhist Sri Lanka*. Routledge.
- Chandler, D. P. (1999). *Voices from S-21: Terror and history in Pol Pot's secret prison*. University of California Press.
- Deegalle, M. (2006). *Buddhism, conflict and violence in modern Sri Lanka*. Routledge.
- Fuller, T. (2013, June 20). Extremism rises among Myanmar Buddhists. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2013/06/21/world/asia/extremism-rises-among-myanmar-buddhists-wary-of-muslim-minority.html>
- Gethin, R. (1998). *The foundations of Buddhism*. Oxford University Press.
- Harris, I. (2005). *Cambodian Buddhism: History and practice*. University of Hawaii Press.
- Jackson, P. A. (2017). Buddhism, power, and political order in Thailand. *The Journal of Asian Studies*, 76(3), 539-560.
- Keown, D. (2013). *Buddhism: A very short introduction*. Oxford University Press.
- Keyes, C. F. (2016). *Finding their voice: Northeastern villagers and the Thai state*. University of Washington Press.
- Kipgen, N. (2014). Addressing the Rohingya problem. *Journal of Asian and African Studies*, 49(2), 234-247.
- Nhat Hanh, T. (2003). *Creating true peace: Ending violence in yourself, your family, your community, and the world*. Free Press.
- Pattana, K. (2015). Monks, merit and the Sangha in modern Thai society. *Religion*, 45(1), 103-120.
- Schober, J. (2011). *Modern Buddhist conjunctures in Myanmar: Cultural narratives, colonial legacies, and civil society*. University of Hawaii Press.
- Swearer, D. K. (2010). *The Buddhist world of Southeast Asia*. State University of New York Press.
- Walton, M. J., & Hayward, S. (2014). Contesting Buddhist narratives: Democratization, nationalism, and communal violence in Myanmar. *Policy Studies*, 71. East-West Center.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.56

ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอ
พอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ
ของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

Factors and Storytelling Strategies That Influence Listener's Choice to Watch Video Podcasts on the Youtube Platform in the Category of Science Stories in Bangkok

พนม วรณศิริ¹, ประภาส นวลเนตร² และ กนกรัตน์ ยศไกร³

Panom Wanasiri¹, Prapas Nualnetr², & Kanokrat Yossakrai³

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. ผศ.ดร.พนม วรณศิริ

Assist.Dr.Panom Wanasiri

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts, Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: panom855@hotmail.com

3. ผศ.ดร.กนกรัตน์ ยศไกร

Assist.Dr.Kanokrat Yossakrai

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts, Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: Kanokraty@yahoo.com

Corresponding Author:*

2. ผศ.ดร.ประภาส นวลเนตร

Assist.Dr.Prapas Nualnetr

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Communication Arts, Bangkokthonburi University, Thailand.

Email: prapas9@yahoo.com

คำสำคัญ

กลวิธีการเล่าเรื่อง; วิดีโอพอดแคสต์; เรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ

Keywords:

Storytelling Techniques; Video Podcasts; Telling the Mysterious Beliefs

Article history:

Received: 03/05/2024

Revised: 16/06/2024

Accepted: 15/09/2024

Available online: 25/09/2024

How to Cite:

Wanasiri, P., Nualnetr, P. & Yossakrai, K. (2024). Factors and Storytelling Strategies That Influence Listener's Choice to Watch Video Podcasts on the Youtube Platform in the Category of Science Stories in Bangkok. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 413-440.

ABSTRACT

The research on "Factors and Storytelling Strategies that Influence the Choice of Watching Video Podcast Programs on the YouTube Platform: The Case of Stories about Mysterious Beliefs among Viewers and Listeners in Bangkok" aims to: 1) Study the demographic factors that influence the choice of watching video podcast programs on the YouTube platform in the category of stories about mysterious beliefs among viewers and listeners in Bangkok, 2) Examine the storytelling strategies that influence the choice of watching video podcast programs on the YouTube platform in the same category, and 3) Analyze the formats of stories in video podcast programs on the YouTube platform in the category of stories about mysterious beliefs. This is a quantitative research study. Data were collected through self-administered questionnaires using a single-stage accidental sampling method, with a sample size of 400 respondents. Statistical software was used to analyze the data. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and Spearman's rank-order correlation coefficient. The research results indicated that demographic factors, storytelling techniques, and storytelling formats significantly influenced the choice of watching video podcast programs in the category of mysterious beliefs among viewers in Bangkok. The test values were 0.874, 0.830, and 0.637, respectively, and were statistically significant at the 0.05 level.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร (2) ศึกษาวิธีการในการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร (3) ศึกษารูปแบบเรื่องเล่าของรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญแบบวัดผลครั้งเดียว เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 400 ตัวอย่าง มีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมซอฟต์แวร์ทางสถิติ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสหสัมพันธ์เชิงอันดับของสเปียร์แมน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ กลวิธีการในการเล่าเรื่อง และรูปแบบเรื่องเล่าของรายการ มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร มีค่าสถิติทดสอบ 0.874, 0.830 และ 0.637 ตามลำดับ ซึ่งมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทนำ

ปัจจุบันสื่อมวลชนประเภท วิทยุกระจายเสียง ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นวิทยุออนไลน์ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะที่ไม่เหมือนกับวิทยุกระจายเสียงมีความแตกต่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามมีความเหมือนซึ่งเป็นหลักสำคัญของวิทยุกระจายเสียง คือ “เสียง” การเป็นสื่อที่ผู้รับสารสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเสียงและผู้ส่งสารต้องใช้เสียงในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

วิทยุออนไลน์สามารถเชื่อมต่อและเผยแพร่เนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Facebook, Instagram, Twitter, หรือ YouTube เพื่อเพิ่มการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง ผู้สร้างเนื้อหาสามารถใช้เครื่องมือการวิเคราะห์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความสนใจของผู้ชมผู้ฟังได้ ซึ่งช่วยในการปรับปรุงเนื้อหาและกลยุทธ์การตลาด โดยการสร้างเนื้อหาในวิทยุออนไลน์ กำหนดหัวข้อและกลุ่มเป้าหมายของรายการ การใช้วิทยุออนไลน์ในสื่อสมัยใหม่ พอดแคสต์ (Podcast) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของวิทยุออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูง เนื้อหาอาจเกี่ยวกับการศึกษา บันเทิง ข่าวสาร หรือเรื่องราวเฉพาะกลุ่ม ไปจนถึงรูปแบบวิธีการสตรีมสด (Live Streaming) เพื่อทำการถ่ายทอดสดผ่านวิทยุออนไลน์ เช่น การสัมภาษณ์ การสนทนา หรือการแสดงดนตรีสด ปัจจุบัน วิทยุออนไลน์ จึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการสร้างเนื้อหาในยุคสมัยใหม่ เพราะสามารถเชื่อมต่อไปกับผู้ชมผู้ฟังได้อย่างใกล้ชิดและเพิ่มโอกาสในการเผยแพร่ข้อมูลและความบันเทิงในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา สื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่มีการขยายตัวแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะสื่อกระแสกรอง เช่น วิทยุชุมชน และความเป็นเจ้าของสื่อเอง ที่เพิ่มจำนวนขึ้นจนสามารถครอบคลุมพื้นที่การกระจายเสียงได้ทั่วประเทศ (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2550) อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน Digital Media Disruption สถานการณ์ของสถานีวิทยุชุมชน เกิดสถานการณ์การถดถอยลง มีการประกาศขายคลื่นสถานีวิทยุชุมชนกันเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีรายใดสนใจเข้ามาซื้อกิจการเพื่อลงทุนต่อ อีกทั้งการซื้อคลื่นวิทยุชุมชนไม่สามารถโอนได้ เพราะการทำธุรกรรมเจ้าของเดิมต้องร่วมด้วย ยิ่งไปกว่านั้นในปัจจุบันสถานีวิทยุชุมชนมีราคาไม่สูงนัก เกิดสถานการณ์การคืนคลื่นสถานีวิทยุชุมชนให้กับ กสทช.ไปจำนวนหลายคลื่น อย่างไรก็ตามยังมีสถานีวิทยุชุมชนที่สามารถเอาตัวรอดได้จากสถานการณ์ดังกล่าว โดยการปรับกลยุทธ์ ปรับตัว ลดค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมถึงการลดงบประมาณในการบริหารจัดการ และการปรับตัวให้เข้าสู่ยุคหลอมรวมสื่อ

นอกจากนี้เนื้อหาของรายการเป็นส่วนสำคัญในการทำให้สื่อดั้งเดิม สื่อวิทยุกระจายเสียง ที่ปรับตัวเข้าสู่ยุคหลอมรวมสื่อ สามารถเอาตัวรอดได้ โดยเฉพาะ สื่อวิทยุที่ปรับมาเป็นสื่อใหม่ ในลักษณะของ รายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ รายการสดใน Facebook ที่มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผีและความเชื่อผ่านวิธีการเล่าเรื่อง การเล่าข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ และหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับเรื่องผี สิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติที่เกี่ยวกับด้านความเชื่อ อาทิเช่น สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพยดา การบนบาน การทรงเจ้าเข้าผี และการพบเห็นวิญญาณ และข่าวเกี่ยวกับวิญญาณในคดีฆาตกรรม ที่พบเห็น กันในกรณีที่มีการเสียชีวิตของผู้ประสบเหตุอันน่ามาซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับวิญญาณที่มาปรากฏตัว เรียกร้องความเป็นธรรม การนำเสนอข่าวไม่ได้เป็นเพียงการเสนอถึงข้อเท็จจริง แต่เป็นการนำเสนอ ข่าวเกี่ยวกับผีและความเชื่อที่ยังคงเป็นวัฒนธรรมความเชื่อในสังคมว่าผีมีอยู่จริง (เอกพล เรียรถาวร, 2552)

ทั้งนี้ รายการที่ได้รับความนิยมสูงสุดคือรายการที่นำเสนอเรื่องผีและสิ่งลี้ลับผ่านการเล่าเรื่องจากการรับสายผู้เล่าจากทางบ้านที่โทรมาเล่า ประสบการณ์ รายการที่หยิบยกมาดังกล่าวเป็นรายการที่มียอดผู้ติดตามเยอะที่สุด เป็นที่รู้จักและ ค้นเคยกันในกลุ่มผู้ชมผู้ฟังเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีรายการ“สถานีผีดู” ที่ทำร่วมกับทางไทยรัฐทีวี อีกด้วย และได้รับการยอมรับในทางธุรกิจและรายการยังได้รับความนิยมจากผู้ชมผู้ฟัง สะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อเกี่ยวกับวัฒนธรรมเรื่องผียังคงอยู่กับสังคมไทย แม้ว่ารายการ จะมีการนำเสนอผ่านรูปแบบการสื่อสารผ่านการใช้เสียงเท่านั้น แต่กลับได้รับความนิยมและมีผู้ติดตามรับชมเป็นจำนวนมาก

รายการวิดีโอพอดแคสต์เกี่ยวกับเรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลี้ลับบนแพลตฟอร์มยูทูบ ได้รับความนิยมในประเทศไทยด้วยเหตุผลหลายประการ เพราะคนไทยมีความสนใจและเชื่อในเรื่องราวลี้ลับ วิญญาณ ผี และเรื่องเล่าที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยวิทยาศาสตร์ ความสนใจในเรื่องเหล่านี้มีมาตั้งแต่อดีตและยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน เรื่องเล่าความเชื่อและลี้ลับเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจและน่าตื่นเต้น ผู้ชมผู้ฟังชอบที่จะฟังเรื่องราวและสืบหาความจริงในเนื้อหาเหล่านี้ เป็นการให้ความบันเทิงที่ผสมผสานกับการสำรวจและการเรียนรู้ ผู้สร้างเนื้อหาหมกมืตกตะกอนในการเล่าเรื่องที่นำเสนอ และสามารถดึงดูดผู้ชมผู้ฟังให้ติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

การเล่าเรื่องในรายการวิดีโอพอดแคสต์ประเภทนี้ไม่เพียงแต่มีเนื้อหาที่น่าติดตาม แต่ยังต้องอาศัยปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมผู้ฟังได้ การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาและ

วิเคราะห์ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์เรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับบนแพลตฟอร์มยูทูบ ของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร การทำความเข้าใจปัจจัยและกลวิธีเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ผลิตเนื้อหาสามารถปรับปรุงและพัฒนารายการให้ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้ชมผู้ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ชมผู้ฟังและเพิ่มโอกาสในการขยายฐานผู้ชมผู้ฟังได้อีกด้วย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเล่าเรื่องและปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาเพื่ออธิบาย ปรากฏการณ์ความนิยมของรายการที่น่าเสนอเรื่องผีและสิ่งลึกลับผ่านการเล่าเรื่องจากการรับสายผู้เล่าจากทางบ้านที่โทรศัพท์มาเล่า คือ ภาพสะท้อนการดำรงอยู่ของสื่อวิทยุกระจายเสียงต่อไปในยุคของการหลอมรวมสื่อ จึงกลายเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ ในการปรับตัวอย่างโรบนเงื่อนไขของสถานการณ์แตกต่างกัน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงประโยชน์ในเชิงวิชาการให้กับผู้ที่สนใจศึกษา และสามารถเป็นต้นแบบและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าทางด้านรายการวิทยุออนไลน์การรองรับการเปลี่ยนแปลง ให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีปัจจุบันต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประชากรของมนุษย์ โดยมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ลักษณะทางประชากร การเปลี่ยนแปลงทางประชากร และแนวโน้มในอนาคต การศึกษานี้รวมถึงการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอายุ เพศ เชื้อชาติ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ การเคลื่อนย้ายถิ่นฐาน และอื่น ๆ โดยองค์ประกอบหลักของประชากรศาสตร์ อาจจะประกอบด้วย ขนาดของประชากร การวัดจำนวนประชากรทั้งหมดในพื้นที่หรือประเทศหนึ่ง ๆ โครงสร้างประชากร การแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ สถานภาพสมรส การกระจายตัวของประชากร (Population Distribution) การกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เมือง ชนบท ภูมิภาคต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Population Change) เพื่อทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของประชากรในระยะเวลาหนึ่ง ๆ เช่น การเกิด การตาย การย้ายถิ่น ไปจนถึงการวิเคราะห์กลไกทางการตลาด

ทั้งนี้ การใช้แนวคิดประชากรศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร” สามารถช่วยให้การวิเคราะห์มีความละเอียดและครอบคลุม

มากขึ้น โดยสามารถนำกรอบแนวคิดมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ปัจจัยประชากรศาสตร์ อายุ (Age) ศึกษาอายุของผู้ชมผู้ฟังเพื่อเข้าใจว่ากลุ่มอายุใดสนใจรายการเรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับมากที่สุด และอาจมีรูปแบบการเล่าเรื่องที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มอายุ เพศ (Gender) วิเคราะห์ว่าเพศใดมีความสนใจในการรับชมรายการประเภทนี้มากกว่า และมีความชอบในกลวิธีในการเล่าเรื่องแบบใด การศึกษา (Education Level) วิเคราะห์ระดับการศึกษาของผู้ชมผู้ฟังว่ามีผลต่อความสนใจและการเลือกรับชมรายการอย่างไร รายได้ (Income) ศึกษารายได้ของผู้ชมผู้ฟังเพื่อดูว่ากลุ่มรายได้ใดมีแนวโน้มที่จะเลือกรับชมรายการลึกลับมากที่สุด และมีความต้องการเนื้อหาหรือกลวิธีในการเล่าเรื่องแบบใด

ทั้งนี้ การวิเคราะห์กลวิธีในการเล่าเรื่อง (Storytelling Strategies Analysis) รูปแบบการเล่าเรื่อง (Narrative Style) ศึกษาว่ารูปแบบการเล่าเรื่องแบบใด เช่น การเล่าต่อเนื่อง การใช้เสียงบรรยายและเอฟเฟกต์ การเล่าย้อนหลัง ที่ผู้ชมผู้ฟังชื่นชอบและมีผลต่อการเลือกรับชม การสร้างบรรยากาศ (Atmosphere Building) วิเคราะห์ว่าเทคนิคการสร้างบรรยากาศในเรื่องเล่ามีผลต่อการดึงดูดความสนใจของผู้ชมผู้ฟังอย่างไร การใช้ปริศนาและความตื่นเต้น (Mystery and Suspense) ศึกษาว่าการใช้ปริศนาและความตื่นเต้นในการเล่าเรื่องมีผลต่อการติดตามและความพึงพอใจของผู้ชมผู้ฟังมากน้อยเพียงใด การนำแนวคิดประชากรศาสตร์มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลจะช่วยให้สามารถเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้ชมผู้ฟังได้ดียิ่งขึ้น ทำให้สามารถปรับปรุงกลวิธีในการเล่าเรื่องและการผลิตเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในเขตกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นรูปแบบการสื่อสารสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน เครือข่ายสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้งานทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User-Generate Content UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์

ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ โดย ภิเชก ชัยนิรันดร์ (2553) ได้อธิบายสื่อสังคมออนไลน์ว่ามีด้วยกันหลายชนิด ขึ้นอยู่กับลักษณะของการนำมาใช้ โดยสามารถแบ่งเป็นกลุ่มหลักประกอบด้วย

Weblogs หรือ Blogs คือ สื่อส่วนบุคคลบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้เผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อคิดเห็น บันทึก ส่วนตัว โดยสามารถแบ่งปันให้บุคคลอื่น ๆ โดยผู้รับสาร สามารถเข้าไปอ่าน หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ซึ่งการแสดงเนื้อหาของบล็อกนั้นจะ เรียงลำดับจากเนื้อหาใหม่ไปสู่เนื้อหาเก่า ผู้เขียนและผู้อ่านสามารถค้นหาเนื้อหาย้อนหลังเพื่ออ่าน และแก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา Exteen, Bloggang, Wordpress, Blogger, Okanation

Social Networking หรือเครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นเครือข่ายทาง สังคมที่ใช้สำหรับเชื่อมต่อระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล เพื่อให้เกิดเป็นกลุ่มสังคม (Social Community) เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนและ

แบ่งปันข้อมูลระหว่างกันทั้งด้านธุรกิจ การเมือง การศึกษา เช่น Facebook, Hi5, Ning, Linked in, Myspace, Youmeo, Friendste

Micro Blogging และ Micro Sharing หรือที่เรียกกันว่า “บล็อกจิ๋ว” ซึ่งเป็นเซอร์วิสหรือเว็บไซต์ที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปสำหรับผู้ให้บริการเขียนข้อความสั้นๆ ประมาณ 140 ตัวอักษร ที่เรียกว่า “Status” หรือ “Notice” เพื่อแสดงสถานะของตัวเองว่ากำลังทำอะไรอยู่ หรือ แจ้งข่าวสารต่าง ๆ แก่กลุ่มเพื่อนในสังคมออนไลน์ (Online Social Network) ทั้งนี้การกำหนดให้ใช้ข้อมูลในรูปแบบข้อความสั้นๆ ก็เพื่อให้ผู้ใช้ที่เป็นทั้งผู้เขียนและผู้อ่านเข้าใจง่ายที่ นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ Twitter

Online Video เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการวิดีโอออนไลน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งปัจจุบัน ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเนื้อหาที่น่าสนใจในวิดีโอ ออนไลน์ไม่ถูกจำกัดโดยผังรายการที่แน่นอนและตายตัว ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถติดตามชมได้ อย่างต่อเนื่อง เพราะไม่มีโฆษณาคั่น รวมทั้งผู้ใช้สามารถเลือกชมเนื้อหาได้ตามความต้องการและ ยังสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้จำนวนมากอีกด้วย เช่น ยูทูบ (YouTube), MSN, Yahoo

Photo Sharing เป็นเว็บไซต์ที่เน้นให้บริการฝากรูปภาพโดยผู้ใช้บริการสามารถอัป โหลดและดาวน์โหลดรูปภาพเพื่อนำมาใช้งานได้ ที่สำคัญนอกเหนือจากผู้ใช้บริการจะมีโอกาส แบ่งปันรูปภาพแล้ว ยังสามารถใช้เป็นพื้นที่เพื่อเสนอขายภาพที่ตนเองนำเข้าไปฝากได้อีกด้วย เช่น Flickr, Photobucket, Photoshop, Express, Zoom

Wikis เป็นเว็บไซต์ที่มีลักษณะเป็นแหล่งข้อมูลหรือความรู้ (Data Knowledge) ซึ่ง ผู้เขียนส่วนใหญ่ อาจจะเป็นนักวิชาการ นักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านต่าง ๆ ทั้ง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ซึ่งผู้ใช้สามารถเขียนหรือแก้ไขข้อมูลได้อย่างอิสระ เช่น Wikipedia, Google Earth, diggZy, Favorites Online

Virtual Worlds คือ การสร้างโลกจินตนาการโดยจำลองส่วนหนึ่งของชีวิตลงไป จัดเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่บรรดาผู้ท่องโลกไซเบอร์ใช้เพื่อสื่อสารระหว่างกันบนอินเทอร์เน็ตใน ลักษณะโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) ซึ่งผู้ที่เข้าไปใช้บริการอาจจะบริษัทหรือองค์กรด้าน ธุรกิจ ด้านการศึกษา รวมถึงองค์การด้านสื่อ เช่น สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายในการซื้อพื้นที่เพื่อให้บริษัทหรือองค์กรได้มีช่องทางในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มลูกค้าทั้งหลักและรองหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ของบริษัทหรือองค์กรก็ได้ ปัจจุบันเว็บไซต์ที่ใช้หลัก Virtual Worlds ที่ประสบผลสำเร็จและมีชื่อเสียง คือ Second life

Crowd Sourcing มาจากการรวมของคำสองคำคือ Crowd และ Outsourcing เป็น หลักการขอความร่วมมือจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยสามารถจัดทำในรูปแบบของ เว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นหาคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางธุรกิจ การศึกษา รวมทั้งการสื่อสาร โดยอาจจะเป็นการดึงความร่วมมือจากเครือข่ายทางสังคมมาช่วยตรวจสอบ ข้อมูลเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ กลุ่มคนที่เข้ามาให้ข้อมูล อาจจะเป็นผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อ เรื่องลึกลับในเขตกรุงเทพมหานครทั่วไป หรือผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่อยู่ในภาคธุรกิจหรือแม้แต่ในสังคม

นักข่าว ข้อดีของการใช้ หลัก Crowd sourcing คือ ทำให้เกิดความหลากหลายทางความคิดเพื่อนำ ไปสู่การแก้ปัญหาที่มี ประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยตรวจสอบหรือคัดกรองข้อมูลซึ่งเป็นปัญหาสาธารณะร่วมกันได้เช่น Idea storm, Mystarbucks Idea

Podcasting หรือ Podcast ความต้องการส่วนบุคคล ส่วน “Broadcasting” เป็นการนำสื่อต่าง ๆ มารวมกันในรูปของภาพและเสียงหรืออาจกล่าวง่าย ๆ Podcast คือ การบันทึกภาพและเสียงแล้วนำมาไว้ในเว็บเพจ (Web Page) เพื่อ เผยแพร่ให้บุคคลภายนอก (The public in general) ที่สนใจดาวน์โหลดเพื่อนำไปใช้งาน เช่น Dual Geek Podcast, Wiggly Podcast 10. Discuss Review Opinion เป็นเว็บบอร์ดที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแสดงความคิดเห็น โดยอาจจะเกี่ยวกับ สินค้าหรือบริการ ประเด็นสาธารณะทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เช่น Epinions, Moutshut, Yahoo! Answer, Pantip, Yelp (ภิเชก ชัยนิรันดร์, 2553)

ทั้งนี้ สื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้ใช้สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายสังคมและเครือข่ายนั้นมองเห็นได้ และในเว็บไซต์เครือข่ายสังคมขนาดใหญ่หลายๆ แห่งการเชื่อมต่อของผู้ไม่เกี่ยวข้องไม่จำเป็นจะต้องจำกัดอยู่ที่พบปะเพื่อนใหม่เท่านั้น แต่พวกเขายังสามารถสื่อสารกับผู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมต่อกันในเครือข่ายสังคมปกติอยู่แล้วเช่นกัน เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์มีการพัฒนาลักษณะหน้าตาในหลายรูปแบบ แต่สิ่งที่เป็นแก่นหลักประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวที่สามารถมองเห็นได้ ที่แสดงการเชื่อมต่อรายการของเพื่อนที่เป็นผู้ใช้งานระบบเดียวกัน ข้อมูล ส่วนตัวจะเป็นที่แยกออกมาชัดเจนที่ทำให้บุคคลสามารถกรอกข้อมูลสถานะของตนได้ (กฤษฎา เทียนรัตน์, 2559: 9) และเมื่อเชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคม ออนไลน์แต่ละบุคคลจะถูกขอให้กรอกข้อมูลที่ประกอบไปด้วยชุดคำถาม เช่น อายุ ที่อยู่ ความ สนใจ และสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเขา

การวิจัยศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในกลวิธีและการเล่าเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครผู้เลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ เช่น การเผยแพร่ข้อมูลและความคิดเห็น (Information and Feedback Sharing) บทบาท สื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครผู้เลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ในการตัดสินใจ การวิจัย วิเคราะห์ว่าข้อมูลและความคิดเห็นที่แชร์บนสื่อสังคมออนไลน์มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับในเขตกรุงเทพมหานครอย่างไร เช่น การรื้อวิหฬัสูตร การพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์การเรียนรู้ การสร้างความเชื่อมั่น (Trust Building) การสร้างเครือข่ายและการสื่อสาร (Networking and Communication) บทบาทการสร้างเครือข่ายและการสื่อสารระหว่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครผู้เลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

แนวคิดการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง

แนวคิดการจัดรายการวิทยุคือกระบวนการสร้างสรรค์และการจัดการเนื้อหาที่จะเผยแพร่ผ่านทางคลื่นวิทยุ เพื่อดึงดูดและรักษาความสนใจของผู้ชมผู้ฟัง การจัดรายการวิทยุมีหลายองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาเพื่อให้เนื้อหามีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

โดย การจัดรายการวิทยุแบบต่าง ๆ รายการข่าวและข้อมูล (News and Information) การนำเสนอข่าวสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ชมผู้ฟัง เช่น ข่าวประจำวัน สภาพอากาศ สถานการณ์การจราจร หรือการวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญ รายการบันเทิง (Entertainment) การนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความบันเทิงให้กับผู้ชมผู้ฟัง เช่น การเปิดเพลง การสัมภาษณ์ศิลปิน การจัดการแข่งขันเกม หรือการเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจ รายการการศึกษาและสารคดี (Educational and Documentary) การนำเสนอเนื้อหาที่มีคุณค่าทางการศึกษาและความรู้ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การบรรยายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ หรือการสอนทักษะต่าง ๆ รายการสนทนาและอภิปราย (Talk Shows and Discussions) การจัดรายการที่เน้นการสนทนาและการอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ โดยมีผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในหัวข้อนั้น ๆ รายการเรื่องเล่าและประสบการณ์ส่วนตัว (Storytelling and Personal Experiences)

การเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจและการแบ่งปันประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ดำเนินรายการหรือผู้ชมผู้ฟัง ขั้นตอนการจัดรายการวิทยุ อาจต้องเริ่มจากการวางแผนและการเตรียมการ กำหนดหัวข้อและเนื้อหาของรายการ เตรียมวัสดุเสียงและดนตรี จัดเตรียมแขกรับเชิญ และจัดเตรียมสคริปต์ การบันทึกเสียงและการตัดต่อบันทึกเสียงของผู้ดำเนินรายการและแขกรับเชิญ ตัดต่อเสียงเพื่อให้เนื้อหามีความต่อเนื่องและน่าสนใจ การเผยแพร่และการโปรโมท เผยแพร่รายการผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น คลื่นวิทยุ เว็บไซต์ หรือแอปพลิเคชันวิทยุออนไลน์ และโปรโมทรายการผ่านโซเชียลมีเดียและช่องทางการตลาดอื่น ๆ โดยการจัดรายการวิทยุที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนที่ดี ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์และความต้องการของผู้ชมผู้ฟัง

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ส่งผลให้เกิดกระแสการสิ้นสุดของยุคเทคโนโลยีการสื่อสารแบบดั้งเดิมที่ข้ามข้อจำกัดเรื่องของเวลาและสถานที่ สื่อวิทยุกระจายเสียงอาจหมดความสำคัญและเลือนหายไปตามกาลเวลาเช่นกัน แต่ถึงกระนั้น ผู้ประกอบการในธุรกิจวิทยุกระจายเสียงต่างให้ความสนใจและปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป สถานีวิทยุหลายแห่งได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบและสร้างสรรค์เนื้อหารายการของสถานีให้มีความแปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น (พัชรพร ดิวังษ์, 2557)

ทั้งนี้การประยุกต์การจัดรายการวิทยุกระจายเสียงในสื่อใหม่ (New Media) หมายถึงการนำเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้เพื่อพัฒนาและขยายขอบเขตการเข้าถึงของรายการวิทยุ โดยมีการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการนำเสนอเนื้อหาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อและพฤติกรรมของผู้ชมผู้ฟังในปัจจุบัน การประยุกต์นี้สามารถทำได้หลายวิธี โดยวิธีที่นิยมในปัจจุบัน คือ การสตรีมมิงออนไลน์ (Online Streaming) การถ่ายทอดสดผ่านอินเทอร์เน็ต (Live Streaming) การถ่ายทอดสดรายการวิทยุผ่านเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือแพลตฟอร์มสตรีมมิง เช่น ยูทูบ (YouTube), Facebook Live, หรือ Twitch ทำให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถเข้าถึงรายการได้ทุกที่ทุกเวลา การจัดเก็บรายการเพื่อรับฟังย้อนหลัง (On-Demand Streaming) การจัดเก็บรายการวิทยุให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถเข้าถึงและฟังย้อนหลังได้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Spotify, Apple Podcasts, หรือ SoundCloud

โดยกระบวนการใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media Integration) ผ่านการโปรโมทรายการผ่านโซเชียลมีเดีย ใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Twitter, Instagram และ TikTok ในการโปรโมทรายการสร้างความสนใจและดึงดูดผู้ชมผู้ฟังใหม่ ๆ การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมผู้ฟัง ใช้โซเชียลมีเดียในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ชมผู้ฟัง เช่น การตอบคำถาม การเปิดโพลหรือการให้ผู้ชมผู้ฟังแสดงความคิดเห็น และการแชร์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายการ

การใช้พอดแคสต์ (Podcasting) การสร้างเนื้อหาในรูปแบบพอดแคสต์ การผลิตเนื้อหาของการวิทยุในรูปแบบพอดแคสต์เพื่อให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถดาวน์โหลดและฟังได้ตามต้องการ การขยายเนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มพอดแคสต์ การเผยแพร่เนื้อหาผ่านแพลตฟอร์มพอดแคสต์ต่าง ๆ เพื่อขยายฐานผู้ชมผู้ฟัง การนำเสนอเนื้อหาผ่านผู้ช่วยเสมือน เช่น Amazon Alexa, Google Assistant หรือ Apple Siri ทำให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถเข้าถึงรายการได้ด้วยคำสั่งเสียง การพัฒนาแอปพลิเคชันเสียง การสร้างแอปพลิเคชันที่เน้นการใช้เสียงในการนำทางและเข้าถึงเนื้อหา ไปจนถึงการสร้างชุมชนผู้ชมผู้ฟัง (Community Building) การสร้างชุมชนออนไลน์ การสร้างกลุ่มชุมชนออนไลน์ผ่านฟอรัมหรือโซเชียลมีเดียเพื่อให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับรายการ การประยุกต์การจัดการรายการวิทยุในสื่อใหม่เป็นการผสมผสานระหว่างการใช้เทคโนโลยีและการวางแผนเนื้อหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้รายการวิทยุมีความทันสมัยและสามารถดึงดูดผู้ชมผู้ฟังในยุคดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง

การเล่าเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อและเรื่องลึกลับในรูปแบบของวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์ม ยูทูบ (YouTube) กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากในสังคมไทยและทั่วโลก ความสำเร็จของรายการเหล่านี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ใช้ในการสร้างความน่าสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง บทความนี้จะสำรวจปัจจัยหลักและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ทำให้รายการเหล่านี้ได้รับความนิยม

โดย ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความนิยม รายการความเชื่อและเรื่องลึกลับในรูปแบบของวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์ม ยูทูบ ประกอบด้วย

เนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย เนื้อหาควรมีความสัมพันธ์กับความเชื่อและเรื่องราวที่ผู้ชมผู้ฟังสนใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลึกลับที่เกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์ เรื่องเล่าจากประสบการณ์ของบุคคล หรือเรื่องราวที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่น การเลือกเนื้อหาที่สามารถสร้างความสงสัยและความตื่นเต้นจะช่วยดึงดูดผู้ชมผู้ฟังได้อย่างดี

การใช้เทคนิคเสียงและภาพ การใช้เสียงที่เหมาะสม เช่น เสียงประกอบที่น่ากลัว เสียงสะท้อน หรือเสียงธรรมชาติ สามารถเพิ่มความสมจริงและสร้างบรรยากาศของเรื่องลึกลับได้อย่างดี การใช้ภาพประกอบหรือกราฟิกที่น่ากลัวหรือเป็นสัญลักษณ์ของความเชื่อสามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับเรื่องราว

บุคลิกภาพและการนำเสนอของผู้เล่าเรื่อง ผู้เล่าเรื่องควรมีความสามารถในการสื่อสารและถ่ายทอดเรื่องราวอย่างมีอารมณ์ การแสดงออกด้วยน้ำเสียง การใช้ภาษา และการมีส่วนร่วมกับผู้ชมผู้ฟังผ่านการตั้งคำถามหรือการตอบกลับความคิดเห็นสามารถทำให้ผู้ชมผู้ฟังรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องราว

การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง การเชิญชวนให้ผู้ชมผู้ฟังส่งเรื่องเล่าของตัวเองเข้ามาหรือการทำรายการสด (Live) ที่ให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถโต้ตอบได้ทันที เป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มความมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง และสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้ผลิตเนื้อหา

การเล่าเรื่องแบบอธิบายหรือให้ความรู้ การอธิบายหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องราวที่เล่า เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต จะช่วยเพิ่มความเข้าใจและความน่าสนใจให้กับเนื้อหา ทำให้ผู้ชมผู้ฟังรู้สึกว่าคุณค่าได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

การเล่าเรื่องแบบตัดสลับเวลา (Non-linear storytelling) การเล่าเรื่องโดยไม่เรียงลำดับเวลาตามเหตุการณ์ อาจช่วยเพิ่มความตื่นเต้นและความอยากรู้อยากเห็นของผู้ชมผู้ฟัง ทำให้พวกเขาต้องการติดตามต่อไปว่าเรื่องราวจะดำเนินไปอย่างไร

การใช้เรื่องเล่าหลายแง่มุม การเล่าเรื่องลึกลับจากหลายมุมมอง เช่น มุมมองของผู้ประสบเหตุ มุมมองทางวิทยาศาสตร์ หรือมุมมองทางศาสนา สามารถเพิ่มมิติและความลึกให้กับเรื่องราว ทำให้ผู้ชมผู้ฟังสามารถคิดวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยตนเอง

การสร้างบรรยากาศและการใช้สถานที่ การบรรยายสถานที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราว หรือการจัดฉากที่เหมาะสมกับบรรยากาศของเรื่องลึกลับจะช่วยเพิ่มความน่ากลัวและความสมจริงให้กับเรื่องราว

การจัดการกับเนื้อหาความเชื่อและเรื่องลึกลับ ซึ่งมีความสำคัญ เนื่องจากเนื้อหาเหล่านี้อาจมีความอ่อนไหว ผู้ผลิตควรให้ความสำคัญกับการนำเสนออย่างเคารพต่อความเชื่อและวัฒนธรรมของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง การเลือกใช้คำพูดและภาพประกอบอย่างระมัดระวังจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดหรือความไม่พอใจจากผู้ชมผู้ฟัง

ทั้งนี้ ความสำเร็จของรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์ม ยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับขึ้นอยู่กับทางเลือกเนื้อหาที่น่าสนใจ การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่เหมาะสม การสร้างบรรยากาศ และการมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง เมื่อผู้ผลิตสามารถผสมผสานปัจจัยเหล่านี้ได้อย่างลงตัวซึ่งจะสามารถสร้างเนื้อหาที่ดึงดูดใจและได้รับความนิยมในวงกว้าง

แนวคิดเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ

แนวคิดเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องลึกลับมีหลายประเด็นที่น่าสนใจและสามารถสำรวจได้หลากหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถใช้เป็นหัวข้อในการสร้างเรื่องราวหรือนำเสนอข้อมูลได้

ทั้งนี้ ประเด็นความเชื่อเรื่องลึกลับ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ เรื่องผีและวิญญาณ วิญญาณที่อยู่ในสถานที่ต่างๆ เช่น ผีบ้าน ผีโรงเรียน หรือผีโรงพยาบาล ตำนานผีพื้นบ้าน เรื่องราวของผีท้องถิ่นแต่ละภูมิภาค ประสบการณ์ส่วนบุคคล เล่าเรื่องประสบการณ์การเจอผีของคนต่างๆ ตำนานและเทพนิยาย เทพเจ้าหรือตัวละครในตำนาน เช่น เทพเจ้าโบราณ สิ่งมีชีวิตในตำนานวัตถุศักดิ์สิทธิ์ ของวิเศษหรือวัตถุที่มีพลังลึกลับ พิธีกรรมและการบูชา การบูชาเทพเจ้าหรือวิญญาณ ความเชื่อทางศาสนา การเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เช่น การเชื่อในพรหมลิขิต การเชื่อในอำนาจของพระเจ้าการบำเพ็ญตนและศาสนพิธี เช่น การทำสมาธิ การปฏิบัติตามคำ

สอน เรื่องลึกลับในธรรมชาติ สิ่งมีชีวิตลึกลับ เช่น นาค มนุษย์หมาป่า สัตว์ประหลาด สถานที่ลึกลับ เช่น สามเหลี่ยมเบอร์มิวดา ถ้ำลึกลับ เรื่องลึกลับทางประวัติศาสตร์ ปรัชญาที่ยังไม่คลี่คลาย เช่น การหายตัวของบุคคลสำคัญ การค้นพบวัตถุโบราณที่ไม่ทราบที่มา เรื่องเล่าทางโบราณคดี การค้นพบซากปรักหักพังโบราณ เรื่องลึกลับในยุคเทคโนโลยี ปรากฏการณ์แปลกประหลาด เช่น UFO ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถอธิบายได้ การติดต่อกับสิ่งมีชีวิตต่างดาว เรื่องเล่าเกี่ยวกับการพบเจอสิ่งมีชีวิตนอกโลก แนวคิดเหล่านี้สามารถนำไปพัฒนาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจและดึงดูดความสนใจของผู้ชมผู้ฟังหรือผู้อ่านได้อย่างมาก อีกทั้งยังสามารถนำไปปรับใช้ในงานเขียน งานวิจัย หรือสื่อความบันเทิงต่าง ๆ ได้

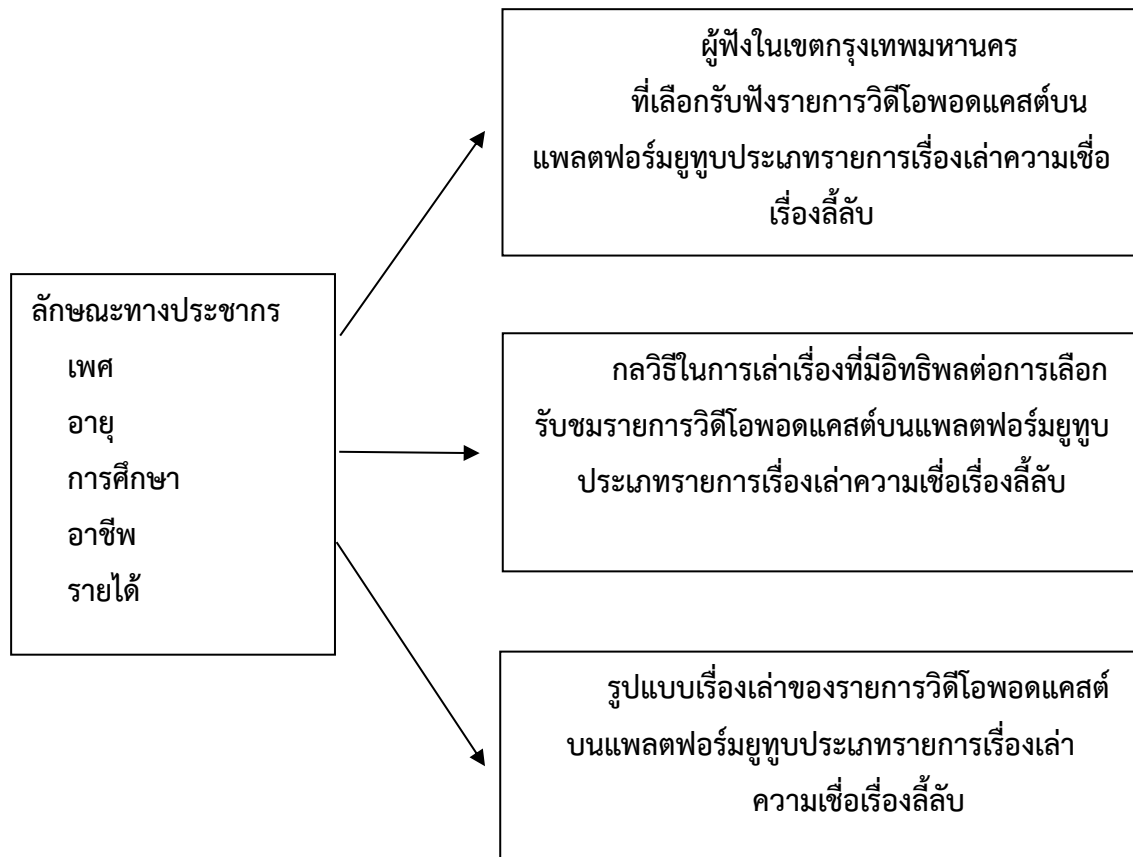
พัฒนา ฤทธิเรื่อง (2562) เสนอว่า ความเชื่อถือเป็น วัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะใด หรือเผ่าพันธุ์ใดภาษาใดต่างย่อมมีความเชื่อในเรื่องต่างๆ มากมาย เพียงแต่เหล่านั้นอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมของบุคคล ทั้งที่เป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม นอกจากนี้ความเชื่อยังเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมาเป็นระยะเวลานาน รวมถึงเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในรากเหง้าทางจิตใจของมนุษย์ เป็นส่วนหนึ่งดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในสังคมและชีวิตประจำวัน (พัฒนา ฤทธิเรื่อง, 2562: 9)

ศิริรัตน์ สมสวัสดิ์ (2563) เสนอว่า ความเชื่อเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้ยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อสิ่งนั้น ๆ เป็นเหมือนหลักทางความคิดทำให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามความเชื่อ หมายถึง สภาพที่บุคคลให้ความยึดถือ มั่นใจ เห็นคล้อยตามและปฏิบัติตามสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วนำไปถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้ทราบ โดยไม่คำนึงว่าสิ่งนั้นจะมีเหตุผลรองรับหรือไม่สามารถพิสูจน์ได้และพิสูจน์ไม่ได้ ดังเช่นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเล่าลึกลับ ประกอบด้วยความเชื่ออันเกิดจากสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์แม้จะไม่มีเหตุผลและการพิสูจน์ที่ใช้ยืนยันให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ ความเชื่อถือเป็นมรดกตกทอดกันมาจนกลายเป็นความศรัทธาปฏิบัติสืบทอดชั่วลูกชั่วหลาน และกลายเป็นเหมือนส่วนหนึ่งของชีวิต

โดยในบริบทของการสื่อสาร เรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมมนุษย์มาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของตำนาน นิทานพื้นบ้าน หรือเรื่องเล่าที่ส่งต่อกันมาในชุมชน การสื่อสารเรื่องราวเหล่านี้ผ่านสื่อได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามยุคสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เรื่องลึกลับและความเชื่อยังคงเป็นที่นิยมและดึงดูดความสนใจของผู้คนอย่างไม่เสื่อมคลาย

การเปลี่ยนแปลงของการเล่าเรื่องลึกลับ เรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับได้พัฒนาตามยุคสมัยและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือการเข้าถึงของผู้ชมผู้ฟังและวิธีการเล่าเรื่อง ในอดีต เรื่องเล่าถูกจำกัดอยู่ในชุมชนท้องถิ่น แต่ปัจจุบัน เรื่องราวเหล่านี้สามารถเข้าถึงคนทั่วโลกได้ภายในเวลาอันสั้น การเปลี่ยนแปลงนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการสร้างและเผยแพร่เรื่องราวใหม่ๆ ที่อาจกลายเป็นเรื่องเล่าแห่งยุคสมัย เรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับมีบทบาทสำคัญในวัฒนธรรมของมนุษย์มาอย่างยาวนาน การเล่าเรื่องเหล่านี้ได้ปรับตัวและพัฒนาไปตามเทคโนโลยีและสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป แม้ว่ารูปแบบการเล่าเรื่องและช่องทางการสื่อสารจะเปลี่ยนไป แต่ความสนใจของผู้คนในเรื่องลึกลับและความเชื่อยังคงไม่เสื่อมคลาย ทำให้เรื่องเล่าเหล่านี้ยังคงมีชีวิตชีวาและเป็นที่นิยมในสังคมปัจจุบัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษากลวิธีในการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษารูปแบบเรื่องเล่าของรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ

ระเบียบวิธีการวิจัย

“ปัจจัยและกลวิธีในการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การศึกษานี้จะมุ่งเน้นการสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ส่งผลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์ที่เผยแพร่บนแพลตฟอร์มยูทูบ โดยเน้นเฉพาะประเภทรายการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเล่า ความเชื่อและเรื่องลึกลับ ซึ่งรวมถึงเรื่องเล่าที่เกี่ยวกับวิญญาณ ผี ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ และความเชื่อทางวัฒนธรรม เนื้อหาของการวิจัยจะครอบคลุมการวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่อง เช่น การสร้างบรรยากาศ การใช้เสียงประกอบ การสร้างตัวละคร การใช้จุดหักมุม และการเล่าจากประสบการณ์จริง ตลอดจนการศึกษาปัจจัยทางด้านจิตวิทยาและสังคมที่มีผลต่อการรับชม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การศึกษานี้จะเน้นกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ชมผู้ฟังหรือผู้ชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจะคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและใช้แพลตฟอร์ม YouTube ในการรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์เป็นประจำ

3. ระยะเวลา โดยมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเดือน มิถุนายน 2566 - มีนาคม 2567 รวมเวลา 8 เดือน

4. พื้นที่การศึกษา การศึกษาในครั้งนี้จะจำกัดพื้นที่การศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการใช้สื่อออนไลน์และแพลตฟอร์ม YouTube อย่างแพร่หลาย ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจะมาจากผู้ชมในเขตนี้เท่านั้น เพื่อสะท้อนพฤติกรรมการรับชมของประชากรในพื้นที่เมืองใหญ่

5. วิธีการศึกษา การศึกษานี้จะใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อระบุความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ผู้ชมชื่นชอบ

ทั้งนี้ การวิจัยในขอบเขตดังกล่าวจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องที่ส่งผลต่อการเลือกรับชมวิดีโอพอดแคสต์ในหมวดเรื่องเล่าความเชื่อและเรื่องลึกลับ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเนื้อหาและกลยุทธ์การตลาดในสื่อดิจิทัลต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยการตัดสินใจเพื่อเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	217	54.2
หญิง	183	48.8
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.2 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 48.8

ตอนที่ 2 ปัจจัยการตัดสินใจเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

ประเด็น	ระดับความรู้สึก					$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
ปัจจัยการตัดสินใจเพื่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ของประชากรผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร								
1. ความสนใจในเรื่องลี้ลับและเหนือธรรมชาติ วิญญาณ ผี ปราศการณ์เหนือธรรมชาติ	7 1.8%	50 12.5%	307 76.8%	36 9%	-	3.18	0.664	ปานกลาง
2. ความเชื่อทางวัฒนธรรมหรือศาสนา การที่เนื้อหาการเชื่อมโยงกับศาสนาหรือวัฒนธรรมที่ผู้ชมผู้ฟังถือปฏิบัติ	-	56 14%	344 86%	-	-	3.07	0.530	ปานกลาง
3. คุณภาพของการเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องที่น่าสนใจและชวนติดตาม การเล่าเรื่องที่มีการเรียบเรียงอย่างดี สร้างความตื่นเต้น และชวนให้ผู้ชมผู้ฟังติดตามต่อเป็นสิ่งที่สำคัญ	20 5%	45 11.3%	302 75.5%	33 8.2%	-	3.14	0.347	ปานกลาง
4. คุณภาพของภาพและเสียง ผู้ชมผู้ฟังมักจะเลือกรับชมเนื้อหาที่มีคุณภาพการผลิตสูง การใช้เสียงประกอบที่เหมาะสม ภาพที่คมชัด และการตัดต่อที่ลื่นไหลสามารถเพิ่มประสบการณ์การรับชมและ	31 7.7%	155 38.7%	197 49.3%	17 4.3%	-	3.50	0.701	มาก

ประเด็น	ระดับความรู้สึก					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
ปัจจัยการตัดสินใจเพื่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ ของประชากรผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร								
ทำให้ผู้ชมผู้ฟังรู้สึกมีส่วนร่วมกับเรื่องราวมากขึ้น								
5. บรรยากาศและการสร้างความรู้สึกร่วม การใช้เทคนิคการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น การใช้แสง เสียง เพื่อเพิ่มความน่ากลัวหรือความลึกลับ	-	82 20.5%	318 79.5%	-	-	3.21	0.404	ปาน กลาง
6. ความน่าเชื่อถือของเนื้อหาและผู้เล่าเรื่อง ชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับในวงการ ผู้สร้างเนื้อหาที่มีความรู้สึกซึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่เล่าหรือมีความเชื่อมโยงกับวงการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลึกลับ	51 12.7%	327 81.8%	22 5.5%	-	-	4.07	0.422	มาก
7. แหล่งข้อมูล การอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น หนังสือ บทความ หรือบุคคลที่มีความรู้ ข้อมูลหรือการวิจัยที่ชัดเจนจะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับรายการ	-	51 12.7%	285 71.2%	64 16%	-	2.97	0.536	ปาน กลาง
8. การมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง การโต้ตอบกับผู้ชมผู้ฟัง รายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังมีส่วนร่วม การตั้งคำถามระหว่างวิดีโอ การเปิดให้ผู้ชมผู้ฟังส่งเรื่องเล่าของ	93 23.2%	71 17.8%	236 59%	-	-	3.64	0.835	มาก

ประเด็น	ระดับความรู้สึก							
ปัจจัยการตัดสินใจเพื่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ของประชากรผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ตนเองเข้ามา หรือการตอบกลับความคิดเห็นของผู้ชมผู้ฟัง								
9. ความสะดวกในการรับชมความยาวพอดี ไม่ยาวหรือสั้นเกินไป การทำเนื้อหาให้กระชับแต่ยังคงความน่าสนใจ	-	172 43%	81 20.3%	41 10.3%	-	3.26	0.629	ปานกลาง
10. รีวิวและคำแนะนำ การที่เนื้อหาได้รับการรีวิวในเชิงบวก หรือถูกแนะนำในแพลตฟอร์มต่างๆ	23 5.7%	106 26.5%	182 45.5%	89 22.3%	-	3.16	0.833	ปานกลาง
11. แนวโน้มและกระแส เทรนด์เรื่องเล่าผีจากต่างประเทศหรือการเล่าเรื่องลี้ลับในสถานที่ที่มีชื่อเสียง	30 7.5%	157 39.2%	199 49.8%	14 3.5%	-	3.51	0.686	มาก
โดยภาพรวม						3.21	0.540	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัจจัยการตัดสินใจเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง โดยคิดว่าความน่าเชื่อถือของเนื้อหาและผู้เล่าเรื่อง ชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับในวงการ ผู้สร้างเนื้อหาที่มีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องที่เล่า หรือมีความเชื่อมโยงกับวงการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลี้ลับ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.422) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง การโต้ตอบกับผู้ชมผู้ฟัง รายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามระหว่างวิดีโอ การเปิดให้ผู้ชมผู้ฟังส่งเรื่องเล่าของตนเองเข้ามา หรือการตอบกลับความคิดเห็นของผู้ชมผู้ฟัง ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.835) แนวโน้มและกระแส เทรนด์เรื่องเล่าผีจากต่างประเทศหรือการเล่าเรื่องลี้ลับในสถานที่ที่มีชื่อเสียง ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.686) และการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีคุณภาพของภาพและเสียง ผู้ชมผู้ฟังมักจะเลือกรับชมเนื้อหา

ที่มีคุณภาพการผลิตสูง การใช้เสียงประกอบที่เหมาะสม ภาพที่คมชัด และการตัดต่อที่ลื่นไหลสามารถเพิ่มประสบการณ์การรับชมและทำให้ผู้ชมผู้ฟังรู้สึกมีส่วนร่วมกับเรื่องราวมากขึ้น ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.701) รองลงมา ความสะดวกในการรับชม ความยาวพอดี ไม่ยาวหรือสั้นเกินไป การทำเนื้อหาให้กระชับแต่ยังคงความน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.629) บรรยากาศและการสร้างความรู้สึกร่วม การใช้เทคนิคการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น การใช้แสง เสียง เพื่อเพิ่มความน่ากลัวหรือความลึกลับ ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.404) ความสนใจในเรื่องลึกลับและเหนือธรรมชาติ วิญญาณ ผี ปราณการณเหนือธรรมชาติ ($\bar{x} = 3.18$, S.D. = 0.664) รีวิวและคำแนะนำ การที่เนื้อหาได้รับการรีวิวในเชิงบวกหรือถูกแนะนำในแพลตฟอร์มต่างๆ ($\bar{x} = 3.16$, S.D. = 0.833) มีคุณภาพของการเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องที่ น่าสนใจและชวนติดตาม การเล่าเรื่องที่มีการเรียบเรียงอย่างดี สร้างความตื่นเต้น และชวนให้ผู้ชมผู้ฟังติดตามต่อเป็นสิ่งที่สำคัญ ($\bar{x} = 3.14$, S.D. = 0.347) ความเชื่อทางวัฒนธรรมหรือศาสนา การที่เนื้อหามีการเชื่อมโยงกับศาสนาหรือวัฒนธรรมที่ผู้ชมผู้ฟังถือปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = 0.530) และแหล่งข้อมูล การอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ เช่น หนังสือ บทความ หรือบุคคลที่มีความรู้ ข้อมูลหรือการวิจัยที่ชัดเจนจะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับรายการ ($\bar{x} = 2.97$, S.D. = 0.536) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมการที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1. ท่านรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในช่วงเวลาว่างและก่อนนอน	127 31.8%	176 44%	97 24.3%	-	-	4.08	0.745	มาก
2. ท่านรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในระหว่างการเดินทาง	107 26.7%	110 27.5%	183 45.8%	-	-	3.81	0.831	มาก
3. ท่านรับชมเพราะอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับชมมีความเหมาะสมกับตนเอง	13 3.2%	235 58.8%	152 38%	-	-	3.65	0.541	มาก

พฤติกรรมการณ์ที่มีอิทธิพลต่อ การเปิดรับชมรายการวิดีโอ พอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความ เชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังใน เขตกรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
4. ท่านรับชมเพราะประเภท เนื้อหาที่นิยม เพราะตนเองมี ความชื่นชอบเนื้อหา การ นำเสนอของสื่อ	13 3.2%	270 67.5%	117 29.3%		-	3.74	0.508	มาก
5. ท่านรับชมเพราะมีส่วนร่วม และการติดตาม เพราะตนเอง ต้องการหรือเคยมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเล่า	72 18%	247 61.8%	81 20.3%	-	-	3.98	0.619	มาก
6. ท่านรับชมเพราะต้องการ รับชมแบบมาราธอน (Binge- watching) เพราะตนเองต้องการ ฆ่าเวลา	37 9.2%	177 44.3%	186 46.5%	-	-	3.63	0.648	มาก
7. ท่านรับชมเพราะปัจจัยทาง สังคมและวัฒนธรรมทำให้ต้อง เลือกรับชม	24 6%	228 57%	148 37%	-	-	3.69	0.579	มาก
8. ท่านรับชมเพราะต้องการมี ความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ทำให้ต้องเลือกรับชม	173 43.3%	181 45.3%	46 11.5%	-	-	3.32	0.669	ปาน กลาง
โดยภาพรวม						3.72	0.621	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก คือ การรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในช่วงเวลาว่างและก่อนนอน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.754) รองลงมาเป็น การรับชมเพราะความเหมาะสมของ

ช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในช่วงเวลาว่างและก่อนนอน ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = 0.619) การรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในระหว่างการเดินทาง ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.831) การรับชมเพราะประเภทเนื้อหาที่นิยม เพราะตนเองมีความชื่นชอบเนื้อหา การนำเสนอของสื่อ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.508) การรับชมเพราะปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมทำให้ต้องเลือกรับชม ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.579) การรับชมเพราะอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับชมมีความเหมาะสมกับตนเอง ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.541) และการรับชมเพราะต้องการรับชมแบบมาราธอน (Binge-watching) เพราะตนเองต้องการฆ่าเวลา ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.648) และมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง รับชมเพราะต้องการมีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันทำให้ต้องเลือกรับชม($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.669) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานคร

กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)			
1. การสร้างบรรยากาศ (Atmosphere Building)	44 11%	184 46%	172 43%	-	-	3.68	0.662	มาก
2. การใช้เสียงประกอบ เสียงประกอบที่เหมาะสม เช่น เสียงลมพัด เสียงฝนตก เสียงกรีดร้อง หรือเสียงเพลง	-	137 34.3%	210 52.5%	53 13.2%	-	3.21	0.657	ปานกลาง

กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่า ความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟัง รายการวิดีโอพอดแคสต์บน แพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการ เรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขต กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
3. การใช้แสงและเงา ความมืด ความไม่แน่ใจ ความสงสัย การ บรรยายหรือแสดงภาพที่มีการเล่น กับแสงและเงา เช่น แสงสลัว เงามืด	5 1.3%	132 33%	228 57%	35 8.8%	-	3.27	0.630	ปาน กลาง
4. การตัดต่อและจังหวะการเล่าเรื่อง การตัดต่อที่รวดเร็วและมีจังหวะที่ เหมาะสมสามารถสร้างความตกใจ และความตื่นเต้นให้กับผู้ชมผู้ฟัง	-	87 21.7%	261 65.3%	52 13%	-	3.09	0.584	ปาน กลาง
5. การเล่าเรื่องแบบสลับเวลา (Non- linear Storytelling) สลับ เหตุการณ์หรือการย้อนเวลาไปมา สามารถสร้างความสงสัยและทำให้ ผู้ชมผู้ฟังต้องคอยติดตามว่า เหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไร	-	81 20.3%	289 72.3%	30 7.5%	-	3.13	0.512	ปาน กลาง
6. การใช้เหตุการณ์คู่ขนาน การเล่า เรื่องที่มีหลายเส้นเรื่องดำเนินไป พร้อมกัน แล้วมาบรรจบกันในจุด หนึ่ง	16 4%	133 33.2%	145 36.3%	106 26.5%	-	3.15	0.859	ปาน กลาง
7. การใช้ตัวละครที่มีมิติ (Complex Characters) ตัวละครที่มีประวัติที่ ไม่ชัดเจน หรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย	-	39 9.7%	246 61.5%	115 28.8%	-	2.81	0.591	ปาน กลาง
8. การเล่าจากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) ผู้ที่เคย ประสบกับเหตุการณ์ลี้ลับมาเล่าเรื่อง	-	59 14.7%	283 70.8%	58 14.5%	-	3.00	0.542	ปาน กลาง
	23	35	272	70	-	3.03	0.702	

กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่า ความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟัง รายการวิดีโอพอดแคสต์บน แพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการ เรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขต กรุงเทพมหานคร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
9. การใช้สัญลักษณ์ (Symbolism) การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเชื่อ หรือความลึกลับ เช่น ไม่วางเลข 13 หรือเครื่องราง ของขลัง	5.7%	8.7%	68%	17.5%				ปาน กลาง
10. การสร้างปมและการคลี่คลาย (Suspense and Resolution)	27 6.7%	80 20%	274 68.5%	19 4.8%	-	3.29	0.660	ปาน กลาง
11. การใช้เรื่องเล่าจากประสบการณ์ จริง (True Stories) การนำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาเล่า	27 6.7%	176 44%	187 46.8%	10 2.5%	-	3.55	0.658	มาก
โดยภาพรวม						3.20	0.570	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รับรู้กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากการสร้างบรรยากาศ ($\bar{x} = 3.68$, S.D. = 0.662) การใช้เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริง (True Stories) การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาเล่า ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.652) และการสร้างปมและการคลี่คลาย (Suspense and Resolution) ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = 0.718) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จากกลวิธีการเล่าจากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) ผู้ที่เคยประสบกับเหตุการณ์ลี้ลับมาเล่าเรื่อง ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.660) การใช้แสงและเงา ความมืด ความไม่แน่ใจ ความสงสัย การบรรยายหรือแสดงภาพที่มีการเล่นกับแสงและเงา เช่น แสงสลัว เงามืด ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 0.630) รองลงมา คือ การใช้เสียงประกอบเสียงประกอบที่เหมาะสม เช่น เสียงลมพัด เสียงฝนตก เสียงกรีดร้อง หรือเสียงเพลง ($\bar{x} = 3.21$, S.D. = 0.657) การใช้เหตุการณ์คู่ขนาน การเล่าเรื่องที่มีหลายเส้นเรื่องดำเนินไปพร้อมกัน แล้วมาบรรจบกันในจุดหนึ่ง ($\bar{x} = 3.15$, S.D. = 0.859) การเล่าเรื่องแบบสลับเวลา (Non-linear Storytelling) สลับเหตุการณ์หรือการย้อนเวลาไปมา สามารถสร้างความสงสัยและทำให้ผู้ชมผู้ฟังต้องคอยติดตามว่าเหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไร ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = 0.512) การตัดต่อและจังหวะการเล่าเรื่อง การตัดต่อที่รวดเร็วและมีจังหวะที่เหมาะสมสามารถสร้างความ

ตกใจและความตื่นเต้นให้กับผู้ชมผู้ฟัง ($\bar{x} = 3.09$, S.D. = 0.584) การใช้สัญลักษณ์ (Symbolism) การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเชื่อหรือความลึกลับ เช่น ไม้กางเขน เลข 13 หรือเครื่องราง ของขลัง ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = 0.702) การเล่าจากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) ผู้ที่เคยประสบกับเหตุการณ์ลึกลับมาเล่าเรื่อง ($\bar{x} = 3.00$, S.D. = 0.542) และการใช้ตัวละครที่มีมิติ (Complex Characters) ตัวละครที่มีประวัติที่ไม่ชัดเจน หรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ($\bar{x} = 2.81$, S.D. = 0.591) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยโดยแยกตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร คือ เพศ ผู้หญิง เนื่องจากมีความชื่นชอบเรื่องราวที่มีการเล่าอย่างละเอียดอ่อน มีการสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความลึกลับและความรู้สึกทางอารมณ์ การใช้เสียงประกอบที่มีความละเอียดอ่อนและภาพที่สื่อถึงความน่ากลัวอย่างช้าๆ เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมผู้ฟังเพศหญิง สอดคล้องกับงานศึกษาของ จารุกิตต์ ขวัญมงคลพงศ์, จันทิมา ศิริ และ กิตติ อัสพรสากร (2564) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับฟัง ความคาดหวัง ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมผู้ฟังรายการวิทยุออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 15 ปี - 24 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียน/ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครผู้เลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) จึงสรุปได้ว่าประชากรส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร คือ เพศหญิง

2. กลวิธีในการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การสร้างความมีส่วนร่วม การแสดงออกทางสังคม และความสามารถในการแพร่กระจายเนื้อหาอย่างรวดเร็ว การที่ผู้สร้างเนื้อหาสามารถใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ชมและเชื่อมโยงกับลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้เนื้อหานั้นได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จในวงกว้าง สอดคล้องกับงานศึกษาของนภดล รมโพธิ์, ศากุน บัญญัติ, นิธิรุจน์ ภูวรัฐเมธาวีร์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง พ็อดคาสต์ในประเทศไทย ปัจจัยต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ชมผู้ฟัง โดยผลการศึกษาอธิบายว่า พ็อดคาสต์ หรือวิทยุออนไลน์ได้ถูกใช้เป็นสื่อกลางสำหรับผู้จัดรายการและผู้ชมผู้ฟังในการนำเสนอหรือบอกเล่าเรื่องราว สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สามารถตอบโจทย์ผู้ใช้ได้อย่างลงตัว จึงสรุปได้ว่า กลวิธีในการเล่าเรื่องที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะการใช้การสร้างความมีส่วนร่วม การแสดงออกทางสังคม และความสามารถในการแพร่กระจายเนื้อหาอย่างรวดเร็ว

3. รูปแบบเรื่องเล่าของรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ คือการเล่าเรื่องที่มุ่งเน้นไปที่การสร้างบรรยากาศที่น่ากลัวและลึกลับ การใช้จุดหักมุมที่ไม่คาดคิด การสร้างตัวละครและมุมมองที่น่าเชื่อถือ รวมถึงการนำเสนอเรื่องราวที่มีความสมจริงและสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การใช้สัญลักษณ์และการเปรียบเทียบในเรื่องเล่ายังช่วยเพิ่มมิติและความลึกซึ้งให้กับเนื้อหา ทำให้ผู้ชมในกรุงเทพมหานครเลือกรับชมเนื้อหาประเภทนี้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ สมสวัสดิ์ (2565) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารรายการเรื่องลี้ลับ กรณีศึกษารายการเดอะโกสต์เรดิโอ โดยงานวิจัยของศิริรัตน์เน้นการวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารในรายการเดอะโกสต์เรดิโอ ซึ่งเป็นรายการเรื่องลี้ลับที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสื่อออนไลน์ ผลการวิจัยของศิริรัตน์พบว่า การใช้เทคนิคการเล่าเรื่องที่มีการสร้างบรรยากาศที่เข้มข้นและน่ากลัว การใช้เสียงประกอบที่สร้างความตึงเครียด และการเล่าเรื่องผ่านประสบการณ์ของผู้ชมผู้ฟังจริง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้รายการนี้ประสบความสำเร็จ ความสอดคล้อง ผลการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกรับชมวิดีโอพอดแคสต์บนยูทูบในกรุงเทพมหานครชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศและการใช้เสียงประกอบที่มีประสิทธิภาพในการดึงดูดผู้ชม การเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงก็เป็นอีกปัจจัยที่สอดคล้องกับการศึกษาในกรณีของเดอะโกสต์เรดิโอ ทำให้เห็นว่ากลวิธีการเล่าเรื่องเหล่านี้เป็นที่นิยมทั้งในสื่อวิทยุและสื่อวิดีโอพอดแคสต์

สรุป

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดปัจจุบันอาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพ

ผลการศึกษา “การตัดสินใจและการรับรู้เพื่อเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานคร” ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยมีจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดปัจจุบันอาชีพ รายได้ และสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.2 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 48.8 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเป็นกลุ่มที่มีอายุ 26 - 35 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคืออายุ 18 - 25 ปีจำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.8 อายุ 36 - 45 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 อายุ 46 - 55 ปี จำนวน 11 คน มีเพียงร้อยละ 2.8 และกลุ่มที่มีอายุ 56 - 60 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ตามลำดับ ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองมาในระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 ระดับปวส.อนุปริญญา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 ระดับปริญญาโท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และสูงกว่าปริญญาโท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 รองมาประกอบอาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัวรับจ้าง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ประกอบอาชีพ

ข้าราชการพนักงานของรัฐลูกจ้างของส่วนราชการ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนองค์กรมหาชนองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และเจ้าของกิจการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ ซึ่งมีรายได้ต่อเดือน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท/เดือน จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 รองลงมารายได้ 15,001 - 25,000 บาท/เดือน จำนวน 115 คน ร้อยละ 28.7 25,001 - 35,000 บาท/เดือน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 35,001 - 45,000 บาท/เดือน จำนวน 21 คน มีเพียงร้อยละ 5.3 และมีรายได้ 45,001 บาทขึ้นไป จำนวน 13 คน มีเพียงร้อยละ 3.3 ตามลำดับ และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมา มีสถานภาพสมรส จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และมีสถานภาพหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การตัดสินใจเพื่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ของประชากรผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการตัดสินใจเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจ ปัจจัยและกลวิธีการเล่าเรื่องในรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ของประชากรผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครในระดับที่มาก โดยคิดว่ามีปัจจัยการตัดสินใจเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูป ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง โดยคิดว่าความน่าเชื่อถือของเนื้อหาและผู้เล่าเรื่อง ชื่อเสียงหรือได้รับการยอมรับในวงการ ผู้สร้างเนื้อหาที่มีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับเรื่องที่เล่า หรือมีความเชื่อมโยงกับวงการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องลี้ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมของผู้ชมผู้ฟัง การโต้ตอบกับผู้ชมผู้ฟัง รายการที่เปิดโอกาสให้ผู้ชมผู้ฟังมีส่วนร่วม การตั้งคำถามระหว่างวิดีโอ การเปิดให้ผู้ชมผู้ฟังส่งเรื่องเล่าของตนเองเข้ามา หรือการตอบกลับความคิดเห็นของผู้ชมผู้ฟัง แนวโน้มและกระแส เทรนด์เรื่องเล่าผีจากต่างประเทศหรือการเล่าเรื่องลี้ลับในสถานที่ที่มีชื่อเสียง และการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีคุณภาพของภาพและเสียง ผู้ชมผู้ฟังมักจะเลือกรับชมเนื้อหาที่มีคุณภาพการผลิตสูง การใช้เสียงประกอบที่เหมาะสม ภาพที่คมชัด และการตัดต่อที่ลื่นไหลสามารถเพิ่มประสบการณ์การรับชมและทำให้ผู้ชมผู้ฟังรู้สึกมีส่วนร่วมกับการ์ตูนเรื่องราวมมากขึ้น รองลงมา ความสะดวกในการรับชม ความยาวพอดี ไม่ยาวหรือสั้นเกินไป การทำเนื้อหาให้กระชับแต่ยังคงความน่าสนใจ บรรยากาศและการสร้างความรู้สึกร่วม การใช้เทคนิคการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสม เช่น การใช้แสง เสียง เพื่อเพิ่มความน่ากลัวหรือความลึกลับ ความสนใจในเรื่องลี้ลับและเหนือธรรมชาติ วิญญาณ ผี ปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ รีวิวและคำแนะนำ การที่เนื้อหาได้รับการรีวิวในเชิงบวกหรือถูกแนะนำในแพลตฟอร์มต่างๆ มีคุณภาพของการเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องที่ น่าสนใจและชวนติดตาม การเล่าเรื่องที่มีการเรียบเรียงอย่างดี สร้างความตื่นเต้น และชวนให้ผู้ชมผู้ฟังติดตามต่อเป็นสิ่งที่สำคัญ ความเชื่อทางวัฒนธรรมหรือศาสนา การที่เนื้อหามีการเชื่อมโยงกับศาสนาหรือวัฒนธรรมที่ผู้ชมผู้ฟังถือปฏิบัติ และแหล่งข้อมูล การอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น หนังสือ บทความ หรือบุคคลที่มีความรู้ ข้อมูลหรือการวิจัยที่ชัดเจนจะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับรายการ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก คือ การรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในช่วงเวลาว่างและก่อนนอน รองลงมาเป็น การรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในช่วงเวลาว่างและก่อนนอน การรับชมเพราะความเหมาะสมของช่วงเวลาการรับชม ต้องรับชมในระหว่างการเดินทาง การรับชมเพราะประเภทเนื้อหาที่นิยม เพราะตนเองมีความชื่นชอบเนื้อหา การนำเสนอของสื่อ การรับชมเพราะปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรมทำให้ต้องเลือกรับชม การรับชมเพราะอุปกรณ์ที่ใช้ในการรับชมมีความเหมาะสมกับตนเอง และการรับชมเพราะต้องการรับชมแบบมาราธอน (Binge-watching) เพราะตนเองต้องการฆ่าเวลา และมีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง รับชมเพราะต้องการมีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันทำให้ต้องเลือกรับชมตามลำดับ

ตอนที่ 4 กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานครจากกลุ่มตัวอย่าง

โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รับรู้กลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากการสร้างบรรยากาศ การใช้เรื่องเล่าจากประสบการณ์จริง (True Stories) การนำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมาเล่า และการสร้างปมและการคลี่คลาย (Suspense and Resolution) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จากกลวิธีการเล่าจากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) ผู้ที่เคยประสบกับเหตุการณ์ลี้ลับมาเล่าเรื่อง การใช้แสงและเงา ความมืด ความไม่แน่ใจ ความสงสัย การบรรยายหรือแสดงภาพที่มีการเล่นกับแสงและเงา เช่น แสงสลัว เงามืด รองลงมา คือ การใช้เสียงประกอบ เสียงประกอบที่เหมาะสม เช่น เสียงลมพัด เสียงฝนตก เสียงกรีดร้อง หรือเสียงเพลง การใช้เหตุการณ์คู่ขนาน การเล่าเรื่องที่มีหลายเส้นเรื่องดำเนินไปพร้อมกัน แล้วมาบรรจบกันในจุดหนึ่ง การเล่าเรื่องแบบสลับเวลา (Non-linear Storytelling) สลับเหตุการณ์หรือการย้อนเวลาไปมา สามารถสร้างความสงสัยและทำให้ผู้ชมผู้ฟังต้องคอยติดตามว่าเหตุการณ์จะดำเนินไปอย่างไร การตัดต่อและจังหวะการเล่าเรื่อง การตัดต่อที่รวดเร็วและมีจังหวะที่เหมาะสมสามารถสร้างความตกใจและความตื่นเต้นให้กับผู้ชมผู้ฟัง การใช้สัญลักษณ์ (Symbolism) การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงความเชื่อหรือความลึกลับ เช่น ไม้กางเขน เลข 13 หรือเครื่องราง ของขลัง การเล่าจากมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Perspectives) ผู้ที่เคยประสบกับเหตุการณ์ลี้ลับมาเล่าเรื่อง และการใช้ตัวละครที่มีมิติ (Complex Characters) ตัวละครที่มีประวัติที่ไม่ชัดเจน หรือมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ตามลำดับ

ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับของกลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขต

กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับปัจจัยการตัดสินใจเพื่อการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับ ของกลุ่มประชากรในผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับกลวิธีการเล่าเรื่อง รายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานคร และมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการจำแนกรายข้อในทุกข้อคำถามมีความสัมพันธ์กับระดับความต้องการการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับของผู้ชมผู้ฟังรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลี้ลับในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

การขยายกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อเพิ่มความเข้าใจที่ครอบคลุมเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมวิดีโอพอดแคสต์ ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้ชมผู้ฟังจากหลากหลายภูมิภาคและกลุ่มประชากร เช่น ผู้ชมผู้ฟังในชนบทหรือในเมืองอื่นๆ นอกเหนือจากกรุงเทพมหานคร รวมถึงกลุ่มผู้ชมผู้ฟังที่มีอายุ ระดับการศึกษา และพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การศึกษานี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและสามารถสะท้อนถึงพฤติกรรมการรับชมในระดับประเทศได้ดียิ่งขึ้น

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลวิธีการเล่าเรื่องที่ใช้ในวิดีโอพอดแคสต์ โดยการวิเคราะห์เชิงลึกของเนื้อหา เช่น การใช้เทคนิคการตัดต่อ การใช้ภาพและเสียง การสร้างตัวละคร และการจัดลำดับการเล่าเรื่อง เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการที่ผู้สร้างเนื้อหาสามารถดึงดูดและรักษาผู้ชมได้ การวิเคราะห์เนื้อหาเหล่านี้สามารถทำได้โดยการศึกษาเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้สร้างเนื้อหาหรือการวิเคราะห์เนื้อหาวิดีโอพอดแคสต์โดยตรง

2. การศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มต่อพฤติกรรมผู้ชม ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มที่ใช้ในการรับชมวิดีโอพอดแคสต์ เช่น การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับชมในแพลตฟอร์มต่างๆ หรือการศึกษาว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

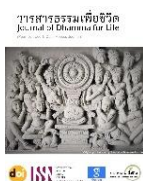
3. การศึกษาพฤติกรรมการรับชมในบริบทของสื่ออื่นๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการรับชมวิดีโอพอดแคสต์ในบริบทที่กว้างขึ้น ควรมีการศึกษาการรับชมร่วมกับสื่ออื่นๆ เช่น การรับฟังพอดแคสต์เสียง การอ่านบทความออนไลน์ หรือการดูรายการโทรทัศน์

4. การสำรวจปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีผลต่อการเลือกรับชม ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีผลต่อการเลือกรับชมวิดีโอพอดแคสต์ เช่น ความกลัว ความตื่นเต้น ความต้องการในการค้นหาความจริง หรือการแสวงหาความหมายในชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา เทียนรัตน์. (2559). การเปิดรับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในองค์ประกอบของสมาชิกแฟนเพจที่มีผลต่อความนิยม กรณีศึกษาสมาชิกแฟนเพจ “อีหลุยส์เชียงใหม่”. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กิตติมา สุรสนธิ. (2548). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- จริยาภรณ์ โตเผือก. (2562). ปัจจัยที่มีผลการเล่าเรื่องลึกลับของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครผู้เลือกรับชมรายการวิดีโอ
พอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ปริญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. *Journal of Administrative and Management*, 7(2), 56-63.
- จิราภรณ์ ศรีนาค. (2556). การวิเคราะห์ประเภท รูปแบบ เนื้อหา และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย. เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2556/coms40456cs_tpg.pdf
- จารุกิตต์ ขวัญมงคลพงศ์, จันทิมา ศิริ และกิตติ อัสพรภาสกร. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับฟัง ความคาดหวัง ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ชมผู้ฟังรายการวิทยุออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 11(1), 133-145.
- ณัฐวัชร์ บุญภาพ, ธัญลักษณ์ ศรีงธิ, สุลีมาศ คำมุง และพีระ พันธุ์งาม. (2559). การตัดสินใจการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับ. *วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 121 -127.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *ธงชัย สันติวงษ์ (2539)*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนิต ณะกุลมาส (2547). *การวิเคราะห์ภาพยนตร์ของจางอี้โหมวในเชิงบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและแนวคิดแบบอุดมคติเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพขวัญ นาคนวน. (2554). *ทัศนคติและความพึงพอใจของผู้ชมผู้ฟังต่อรายการเก็บตกทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3*. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นภดล รมโพธิ์, ศากุน บุญอิต และนิธิรุจน์ ภูวรัฐเมธาวีร์. (2565). พ็อดคาสต์ในประเทศไทย ปัจจัยต่อความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ชมผู้ฟัง. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 14(1), 280-292.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ปรียา รินรัตนกร. (2562). การรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและแนวโน้มการการเลือกรับชมรายการวิดีโอพอดแคสต์บนแพลตฟอร์มยูทูบ (YouTube) ประเภทรายการเรื่องเล่าความเชื่อเรื่องลึกลับในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในยุคการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 145.
- พรทิพย์ วรกิจโกศาทร. (2554). *การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภิเชก ชัยนิรันดร์. (2553). *การตลาดแนวใหม่ผ่าน Social Media*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

- ศิริรัตน์ สมสวัสดิ์ (2565). การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารรายการเล่าเรื่องลี้ลับ กรณีศึกษารายการเดอะโกสต์เรดิโอ. วิทยานิพนธ์ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นจาก http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/5088/1/sirirat_soms.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (18 สิงหาคม 2556). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา. กรุงเทพมหานคร สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2550). สื่อสารมวลชนเบื้องต้น: สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกพล เขียวถาวร. (2552). การประกอบสร้างความจริงในข่าวเกี่ยวกับเพศและผีของหนังสือพิมพ์ไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.57

อุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพือนิเวศอุตสาหกรรมในประเทศไทย Green Industry and Green Factory for ECO Industry in Thailand

ภัทรกร โอบอ้อม^{1*} & ฉัตรวรวัณช์ องค์กรสิงห์²Pattaraporn Obom^{1*}, & Chatwarun Angasinha²

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author: ***

1. ภัทรกร โอบอ้อม*

Pattaraporn Obom

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation,

Rangsit University, Thailand.

Email: Obom.pat@gmail.com

2. ผศ.ดร.ฉัตรวรวัณช์ องค์กรสิงห์

Asst.Prof.Chatwarun Angasinha

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation,

Rangsit University, Thailand.

Email: chattrsu@gmail.com

คำสำคัญ

อุตสาหกรรมสีเขียว; โรงงานสีเขียว;

นิเวศอุตสาหกรรม

Keywords:

Green Industry; Green Factory; Eco Industry

Article history:

Received: 06/03/2024

Revised: 14/05/2024

Accepted: 03/08/2024

Available online: 24/09/2024

How to Cite:

Obom, P. & Angasinha, C. (2024).
Green Industry and Green Factory for
ECO Industry in Thailand. *Journal
Dhamma for Life*, 30(3), 441-455.

ABSTRACT

The objectives of the research study in green industry and green factory for eco industry in Thailand were 1) to study green factory development in Thailand, 2) to study green industry for eco industry and, 3) to recommend guidelines for factory and industry to go green and become eco-friendly industry. The research study was a qualitative study consisting of literature review and in-depth interviews. Total of 15 key informants were interviewed. The findings were 1) green industry and green factory development in foreign countries such as the United States and the Netherlands was executed through local municipalities and states with fund allocated for green movement to ensure eco-industry was implemented in the process, 2) important guidelines consisted of (2.1) regulations and control on greenhouse gases such as carbon dioxide, methane, and nitrogen-dioxide produced by the factories to reduce global warming and greenhouse effect, (2.2) incentives to support renewable energy resources such as hydro, solar, wind, and geothermal to reduce polluted energy sources from petroleum, coal, and natural gas, (2.3) reliable production activity in process to ensure the safety and environmental friendly conditions for the communities within the factories' areas, (2.4) laws and regulations in place to protect the communities from direct and indirect potential hazard waste through subsidies and penalties in 1) tax incentives for green factory and green industry, 2) severe penalty for environmental violation, 3) knowledge center for green factory and those who were interested to convert to green factory.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง อุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศอุตสาหกรรมในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมโรงงานสีเขียวในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาอุตสาหกรรมโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศอุตสาหกรรม และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและโรงงานในประเทศไทยไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมและโรงงานนิเวศอุตสาหกรรม โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนรวม 15 คน โดยผลการศึกษามีลำดับดังนี้ 1) การพัฒนาอุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศอุตสาหกรรมในต่างประเทศสหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ พบว่ามีการดำเนินการโดยภาครัฐส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค และเป็นแนวทางในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นหรือภูมิภาค จากการเข้าถึงกองทุนสนับสนุนจากภาครัฐและภาคส่วนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ 2) แนวทางที่สำคัญคือ (2.1) โรงงานมีกระบวนการปล่อยของเสียที่มุ่งเน้นการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซมีเทน และก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ที่เป็นตัวการที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) และภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Effect) ที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น (2.2) การใช้วัตถุดิบเพื่อการผลิตและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พลังงานจากน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานจากลม และจากธรรมชาติ สร้างขึ้น เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วสามารถทำให้เกิดมลพิษเกิดขึ้นได้ (2.3) กิจกรรมการผลิต และกิจกรรมสนับสนุนการผลิต (Reliable Production Activity) เป็นกระบวนการผลิตที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม (2.4) การอยู่ร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยรอบ มีการขับเคลื่อนกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้ความเป็นธรรมกับชุมชน และสังคมที่มุ่งเน้นปกป้องชุมชนให้ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด สำหรับข้อเสนอแนะที่มีต่อภาครัฐบาลคือ (1) ในด้านสิทธิประโยชน์ของโครงการในด้านการได้รับการลดหย่อนภาษี (2) ควรกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนในด้านสิ่งแวดล้อม (3) ให้ความรู้กับผู้ประกอบการ โดยมุ่งเน้นให้องค์กรขนาดเล็กที่ได้รับใบรับรองได้นำเอาแนวทางที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ มาเป็นกรณีศึกษา

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมที่เน้นรูปแบบที่แสวงหาผลกำไรมากเกินไป แนวทางการพัฒนาที่ให้ความสนใจกับผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติน้อยกว่าความเติบโตทางเศรษฐกิจ ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม การขาดแคลนอาหารและพลังงาน ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเผาไหม้ถ่านหินที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมและบ้านเรือน ทำให้

มีการปล่อยมลพิษ ซึ่งประกอบด้วย ก๊าซเรือนกระจกหรือซัลเฟอร์ไดออกไซด์จำนวนมาก สารนี้เมื่อถูกไอน้ำจะเปลี่ยนเป็นกรดกำมะถัน เมื่อเกิดการเผาไหม้ลอยตัวบนชั้นบรรยากาศได้รับความชื้นจะลอยต่ำลง ทำให้ประชาชนเจ็บป่วยเรื้อรังด้วยโรคหอบหืด ปอดบวม และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก (ศูนย์วิจัยและการจัดการคุณภาพอากาศ, 2554) ในญี่ปุ่นก็เคยมีปรากฏการณ์ที่โรงงานปล่อยสารเคมีลงอ่าวมินามาตะ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเล ทำให้สารพิษเหล่านี้ปนเปื้อนในน้ำ เป็นอันตรายต่อมนุษย์ และสัตว์น้ำต่างๆ (เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง, 2550)

ในประเทศไทยมีการตื่นตัว นับตั้งแต่การให้สัตยาบันรับรองปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Declaration on Sustainable Development) เมื่อปี พ.ศ. 2545 และปฏิญญามะนิลาว่าด้วยอุตสาหกรรมสีเขียว (Manila Declaration on Green Industry in Asia) เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมเน้นกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัยออกสู่สังคม (กระทรวงอุตสาหกรรม (2554) ,สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2560)) โดยการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เช่น โรงงานในกลุ่ม SCG ดำเนินการลดใช้พลังงานภายในโรงงาน โรงงานที่ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม ดำเนินโครงการเทคโนโลยีอาสาด้านการบำบัดน้ำเสีย รวมถึงโรงงานที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องมีการส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีจริยธรรมในด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ และการดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเปิดเผย ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน และตอบสนองต่อผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านประเด็นสิ่งแวดล้อม เคารพต่อการปฏิบัติตามแนวทางสากล กฎหมาย และข้อกำหนดทางด้านสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญคือ ต้องเคารพต่อสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี และให้การยอมรับถึงความสำคัญ และความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชนในด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Complex) (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2553) ได้รวบรวมตัวอย่างการพัฒนาอุตสาหกรรมสีเขียวในต่างประเทศไว้หลายประเทศจากทั่วโลก อาทิเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นการลดปริมาณของเสียโดยใช้หลักการ 3Rs การใช้เทคโนโลยีที่สามารถผลิตพลังงานชีวภาพจากของเสีย และวัสดุเหลือใช้ (Waste to Energy) ในประเทศแคนาดาใช้แนวคิดของอุตสาหกรรมสีเขียว และแนวคิดหลักการของประสิทธิภาพอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Efficiency) ในประเทศสวีเดนมีแนวคิดตามหลักการ “The Hammar by Model” คือ การนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพื่อผลิตไฟฟ้า และให้พลังงานแก่เครื่องทำความร้อนในประเทศญี่ปุ่นมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาอุตสาหกรรม สีเขียว 2 ประการ ได้แก่ การกระตุ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ และการจัดการของเสียที่มุ่งเน้นการมีของเสียเป็นศูนย์ (Towards Zero Waste) โดยการแลกเปลี่ยนของเสียอุตสาหกรรม หรือ Waste Exchange ตามหลัก 3Rs เป็นต้น

ผู้วิจัยเป็นผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมและได้ศึกษาวรรณกรรมต่างๆเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศอุตสาหกรรมสำหรับโรงงานขนาดย่อม ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับนิเวศอุตสาหกรรมในประเทศไทย ยังไม่มีผู้ศึกษา ในขณะที่ Heeres (2004) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในสหรัฐอเมริกา และเนเธอร์แลนด์ พบว่า โครงการอุตสาหกรรมเชิงนิเวศของเนเธอร์แลนด์ประสบความสำเร็จสูงกว่าในสหรัฐอเมริกา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงมีส่วนเกี่ยวข้องและบทบาทของแต่ละภาคส่วน ในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco-industrial Park) งานวิจัยของไทยและต่างประเทศที่ได้ศึกษาทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางพัฒนานิเวศอุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวของประเทศไทย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีในการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีของอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Industry) หมายถึง นิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เศรษฐกิจ คือ การรวมกันของกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อแสวงหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพและแนวทางการจัดการของมิติเชิงเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดดุลยภาพมิติเชิงเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม อันนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ในขณะที่นิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเครือข่ายของชุมชนโดยรอบและกลุ่มหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกนิคมอุตสาหกรรม โดยไม่ได้อยู่ในบริเวณพื้นที่เดียวกัน เรียกว่า Eco - Industrial Estates & Networks โดยมีหลักการคือมุ่งเน้นการปิดวงจรการไหลของทรัพยากร (Close Loop) ผ่านการนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse) และการแปรใช้ใหม่ (Recycle) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรวัตถุดิบและพลังงาน ลดปริมาณการสูญเสียที่เกิดขึ้น ผ่านการนำของเสียที่เกิดขึ้นจากโรงงานหนึ่งมาป้อนเป็นวัตถุดิบให้อีกโรงงานหนึ่งทำให้เกิดการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถนำกากของเสียที่เกิดขึ้นมาสร้างรายได้ ให้กับบริษัทของตนเอง ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Lowe and Cordell ,2001)

2. หลักการและแนวคิดประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Efficiency) นิยามนี้ถูกอธิบายโดย คณะกรรมการนักธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมโลก (World Business Council for Sustainable Development: WBCSD) หมายความว่า การนำมาซึ่งการแข่งขันกันในด้านคุณภาพด้านการผลิตและการบริการ โดยมีจุดประสงค์ที่จะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ และนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในขณะที่การแข่งขันดังกล่าว มีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่ในระดับที่อย่างน้อยต้องสอดคล้องกับความสามารถของโลกใบนี้ที่จะรองรับผลกระทบที่เกิดจากการแข่งขันดังกล่าวได้ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการได้แก่ (1) ลดการใช้ทรัพยากร (2) ลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ WBCSD เสนอด้วยว่า

ตัวชี้วัดที่ภาคธุรกิจสามารถเลือกนำมาใช้คำนวณหาค่าประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อมูลที่ได้จากตัวชี้วัดแบบทั่วไป อันจะเป็นการช่วยให้ธุรกิจนั้นๆ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น โดยตัวชี้วัดประเภทนี้จะพิจารณาเลือกจากลักษณะเฉพาะของแต่ละธุรกิจ ตัวอย่างตัวชี้วัดประเภทนี้ได้แก่ ค่า Gross Margin ปริมาณขยะที่นำไปฝังกลบ และปริมาณขยะที่นำไปเผา เป็นต้น

3. แนวคิดเทคโนโลยีสะอาด (Cleaner Technology / CT) โดยมีหลักการคือการลดมลพิษที่แหล่งกำเนิดเพื่อขจัดปัญหาการสูญเสียและการเกิดมลพิษที่ต้นทาง และหากยังมีของเสียเกิดขึ้นต้องพยายามนำของเสียเหล่านั้นกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) หรือนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle & Recovery) เพื่อให้มีของเสียที่ต้องการบำบัดหรือฝังกลบให้น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย ของเสียที่ไม่สามารถลดและนำกลับมาใช้ใหม่ได้แล้วจึงทำการบำบัดและทิ้งทำลายต่อไป

4. แนวคิดอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ซึ่งจะเกิดผลดีสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียว คือ การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ลดข้อร้องเรียนจากผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน ลดความเสี่ยงในการรับผิดชอบในอนาคต เกิดภาพลักษณ์ และทัศนคติที่ดีต่ออุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ดี และการยอมรับระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนที่อยู่โดยรอบ, ชุมชนโดยรอบได้รับความเป็นธรรม เข้าถึงโอกาสในการมีชีวิตที่ดีขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน จากการเกิดอุตสาหกรรมสีเขียว, เกิดการสร้างงานและการจ้างงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น มีการว่าจ้างแรงงานที่เป็นธรรม คนงานมีความปลอดภัยและมีความสุขกับการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี, ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ประหยัด ต้นทุนการดำเนินธุรกิจ สร้างโอกาสในการแข่งขัน , สร้างโอกาสทางการตลาดโดยเน้นประเด็น “สีเขียว” ของผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตซึ่งกำลังจะเป็นที่ยอมรับและต้องการของผู้บริโภคทั่วโลก และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม

5. แนวคิดโรงงานสีเขียว คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมมากเท่าๆ กับการให้ความสำคัญในเรื่องของการผลิตหรือผลผลิตด้วยโครงการโรงงานสีเขียวเป็นโครงการที่จะเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ และช่วยลดต้นทุนในการผลิตต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้วัตถุดิบ น้ำ ไฟฟ้า ที่ใช้ให้น้อยลงสามารถประหยัดพลังงาน และลดต้นทุนในการผลิตไปในตัว ในทางปฏิบัติการที่จะเป็นโรงงานสีเขียว นั้นสามารถเริ่มจากเรื่องง่ายๆ โดยอาศัยการปรับเปลี่ยนความคิดใหม่ (Rethink) เรื่องการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า คำนวณแล้วใช้หลัก 3R's คือ การลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาอุตสาหกรรมโรงงานสีเขียวในประเทศไทยและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาอุตสาหกรรมโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศอุตสาหกรรม
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและโรงงานในประเทศไทยไปสู่การเป็นนิเวศอุตสาหกรรม

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Key-Informants) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) ผู้จัดการบริษัท A ซึ่งเป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่เน้นสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอุตสาหกรรม
- 2) ผู้จัดการเกี่ยวกับ Green Factory
- 3) ผู้บริหารระดับกลาง และระดับปฏิบัติงาน
- 4) ผู้เชี่ยวชาญทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน
- 5) สภาอุตสาหกรรมจังหวัด เกี่ยวกับความคิดเห็น Green factory ในท้องถิ่น
- 6) เจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรมภายในจังหวัด

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาโรงงานสีเขียว : ตัวอย่างประสบการณ์ของต่างประเทศ

นิเวศวิทยาอุตสาหกรรม เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในโรงงานสีเขียวหรืออุตสาหกรรมสีเขียว ในกลุ่มของประเทศยุโรปจะมีแนวคิดที่สำคัญคือ นิเวศอุตสาหกรรม เป็นระบบที่มนุษย์สร้างขึ้น มีการดำเนินงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกับระบบนิเวศธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์ในการพยายามลดสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ หรือไม่เป็นมิตรกับมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตในพื้นที่นั้นๆ นิเวศวิทยาอุตสาหกรรมจะมุ่งเน้นสกัดกั้นวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน และสภาพของสิ่งแวดล้อมรอบๆ บริเวณโรงงานอุตสาหกรรม ตลอดจนวิธีการแก้ไข ปรับปรุงอุตสาหกรรมแบบยั่งยืน หลักการ คือปรับสมดุลทั้งปัจจัยนำเข้า และปัจจัยออก ให้อยู่ภายในระดับที่เป็นธรรมชาติ หรือความเหมาะสม, ผลผลิตของอุตสาหกรรม ใช้วัสดุจากธรรมชาติที่บริสุทธิ์ ใช้พลังงานน้อยลง และใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการทางอุตสาหกรรม ออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นขั้นตอนอุปกรณ์ กระบวนการให้ดี และถูกต้อง ที่สำคัญคือการใช้พลังงาน

ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า ใช้พลังงานทางเลือกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด โดยเน้นให้มีการพัฒนากระบวนการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดย 3 เทคโนโลยี ได้แก่ 1) เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technologies) 2) เทคโนโลยีกายภาพ (Physical Technologies) และ 3) เทคโนโลยีชีวภาพ (Biological Technologies) (อรทัย พงศ์รักธรรม, 2562) ในเยอรมันมีการยุติการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานนิวเคลียร์ รัฐบาลเยอรมันก็ได้มีนโยบายในการค้นคว้าวิจัยเทคโนโลยี ตลอดจนการผลักดันให้มีการใช้พลังงานทดแทนเพื่อให้สอดคล้องกับการลดบทบาทของไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ อาทิ พลังงานลม และพลังงานแสงอาทิตย์ ตลอดจนการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสร้างอาคารเพื่อเป็นการสอดคล้องกับมาตรการที่ถูกตั้งขึ้นเพื่อลดการใช้พลังงานจากแหล่งต่าง ๆ ที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และก๊าซเรือนกระจกอื่น (โสภารัตน์ จารุสมบัติ, 2562) ในประเทศสหราชอาณาจักร ได้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับโรงงานย่อยขยะแบบไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Digestion Plant) ซึ่งสามารถย่อยขยะหลากหลายแชนลิตร์ที่เกิดจากกระบวนการผลิตของหวานในแต่ละวัน เพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงานสีเขียว โดยมุ่งเน้นที่การแปรรูปของเสียที่เป็นของเหลวภายในโรงงาน รวมถึงซ็อกโกแลตและขนมหวานที่ถูกคัดออก เนื่องจากไม่เหมาะสมต่อการบริโภค รวมถึงวัตถุดิบที่เหลือจากการผลิตอื่น เช่น แป้งและน้ำตาล จะถูกย่อยสลายลงเป็นชิ้นเล็ก ๆ ส่วนผสมของของเสียเหล่านี้จะถูกละลายให้กลายเป็นของเหลวผ่านทางกระบวนการทำความสะอาดของโรงงาน ให้ได้ออกมาเป็นสิ่งที่เรียกว่า “ซูปซ็อกโกแลต” ซูปดังกล่าวนี้จะถูกป้อนเข้าไปในถังสุญญากาศ ภายในถังนี้จะมีกระบวนการย่อยสลายโดยไม่ใช้อากาศเกิดขึ้น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการธรรมชาติที่แบคทีเรียใช้ในการย่อยสลายวัตถุที่สามารถย่อยสลายได้ กระบวนการย่อยสลายโดยไม่ใช้อากาศจะก่อให้เกิดแก๊สชีวภาพซึ่งเป็นพลังงานทดแทนที่มีแก๊สมีเทนเป็นองค์ประกอบหลัก แก๊สชีวภาพซึ่งผลิตขึ้นที่ Fawdon ให้พลังงานมากเพียงพอที่จะรองรับความต้องการทางด้านพลังงานประมาณ 5-8% ของโรงงาน นอกจากใช้ในการผลิตพลังงานแล้ว โรงย่อยของเสียยังช่วยทำความสะอาดน้ำเสียที่ปล่อยออกมาจากโรงงานอีกด้วย (เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด, 2563ก) สำหรับประเทศเดนมาร์ก หนึ่งในโครงการที่น่าสนใจคือ KINEC ที่ใช้นวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ชีวมวลและกากของเสีย ใช้กระบวนการกากของเสียเป็นวัตถุดิบใหม่เป็นรูปแบบของ Circular Economy ไปเป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตอื่น ๆ ต่อเนื่อง

2. อุตสาหกรรมโรงงานสีเขียวในเขตเศรษฐกิจ

ประสบการณ์การการสร้างโรงงานสีเขียวจากต่างประเทศ ผู้วิจัยพบอย่างหนึ่งว่า กิจกรรมการผลิต และกิจกรรมสนับสนุนการผลิต (Reliable Production Activity) เป็นกระบวนการผลิตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคม การอยู่ร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยรอบ (Symbiosis with Community) และในด้านอื่น ๆ เช่น กฎหมายต่าง ๆ ในแถบประเทศยุโรป เช่น ประเทศเยอรมัน เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ มีกฎหมายที่ให้

ความเป็นธรรมกับชุมชน และสังคมที่มุ่งเน้นปกป้องชุมชนให้ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด ซึ่งรัฐบาลเป็นตัวกลางในการดำเนินงานทุกๆ ด้าน และประชาชนในประเทศเหล่านี้มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่องาน และสิ่งแวดล้อม ทำให้อุตสาหกรรมสีเขียวของประเทศเหล่านี้ประสบความสำเร็จเป็นประเทศแรกๆ ของโลก นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีการใช้ทุนยนต์ในอุตสาหกรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยในการทำงานและลดการอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจการค้าในรูปแบบของเศรษฐกิจสีเขียว การดำเนินงานในรูปแบบของเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองโดยเน้นการนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบของเศรษฐกิจหมุนเวียน การลดการปล่อยคาร์บอนให้เหลือ 0 เปอร์เซนต์ การใช้พลังงานทดแทนเช่นพลังงานแสงอาทิตย์ ในด้านนโยบายและกฎหมายของรัฐที่เน้นการปฏิรูปพลังงาน และการจัดเก็บภาษีพลังงาน นอกจากนี้ยังเน้นหลักการของความยั่งยืนและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร บนฐานคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืนทางธุรกิจควบคู่กับการสร้างกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสำหรับประเทศไทยผู้วิจัยศึกษาจากประสบการณ์การพัฒนาโรงงานสีเขียวของบริษัทเอสซีจี ผู้วิจัยพบว่า โรงงานเอสซีจีได้ดำเนินการในเรื่องของการพัฒนาโดยกำหนดกลยุทธ์นวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโดยเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนอันได้แก่ การใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ การลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการน้ำ และน้ำเสีย การจัดการคุณภาพอากาศ การจัดการสารเคมีและวัตถุอันตราย ดำเนินการด้านห่วงโซ่อุปทานสีเขียว การส่งเสริมให้คู่ค้าหรือคู่ธุรกิจมีการผลิต หรือใช้สินค้าหรือบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดซื้อการจัดจ้างสินค้า และบริการที่ส่งผลกระทบท่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด การพัฒนาธุรกิจที่ยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชุมชนและสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นต้น

3. แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและโรงงานในประเทศไทยไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมและโรงงานนิเวศเศรษฐกิจ

ข้อเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงงานในประเทศไทยไปสู่โรงงานสีเขียวโดยเริ่มจาก หลักปรัชญาพื้นฐานในการสร้างโรงงานสีเขียว ทั้งนี้ในการพัฒนาโรงงานสีเขียวที่มีความสำคัญที่จะต้องใช้ปรัชญาที่เป็นพื้นฐานของโรงงานสีเขียวที่ว่า เศรษฐกิจเพื่อธรรมชาติในการผสมกลมกลืนระหว่างการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับระบบนิเวศ ควบคู่ไปกับการสร้างความมั่นคงในธุรกิจและความรับผิดชอบต่อชุมชนรอบข้าง โดยจะต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

3.1 ทุนธรรมชาติ (Natural Capital) หมายถึง สินทรัพย์ทางธรรมชาติของโลกและบริการระบบนิเวศที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว บริการระบบนิเวศนี้เป็นผลมาจากธรรมชาติในรูปแบบทุนที่เป็นรากฐาน

สำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่รวมทั้งอาหาร, น้ำและพลังงาน. คุณค่าของทุนธรรมชาติจะกลายเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับมากขึ้น ในฐานะที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การมีทุนธรรมชาติที่มากพอของโรงงานสีเขียวจะเป็นส่วนของดัชนีการชี้วัดความเป็นสีเขียวของโรงงานนั้น

3.2 ทุนทางเศรษฐกิจ (Economic Capital) คือสินทรัพย์อย่างหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยอาจเป็นสินทรัพย์ที่สามารถมองเห็นได้ หรือเป็นสินทรัพย์ที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่ได้ถูกกำหนดให้มีมูลค่าหรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (กิจกรรม) ทางด้านเศรษฐกิจได้ ซึ่งทุนทางเศรษฐกิจสามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

1) ทุนทางกายภาพ (Physical Capital) เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนและสามารถใช้ในงานการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ ประกอบด้วย สินทรัพย์ถาวรเป็นสินทรัพย์ที่สามารถสร้างขึ้นได้ เช่น เครื่องมือ เครื่องจักร สิ่งปลูกสร้างและซอฟต์แวร์ ฯลฯ

ทุนหรือสินทรัพย์ทางการเงิน(Financial Capital/Assets) สินทรัพย์ด้านโครงสร้างพื้นฐานมี 4 สาขาหลัก ได้แก่ ขนส่ง สื่อสาร พลังงาน และสาธารณูปการ นอกจากนี้ยังรวมถึงบริการทางการศึกษา บริการทางการแพทย์ และสาธารณสุขเพื่อสนับสนุนการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สินทรัพย์ประเภทที่ดิน น้ำ และระบบนิเวศน์ที่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

2) ทุนหรือสินทรัพย์ทางการเงิน (Financial Capital/Assets) เป็นเครื่องมือที่แสดงสิทธิเรียกร้องและภาระผูกพันระหว่างภาคเศรษฐกิจหรือบุคคล

3) แรงงาน/ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทั้งทุนทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญ ในระบบเศรษฐกิจ คนจะมีบทบาทเป็นทั้งเจ้าของวัตถุดิบเป็นแรงงาน เป็นผู้ผลิต และเป็นผู้บริโภค ดังนั้นคนจึงเป็นทั้งผู้สร้างการพัฒนาและเป็นผู้รับผลจากการพัฒนา โดยที่แรงงานหรือทรัพยากรมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างทุนทางเศรษฐกิจและจะได้รับผลจากการสร้างทุนทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นทุนทางเศรษฐกิจจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเงิน และเทคโนโลยีในการสร้างโรงงานสีเขียวของชุมชน แผนงานของโรงงานที่สอดคล้องกับธุรกิจสีเขียว เป็นต้น

3.3 ทุนทางสังคม ทุนสังคม (Social Capital) หมายถึง ทรัพยากรทางสังคมที่ประชาชนใช้เพื่อการดำรงชีพรวมทั้งความไว้วางใจ การยอมรับซึ่งกันและกัน ความเชื่อถือศรัทธา ตลอดจนวัฒนธรรมที่สืบทอดมา ยาวนาน (เกษตรพอเพียง, 2563). ในการพัฒนาโรงงานมาเป็นโรงงานสีเขียวจึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยทุนทางสังคมในการสร้างจิตสำนึกสีเขียวในโรงงาน ผู้ประกอบการและชุมชนรอบข้าง เป็นต้น

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ วิสาชา ภูจินดา และวิวัฒน์ แก้วดวงเล็ก (2555) ได้ที่ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์หลักนิคมอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจศาสตร์นิเวศในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาเวียง ตำบล ท่าผา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง โดยได้ชี้ให้เห็นว่าหลักการสำคัญของ นิคมอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจศาสตร์นิเวศ เป็นการใช้นิคมอุตสาหกรรมเป็นแกนกลางในการรวมกลุ่มโรงงานหรือ หน่วยต่างๆในนิคมอุตสาหกรรมในการร่วมมือกันดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านวัตถุดิบ พลังงานน้ำและ ของเสีย รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนรอบข้าง สามารถสรุปได้ว่าการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเชิง เศรษฐศาสตร์นิเวศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดการใช้ทรัพยากรลดมลพิษ ยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Decrease Pollution and Waste) ลดการสร้างผลกระทบต่อชุมชน (Decrease Impact to Community) และเพิ่ม ความสำเร็จทางธุรกิจ (Increase Business Success) มีตัวชี้วัดเป็นการดำเนินการตามประสิทธิภาพเชิงนิเวศ เศรษฐกิจ (Eco- Efficiency) สำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมุ่งเน้นการจัดการเชิงป้องกันด้วยระบบ เทคโนโลยีสะอาด

และสอดคล้องกับงานของ Roberts (2004) ที่ได้ทำการศึกษาการใช้แนวคิดนิเวศวิทยาอุตสาหกรรมใน การพัฒนาสวนอุตสาหกรรมในออสเตรเลีย โดยยืนยันว่ารัฐบาลท้องถิ่น และชุมชนต่างมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับนิเวศวิทยาอุตสาหกรรม และดำเนินการไปด้วยความไม่กระฉับกระช่าย โดยได้พัฒนาหลักการและคู่มือ แผนการดำเนินงานสำหรับภาครัฐในการพัฒนาโครงสร้างสำหรับสวนอุตสาหกรรม โดยมีหลักแนวคิดของการ ส่งเสริมโอกาสในการสร้างความร่วมมือ และความสัมพันธ์ที่แท้จริงของชุมชน และภาครัฐบาลในการพัฒนา ทักษะคน เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน, การวางกลยุทธ์สำหรับอุตสาหกรรม ในการจัดการ ของเสีย การใช้พลังงาน เพื่อการใช้ประโยชน์โดยอุตสาหกรรมอื่น ๆ , สร้างความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรม โดยการค้าหรือแลกเปลี่ยนของเสีย และผลพลอยได้จากการผลิต , เพิ่มมูลค่า โดยการใช้ของเสียและการใช้ พลังงานหมุนเวียนในระบบอุตสาหกรรม, สร้างความร่วมมือในการพัฒนาเทคโนโลยี การผลิตที่สะอาด การ จัดการขยะ และการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน, สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม , สนับสนุนนโยบายอุตสาหกรรม และสร้างแรงจูงใจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม การร่วมกันปรับปรุง และพัฒนา ผลิตภัณฑ์โดยใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า และแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่จะสร้างความ แข็งแรงให้กับอุตสาหกรรม

นอกจากนี้งานวิจัยของ Lowe and Cordell โดยจากประสบการณ์การพัฒนาโรงงานสีเขียวนั้น จะเน้น ในเรื่องของทางธุรกิจที่อยู่บนฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนและความใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม หลักการในการ พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่สำคัญนั้นได้แก่ (Lowe and Cordell, 2001)

1) การสร้างคุณภาพของสารนำเข้าและปล่อยออกกับความสามารถในการรองรับได้ของระบบนิเวศโดยมีกิจกรรม ดังนี้ (1) ลดภาระทางสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากการรั่วไหลของวัตถุอันตราย หรือ พลังงาน และ (2) หลีกเลี่ยงหรือลดปริมาณการสร้างและการขนส่งขยะมีพิษและขยะอันตราย

2) การปรับปรุงเชิงวิศวกรรม (Re-Engineering) ของพลังงาน และวัตถุดิบ ที่ใช้ในอุตสาหกรรม โดยมีกิจกรรม ดังนี้ (1) ปรับปรุงการออกแบบ (Redesign) กระบวนการเพื่อลดปริมาณ การใช้พลังงานลง, (2) เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่ใช้หรือทำการปรับปรุงการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อลดปริมาณการใช้วัตถุดิบ และ (3) พยายามเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ในขณะเดียวกันกับการลดปริมาณภาระทางสิ่งแวดล้อม

สรุป

การพัฒนาอุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศเศรษฐกิจในประเทศไทย จากการศึกษาประสบการณ์ต่างประเทศอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ในสหรัฐอเมริกา และเนเธอร์แลนด์ พบว่า โครงการในสหรัฐอเมริกา ดำเนินการโดยภาครัฐส่วนท้องถิ่น และส่วนภูมิภาค และเป็นแนวทางในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นหรือภูมิภาคจากการเข้าถึงกองทุนสนับสนุนจากภาครัฐและภาคส่วนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสวนอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ คือ รัฐบาลส่วนท้องถิ่น สำหรับความสำคัญของอุตสาหกรรมและโรงงานสีเขียวเพื่อนิเวศเศรษฐกิจในประเทศไทยกำลังมีการพัฒนา โดยมีลักษณะคือ

1. โรงงานมีกระบวนการปล่อยของเสียเป็นศูนย์ หรือน้อยที่สุด (Zero Emission) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) ที่มุ่งเน้นการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซมีเทน และก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ ที่เป็นตัวการที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน (Global Warming) และสภาวะเรือนกระจก (Greenhouse Effect) ที่ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น

2. การใช้วัตถุดิบเพื่อการผลิต และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource and Energy Efficacious) โดยเฉพาะการใช้พลังงานจากแหล่งธรรมชาติ เช่น พลังงานจากน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานจากลม และจากธรรมชาติสร้างขึ้น เช่น น้ำมัน ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วสามารถทำให้เกิดมลพิษเกิดขึ้นได้ และเมื่อใช้แล้วสามารถทำให้ทรัพยากรธรรมชาติหมดเร็ว

3. มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และได้มาตรฐาน (Environment Management System) มีการพัฒนาหุ่นยนต์ ROBOT ลดการใช้พลังงาน

4. กิจกรรมการผลิต และกิจกรรมสนับสนุนการผลิต (Reliable Production Activity) เป็นกระบวนการผลิตที่ไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชน สังคม

5. การอยู่ร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยรอบ (Symbiosis With Community) โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันเป็นนิคม หรือรวมกลุ่มกันเป็นโรงงานที่มีความหลากหลายประเภท มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อความผาสุกของชุมชนและสังคมรอบข้าง สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

6. ได้มีการขับเคลื่อนกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้ความเป็นธรรมกับชุมชน และสังคมที่มุ่งเน้นปกป้องชุมชนให้ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1) ภาครัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามามีบทบาทในด้านสิทธิประโยชน์ของโครงการในด้านงบประมาณ (การเงิน) โดยเฉพาะการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำกับโรงงานที่มีความมุ่งมั่นในการปรับตัวสู่การเป็นโรงงานสีเขียว (Green Factory) และอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) โดยอาจจะเริ่มจากโรงงานขนาดเล็กที่ทำการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จนได้รับใบรับรองจากหน่วยงานที่ประเมินในระดับต้นๆ ทั้งนี้ อาจจะทำให้ผู้ประกอบการของโรงงานนั้น ๆ เสนอแผนการดำเนินงานของหน่วยงานที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและมีความเกี่ยวเนื่องกับการเป็นโรงงานสีเขียว (Green Factory) และอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) พร้อมกันนี้ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามผลความคืบหน้าในการดำเนินงานตามแผนงานที่องค์กรได้เสนอไว้

2) ภาครัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจนในด้านสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นกฎหมายควบคุม มีการกำหนดโทษอย่างชัดเจนและมีการดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้กลุ่มผู้ประกอบการเอาใจใส่การดำเนินงาน สร้างความตระหนัก และจิตสำนึกที่ดีต่อองค์กรอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เพื่อให้กลุ่มผู้บริโภค ชุมชน และสังคม ได้ช่วยกันสอดส่อง และแจ้งข้อมูลข่าวสารการดำเนินการขององค์กรที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ เนื่องจากความเดือดร้อนต่างๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภค ชุมชน และสังคม สื่อ ค่อนข้างมีอิทธิพลต่อการปรับปรุงดำเนินการขององค์กรเป็นอย่างมาก ในสถานการณ์ปัจจุบันสื่อสารทางด้านโซเชียล เนทเวิร์ค จะเป็นตัวกระตุ้น เป็นแรงจูงใจสะท้อนการทำงานเพื่อให้ผู้ประกอบการปรับตัวรูปแบบการบริหารงานขององค์กรให้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร ลดปัญหาข้อเรียกร้องของชุมชนทำให้ชุมชนมีทัศนคติที่ดีขึ้นก็จะทำให้องค์กร และชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และได้อย่างยั่งยืน

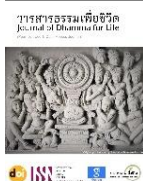
3) ภาครัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดการเรื่องระบบความรู้โดยเชิญนักวิชาการ ผู้มีความรู้ความสามารถนำเอาแนวคิดการบริหารจัดการองค์กรกับสิ่งแวดล้อมให้อยู่ร่วมกันเป็นระบบ มีกระบวนการทำงานเป็นระบบในขั้นต้น มีการส่งเสริมการให้ความรู้กับผู้ประกอบการ ภาครัฐบาล ควรมีหน้าที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา แนวทางในการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นให้องค์กรขนาดเล็กที่ได้รับใบรับรองได้นำเอาวิธีการแนวทางการปฏิบัติที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) ในระดับต่างๆ มาทำเป็นกรณีศึกษา (Case Study) ให้กับองค์กรอื่นๆ ได้เลือกใช้แนวทางเหล่านี้ไปใช้ในองค์กรของตนเอง เพื่อประยุกต์ใช้ได้จริง วิธีการต่างๆ เหล่านี้จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการมีกำลังใจในการพัฒนาองค์กรของตนและยังทำให้องค์กรเหล่านั้นผ่านเกณฑ์ เงื่อนไขในการเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมสีเขียว นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรสามารถอยู่ร่วมกันในชุมชน และยังสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับสินค้าขององค์กรเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และรักษาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

4) ภาครัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับองค์กรที่ประสบความสำเร็จในด้านการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม จนได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดย ภาครัฐบาล ควรมีการจัดตั้งเงื่อนไข การรับรางวัลที่เป็นมูลค่า เกียรติบัตรที่แสดงความยกย่องกับผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับองค์กรนั้นๆ ที่สร้างสรรค์องค์กรจนได้รับรางวัลในด้านสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2553). ปัญหามลพิษจากอุตสาหกรรมสิ่งทอ. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์, 2563, จาก http://www.thaiwasteexchange.net/detail_knowledge.php?kid=37
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2554). ข้อกำหนดของมาตรฐาน มอก. 18001. กรุงเทพฯ: กระทรวงอุตสาหกรรม.
- เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด. (2563ก). พลังงานสีเขียว ลดของเสียจนเหลือศูนย์โดยใช้เทคนิคซึ่งมีอายุนานหลาย ศตวรรษ. สืบค้น 20 กันยายน, 2563, จาก <https://www.nestle.co.th/th/stories/green-energy-biogas-zero-waste-factory-fawdon>.
- เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด. (2563ข). ธุรกิจในยุคพลังงานสีเขียว. สืบค้น 15 กุมภาพันธ์, 2563, จาก <https://www.nestle.co.th/th/stories/green-energy-biogas-zero-waste-factory-fawdon>
- เพ็ญโฉม แซ่ตั้ง. (2550). การประเมินผลกระทบจากการพัฒนานิคม อุตสาหกรรมมาตาปุดและพื้นที่ใกล้เคียง : รายงานการศึกษาโครงการพัฒนาแนวทางและ วิธีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากการลงทุนและพัฒนาขนาดใหญ่และนโยบายของรัฐ โดยภาคประชาชน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสุขภาพ.
- วิสาชา ภูจินดา และวิวัฒน์ แก้วดวงเล็ก. (2555). การประยุกต์หลักนิคมอุตสาหกรรมเชิงเศรษฐกิจในการ จัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน กรณีศึกษาชุมชนบ้านนาเวียง ตำบลท่าผา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง. วารสารวิจัย มสค สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 5(1), 13-26.
- ศูนย์วิจัยและการจัดการคุณภาพอากาศ. (2554). รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2554. สืบค้น 22 สิงหาคม, 2563, จาก http://www.pcd.go.th/public/Publications/print_report.cfm?task=pcdreport2554
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2560). ข้อมูลโรงงานกระทรวงอุตสาหกรรม. สืบค้น 20 สิงหาคม, 2563, จาก <http://userdb.diw.go.th/results1.asp>
- อรรถัย พงศ์รักธรรม. (2562). หนังสือ TBCSD Sustainable Development. นนทบุรี : องค์การธุรกิจเพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน.
- Heeres, R.R. (2004). Eco-Industrial Park Initiatives in the USA and the Netherlands: First Lessons. *Journal of Cleaner Production*, 12(1), 985–995.

Lowe, J. & Cordell, S.C. (2001). Crystal structure of the SMC head domain: an ABC ATPase with 900 residues antiparallel coiled-coil inserted. *J Mol Biol*, 306(1), 25-35.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.58

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงคิรีชนร์

Personnel Management of Administrator and School Effectiveness Under Prachuapkhirikhan Secondary Educational Service Area Office

วรญาณัก ยืนนาน^{1*} & ศักดิพันธ์ ต้นวิมลรัตน์²Worayapak Yuennan^{1*}, & Sakdipan Tonwimonrat²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. วรญาณัก ยืนนาน*

Worayapak Yuennan

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

Department of Educational

Administration, Silpakorn University, Thailand.

Email: nessness2037@gmail.com

2. รศ.ดร.ศักดิพันธ์ ต้นวิมลรัตน์

Asso. Prof. Dr. Sakdipan Tonwimonrat

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education, Silpakorn

University, Thailand.

Email: sakdipan55@gmail.com

คำสำคัญ

การบริหารงานบุคคล, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Keywords:

Personnel Management; School Effectiveness

Article history:

Received: 09/03/2024

Revised: 25/06/2024

Accepted: 12/07/2024

Available online: 26/08/2024

ABSTRACT

The purposes of this research were to identify: 1) the personnel management of administrator under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office, 2) the school effectiveness under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office and 3) the relationship between the personnel management of school administrator and school effectiveness under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office. The sample were 16 schools under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office. There were 42 people providing information. The instrument employed for data collection was a questionnaire about the personnel management of administrator and the school effectiveness. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings were as follows: 1. the personnel management of administrator under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office, as a whole were at the highest level. When considering each aspect, it was found to be at the highest level in 6 aspects and at the high level 1 aspect. The arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; 1) workforce planning, 2) promoting professional standards and professional ethics, 3) processing of salary increases, 4) recruitment and appointment, 5) promoting discipline morality and ethics for teachers and educational personnel, 6) development of teachers and personnel in education, operations related to personnel administration must be in accordance with the law and 7) promotion Evaluation of

How to Cite:

Yuennan, W. & Tonwimonrat, S. (2024). Personnel Management of Administrator and School Effectiveness Under Prachuapkhiri Khan Secondary Educational Service Area Office. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 456-478.

the academic status of teachers and educational personnel. 2. The school effectiveness under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office, as a whole were at the highest level. When considering each aspect, it was found to be at the highest level in 4 aspects and at the high level 3 aspects. The arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; 1) a climate of high expectation, 2) a clear school mission, 3) high time on task, 4) instruction leadership, 5) positive home-school relations, 6) frequent monitoring of student progress and 7) a safe and orderly environment. 3. The relationship between the personnel management of school administrator and school effectiveness under Prachuap Khiri Khan secondary educational service area office as a whole were at .01 level of statistical significance.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ 3) เพื่อทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 16 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล 42 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์โดยภาพ รวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบ ว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน และระดับ มาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 5) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา 6) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยกรนั้น 7) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบ ว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านความคาดหวังที่สูง 2) ด้านพันธกิจของโรงเรียน มีความชัดเจน 3) ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน 4) ด้านภาวะ ผู้นำด้านวิชาการ 5) ด้านความสัมพันธ์เชิงบวก

กับผู้ปกครอง 6) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 7) ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย

3. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทนำ

ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและเอกชนหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารบุคคล ซึ่งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางการค้า การลงทุน สภาพสังคมวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม การเมือง การปกครอง และการแข่งขันทางด้านนวัตกรรมเทคโนโลยี และเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญและเป็นทรัพยากรที่ต้องให้คุณค่าต่อการทำงาน ทิศทางเพื่อนำพาโรงเรียนไปสู่จุดหมายที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล และกระจายอำนาจการบริหารจัดการการศึกษาไปยังสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558: 49) เพื่อให้สถานศึกษาในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการในรูปแบบของสถานศึกษานิติบุคคลได้อย่างสมบูรณ์ กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักกนกนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลไว้เพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติตาม (กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักกนกนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 74)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จัดตั้งขึ้นตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2564 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา จำนวน 62 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อยซึ่งในการบริหารงาน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทพื้นที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์, 2564) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบปัญหาการบริหารงานบุคคลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล สถานศึกษามีการวางแผนอัตรากำลังของสถานศึกษารวบรวมและรายงานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในบางครั้งการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งนั้นไม่ได้บุคลากรตามที่สถานศึกษาต้องการ เช่น ได้ข้าราชการครูไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาหรือไม่ตรงตามความต้องการสาขาวิชาที่ได้ขออัตรากำลังไป การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนนั้นในยุคที่มีการปรับเปลี่ยนจากขั้นเงินเดือนมาเป็นระบบเปอร์เซ็นต์เงินเดือน บาง

สถานศึกษาเกิดความขัดแย้งในสถานศึกษาเนื่องจากข้าราชการครูทุกคนปฏิบัติงานเหมือนกันแต่ได้เปอร์เซ็นต์เงินเดือนไม่เท่ากัน การประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้ระบบ วPA ซึ่งเป็นการประเมินวิทยฐานะรูปแบบใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาและไม่ค่อยมีความชำนาญกับระบบ วPA จึงทำให้การดำเนินการประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูเกิดความล่าช้า

2. ปัญหาประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาขนาดเล็ก บรรยากาศของสถานศึกษา สถานที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ยังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์เท่าที่ควร ภายในสถานศึกษามีแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่เพียงพอสำหรับนักเรียน สื่อ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น คอมพิวเตอร์ มีไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนและที่มีอยู่ส่วนใหญ่มิไม่สามารถใช้งานได้ ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ ในสถานศึกษาที่ไม่มีผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ยังขาดวิสัยทัศน์ทางการศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขาดทักษะในการบริหารงานวิชาการ ทำให้บริหารงานวิชาการไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนห้องเรียนละ 30 - 45 คน ครูไม่สามารถสอนนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง หากนักเรียนบางคนไม่เข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนในขณะที่ครูสอน ครูไม่สามารถไปอธิบายเป็นรายบุคคลทุกคนได้อย่างทั่วถึงในชั่วโมงเรียน ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง โรงเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีกำลังทรัพย์น้อยจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนค่อนข้างน้อย ไม่ค่อยมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน เช่น การบริจาคเงินหรือของขวัญในการจัดกิจกรรมวันเด็ก นอกจากนี้ยังไม่ค่อยมีเวลาในการปรึกษาหารือกับครูประจำชั้นในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองค่อนข้างห่างเหิน (ผู้อำนวยการสถานศึกษา, 2564)

จากปัญหาที่ได้นำเสนอมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงพลาญชัย ว่าอยู่ในระดับใด และมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารให้เกิดประสิทธิผลที่ดีต่อสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของการวิจัย ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงพลาญชัย
2. เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงพลาญชัย
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงพลาญชัย

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

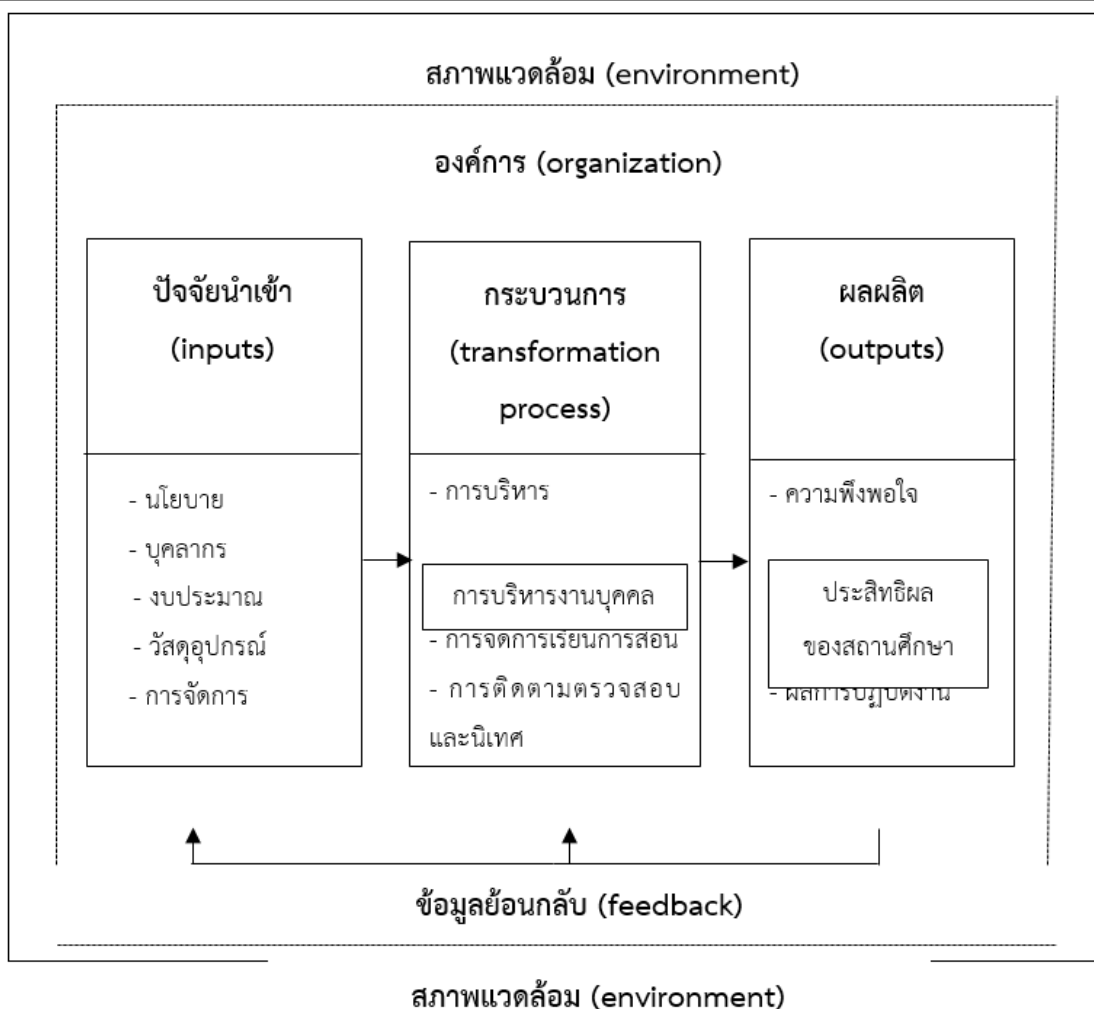
การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบ (system approach) ตามแนวคิดของ ลูเนนเบิร์กและออนสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาอธิบายขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย บนสมมติฐานที่ว่าสถานศึกษาเป็นองค์การหนึ่งมีลักษณะการจัดการเชิงระบบที่แวดล้อมไปด้วยองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) เช่น สภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจ สภาพทางสังคม สภาพทางภูมิศาสตร์ และอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก โดยสถานศึกษาจะมีตัวป้อนหรือปัจจัยนำเข้า (inputs) ที่ประกอบไปด้วยบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ โดยปัจจัยนำเข้าทั้งหมดจะถูกนำมาเข้าสู่กระบวนการ (transformation process) ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การบริหารของผู้บริหาร การเรียนการสอน และการนิเทศ เมื่อปัจจัยนำเข้าได้ถูกนำเข้าสู่กระบวนการของสถานศึกษา ผลที่เกิดขึ้น คือ ผลผลิต (outputs) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และบุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จากนั้นนำผลผลิตที่ได้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เพื่อไปปรับปรุงพัฒนาปัจจัยนำเข้าต่อไป (Fred C., 2022: 23-26)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล นักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้หลากหลาย เช่น เอ็ดวิน บี ฟลิปโป (Edwin B. Flippo) ได้ให้แนวคิดว่าการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) การสรรหาบุคลากร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การจ่ายค่าตอบแทน 4) การรวมพลัง 5) การดำรงรักษา และ 6) การให้พ้นจากงาน (Edwin B. Flippo, 1976: 109-497) เดสเลอร์ (Dessler) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลมีหน้าที่จะต้องดำเนินการ 5 ประการ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดจ้าง 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การใช้ภาวะผู้นำ 5) การควบคุม (Gary, 1994: 2) กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบายสำนักนันทนุโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้แนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล โดยมีขอบข่ายงานบุคคล 21 งาน ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 4) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 5) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 6) การลาทุกประเภท 7) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 8) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 9) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน 10) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ 11) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ 12) การออกจากราชการ 13) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ 14) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ 15) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 16) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ 17) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 18) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 19) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา 20) การ

พัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น 21) การพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคลด้านการบริหารงานบุคคล (กลุ่มวิจัยและพัฒนา นโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 83-90)

ส่วนประสิทธิผลของโรงเรียนนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงไว้หลายหลายเช่นกัน โดยโดยลูเนนเบิร์กและออนสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ได้กล่าวว่าประสิทธิผลของสถานศึกษามี 7 ประการด้วยกัน คือ 1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย 2) พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน 3) ภาวะผู้นำด้านวิชาการ 4) ความคาดหวังที่ 5) ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน 6) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 7) ความสัมพันธ์เชิงบวกกับ (Fred C. 2022: 308) ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 2013: 299-329) กล่าวว่าสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลต้องวัดจาก 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการ 2) ความพึงพอใจในการทำงาน 3) การขาดงาน 4) อัตราการออกกลางคัน 5) คุณภาพโดยรวม มอทท์ (Mott) (Wayne K. Hoy & Cecil G. Miskel, 2013: 299-329) มีแนวคิดที่ว่าสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลหรือไม่ ไม่สามารถจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ได้เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสถานศึกษา 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Paul E. Mott, 1972: 75)

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารงานบุคคลจากคู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของกลุ่มวิจัยและพัฒนา นโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออนสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) มาเป็นขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

สภาพแวดล้อม (environment)
 แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

(Fred C. Lunenburg and Allan C., 2021, 23-26, 308; กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักกนนโยบายและ
 แผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555: 83-90)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 18 แห่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 16 แห่ง ซึ่งได้จากการเทียบสัดส่วนตารางประมาณการกำหนด ขนาด
 ตัวอย่างของดาร์วิน (Darwin) (Hendel, 1980) ประชากรคือสถานศึกษาจำนวน 18 แห่ง เมื่อเทียบสัดส่วนแล้ว
 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 แห่ง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)
 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ

รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา) จำนวน 1 คน ครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประชากร (สถานศึกษา)	กลุ่มตัวอย่าง (สถานศึกษา)	ผู้ให้ข้อมูล		
		ผู้บริหารฯ (คน)	ครู (คน)	รวม (คน)
18	16	16	32	48

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามคู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล ของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein)

แบบสอบถามในตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นเลือก ตอบตามที่กำหนดคำตอบไว้ให้ ส่วนแบบสอบถามความคิดเห็นในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's rating scale) (Rensis Likert, 1992: 74) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานบุคคล/ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานบุคคล/ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานบุคคล/ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานบุคคล/ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานบุคคล/ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล กับประสิทธิผลของสถานศึกษา และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง นำมาปรับปรุงและสร้างแบบสอบถามขึ้นมาใหม่ ภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าว นำมาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำไปปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับแก้ไข เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item objective congruence) ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 ผู้วิจัยใช้ข้อคำถามทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 แห่ง โดยกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .974

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ โดยค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาจัดทำโครงร่างงานวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวิจัย เพื่อเก็บข้อมูล ทดลอง ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือวิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีการหาความเชื่อมั่นแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาจัดทำรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้

ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จากนั้นจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากสถานศึกษา จำนวน 14 แห่ง แห่งละ 3 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.5 โดยนำข้อมูลที่ได้รับกลับคืนมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลและประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่า มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้การวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation-coefficient: r_{xy}) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล 3 ระดับ ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.69 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง 0.01 - 0.29 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำ (D.E. Hinkle, et al, 1998)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารและครู สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 รวมทั้งสิ้น 42 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	7	16.67
2) หญิง	35	83.33
รวม	42	100.00
2. อายุ		
1) 20-30 ปี	3	7.14
2) 31-40 ปี	23	54.72
3) 41-50 ปี	13	30.95
4) 51-60 ปี	3	7.14
รวม	42	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
1) ปริญญาตรี	15	35.71
2) ปริญญาโท	27	64.29
รวม	42	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
1) ผู้บริหารสถานศึกษา	14	33.33
2) ครู	28	66.67

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	7	16.67
2) หญิง	35	83.33
รวม	42	100.00
รวม	42	100.00
5. ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
1) 1-10 ปี	18	42.86
2) 11-20 ปี	18	42.86
3) 21-30 ปี	2	4.76
4) มากกว่า 30 ปี	4	9.52
รวม	42	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และเพศชายจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 54.72 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 30.95 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 และอายุระหว่าง 20-30 ปี กับอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 ตามลำดับ ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มากที่สุดคือ ประสบการณ์ระหว่าง 1-10 ปี และประสบการณ์ระหว่าง 11-20 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา คือ ประสบการณ์มากกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 และประสบการณ์ระหว่าง 21-30 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ

การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงฉลือ อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic

mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ของการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายด้านของการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหารจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 42 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บ รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 จากนั้นนำค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิด ของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวม (X_{tot})

(n = 42)

การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. การวางแผนอัตรากำลัง (X_1)	4.82	0.39	มากที่สุด
2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง (X_2)	4.61	0.48	มากที่สุด
3. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้น เงินเดือน (X_3)	4.65	0.45	มากที่สุด
4. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_4)	4.47	0.35	มาก
5. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณวิชาชีพ (X_5)	4.67	0.40	มากที่สุด
6. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา (X_6)	4.58	0.54	มากที่สุด
7. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่า ด้วยกรนั้น (X_7)	4.57	0.49	มากที่สุด
รวม (X_{tot})	4.66	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจำบุรีรัมย์ โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้านและระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การวางแผนอัตราค่าจ้าง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.39) รองลงมา คือ การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.40) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.45) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.48) การส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.49) และการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.35) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.35 – 0.54 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่า มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายด้านของประสิทธิผลของสถานศึกษา จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 42 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 จากนั้นนำค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n = 42)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
1. ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1)	4.41	0.59	มาก
2. ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (Y_2)	4.52	0.56	มากที่สุด

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
3. ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Y_3)	4.52	0.53	มากที่สุด
4. ด้านความคาดหวังที่สูง (Y_4)	4.53	0.47	มากที่สุด
5. ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (Y_5)	4.52	0.45	มากที่สุด
6. ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Y_6)	4.48	0.49	มาก
7. ด้านความสัมพันธ์เชิงบวก กับผู้ปกครอง (Y_7)	4.49	0.48	มาก
รวม (Y_{tot})	4.49	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน มาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้าน ด้านความคาดหวังที่สูง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านความคาดหวังที่สูง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.57) ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.56) ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.45) ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.43) ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.54) ด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.48) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.49) และด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.47 – 0.59 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมโดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation-coefficient: r_{xy}) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5

1. ตัวแปรต้น (X_{tot}) คือ ตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร

X_1 การวางแผนอัตรากำลัง

X_2 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

X_3 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

X_4 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

X_5 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

X_6 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

X_7 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

2. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) คือ ตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

Y_1 สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย

Y_2 พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน

Y_3 ภาวะผู้นำด้านวิชาการ

Y_4 ความคาดหวังที่สูง

Y_5 ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน

Y_6 การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

Y_7 ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์

(n = 42)

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6	Y_7	Y_{tot}
X_1	.538**	.546**	.502**	.384*	.117*	.364*	0.230	.465**
X_2	.747**	.893**	.854**	.808**	.874**	.720**	.578**	.854**
X_3	.788**	.907**	.864**	.833**	.773**	.807**	.597**	.871**
X_4	.591**	.712**	.677**	.697**	.620**	.729**	.621**	.723**
X_5	.735**	.870**	.807**	.811**	.757**	.800**	.689**	.853**
X_6	.782**	.941**	.896**	.904**	.826**	.814**	.654**	.908**
X_7	.857**	.872**	.801**	.769**	.755**	.832**	.586**	.858**
X_{tot}	.465**	.854**	.871**	.308**	.723**	.853**	.908**	.858**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร (X_{tot}) กับประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .858^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_1-Y_7) ทุกด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Y_7) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .908^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ (Y_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .871^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านพันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (Y_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .854^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Y_6) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .853^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน (Y_5) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .723^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .465^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และด้านความคาดหวังที่สูง (Y_4) มีความสัมพันธ์กันอยู่ใน ระดับปานกลาง ($r = .308^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ

นอกจากนี้ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวม (Y_{tot}) ยังมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหาร ด้าน (X_1-X_7) ทุกด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันโดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_6) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .908^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน (X_3) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .871^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมาย (X_7) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .858^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง (X_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .854^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ (X_5) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .853^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_4) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .723^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวางแผนอัตรากำลัง (X_1) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .465^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารรายด้าน (X_1-X_7) กับประสิทธิผลของสถานศึกษารายด้าน (Y_1-Y_7) เป็นคู่ พบว่าการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารด้านการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมาย (X_7) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Y_6) มากที่สุด มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .908^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการวางแผนอัตรากำลัง (X_1) มี

ความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1) น้อยที่สุด มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .465^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาและมีส่วนช่วยให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและเติบโตได้ในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑลนั้นได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคล ในการบริหารสถานศึกษา การบริหารงานบุคคลจะช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้เจริญเติบโต เพราะการบริหารงานบุคคลเป็นสื่อกลางในการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล มีการวางแผนอัตรากำลัง ของสถานศึกษา ดำเนินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ได้รับการบรรจุและเข้ารับราชการในตำแหน่งครูผู้ช่วย ส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู ประชุมข้าราชการครูเพื่อทำความเข้าใจในหลักเกณฑ์และการให้มีวิทยฐานะและการเลื่อนวิทยฐานะตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาข้าราชการครูให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพควบคุม ดูแล และส่งเสริมข้าราชการครูให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ส่งเสริมวินัย คุณธรรม และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ยังเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูในสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพัชญ์ ฉิดจันทร์ ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา สารมัย ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสิวรรณ ไชยกุล ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ มีการบริหารสถานศึกษาที่เป็นระบบ มีผลการดำเนินการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล กำหนดทิศทาง นโยบาย และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ นอกจากนี้ผู้บริหารยังมีความเป็นผู้นำด้านวิชาการในเรื่องการจัดการเรียนการสอน และสามารถนิเทศ ให้คำแนะนำครูเพื่อไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น สนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นระเบียบและปลอดภัย กำหนดพันธกิจของสถานศึกษาอย่างชัดเจน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ครูและบุคลากรมีความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ครูตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนต่อผู้บริหารและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของณัชชา คุ่มเงิน ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของของอัญชลีภรณ์ คำภีระ ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ผลของการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ มีความสัมพันธ์กันทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ไปในทางที่ดีหรือขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ให้บรรลุตามเป้าหมาย พันธกิจที่ตั้งไว้ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลที่สมบูรณ์แบบนั้น การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันธิดา แก้วสมศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ 8 ด้าน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานบุคคลกับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ควรจัดกิจกรรมหรือการอบรมเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานส่งผลงานเพื่อขอรับการประเมินวิทยฐานะให้มีวิทยฐานะสูงขึ้น
2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ควรสนับสนุนให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น รวมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
3. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลเป็นสิ่งแรก เนื่องจากการบริหารบุคคลเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงาน ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. ควรศึกษาการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

สรุป

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน และระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การวางแผนอัตรากำลัง 2) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 5) การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 6) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น 7) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา 2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน
และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านความคาดหวังที่สูง 2) ด้าน
พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน 3) ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน 4) ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ 5) ด้าน
ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง 6) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 7) ด้านสภาพแวดล้อมเป็น
ระเบียบและปลอดภัย 3. การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความ อนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ดร. ศักดิพันธ์ตัน
วิมลรัตน์อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์
ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ดร. มัทนา วังถนอมศักดิ์ประธานกรรมการ
และ รองศาสตราจารย์ดร. พรศักดิ์สุจริตรักษ์ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ และ
ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเสร็จสมบูรณ์และคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน

คำชี้แจงที่มาของข้อมูล

บทความถูกเขียนขึ้นจากเนื้อหารายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารกับ
ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งได้ย่อเพื่อให้
เหมาะสมกับการเผยแพร่ในรูปแบบวารสาร

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักกนนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักกนนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์. (2564). *แผนปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ 2564*. เข้าถึงเมื่อ 25 ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.sesaopkn.go.th/sesaopk/img/file/65b31b35d f9b2.pdf>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน (พ.ศ.2557 -2560) สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: เซ็นจูรี.

สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา. (2564). *ผู้อำนวยการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปรีชนธ์*. 30 ตุลาคม 2564.

D.E. Hinkle, W. William, and G.J. Stephen. (1998). *Applied Statistics for the Behavior Sciences*. 4th ed. New York: Houghton Mifflin.

Edwin B. Flippo. (1976). *Principles Personnel Management*. New York: McGraw-Hill.

Fred C. Lunenburg & Allen C. Ornstein. (2022). *Educational Administration: Concepts and Practices*. 7th ed. CA: Wadsworth Cengage Learning.

Gary, Dessler. (1994). *Human Resource Management*. 6th ed. Singapore: Prentice Hall International.

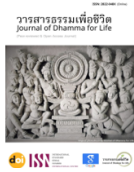
Hendel, Drawin. (1980). Measurement and dimensionality of mathematics anxiety. *Journal of Counseling Psychology*, 27(2), 138–149.

L.J. Cronbach. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper & Row.

Paul E. Mott. (1972). *The Characteristics of Effective Organization*. New York: Harper and Row.

Rensis Likert. (1992). *New Pattern of Management*. New York: McGraw – Hill Book.

Wayne K. Hoy & Cecil G. Miskel, (2013). *Educational Administration: Theory Research and Practice*. 9th ed. New York: Mc Graw-Hill.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.59

Review, Reflection and Strategies of Contemporary Lingnan Folk Dance Creation

Weiyu Liu^{1*}, Nataporn Rattanachaiwong², Yinghua Zhang³

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author:***

1. Weiyu Liu*

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: s63584947005@ssru.ac.th

**2. Asst.Prof.Dr.Nataporn
Rattanachaiwong**

Faculty of Fine and Applied Arts
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: nataporn.ra@ssru.ac.th

3. Prof.Dr.Yinghua Zhang

Hunan First Normal University, China.

Email: 1223122560@qq.com

Keywords:

Lingnan Folk Dance; Cultural
Characteristics; Stage Creation

Article history:

Received: 03/05/2024

Revised: 12/06/2024

Accepted: 27/07/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Liu et al. (2024). Review, Reflection and
Strategies of Contemporary Lingnan Folk
Dance Creation. *Journal Dhamma for
Life*, 30(3), 479-490.

ABSTRACT

Dance creation is an important way for the development and dissemination of Lingnan folk dance, and there have been many achievements in previous research and practice. With the transformation of contemporary society, its problems are becoming more and more prominent: the westernised creative thinking makes the traditional connotations gradually disappear, and the solidified creative technology obscures the dance qualities. In order to guarantee the cultural subjectivity and uniqueness of creation, choreographers and directors should establish the creative concept of production and protection, and carry out mutually reinforcing and complementary creative actions. At the same time, through the cultivation of comprehensive talents, optimisation of the competition mechanism, and the construction of the teaching system, the virtuous circle of Lingnan folk dance creative practice should be promoted.

Introduction

Lingnan refers to the area south of the Five Ridges in China, and Guangdong Province is one of the most central administrative divisions in Lingnan, so there is a strong interoperability between Lingnan folk dance and Guangdong folk dance. Folk dance creation is a kind of cultural activity with traditional dance as the mother theme, professional groups as the dominant group, theatre aesthetics as the criterion, and cultural innovation as the purpose, Lingnan folk dance has certain advantages here: on the one hand, field literature such as "Chinese Dance Journal - Guangdong Volume" records nearly 100 kinds of traditional folk dances, and as of 2024, Guangdong has 32 national non-heritage dances, which is the second largest in the country, and there are abundant cultural resources. On the other hand, Guangdong is one of the most important economic and cultural strategic places in China, and its economic strength is always at the top of the country, so it has a good foundation for attracting talents and building platforms.

In recent years, the number of Lingnan folk dance works has been rising, but only a few dance dramas have gained wide recognition in terms of quality. At the same time, the cultural impact of globalisation has obscured the way of presentation, value judgement, subjective and active thinking of traditional dance and the character of its artists. Based on the observation of the reality of folk dance creation in Lingnan, on the basis of reviewing its research and practice, we will think about the thinking and technology of creation, and put forward countermeasures focusing on the conception and action of creation, so as to benefit the creative practice of folk dance in Lingnan and its overall development.

Literature Review and Theoretical Framework

Lingnan folk dance is a product of its geographical and socio-political context. Historically, the region south of the Five Ridges, where Guangdong is located, has played a significant role in shaping China's folk art forms. As Liu et al. (2024) note, Lingnan folk dance has adapted to societal changes, especially during key periods like China's opening-up in the late 20th century, which exposed the region to global influences. This historical evolution informs the current aesthetic and technical principles of Lingnan dance creation.

The effects of globalization are particularly pronounced in Lingnan folk dance. The introduction of Western choreographic techniques, combined with the global exchange of cultural practices, has led to a hybridization of traditional dances. Chen and Liu (2018) argue that while this cross-cultural influence has spurred innovation, it also poses a risk to the cultural authenticity of Lingnan folk dance. As Westernized movements become more prevalent, the dance's unique regional characteristics can become diluted.

The theoretical framework for contemporary Lingnan dance creation revolves around the tension between maintaining cultural identity and embracing modernity. Sociocultural

theory suggests that artistic creation is deeply influenced by the cultural, economic, and political conditions in which it occurs. Fang (2017) asserts that Lingnan choreographers must navigate these influences carefully to avoid losing the cultural essence of their work. The balance between cultural preservation and artistic expression lies at the heart of the theoretical discourse on folk dance creation.

In terms of aesthetics, Lingnan folk dance is characterized by its fluid movements, rhythmic complexity, and rich narrative structure. However, as noted by Liu et al. (2024), modern stage techniques have often overshadowed these traditional elements. This has sparked a theoretical debate about the future of Lingnan folk dance in an increasingly globalized world. The challenge for choreographers is to create works that resonate with contemporary audiences without compromising the cultural and aesthetic values that define Lingnan folk dance.

Objectives

1. To study the thinking of Lingnan folk dance creation.
2. To study the technical way of folk-dance creation in Lingnan.
3. To study the development strategy of Lingnan folk dance creation.

Research Scope

1. Scope of the research population

The research population includes the choreographers and inheritors of Lingnan folk dances.

2. Scope of research variables

The research is based on the creative process and social influence of Lingnan folk dance, mainly the effectiveness of stage creation.

3. Research Time Scope

The research period starts from 2014 to 2024.

Research Methodology

1. Research Method

The study understands the historical lineage and developmental status of Lingnan dance creation through the literature analysis method; understands the artistic concepts of choreographers through the interview method; and analyses the choreographic techniques used by choreographers through the observation method.

2. Data Collection

The study collects interview data through audio and video recordings; and uses internal materials in libraries, the China Knowledge Network and the Guangdong Dancers' Association as the data base.

3. Data Analysis

The study invites authoritative scholars to carry out analyses and validations, which include the authenticity of the data, the validity of the analyses and the innovativeness of the results.

Results

1. Review of Contemporary Lingnan Folk Dance Creation

1.1 Review of academic research

There is no specialised work on Lingnan folk dance creation for the time being, but more academic results have been accumulated. Firstly, the work "Research on the Inheritance and Development of Lingnan Dance" combs through the historical lineage of Lingnan folk dance creation from germination to prosperity in the context of the era before and after the founding of New China in the 1940s-60s, the reform and opening up in the 1980s, and the full integration into the globalisation process in the 21st century [1]. Secondly, papers such as Contemporary Development and Characteristics of Lingnan Dance and Study of Lingnan Dance Creation Groups summarise and summarise the works and choreographies. Thirdly, "Exploring the Creation of Puning Yingge Dance Stage", "Exploring the Creation of Lantian Yao "Dancing Fire Dog" Stage in Longmen, Guangdong", "The Integration of Tradition and Contemporary: The Creative Idea and Inspiration of Group Dance "Daughter of the Walking Mountain", "Weaving Cultural Memory of Stage Folk Dance "Leigong You Hongtu"", and "Research on Aesthetic Image in Contemporary Lingnan Dance Works". Study on the Aesthetic Image in Contemporary Lingnan Dance Works--Taking the Past Lingnan Dance Competitions as an Example" and other articles focus on individual cases for more in-depth analyses and discussions. The above results are conducive to sorting out the origin and paradigm of folk dance creation in Lingnan, but they are mostly factual descriptions and summaries of experience, and lack critical analyses and reflections from a cultural and philosophical point of view.

1.2 Review of Artistic Practices

Since 2014, many works with local folk culture have emerged in Lingnan. Large-scale dance dramas include works by Guangdong Provincial Song and Dance Drama Theatre's "Shawan Past" and Guangzhou Song and Dance Drama Theatre's "Waking - Lion", which

showcase folk dance styles in long narratives. Small dance South China Normal University, "the lion teasing", Xinghai Conservatory of Music, "the ballad in the heart", Shenzhen University, "embroidery shadow overlay incense", Guangdong Province, Guangdong Vocational College of Foreign Languages and Arts, "Lei Gong You Hongtu", Guangdong Dance and Drama Vocational College, "Praying for the" Spring Frolic, Guangzhou University, "love dyed Wo Lou", Shaoguan College, "over the mountain", Guangdong Technical Normal University, "over the sea", Zhanjiang Institute of Science and Technology, "searching for the trace of exorcism," and other works, which are based on the interpretation of traditional dance. These works incorporate modern elements on the basis of interpreting traditional dance and explore the contemporary transformation of folk dance.

Lingnan Dance Competition is an important competition for the display of Lingnan folk dance works, but also a platform for the cultivation of creative talents. The Lingnan Dance Competition has been held for eight consecutive sessions (2005-2023), and more than 600 original works have emerged. At the same time, it has nurtured choreographers from institutions and troupes such as Han Zhen, Zhou Leah, Qian Xin, Wang Sisi, Qiu Huasong, Shi Qianjin, and Chen Jun, as well as choreographers from colleges and universities such as Wang Haiying, Hu Snap, Ding Ran, and Wang Kai. On the whole, Lingnan folk dance creation is still heating up under the impetus of the event and exhibition, and the choreographer's common cultural adherence and individuality in artistic pursuit are the intrinsic driving force for its sustainable development.

2. Contemporary Lingnan folk dance creation thinking

2.1 Reflections on the way of thinking

From the viewpoint of sociology and psychology, Guangdong's special social and cultural conditions have a potential impact on the way of thinking of choreographers and directors. Firstly, Guangdong has been a trading port connecting China and foreign countries since ancient times, and is also one of the earliest regions in China to enter cultural globalisation. Secondly, the first modern dance troupe was established in Guangdong in the 1990s, marking the official arrival of Western modern dance concepts and techniques in Guangdong and their spread to the whole country.

Guangdong's open and tolerant social environment, the coexistence of diverse cultures and the prevalence of Western dance have given choreographers an international artistic vision, a cultural attitude that dares to innovate, and inevitably a Westernised creative mindset. On the one hand, choreographers and directors shift their self-will upwards, focusing on manifesting their individual cultural imagination. For example, the "Lion Dance" and "Playing Lotus Pond" in the Hakka incense and flower rituals, which originally had the cultural objectives of comforting the soul and overcoming the souls of the dead, are now shown on stage as a kind of fun dance game. On the other hand, choreographers will ignore the

constraints of cultural traditions and pursue aesthetic breakthroughs and innovations, and some creations are only beautiful in form but unclear in content.

For folk dance creation, when the form and meaning of traditional dance are completely separated, when the pursuit of aesthetics completely overrides the continuation of tradition, the cultural subjectivity of folk dance naturally shifts downward, resulting in the gradual disappearance of traditional connotations. On the one hand, choreographers and directors look down on traditional dances with the so-called professional vision during their visits to the countryside. On the other hand, choreographers and directors believe in the cultural dogma of "the stage is independent and creation is free" in the construction of aesthetics, and regard Western-style aesthetics as a standard that can be applied everywhere. This kind of creative thinking replaces and cancels out the local knowledge embedded in traditional dance, reducing the work to a logical extension of Western aesthetics. If the creation only pursues sensory stimulation and abandons cultural continuity, it is inevitable that the work will be detached from or even deviate from the cultural essence of folk dance.

2.2 Reflections on the technical approach

The use of choreographic techniques for Lingnan folk dance creation is a common phenomenon that inevitably plays a role, either explicitly or implicitly, even if the choreographer does not intend to emphasise it. The Chinese Dance Choreography Course points out that different aspects such as movement orientation, spatial formation, movement route, movement direction and movement trend should be taken into consideration in stage scheduling. Choreography further summarises 10 methods of movement change, such as "repetition, contrast, balance, composite, simulation, connection", and collates seven choreographic techniques, such as "elemental choreography, modelling through method, part limitation method, music choreography, improvisation choreography method". Techniques.

When choreographers do not have an in-depth and comprehensive understanding of traditional dances or know little about them, they use fixed creative techniques to create time, which tends to obscure the morphological qualities of folk dances. First of all, there is the morphological variation from the traditional. From the perspective of the dance itself, traditional movements have been repeatedly dismembered, and unique rhythms have been finely cut and labelled as "impressionistic and materialised". Due to the elimination of traditional body dynamics, the stylistic attributes of the dances become ambiguous, and choreographers are forced to dissolve the speculation on the category through the titles of the works, the costumes and music, or oral explanations. Secondly, there is a morphological convergence between the works. From the point of view of artistic appearance, a kind of "slow walking and rolling on the ground" originated from Western modern dance has been implanted in a large number of works meaninglessly without supporting the theme of the works, and folk dance has become an objectified elemental embellishment. Examining a large number of works, it can be seen that different Lingnan folk dances have been transformed by the same

technology, coupled with the choreographer's habit of applying the style and style of other folk dances (such as Mongolian and Dai) to make the works look more or less the same.

In the Internet era, some choreographers choose to find creative inspiration in the fragmented information on the Internet, and through the skilful use of choreographic techniques, they quickly cut and put together their works. Such works seem to highlight the independent artefacts of Lingnan folk dance, but in fact they are a kind of cultural consumer product that caters to the market. In fact, although any technology itself is scientific and neutral, choreography is not a once-and-for-all creative formula, and if used without restraint, it may be reduced to an "AI tool" for mass reproduction of works.

3. Strategies for the creation of Lingnan folk dance

3.1 Creative concept strategy

Chinese folk dance creation and development has always been the East and the West, the nation and the world of the proposition of entanglement [7], but from the past to the present, from theory to reality, human culture in the dialogue between tradition and modernity continue to develop and get a new life, the tradition is the basis of modernity, modernity is the tradition of the "extension of the difference" [8]. In this sense, artistic creation is not lost as a folk dance with the times of the cultural way, it can again activate the vitality of traditional dance, to achieve the economic and cultural value of traditional dance in the contemporary. As far as stage art is concerned, it is an elite art rather than a commodity art, and this kind of creation is destined not to be a personal creation, and the choreographer must bear the sacred responsibility for the aesthetic inheritance of folk dance [9]. Therefore, maintaining the cultural genes of traditional dance and adhering to the aesthetics of Chinese culture is the leading posture of artistic creation.

Choreographers and directors should establish the concept of production and protection in parallel creation. As the natural, field, folk dance integrated into people's lives is its true nature, if it is separated from this, any activity including creation will lose cultural rationality. From the perspective of cultural protection, artistic production is not in conflict with cultural protection. In recent years, the author has interviewed a number of inheritors and learnt that they are appreciative of artistic works that respect the original form and safeguard cultural accuracy, and will use some of the content they agree with for their own use. Therefore, creation based on the premise of protection enables creation to maintain the liveliness and diversity of their culture to a certain extent. In fact, regardless of the period, all the excellent and classic works that have been tested by history and chosen by the society invariably highlight their dance cultural specificity, and the circulation of such works can have a far-reaching impact on the survival of dance, which is a kind of cultural preservation achievement in itself.

3.2 Strategies for Creative Action

Some scholars have pointed out that the production of Chinese art in the last hundred years has been based on the Western concept of modernity as a paradigm [11], which makes it necessary for choreographers to go beyond the existing paradigm of creative techniques. Choreographers can build on the cultural concepts of a traditional community and create in accordance with the traditional concepts and behaviours of that cultural group. Or they can take traditional dance culture as the main body, borrow and digest foreign culture, and then carry out creative actions that are in line with the spiritual essence of folk culture. This kind of dance creation has two characteristics: firstly, the artistic concept of the work comes from the cultural connotation of the native society, based on the people's general beliefs, spiritual identity and aesthetic vision; secondly, it is to follow the cultural logic and formal law of the traditional dance, so as to absorb and integrate the foreign technology, and to establish the subjectivity of culture.

Choreographers and directors should carry out creative actions that promote and complement each other. Choreographers should be concerned with the urban viewpoint.

3.3 Strategies for creative development

Cultivate comprehensive talents. Comprehensive talents are based on comprehensive qualities, not on occupations. As the cultural discourse in modern society has shifted to choreographers, teachers and scholars, folk artists have begun to laugh at themselves as "amateurs". However, no matter how fine the professional division of labour is, it is difficult to hide the fact that folk dance is a cultural synthesis. Therefore, even for non-choreographers, teachers and even local cultural officers, when they have a certain amount of cultural deposits, professional skills and social resources, they will naturally have a sense of understanding and creative impulses. The key to improving the quality of creation lies in the cultivation of composite talents, who possess expertise in creation and teaching as well as a deep understanding of local knowledge, and are kind of cross-cultural, cross-field and cross-disciplinary talents.

Optimise the competition mechanism. The current evaluation mechanism of the competition mostly adopts the expert scoring system, whereby the expert group consists of the practice groups of "province + province, institutions + troupes", and selects the comprehensive average score of many experts in order to pursue authority and fairness. Although these experts have outstanding works and rich experience, most of them are from the field of art creation. Based on the limited nature of human knowledge, some folk dance works that are antithetical to cultural traditions are favoured because of their well-trained and exotic packaging. For this reason, the exhibition mechanism of the event can be optimised, for example, by grouping folk dances into a unified category, adding scholars with a certain degree of research on traditional dances to the expert group, and setting up a "preliminaries" section before the official competition, so that the dialectical unity of the cultural connotations of the works and their extents can be scrutinised and evaluated in advance.

Constructing a teaching system. Historical experience shows that the teaching form of folk dance has a multi-dimensional bonding effect. For example, Beijing Dance Academy highly, Professor Tian Lu in the compilation of "Anhui flower drum lantern teaching materials analysis and teaching research", "Shandong Haiyang Yangge Tutorial" and other teaching materials, from the rich teaching and research experience extends the "Huai Shui Qing Orchid Bay", "Red Coral" and other artistic masterpieces. In recent years, some colleges and universities in Lingnan have made phased achievements in this area and started the construction of fine folk dance courses one after another, but a large number of colleges and universities are still not deeply aware of the significance of the teaching materials and classroom of folk dance. In the long run, the cultural support of folk dance is indispensable for the construction of special disciplines in colleges and universities, and the survival space of folk dance in the future may be transferred to the campus continuously. Therefore, the construction of folk dance teaching system can be regarded as an important way to effectively bridge the ecological fault of Lingnan folk dance.

Discussion

The growing influence of Western choreographic techniques on Lingnan folk dance has sparked significant debate among scholars and practitioners alike. Liu et al. (2024) highlight the fact that while the number of Lingnan folk dance works has increased in recent years, only a few have achieved widespread recognition. This discrepancy is largely due to the challenges of preserving traditional elements in a modern context. As Western aesthetics take center stage, the cultural connotations of traditional dance forms risk being obscured. One of the primary challenges in Lingnan folk dance creation is the preservation of its cultural roots. Fang (2017) argues that the over-reliance on modern techniques can lead to a disconnection from the historical and cultural essence of the dance. For instance, traditional Lingnan folk dances, which once served specific cultural and ritualistic purposes, are now often reinterpreted in ways that prioritize aesthetic appeal over cultural authenticity. This shift has led to concerns that the cultural identity of Lingnan folk dance is being compromised in the pursuit of innovation. The unique cultural and social conditions of Guangdong further complicate this issue. Guangdong's history as a hub of international trade has exposed the region to a variety of artistic influences, which are reflected in its dance culture. Xu (2018) notes that this cultural diversity provides choreographers with rich material for innovation, but it also introduces the risk of diluting the distinct regional characteristics of Lingnan folk dance.

As a result, choreographers must carefully balance the incorporation of global influences with the preservation of local cultural identity. Modern audiences' evolving expectations also play a significant role in shaping contemporary Lingnan folk dance. As global entertainment becomes more prevalent, audiences have come to expect performances that blend traditional elements with modern aesthetics. According to Chen (2019), this shift in audience expectations places additional pressure on choreographers to innovate, often at the expense of preserving

traditional forms. While modernization is necessary for the survival of any cultural practice, it raises important questions about the future of Lingnan folk dance.

Education and pedagogy are also critical to the discussion on Lingnan folk dance creation. As Sun (2016) points out, many educational institutions lack a standardized curriculum for teaching folk dance. This gap in education leads to inconsistencies in the training of young choreographers, who may prioritize technical mastery over cultural understanding. To preserve the cultural integrity of Lingnan folk dance, it is essential that educational programs emphasize the importance of both artistic innovation and cultural preservation.

Conclusion

The future of Lingnan folk dance hinges on the ability of choreographers, educators, and policymakers to strike a balance between tradition and modernity. As Liu et al. (2024) emphasize, while modernization is inevitable, preserving the cultural identity of Lingnan folk dance is essential for its continued relevance. The success of Lingnan folk dance creation will depend on the willingness of choreographers to embrace modern techniques while maintaining a deep respect for the traditions that define the art form.

The cultural responsibility of Lingnan folk dance creation extends beyond the individual choreographers. As Zhao (2019) notes, it requires collaboration between artists, educators, and policymakers to ensure that traditional forms of dance are preserved and passed on to future generations. This collaborative approach is essential for maintaining the cultural integrity of Lingnan folk dance in an increasingly globalized world.

Looking to the future, the evolution of Lingnan folk dance will be shaped by how well artists and cultural institutions can integrate modern techniques without sacrificing the dance's cultural roots. Fang (2017) suggests that choreographers must continue to explore innovative ways to present Lingnan folk dance on modern stages, while ensuring that their work remains true to the cultural heritage of the region.

Finally, the role of education in sustaining Lingnan folk dance cannot be overstated. As Sun (2016) concludes, educational institutions must take an active role in teaching both the artistic and cultural dimensions of folk dance. By doing so, they will help ensure that the traditions of Lingnan folk dance continue to thrive, even as the art form evolves to meet the demands of modern audiences.

Recommendation

Based on the challenges identified in the literature, several recommendations can be made to ensure the continued development and preservation of Lingnan folk dance.

First, it is crucial to develop a comprehensive curriculum for teaching Lingnan folk dance. Sun (2016) suggests that such a curriculum should blend traditional cultural knowledge with modern choreographic techniques, providing students with the tools they need to innovate

responsibly. By grounding students in both the artistic and cultural dimensions of Lingnan folk dance, educational institutions can play a key role in preserving its cultural heritage.

Second, cross-cultural collaborations should be encouraged as a means of enriching the creative process without sacrificing cultural authenticity. Chen (2019) recommends that choreographers engage in collaborations with artists from different cultural backgrounds to bring new perspectives to their work. Such collaborations can help Lingnan folk dance creators draw on global influences while maintaining a strong connection to their cultural identity.

Third, cultural protection policies must be implemented to ensure that Lingnan folk dance remains rooted in its traditions. Zhao (2019) argues that stricter cultural protection guidelines should be established to promote cultural accuracy in dance performances. These guidelines would allow for artistic expression while safeguarding the cultural essence of Lingnan folk dance.

Fourth, fostering local talent is essential for the future of Lingnan folk dance. Liu et al. (2024) emphasize the importance of investing in local artists and providing them with opportunities for professional development. By supporting local talent, the region can ensure that its cultural traditions continue to evolve in ways that reflect the needs and values of the local community.

Finally, integrating Lingnan folk dance into broader cultural projects could help raise its profile and attract new audiences. Guo (2018) suggests that multidisciplinary collaborations involving dance, music, and theater could highlight the rich cultural heritage of Lingnan folk dance while engaging a wider audience. These collaborations would not only promote the art form but also ensure its relevance in a modern, globalized world.

References

- Chen, L. (2019). Innovation in traditional dance creation: A case study of Lingnan folk dance. *Cultural Innovation Journal*, 12(2), 113-129.
- Chen, X., & Liu, Y. (2018). The cultural logic of choreography: Tradition meets modernity in Lingnan dance. *Performing Arts Journal*, 9(4), 102-118.
- Fang, L. (2017). Choreography beyond boundaries: The integration of tradition in modern dance. *Asian Dance Studies*, 23(1), 42-63.
- Guo, J. (2018). Globalization and the transformation of Chinese folk art forms. *Asian Arts and Culture Review*, 19(3), 65-84.
- Li, X. (2020). Globalization and the transformation of Chinese folk dance: Challenges and opportunities. *Journal of Cultural Studies*, 12(3), 115-127.
- Liu, K., & Zhang, Y. (2020). The historical evolution of Lingnan folk dance in China. *Journal of Chinese Cultural Studies*, 18(1), 19-35.
- Liu, P., & Wang, R. (2019). Theoretical frameworks in traditional Chinese dance choreography. *Journal of Dance and Philosophy*, 7(4), 33-49.
- Liu, W., Rattanachaiwong, N., & Zhang, Y. (2024). Review reflection and strategies of contemporary Lingnan folk dance creation. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 479-487.
- Ma, X. (2019). Global narratives in Lingnan folk dance: A modern perspective. *International Journal of Dance Studies*, 29(2), 143-158.
- Sun, J. (2016). Dance education and cultural preservation: The role of academia in Lingnan folk dance. *Educational Perspectives in Performing Arts*, 18(1), 90-104.
- Tang, Y. (2021). Hybrid aesthetics in Lingnan folk dance: Balancing tradition and modernity. *Performing Arts Review*, 28(1), 41-59.
- Wang, Z. (2021). The aesthetics of folk dance: A case study of Lingnan dance. *Journal of Dance Theory*, 15(2), 56-72.
- Wu, D., & Yang, C. (2020). Strategies for blending traditional and modern choreography in Chinese folk dance. *Dance Research Quarterly*, 45(1), 56-74.
- Xu, Q. (2018). Choreographers' perspectives on the transformation of traditional Chinese dance. *Artistic Perspectives on Dance*, 22(2), 45-61.
- Zhao, H. (2019). The balance between innovation and preservation in Chinese folk dance. *Cultural Heritage Review*, 45(2), 78-90.
- Zhao, Y. (2017). Pedagogical approaches to teaching traditional Chinese dance in contemporary schools. *Journal of Dance Education*, 23(3), 67-79.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research0 Article

10.14456/jdl.2024.60

Reflections on the Cultural Characteristics and Stage Creation of Lingnan Folk Dance

Weiyu Liu^{1*}, Nataporn Rattanachaiwong², Yinghua Zhang³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. Weiyu Liu*

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand,
Email: s63584947005@ssru.ac.th

2. Asst.Prof.Dr.Nataporn Rattanachaiwong

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: nataporn.ra@ssru.ac.th

3. Yinghua Zhang

Prof.Dr.Hunan First Normal University,
China.
Email: 1223122560@qq.com

Keywords:

Lingnan Folk Dance; Cultural Characteristics; Stage Creation

Article history:

Received: 05/05/2024

Revised: 18/06/2024

Accepted: 16/07/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Liu et al. (2024). Reflections on the Cultural Characteristics and Stage Creation of Lingnan Folk Dance. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 491-501.

ABSTRACT

Lingnan folk dance is widely spread in the Lingnan region and its cultural core is Lingnan culture. Lingnan folk dance has a long history with deep cultural heritage, distinctive regional characteristics, rich dance varieties and unique movement language. At the same time, under the creation of generations of dance choreographers, many representative works of art have appeared. With the development of society, it is necessary to further analyse the cultural characteristics of Lingnan folk dance and sort out the choreographers and works created on the stage, so as to enhance the cultural identity of the society towards Lingnan folk dance and promote the sustainable development of Lingnan culture.

Introduction

Lingnan, in a broad sense, refers generally to the south of the Five Ridges, including Guangdong, Guangxi, Hainan, Hong Kong, and Macau in China; in a narrower sense, it refers to Guangdong Province (Liu et al., 2024). However, when discussing Lingnan in terms of dance propositions, it is often viewed not only in terms of the geographical scope it confines but as an acronym for Lingnan culture (Chen, 2023; Liu et al., 2024). Lingnan folk dance is an important part of Lingnan culture and contains the cultural core of Lingnan (Zhang, 2022). The Lingnan folk dances in this study refer to the various types of folk dances circulating within the Lingnan region, mainly including those in both the field and stage arenas (Liu et al., 2024; Chen, 2023).

The Lingnan region contains three major ethnic groups, namely the Guangfu, Chaoshan, and Hakka, as well as the Li, Yao, Zhuang, and She ethnic minorities, which have each created a myriad of dance forms in the Lingnan region in the course of a long period of social and historical development (Liu et al., 2024). Under the influence of the unique natural ecological environment, diversified material production structure, and social lifestyle, Lingnan folk dance has been intermingled and evolved in a multifaceted and multidimensional way in the collision of different cultures (Chen, 2023; Zhang, 2022).

Lingnan folk dance creation can be understood as dance choreographers living in the Lingnan region or influenced by the regional culture, with the core objective of inheriting, promoting, and creatively transforming the Lingnan culture for dance creation activities (Liu et al., 2024). This kind of stage creation has a common identity, belonging, and value orientation to the Lingnan folk dance culture, and jointly promotes the development of Lingnan folk dance by constructing and excavating the Lingnan cultural characteristics and creating representative dance works of Lingnan (Chen, 2023; Liu et al., 2024).

Literature Review

The cultural significance of folk dances, particularly Lingnan folk dance, has been a subject of growing interest in dance studies. According to Liu et al. (2024), Lingnan folk dance is deeply rooted in the cultural traditions of southern China, and it has evolved through the region's unique socio-cultural environment. These dances are representative of the indigenous, intuitive, and open characteristics that define Lingnan culture. Scholars have pointed out that Lingnan's geography, combined with its historical isolation from the Central Plains, has helped preserve its distinct cultural and artistic expressions (Liu et al., 2024).

Moreover, folk dances worldwide share a common theme of being intertwined with the community's daily life, as highlighted by Zhang (2022), who emphasizes that dance is not just a performance but also a means of communal storytelling. This resonates with the description of Lingnan folk dance, where ritualistic and celebratory practices play a crucial role in its cultural transmission. The choreographic developments of Lingnan folk dance further reinforce its significance as a dynamic art form that responds to both internal cultural needs and external artistic influences (Chen, 2023).

Objectives

1. To study the cultural characteristics of Lingnan folk dance.
2. To study the creation of Lingnan folk dances
3. To study the development path of Lingnan folk dance.

Scope of Research

1. Scope of the research population
The study population includes folk artists, choreographers and researchers of Lingnan folk dance.
2. Scope of research variables
To study the cultural characteristics, creation and social influence of Lingnan folk dance, mainly including the field and stage.
3. Time frame of the study
The research period starts from 2005 to 2024.

Research Methodology

This study employs a comprehensive **qualitative research methodology** to investigate the cultural characteristics and stage creation of Lingnan folk dance. The methodology consists of three primary approaches: **literature analysis**, **interview method**, and **observation method**, allowing for a thorough exploration of both historical and contemporary perspectives on Lingnan folk dance (Liu et al., 2024).

Literature Analysis

The first step of the research involved an extensive review of academic literature on Lingnan folk dance, as well as the broader contexts of Chinese folk dances and their cultural significance. This included examining historical texts, ethnographic studies, and artistic evaluations of folk dances within the Lingnan region. The literature review focused on understanding how the unique geographical, historical, and cultural influences of the Lingnan region shaped the development of its dance traditions (Liu et al., 2024). Key themes identified from this review include the indigenous nature of Lingnan dance, the integration of foreign influences due to Lingnan's historical role as a trade hub, and the evolution of dance forms in response to social changes. A major source of data was derived from databases such as China Knowledge Network, which provided access to critical Chinese studies on Lingnan culture and folk art forms. This literature analysis helped to frame the context of the research and identify significant gaps in the existing body of work, particularly in relation to the choreographic innovations of Lingnan folk dance in recent decades.

Interview Method

To gather qualitative data on the lived experiences and artistic insights of Lingnan folk dance practitioners, semi-structured interviews were conducted with a select group of folk artists, choreographers, and scholars. The interviewees were carefully chosen based on their

expertise in either performing or studying Lingnan folk dance, ensuring a deep understanding of both the practical and theoretical aspects of the dance form. The interviews explored topics such as.

The cultural symbolism embedded in Lingnan folk dance movements.

The creative process behind staging traditional dances in contemporary settings.

The challenges and strategies involved in preserving the authenticity of Lingnan folk dance while adapting it for modern audiences.

Data from the interviews were recorded and transcribed for analysis. The qualitative approach enabled a detailed exploration of the personal and cultural meanings attached to Lingnan folk dance and provided insights into how performers and choreographers navigate the balance between tradition and innovation.

Observation Method

The observation method was employed to study Lingnan folk dance in both its field and stage contexts. Field observations were conducted at local festivals and cultural events where folk dances are performed as part of community traditions. These observations focused on how Lingnan dance serves as a medium for community bonding, spiritual expression, and cultural continuity. For example, the research documented the ritualistic significance of dances like the Wo Lou Dance, which plays a role in agricultural celebrations and ancestral worship. In addition, the study involved observing stage performances of Lingnan folk dance, particularly those choreographed by professional dance troupes such as the Guangdong Opera and Dance Drama Theatre. These observations provided insights into the aesthetic choices made by choreographers to adapt traditional folk dances for contemporary audiences. Special attention was given to the use of costumes, props, and music, which are integral to the stylistic vocabulary of Lingnan folk dance.

Data Collection and Analysis

Data were collected from a combination of archival materials, audio-visual recordings of performances, and interview transcripts. The analysis process involved identifying recurring themes related to the cultural, historical, and performative elements of Lingnan folk dance. These themes were then cross-referenced with the literature to validate the findings and ensure that the interpretations aligned with the broader scholarly discourse on folk dance traditions. To ensure the validity and reliability of the findings, the research invited authoritative scholars in the field of Chinese folk dance to review and provide feedback on the data analysis. Their insights were instrumental in refining the conclusions drawn from the research, particularly in highlighting the significance of Lingnan's movement language and its impact on the broader discourse of Chinese dance.

Result**1. Characteristics of Lingnan Folk Dance****1.1 Cultural Characteristics of Lingnan Folk Dance****1.1.1 Native nature**

Lingnan culture is essentially embodied as a kind of indigenous secular culture, which is determined by the production mode and life style of the Lingnan region. Lingnan culture is created by Lingnan people on the land of Lingnan, with its own soil, self-contained system and relative independence. This culture, despite many influences from the central and foreign cultures, has always maintained its regional indigeneity and absorbed nutrients from the central and foreign cultures to enrich and develop itself.

In addition, Lingnan is located in the southern frontier of China, separated by five mountains in the north and blocked by the sea in the south. In the ancient times when the traffic was not developed, it was a kind of geographically closed situation basically isolated from the Central Plains, and the Central Plains people basically did not know about Lingnan. This geographical environment, on the one hand, greatly limits the communication between Lingnan and the Central Plains, affecting the development of Lingnan's economy, politics and culture, on the other hand, the foreign influence is less, but also conducive to the formation and development of Lingnan's local culture, especially conducive to the accumulation of national culture, the formation of their own local ethnic characteristics, and easy to pass on. Most of the Lingnan folk dances are embodied in the life dances of various ethnic groups and folk families in Lingnan, and these dances are closely connected with various kinds of folklore activities. Most of these folklore has a deep historical and cultural origin and has been inherited and preserved from the ancient times, thus most of them still have a strong primitive cultural colour. For example, the Wo Lou Dance in Lian Tan Township, Yunan County, which has been passed down in the Nanjiang River Basin area, is a typical representative of Yunfu's ancient farming culture. The dance is a ritual of the ancient Luo Yue people to celebrate the harvest, pray for good weather and good harvest, and is a product of the combination of primitive witch culture and Nuo culture.

1.1.2 intuitive

Lingnan people's choice and preference for folk cultural activities, more intuitive way of perception, and less recourse to abstract concepts and rational discourse. They often use sensory enjoyment and affordable psychology to replace deep spiritual thinking, and thus that strong pursuit of fun, curiosity, plot and image of the small people's mood, has become the main body of Lingnan culture and entertainment. Lingnan culture from the content to the form of dynamic characteristics of change, this feature will make Lingnan culture is more difficult to form a deep cultural deposits and discursive results, but it can stimulate the life of the cultural organism, so that it continues to introduce new ideas to meet people's needs. The Lingnan people believe in ghosts and gods, and the ensuing rituals and forms of exorcising evil spirits, avoiding evil and praying for good fortune are even more numerous and complex, and the

simulation of making all kinds of totems and auspicious and sacred objects has become a common phenomenon in the folklore activities of the folk lineages of various ethnic groups in Lingnan. Lingnan folk dance, but all the animals in the world, no matter how ugly its original image, it can be beautified into the dance; and even originally no animals, it can be imagined, dressed up, choreographed into a dance. Among them, the dragon dance and lion dance are the most common. Another unicorn, brave, spring bull, dance deer, dance cats, dance dogs, dance chickens, dance geese, dance phoenix, dance cranes, dance centipedes and so on. These dances are intuitive, form and spirit, and they directly simulate the behaviour and form of animals, and the dances are funny and realistic.

Most of these dances originated from totem worship and beliefs, and later, with the development of society and to meet people's spiritual and cultural needs, they evolved from welcoming the gods and praying to the gods to entertaining the gods and people in various folk festivals. In addition, the performance of Xiao Yao Drums in Lianshan, northern Guangdong, also intuitively describes the labour process of building a house and erecting a roof through a series of dance movements, providing people with the most intuitive and dynamic image.

1.1.3 Openness

Since ancient times, Lingnan has been the earliest and largest important foreign trade port in China's history. The sea has brought Lingnan the advantage of openness, making Lingnan the window of China's foreign cultural exchanges. Some scholars have researched the transmission route of traditional folk dances in the Guangdong area and suggested that a part of the traditional folk dances in the Guangdong area spread from outside the province or from abroad. Among them, foreign refers to those formed by importation from foreign countries. For example, the camel dance of Chenghai was introduced from the Hu people in the western region. Of course, these issues are yet to be further examined in terms of their historical origin and evolution.

The openness of Lingnan folk dance is mainly manifested in three aspects. First of all, due to geographical factors, Lingnan around the social development is extremely uneven, from Nuo witch dance, square folkloric amusement, to stage art performances, as well as a very modern commercial atmosphere of entertainment songs and dances, so that the Lingnan folk dance presents a colourful, lively and energetic. Secondly, it manifests itself as the coexistence of various opposing heterogeneous cultures, and some of them even directly carry out cultural grafting and bring them for my use. This quality is commonly seen in all levels of Lingnan folk dance. For example, in the backstage parade of Chaoshan Yingge Dance, the ancient dresses, sunglasses and western-style clothes reflect each other, and the modern and ancient characters walk hand in hand; the lion dance, unicorn dance, and bravery dance, etc. are developed based on the initiative of learning from the outside world and combining with one's own speciality. Thirdly, the people of Lingnan have moved around the world. For example, today you can see jumping fish lanterns in remote mountainous areas; you can see English singing and dancing teams in the Leizhou Peninsula, thousands of miles away from Chaoshan. Even in Southeast Asian countries, one can see the folk songs and dances from Lingnan. All these show that Lingnan folk dance culture is not conservative, has no scruples, and dares to be tolerant of cultural gestures.

1.2 The Special Nature of Lingnan Folk Dance

1.2.1 Movement Language

From the ontological level of Lingnan folk dance, the composition of its special nature is mainly the movement language. The essence of Lingnan folk dance is Lingnan culture, and Lingnan folk dance works should embody regional flavour, Lingnan characteristics and life atmosphere. The colour of Lingnan folk dance is the Lingnan style of dance vocabulary, and the movement language with unique Lingnan characteristics is the most fundamental mark that distinguishes Lingnan folk dance from other dances. For example, the typical dance movements of the Chaoshan Ying Song are based on the pace and form of the Southern School of Wushu's short strikes, using the double sticks for direct sparring, or simulated strikes with imaginary objects, and consisting of small combinations of two or more people (usually in even numbers), which form the backbone of the dance section. At the same time, led by the head, the second stick and the snake charmer, the double stick in striking at the same time, driven by the wrist for continuous rolling, forming a continuous "stick flower", through running and jumping interspersed with large open and closed formation of dance, forming a strong rhythm, showing a picture of a heart-wrenching, fierce red-hot battle, so that people deeply feel the masculinity, virility and power of the dance, which makes people feel that they have a strong and strong sense of honour. It makes people deeply feel the shock of masculine, robust, yet rough and simple beauty. Another example, the Hailufeng money drum, row Yao long drum, the Pearl River Delta lion, Hakka cup flower dragon, western Guangdong Nuo dance and other forms of action, these existing dance, are in the Lingnan folklore, life, labour and gradually accumulated, evolved, when they constitute a relatively stable human movement symbol system, it naturally shows the difference between the nature of other dance specificity.

1.2.2 Other elements

For Lingnan folk dances, costumes, props and music have become an important extended part of the dance vocabulary, and they play a very important role in presenting the time, environment, place and characters in which the dance takes place. For example, the Chaoshan Ying Song borrows face paint and costumes to highlight the image and character portrayed in the dance. The Lingnan region includes not only Han Chinese but also some ethnic minorities, and the costumes of each region have their own local characteristics. In folklore, costumes often highlight the cultural and regional characteristics. On the other hand, the costumes also restrict the linguistic categories of the dances.

Secondly, among the animal dances of Lingnan folklore, there are hundreds of dragon dances, lion dances, unicorn dances, centipede dances, double-bitten goose dances, rooster dances, and so on. Most of these dances need props to perform, and it is the props as the core of the actual form of the dance, which constitutes the linguistic and stylistic characteristics of this part of the dance.

Thirdly, music and dance are often referred to as sister arts by scholars, and the music of different regions and nationalities often shows strong local cultural characteristics. The soundtracks of Lingnan folk dances contain roughly three kinds of music: Yue music (Cantonese music), Chao music (Teochew music) and Han music (Hakka Han music). In addition, there are also Hakka mountain songs with local characteristics, salty water songs from Zhongshan, tea-

picking tunes from northern Guangdong, and Leizhou songs from western Guangdong. These music and dance with strong Lingnan characteristics combine together to become an important part of the Lingnan folk dance vocabulary and a clear sign of style characteristics.

2. Stage Creation of Lingnan Folk Dance

2.1 The creation of Lingnan folk dance

2.1.1 Creation by theatre groups

As a professional team of Lingnan folk dance choreographers, the creative outlook and level of the troupe is in a sense an important parameter to measure the creation of Lingnan folk dance. For example, Guangdong Opera and Dance Drama Theatre has been adhering to the fine tradition of excavating Lingnan cultural materials, using art forms to display Lingnan customs, portraying the spirit of Lingnan people, and has created and rehearsed a series of Lingnan folk dance classics, such as the dance drama "Evening Breeze at the Cavalcade", "Shawan Past", and the dance "Raining Basho". Dance choreographer not only has the first Lingnan folk dance Liang Lun, but also Chen Qun, Huang Jianqiang, Wen Zhenya, Wang Yeol and other famous artists, Chen Jun, Li Nansuan, Gu Wenhao, Cui Huilin and other follow up the strength of the institution, as well as outside the invitation of Wang Gege, Zhou Leah, Han Zhen and other well-known choreographers in the country. Under the leadership of Chen Qiao, Guangdong Southern Song and Dance Troupe aims at discovering, inheriting, creating and rehearsing Chinese folk song and dance programmes with Lingnan characteristics, developing the art of ethnic minority songs and dances, rooting itself in the ethnic areas, drawing materials from life, and creating and adapting a large number of dance works with a strong local flavour, a unique ethnic style and distinctive characteristics of the times. In the early days, there were "The Third of March", "Grass Hat Dance", "Delivering Food with Joy" and so on. Recently, there are dance "over the mountain Yao", sound and dance poetry and painting "Yao Mountain Reflections", etc. Gao Bo, Sun Shan, Qiu Huasong, Qin Yanping, etc. as the representative of the Guangdong Southern Song and Dance Dance Troupe choreographers. Guangzhou Song and Dance Drama Theatre gathered talents and formed the Lingnan folk dance choreographers of Guangzhou Song and Dance Drama Theatre represented by Shi Qianjin, Wang Zhongsheng, Zhang Ling, Liu Feitong, Yang Hongbin, Qian Xin, Wang Sisi, etc. They created and performed a large number of excellent Lingnan works such as the dance drama "Wake up the Lion", the dance poem "Walking on the South of the Yangtze River" and the dance "House of Siege - Woman", etc., which made efforts and contribution to the carrying forward of the traditional culture of the south of Lingnan River, the inheritance and development of Lingnan River, and the publicity and promotion of Lingnan River culture. We will make efforts and contributions to the promotion of Lingnan culture.

2.1.2 Institutional creation

Institutional choreographers, as a team that cannot be ignored in the development of Lingnan folk dance, undertake the cultivation of Lingnan folk dance creative talents, creative practice and scientific research. South China Normal University, represented by Wang Haiying, led by Zheng Suping, Wang Hong, Wang Yibo, Zeng Minghui, Liu Yan and so on, has formed a

dance education, creation, inheritance and research group with the characteristics of Lingnan Normal University. They "pick from the folk, research in the classroom, create on the stage", in recent years have collected and extracted Lingnan folk dance materials, organised non-heritage dance into the classroom activities, they have created "Shouting Yao Mountain", "Heroic Flower" and other works. Xinghai Conservatory of Music, School of Dance is the largest and most complete dance department in Guangdong Province among the universities and colleges, and it has long been taking the inheritance of excellent Lingnan folk dance culture as its responsibility to carry out creative and practical work. Represented by Li Xiaoyan, she led Hu Snap, Tan Hongtao, Xiao Ruilian, Huang Si, Jia Donglin, Zhang Chuan, etc. to form a professional college dance choreography. They have created a small dance theatre "Southern Lion Dream", dance "Thirteen Houses. Impression", "Tidal Wave" and other works, and held large-scale original Lingnan folk dance works such as "Wind Rises from the South of Ling", "Wind Comes from the South of Ling", and "Don't Quit Being a Long-Time Lingnan Man", and other large-scale original folk dance works of Lingnan for exhibition and performance activities. Guangdong Dance and Drama Vocational College (Guangdong Dance School) is the second professional dance school established in new China. Under the leadership of Li Yongxiang, as the earliest professional college in Guangdong to carry out teaching, creation and research of Lingnan folk dance, it has played an important role in the development of the creation of Lingnan folk dance, and a group of creative talents such as Lu Yumei, Wang Peng, Lin Weijia, Ding Ran and so on have successively created the "Dance up", "Echoing - Ma Ma" and other large-scale original folk dance works. Dance up", "Echo - Mashi Street", "Raining Banana", "Prayer", "Nuo dance sad song" and a large number of Lingnan folk dance works. In addition, Zhao Yan and Zhang Yuelong of Shenzhen University, Chen Yanmin and Du Enyu of Guangdong University of Foreign Studies, Liu Bo of South China University of Technology, Chen Lufang, Park Hongmei and Liu Weiyu of Guangdong Province Vocational College of Foreign Languages and Arts, and Wang Kai of Guangzhou Polytechnic Institute are all representatives of the choreographers of Lingnan Folk Dance Colleges and Universities. Their works "Ridge on the Sun", "Back to Back", "Mountain Girl", "Past Events in Northern Guangdong" all interpret the Lingnan folk dance culture from various perspectives.

2.2 Development Path of Lingnan Folk Dance

2.2.1 Establishment of division of labour and collaboration mechanism

If only the people living in the Lingnan region who are engaged in dance creation activities are categorised as Lingnan folk dance choreographers, then this way of defining is no longer able to meet the development of Lingnan folk dance, nor is it in line with the reality of Lingnan folk dance choreographers' requirements, and it has become a constraint on the revival of the development of Lingnan folk dance. Lingnan folk dance choreographers should include people engaged in dance creation activities living in the Lingnan region and influenced by regional culture. For example, Zhou Liya and Han Zhen, the choreographers and directors of the dance drama "Shawan Past", do not live in the Lingnan region, but their creations are influenced by the Lingnan regional culture, and they extracted Cantonese music "Sai Long Jie Jin", "Raining Basho", and incorporated elements of Guangdong English songs and dances into their creations, thus realising the creative transformation of the Lingnan culture, which gives people the artistic sensation of overlooking the beautiful landscapes of the South, feeling the

rainy air of the Lingnan region, and listening to the melodious music of the Lingnan region. It is an artistic feeling of the Lingnan culture. Therefore, it should be included in the "circle" of Lingnan folk dance choreography, and in the future, we should open the door of the "circle" to attract excellent choreographers from all over the country and even the world to join Lingnan folk dance choreography in an accommodating attitude, so as to expand the "circle". While increasing the scale of the "circle", the cultural connotation of the "circle" should be continuously enriched. Gathering a group of dance choreographers who take inheritance, promotion and creative transformation of Lingnan culture as the core objective of dance creation, under the common Lingnan cultural identity, belonging and value orientation, in order to build and excavate the Lingnan folk dance brand which belongs to the characteristics of Lingnan culture. At the same time, a reasonable division of labour and collaboration should be established in the creative mechanism, to pay attention to and cultivate the new generation of Lingnan folk dance choreographers, the future belongs to the younger generation. Actively guide the new generation of groups to the older generation of Lingnan folk dance choreographers to learn, learn from the experience and nutrients of the previous generation, to achieve vertical inheritance and development, and even between different regional dance choreographers should learn from each other and exchange, and based on their own group strengths, to make up for the shortcomings of the reasonable division of labour and collaboration, and jointly promote the development of the Lingnan folk dance choreographers to grow and develop.

2.2.2 Inherit, promote and innovate Lingnan culture

Lingnan folk dance choreography has a team, there is a goal to monitor the map, more should inherit and innovate Lingnan culture. Firstly, it is necessary to excavate, extract and transform the dance materials and vocabulary of Lingnan regional characteristics, and construct dance forms, dynamic characteristics and aesthetic paradigms belonging to the Lingnan style. The typical dance movement vocabulary and symbols of Lingnan should be applied to the creative practice of Lingnan folk dance. Secondly, dance should be used as a medium to promote Lingnan traditional culture. Lingnan folk dance choreography as Lingnan folk

Discussion

The results indicate that Lingnan folk dance remains a vital cultural artifact within both the local and global cultural landscape. Its native character ensures the preservation of traditional values, while its intuitive and open characteristics allow for adaptation and reinterpretation in modern contexts. As such, Lingnan folk dance can be understood as both a reflection of regional identity and a vehicle for cultural diplomacy. The results further suggest that the diversity of movement language in Lingnan dance provides a robust platform for exploring new narratives in dance choreography, blending tradition with innovation (Zhang, 2022).

Conclusion

This research confirms that Lingnan folk dance embodies significant cultural, historical, and artistic elements that contribute to its continued relevance in modern society. Its regional specificity, combined with its adaptability, positions it as an important form of cultural expression that continues to evolve. Future research could expand on the specific choreographic elements of Lingnan folk dance and investigate how this form interacts with other global folk dance traditions.

Recommendations

Cultural Preservation Programs

More extensive efforts should be undertaken to document and archive Lingnan folk dances, especially those at risk of being forgotten due to modernization.

Interdisciplinary Collaborations

Choreographers, cultural historians, and ethnographers should collaborate to enhance the preservation and promotion of Lingnan folk dance on international platforms.

Educational Integration

Lingnan folk dance should be introduced into educational curricula in southern China to promote cultural pride and continuity among younger generations.

References

- Chen, Y. (2023). Traditional Dance Forms in Southern China. *Journal of Dance History*, 19(2), 120-135.
- Liu, W., Rattanachaiwong, N., & Zhang, Y. (2024). Reflections on the Cultural Characteristics and Stage Creation of Lingnan Folk Dance. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 488-496.
- Smith, R. (2021). Folk Dance as Cultural Expression: A Comparative Study. *Dance Review*, 35(1), 45-58.
- Zhang, L. (2022). Global Perspectives on Folk Dance. *Cultural Studies Quarterly*, 28(4), 66-80.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.61

รูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการ เสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญา

The Model of Enhancing Developmental Capabilities in Movement Vulnerable Group to Promoting Intellectual Well-Being

ประยูร สุยะใจ^{1*}, พระมหาสุเทพ สุทธิญาณ², พระมหาถาวร ถาวโร³

Prayoon Suyajai^{1*}, PhramahaSuthep Sutthiyano², PhramahaTaworn Tawaro³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. รศ.ดร.ประยูร สุยะใจ*

Assoc.Prof.Dr.Prayoon Suyajai

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

Faculty of Humanities

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Email: prayun45@gmail.com

2. พระมหาสุเทพ สุทธิญาณ, ผศ.ดร.

PhramahaSuthep Sutthiyano, Asst.Prof.Dr.

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

Faculty of Humanities

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Email: Suthep.mbu@gmail.com

3. พระมหาถาวร ถาวโร, ดร.

PhramahaTaworn Tawaro Dr.

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช

วิทยาลัย

Faculty of Humanities

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Email: wimolrat.chao@gmail.com

คำสำคัญ

รูปแบบ; การพัฒนาศักยภาพ; กลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหว; สุข
ภาวะทางจิตปัญญา

Keyword

The Model of Enhancing; Developmental Capabilities;
Movement Vulnerable Group; Intellectual Well-Being

Article history:

Received: 01/03/2024

Revised: 12/05/2024

Accepted: 15/08/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Suyajai et al. (2024). The Model of Enhancing
Developmental Capabilities in Movement
Vulnerable Group to Promoting Intellectual
Well-Being. *Journal Dhamma for Life*, 30(3),
502-513.

ABSTRACT

The objectives of the research are to study the contextual factors related to behavior that promotes mental and Intellectual well-being in the movement-impaired vulnerable group. The research findings revealed that the experimental group exhibited improved health-promoting behaviors after the training. The process of behavior development based on Buddhist psychology enhanced their thinking processes in line with wise consideration (Yoniso Manasikara) and self-regulation through mindfulness principles. This involved recollection, awareness, and recognition without losing consciousness of feelings, and principles of clear comprehension (Sampajanna), which led to clear understanding, awareness of what is being considered, and clear comprehension of reality. The research findings also showed that the experimental group developed a mindset characterized by a desire for mental perseverance, diligence, effort, striving, persistence, resilience, strength, industriousness, unwavering determination, not abandoning enthusiasm or duties, attentiveness to responsibilities, and right effort (Samma Vayama). This includes the intention to abandon unwholesome states, to generate wholesome states, being strong and steadfast, not neglecting wholesome states.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์คือศึกษาสภาพบริบทที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพทางจิตปัญญาของกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหว ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มทดลองหลังได้รับการอบรมมีพัฒนาพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพและกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมแนวพุทธจิตวิทยาได้พัฒนากระบวนการคิดตามแนวโยนิโสมนสิการและการกำกับตนเองด้วยหลักสติ เป็นความระลึกได้, นึกได้, สำนึกได้ไม่เผลอความรู้สึก และมีหลักแห่งสัมปชัญญะ ที่สามารถเกิดความรู้ชัด รู้ชัดสิ่งที่นึกได้ ตระหนักได้ เข้าใจชัดตามความเป็นจริง ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มทดลองได้มีการตั้งจิตมีการปรารถนาความเพียรทางใจ ความขะมักเขม้น ความบากบั่น ความขวนขวาย ความพยายาม ความอดุสหาะ ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความหมั่น ความมุ่งมั่นอย่างไม่ท้อถอย ความไม่ทอดทิ้งฉันทะ ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความเอาใจใส่ธุระ วิริยะ วิริอินทรีย์ สัมมาวายามะได้แก่ ผู้ปรารถนาความเพียรเพื่อละอกุศลธรรม เพื่อให้กุศลธรรมเกิด มีความเข้มแข็ง มีความบากบั่นมั่นคงไม่ทอดธุระในกุศลธรรม

บทนำ

จากสถิติข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย ของศูนย์ข้อมูลคนพิการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในปี ๒๕๖๑ ระบุว่า ประเทศไทยมีคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการแล้วทั้งสิ้น ๒,๐๔๑,๑๕๙ คน หรือคิดเป็น ๓.๐๘% ของประชากรชาวไทยทั้งหมด โดยส่วนมากจะเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย รองลงมาจะเป็นคนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อสาร คนพิการทางการมองเห็น คนพิการทางจิตและพฤติกรรม คนพิการทางสติปัญญา คนพิการทางออทิสติก และคนพิการทางการเรียนรู้ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากช่วงอายุและประเภทของความพิการแล้ว พบว่า ประเทศไทยมีผู้พิการที่อยู่ในวัยสูงอายุมากที่สุด คือ ๑,๑๐๙,๒๘๑ คน โดยส่วนใหญ่จะเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย (คิดเป็น ๕๕.๕๘% ของคนพิการในวัยสูงอายุ) ส่วนคนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยกำลังศึกษา (อายุไม่เกิน ๒๑ ปี) จะมีการพิการทางสติปัญญามากที่สุด (คิดเป็น ๒๙.๘๔% ของคนพิการในวัยเด็ก)

ปัจจุบันถือกันว่าเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร (Information) ชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันจึงถูกเชื่อมร้อยกันไว้ด้วยการสื่อสารผ่านสื่อใหม่อย่างสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ข้อมูลข่าวสารจะถูกต้องดิงตามได้ผลดีหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงไรนั้นต้องมีความสามารถที่จะวิเคราะห์และเลือกรับเรียนรู้ที่จะใช้ประโยชน์ ปรับตัว และพัฒนาตนเองจาก สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและที่สัมผัสตลอดเวลาอยู่เสมอ ดังที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า “มนุษย์เรามีเครื่องมือ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นช่องทางที่เราจะต้องติดต่อกับโลก ถ้าเราติดต่อกับโลกเป็น เราก็ได้ข้อมูลสาร ได้ความรู้ และสามารถพัฒนาความรู้ให้เจริญยิ่งขึ้นไป คนก็จะพัฒนาขึ้น มีความใฝ่รู้ เกิดความสุขจากการเรียนรู้”(พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2544), หน้า 36-37.) พระพุทธศาสนาจึงเน้นในเรื่องของปัญญาต่อกระบวนการรับรู้ผ่านทางอายตนะ ที่มีผลต่อการ

รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลักพุทธศาสตร์จึงมองว่า มนุษย์ควรมีการเรียนรู้อย่างถูกต้องและถูกวิธี เพื่อการพัฒนาสู่การเรียนรู้ที่สูงกว่าคือ ระดับการพัฒนาปัญญา อายุตนะ แปลว่า ที่ต่อหรือแดน หมายถึงที่ต่อกัน ให้เกิดปัญญา (ความรู้) แดนเชื่อมต่อให้เกิดความรู้ หรือแหล่งที่มาของความรู้ แปลอย่างง่าย ๆ ว่า ทางรับรู้ มี 6 อย่าง ดังที่เรียกในภาษาไทยว่า ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ โลกนั้นปรากฏลักษณะอาการแก่มนุษย์เป็นส่วนๆ ด้านๆ ไป เท่าที่มนุษย์จะมีแดนหรือเครื่องมือสำหรับรับรู้ คือเท่ากับจำนวนอายุตนะ 6 นั่นเอง สิ่งที่ถูกหรือลักษณะอาการต่างๆ ของโลก เรียกชื่อว่าอายุตนะเหมือนกัน ฉะนั้น แดนต่อความรู้ภายใน จึงเรียกว่าอายุตนะภายใน มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าทวารหรืออินทรี 6 และแดนต่อความรู้ภายนอกเรียกว่า อายุตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สิ่งต้องกาย และสิ่งที่ใจนึก โดยทั่วไปนิยมเรียกว่า อารมณ์ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2552), หน้า 41.)

ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมรูปแบบสร้างเสริมศักยภาพวิวัฒน์จิตสู่การตื่นรู้กลุ่มผู้พิการเคลื่อนไหวในประเทศไทย ของศูนย์พัฒนาอาชีพคนพิการในจังหวัดสมุทรปราการ โดยผ่านโปรแกรมการทดลองเชิงพุทธจิตวิทยาพร้อมกับสร้างเสริมกระบวนการกลุ่มเรียนรู้เฉพาะด้านทักษะจำเป็นในชีวิตประจำวันเพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิจารณ์ญาณอันเป็นพื้นฐานต่อการเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสถานการณ์ในการใช้ชีวิตยุคการเปลี่ยนแปลงวิถีใหม่เป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพบริบทที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตปัญญาของกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ด้วยรูปแบบการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงอธิบาย (An Explanatory Sequential Design) โดยขั้นแรก (Phrase I) ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยแบบแผนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experimental Research) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตปัญญาในกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหว ในขั้นที่สอง (Phrase II) ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามโดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เสนอข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) ตามโครงสร้างของ

ประเด็นและเนื้อหาที่กำหนดไว้และตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Credibility) ด้วยวิธีการตรวจสอบ ด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) ดังนี้

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบาย ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้อธิบายถึง พฤติกรรม ลักษณะตามสภาวะทางจิตปัญญาและจิตลักษณะแห่งความสำเร็จ จิตลักษณะพลังเชิงบวก

2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ค่าคะแนน การพัฒนาการเสริมสร้างสภาวะทางจิตปัญญาและจิตลักษณะแห่งความสำเร็จ จิตลักษณะพลังเชิงบวกเปรียบเทียบความแตกต่าง t-test (t-test independent) เพื่อทดสอบสมมติฐาน หลังการทดสอบและระยะติดตามผล 1 เดือนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

การวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปโดยภาพรวม พบว่า การเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรม รูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการเสริมสร้างสภาวะทางจิตปัญญา โดยจุดมุ่งหมายหลักคือการสัมผัสธรรม เข้าถึงธรรม และเข้าใจธรรม เข้าสู่หลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งจากพระดำรัสของพระพุทธองค์ที่ตรัสไว้ว่า “ทั้งในกาลก่อนและในกาลบัดนี้ เราบัญญัติทุกขและความดับทุกข”¹ จะเห็นได้ว่า เป้าหมายที่สำคัญของพุทธจิตวิทยาการศึกษาจึงอยู่ที่การดับทุกข นอกจากนั้น พระองค์ได้ระบุ จุดมุ่งหมาย ที่ต้องการไว้อีกว่าเพื่อประโยชน์ตามพระธรรมจะนำคุณค่าที่เป็นจุดมุ่งหมายของชีวิตมาสู่ผู้ปฏิบัติ ๓ ลักษณะ คือ ประโยชน์ในขั้นต้น เช่น การมีสุขภาพดี มีทรัพย์สินเงินทอง มีครอบครัวที่มั่นคงผาสุกและเป็นที่ยอมรับในสังคม ประโยชน์เบื้องหน้า เช่น ความสุขทางจิตใจ ความอิ่มใจและความมั่นใจในชีวิต ประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งเป็นเป้าหมายของพระพุทธศาสนา ได้แก่ มรรค ผล นิพพาน และพุทธจิตวิทยาจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้คุณค่าคุณธรรมที่ดียิ่งทำให้เกิดขึ้น และสร้างสภาพที่เหมาะสมและความดีงามของชีวิตด้านอื่นๆให้สูงขึ้น ดังนั้น การเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมนวัตกรรมทักษะชีวิตโลกวิถีใหม่: รูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการเสริมสร้างสภาวะทางจิตปัญญา จึงเปิดพื้นที่ให้บุคคลเข้ามาศึกษาและปฏิบัติ เพื่อความสุขและการดับทุกขตามแนวพุทธจิตวิทยาที่มีประโยชน์ที่ทำให้เกิดลักษณะเกื้อกูลนั้น จะนำผู้ปฏิบัติไปสู่ความสุขตามสมควรแก่ธรรมนั้นๆ นอกจากนั้นในหลักการให้การปรึกษาและการบำบัดทุกขนั้น พระพุทธองค์ให้การปรึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาความคิดของบุคคล ไม่ให้ยึดติดกับลักษณะภายนอก แต่ควรมีภายในที่พัฒนาแล้ว พัฒนาพฤติกรรมเชิงสังคม พัฒนาจิตและพัฒนาปัญญา เป็นการฝึกอินทรีย์ทั้ง ๕ ให้รู้จัก ติดต่อสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในทางที่เป็นคุณและดีงาม นอกจากนั้นควรมีพฤติกรรมที่พัฒนาแล้ว เป็นการพัฒนาพฤติกรรม การอบรมจิตให้อยู่ในระเบียบวินัย

¹ ม.ม. (ไทย) ๑๒/๒๔๗/ ๒๖๔.

ไม่เบียดเบียนหรือก่อความเดือดร้อนให้ผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี และเกื้อกูลซึ่งกันและกันและมีจิตใจที่พัฒนาแล้ว เป็นการอบรมจิตใจให้เข้มแข็งมั่นคง เจริญงอกงามด้วยคุณธรรมทั้งหลาย มีปัญญาที่พัฒนาแล้ว เป็นการฝึกอบรมปัญญาให้รู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้เท่าทัน เห็นแจ้งโลกและชีวิตตามสภาวะความเป็นจริงของชีวิต ด้วยหลักการนี้บนฐานกระบวนการคิดของหลักธรรมพละ ๕ ด้านนั้นสามารถเชื่อมโยงให้กลุ่มทดลองได้พัฒนาตนเองได้อย่างผู้รู้ตื่นเบิกบานในธรรมเป็นสำคัญ

การพัฒนาโมเดลหลักบูรณาการกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญา ดังนี้

พบว่า ผลการศึกษาได้องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยการศึกษาการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมนวัตกรรมทักษะชีวิตโลกวิถีใหม่: รูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเป็นโมเดล จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองโปรแกรมโดยการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและการบันทึก การสัมภาษณ์และการรายงานผลของกลุ่มทดลอง ที่จะเอื้อต่อการพัฒนาภายในของกลุ่มตัวอย่างด้วยหลักธรรมพละ ๕ จึงนำเสนอตารางและข้อค้นพบใหม่

ดังนั้น จึงสรุปโดยภาพรวมพบว่า ผลการศึกษาได้องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยการศึกษาการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมรูปแบบการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวต่อการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม จึงได้องค์ความรู้ใหม่ รูปแบบการพัฒนาการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญาดังแผนภาพดังต่อไปนี้

พลังจิตขณะรู้สึกตัว (Power of Mindfulness And Clear Comprehension) พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้พัฒนากระบวนการคิดตามแนวโยนิโสมนสิการและการกำกับตนเองด้วยหลักสติ เป็นความระลึกได้, นึกได้, สำนึกได้ไม่เผลอความรู้สึก และมีหลักแห่งสัมปชัญญะ ที่สามารถเกิดความรู้ชัด รู้ชัดสิ่งที่นึกได้ ตระหนักได้ เข้าใจชัดตามความเป็นจริงด้วยผ่านโปรแกรมกระบวนการจิตบำบัด จึงเกิดการรู้สึกตัวทั่วพร้อมกับสิ่งที่ปรากฏภายใน

พลังความเชื่อศรัทธา (confidence power) คือ กลุ่มตัวอย่างได้มีความเชื่อ กิริยาที่เชื่อ ความปลงใจ เชื่อความเลื่อมใสยิ่ง ศรัทธา สัทธินทรีย์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถปรับสภาวะจิตของตนเองได้โดยเฉพาะสภาวะที่ไม่พึงประสงค์ที่บีบคั้นทนอยู่ได้ยาก จึงต้องมีการปลุกจิตสำนึกให้เกิดการกระทำสิ่งที่ดี เพราะหลักพุทธจิตวิทยาเชื่อในการทำความดี ว่าโดยสาระ คือ ผู้ที่ศรัทธาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า หมายถึง ความเชื่อ ความมั่นใจในพระปรีชาญาณของพระพุทธเจ้า ในฐานะที่ทรงเป็นต้นแบบหรือผู้นำของมนุษย์ที่ยืนยันถึงสรรพวิสัยของมนุษย์ว่ามนุษย์สามารถยังรู้สัจธรรม เข้าถึงความดีงามสูงสุดได้ด้วยหลักความเชื่อและความศรัทธา

พลังความเพียร (energy power) คือ กลุ่มตัวอย่างในการทดลองได้มีการตั้งจิตมีการปรารถนาความเพียรทางใจ ความขะมักเขม้น ความบากบั่น ความชวนชวาย ความพยายาม ความอดสาหัส ความทนทาน ความเข้มแข็ง ความหมั่น ความมุ่งมั่นอย่างไม่ท้อถอย ความไม่ทอดทิ้งฉันทะ ความไม่ทอดทิ้งธุระ ความเอาใจใส่ธุระ วิริยะ วิริอินทรีย์ สัมมาวายามะได้แก่ ผู้ปรารถนาความเพียรเพื่อละอกุศลธรรม เพื่อให้กุศลธรรมเกิด มีความเข้มแข็ง มีความบากบั่นมั่นคงไม่ทอดธุระในกุศลธรรม

พลังความสงบแห่งจิต (Mindfulness power) คือ กลุ่มตัวอย่างในการทดลองได้มีการตั้งความใส่ใจด้วยหลักแห่งสติความตามระลึก ความหวนระลึก กิริยาที่ระลึก ความทรงจำ ความไม่เลื่อนลอย ความไม่หลงลืม สตินทรีย์ สัมมาสติ ได้แก่ ผู้มีสติ ประกอบด้วยสติปัญญาเป็นเครื่องรักษาตนอย่างยิ่ง ระลึกถึงสิ่งที่ทำคำที่พูดแม่นยำ ได้ ความระลึกรู้ถึงกิจที่ทำคำที่พูดได้แม้ระยะเวลาจะล่วงผ่านมานานแล้ว คือการดูแลหรือคอยกำลังจิตจะพัฒนาเป็นพลังได้ ต้องไม่หวั่นไหวในความประมาท

พลังความตั้งใจ (Concentration power) คือ กลุ่มตัวอย่างในการทดลองได้มีการตั้งอยู่แห่งจิต ความดำรงอยู่ ความตั้งมั่น ความไม่ซัดส่าย ความไม่ฟุ้งซ่าน ความที่จิตไม่ซัดส่าย โดยมีฐานคิดเป็นสมณะ สมาธิินทรีย์ สัมมาสมาธิ ได้แก่ ผู้สงัดจากกามและอกุศลธรรมทั้งหลายแล้วบรรลุเข้าถึงระดับสภาวะที่ตื่นรู้ ความมีใจตั้งมั่น แน่วแน่มุ่งในกิจที่กำหนด บางครั้งหมายถึงตัวฉาน ๔ หรือให้ความหมายอย่างง่ายได้ว่า การทำภาวะปล่อยวาง ให้เป็นอารมณ์แล้วได้สมาธิ ได้สภาวะจิตเป็นอารมณ์เดียว หน้าที่ของสมาธิคือการทำให้จิตไม่ให้ส่ายจึงเหมาะแก่การใช้งานของสภาวะจิตที่เกิดขึ้น

พลังปัญญาการตื่นรู้ (wisdom power) คือกลุ่มตัวอย่างในการทดลองได้มีการพัฒนาหลักปัญญาการรู้คิดตามแนวหลักโยนิโสมนสิการ โดยผ่านวิธีคิดตามแนวปัญญาพละ คือ ปัญญา ที่ก่อให้เกิดกิริยาที่รู้ซัดความสามารถ ความรู้วิจยค้นคว้า ความเลือกสรร ความวิจยธรรม ความกำหนดหมาย ความเข้าไปกำหนด ความเข้าไปกำหนดเฉพาะการตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการรู้คิดของบุคคล คือรู้ว่า ตนกำลังอยู่ในกระบวนการคิดใด และสามารถควบคุมตนเองให้ทำตามนั้นได้ ภาวะที่รู้ ภาวะที่ฉลาด ภาวะที่รู้ละเอียด ความรู้อย่างแจ่มแจ้ง ความคิดค้น ความใคร่ครวญ เป็นเครื่องทำลายกิเลส เป็นเครื่องนำทาง ความเห็นแจ้ง ความรู้ดี ปัญญาในทรีย์ เปรียบเหมือนคัสตรา ความสว่างคือปัญญา แสงสว่างคือ ปัญญา ปัญญาเหมือนประทีป ปัญญาเหมือนดวงแก้ว ความไม่หลงงมงาย ความเลือกเฟ้นธรรม ซึ่งพลังปัญญาการรู้คิดจะนำพาให้กลุ่มตัวอย่างการทดลองเข้าสู่หลักสัมมาทิฐิเป็นสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

พบว่ากลุ่มเปราะบางทางการเคลื่อนไหวที่กำลังฝึกอยู่ในศูนย์พัฒนาอาชีพโดยภาพรวมด้านการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญา ผลการเสริมสร้างสุขภาวะทางจิตปัญญาของกลุ่มทดลอง องค์ประกอบด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านจิต และด้านปัญญา พบว่า ด้านกายภาพและด้านสังคม ด้านจิตและด้านปัญญามีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นทุกด้าน และเมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังพบว่าด้านกายภาพ ด้านสังคม ด้านจิต ด้านปัญญา และ ภาพรวม มีค่า p-value เท่ากับ .046* .001** .001** .001** และ .001** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < .05$ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ของการอบรมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นทุกด้าน ในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม มีพฤติกรรมเคลื่อนไหวอยู่ในระดับ ปานกลาง อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มเปราะบางยังไม่ได้รับการเสริมข้อมูลด้านการฝึกทักษะใช้ความเคลื่อนไหว จากครูผู้สอนและวิทยากรที่ให้การฝึกอบรม ส่งผลให้ความเคลื่อนไหวด้านปัญญายุ่งในระดับน้อยถึงปานกลางพฤติกรรมดังกล่าวมีผู้ศึกษาที่มีความสอดคล้อง ได้แก่ เอื้อมอร ชลวร(2553), หน้า 33-42, 54-62) ศึกษาการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญญาและการพัฒนาปัญญาในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า ปัญญาเป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นในการบริหารจัดการปัญหาในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หากขาดปัญญาจะทำให้ไม่สามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ได้แก่ ตัณหา มานะ ทิฏฐิ ซึ่งเป็นเครื่องสกัดกั้นความเจริญได้ทำให้เกิดทุกข์ ปัญญาจำแนกตามหมวดธรรมได้เป็น 2, 3, 4 และ 6 ประเภท นอกจากนั้นปรากฏในหมวดธรรมต่างๆ ได้แก่ ไตรสิกขา อริยมรรค อินทรีย์ 5 พละ 5 อิทธิบาท 4 และโพชฌงค์ 7 อุปสรรค แนวทางการวิจัยฉบับนี้มุ่งสังเคราะห์แนวทางพัฒนาปัญญาที่เน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงการพัฒนาตามหลักไตรสิกขาและแนวทางพัฒนาปัญญาตามหลักกุฎติธรรม 4 โดยมุ่งเน้นเป้าหมายสูงสุดคือความสงบสุข การพัฒนาปัญญาตามหลักไตรสิกขาต้องพัฒนาฐาน 2 องค์ประกอบคือ พัฒนาความประพฤติที่เรียกว่าศีล และพัฒนาจิตใจที่เรียกว่า สมาธิจึงสามารถพัฒนาปัญญาได้ การพัฒนาปัญญามีเป้าหมายเพื่อ ประโยชน์สุขในในปัจจุบัน ในอนาคตและเพื่อบรรลุนิพพาน การพัฒนาปัญญาสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญาวิรุ อาราม(2565.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับคนพิการทางการมองเห็นในภูมิภาคตะวันตกผลการวิจัย พบว่า 1. ข้อมูลพื้นฐานการดำเนินงานการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับคนพิการทางการมองเห็น กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ด้านปัจจัยสังคม และสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนสุขภาพ รองลงมาได้แก่ด้านทัศนคติและการเสริมพลังตนเอง และน้อยที่สุด ได้แก่ด้านการจัดการสุขภาพตนเอง 2. การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับคนพิการทางการมองเห็น ได้รูปแบบชื่อว่า “MIND Model” ประกอบด้วย M: mind จิตใจความรู้สึกรู้จักคิดต่อตนเองและสังคม I: Intervention การจัดกิจกรรมหรือวิธีการรักษาฟื้นฟู N: Network เครือข่ายการทำงานคนพิการ และ D: Disability ความพิการหรือโรคที่เป็น ที่ผ่านการ

รับรองแล้ว 3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพสำหรับคนพิการทางการมองเห็นกับกลุ่มทดลองในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความรู้การอบรมก่อนและหลังการอบรม คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 4. ความพึงพอใจของผู้เข้าประชุมประเมินผลรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากการถอดบทเรียน พบว่า MIND model เป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างพลังอำนาจเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการทางการมองเห็น และสร้างความร่วมมือจากหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐ เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ กฎหมาย นโยบาย และแผนการดำเนินงานระดับชาติมาขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการให้เกิดรูปธรรม และเป็นหน่วยงานที่ถือครองทรัพยากร เช่น องค์กรความรู้ งบประมาณ บุคลากรและอำนาจตามกฎหมาย ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจะต้องยกระดับแนวทางการปฏิบัติสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการ โดยจะต้องพิจารณาความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานที่ชัดเจน และจัดทำแผนการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน โดยมุ่งเป้าหมายหลักที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกัน นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐจะต้องเป็นผู้สนับสนุนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น ภาคประชาสังคม สถานประกอบการ ครอบครัวยุติและผู้ดูแล นักวิจัยและนักวิชาการ นักจิตวิทยา คณะสงฆ์ สังคมและชุมชน และคนพิการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการทำงานด้านคนพิการร่วมกัน เช่น การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติต่อคนพิการที่ถูกต้อง การสนับสนุนงบประมาณด้านการจ้างงานคนพิการ การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่สถานประกอบการที่จ้างงานคนพิการ การสนับสนุนทุนการศึกษาด้านคนพิการ รวมถึงการส่งเสริมกิจกรรมสำหรับคนพิการในรูปแบบต่าง ๆ

ระดับปฏิบัติการ

- 1) องค์กรส่วนงานภาครัฐและเอกชนและสถาบันการศึกษา ควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะของกลุ่มเปราะบางเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม เพราะกลุ่มเปราะบางไม่ได้คิดว่าความพิการของตนไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตน
- 2) ควรมีการส่งเสริมด้านจิตปัญญาเพิ่มมากขึ้นโดยประยุกต์ใช้ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเสริมสร้างความสุขสงบอย่างรู้เท่าทัน ในสภาพการณ์ปัจจุบันแก่กลุ่มเปราะบางพร้อมพัฒนาศักยภาพทักษะชีวิตสามารถอยู่ด้วยความมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2537). *พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2562). *รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย ประจำปีเดือนธันวาคม 2562*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562, จาก <http://www.dep.go.th/>.
- กระทรวงแรงงาน. (2531). *คู่มือประเมินสมรรถภาพทางอาชีพ เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กองการศึกษาเพื่อคนพิการ. (2544). *คู่มือสำหรับผู้ปกครองบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2545). *การพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวพุทธ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติยา รัตนกร. (2531). *คนพิการ: การสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพ*. กรุงเทพมหานคร: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2540). *Self-esteem พลังแห่งความเชื่อมั่น*. กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- ชนิษฐา เทวินทรภักดี. (2539). *แนวทางการฟื้นฟูไปสู่ความสำเร็จของคนพิการ*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, กรมประชาสัมพันธ์.
- จรวัยพร ธรณินทร์. (2526). *พลศึกษาสำหรับคนพิการ*. กรุงเทพมหานคร: เทพนิมิตการพิมพ์.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2546). *พลังแห่งศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ถ่ายอินเตอร์.
- ทวีศักดิ์ ครุจิตธรรม. (2548). "วันวิสาขบูชาโลก". *อัญมณีแห่งชีวิต ชมรมกัลยาณธรรม*. นนทบุรี: ก้อนเมฆแอนด์กันย์ กรุ๊ป.
- Babladelis, G. (1984). *The study of personality*. New York: Rinehart and Winston.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social intellectual theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Brandshaw, P. (1981). *The management of self-esteem: How people can feel good about themselves and better about their organization*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Brook, R. B. (1992). Self-esteem during the school year. *Pediatric Clinics of North America*, 39(3).
- Burke, H. M. Jr., & Steffire, B. (1979). *Theories of counseling* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Chess, S., & Thomas, A. (1987). *Know your child*. New York: Basic Book.
- Coopersmith, S. (1971). *Studies in self-esteem: Contemporary psychology*. San Francisco: W. H. Freeman.

-
- Coopersmith, S. (1981). *The antecedents of self-esteem*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Coopersmith, S. (1984). *SEL: Self-esteem inventories*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Goleman, D. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York: Bantam Books.
- Hamachek, D. E. (1978). *Encounters with the self* (2nd ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Rogers, C. R. (1951). *Client-centered therapy* (2015 ed.). Great Britain: Robinson Publishing.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.62

Social Skills, Quality of Life, Mental Health, and Related Factors of First-Year Undergraduate Students at Chulalongkorn University During the Current New Normal

Kanawat Pinradub^{1*}, Jirada Prasartpornsirichoke²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author:*

1. กณวรรณ ปิ่นประดับ*

Kanawat Pinradub

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Thailand.

Email: 6570001130@student.chula.ac.th

2. จิรดา ประสาทพรศิริโชค

Jirada Prasartpornsirichoke

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Thailand.

Email: jirada.pr@chula.ac.th

Keywords:

First-Year Undergraduate Student; Mental Health; New Normal; Quality Of Life; Social Skills

Article history:

Received: 17/02/2024

Revised: 23/04/2024

Accepted: 07/07/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Pinradub, K. & Prasartpornsirichoke, S. (2024). Social Skills, Quality of Life, Mental Health, and Related Factors of First-Year Undergraduate Students at Chulalongkorn University During the Current New Normal. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 513-525.

ABSTRACT

Objectives: Investigate the social skills, quality of life, and mental health, of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University after the COVID-19 pandemic was resolved in 2022

Methods: This cross-sectional study included 411 first-year undergraduate students from 18 faculties studying in academic year 2023 at Chulalongkorn University. The presence social skills, quality of life and mental health state including depression anxiety and stress were assessed using the Social Behavior Scale, World Health Organization Quality of Life Brief – Thai (WHOQOL-BREF-THAI) and Depression Anxiety Stress Scales 21 (DASS21).

Results: There were no significant differences in gender, hometown, several sources of income, and accommodation differences in social skills, quality of life and mental health. There was no significant linear correlation between revenue, and expenses in the social skills, quality of life and mental health.

Conclusion: Most of the participants not only had an average level of social skills and quality of life, but also had normal depression, anxiety, and stress. The author suggests that a further study of the other effects of living in the current new normal should be conducted, to gain a deeper insight of how living in the current new normal affects a college student.

Introduction

It has been several years since the beginning of Coronavirus disease 2019 or the COVID-19 outbreak at the end of 2019. In Thailand, the Ministry of Public Health announced an Emergency Decree on Public Administration in an Emergency Situation in all areas of the Kingdom of Thailand from 26 March 2020 in order to prevent the spreading of COVID-19 disease. This emergency decree issued a regulation for general public and guideline for government agencies to follow. such as wearing a face mask while in public, working or studying from home and social distancing etc. Disease prevention measures changed the way of life and turned it into the new way of life, called 'New Normal' (Parichat Phumkhachorn & Pongsak Rattanachaikunsopon, 2020).

The effects of the new normal on college students have been studied several times. Ramirez-Contreras, Zerón-Rugério and Izquierdo-Pulido studied the impact of the 'new normal' on daily sleep and eating routines in undergraduate students from the University of Barcelona (Barcelona, Spain); the results indicated that the 'new normal' had a positive impact on daily sleep and eating routines (Ramírez-Contreras, Zerón-Rugério, & Izquierdo-Pulido, 2022). The next study, Distor, Cabello, and Tus studied the relationship between social media usage and sleep quality in the 'new normal' among new college students from higher educational institutions in the Philippines, the findings revealed that in the 'new normal', social media usage affects the quality of the freshman college students (Distor, Cabello, & Tus, 2022). Furthermore, VanRoo, Norvilitis, Reid and O'Quin investigated motivation, sense of purpose, academic adjustment, grit and responses to COVID 19 related stress among college students from Buffalo State University, United States of America under the 'new normal' during the COVID-19 pandemic, Results suggested that the motivation of college stayed steady throughout the pandemic, while sense of purpose, academic adjustment and grit fluctuate during the pandemic, and responses to COVID 19 related-stress have differed overtime due to the high level of stress and anxiety related to COVID-19 (VanRoo, et al., 2023). And Nawin Promjisa and Tongrak Jitbantao studied the well-being of college students at dormitories in Chiang Rai Rajabhat University under the 'new normal' during COVID-19 era, results indicated that during COVID-19 pandemic, college students' well-being were in normal high levels in all dimensions which cognitive well-being has the highest score (Nawin Promjisa & Tongrak Jitbantao, 2022).

According to previous studies, the study on social skills, quality of life, mental health and the associated factors of social skills, quality of life, and mental health of first-year undergraduate students at Thai university after passing the COVID-19 pandemic is still limited in the literature. Therefore, this study aims to investigate social skills, quality of life, mental health status, and associated factors of social skills, quality, and mental of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University after passing the COVID-19 pandemic or in the new normal stage. The results may provide a better understanding of social skills, quality of life, mental health, and how living in the current new normal affects undergraduate students at Chulalongkorn University.

Literature Review and Theoretical Framework

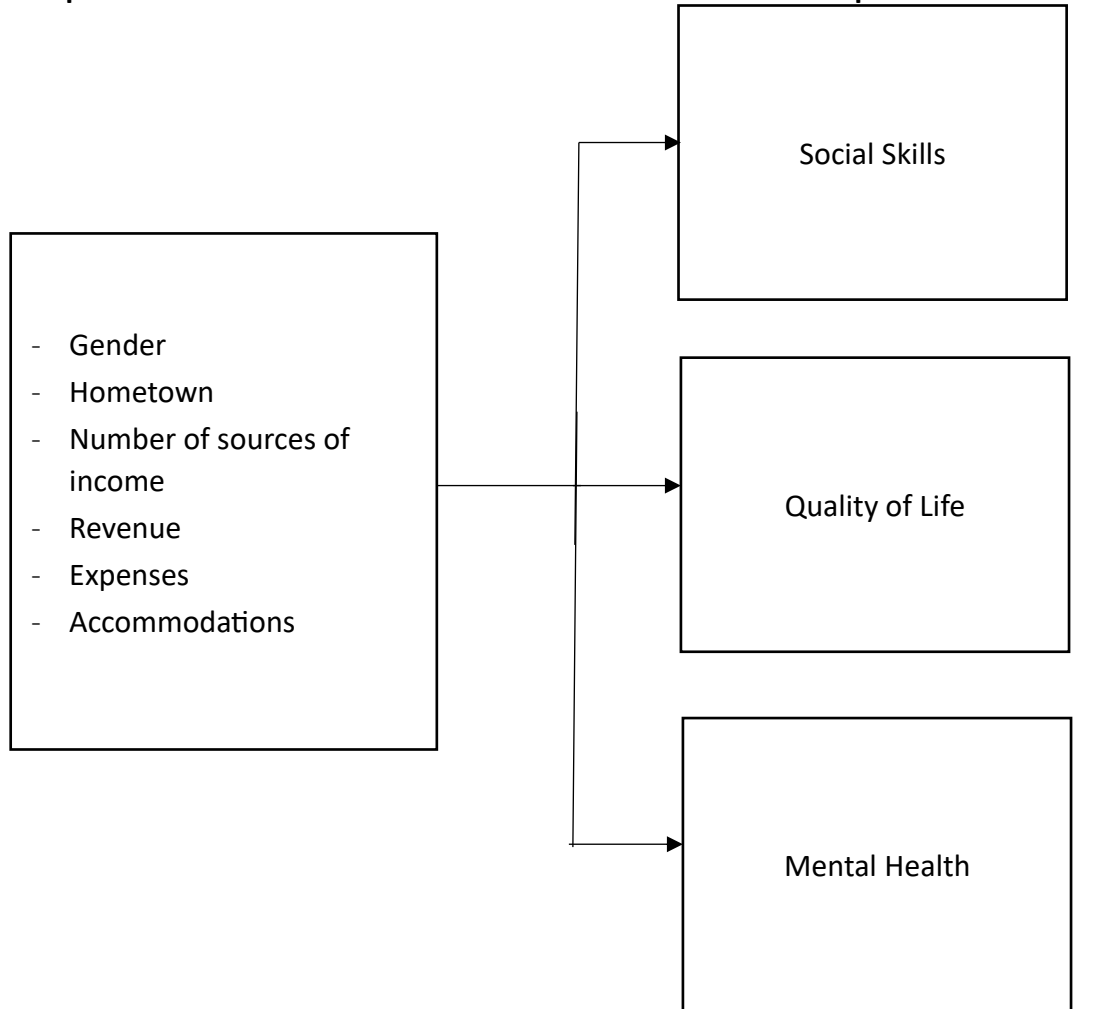
Literature Review

Department of Mental Health has defined the definition of 'New Normal' as an era of changes in society, environment, family, and personal behavior due to an emerging of COVID-19 pandemic in order to be able to live under the COVID-19 outbreak which can be divided into 4 aspects: 1. Technology and Internet aspect, individuals will use technology and internet in daily life more than before both for work and education, such as working from home, online learning, and purchasing products online or conducting an online transaction. 2. Social distancing aspect, individuals will pay more attention to reducing interpersonal interactions with others, such as avoiding going to public places, doing their activities at home more often and using technology as an instrument for communication. 3. Health caring aspect, individuals will take care of their health and hygiene, such as wearing a face mask and using an alcohol gel to wash their hands more often. And 4. Life balancing aspect, individuals will adjust their life balance, such as personal life, work, study, and reducing interactions with others in society (Department of Mental Health, 2020).

Kriengsak Chareonwongsak has defined the definition of 'Social skill' as a set of skills that aim to create positive relationships between individuals in society, including communication skills, speaking, listening, working with others, and understating social situations or the rules and regulations in society. (Kriengsak Chareonwongsak, 2008).

World Health Organization has defined the definition of 'Quality of life' as individual's perceiving their quality of life or their living conditions which each individual has their own unique quality of life due to their social context such as culture, social norms, and personal standards. And quality of life can be divided into 4 dimensions; 1. physical health dimension, 2. mental health dimension, 3. social relationship dimension, and 4. environmental dimension (World Health Organization, 2012).

Department of Psychiatry, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University has defined the definition of 'Mental Health' as a mental state of individual which can be changed all the time due to their environment, such as economics, society, science, and technology. Person with a healthy mental health is someone who can happily adapt to society and environment, and be able to reasonably and flexibly adapt to the situation (Department of Psychiatry, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, 2014).

Theoretical Framework**Independent variables****Objectives**

Investigate the social skills, quality of life, and mental health, of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University after the COVID-19 pandemic was resolved in 2022

Research Methodology**Population**

This cross-sectional study included first-year undergraduate students at Chulalongkorn University from these 18 faculties (engineering, arts, science, political science, architecture, commerce and accountancy, education, communication arts, economics, medicine, veterinary medicine, dentistry, pharmacy, law, allied health science, psychology, sports science, and

school of agricultural resources). Students who met all of the following criteria were included: (1) having the Thai nationality; (2) having status of first-year undergraduate student at Chulalongkorn University; and, (3) currently living in the current new normal during the study period. Students who met these following criteria were excluded: (1) unwilling to participate in the study; and (2) Cannot communicate in Thai language, such as cannot read, write and / or understand the Thai language.

Measurement

The presence of social skills were assessed using the Social Behavior Scale, created by Kullaphat Yingdumnoon There are 36 items, and each item is scored using a five Likert scale, with a 1 indicating the lowest level of agreement and a 5 indicating the highest level of agreement. The highest achievable number of points is 180. Persons scoring 77 to 122 are regarded as having low social skills, 123 to 154 are regarded as having average social skills, and 155 to 180 are regarded as having high social skills. The reliability and validity of Social Behavior Scale are 0.96, and 1.00 (Kullaphat Yingdumnoon, 2018).

The presence of quality of life were assessed using the World Health Organization Quality of Life Brief – Thai (WHOQOL-BREF-THAI), developed from the World Health Organization Quality of Life Brief by Suwat Mahatnirankul et al. There are 26 items, and the items were separated into two groups, the group of questions with positive meaning (23 items) and the group of questions with negative meaning (3 items). Each item of the group of questions with positive meaning is scored using a five Likert scale, with a 5 indicating the lowest level of agreement and a 1 indicating the highest level of agreement, and each item of group of questions with negative meaning is scored using a five Likert scale, with a 1 indicating the lowest level of agreement and a 5 indicating the highest level of agreement. The highest achievable number of points is 130. Persons scoring 26 to 60 are considered to have a poor quality of life, 61 to 95 are considered to have an average quality of life, and 96 to 130 are considered to have an excellent quality of life. The reliability and validity of WHOQOL-BREF-THAI are 0.65, and 0.84 (Department of Mental Health, 2016).

Mental health was divided into three aspects, depression, anxiety, and stress. The presence and level of depression, anxiety, and stress were assessed using the Depression Anxiety Stress Scales 21 (DASS21), translated by Sukanlaya Sawang et al. and modified by Nuttorn Pityaratstian, and Napakkawat Buathong. There are 21 items total, and there are 7 items for each of the three aspects. Each item of each aspect is scored using a 4 point Likert scale (0 – 3). The highest achievable number of points is 21 for depression, anxiety, and stress. For the depression aspect, persons scoring 0 to 4 are considered to have normal depression, 5 to 6 are considered to have mild depression, 7 to 10 are considered to have moderate depression, 11 to 13 are considered to have severe depression, and 14+ are considered to have extremely severe depression. For the anxiety aspect, persons scoring 0 to 3 are considered to have normal anxiety, 4 to 5 are considered to have mild anxiety, 6 to 7 are considered to have moderate anxiety, 8 to 9 are considered to have severe anxiety, and 10+ are considered to have extremely severe anxiety. For the stress aspect, persons scoring 0 to 7 are considered to have normal stress, 8 to 9 are considered to have mild stress, 10 to 12 are considered to have moderate stress, 13 to 16 are considered to have severe stress, and 17+ are considered to have extremely severe stress. The reliability of each aspect of DASS21

(depression, anxiety, and stress) are 0.82, 0.78, and 0.69 (Master of Science Program in Mental Health Faculty of Medicine Chulalongkorn University, 2011).

Procedure

After receiving the certificate of approval from the Institutional Review Board, Faculty of Medicine, Chulalongkorn; (IRB no. 0273/66), written informed consent was obtained from all participants. Participants were asked to complete a self-assessment questionnaire which complied with (1) personal data questionnaire; (2) Social behavior scale; (3) World Health Organization Quality of Life Brief – Thai (WHOQOL-BREF-THAI); and (4) Depression Anxiety Stress Scales 21 (DASS21). The samples in this study were sampling from 18 faculties of Chulalongkorn University using stratified sampling technique.

Statistical analysis

Descriptive analysis of all data was performed and reported as number, percentage, means, and standard deviation (SD). The independent T-test was used to compare two sample means of Gender, Hometown, and a number of income sources, to determine if the samples are different from each other in terms of social skills, quality of life, and mental health, while Pearson correlation was used to measure linear correlation between the revenue, and expenses with social skills, quality of life, and mental health, and one-way ANOVA was used to analyze the different between the means of the accommodations of three different participants in social skills, quality of life, and mental health. The author conducted all analyzes using IBM SPSS Statistic version 29.0 and considered that $P < 0.05$ to be statistically significant. All data generated or analyzed during this study are included in this published.

Results

The study was conducted between January 2023 to January 2024, and in total, there were 411 individuals participated subjects enrolled in this study. Most participants were female (63.5%) (male, 36.5%). The age of participants varied from 17 to 23 years old, and most of participants lived in Bangkok Metropolitan Region (51.2%), while others lived in the province (48.8%). Among the participants, their revenue varied from 0฿ to 50,000฿, with a mean of 9,337.9฿ and a standard deviation (SD) of 5,492.4฿, and their expenses varied from 600฿ to 40,000฿, with a mean of 7,899.9฿ and a SD of 4,841.8฿. Most participants have only one source of income (81.3%), and others have more than one source of income (18.7%). Most participants lived with their parents/family (46.7%), while others lived alone (27%), or lived with their colleagues (26.3%).

For participants' living in the current new normal, most of the participants took an online learning 1 or 2 days a week (72.0%), watched movies or listen to the music via an online platforms more than 3 days a week (81.3%), shopped or made financial transactions via an online platforms more than 3 days a week (50.4%), made social distancing 1 or 2 days a week (65.0%), and wore medical mask in public 1 or 2 days a week (42.3%)

The study reported that most of the participants have an average level of Social skills (49.6%) with a mean of 150.79 and a SD of 16.27, while having a high social skills was reported to be the second highest percentage of level of social skills (45.0%), and having low social skills was reported to be the lowest percentage of level of social skills (5.4%). In terms of Quality of life, most of participants have an average quality of life (54.5%) with a mean of 93.64 and a SD of 12.39, while having a good quality of life was reported to be the second highest percentage of level of quality of life (45.3%), and having a low quality of life was reported to be the lowest percentage of level of quality of life (0.2%). And in terms of Mental health, for Depression aspect, most of participants have a normal depression (52.3%) with a mean of 5.35 and a SD of 4.43, while the second highest percentage of level of is moderate depression (20.2%), the third highest percentage of level of depression is mild depression (15.3%), the fourth highest percentage of level of depression is severe depression (7.1%), and the lowest percentage of level of depression is extremely severe depression (5.1%). For Anxiety aspect, most of participants have a normal anxiety (26.5%) with a mean of 6.45 and a SD of 4.08, the second highest percentage of level of anxiety is extremely severe anxiety (20.9%), the third highest percentage of level of anxiety is moderate anxiety (20.2), the fourth highest percentage of level of anxiety is mild anxiety (18.7%), and the lowest percentage of level of anxiety is severe anxiety (13.6%), and for Stress aspect, most of the participants have a normal stress (59.9%) with a mean of 6.68 and a SD of 4.32, the second highest percentage of level of stress is mild anxiety (19.2%), the third highest percentage of level of stress is moderate anxiety (11.4%), the fourth highest percentage of level of stress is severe stress (6.6%), and the lowest percentage of level of stress is extremely severe stress (2.9%).

Table 1 and Table 2 present the results of the analysis of the differences between the means of gender, hometown, and a number of sources of income in terms of social skills, quality of life, and mental health. There were no significant differences in gender, hometown, and several sources of income differences in social skills, quality of life, and mental health. **Table 3** presents the result of the analysis of the linear relationship between participants' income and expenses with social skills, quality of life, and mental health. There was no significant linear correlation between revenue and expenses in the social skills, quality of life, and mental health. **Table 4 and Table 5** present the results of the analysis of the differences between the means of accommodations on social skills, quality of life, and mental health. There were no significant differences in accommodation differences in social skills, quality of life, and mental health.

Table 1 The differences between the means of gender, hometown, and a number of sources of income in terms of social skills and quality of life analysis.

	N	Social Skills			Quality of Life		
		Mean	S.D.	p value	Mean	S.D.	p value
Gender							
Male	150	149.02	17.41	.094	94.47	12.16	.309
Female	261	151.81	15.52		93.17	12.52	
Hometown							
Bangkok Metropolitan	210	149.80	17.27	.201	93.48	12.34	.776
Region Province	200	151.86	15.16		93.82	12.51	

Number of sources of income		Social Skills			Quality of Life		
	N	Mean	S.D.	<i>p</i> value	Mean	S.D.	<i>p</i> value
One source of income	334	150.45	16.55	.377	94.01	12.53	.215
More than one source of income	77	152.27	15.05		92.06	11.72	

Data were reported with a 95% confidence interval.

Table 2 The differences between the means of gender, hometown, and a number of sources of income in terms of mental health analysis.

		Depression			Anxiety			Stress		
	N	Mean	S.D.	<i>p</i> value	Mean	S.D.	<i>p</i> value	Mean	S.D.	<i>p</i> value
Gender										
Male	150	5.59	4.75	.413	6.21	4.30	.379	6.59	4.45	.737
Female	261	5.21	4.24		6.58	3.96		6.74	4.25	
Hometown										
Bangkok, Thailand	210	5.45	4.65	.604	6.51	4.06	.740	6.70	4.38	.898
Region	200	5.22	4.21		6.38	4.13		6.64	4.27	
Province										
Number of sources of income										
One source of income	334	5.39	4.50	.691	6.40	4.10	.588	6.63	4.36	.629
More than one source of income	77	5.17	4.15		6.68	4.34		6.90	4.19	

Data were reported with a 95% confidence interval.

Table 3 The linear relationship between participant revenue, and expenses with social skills, quality of life, and mental health.

	The correlation coefficient (<i>r</i>)				
	Social Skills	Quality of Life	Depression	Anxiety	Stress
Revenue	.060	.054	-.058	-.064	-.039
Expenses	.086	.048	-.090	-.018	-.027
	<i>p</i> value				
	Social Skills	Quality of Life	Depression	Anxiety	Stress
Revenue	.228	.277	.245	.200	.438
Expenses	.084	.339	.071	.717	.594

Data were reported with a 95% confidence interval.

Table 4 Differences between the means of accommodations of participants in social skills and quality of life analysis.

	N	Social Skills			Quality of Life		
		Mean	S.D.	<i>p value</i>	Mean	S.D.	<i>p value</i>
Accommodations							
Lived alone	111	151.02	17.46	.643	95.26	12.13	.215
Lived with their parents/family	192	150.06	16.24		93.42	12.20	
Lived with their colleagues	108	151.87	15.11		92.38	12.93	

Data were reported with a 95% confidence interval.

Table 5 Differences between the means of accommodations of participants in mental health analysis.

	N	Depression			Anxiety			Stress		
		Mean	S.D.	<i>p value</i>	Mean	S.D.	<i>p value</i>	Mean	S.D.	<i>P value</i>
Accommodations										
Lived alone	111	5.26	4.38	.906	6.28	4.15	.753	6.34	4.21	.609
Lived with their parents/family	192	5.31	4.62		6.41	4.01		6.76	4.41	
Lived with their colleagues	108	5.51	4.17		6.69	4.17		6.89	4.30	

Data were reported with a 95% confidence interval

Discussion of Results

This study represented the current mental health of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University, and showed that most of the participants had an average level of depression, anxiety, and stress, the author hypothesized that living in the current new normal would affect their social skills, quality of life, and mental health. But the results revealed that there were no significant relationships between living in the current new normal, social skills, quality of life, and mental health of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University.

According to the findings of this study, living in the current new normal does not have a significant relationship with their social skills which corresponds to the findings of Mahamid and Bdier, they examined the relationship between social skills, resilience, and grief among the college students from Palestinian university in Palestine, the results revealed that most of the participants had average social skills and social skills were positively correlated with resilience, and negatively correlated with grief (Mahamid & Bdier, 2020). And the results in this study correspond to the finding of Elfajri and Tiarina, they studied one of the social skills such as speaking ability among grade 8 students using a role-play technique in 'new normal' era, the results revealed that the participants had an average speaking ability (Elfajri & Tiarina, 2022).

For aspects of quality of life, the results revealed that living in the current new normal has no significant relationship with their quality of life, which corresponds to the findings of

Pathavee Waewwab, Wirichada Pan-ngum, Sukhontha Siri, Bhophkrit Bhopdhornangkul & Wiriya Mahikul, they assessed the knowledge, attitudes, and practices regarding 'new normal' guidelines and quality of life among Thai people during the COVID-19 outbreak, the results revealed that most participants had a high QOL score (with a mean of 96.97 and a SD of 14.18) and the factors with QOL are attitudes and practices regarding 'new normal' guidelines during the COVID-19 outbreak (Pathavee Waewwab, et al., 2022). And the results in this study correspond to the findings of Krueakaew Tiaprapong et al., they studied the impact of COVID-19 awareness on the wellness of Thai health professionals, the results revealed that most of the participants had an average quality of life and the quality of life were affected by the attitude and knowledge of COVID-19 awareness during the 'new normal' (Krueakaew Tiaprapong, et al., 2021).

For mental health divided into three aspects (depression, anxiety, and stress), depression aspects, living in the current new normal does not have a significant relationship with their depression which corresponds to the findings of Yu et al., they investigated the prevalence of depressive symptoms and associated factors in college students in Wuhan, China after a long quarantine time and online learning at home, the results revealed that a total of 1,486 participants (15.8%) had moderate to severe depressive symptoms and the factors that independently associated with the higher risk of depressive symptoms are the experience of being quarantined for observation or treatment, family members or friends dying of COVID-19, rarely or never seeking help from others, fewer supportive relatives or friends, less support from family in the past month, a worse relationship with parents at home, a longer time spent daily on electronic devices except for online learning, and feeling anxious in the face of returning to school (Yu, et al., 2021). And the results in this study correspond to Jhoselle Tus's findings, he evaluated a mental health included depression, anxiety, and stress among high school students from the public and private schools in Bulacan, Philippines, midst the new normal of education employed, the results revealed that most of the participants had moderate to extremely severe levels of depression, anxiety, and stress, and there was no significant relationship between high negative mental health symptoms and academic performance (Tus, 2021).

For anxiety aspects, living in the current new normal does not have a significant relationship with their anxiety and there were no significant differences in gender in the anxiety aspect, which inconsistent with the findings of Ekasari et al., they studied level of anxiety among university students from UIN Alauddin Makassar, the results revealed that the gender variable has a significant correlation with the level of anxiety (Ekasari, et al., 2021). And the results in this study are also inconsistent with the findings of Puswiartika, Ratu, Misnah, Munifah and Silalahi, they studied the anxiety profile of students of Tadulako University, Indonesia, the results revealed that students had high anxiety during the COVID-19 pandemic (Puswiartika, et al., 2021).

And in term of stress aspects, living in the new normal has no significant relationship with stress which corresponds to the findings of Singh, Pandey, Datta and Batra, they compared the stress, internet use, substance use, and coping among adolescents, young adults, and middle-aged adults amid India's 'new normal' era, the results revealed that most of the participants had low to moderate stress (Singh, et al., 2021). And the results in this study correspond to the findings of Widyanita, Rosyad and Iskanto, they studied the correlation between sex, age, education level and the anxiety level, stress, and spirituality during the new

normal of the COVID-19 pandemic. The results revealed that there was no correlation between gender and stress (Widyanita, et al., 2022).

Limitations of this study be mentioned. First, the data from the faculty of fine and applied arts at Chulalongkorn University were not collected in this study due to the inappropriate environment of the faculty to collecting data with their first-year undergraduate students, therefore, the results of this study can't completely represent all first-year undergraduate students at Chulalongkorn University. Second, this study used a limited sample size from each of the faculty and only collected data from first-year undergraduate students at Chulalongkorn University, so the results from this study cannot represent all the first-year undergraduate students from other universities in Thailand. Furthermore, the information about living in the current new normal of participants was not used as an independent variable to measure the relationship between living in the current new normal, social skills, quality of life, and mental health because it was used as an including criteria in this study, which might provide a better insights to comprehend the relationship between living in the current new normal, social skills, quality of life, and mental health of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University.

Conclusions

This study investigated social skills, quality of life, mental health, and the relationship between living in the current new normal, social skills, quality of life, and mental health of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University. The results revealed that most of the participants had an average level of social skills, an average quality of life, a normal depression, anxiety, and stress. For the relationship between living in the current new normal, social skills, quality of life, and mental health, there were no significant differences in sex, hometown, number of sources of income and accommodation differences in social skills, quality of life and mental health, and there was no significant linear correlation between revenue, and expenses in the social skills, quality of life, and mental health.

Recommendations

This study recommends a further study on the new effects of living in the current new normal, besides how it affected social skills, quality of life, and mental health of first-year undergraduate students at Chulalongkorn University. Futures studies can provide a deeper insight into the other effects of living in the current new normal.

References

- Chareonwongsak, K. (2008). "Social Skill" the fundamental of peaceful coexist. Retrieved 06 January 2024, from <https://www.kriengsak.com/node/1288>.
- Department of Mental Health. (2016). World Health Organization Quality of Life Brief Version Thai. Retrieved 18 December 2023, from <https://dmh.go.th/test/whoqol/>.
- Department of Metal Health. (2020). New Normal. Retrieved 01 January 2024, from <https://dmh.go.th/news/view.asp?id=2288>.
- Department of Psychiatry, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University. (2014). Mental Health. Retrieved 11 January 2024, from <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general/06062014>.
- Distor, J. M., Cabello, C., & Tus, J. (2022). Social Media Usage and Sleep Quality Among Freshmen College Students in the New Normal. *Special Education*, 2(43), 2030-2046.
- Ekasari, R., Widiastuty, L., Wijaya, D. R., Arranury, Z., Karini, T. A., & Ahmad, A. (2022). Level Of Anxiety Among College Students During COVID-19 Pandemic. *INTEREST: Jurnal Ilmu Kesehatan*, 10(2), 188-197.
- Elfajri, F., & Tiarina, Y. (2022). An Analysis of Students' Speaking Skill through Role-play Technique in New Normal Era at SMPN 13 Padang. *Journal of English Language Teaching*, 11(4), 328-335.
- Krueakaew, T., Sirikul, A., Krajangmek, C., Duangthongkul, N., Pandam, N., & Piya-amornphan, N. (2021). Awareness of COVID-19 influences on the wellness of Thai health professional students: An ambulatory assessment during the early "new normal" informing policy. *PLoS ONE*, 16(6), 1-13.
- Kullaphat, Y. (2018). Prosocial behaviors development using a cognitive behavior integrated modification program: an event-related potential study. Burapha University.
- Mahamid, F., & Bdier, D. (2020). The Association Between Social Skills, Grief and Resilience among Palestinian University Students Throughout the Coronavirus (COVID-19) Pandemic in Palestine. *Journal of Concurrent Disorders*, 2(3), 8-23.
- Master of Science Program in Mental Health, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University. (2011). Mental Health - Depression Anxiety Stress Scales (DASS-21). Retrieved 18 December 2023, from <http://www.cumentalhealth.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539909324>.
- Parichat, P., & Pongsak, R. (2020). Coronaviruses Biological disasters from SARS and MERS to COVID-19. *Journal of Science & Technology MSU*, 36(6), 595-604.
- Pathavee, W., Pan-ngum, W., Siri, S., Bhopdhornangkul, B., & Mahikul, W. Knowledge, Attitudes, and Practices Regarding "New Normal" Guidelines and Quality of Life Among Thai People During the COVID-19 Outbreak: An Online Cross-Sectional Survey. *Frontiers in Public Health*, 10, 1-14.
- Promjisa, N., & Jitbantao, T. (2022). Well-Being Of College Students In Dormitories Under The 'New Normal' In COVID-19 Era. *Journal of Positive School Psychology*, 6(6), 4349-4356.

- Puswiartika, D., Ratu, B., Misnah, Munifah, & Silalahi, M. F. Anxiety Profile of College Students during COVID-19 Pandemic: Descriptive and Comparative Study. *EAI*, 1-9.
- Ramírez-Contreras, C., Zerón-Rugério, M. F., & Izquierdo-Pulido, M. (2022). Life before and after COVID-19: The 'New Normal' Benefits the Regularity of Daily Sleep and Eating Routines among College Students. *Nutrients*, 14(351), 1-11.
- Singh, S., Pandey, N. M., Datta, M., & Batra, S. (2022). Stress, internet use, substance use and coping among adolescents, young-adults and middle-age adults amid the 'new normal' pandemic era. *Clinical Epidemiology and Global Health*, 12, 1-8.
- Tus, J. Amidst COVID-19 Pandemic: Depression, Anxiety, Stress, and Academic Performance of the Students in the New Normal of Education in the Philippines. *Online International Conference on Multidisciplinary Research and Development*, 1-13.
- VanRoo, C., Norvilitis, J. M., Reid, H. M., & O'Quin, K. (2023). The New Normal: Amotivation, Sense of Purpose, and Associated Factors Among College Students During the COVID-19 Pandemic. *Psychology Reports*, 0(0), 1-17.
- Widyanita, F., Rosyad, Y. S., & Iskanto, B. (2022). The correlation between the gender, age, education level and the anxiety, stress and spirituality levels during the new normal time of the covid-19 pandemic. *Informasi*.
- World Health Organization. (2012). WHOQOL: Measuring Quality of Life. Retrieved 06 January 2023, from <https://www.who.int/tools/whoqol>.
- Yu, J., Yang, Z., Wu, Y., Ge, M., Tang, X., & Jiang, H. Prevalence of and Factors Associated With Depressive Symptoms Among College Students in Wuhan, China During the Normalization Stage of COVID-19 Prevention and Control. *Frontiers in Psychiatry*, 12, 1-10.

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.63

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century
Influencing of Primary School Effectiveness

Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3

วิยะดา เอียดไสย^{1*}, บุญส่ง ทองเอียง², สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี³Wiyada Aiedsai^{1*}, Boonsong Thongiang², Supattara Pusitrattanavalee³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. วิยะดา เอียดไสย*

Wiyada Aiedsai

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University
Srithammasokkaraj Campus, Thailand
Email: wiyada8303@gmail.com

2. บุญส่ง ทองเอียง

Boonsong Thongiang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University
Srithammasokkaraj Campus, Thailand
Email: bstong9@gmail.com

3. สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

Supattara Pusitrattanavalee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University
Srithammasokkaraj Campus, Thailand
Email: wiyada8303@gmail.com

คำสำคัญ

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21; ประสิทธิภาพ
โรงเรียนประถมศึกษา

Keywords:

Administrative Skills In The 21st
Century; Elementary School
Effectiveness

ABSTRACT

This thesis has the following objectives: 1) study the 21st century school administrators' skill level Primary School Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3. 2) study the level of Influencing of Primary School Effectiveness Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3. 3) To study the relationship between Administrative Skills of School Administrators In The 21st century Primary School Effectiveness Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3. 4) study and research the predictors Administrative Skills of School Administrators In The 21st century Primary School Effectiveness Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3. The population were school teacher under Nakhon Si Thammarat primary educational service area office 3, the samples were about 306 persons, The tool used for data collection is a closed - ended questionnaire which analyzes the data intensively. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation, Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows

1. Analysis results regarding Administrative Skills of School Administrators in The 21st Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3 was height level.

2. Analysis results regarding Both overall and each aspect showed the effectiveness of Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3 was height level.

Article history:

Received: 21/05/2024

Revised: 25/06/2024

Accepted: 30/07/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Aiedsai et al. (2024). Administrative Skills of School Administrators in the 21st Century Influencing of Primary School Effectiveness Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 526-536.

3. Analysis results regarding the relationship between the skills of school administrators in the 21st century and the effectiveness of Nakhon Si Thammarat Primary Education Service Area office 3 was height level and statistically significant correlation at the .001 ($r=.729$).

4. Administrative Skills of School Administrators 2 parts can jointly predict the effectiveness of primary schools that is technical skills and Interpersonal skills Statistically significant at .001 Get the percentage 56.9 ($R^2 = .569$) The prediction equation can be written in terms of raw scores as follows.

$$\hat{Y} = 1.887 + .478 (X_5) + .163 (X_4)$$

The prediction equation in standard score form is as follows.

$$\hat{Z} = .611(X_5) + .188(X_4)$$

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 4) ศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 จำนวน จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และ การหาค่าถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก
3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .729$)
4. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถร่วมกัน

ทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยสามารถทำนายได้ร้อยละ 56.9 ($R^2 = .569$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.887 + .478 (X5) + .163 (X4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = .611(X5) + .188(X4)$$

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านสังคม ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง และด้านเทคโนโลยี มีสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในยุคปัจจุบัน เมื่อโครงสร้างของสังคมเปลี่ยนไป ทำให้การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญกับการพัฒนาประเทศในทุกด้านให้มีความเจริญก้าวหน้าทันกับกระแสโลกในยุคปัจจุบัน จากการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วนี้ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งสถานศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สถานศึกษาต้องการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีและมีประสิทธิภาพ ต้องรู้จักเรียนรู้ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้มีคุณภาพ มีการบริหารงานที่ทันสมัย เหมาะสม ซึ่งการบริหารให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้นั้นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารที่ดี มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจในหลักการของการบริหาร สามารถขับเคลื่อนภาคส่วนอื่น ๆ ให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงและปรับเปลี่ยนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพ (ศรีบุญญา น้อยพินาย, 2562)

ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับตัวให้เป็นผู้บริหารที่มีทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการนำเอาทรัพยากรปัจจัยทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและการบริหารโรงเรียนได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียนอย่างที่สุด (สุพัตรา ผลประสาธ, 2566, หน้า 4) การบริหารงานในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน และการที่ผู้บริหารจะบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลได้นั้น ทักษะการบริหารก็ถือเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารที่ควรจะมี ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนใน ศตวรรษที่ 21 นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ความทันสมัยในเรื่องเทคโนโลยี มีความสามารถในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ มีความสามารถในการวางแผนกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ มีการพัฒนาทักษะของตนเองเพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, 2564)

ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กร เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี ซึ่งผลสำเร็จของการจัดการศึกษาที่เกิดจาก ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำงาน ร่วมกันนั้นเป็นภาพความสำเร็จที่ปรากฏจริงในโรงเรียน ทำให้นักเรียนมี

ความใฝ่รู้ แสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งด้านการบริหารและการเรียนการสอน จนบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ตลอดจนการอำนวยความสะดวกตามขอบข่ายงานเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ (อิศรา หาญรักษ์, 2563)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงและหาตัวชี้วัดให้ได้ว่า อะไรบ้างที่ผู้บริหารควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบรายละเอียด เพื่อตรวจสอบการประเมินตนเอง ให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษามีคุณภาพดีมีประสิทธิผลที่เกิดจากการบริหารจริงที่สำคัญไปกว่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็งของปัจจัยเหล่านั้นมาวางแผนพัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งมีการประเมินประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ขวัญพิชชา มีแก้ว ,2562) นอกจากนี้ประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนกำหนดจนเกิดผลลัพธ์ที่ทำให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ ซึ่งได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน มีการบริหารจัดการที่สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (คณิน คำแพง , 2563) โดยประสิทธิผลโรงเรียนเป็น ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหาร เพราะความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ ประสิทธิภาพโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนใน ศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีทักษะในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถสร้างใจ ชื่นนำ ใน รูปแบบต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชายินดี เต็มใจ และมีความกระตือรือร้นหรือร่วม ดำเนินงานอย่างเต็มใจและเต็มที่ต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถ รู้จักบทบาทหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อจะได้บริหาร จัดการ ปรับปรุงคุณภาพผลการปฏิบัติงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
4. เพื่อศึกษาค้นคว้าตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ทักษะการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,513 คน จาก 221 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 306 คน จากการกำหนดขนาดตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากรายชื่อโรงเรียน แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับฉลาก จากรายชื่อครูของแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีส่วนประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับจำนวน 38 ข้อคำถาม

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับจำนวน 26 ข้อคำถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่า ค่า IOC มีค่า 0.66 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ .988

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือทักษะด้านเทคนิควิธี ส่วนทักษะด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในการทำงานของ

ครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ในทางบวกระดับสูง ($r = .729$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ทุกคู่มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างมาก ($r = .230 - .795$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ผลการวิเคราะห์หัดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ทักษะด้านเทคนิควิธี (X_5) และ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_4) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรที่มีต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาได้ร้อยละ 56.9 ($R^2 = .569$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.30

อภิปรายผล

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1) ทักษะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ให้ข่าวสารที่ถูกต้อง มีความสามารถในการด้านภาษาอังกฤษ เบื้องต้น เจริญต่อตรง โน้มน้าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นทีมสามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพร รอดไพบุลย์ (2565, หน้า 8) ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก

1.2) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ในการวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงาน และระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนนำไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารนั้นสามารถกำหนดภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ และสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษานำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้กับการบริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2562, หน้า 6-8) ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัย

พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมาก

1.3) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการสื่อสารการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมสู่ชุมชน มีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างชุมชนออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนางานองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 56-57) ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

1.4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจในความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมและวัฒนธรรมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอาศัยดีกับผู้ร่วมงานทุกระดับ ยอมรับนับถือให้เกียรติซึ่งกันและกันเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะสมาชิกของกลุ่ม มีผลทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจและโน้มน้าวให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นแก่บุคคลรอบข้างในการปฏิบัติงาน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณิสา แพทย์พิพัฒน์ (2564, หน้า 5-6) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.5) ทักษะด้านเทคนิควิธีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถในการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการบริหาร การบริหารจัดการ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ให้เกิดความคล่องตัวและชำนาญ การใช้ทรัพยากรบริหารการเงิน การใช้เทคโนโลยี และการทำงาน รวมถึงการปฏิบัติงานหน้าที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของมลฤดี สวนดี (2565, หน้า 6) ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านเทคนิควิธี อยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นระดับความสำเร็จหรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ตามความสามารถของตนเอง ทั้งด้านผลผลิต และผลลัพธ์ของการดำเนินงานโดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นสำคัญและความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมีการใช้ทรัพยากรทางการ บริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุพงษ์ คำภูษา (2562, หน้า 23) ศึกษาเรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล การบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ ปรีชา (2566, หน้า 115) ที่ทำวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 อยู่ในระดับมาก

3. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสูง ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษาจะพัฒนาสูงตามขึ้นด้วย หรือกล่าวได้ว่าประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาเป็น ผลที่เกิดจากการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะการบริหารของผู้บริหารนั่นเอง ดังนั้นหากเราต้องการ พัฒนาประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อน ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญของผู้บริหารในการทำตามบทบาท หน้าที่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์การคิดวิเคราะห์คิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกทั้งยังมีการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ และสามารถใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้เหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมี ประสิทธิภาพมากที่สุด จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564, หน้า 66) ศึกษาเรื่อง ทักษะการ บริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา

4. ทักษะด้านเทคนิควิธี และ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลโรงเรียน ประถมศึกษา ได้ร้อยละ 57.2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ และทักษะที่สำคัญในการบริหารจัดการ สถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ทุกส่วนทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการวางแผนและรับผิดชอบงานร่วมกันมีเป้าหมายทิศทางเดียวกันร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันสร้างผลงานให้บรรลุ เป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาสามารถสนองต่อการ แข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงส่งผลให้ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จักรวาล สุขดี (2565, หน้า 123) พบว่า ตัวแปรที่ทำงานประสิทธิผลโรงเรียน ประถมศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.) **ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล** พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการจัดการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลนำมาพัฒนาองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้ทันสมัยอยู่เสมอ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานศึกษาให้ชุมชนวิธีการที่หลากหลาย และศึกษาเทคนิคกระบวนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) **ทักษะด้านการสื่อสาร** พบว่า ผู้บริหารมีวิธีการสื่อสารที่ทำให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาเกิดการรับรู้และมีปฏิริยาตอบสนองต่อกันทำให้เกิดความร่วมมือในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

3) **ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์** พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวิสัยทัศน์ และมีการปรับเปลี่ยนการทำงาน เพื่อให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และศึกษาค้นคว้าความรู้ระบบงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ควรพัฒนาองค์ความรู้และเน้นการลงมือปฏิบัติ ศึกษาเทคนิควิธี และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการบริหาร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษาอื่น เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาการนิเทศติดตามการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพราะการติดตามการบริหารงานจะทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการในสถานศึกษา ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

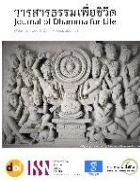
3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจในการแก้ปัญหา ไปทำการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. ค.ม. จันทบุรี:มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

- คณิน คำแพง. (2563). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น : โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและภาวะผู้นำแบบดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น :มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราวรรณ ปรีชา, สันติ อุณจะนำ และสร้อยญา แสงอัมพร. (2566). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วารสารวิจัยวิชาการ. 6(4) : 115-126.
- จักรวาล สุขดี . (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วารสารวิชาการ และวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 12(4) : 114– 126.
- นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ภาณุพงษ์ คำภูษา. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล การบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มณฑาทิพย์ นามนุ (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี.
- มลฤดี สวนดี. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศรัญญา น้อยพิมาย. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุนิสา แพทย์พิพัฒน์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- สุพัตรา ผลประสาท. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อิสรา หาญรักษ์. (2563). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.64

แนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเล เพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กรณีศึกษา : หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลางจังหวัดภูเก็ต

Development Guidelines For Chalong Temple For Religious Tourism: A Case Study Of Moo 1, Ban Chalong, Chalong Subdistrict, Thalang District, Phuket Province

ราชรถ ปัญญาบุญ^{1*}, พระมหาภาณุวิชญ์ ภาณุวิชชโช²

Ratcharot Panyaboon^{1*}, Phramaha Phanuvich Numbuddee²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. ราชรถ ปัญญาบุญ*

Rachroat Panyaboon

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Faculty of Humanities and Social Sciences
Phuket Rajabhat University Thailand.

Email: Rachroat.p@pkru.ac.th

2. พระมหาภาณุวิชญ์ ภาณุวิชชโช นามบุดดี

Phramaha Phanuvich

Numbuddee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

Email: Phanuvich.num@mbu.ac.th

คำสำคัญ

การพัฒนา; การท่องเที่ยวเชิงศาสนา; ศักยภาพ

Keywords:

Development; Religious Tourism; Potential

Article history:

Received: 12/03/2024

Revised: 19/06/2024

Accepted: 11/09/2024

Available online: 28/09/2024

ABSTRACT

Development of Wat Choeng Thale for Religious Tourism: A Case Study of Moo 1, Ban Choeng Thale, Choeng Thale Subdistrict, Thalang District, Phuket Province aims to assess the potential of religious tourism at Wat Choeng Thale and to explore guidelines for its development. Data were collected using a questionnaire from 400 participants and interviews with 10 individuals. The research findings revealed that the potential for developing Wat Choeng Thale for religious tourism can be categorized into five aspects as follows: 1. Tourist Attraction: The overall potential in this aspect was found to be at the highest level ($\bar{x}=4.64$). Specifically, the temple's natural beauty and favorable climate were rated the highest. 2. Tourism Activities: The overall potential in this aspect was high ($\bar{x}=4.34$), with recreational activities being the most prominent. 3. Facilities: The overall potential in this aspect was also high ($\bar{x}=4.39$), particularly regarding the adequacy of parking spaces. 4. Accessibility: The overall potential in this aspect was high ($\bar{x}=4.42$), with convenience in exploring the various sites within the temple being noted. 5. Accommodation: The overall potential in this aspect was high ($\bar{x}=4.44$), with reasonable and worthwhile accommodation prices being highlighted.

The development guidelines for Wat Choeng Thale for religious tourism include five aspects: 1. Tourist Attraction: It is recommended to manage the opening and closing times of the temple to accommodate tourists wishing to pay respects to the principal Buddha image. 2. Tourism Activities: The temple should have personnel providing historical knowledge

How to Cite:

Panyaboon, R. & Numbuddee, P.P. (2024). Development Guidelines For Chalong Temple For Religious Tourism: A Case Study Of Moo 1, Ban Chalong, Chalong Subdistrict, Thalang District, Phuket Province. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 537-548.

and activities that promote tourism within the temple. 3. Facilities: Adequate parking spaces should be allocated, and signs indicating various locations within the temple should be provided. 4. Accessibility: Signs indicating the distance to Wat Choeng Thale should be placed before reaching the temple to attract tourists. 5. Accommodation: Safety is the primary concern for tourists when choosing accommodation, followed by the convenience of travel routes.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเล เพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา : หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอลำพูน จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวัดเชิงทะเล และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา รวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 400 คน และแบบสัมภาษณ์ (Interview) จำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา มี 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) โดยเมื่อพิจารณาในรายประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 1 ประเด็น ได้แก่ วัดเชิงทะเลมีความงดงาม ตามธรรมชาติและมีสภาพอากาศที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) ได้แก่ กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ 3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) ได้แก่ มีสถานที่จอดรถเพียงพอ 4. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) ได้แก่ ความสะดวกสบายการเดินทางสถานที่ต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว 5. ด้านที่พัก พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านที่พักในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) ได้แก่ ราคาที่พักเหมาะสมและคุ้มค่าอยู่

แนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1. ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวพบว่า ควรพัฒนาในการบริหารจัดการเรื่องเวลาเปิดปิดโบสถ์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาสักการะพระประธานในโบสถ์ 2. ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในวัด 3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดสรรสถานที่จอดให้มีเพียงพอต่อจำนวนรถ ควรมีป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด 4. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรมีป้ายบอกระยะทางก่อนถึงวัดเชิงทะเลเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว 5. ด้านที่พัก ความปลอดภัยเป็นอันดับแรกที่นักท่องเที่ยวคำนึงถึงในการเลือกที่พักรองลงมาเป็นเส้นทางในการเดินทางมีความสะดวกสบาย

บทนำ

การฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก หลังวิกฤตภาวะระบาดโควิด 19 ลื่นสุดลง รัฐบาลไทยสนับสนุนนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม โดยตั้งเป้าหมายสำคัญ คือการสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก ที่มุ่งเน้นการจ้างงาน ส่งเสริมการเกษตรทฤษฎีใหม่ กองทุนหมู่บ้าน ท้องเที่ยวชุมชน และโลจิสติกส์ การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคด้วยการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจใหม่ ที่มีศักยภาพ (Nec, NeEC, CWeC, SEC) เพื่อรองรับการเติบโตที่ยั่งยืนในอนาคต เน้นเกษตรสมัยใหม่ เศรษฐกิจชีวภาพ ท้องเที่ยวคุณภาพ และการเน้นกระตุ้นอุปสงค์ และการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคบริการ และเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศ ภายใต้กรอบวงเงิน 4 แสนล้านบาท ตาม พ.ร.ก.กู้เงินฯ หนึ่งล้านล้านบาท (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

การท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะทาง มีแนวโน้มที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยววัยสูงอายุปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในแต่ละภูมิภาคจึงมีโอกาที่จะเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ นโยบายสร้างพลังสร้างสรรค์ หรือ Soft Power ของประเทศ เพื่อยกระดับและพัฒนาความสามารถด้านความรู้ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของคนไทย ให้สร้างมูลค่าและสร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาต่อยอดในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (รดา จันทรสม, 2563)

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นอันเป็นที่รู้จักสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้วยความอุดมสมบูรณ์และความงดงามของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางทะเล ที่สวยงาม รวมทั้งมีมรดก วัฒนธรรมและภูมิปัญญาอันล้ำค่าที่สืบทอดมาอันยาวนานทำให้จังหวัดภูเก็ตได้รับการยกย่องให้เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหารจากยูเนสโก ในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลให้จังหวัดภูเก็ตได้รับความนิยมด้านการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวิถี วัฒนธรรมอันทรงคุณค่า รวมทั้งมีแหล่งท่องเที่ยว เชิงศาสนาที่สำคัญและน่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว ที่ทรงคุณค่า เช่น วัดฉลอง วัดเขตนน และวัดเชิงทะเล เป็นต้น (เทศบาลนครภูเก็ต, 2559) สถานที่ท่องเที่ยวเชิง ศาสนาที่ได้รับความนิยมสำหรับการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดภูเก็ต ที่สำคัญ ประกอบด้วย วัดไชยธาราราม (วัดฉลอง) ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดภูเก็ต โดยมีหลวงพ่อแช่ม พระอริยสงฆ์ที่ประชาชนให้ความเคารพ ศรัทธา นับตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนิยมเดินทางมาสักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล

นอกจากนั้นจังหวัดภูเก็ตยังมีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงศาสนา ที่สำคัญประกอบด้วย ชุมชนเชิงทะเล หรือ ชุมชนตีนเล ตั้งอยู่ ณ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เป็นชุมชนเก่าแก่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ปรากฏหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องราวในประวัติศาสตร์ในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์สงครามเก้าทัพ ที่พม่ายกทัพมาทำ สงครามกับไทย ตรงกับปีพ.ศ. 2352 ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

โดยประชาชนพื้นถิ่นที่อาศัยอยู่ ณ เมืองกลาง ได้การอพยพหลบหนีจากการรุกรานของกองทัพทหารพม่า เข้าไปอยู่ในป่าและบนเขาภายหลังศึกสงครามสงบ ประชาชนต่างอพยพไปตั้งถิ่นฐานสร้างชุมชน ณ บริเวณ ชุมชนเชิงทะเลหมู่ที่ 1 ในปัจจุบัน รวมทั้งร่วมกันสร้างพุทธสถานที่สำคัญ โดยเรียกว่า “วัดท่าศาลา” ภายหลัง พัฒนาเป็นวัดเชิงทะเล ถือเป็นพุทธสถานที่มีความสำคัญต่อชุมชนเชิงทะเล และจังหวัดภูเก็ต นอกจากนี้วัดเชิงทะเลยังมี สถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่าเป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นประกอบ ศาลาร้อยปี และ มีอริยสงฆ์ผู้นำทางจิตวิญญาณและมีคุณูปการด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม ประกอบด้วย หลวงพ่อพลับ หลวงพ่อกระจ่าง แห่งวัดเชิงทะเล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา แนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเล เพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนากรณีศึกษา : หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลางจังหวัดภูเก็ต

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา : หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลางจังหวัดภูเก็ต จากการศึกษาพบว่าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

แนวคิดศักยภาพชุมชนด้านการท่องเที่ยว จาก ศิริจรรยา ประพุดติกิจ (2553:25-32) ได้อธิบายหลักเกณฑ์การพิจารณาการกำหนดศักยภาพ ของแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม และการเชื่อมโยงในปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงศาสนา จาก อัยยรัช อาภาศิลป์ (2563 : 40) ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงศาสนา เป็นส่วนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยแบ่งออกเป็นสองลักษณะ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม และ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับจิตใจเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้หลักธรรมคำสอนของศาสนา ส่วน องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรมศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม (2257 : 33) ได้อธิบายว่า การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนามีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการซึ่งนอกจากจะมีเรื่องของวัด พระสงฆ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่วัดจัดขึ้นแล้ว ยังมีเรื่องของการบริหาร การจัดการ และอื่น ๆ อีกหลายประการ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา โดยพระมหากิตติกร กิตติกรโก (อุดมเดชพัฒน์) (2565 : 21) ได้กล่าวว่า การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนาขณะเดียวกัน การพัฒนามิได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการเพิ่มความพึงพอใจและ เพิ่มความสุขของประชาชน และ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2564 : 26-28) ได้กล่าวว่า ในกรณีเมื่อสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป แนวทางการพัฒนาที่ทำอยู่เดิมไม่เหมาะสมก็จำเป็นต้องปรับ แนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิมความสำคัญของการพัฒนา จึงมีใน 2 แนวทาง คือ การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหา และ การพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีกว่าเดิม

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม เกรียงไกร ชูระพันธ์ (2560 : 2) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมได้ว่ามี 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ประกอบด้วย การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากร และเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยโครงการการพัฒนาดังกล่าว จะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชน และ การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น สองประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิ และพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับ ผลประโยชน์จากการพัฒนา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวัดเชิงทะเล
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเล เพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวัดเชิงทะเล และเพื่อศึกษาแนวเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ประชาชนหมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอลาด จังหวัดภูเก็ต จำนวนทั้งหมด 4,733 คน ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 410 คน จำแนกเป็นเชิงปริมาณ 400 คน และเชิงคุณภาพจำนวน 10 คน

การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบซึ่งมีคุณสมบัติคือเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงศาสนา การพัฒนาชุมชน และความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับข้อคำถามรวมทั้งมีความชัดเจนของภาษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Concurrence ; IOC) และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง

การจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการสุ่มตามสูตรของเครจซี่และมอร์แกน (krejcie & morgan) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด จำแนกเป็น 5 ด้านประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจ

ของแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านที่พัก โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวัดเชิงทะเล หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอลาง จังหวัดภูเก็ต และแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอลาง จังหวัดภูเก็ต ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และสอบถามความคิดเห็นในศักยภาพ และแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา วัดเชิงทะเล หมู่ที่ 1 บ้านเชิงทะเล ตำบลเชิงทะเล อำเภอลาง จังหวัดภูเก็ต ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลีเคิร์ท (likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ประเภทกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) รูปแบบของการสัมภาษณ์ (Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussin) โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน จำแนกเป็นเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วยตัวแทนของวัดจำนวน 3 คน ตัวแทนของชุมชนจำนวน 3 คน ตัวแทนองค์กรท้องถิ่นหรือภาคเอกชนจำนวน 2 คน และตัวแทนนักท่องเที่ยวจำนวน 2 คน เป็นผู้มีความสัมพันธ์และมีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ผลการ ศึกษาพบว่า **ตัวแปรเพศ** ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.50 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.50

ตัวแปรด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมา ได้แก่ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.80 อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.50 อายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.20 และอายุน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตัวแปรด้านการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.00 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ

15.25 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 14.75 ระดับ ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 7.75 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.75

ตัวแปรด้านอาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.00 รองลงมา ได้แก่ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 23.00 ประกอบอาชีพทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 11.00 ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.50 ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐ คิดเป็นร้อยละ 26.00 ประกอบอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 2.50 และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 2.25

ตัวแปรด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ 10,001-20,000 บาท/เดือนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.75 รองลงมา ได้แก่ รายได้ 20,001-30,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 19.75 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 15.25 รายได้อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.75 และรายได้ 30,001-40,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

ผลการศึกษาศักยภาพการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) โดยพิจารณาในรายประเด็น 3 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดประเด็นวัดเชิงทะเลมีความงดงาม ตามธรรมชาติและมีสภาพอากาศที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$) รองลงมา ได้แก่ วัดเชิงทะเลมีกฎระเบียบและมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.68$) วัดเชิงทะเลมีประวัติความเป็นมายาวนาน มีประเพณีที่ควรอนุรักษ์ มีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$) และ วัดเชิงทะเลมีความงดงามด้านสถาปัตยกรรม ($\bar{X}=4.57$) ตามลำดับ

ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) โดยพิจารณาในรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ประเด็น ได้แก่ กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการเข้าร่วมพิธีทางศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) กิจกรรมการปฏิบัติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) และ กิจกรรมการไหว้พระและสวดมนต์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$) ตามลำดับ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยวในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) โดยเมื่อพิจารณาในรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ประเด็น ได้แก่ มีสถานที่จอดรถเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) รองลงมาได้แก่ มีห้องสุขาที่สะอาดถูกสุขลักษณะและมีจำนวนเพียงพอ ($\bar{X}=4.40$) มีแผนผังหรือเส้นทางท่องเที่ยวที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) และกิจกรรมป้ายบอกประวัติวัดเชิงทะเลที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ตามลำดับ

ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) โดยเมื่อพิจารณาในรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ประเด็นได้แก่ ความสะดวกสบายการเดินชมสถานที่ต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.51$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ที่ตั้งของวัดเชิงทะเลเดินทางเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) สภาพของถนนเอื้ออำนวยต่อการเดินทาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) และมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$) ตามลำดับ

ด้านที่พัก พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับศักยภาพด้านที่พักในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) โดยพิจารณาในรายประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ประเด็น ได้แก่ ราคาที่พักเหมาะสมและคุ้มค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$) รองลงมา ได้แก่ มีความหลากหลายของระดับที่พักพักใกล้กับวัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) สถานที่พักมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) และมีสถานที่พักใกล้กับวัดเชิงทะเล ($\bar{X}=4.36$) ตามลำดับ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา พบแนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา 5 ด้าน

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ควรพัฒนาในการบริหารจัดการเรื่องเวลาเปิด ปิดโบสถ์รองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาสักการะ เนื่องจากบางครั้งที่นักท่องเที่ยวมาไม่ได้สามารถเข้าไปเยี่ยมชมประติมากรรมในโบสถ์ได้ และห้องน้ำควรรักษาความสะอาดให้ถูกสุขอนามัยมากกว่านี้

2. ด้านกิจกรรมในการท่องเที่ยว ควรมีเจ้าหน้าที่หรือผู้รู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและมิจกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในวัด รวมทั้งการสนับสนุนการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนให้ต่อเนื่อง เช่น การจัดงานประจำปีวัดเชิงทะเล การจัดกิจกรรม วันสงกรานต์วันเข้าพรรษา และประเพณีบุญเดือนสิบ เพื่อเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่องไม่ควรให้หายไป เช่น ฟังธรรม ฟังเทศน์ หล่อเทียนพรรษา เวียนเทียน และควรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดสรรสถานที่จอดรถให้มีเพียงพอต่อจำนวนรถ ควรมีป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัดควรซ่อมแซมถนนด้านบนที่ชำรุด นักท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่มใหญ่ไม่มีรถเล็กในการเดินทางขึ้นทำให้ลำบากต่อการเดินทาง ควรมีเจ้าหน้าที่ดูรักษาความสะอาดห้องน้ำ ควรเพิ่มป้ายบอกประวัติภาษาไทย

4. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาถนนที่ชำรุดให้กลับมาใช้งานได้ปกติ ควรเพิ่มไฟฟ้าและแนวกันระยะทาง ควรมีป้ายบอกระยะทางก่อนถึงวัดเชิงทะเล ควรมีป้ายบอกประวัติสถานที่ต่าง ๆ และควรมีสื่อประชาสัมพันธ์ของวัดเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

5. ด้านที่พัก ความปลอดภัยเป็นอันดับแรกที่นักท่องเที่ยวคำนึงถึงในการเลือกที่พัก รองลงมาเป็นเส้นทางในการเดินทางมีความสะดวกสบาย มีไฟส่องสว่างไม่เสี่ยงจนเกินไป การบริการของโรงแรมก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวประทับใจ และมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาณธร เขียรถาวร (2559) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 - 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน เป็นชาวไทย และชาวต่างชาติแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติพบว่า โดยภาพรวมอันดับแรก คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และ ด้านการบริหารจัดการ และเป็นรายชื่อใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ความโดดเด่นและความมีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ความงดงามทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมความมีชื่อเสียง ภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับ พื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวเพียงพอ ความสะดวกสบายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาวัดเชิงทะเล เพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาในวัดเชิงทะเลและหาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนี้ การวิจัยได้รวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามจากผู้ตอบจำนวน 400 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าศักยภาพการพัฒนาวัดเชิงทะเลเพื่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนามีอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว: มีระดับศักยภาพสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.64) โดยเฉพาะความงดงามตามธรรมชาติและสภาพอากาศดี กิจกรรมในการท่องเที่ยว: ศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.34) เช่น กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ สิ่งอำนวยความสะดวก: ศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.39) เช่น การมีสถานที่จอดรถเพียงพอ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว: มีศักยภาพในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.42) เช่น ความสะดวกสบายในการเดินทางสถานที่ต่างๆ ที่พัก: ศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.44) โดยราคาที่พักเหมาะสมและคุ้มค่า แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว: ควรพัฒนาในเรื่องการบริหารจัดการเวลาเปิด-ปิด โบสถ์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว กิจกรรมในการท่องเที่ยว: ควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในวัด สิ่งอำนวยความสะดวก: ควรจัดสรรสถานที่จอดรถให้เพียงพอ และติดตั้งป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว: ควรมีป้ายบอกระยะทางก่อนถึงวัดเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ที่พัก: ควรเน้นเรื่องความปลอดภัยและความสะดวกสบายในการเดินทางเป็นหลัก การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาวัดเชิงทะเลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐและภาคเอกชนในระดับท้องถิ่นควรเข้ามาช่วยเหลือและส่งเสริมด้านงบประมาณในการพัฒนาวัดเชิงทะเล
2. หน่วยงานราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่งเสริมให้มีประเพณีประจำปีวัดเชิงทะเล
3. หน่วยงานราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรปลูกฝังให้คนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความหวงแหน และร่วมกันเพื่อดูแลรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีชุมชน และทรัพยากรธรรมชาติภายในวัดเชิงทะเล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติสำหรับชุมชน

1. ประชาชนในชุมชนควรอนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรมของวัดเชิงทะเลให้สืบสานต่อไป
2. ประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดเชิงทะเลมากขึ้น
3. ประชาชนในชุมชนส่งเสริมเรื่องการประชาสัมพันธ์กันมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2557). แนวทางการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสงบุญในมิติทางศาสนา ปี ๒๕๕๗. กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2550). มาตรฐานการส่งเสริมการท่องเที่ยว. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: https://www.dla.go.th/work/e_book/eb1/std210550/22/22.htm (2566, 5 ธันวาคม).
- การท่องเที่ยว. (2565). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/03/11_NS-05_070365.pdf (2566, 5 ธันวาคม).
- การท่องเที่ยวและนักกีฬา. (2566). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2565 (จำนวนยอดสะสมเบื้องต้น). ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/AmgL8> (2566, 5 ธันวาคม).
- เกรียงไกร ชูพันธ์. (2560). เทคนิคการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาสังคม. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ญาณธรร ธีรธรร. (2559). แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ดวงทิพย์ นากะโทก. (2563). แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในศาสนสถานที่มีชื่อเสียงในการอธิษฐานขอพรเรื่องความรักในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริจรรยา ประพตกิจ. (2553). การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. การวางแผนและการจัดการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัสโควิด-19 และโครงการภายใต้กรอบวงเงิน 4 แสนล้านบาท ตาม พ.ร.ก.กู้เงินฯ 1 ล้านล้านบาท. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER39/DRAWER026/GENERAL/DATA0000/00000796.PDF> (2567, 7 สิงหาคม).
- ถาวร วิสิทธิ์ และเสรี วงษ์มณฑา. (2564). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน. วารสารสมาคมนักวิจัย, 26(1), 244.

- เทศบาลนครภูเก็ต. (2559). นครภูเก็ตรับประกาศยกย่องเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารจากยูเนสโก. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: <https://www.phuketcity.go.th/news/detail/1701> (2566, ธันวาคม).
- ธนิษานต์ มะรินทร์. (2559). การรับรู้ของประชากรศาสตร์ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงศาสนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: วัดสมานรัตนาราม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญญาลักษณ์ ใจเที่ยง. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพระนคร กรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาทักษะเยาวชนไทย 4.0. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์.
- รดา จันทรสม. (2563). ขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์เป็นซอฟต์แวร์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: <https://nida.ac.th/economy-into-soft-power-for-sustainable-development/> (2567, 6 สิงหาคม).
- เนตรชนก ดอนใหญ่. (2562). การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในศาลอาญา ยุคดิจิทัล ประจำปี 2562. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภาพร ทาระอาธร. (2563). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาในจังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะการจัดการท่องเที่ยวและโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2564). ความหมายของการพัฒนาและแนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา. ออนไลน์, เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/DGm60> (2566, 5 ธันวาคม).
- อัยยรัช อาภาศิลป์. (2563). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยในพุทธมณฑลประจำจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Academic Article

การใช้หลัก “เวสารัชชกรณธรรม” เพื่อส่งเสริมการศึกษา “สหกิจศึกษาและ
การศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)”

Using “Vesarachagaranadhamma” to Promote the Education “Cooperative and Work Integrated Education (CWIE)”

สุภาพร บำรุงวงศ์^{1*}, พระมหาพิพัฒน์ ปวฑฒโน ทำดี²

Supaporn Bamrungwongsa^{1*}, Phramaha Pipat Pawattano Thadi²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. สุภาพร บำรุงวงศ์*

Supaporn Bamrungwongsa

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate school, Mahamakut Buddhist
University Thailand.

Email: supaporn.bam@student.mbu.ac.th

2. พระมหาพิพัฒน์ ปวฑฒโน (ทำดี)

Phramaha Pipat Pawattano Thadi

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Humanity, Mahamakut Buddhist
University Thailand.

Email: pipat.pav@mbu.ac.th

คำสำคัญ

เวสารัชชกรณธรรม; ส่งเสริมการศึกษา;

สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน

Keywords:

Vesarachagaranadhamma; Promote the
Education; Cooperative and Work Integrated
Education (CWIE)

Article history:

Received: 14/04/2024

Revised: 15/06/2024

Accepted: 19/07/2024

Available online: 28/09/2024

ABSTRACT

This academic article aims to present the concept of using Buddhist Principle, namely Vesarachagaranadhamma to promote educational management in Cooperative and Work Integrated Education or CWIE. The issues consisted of 1) higher education with Cooperative and Work Integrated Education 2) Vesarachagaranadhamma Buddhist principle 3) Promoting in the CWIE curriculum with Vesarachagaranadhamma principle and 4) the body of knowledge arising from the integration with the principle. Found that 1) Higher education institutions are conducting CWIE courses which is an education system that provides teaching and learning in higher education institutions and actual operations in the work places to make graduates ready to work upon graduation and to jointly create quality graduates. 2) The Buddhist principle to promote education in the CWIE curriculum is Vesarachagaranadhamma. This principle is showing courage, helping people have self-confidence, Have the courage to live and fight against various obstacles. It is a tool to solve obstacles in one's life very well, including faith, precepts, great learning, virtue, and wisdom. 3) Promoting education in the CWIE curriculum with Vesarachagaranadhamma by 5 principles (1) creating confidence with faith (2) promoting behavior and discipline with moral (3) promoting being a learner with great learning (4) promoting determination with exertion and (5) promoting

How to Cite:

Bamrungwongsa, S. & Thadi, P.P. (2024). Using "Vesarachagaranadhamma" to Promote the Education "Cooperative and Work Integrated Education (CWIE)". *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 549-562.

access to enlightenment with wisdom. 4) The body of knowledge from integration with Vesarachagaranadhamma is "FMGEW Model" a model for success in organizing CWIE education with Vesarachagaranadhamma, which consists of the 5 principles: confidence, discipline, eagerness to learn, diligence, and knowingly with wisdom.

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอแนวคิดการใช้หลักพุทธธรรม เวสัชชกรณธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานหรือ CWIE โดยมีประเด็นประกอบด้วย 1) การศึกษาอุดมศึกษากับสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน(CWIE) 2) หลักพุทธธรรม เวสัชชกรณธรรม 3) การส่งเสริมการศึกษาหลักสูตร CWIE ด้วยเวสัชชกรณธรรม และ 4) องค์ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการกับหลักธรรม พบว่า 1) สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ซึ่งเป็นระบบการศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา และการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เพื่อให้บัณฑิตพร้อมปฏิบัติงานเมื่อสำเร็จการศึกษาและเพื่อร่วมกันสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ 2) หลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE คือ เวสัชชกรณธรรม เป็นหลักธรรมที่แสดงความกล้าหาญช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าหาญในการดำรงชีวิต มีความกล้าหาญในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เป็นเครื่องมือที่จะแก้ไขอุปสรรคในชีวิตของตนได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ศรัทธา ศีล พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ และปัญญา 3) การส่งเสริมการศึกษาหลักสูตร CWIE ด้วยหลักเวสัชชกรณธรรมด้วย 5 หลักการ คือ (1)สร้างความเชื่อมั่นด้วยศรัทธา (2)ส่งเสริมความประพฤติและระเบียบวินัยด้วยศีล (3) ส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ด้วยพาหุสัจจะ (4) ส่งเสริมความมุ่งมั่นด้วยวิริยารัมภะ และ(5) ส่งเสริมการเข้าถึงความรู้แจ้งด้วยปัญญา 4) องค์ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการกับเวสัชชกรณธรรม เรียกว่า " FMGEW Model" รูปแบบสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ด้วยเวสัชชกรณธรรม ประกอบด้วยหัวใจแห่งพุทธธรรม 5 ประการ คือ เชื้อมั่น มีวินัย ใฝ่เรียน พากเพียรขยัน รู้ทันด้วยปัญญา

บทนำ

จากสภาวะการณ์ปัจจุบันที่พัฒนาการทางเทคโนโลยีดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้ความต้องการของตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงไป การศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย มีความจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของสังคมโลก ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของอุดมศึกษา และจากการสำรวจพบว่า 60% ของผู้ที่สำเร็จการศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ มีความรู้ทางด้านทฤษฎีแต่ไม่สามารถถ่ายทอดได้ และระบบการศึกษาที่ไม่สามารถสร้างความพร้อมให้แก่นักศึกษาในการทำงานได้ ซึ่งการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานนั้น จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อต้องมีการปฏิบัติงานจริง (Teerakiat Jareonsettasin, 2560: 23) การปรับหลักสูตรและรูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกระบวนการทางการศึกษา เพื่อผลิตกำลังคนให้มีคุณลักษณะที่สอดคล้องรองรับความต้องการในศตวรรษที่ 21 ตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กำหนดคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและจริยธรรม มีคุณสมบัติและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการมีงานทำ ระบบการศึกษาที่เหมาะสมคือการส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนด้านประสบการณ์ในวิชาชีพ ระบบสหกิจศึกษาจึงเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง ในปี พ.ศ. 2562 หลักสูตรสหกิจศึกษาได้มีการขับเคลื่อนดำเนินการโดยการปรับปรุงในหลักสูตรที่เรียกว่า “สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน” (Cooperative and Work Integrated Education : CWIE) ถูกใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 การอุดมศึกษา 4.0 และแผนพัฒนาประเทศ 20 ปี ตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประเทศและแข่งขันได้ในประชาคมโลก

หลักพุทธธรรมที่เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้รับการยืนยันว่า เป็นคำสอนที่เป็นจริง ปฏิบัติได้จริง ผู้นำถือและปฏิบัติตามมานานกว่า 2500 ปีมาแล้ว การส่งเสริมการศึกษา ในกระบวนการศึกษาสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) ให้สำเร็จได้นั้น จำเป็นนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการร่วมกัน พุทธธรรมจะช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีศีลธรรม มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งที่เป็นความดี มีเหตุมีผล มีสติ มีสมาธิ การรู้จักยับยั้งชั่งใจ และการศึกษาช่วยสร้างความรู้การมีทักษะที่ดี ดังนั้นการส่งเสริมการศึกษาจึงต้องควบคู่ไปกับหลักพุทธธรรม และมีความกล้าหาญมุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้การจัดการศึกษาสำเร็จประโยชน์ตามความมุ่งหวังได้

การศึกษาอุดมศึกษากับสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน

การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542: 2) การศึกษาจัดขึ้นเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและการดำรงชีวิต(ทิศนา ขัมมณี, 2552: 7) เป็นการเรียนเพื่อให้ได้

ความรู้ความเข้าใจในวิชาต่างๆ ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ความรู้จากหนังสือเท่านั้น แต่ยังได้รับจากประสบการณ์จริงนอกห้องเรียนอีกด้วย (University of the People, 2022: online) การศึกษาจึงหมายถึง กระบวนการจัดการให้เกิดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและการส่งเสริมทักษะทางความรู้ ที่จะเป็นโยบายต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาต่างๆ ซึ่งการ

การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education) เป็นการศึกษาในระบบกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542: 3-6) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรม ผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง หน้าที่สำคัญ คือ พัฒนาความรู้ให้ทันสมัย จัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ จัดให้มีการวิจัย การสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งให้บริการทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศโดยรวม และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ต่อสาธารณะ (พระราชบัญญัติการอุดมศึกษาพ.ศ. 2562, 2562 : 55-58) มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจที่สำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภายใต้บริบทแห่งการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีของโลก สิ่งสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาปัจจุบันของประเทศไทย จึงต้องให้ทันต่อกระแสดังกล่าว คือ การส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับการส่งเสริมการอุดมศึกษา 4.0 และการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นในพันธกิจด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยจึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองตลาดแรงงานและความต้องการของผู้ประกอบการอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงศาสตร์ที่เหมาะสมกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก ตลอดจนความพร้อมและความถนัดของตนเอง รัฐบาลมุ่งเน้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่อาศัยนวัตกรรมใหม่และความคิดสร้างสรรค์ ระบบการจัดการศึกษาหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education Program หรือ CWIE Program) จึงได้รับการสนับสนุนให้นำมาเป็นแนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างกว้างขวาง

คำว่า “สหกิจศึกษา” (Cooperative Education) เป็นศัพท์บัญญัติที่ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่นำระบบสหกิจศึกษาเข้ามาใช้ในประเทศไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเมื่อปี พ.ศ. 2536 (สมาคมสหกิจศึกษาไทย, มปป: 10) จนถึงปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายให้การสนับสนุนสหกิจศึกษา ส่งผลให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่างๆ จัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติการทางวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2563 มีการขับเคลื่อนการศึกษาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน : CWIE โดยมีการลงนาม MOU ร่วมกันระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กับมหาวิทยาลัย และสถานประกอบการต่างๆทั่วประเทศ และส่งเสริม

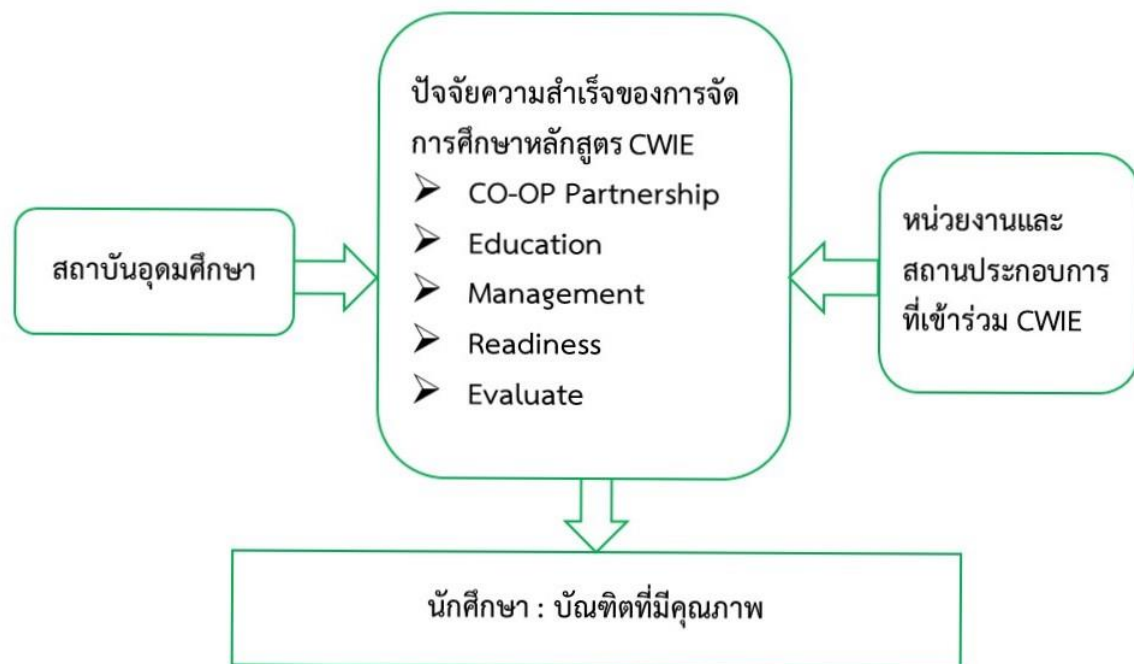
สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนการศึกษา หลักสูตร CWIE ให้ประสบความสำเร็จ (กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, 2565: ออนไลน์) หลักสูตรสหกิจศึกษา หมายถึง ระบบ การศึกษาที่จัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา สลับกับการมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ โดยการผสมผสานการเรียนกับการทำงานเพื่อให้บัณฑิตพร้อมปฏิบัติงานได้ทันทีที่สำเร็จ การศึกษา ถือเป็นพันธกิจสัมพันธ์(Engagement) ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนา คุณภาพบัณฑิตตามมาตรฐานวิชาการและมาตรฐานวิชาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการ ประกอบการ(สมาคมสหกิจศึกษาไทย, 2564: 16-17) แนวคิดหลักที่ทำให้เกิดรูปแบบของการจัดการศึกษาสหกิจ ศึกษาประกอบด้วย 2 แนวคิดใหญ่ คือ 1) การตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมด้านการ ประกอบอาชีพ(Career Development) และการเข้าสู่ระบบการทำงานของบัณฑิต (Employability) ก่อน สำเร็จการศึกษาและ 2) การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยใช้กระบวนการจัด การศึกษาให้นักศึกษามีประสบการณ์ตรงโดยการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ เป็นการเรียนรู้จากประสบ การณการทำงาน (สมาคมสหกิจศึกษาไทย, 2552: 6)

การส่งเสริมการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการฝึกเพื่อให้เกิดประสบการณ์นั้นเป็นสิ่งช่วย ส่งเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี เพราะจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตน ตามที่โคลบ (Kolb, D.A., 1984: 20-38) กล่าวว่า การได้รับประสบการณ์โดยตรงช่วยให้เปิดกว้างทางความคิดและมีประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ หลักสูตร CWIE จึงเป็นหนึ่งในรูปแบบการศึกษาสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ในลักษณะ ความร่วมมือกันเพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้บัณฑิตมี ความพร้อมสู่การทำงานได้จริง

ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน (2565: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE มี 5 ประการ ได้แก่

- 1) สถานศึกษากับสถานประกอบการ ถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ในลักษณะหุ้นส่วนสหกิจศึกษา (CO-OP Partnership) เป็นพันธกิจและภารกิจร่วมที่มีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง
- 2) จัดเป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษา (Education) โดยถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ดำเนินการเป็นระบบครบกระบวนการตามมาตรฐานสหกิจศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) มีการกำหนดส่วนงานและบุคลากร ผู้รับผิดชอบการบริหารและการจัดการ สหกิจศึกษา (Management) ทั้งในสถานศึกษาและ สถานประกอบการ
- 4) สร้างความพร้อมในองค์กรที่จะจัดสหกิจศึกษาให้มีความพร้อม (Readiness) ทุกด้านก่อนที่จะจัดสห กิจศึกษา
- 5) มีการติดตาม ประเมินผลการจัดสหกิจศึกษา (Evaluate) คู่ขนานกับการจัด เพื่อนำผลมาใช้ในการ แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดสหกิจศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ในการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ให้ประสบความสำเร็จจากแนวคิดของ ดร.วิจิตร ศรีสะอ้าน (2565: ออนไลน์) ดังกล่าวข้างต้น เป็นความร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งสถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยผู้จัดหลักสูตร หน่วยงานและสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดการศึกษา CWIE ร่วมกันพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามแนวทางการพัฒนาบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 และแนวทางการพัฒนาประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ที่ต้องได้รับการพัฒนาทั้งอาชีพ การทำงาน และการเป็นผู้ประกอบการ (Career, Employability and Entrepreneurship Development) ผู้ศึกษาจึงขอเสนอองค์ประกอบปัจจัยความสำเร็จ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบปัจจัยความสำเร็จการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE

หลักพุทธธรรม เวสารัชชกรณธรรม

หลักพุทธธรรมเป็นหลักคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เป็นหลักประพฤติปฏิบัติในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ทางด้านการศึกษา มีการนำองค์ความรู้จากคำสอนในหลักพุทธธรรมมาเป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมให้การศึกษาไทยประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สำหรับในการส่งเสริมการศึกษาหลักสูตร CWIE หลักพุทธธรรมที่ควรนำมาบูรณาการเพื่อส่งเสริมให้กระบวนการศึกษานี้บรรลุประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติอย่างแท้จริง หลักธรรมสำคัญดังกล่าวนี้ได้แก่ “เวสารัชชกรณธรรม”

เวสารัชชกรณธรรม (อง. ปญจก.(ไทย) 22/101/175) หมายถึง ธรรมที่ทำให้เกิดความกล้าหาญ การแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับด้านจริยธรรมที่กล้าแสดงออกเพื่อดำรงรักษาจริยธรรม มีความเห็นว่ามันถูกต้อง ไม่ควรไม่ดิงาม เป็นอกุศล ก็มีกำลังใจ มีความรู้ความสามารถที่จะกล้าแสดงออก ต่อต้านในสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วยนั้น ย่อมเป็นความกล้าหาญทางจริยธรรม พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่รักษาคุณงามความดี รักษากุศลรังเกียจอกุศลธรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีความกล้าในการรักษาความดี ทำลายความชั่ว

หลักเวสารัชชกรณธรรม ประกอบด้วยหลักธรรม 5 ประการ ได้แก่ ศรัทธา ศีล พาหุสัจจะ วิริยารัมภะ และปัญญา ดังนี้

1) ศรัทธา หมายถึง เป็นความเชื่ออย่างมีเหตุมีผล มีหลักในการปลงใจเชื่อ และผ่านการคิดพินิจพิจารณาเสียก่อน แล้วจึงยอมรับเชื่อถือในเรื่องนั้นๆ สิ่งที่ยึดถือเป็นหลักในเรื่องความเชื่อ บุคคลจงใจแล้วย่อมกระทำด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ในการกระทำความแต่ละครั้งถือเจตนาเป็นหลักเสมอ การมีความเชื่อหรือมีศรัทธาในเรื่องต่างๆ คือ 1) เชื่อในความมีอยู่ของกรรม คือ เจตนาที่บุคคลกระทำลงไป ทางกาย ทางวาจา และทางใจ เป็นความเชื่อเรื่องหลักกรรมลิขิต หรือกฎแห่งกรรม เจตนาจัดเป็นแกนสำคัญที่สุดของการกระทำ เป็นสาระที่ทำให้เกิดการกระทำ ดังนั้นกิจที่บุคคลจงใจหรือทำด้วยเจตนา กิจนั้นเรียกว่า กรรม (อง.ตัก. (ไทย) 20/171/160- 161, ม.ม. (ไทย) 13/81/79-81)หรือ "กัมมสัทธา" 2) เชื่อความมีอยู่แห่งผลกรรมที่บุคคลได้กระทำเอาไว้ คือ ถ้าทำดีผลก็ดี ถ้าทำไม่ดีผลก็ไม่ดี กล่าวคือ กรรมดี หรือกรรมชั่วทั้งหมดที่คนสั่งสมไว้อย่อมมีผล ขึ้นชื่อว่ากรรมแม้จะนิคหนอยที่ว่างเปล่าย่อมไม่มีเลย เรียกว่า "วิปากสัทธา" 3) เชื่อว่าคนเราแต่ละคนนั้นมีกรรมเป็นของของตน จะต้องเป็นผู้รับผลของกรรม ที่ตนได้กระทำเอาไว้ เรียกว่า "กัมมัสสกตาสัทธา" และ 4) เชื่อว่า พระพุทธเจ้านั้นตรัสรู้ ทรงชี้แจงแสดงความจริงแก่โลก ซึ่งเป็นความเชื่อที่สำคัญอย่างยิ่ง ความจริงเหล่านี้ นั้น ทนต่อการพิสูจน์ทดสอบทุกยุค ทุกสมัย ความเชื่อความมั่นใจในพระปรีชาญาณของพระพุทธเจ้า ในฐานะทรงเป็นบุคคลต้นแบบที่ทรงยืนยันถึงสมรรถวิสัยของมนุษย์ว่ามนุษย์สามารถหยั่งรู้ถึงสัจธรรม เข้าถึงความดีสูงสุดด้วยสติปัญญาและความเพียรพยายามฝึกฝนพัฒนาตน (ม.อ. (ไทย) 4/297/356) เรียกว่า "ตถาคตโพธิสัทธา"

2) ศีล หมายถึง มีความประพฤติถูกต้องดีงาม ไม่ผิดระเบียบวินัย ไม่ผิดศีล ผิดธรรม ศีลเป็นการรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นปกติ ไม่มีโทษ ศีลเป็นการพิจารณาเห็นโทษของการละเมิดศีล แล้วจึงงดเว้น ไม่กระทำให้ผิดศีล ผลที่ปรากฏออกมา คือ กาย วาจา ของตนจะเป็นปกติไม่ทำสิ่งใดให้เป็นการเบียดเบียนตนเองและบุคคลอื่นให้ได้รับความเดือดร้อน ผลที่ได้รับคือความเยือกเย็นในใจ เพราะไม่มีเวรไม่มีภัยกับผู้อื่น เนื่องจากไม่ได้สร้างเวรสร้างภัยต่อบุคคลอื่น ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค พระพุทธโฆสจารย์ ได้อธิบายความหมายของศีลไว้ว่า “ศีล” แปลว่า ปกติ คือทำกายและวาจาให้เป็นปกติให้เรียบร้อย ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้ใด แปลว่า เย็น คือทำให้เป็นคนเยือกเย็น ทำให้เย็นกาย เย็นใจ ไม่ต้องเดือดร้อนเพราะขาดศีล แปลว่า เกษม คือปลอดภัย ทำให้เบาใจ อีกอย่างหนึ่ง คำว่าศีลนี้ มีความหมายเป็น สีสณะ กล่าวคือเป็นมูลราก ส่วนคำว่า “สีสนะ” นี้ ก็คือ กิริยาที่รวมเอาไว้อย่างดี หมายถึงความที่กรรมในทวารมีกายกรรมเป็นต้น ไม่กระจัดกระจายโดยความมีระเบียบ อันตืออย่างหนึ่ง คือความเข้าไปปรับไว้ หมายถึง ความเป็นที่รองรับโดยความเป็นที่ตั้งอาศัยแห่งกุศลธรรมทั้งหลาย หรืออีกนัยหนึ่งว่า ศีล คือ เจตนา หมายถึง เจตนางดเว้นจากบาปธรรมมีปาณาติบาตเป็นต้น ศีล คือ เจตสิก

(ได้แก่กุศลธรรม คือ ความไม่โลภ ความไม่พยาบาท ความเห็นชอบ) ของบุคคลผู้ตั้งเว้นจากบาปธรรมมี ปาณาติบาต เป็นต้นศีล คือ การสำรวม หมายถึง ความสำรวมในปาติโมกข์ ความสำรวมอย่างมีสติ สำรวมด้วยความรู้ สำรวมด้วยความอดทน และสำรวมด้วยความเพียรพยายาม (พระพุทโธสเถระ รจนา, 2546: 10-11)

3) พหุสัจจะ หมายถึง การศึกษา การสดับตรับฟังมากคือ เป็นคนมีประสบการณ์มาก สามารถทรงจำ เรื่องเหล่านั้นได้ บางเรื่องที่สำคัญๆ ก็ท่องได้จนคล่องปาก นำสิ่งที่ตนประสบพบเห็นมาขบคิดพิจารณาด้วย ใจของตน เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านั้นตามความจริง จิตใจของคนเรานั้นเปรียบเสมือนโรงงาน ประสบการณ์ต่างๆ เหมือนวัตถุดิบ คนที่มีประสบการณ์ได้พบได้เห็นอะไรมา มาก ผ่านขั้นตอนดังกล่าวมาได้ และ กลายเป็นคนรอบรู้ในเรื่องนั้นๆ ท่านเรียกว่าเป็นนักปราชญ์บ้าง เป็นบัณฑิตบ้าง เป็นพหูสูตบ้าง

4) วิริยารัมภะ หมายถึง การปรารถนาความเพียรได้แก่ การริเริ่มกระทำความเพียรพยายามในการที่จะละ ความชั่ว ประพฤติความดี หรือความเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน ในการทำหน้าที่การงาน ไม่หวาดหวั่น ต่ออุปสรรคอันตรายต่างๆ และไม่กลัวเกรงต่อความเหนื่อยยากลำบาก หนาว ร้อน หิวกระหาย เหลือบ ยุง ลม แดด เป็นต้น มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีความมุ่งมั่นที่จะให้ประสบผลสำเร็จในวิถีชีวิตตนให้ได้ ทั้งมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดก้าวหน้าสามารถต่อสู้กับอุปสรรคขัดขวาง ที่ปรากฏขึ้นในลักษณะต่างๆ ได้

5) ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ เข้าใจในเหตุและผล ดี ชั่ว ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ ความรอบรู้ในสิ่งที่ ควรรู้ ปัญญาเป็นเหมือนประทีปส่องทางชีวิต อย่างน้อยที่สุดเราควรจะต้องรู้ว่า อะไรเป็นประโยชน์และไม่เป็น ประโยชน์ อะไรดี อะไรชั่ว อะไรเป็นบุญ อะไรเป็นบาป และมีอุบายวิธีที่จะละเว้นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ สิ่งที่เป็น โทษ สิ่งที่เป็นความชั่ว มาประพฤติปฏิบัติความดีที่เป็นคุณเป็นประโยชน์ได้ ปัญญาเกิดขึ้นได้ด้วย การคิดค้น การศึกษาและการอบรม 3 วิธี คือ 1) จินตามยปัญญา(ปัญญาสำเร็จด้วยการคิด) 2) สุตมยปัญญา (ปัญญาสำเร็จ ด้วยการฟัง) 3) ภวานามยปัญญา (ปัญญาสำเร็จด้วยการอบรม) (ที.ปา.(ไทย)11/228/231)

ดังนั้น เวสาร์ชกรณธรรม ซึ่งเป็นธรรมทำความกล้าหาญ ทั้งนี้ความกล้าหาญจะเกิดขึ้นลอย ๆ ไม่ได้ ต้อง มีหลักที่จะช่วยให้เกิดความกล้าหาญ หลักธรรมทั้ง 5 ประการนี้ จึงเป็นหลักใจที่ช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นใน ตนเอง มีความกล้าหาญในการดำรงชีวิต มีความกล้าหาญในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ เป็นเครื่องมือที่จะแก้ไข อุปสรรคในชีวิตของตนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ความกล้าหาญทางจริยธรรมที่สำคัญที่สุดในพระพุทธศาสนา คือ ความกล้าหาญที่จะก้าวผ่านภาวะความสุข ความทุกข์ ความเศร้าโศกสูญเสียที่คิดว่าเป็นปกติของชาวโลก กล้าหาญในการเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่งตัวตนของตน เพื่อเข้าสู่ความไม่ต้องกลับมาเกิดอีก คือการเข้าสู่ แดนพระนิพพานนั่นเอง อย่างไรก็ตามยังสามารถนำหลักธรรม “เวสาร์ชกรณธรรม” มาช่วยส่งเสริมให้เกิดมี ความกล้าหาญในการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ในระดับอุดมศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้

การส่งเสริมการศึกษาหลักสูตร CWIE ด้วยหลักเวสาร์ชกรณธรรม

การนำหลักพุทธธรรมมาเพื่อส่งเสริมการศึกษาสำหรับการพัฒนาคุณภาพบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิต ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสังคม ได้อย่างเป็นปกติสุขนั้น จะต้องคำนึงถึงความเป็นมนุษย์ ที่ต้องประกอบด้วย การมีวิถีชีวิต สุขภาพกาย

สุขภาพจิต และคุณภาพชีวิตที่ดี การส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ ตามหลักแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE นั้น ต้องมีหลักพุทธธรรมที่เป็นคุณธรรมที่ทำให้เกิดความกล้ากล้า คือ เวสัชชธมม มาใช้เป็นหลักธรรมเพื่อจัดการองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ได้ดังนี้

1) หลักการสร้างเชื่อมั่น (faith) ด้วยศรัทธา

ในหลักการสร้างศรัทธาหรือความเชื่อมั่นกับการส่งเสริมศึกษาหลักสูตร CWIE หมายถึง การนำหลักการเรียนรู้บูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ ศรัทธา เพื่อมาส่งเสริมระบบการในระดับอุดมศึกษา ตามภารกิจหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานและการเป็นผู้ประกอบการ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2565: ออนไลน์) ศรัทธาเป็นความเชื่อที่เกิดจากองค์ความรู้จากศึกษาเล่าเรียน และการสังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัว ศรัทธา มีข้อดีคือ ทำให้จิตใจมีพลัง คนมีศรัทธาเชื่ออะไรก็มีกำลังในเรื่องนั้น ถ้าไม่มีศรัทธาก็คงหมดแรงทันที เพราะฉะนั้น จึงสำคัญมาก แต่ศรัทธานี้ต้องมีตัวหนุน คือ ปัญญา เป็นตัวที่ทำให้ไม่หวั่นไหว ทำให้รู้ความถูกต้อง ความสมควรความเหมาะสม ความจริงหรือไม่จริง รู้สิ่งที่แท้ สิ่งที่ผิดสิ่งที่ถูก ศรัทธา เชื่อดังขาบซึ่งไปได้ง่าย ๆ ถ้าไม่มีปัญญาประกอบ ก็จะเชื่อหลงๆ โหลๆ ไปเลย แล้วมีกำลังก็ไปทำตามที่เชื่อ อาจจะมีกำลังในการทำสิ่งที่ร้าย แม้แต่เบียดเบียนกัน เช่นในศาสนาต่างๆ ที่เอาแต่ศรัทธา คนมีกำลังผลักดันใจแรงมาก ทำให้สามารถแม้แต่ไปฆ่าคนศาสนาอื่น หรือทำสงครามศาสนากันก็ได้ ท่านจึงเตือนให้ต้องระวังศรัทธาต้องมีปัญญาคุม แต่ถ้าไม่มีศรัทธามีแต่ปัญญาก็เป็นปัญหา ความเชื่อหรือศรัทธา จึงมีความสำคัญเพราะมีบทบาทและอิทธิพลในการดำเนินชีวิตในสังคมแบบพุทธ โดยยึดเอาคำสอนของศาสนามาใช้เป็นเป้าหมายของชีวิต และกำหนดกรอบของการดำเนินชีวิต (พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมฺมโปทฺธิ) ,ดร. และผศ. พิเศษ ดร.สรวิชัย วงษ์สะอาด, 2563: 104-105) ดังนั้นศรัทธาจึงมาเสริมปัญญา ทำให้ปัญญามีทิศทางชัดเจน เอาจริงเอาจังแน่นแฟ้น และมีกำลังมาก ศรัทธาเป็นความเชื่อทำหน้าที่จัดความไม่เชื่อ ความเคลือบแคลงสงสัย ความเห็นแก่ตัว ศรัทธาเป็นความเชื่อมั่นไม่หวั่นไหว ที่อยู่ภายในจิตใจ มีประเด็นสำคัญคือ เมื่อมีความเชื่อมั่นต่อการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ที่เชื่อมั่นว่าเป็นหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาคุณภาพทักษะและคุณธรรมของผู้เรียนแล้ว การดำเนินงานจัดการศึกษาด้วยการมีศรัทธาคู่กับต้องมีปัญญาจึงประสบความสำเร็จ

2) หลักการส่งเสริมความประพฤติและระเบียบวินัย (morality) ด้วยศีล

การนำหลักการศึกษามุ่งบูรณาการกับหลักพุทธธรรมคือ ศีล เพื่อมาส่งเสริมระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเอง หมายถึง การกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ด้านความมุ่งมั่นปรารถนาและค่านิยมอันเป็นพฤติกรรมภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอกด้านกระทำที่ดี เพื่อนำพาชีวิตสู่ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาตนมีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันเป็นลูกโซ่ นับตั้งแต่การศึกษาตนเอง การรู้จักตนเอง และการประเมินตนเอง เป็นต้น (พระปลัดกิตติ ยุติธโร, พระสุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร และพระสมพร อนาลโย (สะอั้งรัมย์), 2562 : 300) การประยุกต์ใช้ศีล 5 ช่วยสร้างความตระหนัก หรือใส่ใจในการปฏิบัติด้วยการละเว้นจากสิ่งที่ไม่ควรกระทำ 5 ประการตามหลักศีล 5 เป็นการปรับใช้หลักธรรมให้เข้ากับ

สถานการณ์ต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกัน เป็นหลักธรรมนำทางด้านจริยธรรมและคุณธรรมด้านความประพฤติงามและปฏิบัติชอบตามหลักพระธรรมวินัย จะช่วยควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ทำให้มีกาย วาจา และเป็นปกติ

3) หลักส่งเสริมการเป็นผู้ใฝ่รู้ (great learning) ด้วยพาหุสัจจะ

การนำหลักการเรียนรู้บูรณาการกับหลักพุทธธรรม คือ พหุสัจจะ เพื่อมาส่งเสริมระบบการในระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ (1) ด้านพหุสสุตา ตั้งใจเรียน ผู้เรียนมีศรัทธา มีความรัก ในการเรียนรู้ แสวงหาวิชาความรู้ ทั้งในห้องเรียน จากตำราเรียน สื่อนวัตกรรมการเรียนต่าง ๆ สอบถามครู อาจารย์ และแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของตน ไม่ใส่ใจสื่อออนไลน์จนไม่มีสมาธิในการเรียนรู้ (2) ด้านธตา ทรงจำเนื้อหาที่เรียน ผู้เรียนจับใจความ สำคัญในการเรียนรู้แต่ละครั้งตามที่จำได้ มีสมาธิที่แน่วแนในการเรียนรู้แต่ละครั้ง กำหนดเนื้อหา ส่วนไหนควรอ่าน ส่วนไหนควรเน้นการทรงจำ จัดบันทึกการเรียนรู้ (3) ด้านวจสา ปริจิตา ท่องจำ จนคล่องปาก หากเนื้อหาบางส่วนเป็นเนื้อหาสำคัญและยากแก่การทรงจำ ควรใช้วิธีท่องจำจนคล่องปากช่วย เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้เรียนในการเรียนรู้นำมาใช้งานได้ทันที (4) ด้านมนสาอนุเปกขิตา ใส่ใจนึกคิด ตรึกตรอง ผู้เรียนหมั่นสังเกตบทเรียนในแต่ละบท ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้มา พิจารณาในสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ แก้ไข ข้อผิดพลาด บรรเทาความสงสัย (5) ด้านทัญญูญา สุปฏิวิธยา เข้าใจเนื้อหาบทเรียนตามที่ได้รับ ผู้เรียนมอง ให้รู้ให้เห็นภาพรวม จุดประสงค์ ความสำคัญของการเรียนรู้แขนงนั้นๆ จับประเด็นสำคัญของการเรียนรู้ ให้ได้ตามความเป็นจริง ต่อยอดพัฒนาความรู้ตนเองและถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันได้ (พระมหาภูมิพัฒน์ ญาณวฑฺฒโน (คำมี), 2564: 78)

4) หลักส่งเสริมความมุ่งมั่น (exertion) ด้วยวิริยารัมภะ

เป็นการนำหลักการเรียนรู้บูรณาการกับหลักพุทธธรรมวิริยารัมภะ เพื่อมาส่งเสริมระบบการในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดความขยันหมั่นเพียรเป็นคุณธรรมไปสู่ความสำเร็จ เป็นความมุ่งมั่น มุมานะ พยายาม ตั้งใจและอดทนในการทำงานสุจริต การศึกษาเล่าเรียนเพื่อความสำเร็จในสิ่งที่ทำมีความเจริญก้าวหน้า ในการเรียนและการทำงาน ได้ยอมรับจากคนทั่วไป การปฏิบัติตนเป็นคนขยันหมั่นเพียรและอดทน มีดังนี้ 1) ตั้งเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายในสิ่งที่ทำให้ชัดเจนและวางแผนเพื่อลงมือทำอย่างตั้งใจ และกระตือรือร้น 2) ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอโดยศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากตำราสื่อต่าง ๆ หรือจากการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเพื่อนำความรู้มาเป็นแนวทางปฏิบัติและพัฒนาตนเอง 3) มีมานะบากบั่นไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคโดยใช้ความอดทน สติปัญญา ความรู้ในการแก้ไขปัญหาและพยายามลงมือทำจนสำเร็จ 4) ปฏิบัติตามบุคคลที่ประสบความสำเร็จ โดยการนำแบบอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จด้วยความเพียร มีคุณธรรม มาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและสร้างแรงจูงใจให้ตนเองมีความขยันหมั่นเพียร 5) สร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเอง โดยรักและศรัทธาในสิ่งที่ทำ แล้วมองเห็นถึงข้อดี จุดแข็งของตนเองแล้วนำมาเป็นพลังในการทำสิ่งต่างๆและให้กำลังใจตนเองอยู่เสมอเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ

การปลูกฝังความขยันหมั่นเพียรและความอดทน ต้องเกิดมีขึ้นทั้งกับสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และนักศึกษาผู้เข้าร่วมในหลักสูตร CWIE เพื่อต้องการให้มีความมุ่งมั่นปฏิบัติตามหน้าที่อย่างตั้งใจ โดยเฉพาะ

นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์และทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นจึงต้องมีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากหรืออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น และหาแนวทางแก้ปัญหาอย่างมีสติความขยัน ความหมั่นเพียรพยายามจะทำให้มีความตั้งใจทำจริงเห็นคุณค่าของสิ่งที่มี ความอดทนต่ออุปสรรคต่าง ๆ ทำให้บรรลุเป้าหมายในชีวิตได้ (ธนกฤต ผลโกศล และสมเกียรติ ไชยภูมิ, 2564: 102) นอกจากนี้การส่งเสริมความมุ่งมั่นด้วยวิริยารัมภะยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดความเพียรเพื่อการละความชั่ว ประพฤติความดีเพราะความชั่วต้องใช้ความพยายามในการละ การทำความดีทำได้ยาก จึงมีความเพียรพยายาม จึงจะประสบความสำเร็จได้ (ศุภณัฏฐ์ ไชยสองวรรชัย, 2560: 347)

5) หลักส่งเสริมการเข้าถึงความรู้แจ้ง (wisdom) ด้วยปัญญา

การนำหลักการเรียนรู้บูรณาการกับหลักพุทธธรรมปัญญา เพื่อมาส่งเสริมระบบการศึกษาหลักสูตรสหกิจศึกษานั้น จะช่วยให้เกิดความเข้าใจการเรียนรู้อย่างรู้แจ้ง ตามที่สุมานพ ศิวารัตน์(2560: 40) กล่าวว่า ปัญญาเป็นเรื่องของการพัฒนาในด้านการเรียนรู้ตามความเป็นจริง ที่เริ่มจากความเชื่อ ความรู้ ความเห็น ความเข้าใจ วินิจฉัยไตร่ตรองตามเหตุตามปัจจัย และปราณี อ่อนศรี(2557: 9) กล่าวถึงกระบวนการศึกษาเรียนรู้ที่ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้เกิดปัญญาเรียกว่า จิตตปัญญาศึกษาที่เน้นถึงการพัฒนาความคิด จิตใจ อารมณ์ภายในตนเองด้วยหลักการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งกระบวนการให้เกิดปัญญาเหล่านี้ก็เป็นปัญญาทั้งจินตมยปัญญา สุตมยปัญญาและภาวนามยปัญญา นั่นเอง เหล่านี้เป็นหลักการส่งเสริมเพื่อให้เข้าถึงความรู้แจ้งแห่งปัญญาตามจุดมุ่งหมายในหลักสูตร CWIE ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปปรับใช้เพื่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา

สรุป

หลักพุทธธรรมเป็นหลักการสำคัญที่พระพุทธองค์ทรงวางแนวทางคำสอนครอบคลุมทุกศาสตร์ เป็นที่ยอมรับว่าพิสูจน์ได้ มีความทันสมัยในทุกยุคสมัย สามารถนำมาบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติงานในทุกสาขา หลักเวสัชกรณธรรม ซึ่งเป็นธรรมที่ทำให้เกิดความกล้าหาญ 5 ประการ ในทางแห่งโลกุตระธรรมเป็นธรรมทำให้เกิดความกล้าหาญที่นำไปสู่ทางแห่งความหลุดพ้นคือพระนิพพาน ในทางโลกียธรรมเป็นความกล้าหาญแห่งการประกอบความดีแห่งการดำรงตนและพบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหน้าที่การงาน การนำหลักธรรมนี้มาใช้เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาหลักสูตรสหกิจศึกษาและการศึกษาบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) ที่รัฐบาลไทยและนานาชาติให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของชาติและของประชาคมโลก ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม ในการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 แผนการพัฒนาประเทศ “ไทยแลนด์ 4.0” และแผนพัฒนาการศึกษาของชาติระดับอุดมศึกษา จึงเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่ง และเป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาดังกล่าวประสบความสำเร็จและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย สมดังที่หลักธรรมนี้เป็นหลักการแห่งความกล้าหาญสู่ความสำเร็จด้วยหลัก “เชื่อมั่น มีวินัย ใฝ่เรียนพากเพียรขยัน รู้ทันด้วยปัญญา”

ข้อเสนอแนะ หรือ องค์ความรู้

การจัดการองค์ความรู้หลักพุทธธรรมกับการศึกษา ด้วยกระบวนการส่งเสริมการศึกษาหลักสูตร CWIE โดยใช้หลักพุทธธรรมที่เรียกว่า เวสัชชกรณธรรม สามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบที่เรียกว่า “FMGEW Model” สู่วิธีการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE ด้วยเวสัชชกรณธรรม” ประกอบด้วยธรรม 5 ข้อ คือ

F คือ Faith หมายถึงการมีความศรัทธาหรือการมีความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาหลักสูตร CWIE

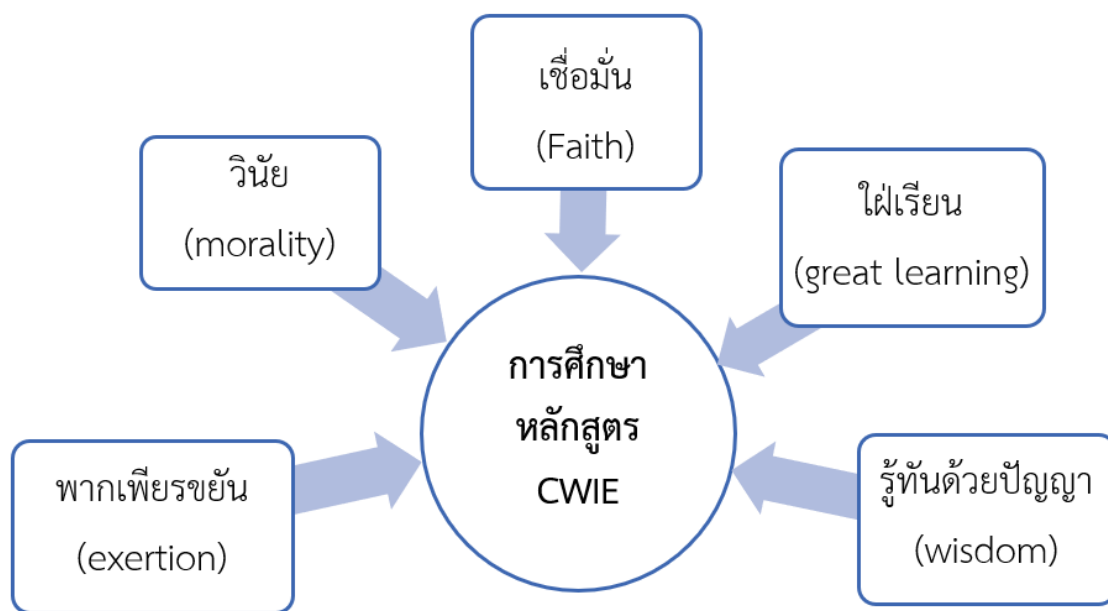
M คือ Morality หมายถึง ศีลหรือการมีวินัย ปฏิบัติตามข้อกำหนดในการจัดการศึกษาหลักสูตรนี้

G คือ Great Learning หมายถึง พหุสัจจะหรือการมีความใฝ่เรียนรู้ในปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความรู้และทักษะอย่างแท้จริง ตามหลักการของหลักสูตร CWIE นี้

E คือ Exertion หมายถึง วิริยารัมภะหรือการมีความพากเพียร ทั้งผู้เกี่ยวข้องและนักศึกษาผู้ปฏิบัติงาน ตามหลักสูตร เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย และผู้เรียนได้รับความสำเร็จ

W คือ Wisdom หมายถึง ปัญญาหรือการมีความรู้ทันด้วยปัญญา ก่อให้เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจอย่างรู้แจ้ง

FMGEW Model จึงประกอบด้วยหัวใจแห่งพุทธธรรม 5 ประการ คือ เชื้อมั่น มีวินัย ใฝ่เรียน พากเพียร ขยัน รู้ทันด้วยปัญญา ดังแสดงในภาพที่ 2

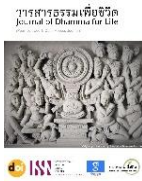

ภาพที่ 2: รูปแบบองค์ความรู้ FMGEW Model สู่วิธีการจัดการศึกษา
หลักสูตร CWIE ด้วยเวสัชชกรณธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม. (2565, 10 กุมภาพันธ์). *บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การส่งเสริมการจัดสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน*. จาก <https://cwie.mhesi.go.th/readFile/upload>
- ทิตินา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนกฤต ผลโกศล และสมเกียรติ ไชยภูมิ. (2564). การสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ตามหลักการบำเพ็ญวิริยบารมี. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 8(1), 98-108.
- ปราณี อ่อนศรี. (2557). จิตตปัญญาศึกษา: การศึกษาพัฒนามนุษย์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15(1), 7-11.
- พระชลญาณมุนี (สมโภช ธมมโกชโช), ดร. และ ผศ. พิเศษ ดร.สรวิชัย วงษ์สอาด. (2563). พระพุทธศาสนากับความเชื่อ. *วารสาร มจร บาลีศึกษาพุทธโฆสปริทรรศน์*, 6(2), 99-115.
- พระปลัดกิตติ ยุติธโร, พระสุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร และ พระสมพร อนาลโย (สะอั้งรัมย์). (2562). การประยุกต์ใช้ศีล 5 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร. *วารสารธรรมวิชัย*, 2(2), 293-305.
- พระพุทธโฆสเถระ รจนา. (2546). *คัมภีร์วิสุทธิมรรค*. (สมเด็จพระพุทธาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร), ผู้แปล). (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด.
- พระมหาภูมิพัฒน์ ญาณวุฑโฒ (คำมี). (2564). การเสริมสร้างพลังศรัทธาสู่ปัญญา: กรณีศึกษาหลวงพ่อโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 8(2), 68-83.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. *พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณ์ 2500*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542, 19 สิงหาคม). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่ม 116 (ตอนที่ 74 ก), 1-23.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562, 1 พฤษภาคม). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. เล่ม 136 (ตอนที่ 57 ก), 54-78.
- ศุภธัญ ไชยสองวรัญญ์. (2560). การสร้างแผนชีวิตแบบพอเพียงตามแนวนาถนอมธรรมของชุมชนในภาคเหนือ. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 6(2), 343-354.
- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (2552). *ประมวลสาระชุดฝึกอบรมสหกิจศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สมาคมสหกิจศึกษาไทย.

- สมาคมสหกิจศึกษาไทย. (มปป.). รายงานการสำรวจสถานภาพการดำเนินงานสหกิจศึกษาในประเทศไทยและ
นานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยอาเซียน. (สนับสนุนงบประมาณโดยสำนักงานคณะกรรมการ
อุดมศึกษา).
- สุมานพ ศิวรัตน์. (2560). การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยไตรสิกขา. วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 8(1),
36-48.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2565). *ปรัชญา แนวคิดสหกิจศึกษา และการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ (Cooperative and
Work Integrated Education: CWIE)*. วันที่ ค้นหา 1 กุมภาพันธ์ 2565 จาก
<https://dass.rmutr.ac.th/wp-content/uploads>
- Teerakiat Jareonsettasin. (2560). Thailand 4.0: Challenges for Cooperative Education ในการ
ประชุมวิชาการสหกิจศึกษาโลก ครั้งที่ 20 (WACE World Conference on Cooperative & Work-
Integrated Education) ระหว่างวันที่ 5-8 มิถุนายน พ.ศ. 2560 ณ โรงแรม ดิ เอ็มเพรส จังหวัด
เชียงใหม่. (หน้า 23-24). กรุงเทพมหานคร: สมาคมสหกิจศึกษาไทย.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*.
New Jersey: Prentice Hall.
- University of the People. (2022). Top 10 Reasons Why Is Education Important. Retrieved
January 28, 2022, from <https://www.uopeople.edu/blog/>.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.66

ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู
ในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราช เขต 3

Happiness At Work Affects Performance of Teacher Civil Servants In Chian Yai District Under the Office of Primary Educational Service Area Nakhon Si Thammarat District 3

ธัญญา คอแก้ว^{1*}, ทิพมาศ เสวตวรโชติ² และ สันติ อุนจะนำ³

Tanya Korkew^{1*}, Tippamas Sawetworachot² & Santi Aunjanam³

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. ธัญญา คอแก้ว*

Tanya Korkew

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช

Mahamakut Buddhist University

Srithammasokkaraj Campus,

Thailand.

Email: bg.teerawat@hotmail.com

2. ทิพมาศ เสวตวรโชติ

Tippamas Sawetworachot

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช

Mahamakut Buddhist University

Srithammasokkaraj Campus, Thailand.

Email: sawet.tip11@gmail.com

3. สันติ อุนจะนำ

Santi Aunjanam

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาศกรราช

Mahamakut Buddhist University

Srithammasokkaraj Campus, Thailand.

Email: aunja.san14@gmail.com

คำสำคัญ

ความสุขในการทำงาน; ประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงาน

Keywords:

Happiness At Work; Operational
Efficiency

ABSTRACT

Research on Happiness at work that affects the work efficiency of teachers in Chian Yai District Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, District 3, the objectives are 1) to study the level of happiness in the work of teachers in Chian Yai District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, District 3 2) To study the level of work efficiency of civil servant teachers in Chian Yai District under Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat Primary Education Area 3 3) To study the relationship between happiness at work and work efficiency of civil servant teachers in Chian Yai District. Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 3 and 4) To study the variables predicting happiness at work that affect the work efficiency of teachers in Chian Yai District. Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 3, there were 59 items. For the statistics used in data analysis, including frequency values and finding percentages, averages, and standard deviations. Analyze statistics using ready-made programs.

The research results were as follows:

1) The happiness at work of civil servant teachers in Chian Yai District under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 3 was found to be overall at a high level.

Article history:

Received: 21/05/2024

Revised: 25/06/2024

Accepted: 30/07/2024

Available online: 28/09/2024

How to Cite:

Korkaew T. et al. (2024). Happiness At Work Affects Performance of Teacher Civil Servants In Chian Yai District Under The Office of Primary Educational Service Area Nakhon Si Thammarat District 3. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 563-578.

2) The performance efficiency of teachers in Chian Yai District under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 3 was found to be at a high level overall.

3) The relationship between happiness at work and work efficiency of teachers in Chian Yai District Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office, Area 3, it was found that There is a positive relationship ($r = .440 - .762$) with statistical significance at the .001 level.

4) Results of stepwise multiple regression analysis to propose the selection of work happiness variables into the best prediction equation for predicting the work efficiency of teachers. Under the jurisdiction of the Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat Primary Education Area 3 It was found that the variables in work progress Positive thinking Together they can predict the performance of teachers. Statistically significant at the .001 level, both variables can explain 71.0 percent of the variation in the performance of teachers ($R^2 = .710$). The error from the forecast is 0.252.

The equation can be written. As follows:

$$\hat{Y} = 1.827 + 0.353 (X_5) + 0.257 (X_2)$$

The prediction equation in standard score form is as follows:

$$\hat{Z} = 0.340 (X_5) + 0.332 (X_2)$$

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 และ 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ($r = .440 - .762$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001

4) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปรความสุขในการทำงานเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ตัวแปรด้านความก้าวหน้าในการทำงาน ด้านการการคิดเชิงบวก สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ได้ร้อยละ 71.0 ($R^2 = .710$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.252

สามารถเขียนสมการได้ดังนี้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.827 + 0.353 (X_5) + 0.257 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.340 (X_5) + 0.332 (X_2)$$

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) เป็นช่วงเวลาที่มีแนวโน้ม ของการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น การเป็นสังคมสูงวัยของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์ ระหว่างประเทศ ดังนั้น การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศท่ามกลางกระแสแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง ท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นรอบด้าน และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อบูชาวัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คือการ “พลิกโฉม” ประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน เพื่อสร้างเศรษฐกิจที่มีมูลค่าที่ยั่งยืน จำเป็นต้องมีการสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, สร้างนวัตกรรม, สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่ง สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่น, และให้ความสำคัญกับการปกครองที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส และการยึดมั่นเทคโนโลยีที่สะอาด รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างเศรษฐกิจที่มีมูลค่าที่ยั่งยืนในระยะยาว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ (2550 : 2) เพราะคนทุกคนต่างก็ต้องการมีชีวิตที่ดี สมบูรณ์ด้วยปัจจัยสี่ ซึ่งการ

ทำงานเป็นวิธีการอันดับแรกที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ ดังนั้น การทำงานจึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต แต่สถานการณ์ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า บุคคลมักไม่มีความสุขในการทำงาน เนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น ชั่วโมงการทำงานยาวนานมากขึ้น เทคโนโลยีที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้ทุกสถานที่ทุกเวลา สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลขาดความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อองค์การทั้งในด้านอัตราการลาออก ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ขวัญกำลังใจตกต่ำลง นอกจากนี้ก็ยังมีรายงานทางสถิติเกี่ยวกับความเจ็บป่วยที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มคนที่ทำงานในสำนักงาน (White collar) และสาเหตุการฆ่าตัวตายอันเนื่องมาจากการงานก็มีมากขึ้น (Moorhead and Griffin, 2010, p. 116-117) ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคการศึกษาและการเรียนรู้ที่ไร้ขอบเขต อีกทั้งรัฐบาลยังมุ่งเน้นให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อสร้างคนสร้างชาติ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันการศึกษาและครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิต และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ นั่นคือ การเป็นคนดี คนเก่ง และมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ครูจึงเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทและภาระหน้าที่สำคัญในการเป็นกลไก ที่มีส่วนร่วมในการผลิตเยาวชนของชาติให้มีประสิทธิภาพ เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับสากลได้ ซึ่งการที่ครูจะสามารถ ผลิตเยาวชนที่ดีได้นั้น ครูเองจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน ปฏิบัติงานด้วยกำลังความสามารถของตนเองและที่สำคัญ คือ การทำงานอย่างมีความสุข ความสุขจะมีพลังที่จะช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้พัฒนาไปข้างหน้า ความพึงพอใจ ในการทำงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึก กระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานนั้น ๆ เกิดขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อการทำงานทั้งสิ้น ซึ่งทั้งหมดนี้จะส่งผลต่อความสำเร็จและความเป็นไปได้ตามเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ

การบริหาร “ทรัพยากรมนุษย์” ถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมีการ เล็งเห็นว่า “คน” เป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรและเมื่อ “คน” ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหรือทรัพยากรหลักที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก องค์กรจึงต้องพบกับความท้าทายใหม่ในการดึงดูดและรักษา “คน” ที่มีค่าให้อยู่กับองค์กร ดังนั้น การสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร (Employee Engagement) จึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ความผูกพันของบุคลากรต่อ องค์กรจึงได้ถูกยกระดับขึ้นมาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์พฤติกรรมของบุคลากรได้ เช่น พฤติกรรมการขาดงาน (Absenteeism) และ พฤติกรรมการลาออกของบุคลากร (Employee Turnover) เพราะบุคลากรที่มีความผูกพัน ต่อองค์กรในระดับสูงจะมีแนวโน้มในการปฏิบัติงานกับองค์กรนานกว่าและเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถมากกว่าบุคลากรที่มีความผูกพันต่อองค์กรในระดับต่ำ (กรรณิการ์ สุวรรณศรี, 2560 : 122) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) ถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีมูลค่าเพราะคนคือ ทรัพยากรที่มีค่าที่สุด ในการสร้างสังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า

อย่างยั่งยืน ในการสร้างความยั่งยืนนอกจากการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรแล้วยังมุ่งส่งเสริมและจัดการให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขด้วยการทำงานอย่างมีความสุข (Happiness at the Workplace) เป็นสิ่งที่พนักงานทุกคนต่างปรารถนา หากพนักงานได้ทำงานในที่ทำงานที่มีความสุขแล้วนั้นจะรู้สึกผูกพัน สนุกสนาน ตรงกันข้ามหากพนักงานไม่มีความสุขย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไม่เพียงส่งผลให้กับตัวพนักงานเองยังส่งผลเสียต่อองค์กรที่จะสร้างเศรษฐกิจที่มีมูลค่า เมื่อคนทำงานในองค์กรมีความสุข ย่อมส่งผลดีต่อผลประกอบการหรือผลผลิตของ องค์กร ความผาสุกในครอบครัว ชุมชน ส่งผลต่อสังคมที่มีความสุขที่ยั่งยืน การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีที่สะอาดและการรักษาสิ่งแวดล้อม สร้างสภาวะแวดล้อมในการทำงานที่ดีให้กับพนักงานกับสังคม เป็นการจัดการให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข (Happiness at the Workplace) เป็นการนำสังคมไปสู่ความก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันองค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน ด้วยเหตุผลว่าการที่บุคลากรมีความสุขในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จขององค์การในอนาคต ทั้งนี้เพราะบุคลากรที่มีความสุขกับการทำงานจะมีความสุขผูกพันและจะทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ความสุขในการทำงานจะนำมาซึ่งความผูกพัน ความจงรักภักดีและแรงจูงใจให้กับองค์การในระยะยาวบุคลากรอยู่กับองค์การนานขึ้นสามารถแสดงผลงานได้ในระดับสูงและความสำเร็จตามเป้าหมายทำงานได้นานและหนักขึ้น แสดงความคิดในเชิงบวก ได้รับการเคารพและยอมรับจากคนอื่น ๆ อัตราการป่วยลดน้อยลงแสดงถึงประสิทธิภาพที่มีอยู่และการนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาแก้ไขและกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งลักษณะนิสัยและพฤติกรรม เหล่านี้จะทำให้พนักงาน เพื่อนร่วมงาน ทีมงาน หัวหน้า และผู้มารับบริการในหน่วยงานมีความสุข (ภัทรดนัย ฉลองบุญ, 2559 : 2) มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง กล่าวคือ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในองค์กร ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์การจะเกี่ยวข้องกับสมาชิกในองค์การเสมอ (Peter Drucker, อ้างถึงใน สุชาญ พันธ์นิยะ, 2553 : 10)

การผลิตมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าได้นั้นเราต้องเริ่มจากผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพก่อน ซึ่งอาชีพที่ทำหน้าที่หลักในการผลิตมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถควบคุมคุณธรรมจริยธรรมนำไปสู่มนุษย์ที่มีประสิทธิภาพได้นั้นคืออาชีพ “ครู” ถือว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและยิ่งใหญ่ ซึ่งในการทำงานของครูในอดีตจนถึงปัจจุบันแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เมื่อมีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนพัฒนาผู้เรียนมากขึ้นการทำงานหรือภาระงานย่อมเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้การทำงานของครูบางคนที่มีอายุมาก เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่บรรจุใหม่ รวมถึงการอบรมศิษย์ในปัจจุบันซึ่งเป็นเด็กที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ความสามารถในการอ่านลดลง รวมถึงผลการทดสอบ PISA ซึ่งเด็กไทยได้คะแนนเฉลี่ยอยู่อันดับที่ 50 จาก 65 ประเทศ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2554 : 11) ซึ่งเชื่อว่าถ้าครูมีความสุขในการทำงาน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุข ผู้เรียนมีความสุขด้วยเช่นกัน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นได้

ความสุขจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิต การที่คนทำงานมีความสุขเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ความสุขจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนาและเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดตามธรรมชาติของมนุษย์ ความสุขคือกิจกรรมของจิตที่สอดคล้องกับความดีงามเป็นความรู้สึกที่ดี เรียกว่าสุขภาวะ ซึ่งเป็นความพอใจในชีวิตรวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับ การกระทำในสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความดีงามรับรู้ว่ามีอารมณ์ทางบวกสูง และมีอารมณ์ทางด้านลบ คนที่มีความสุขจะแสดงออกให้เห็นทั้งรายการและคำพูด การแสดงออกเต็มไปด้วยพลังตื่นเต้น มีอารมณ์ร่าเริงและเบิกบาน ส่วนความสุขในการทำงาน เป็นเรื่องของจิตใจหากมีความพึงพอใจต่องาน ไม่ว่างานนั้นจะมีลักษณะอย่างไรก็รัก และพอใจที่จะทำเต็มความสามารถ หากเริ่มต้นด้วยความพอใจก็จะทำงานได้ดีและไม่เบื่องาน แม้มีอุปสรรคก็ไม่ท้อถอย ดังคำกล่าวที่ว่า งานคือชีวิต ชีวิตคืองานบันดาลสุข ทำงานให้เป็นสุขและสนุกกับการทำงาน คนที่จะทำงานอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ (ว.วชิรเมธี, 2556 : 46) ดังนั้น ประโยชน์ของความสุขในการทำงานจะเป็นแรงจูงใจให้บุคลากรเกิดความท้าทายที่จะตั้งศักยภาพมา ปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ มีความภาคภูมิใจต่อผลงานของตนเอง ผลงานที่เกิดขึ้นออกมาอย่างมีคุณภาพ ผู้รับบริการได้รับการบริการที่ดีมีประสิทธิภาพ เมื่อบุคลากรมีความสุขในการทำงาน ส่งผลให้บุคลากรมีความเครียดในการทำงานลดลงหรือปราศจากความเครียดในการทำงานช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์บรรยากาศในการทำงานที่ดี รวมทั้งองค์กรนั้น ๆ ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากเหตุผลและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสร้างความสุขในการทำงานมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยหลักของสถานศึกษาในการทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสุขในการทำงานซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของผู้บริหารและข้าราชการครูในสถานศึกษาในอำเภอเชียรใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการของหน่วยงานในอันที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและเป้าหมายของชาติต่อไป

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้อ้างอิงจากทฤษฎีหลายประการที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการศึกษาและวิเคราะห์ ได้แก่:

1. **ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory)**
ทฤษฎีนี้ระบุว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลแบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ปัจจัยสร้างแรงจูงใจ (Motivators) และปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors) ปัจจัยสร้างแรงจูงใจรวมถึงความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับจากผู้ร่วมงาน ความท้าทายในงาน และโอกาสในการพัฒนา ส่วนปัจจัยสุขอนามัยเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมการทำงาน เช่น ค่าตอบแทน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความมั่นคงในการ

ทำงาน ปัจจัยสร้างแรงจูงใจส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจและความสุขในการทำงาน ในขณะที่ปัจจัยสุขอนามัย มีผลต่อการลดความไม่พอใจ แต่ไม่สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานได้

2. **ทฤษฎีการจูงใจของแมคเกรเกอร์ (McGregor's Theory X and Theory Y)** ทฤษฎีนี้แบ่งบุคลากรในที่ทำงานออกเป็นสองกลุ่ม โดย "Theory X" มองว่าพนักงานมีลักษณะไม่เต็มใจทำงาน จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด ในขณะที่ "Theory Y" มองว่าพนักงานมีความกระตือรือร้นตามธรรมชาติ และการทำงานจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหากได้รับโอกาสและการส่งเสริมที่เหมาะสมทฤษฎีนี้นำมาใช้ในงานวิจัยเพื่อทำความเข้าใจถึงทัศนคติของข้าราชการครูในการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน

3. **ทฤษฎีความพึงพอใจในงานของล๊อคคูด (Locke's Job Satisfaction Theory)** ทฤษฎีของล๊อคคูดเสนอว่าความพึงพอใจในงานของบุคคลเกิดจากการที่งานตอบสนองความต้องการและค่านิยมของตนเอง ยิ่งงานสอดคล้องกับความต้องการ ความพึงพอใจและความสุขก็จะสูงขึ้นในงานวิจัยนี้ ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในงานของครู เช่น ค่าตอบแทน โอกาสในการพัฒนาอาชีพ และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

4. **ทฤษฎีความสมดุลระหว่างชีวิตและงาน (Work-Life Balance Theory)** ทฤษฎีนี้มุ่งเน้นที่การสร้างสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและการทำงาน โดยระบุว่าหากมีสมดุลที่ดีระหว่างสองด้านนี้ส่งผลโดยตรงต่อความสุขและประสิทธิภาพในการทำงาน การทำงานที่ยืดหยุ่นสามารถส่งเสริมความสุขและลดความเครียดได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาวิเคราะห์ในการศึกษานี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู
3. เพื่อทดสอบตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อเสนอกลยุทธ์ในการส่งเสริมความสุขในการทำงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของครูในสถานศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประชากรเป็น ข้าราชการครู ในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 30 โรงเรียน โดยมีข้าราชการครูจำนวน 186 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2566)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการครู ในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 186 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตาม สัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มเครือข่าย สถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนเทียบกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 127 คน ดังตาราง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครู ในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เชียรใหญ่ (กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 1)	75	51
เชียรใหญ่ (กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 2)	56	38
เชียรใหญ่ (กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 3)	55	38
รวม	186	127

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 127 คน ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดย วิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน ตามกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ กำหนดแต่ละกลุ่มเครือข่าย จากนั้นเขียนชื่อ-สกุล ครูลงในกล่องตามสังกัดเครือข่าย จากนั้นทำจับสลากแบบไม่ ใส่คืนจนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มเครือข่าย

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสุขในการทำงานส่งผล ต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม รายการ (Check List) ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ระดับวิทยฐานะ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ใน การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสุขในการทำงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale)

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ เพื่อนำมาวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาตามนิยาม ศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ศึกษา

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามจากนิยามเชิงปฏิบัติการ ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวกับความสุขในการทำงาน และ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับภาวะความสุขในการทำงาน 5 องค์ประกอบ และข้อคำถามเกี่ยว ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู 5 องค์ประกอบ

4) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุม ด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา

5) ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

6) นำแบบสอบถามทบทวนปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน

7) นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ (IOC: Index of item objective congruence) โดยกำหนดคะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 นำไปปรับปรุงหรือตัดทิ้งตามความเหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์อีกครั้ง

8) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลอง (try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

9) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปใช้เก็บ ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขออนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช โศกราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยระบบออนไลน์ (Google form) ไปยังคุณครูใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
- 3) เมื่อรวบรวมแบบสอบถามคืนตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของการตอบแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความสุขในการทำงาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ไปวิเคราะห์เทียบตามแนวคิดการแปลความหมาย

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยใช้ วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient, r) โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เป็น 0 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน โดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ คือถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน แต่ถ้าเป็นไปในทางลบ แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้ามหรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ ดังนี้

ค่า r อยู่ในช่วง 0.91 – 1.00 หมายความว่า ความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่า r อยู่ในช่วง 0.71-0.90 หมายความว่า ความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.31-0.70 หมายความว่า ความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่า r อยู่ในช่วง 0.01-0.30 หมายความว่า ความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

3) การวิเคราะห์ความสุขในการทำงานที่ส่งผลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) และวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสำเร็จในการทำงาน การคิดเชิงบวก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ปริมาณงาน คุณภาพงาน ความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1.00 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 1.00

ตัวแปรพยากรณ์ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis) โดยใช้ตัวแปรความสุขในการทำงานทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ความสุขในการทำงาน จำนวน 5 ด้าน มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .868 ค่าสัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .754 (ร้อยละ 75.4) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความสุขในการทำงาน ซึ่ง ประกอบด้วย ค่าตอบแทน (X_1) ความก้าวหน้าในการทำงาน (X_2) สภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_3) ความสำเร็จในการทำงาน (X_4) การคิดเชิงบวก (X_5) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 คิดเป็นร้อยละ 75.4 ($R^2 = .754$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = .625(X_1) + .359(X_5) + .258(X_2) + .136(X_3) + -.014(X_4)$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = .346(X_5) + .334(X_2) + .229(X_1) + .158(X_3) -.014(X_4)$$

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปรความสุขในการทำงานเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า ตัวแปรด้านความก้าวหน้าในการทำงาน (X_2) ด้านการ การคิดเชิงบวก (X_5) สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู (Y) ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ได้ร้อยละ 71.0 ($R^2 = .710$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.252 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = 1.827 + 0.257(X_2) + 0.353(X_5)$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.332(X_2) + 0.340(X_5)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน การคิดเชิงบวก ความก้าวหน้าในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ค่าตอบแทน ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีความสุขในการทำงานจึงทำให้เกิดความสำเร็จในการทำงานรวมไปจนถึงการคิดเชิงบวกก็เช่นกันที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงานก็ส่งผลต่อความสุขในการทำงานทั้งสิ้นและการที่ข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ให้ความสำคัญและมองเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นความสุขในการทำงานนั้นก็คือ ค่าตอบแทน องค์กรประกอบที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้นล้วนส่งผลต่อความสุขในการทำงานทั้งสิ้น และข้าราชการครูมีการบริหารจัดการความเครียดโดยหลากหลายวิธีเช่น การทำ กิจกรรมลดความเครียด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาถ ปลอดภัยดี (25656) ศึกษาการใช้หลักอริยสัจ 4 เพื่อจัดการความเครียดของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าแนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักอริยสัจ 4 เพื่อจัดการความเครียดของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3พบว่า การกิจกรรมทำเพื่อลดความเครียด เช่นการนั่งสมาธิ การออกกำลังกาย การฟังเพลง ดูหนังมีความถี่สูงสุด รองลงมา การทำใจให้สบาย มองในมุมบวกและการตั้งสติทุกครั้งี่เผชิญกับปัญหาที่จะก่อให้เกิดความเครียดมีค่าความถี่น้อยที่สุดทั้งนี้เนื่องจาก ครูเป็นอาชีพที่เจอสถานะของความรู้สึกที่มีความตึงเครียดจากการ ทำให้เกิดความไม่ปกติทั้งด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ และจิตใจ การทำกิจกรรมเพื่อลดความเครียดเป็นกิจกรรมที่หลากหลายในการลดความเครียดขึ้นอยู่กับความชอบ ความถนัด และความเหมาะสมของบุคคลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพงศ์ รองวัง, เกศริน มนูญผล และ ทิพมาศ เสวตวรโชติ (2567) ได้ศึกษาวิจัย ตั่วงงษ์ความสุขของครูในที่ทำงาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่5 กระทรวงศึกษาธิการ จากผลวิจัยพบว่า แนวทางเพื่อการจัดการความเครียด เช่น การวางแผนการทำงาน การกำหนดลำดับความสำคัญของงาน การพักผ่อนเพียงพอ การฝึกสมาธิหรือเทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และการแบ่งเวลาในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเหมาะสม

สรุป

จากการศึกษาวิจัยพบว่าความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าค่าตอบแทน ความก้าวหน้าในอาชีพ และสภาพแวดล้อมการทำงานเป็นปัจจัยที่มีผลมากที่สุดในการส่งเสริมความสุขในงาน นอกจากนี้ การที่ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารยังส่งผลให้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาทักษะของตนเอง และสร้างแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลยังแสดงให้เห็นว่า ความสุขในการทำงานไม่เพียงส่งผลต่อประสิทธิภาพของครูแต่ยังส่งผลต่อคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย ครูที่มีความสุขจะมีพลังงานในการทำงานมากขึ้นและสามารถจัดการกับภาระงานที่มากมายได้ดีกว่าครูที่มีความเครียดหรือความไม่พึงพอใจในงาน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งนี้ แนวทางการสร้างความสุขในการทำงาน เช่น การให้โอกาสในการพัฒนาตนเอง และการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นมิตร เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานของครูในระยะยาว

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างความสุขในการทำงานในสถานศึกษา โดยสถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความก้าวหน้าในสายงานของครู การจัดการสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สนับสนุนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการมอบสิ่งจูงใจทางด้านค่าตอบแทนและการยอมรับในผลงาน การพัฒนามาตรการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครู แต่ยังส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการศึกษาในระดับชุมชนและประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

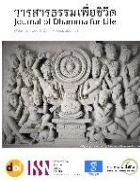
1. ควรศึกษาวิจัย แนวทางการสร้างความสุขในการทำงานและแนวทางสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. ควรทำการวิจัย ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริม เสริมสร้างความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในอำเภอเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 แบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2561). 10 วิธีสร้างสุขในการทำงาน. แหล่งที่มา <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27522> (เข้าถึงเมื่อ 4 พฤษภาคม 2564)
- กษมา ช่วยยิ้ม. (2563). การพัฒนารูปแบบการสร้างความสุขในการทำงานของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
- จุฑามาศ วัฒนอาภา. (2566). อิทธิพลของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการจัดการองค์ความรู้ของพนักงานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. สารนิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธรรรินทร์ ใจเอื้อพลสุข. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธีระพงศ์ รองวัง, เกศริน มนูญผล, และ ทิพมาศ เสวตวรโชติ. (2567). ตัวบ่งชี้ความสุขของครูในที่ทำงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 5 กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารพุทธศาสตร์ มจร อุบลราชธานี, 6(1), 2709.
- นุชนาถ ปลอดภัยดี, ทิพมาศ เสวตวรโชติ, และ สันติ อุณจะนำ. (2566). การใช้หลักอริยสัจ 4 เพื่อจัดการความเครียดของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. วารสารศึกษาศาสตร์ มจร, 11(2), 100-115.
- ปิยะธิดา ปัญญา, และ ไพศาล วรคำ. (2560). ความสุขในการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิทักษ์ ทองอยู่. (2564). แนวทางการสร้างความสุขในการทำงานเพื่อธำรงรักษาบุคลากร ในยุคหลัง Covid-19 กรณีศึกษา บริษัท ABC จำกัด.
- สิรินภา ทาระนัด. (2561). การศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วราภรณ์ ใจอารีหาญ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทประชานิยไทย จำกัด ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.

วิชญ์ กิตติพงศ์วรการ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรรถชัย ณ ภิบาล. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานสำนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.67

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น
ผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 2

The Strategic Leadership of Administrators Affecting Performance Based Budgeting Management of School Under the Suphanburi Primary Education Service Area Office 2

สรวิชัย ว่องสหัสกุลชัย^{1*} & มัทนา วัฒนอมศักดิ์²

Sorawit Wongsahatakulchai^{1*} & Mattana Wangthanomsak²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. สรวิชัย ว่องสหัสกุลชัย*

Sorawit Wongsahatakulchai

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education Silpakorn University,
Thailand.

Email: wongsahatakulch_s@su.ac.th

2. รศ. ดร. มัทนา วัฒนอมศักดิ์

Assoc.Prof.Dr.Mattana

Wangthanomsak

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Faculty of Education Silpakorn University,
Thailand.

Email: nong_sunshine@yahoo.com

คำสำคัญ

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; การบริหารงบประมาณแบบ
มุ่งเน้นผลงาน; ผู้บริหารสถานศึกษา

Keywords:

Strategic Leadership; Performance Based
Budgeting Management; School
Administrator

Article history:

Received: 31/03/2024

Revised: 08/05/2024

Accepted: 07/07/2024

Available online: 30/09/2024

ABSTRACT

This research purposes were to know 1) the strategic leadership of school administrators 2) the performance-based budgeting management of school and 3) the strategic leadership of administrators affecting performance-based budgeting management of school under the Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. The sample were 103 schools under the Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. The respondents of each school consisted of 2 persons: a school director and a teacher in charge of budgeting management total of 206 respondents. The research instruments were an opinionnaire about the strategic leadership based on the concept of (Dubrin), and the performance-based budgeting management based on Chaisit Chalermmeeprasert. The statistics used were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The findings of this study were as follows:

1. The strategic leadership of school, collectively and individually, were at a high level. When ranking by arithmetic mean from highest to the lowest were as follows; creating a vision, gathering multiple inputs to formulate strategy, human and emotional component, high-level cognitive activity, revolutionary thinking for change, and anticipating and creating a future.

2. The performance-based budgeting management of school, collectively and individually, were at a high level. When ranking by arithmetic mean from highest to the lowest were as follows; Internal Audit, Financial and Performance Reporting, Asset Management, Procurement Management, Financial management and fund control, Output Costing, and Budget Planning.

How to Cite:

Wongsahatakulchai, S. & Wangthanomsak, M. (2024). The Strategic Leadership of Administrators Affecting Performance Based Budgeting Management of School Under the Suphanburi Primary Education Service Area Office 2. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 579-591.

3. The strategic leadership of administrators, on creating a vision (X_1), revolutionary thinking for change (X_5), gathering multiple inputs to formulate strategy (X_3), and anticipating and creating a future (X_4) affecting performance-based budgeting management of school under the Suphanburi Primary Education Service Area Office 2 was found statistically significant at .01 and multiple linear regression equation as follow:

$$Y_{\text{tot}} = 0.741 + 0.333(X_1) + 0.203(X_5) + 0.190(X_3) + 0.110(X_4)$$

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 103 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารตามแนวคิดของ ดุบริน และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามแนวคิดของชัยสิทธิ์ เจริญมีประเสริฐ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ด้านการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านบุคคลและความรู้สึก ด้านการคิดในระดับสูง ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง และด้านการคาดหวังและสร้างอนาคต

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต และด้านการวางแผนงบประมาณ

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการคิดในระดับสูง ด้านการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ด้านการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ และด้านการคาดหวังและสร้างอนาคต ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

$$Y_{\text{tot}} = 0.741 + 0.333(X_1) + 0.203(X_5) + 0.190(X_3) + 0.110(X_4)$$

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดสถานศึกษา แบ่งออกเป็น

4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารทั่วไป และจากภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้รัฐบาลกำหนดบทบาทของ ภาครัฐ โดยการจัดระบบงานราชการและงานภาครัฐอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนดขอบเขตในการปฏิรูป ประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้มีความคล่องตัว เปิดเผย ตรวจสอบได้และมีกลไกในการป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน โดยความสำคัญของการบริหารและจัดการ สถานศึกษาให้เกิดความคล่องตัว คือ การบริหารจัดการด้านงบประมาณ ซึ่งประกอบไปด้วยวิธีการจัดทำและ เสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รวมไปถึงการ ติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณและผลผลิตจากงบประมาณ การบริหารการเงิน การบัญชี และการบริหาร พัสดุและสินทรัพย์ ดังนั้นภารกิจด้านการบริหารงบประมาณจึงมีความสำคัญกับการพัฒนาสถานศึกษาและเป็น ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ประเทศไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความผันผวน ความ ไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความกำกวม ซึ่งเป็นผลมาจากพัฒนาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งส่งผล ให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ดังนั้น เพื่อ ให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจึงจำเป็นต้องมีกลไกรองรับและเสริมสร้างศักยภาพของประเทศให้พร้อมรับ ต่อบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ, ม.ป.ป.) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในหลายเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยน ระบบบริหารงานภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจและการบริหารการศึกษา ตามโครงสร้าง ใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาข้าราชการให้เป็นมืออาชีพมีสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำกลุ่มงาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของบุคคลที่เป็น ผู้นำในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ ที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ที่พร้อมใช้ความสามารถของตนเองจิตใจตนเพื่อให้ได้มาซึ่งงานที่มี คุณภาพ (สันติ บุญภิรมย์, 2552) รวมไปถึงงานบริหารงบประมาณของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าสถานศึกษาขนาดเล็ก งานบริหาร งบประมาณย่อมมีน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือสถานศึกษาที่มีบุคลากรจำนวนมาก ทั้งทรัพยากรสิน งบประมาณ และองค์ประกอบอื่นๆ ก็มีมากขึ้น ทั้งยังมีวิธีการที่เป็นระบบและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่ไม่ว่าจะเป็น

สถานศึกษาขนาดใดก็ตาม ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่องานงบประมาณและการเงินของสถานศึกษาด้วยกันทั้งสิ้น

จากการสังเคราะห์แผนพัฒนาการศึกษาประจำปี 2564 – 2565 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านกลยุทธ์พัฒนาการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4.2 ด้านกลยุทธ์พัฒนาการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ในปี 2563

ที่ผ่านมา มีผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพเพียงร้อยละ 70 และมีการกำหนดค่าเป้าหมายในการพัฒนาผู้บริหารในสังกัดให้สูงขึ้น นั้นแสดงถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งในสังกัดยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ภาวะผู้นำ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายขององค์กร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, 2563) และจากรายงานการตรวจสอบการควบคุมด้านการเงินการบัญชีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยหน่วยตรวจสอบภายในได้ทำการสุ่มคัดเลือกโรงเรียนที่เป็นหน่วยรับตรวจ โดยประเมินจากการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียน ทำให้ทราบว่า สถานศึกษาบางแห่ง

ในสังกัดไม่สามารถควบคุมการใช้จ่ายที่และการจัดซื้อจัดจ้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีที่รัดกุม ครบถ้วนถูกต้องทุกขั้นตอน และเป็นไปตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย พ.ศ.2544 และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการบริหารงบประมาณที่กล่าวแล้ว ถือได้ว่าการบริหารงบประมาณมีความสำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน ต้องอาศัยความพยายาม ความรอบคอบ ละเอียดถี่ถ้วน ความรู้ความเข้าใจในระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ตลอดจนความซื่อสัตย์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมไปถึงการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อการบริหารจัดการงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อทราบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษา สภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one – shot, non – experimental case study)

ประชากร

ประชากรที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 132 แห่ง จาก 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอดอนเจดีย์ จำนวน 26 แห่ง อำเภอสองพี่น้อง จำนวน 54 แห่ง และอำเภออู่ทองจำนวน 52 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 103 แห่ง ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตาราง ประมาณการขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

ผู้ให้ข้อมูล

ในแต่ละสถานศึกษากำหนดผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารงบประมาณ จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจาก 103 แห่งทั้งสิ้นจำนวน 206 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบ ตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารตามแนวคิดของดูบริน (Dubrin, 2016)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามแนวคิดของชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ 2544, อ้างถึงใน กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ข้างต้น ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาเครื่องมือตาม กระบวนการขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร รวมถึง รายละเอียดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเครื่องมือภายใต้การให้ คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พิจารณา ตรวจสอบปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปร จากนั้นนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ได้ค่าตั้งแต่ 0.80 – 1.00 ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ โดยในการตรวจสอบความตรง เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับนี้ มีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 54 ข้อ สามารถใช้ได้จำนวน 54 ข้อ

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 แห่ง 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจากการทดลองใช้ (try out) มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ได้ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เท่ากับ .905 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา เท่ากับ .922 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .915

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำบันทึกข้อความไปยังภาควิชาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ตัวแทนช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ผู้ให้ข้อมูลเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ข้อมูลจากแบบสอบถามเมื่อนำมาจากกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยมีการดำเนินการจัดทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ลงรหัสข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป นำไปคำนวณค่าสถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล
3. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)
2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวความคิดของเบสต์ (Best)
3. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=206)

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การคิดในระดับสูง (X_1)	4.39	0.58	มาก
2	ด้านบุคคลและความรู้สึก (X_2)	4.40	0.58	มาก
3	การนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3)	4.41	0.58	มาก
4	การคาดหวังและสร้างอนาคต (X_4)	4.38	0.57	มาก
5	การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X_5)	4.38	0.65	มาก
6	การกำหนดวิสัยทัศน์ (X_6)	4.43	0.54	มาก
รวม (X_{tot})		4.39	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (X_{tot}) อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.54) การนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) ด้านบุคคลและความรู้สึก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.58) การคิดในระดับสูง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.58) การคาดหวังและสร้างอนาคต ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.57) และการคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.54 – 0.65 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n=206)

ด้าน	การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การวางแผนงบประมาณ (Y_1)	4.37	0.59	มาก
2	การคำนวณต้นทุนผลผลิต (Y_2)	4.39	0.58	มาก
3	การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Y_3)	4.41	0.58	มาก
4	การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Y_4)	4.39	0.55	มาก

ด้าน	การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	การบริหารสินทรัพย์ (Y_5)	4.42	0.58	มาก
6	การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Y_6)	4.43	0.58	มาก
7	การตรวจสอบภายใน (Y_7)	4.43	0.56	มาก
รวม (Y_{tot})		4.41	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.56) การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.58) การบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.58) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.55) การคำนวณต้นทุนผลผลิต ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.58) และการวางแผนงบประมาณ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า อยู่ระหว่าง 0.55 – 0.59 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot})

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
การถดถอย (Regression)	11.056	4	2.764	176.715	.000**
ความคลาดเคลื่อน (Residual)	3.144	201	0.016		
รวม (Total)	14.199	205			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	0.882
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square: R^2)	0.779
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square: Adjusted R^2)	0.774
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of the Estimate)	0.125

ตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized		Standardized		t	Sig.
	Coefficients		Coefficients			
	β	Standard Error	Beta			
ค่าคงที่ (Constant)	0.741	0.144			5.148	.000**
การคิดในระดับสูง (X_1)	0.333	0.051	0.390		6.597	.000**
การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X_5)	0.203	0.028	0.303		7.357	.000**
การนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3)	0.190	0.050	0.216		3.792	.000**
การคาดหวังและสร้างอนาคต (X_4)	0.110	0.042	0.125		2.618	.010**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสมการ คือ การคิดในระดับสูง (X_1) การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X_5) การนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) และการคาดหวังและสร้างอนาคต (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) เท่ากับ 0.882 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.779 หมายความว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน สามารถทำนายการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 77.90 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้วที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.774 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard error) เท่ากับ 0.125 ในลักษณะนี้แสดงว่า การคิดในระดับสูง (X_1) การคิดเชิงปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X_5) การคาดหวังและสร้างอนาคต (X_4) ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.741 + 0.333(X_1) + 0.203(X_5) + 0.190(X_3) + 0.110(X_4)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษานั้นได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำโดยจัดการอบรม ประชุมทางวิชาการ หรือสัมมนาโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่เป็นประจำ ทั้งการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การศึกษา

งาน การเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อัดกลับ (2561) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงบประมาณมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน (7 Hurdles) ของภาครัฐ ที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ของงาน มีการกำหนดเป้าหมายในงานที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม มีการจัดการระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นขั้นตอน มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการลงบันทึกรายการทางบัญชีที่ชัดเจน มีระบบการตรวจสอบภายในที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และได้รับการสนับสนุนที่ดีจากฝ่ายบริหาร มีกระบวนการที่ยืนยันความสม่ำเสมอของการรายงานทางการเงินที่เป็นปัจจุบัน มีระบบการรายงานทางการเงินที่ชัดเจน และมีการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการที่วางไว้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัญญิกา จันทรชื่น (2564) ได้ทำการศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการคิดในระดับสูง (X_1) ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยาเพื่อการเปลี่ยนแปลง (X_5) ด้านการนำปัจจัยต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ (X_3) และด้านการคาดหวังและสร้างอนาคต (X_4) ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาในด้านใดก็ตามล้วนต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน อีกทั้งการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ถูกส่งมอบประสบการณ์และพัฒนาให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็นผู้ผู้นำที่สามารถยอมรับความเสี่ยงและสามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย รู้จักแสวงหาและใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่างๆ ในการบริหารจัดการ ทั้งนี้ถือว่าเป็นกิจกรรมใดๆ ล้วนจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อสนับสนุนให้กิจกรรมสามารถดำเนินไปได้สำเร็จตามที่วางแผนไว้ จึงต้องอาศัยการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ เพื่อดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตั้งแต่มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ที่มีการลำดับความสำคัญของแผนงานและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน

รวมถึงมีการจัดระบบตรวจสอบการควบคุมทางการเงินและการบัญชีภายในสถานศึกษาที่มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่ชัดเจนให้มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญาภักดิ์ กำจัดภัย และธดา สิทธิธาดา (2565) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถร่วมกันทำนวยการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคาดหวังและสร้างอนาคต มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาทางวิชาการให้กับผู้บริหารสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยนำจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบที่แตกต่างจากสถานศึกษาอื่นๆ มาพิจารณาเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานของสถานศึกษาตนเอง ซึ่งจะเสริมให้การดำเนินการของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนงบประมาณมีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบในงานบริหารงบประมาณ ควรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนงบประมาณ มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ร่วมกับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการนำแผนกลยุทธ์แปลงไปสู่การดำเนินงานหรือกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานพร้อมจัดทำงบประมาณใช้จ่ายในแต่ละแผนงานโครงการตามประเภทค่าใช้จ่ายที่กำหนด ครอบคลุมแหล่งงบประมาณและมีความโปร่งใส

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรัญญา จันทรชื่น. (2564). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(1), 18.
- ชัยสิทธิ์ เณลิมมีประเสริฐ. (2544). *มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- พิชญากค์ กำจัดภัย, และ ธดา สิทธิธาดา. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 16(4), (ตุลาคม).
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (ม.ป.ป.). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2564-2565)*. ม.ป.ท.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564-2565*, 10 พฤศจิกายน 2563. ม.ป.ท.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. (2564). หนังสือที่ ศธ.04161/ว1516 เรื่องการตรวจสอบการควบคุมด้านการเงินการบัญชีโรงเรียน, 22 มิถุนายน 2564.
- อรุณี อัดกลับ. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราชญ์บุรี เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 15(29), 112.
- DuBrin, A. J. (2016). *Leadership Research Finding, Practice and Skills*. New York: Houghton Mifflin Company.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample sizes for research activities. *Journal for Educational and Psychological Measurement*, 3, 607-610.

Academic Article

10.14456/jdl.2024.68

พัฒนาการรูปแบบการสวดมนต์ในสังคมไทยปัจจุบัน

Development of the Chanting Model in the Current Thai Society

วันชัย สอนศิริ^{1*} & เพ็ญนภา ชูพงษ์²Wanchai Sonsiri ^{1*} & Pennapa Chupong ²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. ดร.วันชัย สอนศิริ*

Wanchai Sonsiri, Ph.D.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตบารมีศึกษาพุทธโฆส

Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Palisueksabuddhaghosa
Campus, Thailand.Email: tanaiwanchai@hotmail.com

2. ส.ต.หญิง ดร.เพ็ญนภา ชูพงษ์

Pol.L/C. Pennapa Chupong, Ph.D.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตบารมีศึกษาพุทธโฆส

Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Palisueksabuddhaghosa
Campus, Thailand.Email: Pennapaok99@gmail.com

คำสำคัญ

การพัฒนา; รูปแบบการสวดมนต์; ในสังคมไทย

Keywords:

Development; The Chanting Model;
Current Thai Society

Article history:

Received: 31/05/2024

Revised: 09/07/2024

Accepted: 28/09/2024

Available online: 30/09/2024

How to Cite:

Sonsiri, W. & Chupong, P. (2024).
Development of the Chanting Model in
the Current Thai Society. *Journal of
Dhamma for Life*, 30(3), 592-607.

ABSTRACT

This article aims to analysis the development of Chanting in the current Thai societies. From the study, it is found that the Chanting is the saying of the praising words to the persons whom we respect. Such the action will help every person to be mentally peaceful, to be of mindfulness and the wisdom and to be the ability to carry out the life. The ancient Thai societies received the culture in Chanting from Sri Lanka and were of the development of the Mantras Chanting to be in compliance with their own cultures to continue the Dhammas to be permanent. Beside this point, there is still the study of the Pali Language for knowing the Doctrinal principle. The present way of Chanting the Mantras in the present Thai societies is of the order or the pattern more than the Buddha's time, because there has been the fixation of the text of Chanting the Mantras which are suitable for the making of the merits. Such the method is the one which the ancient teachers had taught to us and is the one which we should practice as ancient teachers taught to us to be the way of leading our lives to be of happiness.

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์พัฒนาการรูปแบบการสวดมนต์ในสังคมไทยปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า การสวดมนต์ คือ การกล่าวสรรเสริญในสิ่งที่ตนเองให้ความเคารพ ซึ่งจะเกิดผลดีเมื่อผู้สวดมนต์ทำจิตของตนให้สงบเป็นสมาธิ และเป็นผู้มีปัญหา บรรเทาความสงบสุขทางร่างกาย จิตใจ เพื่อมุ่งให้เกิดความผาสุก เมตตาและปรารถนาดีต่อกันไม่ใช่ใช้ไปเพื่อเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะเกิดผลดีเมื่อผู้สวดมนต์ทำจิตของตน ให้สงบเป็นสมาธิ และเป็นผู้มีปัญหาในที่สุด สังคมไทยยังคงรักษาวัฒนธรรมทางความเชื่อในรูปแบบการสวดมนต์ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากศรีลังกา และได้มีพัฒนาการเกี่ยวกับการสวดมนต์ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของตน เพื่อสืบทอดหลักธรรมคำสอนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน แต่ก็ไม่ละเลยถึงการเรียนรู้ในภาษาท้องถิ่นของตน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองสืบไป การสวดมนต์ในสังคมไทยจะมีระเบียบแบบแผนมากกว่าในสมัยพุทธกาลเนื่องจากการกำหนดบทสวดมนต์ที่เหมาะสมกับงาน และมีการประพฤติปฏิบัติที่สืบทอดกันมาอย่างเคร่งครัดจนถึงสมัยปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

บทนำ

การสวดมนต์มีมาตั้งแต่ในสมัยพุทธกาล เพียงแต่การสวดมนต์ในสมัยนั้นท่านไม่ได้เรียกว่าการสวดมนต์ ไม่ได้เป็นพิธีกรรมที่เป็นแบบอย่างในปัจจุบัน ในขั้นต้นเป็นการสวดสาธยายเพื่อความทรงจำพระพุทธรวจนะ หรือ ทบทวนหลักคำสอนสำคัญที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในสถานที่ต่าง ๆ เป็นการสืบทอดคำสอนทางพระพุทธศาสนา ที่ใช้วิธีเรียนรู้จากครูอาจารย์ ที่เรียกว่า มุขปาฐะ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2551 : 321) และในบางครั้งพระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้พระสงฆ์สวดสาธยายมนต์เพื่อให้เกิดความสงบและเป็นอุบายในการบรรลุธรรม เมื่อชาวบ้านได้ยินพระสงฆ์สวดสาธยายก็พากันอนุโมทนาและได้ถือกันว่าการได้ยินพระสงฆ์สวดสาธยายเป็นสิริมงคล ทำให้เกิดความสุขไม่มีภัยเบียดเบียน ด้วยเหตุที่การสวดมนต์มีความสำคัญ เมื่อเกิดโรคระบาด หรือมีอาการเจ็บป่วยขึ้น พุทธศาสนิกชนจึงไปทูลขอให้พระพุทธเจ้าทรงช่วยเหลือ ดังมีเรื่องกล่าวไว้ในพระไตรปิฎก เช่น เมื่อคราวเมืองเวสาลีเกิดโรคระบาดทำให้คนและสัตว์ตายไปเป็นจำนวนมาก พระอานนท์ ได้เดินทางไปยังที่นั่นแล้วสวดรัตนสูตรตามที่ได้รับสั่งจากพระพุทธเจ้า โรคนั้นก็ระงับไป (ขุ.ข. (ไทย) 25/1-18/9-14, ขุ.สุ.อ. (ไทย) 1/6/7-79) หรือ สมัยที่พระมหากัสสปะและพระมหาโมคคัลลานะอาพาธ พระพุทธเจ้าทรงประทานรับสั่งถึงโพชฌงค์ ท่านทั้งสองมีใจยินดี ชื่นชมพระภาชิตของพระพุทธเจ้า หายขาดจากอาพาธนั้น หรือ เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าทรงประชวรก็โปรดให้พระจุนทเถระสาธยายโพชฌงค์ถวาย เมื่อพระจุนทเถระสาธยายจบแล้ว พระพุทธเจ้าทรงชื่นชม พอพระทัย ทรงหายขาดจากพระประชวรนั้น (ส.ม. (ไทย) 19/195-197/128-131) หรือ ในกรณีที่พระภิกษุกลุ่มหนึ่งไปบำเพ็ญสมณธรรมในป่า ถูกพวกรุกขเทวดารบกวน กลับมาเฝ้ากราบทูล พระพุทธเจ้า พระองค์โปรดให้สวดเมตตาสูตรและแผ่เมตตาให้แก่สรรพสัตว์ทั้งหลายที่มาารบกวน ภัยเหล่านั้นก็ไม่ มี สามารถบำเพ็ญสมณธรรมได้อย่างสงบสุข (ขุ.ข. (ไทย) 25/1-10/20-22, ขุ.ข.อ. (ไทย) 1/1/330-357.)

พุทธศาสนิกชนจึงได้รับเอาสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างในการสวดมนต์เพื่อให้เกิดความสงบสุข และเป็นแบบอย่างที่ดีงามต่อชนรุ่นหลังได้ปฏิบัติตาม

ภายหลังหลังจากที่พระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว พระสาวกได้ดำเนินการสืบทอดคำสอนของพระพุทธเจ้าในลักษณะของการสวดสาธยาย หรือ สวดร้อยกรองพระธรรมวินัย ซึ่งเป็นการสวดพร้อมกันเพื่อทบทวนพระธรรมวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในสถานที่ต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ตามประวัติการสืบทอดพระพุทธศาสนานั้น ปรากฏว่าได้มีการทำสังคายนาชำระพระธรรมวินัย เป็นการประชุมพระเถระผู้จำพระธรรมวินัย แล้วให้พระเถระรูปใดรูปหนึ่งสวดพระธรรมวินัยเท่าที่ตนจำได้ต่อที่ประชุม ขณะนั่งฟัง พระเถระอื่นๆ ก็คิดเทียบเคียงกับข้อที่ตนจำได้ ถ้าได้ฟังข้อความใดผิดแผกออกไปก็ทักท้วงขึ้น เมื่อมีผู้ทักท้วงประธานในที่ประชุมก็ขอให้องค์อื่นๆ สวดสูตรนั้นตามที่ตนได้เรียนมา ที่ประชุมจะพิจารณาถกเถียงกันหลายแง่หลายมุม ในที่สุดก็มีการลงมติเสียงข้างมากกว่าข้อความนั้นถูกต้อง ข้อความนี้ผิด ขอให้พระสงฆ์ทั้งปวงยึดถือตามข้อความที่ถูก ตัดข้อความที่ผิดออกเสีย แล้วสงฆ์ทั้งหมดก็สวดขึ้นพร้อมกัน เพื่อยืนยันข้อความที่ถูกต่อนั้นอีกครั้งหนึ่ง หลังจากการทำสังคายนานั้นแล้ว พระเถระทั้งหลายก็นำเอาข้อความซึ่งที่ประชุมรับรองนั้นไปสอนศิษย์ต่อไป (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2543 : 15)

ครั้นเมื่อเวลาผ่านไปพระพุทธศาสนาก็ได้มีวิวัฒนาการ และเผยแผ่ไปยังนานาประเทศตามกาลสมัย แต่วัฒนธรรมด้านการสวดมนต์เป็นธรรมเนียมนั้น ก็ได้มีการสืบทอดเรื่อยมาควบคู่ไปกับการธำรงรักษาคำสอนของพระพุทธองค์ได้โดยการสืบทอดกัน และบางส่วนก็ได้กลายมาเป็นบทสวดมนต์ที่มุ่งจะก่อให้เกิดอานุภาพตามที่ปฏิบัติตามในอดีต ดังจะเห็นได้จากผลงานของพระอรรถกถาจารย์ในลังกา ที่ได้บันทึกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทสวดมนต์ที่พระสงฆ์ ในสมัยนั้นนิยมสวดสาธยายบทสวดที่เรียกว่า พระปริตร เพื่ออวยชัย โดยเลือกเฉพาะบทสวดที่เป็นการเพิ่มสวัสดิมงคลแก่ผู้ฟัง จึงเกิดประเพณีการสวดพระปริตรขึ้นในลังกา ประเทศไทยได้รับเอาวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาสืบทอดมาจากลังกา การสวดมนต์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลและปฏิบัติสืบทอดกันมา หรือในบางสมัยเมื่อปรารถนาเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งก็อาราธนาพระสงฆ์สวดเพื่อสิริมงคลบ้าง เพื่อเจริญความสงฆะบ้าง เมื่อมีความนิยมการสวดมนต์มากขึ้น ต่อมาก็เลยนิยมเป็นพิธีทั้งในพระราชพิธีและพิธีของประชาชนทั่วไป (พระญาณวโรดม (สนธิ์ กิจจกาโร), 2546 : 1) ซึ่งในอดีตจะเป็นการสวดสาธยายเป็นภาษาบาลี แต่ในปัจจุบันนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาได้แปลจากภาษาบาลีเป็นภาษาไทย เพื่อใช้ประกอบในการสวดมนต์ โดยมีการสวดเป็นภาษาบาลี พร้อมกับแปลเป็นภาษาไทย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้เข้าใจความหมายที่แท้จริง และได้รับการแพร่หลาย

ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่ศึกษาถึงพัฒนาการของการสวดมนต์ในสังคมที่ได้รับเอาคติการสวดมนต์มาจากลังกา โดยจะศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ความหมายของการสวดมนต์ ความเป็นมาของการสวดมนต์ในสังคมไทย ที่มาของบทสวดมนต์ รูปแบบของการสวดมนต์ ทำนองการสวดมนต์ ภาษาที่บันทึกบทสวดมนต์ และข้อควรระวังในการสวดมนต์ในสังคมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ความหมายของการสวดมนต์

ก่อนที่จะนำเสนอรูปแบบการสวดมนต์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยจะได้กล่าว ถึงความหมายของคำว่า สวดมนต์ก่อน เนื่องจากคำว่าสวดมนต์นี้ตรงกับศัพท์ภาษาบาลีหลายคำ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สวดมนต์ คือ การกล่าวคำศักดิ์สิทธิ์มีฤทธิ์มีอำนาจเหนือชีวิตจิตใจ จนเกิดความรู้ที่ได้จากการสวดมนต์ เช่น การสรรเสริญพระรัตนตรัย และมนต์ของพระพุทธเจ้าที่เรียกว่า “พุทธมนต์” การสวดมนต์ที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มา เพื่อให้เกิดสวัสดิมงคลแก่ตน และเป็นเครื่องปลอบใจให้สงบ จัดเป็นกิจวัตรสำหรับตนที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำ (แปลก สนธิรักษ์, ม.ป.พ.: 6-7) การสวดสาธยายบทพระพุทธรูปมนต์ต่างๆ ที่เป็นพระสูตร พระปริตร เป็นคาถาที่กำหนดขึ้นเพื่อให้มาสวดประกอบในการสวดมนต์เป็นประจำ การสวดมนต์นี้นิยมสวดต่อท้ายการทำวัตร จะ สวดมาหรือสวดน้อย อยู่ที่ยกกำหนดของแต่ละวัด (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2551 : 48) นอกจากนี้ ความหมายของคาถายังเป็นสัจจธรรม มีอานุภาพในตัวเองเปรียบดังแสงสว่างที่เอื้อให้เห็นสรรพสิ่งได้ การสวด มนต์ย่อมยังผลต่อผู้สวดและมีผลต่อสรรพสิ่งที่เกี่ยวข้อง (จุฬาทิพย์ อุมะวชิณี, 2551 : 6)

คำว่า “สวด” หมายถึง การว่าออกเสียงเป็นทำนอง การว่าบทมนต์ด้วยเสียง (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2551 : 1021) ได้แก่ การท่องบ่น หรือ สาธยายคำสอนทางพระพุทธศาสนา มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) สวดธรรมเพื่อรักษาพระศาสนา (2) สวดพระปริตร เพื่อคุ้มครองป้องกันอันตราย (สมเด็จพระญาณสังวร ปภังกรวัดบวรนิเวศราชานุภาพ, 2514 : 207) ตรงกับภาษาบาลีที่ได้รับการนิยมนำมาใช้อธิบาย ดังนี้

สรุปได้ว่า การสวดเป็นการออกเสียงเพื่อกล่าวเนื้อความของมนต์หรือคำสอน เพื่อทรงจำเนื้อหาหรือเพื่อ วัตถุประสงค์อื่น เช่น เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ เพื่อคุ้มครองป้องกันภัย เพื่อความไพเราะ ตามความหมายนี้บทที่จะ นำมาส่วนจึงมักจะเป็นบทที่มีความสำคัญ แต่งอย่างดีและมีการกำหนดจังหวะทำนองด้วย บทที่นิยมนำมาส่วน ในช่วงแรกจึงเป็นคัมภีร์ทางศาสนา คำสอนของครูอาจารย์และมนต์

ความเป็นมาของการสวดมนต์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

ความเป็นมาของการสวดมนต์ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสามารถแบ่งเป็น 3 ช่วงเวลา คือ 1) การสวด มนต์ก่อนพุทธกาล 2) การสวดมนต์ในสมัยพุทธกาล 3) การสวดมนต์ในสมัยหลังพุทธกาล มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การสวดมนต์ก่อนพุทธกาล

ธรรมเนียมการสวดมนต์ หรือ การสาธยายมนต์ มีมาก่อนสมัยพุทธกาล โดยได้รับอิทธิพลความเชื่อใน พระเวท (Vedism) หรือแบบลัทธิพราหมณ์ (Brahmanism) ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต และเป็นกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีที่พึงปฏิบัติ ทั้งที่เป็นความเชื่อที่ได้ยินมาโดยตรงจากพระเจ้า และ ที่จดจำสืบต่อกันมา (ที่จำได้) (ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์, 2537 : 13) ซึ่งความเชื่อเหล่านี้เป็นสิ่งที่มิใช่ข้อเขียน หรือการแต่งขึ้นมาของมนุษย์ และสิ่งที่ได้รับฟังมา หรือสิ่งที่ถูกเปิดเผยให้รู้ (จำลอง สารพัดนึก, 2530 : 8) โดยอ้างว่าคำที่นำมาแต่งนั้นได้มาจาก

การสั่งสอนหรือการอนุญาตของพระพรหมซึ่งเป็นพระเจ้าสูงสุดอยู่บนสรวงสวรรค์ ได้รับการยอมรับว่าพรหมณ์เป็นผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเสมือนตัวแทนของพระผู้เป็นเจ้า เป็นผู้สวดบทสวดอันศักดิ์สิทธิ์สรรเสริญเทพเจ้า หรือเป็นกวีที่ได้รับการดลบันดาลจากเทพเจ้าให้แต่งบทสวดพระเวท แต่ในคัมภีร์พระไตรปิฎกมีการระบุว่าฤๅษียุคโบราณเป็นผู้แต่งคัมภีร์พระเวท และเป็นปฐมาจารย์และบูรพาจารย์ผู้สอนคัมภีร์พระเวทให้แก่พรหมณ์ และมีการอธิบายไว้ว่า คัมภีร์ที่ฤๅษีแต่งขึ้นจะประกอบไปด้วยคัมภีร์ 6 คัมภีร์ ว่าด้วยวิธีการร่ายเวทมนต์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การสวดมนต์นั้นมีมาตั้งแต่สมัยก่อนพุทธกาล เมื่อพระพุทธศาสนาอุบัติขึ้นในโลก จึงรับเอาวัฒนธรรมการสวดสาธยายหรือการท่องบทเพื่อจดจำคำสอนของศาสดามาด้วย ดังจะเห็นได้จากพระอริยสาวกสมัยพุทธกาลหลายรูปก่อนจะหันมานับถือพระพุทธศาสนาเป็นพรหมณ์ผู้จบไตรเวท เมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาจึงมีทักษะในการจดจำคำสอนพุทธวจนะเป็นอย่างดี ต่อเมื่อมีหน้าที่เป็นครูอาจารย์สอนพุทธบริษัทจึงทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี จึงกล่าวได้ว่า การสวดมนต์ในพระพุทธศาสนานั้นจะได้รับอิทธิพลจากศาสนาพรหมณ์มาบ้าง ไม่มากก็น้อย ทั้งนี้เพราะศาสนาพรหมณ์เป็นความเชื่อดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับการบูชาเทพเจ้าต่างๆ โดยมีพรหมณ์เป็นผู้ทำหน้าที่ในการประกอบพิธีกรรม โดยอ้างคำสอนที่ได้รับการถ่ายทอดมาโบราณจารย์และปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างเคร่งครัด ห้ามมิให้ผู้ใดละเมิด

การสวดมนต์ในสมัยพุทธกาล

ความเป็นมาของการสวดมนต์นั้นเริ่มต้นมาจากความพยายามในการจดจำคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ของบรรดาพระอริยสาวกในครั้งพุทธกาล กล่าวคือ ทุกครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมนั้น พระสาวกแต่ละรูปแต่ละองค์จะช่วยกันจดจำพระธรรมคำสอนนั้นแล้วถ่ายทอดสู่ศิษยานุศิษย์ของตนโดยระบบจากครูสู่ศิษย์ กล่าวคือ ครูฟังมาจากพระพุทธเจ้า นำมาเล่าให้ศิษย์ฟังศิษย์จำคำบอกเล่าของครู แล้วนำไปสวดสาธยายจนจดจำได้คล่องปาก ขึ้นใจ รักษาไว้แล้วจึงถ่ายทอดต่อให้คนอื่น ๆ ในสำนักในเวลาต่อมาเราเรียกกระบวนการทรงจำพระธรรมคำสั่งสอนแบบนี้ว่าเป็นระบบ “มุขปาฐะ” คือ ระบบจากปากสู่ปากครั้นเวลาต่อมาจึงค่อยๆ มีการพัฒนาเป็นการแบ่งความรับผิดชอบกันทรงจำอย่างชัดเจน ในขั้นต้นนี้ ไม่มีประวัติเขียนเอาไว้ว่ามีการเขียนเป็นตัวอักษร มีแต่การทรงจำและบอกกล่าวถึงต่อกันมา และการทรงจำนั้นส่วนใหญ่มักน่าจะทรงจำกันโดยอรรถคือเนื้อความ ไม่ได้ทรงจำพยัญชนะหรือถ้อยคำไว้อย่างครบถ้วน โดยมีการประชุมสงฆ์ จัดระเบียบหมวดหมู่พระพุทธรวจนะ แล้วรับทราบทั่วกันในที่ประชุม นั้น ว่าตกลงกันอย่างนี้ แล้วก็มีการท่องจำนำสืบต่อๆ กันมา ในขั้นเดิมการสังคายนาปรารภเหตุความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา จึงจัดระเบียบหมวดหมู่พระพุทธรวจนะไว้ในครั้งต่อๆ มา ปรากฏมีการถ้อยผิด ตีความหมายผิด ก็มีการชำระวินิจฉัยที่ถ้อยผิดความหมายผิดนั้นชี้ขาดว่าที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร แล้วทำการสังคายนาโดยการทบทวนระเบียบเดิมบ้าง จัดระเบียบใหม่ในบางข้อบ้าง ในขั้นหลังๆ เพียงการจารึกลงในใบลาน การสอบทานข้อผิดในใบลานก็เรียกกันว่า “สังคายนา” ไม่จำเป็นต้องมีเหตุการณ์ถ้อยผิดเข้าใจผิดเกิดขึ้นแต่ความจริงเมื่อพิจารณาอุปสรรคแล้ว การสังคายนาที่เท่ากับการจัดระเบียบ ปิดกวดให้สะอาด ทำขึ้นครั้งหนึ่งก็มีประโยชน์ครั้งหนึ่ง เหมือนการทำความสะดวกการจัดระเบียบที่อยู่อาศัย (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2554 : 6-7)

เพราะคำว่าสังคายนานั้น แปลกันตามความหมายว่า การรื้อยกรองพระธรรมวินัย แต่ตามศัพท์นั้น สังคัตติ หรือสังคายนา แปลว่า คำร้องที่พร้อมๆ กัน เพราะสังคัตติก็คือ การขับร้อง ก็คือการสวดขึ้นพร้อมๆ กัน กล่าวคือ เมื่อได้มาประชุมกัน มีท่านผู้หนึ่งแสดงพระธรรมเสนอขึ้น ท่านรูปหนึ่งแสดงพระวินัยเสนอขึ้น ก็คงจะเสนอกันมาเป็นตอนๆ เป็นส่วนๆ เป็นหมวดๆ เป็นข้อๆ ไป และก็จะต้องไต่ถามกันว่าเป็นอย่างไร ใครจะเห็นอย่างไรที่ถูกต้อง ใครว่าอย่างไรก็ว่ากันไป แปลว่าแก้ไขกันให้บริสุทธิ์บริบูรณ์เป็นพระสูตรๆ ไป เป็นข้อๆ ไป แล้วก็รับรองพร้อมกัน และเมื่อรับรองพร้อมกันแล้วก็สวดขึ้นพร้อมๆ กัน ทรงจำกันไว้ ก็ทำกันไปโดยลำดับ จนหมดสิ้นตามที่ได้ทรงจำกันไว้ได้ ก็เป็นอันว่าได้ตรวจสอบพระวินัยและได้รับรอง ได้สวดขึ้นพร้อมๆ กัน เป็นการสาธยาย คือการสวดขึ้นเป็นสังคายนา หรือสังคัตติ หรือสวดขึ้นพร้อมกันนี้ ก็น่าจะมีขึ้นตั้งแต่ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายังดำรงพระชนม์อยู่แล้ว และก็ได้มีการปรากฏเล่าถึงพระเถระบางรูป ได้ทรงจำข้อธรรมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนเอาไว้ได้ และได้สวดถวายพระพุทธเจ้า คือ ได้แสดงถวายพระพุทธเจ้า หรือ สวดมนต์คำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนไว้แล้ว และตนทรงจำได้ถวายพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าทรงสดับแล้วก็ทรงสาธุการ คือ ว่าถูกต้องแล้ว แม้ว่าจะได้จารึกลงเป็นตัวอักษรแล้ว แต่ว่าการที่ประชุมกันสวดมนต์ คือสวดพระสูตรต่าง ๆ ก็ยังมีอยู่ และเป็นธรรมเนียมตามที่พระมาประชุมกันทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น หรือคำสวดมนต์ในโบสถ์หรือในหอสวดมนต์ มีกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาลมาจนถึงบัดนี้ การสวดมนต์ในวัดต่างๆ ที่มีเป็นธรรมเนียมมานี้ ก็เป็นการสวดพระธรรมที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งพระสงฆ์จะต้องท่องจำและสวดกัน ก็เป็นทำนองวิธีเก่าตั้งแต่ครั้งพุทธกาลหรือหลังพุทธกาลมาที่ยังไม่ได้จารึกไว้เป็นตัวอักษร ซึ่งพระสงฆ์จะต้องมีการทรงจำ แม้จำไม่ได้ทั้งหมด ก็แบ่งกันจำ หมวดโน้นบ้าง หมวดนี้บ้าง มาสวดร่วมกันก็เป็นการรักษาความจำ ก็เป็นธรรมเนียมสวดมนต์ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ฉะนั้น เรื่องการสวดมนต์จึงเป็นเรื่องที่เนื่องมาจากการที่ได้สดับฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่ทรงแสดงสั่งสอนด้วยพระโอษฐ์และมีผู้จดจำกันไว้ จำได้ก็มาสวดสั่งสอนกันและกันสังคายนา ในครั้งแรกๆ ก็ยังไม่จารึกเป็นตัวอักษร ก็มีการสวดขึ้นพร้อมๆ กันในข้อพระธรรมข้อพระวินัยนั้นๆ ซึ่งได้ประชุมรับรองกันแล้ว เพื่อให้มีความจำเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันติดต่อกัน ธรรมเนียมสวดมนต์จึงเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสืบทอดกันมา และสามารถรักษาพระธรรมวินัยได้อย่างสมบูรณ์ประการหนึ่ง

การสวดสวดมนต์ในสมัยหลังพุทธกาล

หลังจากพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พระมหาเถระผู้เป็นหลักในการทำปฐมสังคายนา ก็พยายามรักษาความเป็นไปของพระพุทธศาสนาให้มีสภาพเหมือนกับครั้งที่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการศึกษาพระธรรมวินัย การสืบทอดคำสอน ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมต่างๆ ก็ยังคงอยู่ในรูปแบบเดิม

พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา หรือกิจกรรมเชิงพระพุทธ ศาสนาจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเมื่อพระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ในประเทศศรีลังกาเมื่อครั้งทำสังคายนาครั้งที่ 3 กิจกรรมของชาวพุทธที่ถูกลดทอนมากคือ การเข้าวัดมาศึกษาปฏิบัติธรรม รักษาศีล ศึกษาธรรมและการไหว้พระสวดมนต์ที่วัด นอกจากนี้จากหลักฐานเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า ชาวพุทธศรีลังกา เป็นชาวพุทธโดยสายเลือด ไม่ได้เป็นชาวพุทธตามสำเนาทะเบียนบ้านแบบคนไทย จึงมีความรัก ความหวงแหน และความผูกพันในพระพุทธศาสนามาก สาเหตุที่ชาว

พุทธศรีลังกาหวนหาพระพุทธรูปศาสนามาก เพราะครั้งหนึ่งเคยถูกเบียดเบียนบีบคั้นจากศาสนาอื่น ดังกรณีนโยบายการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ของโปรตุเกสด้วยวิธีการที่รุนแรง มีการทำลายวัด เจดีย์ เผาทำลายคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนาหรือแม้กระทั่งการทำลายพระสงฆ์ เมื่อหลุดพ้นจากอิทธิพลของต่างศาสนา จึงส่งให้ชาวพุทธในประเทศศรีลังการักและหวนหาพระพุทธรูปศาสนามาก วิธีชีวิตชาวพุทธในลังกายังเป็นพุทธที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด สวดมนต์ไหว้พระ สมาทานศีลเองทุกวัน เป็นส่วนหนึ่งในวัตรอุประสงค์เพื่อรักษามรดกของชาวพุทธอย่างสิงหล (दनัย प्रिचाप्रेमप्रसिद्धि, 2555 : 442-443)

ชาวพุทธทุกคนถือว่าเป็นหน้าที่ในการทำนุบำรุงปกป้องพระพุทธศาสนา ใครไปยืนหันหลังถ่ายรูปกับพระพุทธรูป ชาวพุทธศรีลังกาจะมาตะเพิดไล่ทันที ถือว่าไม่ให้ความเคารพ ต่างจากเมืองไทยมักจะคิดว่าหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนาเป็นของพระสงฆ์ เวลาไม่เข้าใจเกี่ยวกับพระสงฆ์ จะพากันซ้ำเติมเสมอ โดยลืมนึกไปว่า เป็นหน้าที่ของตนเองโดยแท้ในการที่จะต้องช่วยกันรักษาพระพุทธศาสนา คณะสงฆ์ศรีลังกาจะเข้มแข็งเพราะมีกระบวนการกลั่นกรองคนที่เข้ามาบวชอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ใครนึกจะบวชก็บวชได้ คนที่จะบวชต้องมาอยู่วัดคุ้นเคยใจคอกันเป็นปีๆ ต้องศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจนเข้าใจ เมื่อเห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมแล้ว จึงจะนำมาบวชกับประธานสงฆ์ของนิกายนั้นๆ ซึ่งแต่ละนิกายก็จะมีสังฆสภา คอยพิจารณาถ่วงถ่วงว่าจะให้ใครบวชไม่ให้บวช เมื่อมีปัญหาอะไรก็จะตัดสินกันในสังฆสภา พระมีน้อยประมาณ 3,000 รูป แต่มีคุณภาพต่างจากบ้านเรา ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำ การบวชมีแต่เรื่องพิธีกรรมขาดสาระแก่นสารของการบวชที่แท้จริง ไม่มีการกลั่นกรองผู้เข้ามาบวช บวชมาแล้วขาดการอบรมฝึกฝน ขาดการควบคุมดูแลตามหลักที่พระพุทธเจ้าทรงกำหนดไว้ องค์การปกครองสงฆ์ก็เหมือนกับไม่มี ปัญหาต่างๆ ของคณะสงฆ์จึงมีมากมายและจะมีมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่ปฏิรูปคณะสงฆ์โดยด่วน อันจะเป็นสาเหตุของความเสื่อมศรัทธาของประชาชน

ความเป็นมาของการสวดมนต์ในสังคมไทย

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อประมาณ พ.ศ. 236 สมัยเดียวกันกับประเทศศรีลังกา ด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ 9 สาย โดยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าอโศกมหาราช สำหรับประวัติการเข้ามาของความนิยมเรื่องการสวดมนต์ในสังคมไทยนั้นพระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้ให้คำอธิบายว่า การสวดมนต์เข้ามาสู่สังคมไทยภายหลังจากได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาเถรวาทตามคติของลังกาวงศ์ (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2549 : 2-3) ที่ได้รับการสืบทอดพระพุทธศาสนามาจากเมืองตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) เมื่อพระยาศรีธรรมมาโคตรราช ได้ตั้งตัวเป็นใหญ่ และเปลี่ยนไปรับเอาพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากลังกาเข้ามาตั้งมั่นแทน ต่อมาพ่อขุนรามคำแหงทรงส่งพระราชสาส์นเพื่อขอนิมนต์ “มหาเถรสังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตรย” (สุภาพรรณ ณ บางช้าง, 2535 : 27-32) มาเผยแพร่หลักธรรมในดินแดนสุโขทัย พร้อมกับนำแนวทางการสวดมนต์ที่เป็นแบบแผนของลังกาตามแบบฉบับที่เรียกว่า ภาณวาร หรือ จตุการณวารปาฬี เป็นคัมภีร์รวบรวมบทสวดมนต์ในศาสนาพุทธใช้กันในประเทศไทยและในศรีลังกา แต่ที่เป็นที่นิยมอย่างยิ่งในศรีลังกา พระภิกษุสงฆ์มักใช้สวดทั้งเล่มแบ่งออกเป็น 4 ช่วง หรือ ภาณวาร (สุชีพ ปุณฺณานุภาพ, 2554 : 12-13) มักใช้เวลาสวดทั้งวันทั้งคืน เนื่องพระสูตรและบทสวด หรือ ปาฐะ

ต่างๆ ที่รวบรวมไว้มีความยาวพอสมควร ส่วนที่สำคัญที่สุดคือพระปริตร หรือมหาปริตร ที่หมายถึงบทสวดคุ้มครองสำหรับพระราช

การที่พระปริตรได้รับความนิยมและมีการสวดอย่างแพร่หลายในลังกา หรือลังกาได้นำเอาความคิดเกี่ยวกับพระปริตรมาใช้ก็เพราะมีสาเหตุมาจากการที่ชาวลังกา ได้อาศัยอยู่ร่วมเกาะเดียวกันกับกลุ่มชาวทมิฬ ซึ่งคนทั้ง 2 เชื้อชาตินี้ไม่ถูกกันและจะทำการก่อสงครามกันอยู่เป็นประจำ ดังนั้น ชาวลังกาจึงได้นิมนต์พระภิกษุสงฆ์เข้ามาสวดพระปริตรเพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวให้คลี่คลายไป หรือเพื่อจะช่วยให้จิตใจมีความมั่นคงได้ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2511 : 10-11) สร้างศรัทธาแก่ประชาชนในระดับบุคคล และส่วนรวม ที่ก่อด้วยสัมมาทิฐิและการปฏิบัติที่เป็นจริงต่อการนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้เกิดความผาสุกในสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาจิตใจของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้มีความมั่นคงและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, 2556 : 13-14)

สังคมไทยกับความเชื่อเรื่องการสวดมนต์นั้นเราจะพบว่าแม้ว่าสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างไรก็ตามความเชื่อที่มีต่อการสวดมนต์นั้นก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงและได้รับการสืบทอดกันมาโดยตลอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยภาพรวมของการสวดมนต์ในสังคมไทยด้านความเชื่อต่อการสวดมนต์ดังนี้

- 1) เชื่อว่าการสวดมนต์เป็นการรักษาคำสอน (มุขปาฐะ)
- 2) เชื่อการสวดมนต์ทำให้ได้บุญ มีสุคติเป็นที่หวัง
- 3) เชื่อว่าการสวดมนต์สามารถคุ้มครองตนเองให้ปลอดภัยได้
- 4) เชื่อว่าการสวดมนต์สามารถแก้ไขปัญหาสังคม เช่นโรคระบาดได้
- 5) เชื่อว่าการสวดมนต์ทำให้มีลาภสักการะได้ซึ่งความเชื่อต่าง ๆ ดังกล่าวทั้งหมดนั้นเองที่ยังคงทำให้สังคมไทยยังคงรักษาวัฒนธรรมทางความเชื่อในรูปแบบการสวดมนต์ไว้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

บทสวดมนต์ในสังคมไทย

ดังที่ได้กล่าวในเบื้องต้นการสวดพระปริตร เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศลังกา ราว พ.ศ. 500 ด้วยว่าชาวลังกาที่นับถือพุทธศาสนาในขณะนั้น ประสงค์ให้พระสงฆ์ช่วยเหลือตนให้เกิดสิริมงคล และป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ด้วยการสวดมนต์ ต่อมาพระเจ้าแผ่นดินประเทศลังกาได้รับสั่งให้คณะสงฆ์ปรับปรุงพระสูตรและคาถาที่ใช้สวดพระปริตรขึ้นใหม่ให้เหมาะกับเหตุการณ์ เพื่อใช้ในพระราชพิธีหลวงโดยได้เพิ่มพระสูตรและคาถาให้มากขึ้น และเรียกว่า “ราชปริตร” แปลว่า มนต์คุ้มครองพระเจ้าแผ่นดิน ต่อมาประชาชนต่างก็นิยมให้มีการสวดพระปริตรในพิธีของตนบ้าง จึงเกิดเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนปัจจุบัน ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยจึงได้รับอิทธิพลการสวดมาจากลังกาดังต่อไปนี้

บทสวดที่เป็นพระสูตรขนาดกลางและสั้น

บทสวดมนต์ที่เป็นพระดำรัสของพระพุทธเจ้า หมายถึง บทสวดมนต์ที่เป็นคำสอน ผู้วิจยจะได้เสนอในรายละเอียด โดยสังเขปดังนี้

มังคลปริตร

มังคลปริตร หรือ มงคลสูตร (ขุ.ขุ. (ไทย) 25/1-13/6-8, ขุ.ขุ.อ. (ไทย) 39/1/1/163-214) คือ พระสูตรที่กล่าวถึงสิ่งที่เป็นมงคลในพระพุทธศาสนา พระสูตรนี้พระพุทธองค์ตรัสแสดงแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายที่มาประชุมกันที่วัดเชตวัน กรุงสาวัตถี มังคลปริตรเป็นพุทธวาทะที่กล่าวถึงสิ่งที่เป็นมงคล นิยมสวดบูชาให้พ้นจากสิ่งอัปมงคลเนืองมนต์กล่าวถึงหลักปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมให้ชีวิตมีแต่สิริมงคล มีความสุขความเจริญสูงสุดถึง 38 ประการ นิยมสวดขึ้นต้นด้วยพระบาลีว่า “อะเสวณา จะ พาลาณัง”

รตนปริตร

รตนปริตร หรือ รตนสูตร (ขุ.ขุ. (ไทย) 25/1-13/9-14, ขุ.ขุ.อ. (ไทย) 39/1/1/163-214) คือ พระสูตรที่ว่าด้วยพระรัตนตรัย การสาธยายรตนปริตรจะทำให้ได้รับความสวัสดิ์ และพ้นจากอุปสรรคอันตรายทั้งหลาย นิยมสวดขึ้นต้นด้วยบทว่า “ยานิระ ภูตานิ สะมาคะตานิ ภูมมานิ วา ยานิระ อันตะลิกเข สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภาะวันตุ อะโหปี สักกัจจะ สุนันตุ ภาสิตัง”

กรณียเมตตปริตร

กรณียเมตตปริตร หรือ กรณียเมตตสูตร หรือ เมตตสูตร (ขุ.ขุ. (ไทย) 25/1-10/20-22, ขุ.ขุ.อ. (ไทย) 39/1/1/330-357) คือ พระสูตรที่ว่าด้วยการเจริญเมตตา กรณียเมตตปริตรเป็นธรรมที่พระพุทธองค์สอนให้ภิกษุไปสวดสาธยายเพื่อให้เป็นที่เป็นที่เมตตารักใคร่ของเทวดาทั้งหลายจึงนิยมสวดสาธยายพระปริตรบทนี้เพื่อให้ได้รับความเมตตา รักใคร่จากเหล่าเทวดาอารักษ์ทั้งหลาย จะได้มาอารักขาให้ได้รับความปลอดภัยในการทำกิจต่าง ๆ สำหรับอานิสงส์ของการสวดพระปริตรนี้เป็นประจำ ที่เด่นชัด คือพวกภูตผีปีศาจจะไม่รบกวนเบียดเบียน และเนื่องจากความหมายในบทสวดเป็นการแผ่เมตตาให้แก่สรรพสัตว์ทั่วไป จึงมีอานิสงส์เช่นเดียวกับอานิสงส์ของการเจริญเมตตา 11 ประการ มีหลัก-ต้นเป็นสุข ไม่ฝืนร้าย เป็นที่รักของเทวดา มนุษย์ และอมมนุษย์ เป็นต้นนิยมสวดขึ้นต้นด้วยบทว่า “กะระณียมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ...”

ธชัคคปริตร

ธชัคคปริตรนี้เป็นธรรมที่พระพุทธองค์ตรัสสอนให้เห็นตัวอย่างของบุคคลผู้ไม่หวาด ไม่กลัว ไม่สะดุ้ง ไม่วิ่งหนี จึงนิยมสวดสาธยายพระปริตรนี้เพื่อปลูกปลูกใจไม่ให้หวาดกลัว สะดุ้งหรือวิ่งหนีศัตรู นิยมสวดขึ้นต้นด้วย

ข) วัฏฏกปริตร

วัฏฏกปริตร คือ พระปริตรของนกคุ้ม (โพธิสัตว์) วัฏฏกปริตรนี้พระพุทธรองค์ตรัสปรารภนกคุ้มโพธิสัตว์ซึ่งรอดตายจากไฟไหม้เพราะได้สวดพระปริตรบทนี้ จึงนิยมสวดสาธยายพระปริตรบทนี้เพื่อหวังให้ปลอดภัยจากอันตรายประเภทต่างๆ มีไฟไหม้ เป็นต้น นิยมสวดขึ้นต้นด้วยบทว่า “อติ โลเก สีละคุณ สัจจัง..”

ค) ฉันทันตปริตร

ฉันทันตปริตร (ขุ.ชา.ติงส.อ. (ไทย) 61/3/7/377-408) แปลว่า พระปริตรของพญาช้างฉันทันต์ (โพธิสัตว์) คาคาที่สวดมนต์บทนี้ ได้สวดกันแต่เฉพาะบทที่พระโพธิสัตว์ทรงอธิษฐานเป็นพระปริตรเครื่องป้องกันภัย ให้แก่นายพรานโสณูคร นิยมสวดขึ้นต้นด้วยบทว่า “วสิสฺสเมนนฺติ ปรามสนฺโต กาสาวมททุกฺขิ ธอ อีสํ...”

บทสวดมนต์ที่เป็นเทวตาทาษิต

อาณานาฎิยปริตร

อาณานาฎิยปริตร หรือ อาณานาฎิยสูตร (ที.ปา. (ไทย) 11/275-295/219-246) คือ บทมนต์สำหรับสวดคุ้มครองป้องกันภัยที่เกิดขึ้นจากยักษ์ เรียกอีกอย่างว่า อาณานาฎิยรักษา ท้าวเวสสุวรรณหาราช หรือท้าวเวร ผู้ครองนครอาณานาฎิ เป็นผู้ประพันธ์ถวายให้พระพุทธเจ้าตรัสรับรอง พระสูตรนี้กล่าวถึงพระนามของพระพุทธเจ้า 7 พระองค์ และคุณของพระพุทธเจ้าเหล่านั้นรวมทั้งอานุภาพพระพุทธเจ้าและเทวานุภาพมาพิทักษ์ผู้สวดให้มีความสุข

บทสวดมนต์ที่แต่งโดยโบราณจารย์

อภัยปริตร

อภัยปริตร เป็นพระปริตรที่ท่านโบราณจารย์ของไทยรจนาประพันธ์ขึ้นโดยอ้างคุณพระรัตนตรัยมาพิทักษ์ให้มีความสุขสันติสันนิฐานว่ารจนาโดยพระเถระชาวเชียงใหม่ พระปริตรนี้ปรากฏในบทสวดเจ็ดตำนาน และบทสวดสิบสองตำนานของไทย ซึ่งได้แพร่หลายไปถึงประเทศสหภาพพม่าและศรีลังกา อนึ่ง ท่านอาจารย์ธัมมานันทมหาเถระ สันนิษฐานว่าพระปริตรนี้คงรจนาโดยพระเถระชาวเชียงใหม่ในสมัยรจนาคาชินบัญชา ท่านสังเกตจากการอธิษฐานให้เคราะห์ร้ายพินาศไป เพราะชาวเมืองเชียงใหม่ในสมัยนั้นนิยมบูชาดาวนพเคราะห์ จึงได้นักปราชญ์ประพันธ์คาถานี้เพื่อให้สวดแทนการบูชาดาวนพเคราะห์ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2553 : 160)

อภยปริตร เป็นอุบายและหลักปฏิบัติสำหรับแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้จากได้เห็นกลางร้าย ผันร้าย หรือนิमितที่ไม่เป็นมงคล จึงนิยมสวดสาธยายพระปริตรนี้เพื่อป้องกันและแก้ไขกลางร้าย ผันร้าย และนิमितที่ไม่เป็นมงคลต่างๆ นิยมสวดขึ้นต้นด้วยพระบาลีว่า “ยันทุนนิมิตตัง...”

ชัยปริตร

ชัยปริตร หรือ ชัยมงคลคาถา คือ ปริตรที่กล่าวถึงชัยชนะของพระพุทธเจ้าแล้วอ้างสัจจาจาณนั้นมาพิทักษ์คุ้มครองให้มีความสวัสดิ ประกอบด้วย 5 คาถาครึ่ง โดย 3 คาถาแรกโบราณจารย์ประพันธ์ขึ้นเพื่อแสดงถึงชัยชนะมารกิเลสของพระพุทธเจ้า ส่วนสองคาถาสุดท้ายเป็นพระพุทฺธพจน์ที่ตรัสสอนไม่ให้ถือฤกษ์ยามในการประกอบคุณความดีในบุพพณสูตร (อง.ทุก. (ไทย) 20/156/400)

ชัยปริตรนี้ ผู้แต่งได้ประมวลเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับชัยชนะของพระพุทธเจ้าครั้งสำคัญ 8 ครั้ง จึงนิยมสวดสาธยายเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามความประสงค์ในกิจการต่างๆ นิยมสวดขึ้นต้นด้วยพระบาลีว่า “มหาการุณิกโก...ชยันโต โพธิยา มูเล...”

พุทธชัยมงคลคาถา

พุทธชัยมงคลคาถา แปลว่า คาถาอันเป็นมงคลที่เกี่ยวกับชัยชนะของพระพุทธเจ้า มีชื่อเรียกได้หลายอย่าง ประมวลได้ 4 ประการ คือ

- (1) พุทธชัยมงคลอัฐคาถา
- (2) พุทธชัยมงคล 8
- (3) พุทธชัยมงคลพาหุ
- (4) บทสวดมนต์ถวายพรพระ

พุทธชัยมงคลคาถา จึงมีจุดประสงค์หลัก คือ ใช้สวดสรรเสริญ และระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า ตลอดจนใช้สวดป้องกันภัยพิบัติต่างๆ และไม่ว่าจะเป็นงานพิธีอะไรก็ตาม ก่อนที่พระท่านจะฉันภัตตาหาร ก็ต้องสวดพุทธชัยมงคลคาถาในชัยชนะ 8 ครั้งของพระพุทธเจ้านั้น พระพุทธองค์ทรงใช้พระบาลีต่างกัน (อ้างใน สุภาพรณ ณ บางช้าง, 2533 : 301)

คาถาชินบัญชร

ชินบัญชร คือ เกราะแก้วของพระชินพุทธเจ้า โดยใจความก็คือว่า พระคาถาชินบัญชรนี้กล่าวอาราธนาพระพุทธเจ้า พระสาวก และพระปริตรให้มาดำรงอยู่ในกาย เพื่อพิทักษ์ คุ้มครองให้มีความสวัสดิ เหมือนเกราะแก้วป้องกันภัย ผู้แต่งและสถานที่แต่งคาถานี้ไม่มีหลักฐานกล่าวไว้ในประวัติศาสตร์ไทย แต่พบหลักฐานในคัมภีร์ทางศาสนาของพม่า คือเรื่องพุทธนวมวินิจฉัย ใน วินยสมุทวินิจฉัย (อ้างในสุเชาว์ พลอยชุม, 2543 : 117-118)

พระคาถาชินบัญชรที่แพร่หลายอยู่ในประเทศไทยมี 2 ฉบับ คือ ฉบับแรกเป็นของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการตรวจแก้ไขโดย พระภัทรมนี (อิน ภัทรมนี ป.ธ. 9) วัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร และฉบับที่ 2 เป็นฉบับที่ปรับปรุงแก้ไขใหม่โดย สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (เจริญ สุวฑฺฒโน) วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2553 : 151-152)

นโมการอัฐกคาถา

นโมการอัฐกคาถา คือ คาถา 8 บาทแสดงการทำความนอบน้อมพระพุทธเจ้า บทนี้เรียกโดยทั่วไปว่า “นะโม 8” เป็นคาถาพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 นะโม 8 บทนี้ สวดต่อจากบท “สัมพุทธะ” หรือนะมะการสิทธิคาถา ใช้สวดเฉพาะงานมงคลและมีการตั้งน้ำวางด้านสายสิญจน์เท่านั้น การประกาศความนอบน้อมต่อพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ ในนโมการอัฐกคาถา เป็นการแสดงความนอบน้อมต่อที่เคารพสูงสุดของชาวพุทธ ก่อให้เกิดอานิสงส์คือ ขอให้อุปัทวเหตุต่าง ๆ หายไป ให้เกิดแต่ความสวัสดิ มีเดชเกรียงไกรในมงคลพิธี

บทสวดทำวัตรเช้า-เย็น

รูปแบบการทำวัตรสวดมนต์มีมาแต่โบราณแล้วแต่ยังไม่เป็นแบบแผนเดียวกันพระภิกษุสามเณรแต่ละสำนักต่างเลือกบทสวดกันตามอรรถาธิบาย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 สมัยที่ทรงผนวชเป็นพระภิกษุในฉายา “วชิรญาณภิกขุ” ทรงพิจารณาในข้อนี้ จึงทรงคัดเลือกคำสอนในพระสูตรต่างๆ จากพระไตรปิฎก ในส่วนบททำวัตรเช้า ทำวัตรเย็น ทรงเลือกบทระลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ จากระชัศสูตรเป็นบทหลัก และยังปรากฏในพระสูตรอื่นๆ อีก แล้วทรงพระราชนิพนธ์ประกอบเพิ่มเติม บทสวดมนต์นี้มีปรากฏในสวดมนต์ฉบับหลวงที่สมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสฺสเทโว) เมื่อครั้งที่ทรงดำรงสมณศักดิ์พระพุทธโฆษาจารย์ ทรงเรียบเรียงขึ้นตามคำอาราธนาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 เมื่อพุทธศักราช 2424 (หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ, 2557 : 1)

บทสวดมนต์ที่สืบต่อมาจากโบราณ

บทสวดมนต์ที่สืบต่อมาจากโบราณที่ไม่สามารถระบุ หรือค้นคว้าถึงที่มาของการสืบค้นถึงที่มาของต้นตอได้ แต่ก็ได้รับการนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในวัดที่มีการประพฤติปฏิบัติที่มีศรัทธาของอุบาสก อุบาสิกา นิยมนับมาสวด ได้แก่

1) บทสวดปลงสังขาร บทสวดมนต์นี้จะเป็นการสวดแบบสรภัญญะ มีเนื้อหาเป็นภาษาไทย นิยมสวดกันอย่างแพร่หลาย นิยมสวดด้วยคำว่า “มนุษย์เราเอ๋ย เกิดมาทำไม นิพพานมีสุข อยู่ไหมไป...” ซึ่งบทสวดมนต์มนต์

นี้จะได้รับการนิยมน้อยกว่าหลายในกลุ่มผู้สูงอายุ และได้มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอไปในลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค

2) คาลาโพธิบาท คาลาบทนี้ได้รับการนิยมนำมาสวดต่อจากการทำวัตรเช้า-เย็น ในสำนักที่มีการปฏิบัติธรรมบางสำนัก โดยเฉพาะสำนักที่มีการจัดปฐกฐิน สำนักที่มีการจัดปฏิบัติธรรมประจำปี หรือ สำนักที่มีการจัดบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ซึ่งคาลาบทนี้วสัน อินทสระได้นำเสนอพรรณนาไว้อย่างน่าสนใจว่า “คาลาบทนี้เป็นภาษาที่เพี้ยนประหลาด ไม่รู้ใครเป็นคนแต่ง เมื่อศึกษาแล้วจะพบว่าจะเป็นไปในลักษณะการสวดที่มีความโลภ เป็นเบื้องหน้า เพราะปรารถนาอ่อนหวานให้พ้นจากทุกข์โศกโรคภัย และขอทรัพย์ ขอลาภ” (วสัน อินทสระ, 2553 : 16-17) อย่างไรก็ตามคาลาบทนี้ยังได้รับคติ หรืออิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ที่เข้ามามีส่วนในสังคม ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการจัดระเบียบการสวดมนต์ เพื่อความเหมาะสมในสังคมไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

บทสวดมนต์ที่แต่งโดยมติเถรสมาคม

บทสวดมนต์ที่แต่งโดยมติเถรสมาคม เป็นบทสวดมนต์ที่แต่งเพื่อเป็นบทสวดถวายพระพรชัยมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยพระมหาโพธิวงศาจารย์ (ทองดี สุรเตโช) เป็นผู้แต่ง และมหาเถรสมาคม ตรวจสอบแก้ไข เพื่อใช้เป็นบทสวดถวายพระพรชัย ดังนี้

1) ภูมิพลมหาราชาราชวรสุส ขยมงคลคาลา เป็นปฐมยวตฺร ขึ้นต้นว่า “ภูมิพล มหาราช...จิริ โลก ปติภูจตุ สมมาสมพุทฺธสาสนนติ ฯ”

2) ปรมราชินีนาถาภิตุปสิทฺธิวรทานคาลา เป็นปฐมยวตฺร ขึ้นต้นว่า “ปรมราชินีนาถา สิริกิตติ มหายสา...จิริ โลก ปติภูจตุ สมมาสมพุทฺธสาสนนติ ฯ” (พระพรหมเสนาบดี (พิมพ์ ญาณวีโร), 2557 : 1-2)

บทสวดนี้เป็นสิ่งที่มหาเถรสมาคมดำรงขึ้นเพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในสองพระองค์ที่มีพระคุณต่อพระพุทธศาสนา เป็นพุทธมามกะ และเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก

สรุป

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อประมาณ พ.ศ. 236 สมัยเดียวกันกับประเทศศรีลังกา ด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ 9 สาย โดยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าอโศกมหาราช การสวดมนต์เข้ามาสู่สังคมไทยภายหลังได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาเถรวาทตามคติของลังกาวงศ์ ที่ได้รับการสืบทอดพระพุทธศาสนาจากเมืองตามพรลิงค์ (นครศรีธรรมราช) เมื่อพระยาศรีธรรมมาโศกราช ได้ตั้งตัวเป็นใหญ่ และเปลี่ยนไปรับเอาพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทจากลังกาเข้ามาตั้งมั่นแทนสังคมไทยกับความเชื่อเรื่องการสวดมนต์นั้นเราจะพบว่าแม้ว่าสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงมาอย่างไรก็ตามความเชื่อที่มีต่อการสวดมนต์นั้นก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงและได้รับการสืบทอดกันมาโดยตลอดจากรุ่นสู่รุ่นโดยภาพรวมของการสวดมนต์ในสังคมไทยด้านความเชื่อต่อการสวดมนต์ ได้แก่ 1) เชื่อว่าการสวดมนต์เป็นการรักษาคำสอน (มุขปาฐะ) 2) เชื่อว่าการสวดมนต์ทำให้ได้บุญ มีสุคติเป็นที่หวัง 3) เชื่อว่าการ

สวดมนต์สามารถคุ้มครองตนเองให้ปลอดภัยได้ 4) เชื่อว่าการสวดมนต์สามารถแก้ไขปัญหาสังคม เช่น โรคระบาดได้ และ 5) เชื่อว่าการสวดมนต์ทำให้มีลาภสักการะได้ซึ่งความเชื่อต่าง ๆ ดังกล่าวทั้งหมดนั้นเองที่ยังคงทำให้สังคมไทยยังคงรักษาวัฒนธรรมทางความเชื่อในรูปแบบการสวดมนต์ไว้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยที่มาของบทสวดมนต์ในสังคมไทย บทสวดที่เป็นพระสูตรขนาดกลางและสั้น บทสวดที่เป็นโพธิสัตว์ภาชิต พุทธมนต์ที่เป็นเทวดาภาชิต บทสวดที่แต่งโดยโบราณจารย์ และบทสวดที่สืบทอดมาจากโบราณ

นอกจากนี้ในสวดมนต์ด้วยภาษาต่างๆ เป็นการเรียนรู้ที่จะเข้าใจในหลักธรรมคำสอนให้แพร่หลาย แต่ไม่ละทิ้งฐานเดิม คือ ภาษาบาลี ที่ต้องมีการศึกษาเพื่อสืบทอดหลักธรรมคำสอนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน แต่ก็ไม่ได้เลยถึงการเรียนรู้ในภาษาท้องถิ่นของตน ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้รุ่งเรืองสืบไป การสวดมนต์ในสังคมไทยจะมีระเบียบแบบแผนมากกว่าในสมัยพุทธกาลที่มีการกำหนดบทสวดมนต์ที่เหมาะสมกับงาน และมีการประพจน์ปฏิบัติที่สืบทอดกันมาอย่างเคร่งครัดจนถึงสมัยปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2556). *คู่มือการปฏิบัติศาสนพิธีเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2553). *บททำวัตร-สวดมนต์ (แปล)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

ธนิต อยู่โพธิ์. *อานุภาพพระปริตต์*. (2550). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. *พจนานุกรมกิริยาภิตตธัมมเจติย*. (มปป.). กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.

พระญาณวโรดม (สนธิ์ กิจจาโร). (2546). *เอกเทศสวดมนต์*. กรุงเทพมหานคร: มหามกุฏราชวิทยาลัย

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2551). *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ คำวัด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.

_____. *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสน์ ชุดศัพท์วิเคราะห์*. (2550). กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียง.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2548). *อานุภาพพระปริตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมเสนาบดี (พิมพ์ ญาณวีโร). (2557). *ทำเนียบพระราชคณะ ฉบับสมบูรณ์ พุทธศักราช 2557*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สื่อตะวัน

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- มหาวิทยาลัย. (2546). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปลชุด 91 เล่ม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย,
- _____. *ราชบัณฑิตยสถาน*. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- วสิน อินทสระ. (2545). *พุทธชัยมงคลคาถา ชัยชนะแปดครั้งของพระพุทธเจ้า*. กรุงเทพมหานคร: โอเอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- วสิน อินทสระ. (2553). *สวดมนต์เพื่อสันติและปัญญา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดา, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2511). *ตำนานพระปริตร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2554). *ความรู้เรื่องบทสวดมนต์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย.
- สุเชาว์ พลอยชุม. (2543). *ประวัติศาสดาชินบัญชร*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ ณ บางช้าง. (2535). *พุทธธรรมที่เป็นรากฐานสังคมไทยก่อนสมัยสุโขทัยถึงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2533). *วิวัฒนาการวรรณคดีบาลีสายพระสุตตันตปิฎกที่แต่งในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2543). *คำบรรยายพระไตรปิฎก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภาและสถาบัน บัณฑิตธรรม.
- หोजดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ. (2557). *คู่มืออุบาสก อุบาสิกา ทำวัตรเช้า-เย็น บทสวดมนต์พิเศษ และศาสนพิธี แปลไทย*
- Williams Monier Monier. (1995). *A Dictionary English and Sanskrit*. New Delhi: Motilal Banarasidass.

Original Research Article

[10.14456/jdl.2024.69](https://doi.org/10.14456/jdl.2024.69)

Analyze the Aesthetic of the Chinese Classical Dance Drama “Ai Lian Shuo”

Zhang Guoyuan^{1*}, & Supavadee Potiwetchakul²

ARTICLE INFO

Name of Author &

Corresponding Author: *

1. Zhang Guoyuan*

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: Zhang123@gmail.com

2. Assoc.Prof.Dr. Supavadee
Potiwetchakul

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.

Email: supavadee.po@ssru.ac.th

Keywords:

Chinese Classical Dance; Ailian
Shuo; Aesthetic Dissemination

Article history:

Received: 11/02/2024

Revised: 18/03/2024

Accepted: 24/07/2024

Available online: 30/09/2024

How to Cite:

Guoyuan, Z. & Potiwetchakul, S.
(2024). Analyze the Aesthetic of the
Chinese Classical Dance Drama “Ai
Lian Shuo”. *Journal Dhamma for
Life*, 30(3), 608-618.

ABSTRACT

This paper aims to analyze the aesthetic of Chinese classical dance drama “Ailian shuo”. This paper takes the classical dance drama “Ailian Shuo” as an example, gives an overview of its creation and performance, analyzes its style characteristics, and finally studies its aesthetic dissemination, hoping to provide reference for the innovation of classical dance, mainly through observation and literature analysis to analyze its aesthetic dissemination characteristics, “Ailian shuo” based on the prose of the same name, it is not only a prose that can make people have infinite reverie, it also provides a lot of inspiration for artistic creation. On the basis of the article “Ailian shuo”, the artist created the classical dance drama “Ailian shuo”, which shows the lotus described in the article in the form of artistic performance, which not only reflects the beauty of the lotus form, but also highlights the character beauty of the lotus flower, which is the spread and development of aesthetic culture and aesthetic spirit.

Introduction

Dance is a kind of traditional art in China, and the types are very rich, and classical dance is one of them. In the process of development, classical dance has borrowed many artistic elements, such as martial arts, opera, etc., and also refined the essence of ancient court dance and folk dance, and finally formed the current form. Classical dance after a long time development, and by absorbing a large number of culture and art essence, has now formed a unique aesthetic characteristics, and appeared a lot of new outstanding works, "Ailian shuo" is one of them, is a very representative of classical dance plays, it is in Zhou Dunyi "Ailian shuo" on the basis of the creation, by xiao-gang zhao playwright-director, Shao Junting performance, fully show the love lotus described in the lotus "the mud and not dye, zhao clear ripple and not demon" noble quality, and dance from multiple aspects to the aesthetic spread.

Objectives

This paper aims to analyze the aesthetic dissemination of Chinese classical dance drama Ailian Theory, summarize its creation and performance, analyze its style and characteristics, and finally study its aesthetic dissemination.

Scope

Content scope

This paper summarizes the creation and performance of the classical dance drama Ailian theory, analyzes its style characteristics, and finally studies the aesthetic dissemination, hoping to provide reference for the innovation of classical dance and provide materials for the future creation and analysis of classical dance repertoire.

Population scope

In view of the research objectives of this study, the study objects are the directors of the Chinese classical dance drama Ailian Shuo and the actors in the classical dance performance, who participated in the research and compilation of this play, and guided the actors to perform excellent classical dance works.

Regional scope

The Beijing Dance Academy, Haidian District, Beijing, China

Time scope

From May 2023-2024.

Research Methodology

1. Observational method

Researchers are classical dance professional students, and in the work of students learned “love said”, through the analysis of professional classroom learning and teaching process, observe the students grasp the classroom, the research framework and the research content does, in the daily teaching and practice, the accumulation of research materials and data, focus on the classical dance “love said” details and performance methods, for the study of this paper accumulated sufficient practical material and theoretical support.

2. Literature analysis

The researchers checked based on the website (<https://www.baidu.com>) and other network resources for many aspects, the literature search and mobile phone. Read a large number of classical dance research literature, including academic journals, dissertations, books and other relevant written materials. The focus is to collect the creation, inheritance and innovative methods of this research, and to explore and build the knowledge framework.

Research results

Creation And Performance of The Classical Dance “Ailian Shuo”

The creation of the classical dance is inspired by an article that we are very familiar with, which is Zhou Dunyi’s “Ailian said”. I believe you are deeply impressed by the sentences describing the quality of lotus in the article. The dance shows the description of the quality of lotus in the article.

Lotus, I believe we all know, and it is very popular in Buddhism, the throne of the Buddha is the lotus throne. Zhou Dunyi is the founder of song dynasty neo-Confucianism thought, his thought is mainly advocating people through cultivation improve their mind, he is sincere, for the truth is very firm, under the guidance of this thought he created “love lotus said”, the article center idea is using lotus metaphor, through the description of the lotus and the silt without dye noble quality praise, showed himself not reputation, clean good attitude towards life, to the reader left infinite daydream.

Many classical dance creators like to use traditional poetry as creative inspiration, “lotus said” is one of them, but the biggest difference and other classical dance is not according to poetry behavior, instead using freehand brushwork modelling technique will describe the article for the lotus personification, the image of the lotus to female performers, using classical dance vocabulary on the new display, let the audience enjoy the lotus beauty and good quality of female form. In classical dance “the lotus said” at the beginning and the end of the performers of the static picture is the lotus detached the secular beauty, the audience will see this part of the static beauty of the lotus, and the performance, coherent smooth, the classical dance with the action shows incisively and vividly, the whole performance process is full of rhythm, but also has soft feeling. The performers use their graceful body language to show the noble and tenacious qualities of lotus. It is precisely because of the poetic painting and the use of freehand brushwork, that the dance works can effectively spread the aesthetics and meet people’s high-level aesthetic pursuit. The reason why the classical dance of “Love Lian said” caused a strong response among the audience at the beginning of the performance and

showed the beauty of the end of its movements. In fact, the end is an aesthetic way of communication for the performers to extend their body movements through the waist, so as to expand the beauty of dance movements and enhance the aesthetic value. (Wang Xiwei. 2021: 103-104.)

Figure 1: Chinese classical dance “Ai Lianshuo”

Source: Baidu China 2020

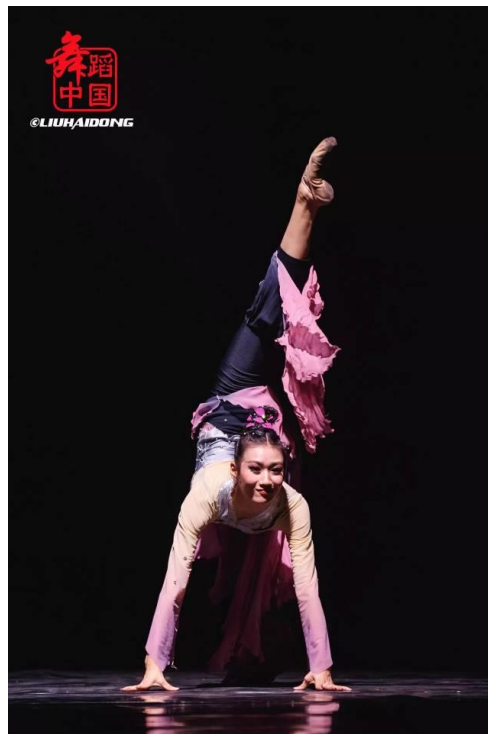

Figure 2: Chinese classical dance “Ai Lianshuo”

Source: Baidu China 2020

The style characteristics of the classical dance “Ailian shuo”

Theme Image

In the dance performance of “Love Lotus”, the performers need to put their bodies in a shape similar to the lotus, so that the audience can think of the lotus opening in the water when they see the performers, giving people a lifelike feeling. In addition, the dance creators also used the technique of borrowing personification, which is also the biggest feature of the dance work. The performers need to use their body movements to simulate the lotus flower and show the good quality of the lotus flower.

Action Style

In addition to the characteristics of the theme image, the classical dance “Ailian Shuo” is also different from other classical dances in style in terms of movement. In the performance process, not only the dance body charm is fully reflected, but also the graceful posture of the performers is fully displayed. The dance creation uses not only the common techniques of expression, but also the classic dance movements. Classical dance in China in the process of long-term development learned a lot of the essence of dance culture, including not only the Chinese traditional dance culture, including western dance culture, coupled with the continuous reform of dance creators, which makes the expression of classical dance more has the typical, for people’s aesthetic needs can also better meet, which makes our classical dance contains the national culture connotation, has the advanced skill elements of art form. In the process of creation, the creator of Ailian Theory not only uses the classical dance expression method, but also makes full use of the body charm of the classical dance, so that the aesthetic value of the dance is enhanced and can more fully reflect the traditional aesthetic significance. (Li Shiyu. 2022: 100-102.)

Features Of Clothing And Decoration

Chinese classical dance performance not only emphasizes the expression of the inner emotions of the characters, but also pays attention to the beauty of artistic conception and costumes. The performers should not only form a unity in the costume decoration style, but also pay attention to the combination with the characteristics of the dance form. Performance “love lotus said” actors need to wear elegant, loose clothes, head with lotus headdress, and their clothing color is close to the real lotus color, so they perform on the stage will give a person a kind of see true lotus, so more likely to cause the audience emotional resonance, more likely to bring the audience into the lotus world, let them produce poetic aesthetic feeling, which can more fully for aesthetic transmission.

The aesthetic of the classical dance drama, Ai Lian Shuo

Use the limbs to show the beauty of lotus morphology

The classical dance of “Ailian Said” is created on the basis of ancient literary works. The dance not only has poetic painting, but also has a sense of beauty. In the process of creation, the creator uses personification techniques to use the female form to show the beauty of the

lotus flower, so as to arouse the emotional resonance of the audience. The aesthetic dissemination of this dance is also realized by using the performers' own body movements to express the lotus form, and the application of the performers is very important.

Application Of "Circle"

When the performance of "Love Lian", the performers need to use the ends of the movements to show the growth process of the lotus, which not only uses the waist, but also the waist and waist. These waist movements need to take the round route, so as to show the state of flowing water and show the "round" art of dance. In the process of performance, the performers need to finger a specific form, to show the lotus bud, then adjust the finger form to say lotus growth, this process is not only to use the market wrist action, but also use the small wrist and point, also need to use the stage space, so that can show real lotus lush growth process. The dance performance process everywhere embodies the artistic characteristics of "circle", for example, in the process of performance, and use the cloud hand, etc., these movements need performers to make circular arc movement, the route changes reflect the art of the "circle", and this is the embodiment of the lotus beautiful image. In the dance performance, under the influence of the combination of the corresponding movements and the charm of the performers, both the form and the rhythm of the performers fully reflect the rhythm of the "circle". Chinese classical dance has always paid great attention to the embodiment of "circle", not only in the physical dancers can reflect the circle, but also constantly show "circle" in the movement performance. Therefore, it can be found that "circle" plays an important position in the process of Chinese classical dance performance and is an indispensable content in dance performance. (Wang Xiaoyu. 2019: 64-65.)

Application Of "Spin"

When the performance of "Ailian Said", the performers' movements need to be relaxed and relaxed, through skill change and flip, so that the whole performance can look round and free. The performer needs to use a lot of rotating movements in the dance performance. The performers need to combine the movement with their own body charm, and show a smooth feeling of flowing water through the smooth performance of the lower body, so that the audience seems to see the lotus flower gently shaking in the wind, presenting a light and graceful beauty. In addition, in the process of performance, it is also necessary to make some difficult movements, such as turning legs, swinging the back, etc., these movements are produced on the basis of the flat turn action. When the dancers make rotating movements, they must pay attention not to give people a stiff and rigid feeling, but should achieve natural coherence, so that the audience can have the feeling of planting lotus flowers in the pavilion. For Chinese classical dance, rotation skill is a very important skill, which can not only be used as an independent means of expression, but also play a role in connecting various movement skills. At the same time, its use can also provide power for shaping the character image and provide help to create a good artistic conception. In the dance performance of Ailian Shuo, the use of rotation skills is not arbitrary, but has a certain pertinence, and the performers need to carry it throughout the dance performance as a part of the aesthetic dissemination. (Zang Lu. 2015: 298 + 182.)

Reflect The Beauty Of Lotus Meaning From Multiple Angles

“Ai Lian Shuo” dance performance can attract the audience, and the beauty of the lotus implication, and the creator from multiple angles and dance movements also not open relations, which makes the whole dance performance become the lotus personification, artistic conception, rather than a single mechanical dance movement. For “Ai Lian Shuo” creators, need to dance action and literary works for effective fusion, but also the poetic into the dance movements, and with the aid of clothing, dance to enhance the dance implication, so that can better show the lotus image, make dance works aesthetic enhancement, not only can meet the audience’s cultural aesthetic needs, what can also be more effective spread.

Figure 3: Chinese classical dance “Ai Lianshuo”

Source: China Art Network 2021

Display Of Poetic Images

The dance creation of “Ailian shuo” was inspired by the classical articles. Through the analysis of the spiritual connotation of the article, the dance action vocabulary embodies the spiritual connotation of the article, and achieves the poetry to run through it. The reason why the dance can be loved by people and its attention to freehand brushwork, the creator uses the freehand brushwork to show the noble quality of lotus, and the new interpretation of the description of lotus quality in the article. The Performers need to use the dance movements to show the noble and refined form of lotus and arouse the emotional resonance of the viewer.

Classical dance often contains profound meaning and beauty, and also contains strong spiritual connotation. These are the embodiment of dance images, which need to be reflected through dance language symbols, or through dance images. In the dance performance of “Ailian Shuo”, the beginning part and the end part are static shapes. The reason why this form is designed is to remind the audience of the graceful lotus form, and let the audience feel its noble quality that is not disturbed by the secular world. The beauty of artistic conception is

noble, but also pure and holy, and also the embodiment of the highest level of artistic beauty.

The dance of “Ailian Say” not only reflects the creators’ personal subjective thoughts and emotions, but also combines with the natural and objective artistic conception of life, thus forming a better musical aesthetic and artistic realm. The scene beauty of the dance performance has also been enhanced, and its aesthetic dissemination has also been assisted. The dance performance not only pays attention to the aesthetic ideal of the subject, but also pays great attention to the image situation, constructing an elegant, elegant and noble situation. (Han Citron. 2016 (37): 109-110.)

Figure 4: Chinese classical dance “Ai Lianshuo”

Source: China Art Network 2021

Clever Fusion of The Music

The prelude to the classical dance “Ailian Shuo” uses “Shenyu-Xishi washing silk”, an erhu ensemble music mainly played by Seinfeld Chi, and more than a dozen performers. This piece of music is composed of four paragraphs, the whole sound gives people a sense of babbling water, feeling the melody can make people imagine the young woman, the music creates a melancholy atmosphere, and provides a great promotion for the emotional construction. In music, the first using the guzheng and harp joint, the artistic conception of beauty and create the atmosphere for the audience seem to see a lotus quietly standing in the water, it is not completely open, after music melody rhythm changes, the movements of the performers also changed, the audience seems to see standing lotus blossom slowly. In the second part of the music, the pipa and erhu are played together, followed by the increase of the performers, the audience seems to feel the purity and beauty of the lotus. In the third part of the performance, the tone of the music increases, and the rhythm of the music becomes more and more intense, the audience seems to see the strong standing of the lotus. On the whole, the prelude of

“Ailian Shuo” has a strong emotional impact, which is not only in line with the refined and noble character of lotus, but also consistent with the theme of dance. During the performance of “Love Lian said”, the performers danced with the melodious music, just like a lotus standing quietly in the bright moonlight, it stood tall and exudes a faint fragrance, it attracted the eyes of all people. In the process of performance, the sound of the musical instrument and the movements of the performers are well integrated together, effectively carrying out aesthetic dissemination.

The Ornament of Dance Costumes

In dance performance, the role of clothing cannot be ignored, and can even play the role of finishing point. For example, the appropriate dress color can increase the expression of dance performance. “Love lotus said” dance performers wear clothing color and lotus, clothing shape and similar lotus shape, which increased the artistry of the dance, but also the Chinese painting implication is very good into among them, more fully embodies the original article want to express the lotus noble quality, but also increased the literary significance of dance. During the dance performance, the costumes similar to the color and shape of the lotus flower can make the audience think of the lotus flower standing quietly in the water, and can create an elegant atmosphere on the stage. And some dancers clothing will use irregular arrangement technique on lotus design, at the same time will also in the clothing neckline position use flounces as ornament, sleeve and trousers will also use flounces, so that you can better cooperate with dance performance, prompting dance performance enhanced aesthetic effect and aesthetic propagation.

Highlight The Aesthetic Spirit of Lotus Character

The word “lotus” and the word “Lian” have the same pronunciation, so the ancients often used lotus to describe a gentleman. Moreover, many Buddhist classics also mention that lotus has the good quality of not being polluted, keeping clean, soft but tough. By describing the noble image of the lotus, it praises the noble character of the lotus out of the mud. Although the whole article does not have too many words, the whole article fully embodies the author’s aesthetic thought and neo-Confucianism concept. For Zhou Dunyi, a Neo-Confucianism, the beauty of Neo-Confucianism is the dominant part of his aesthetic thoughts, while the natural beauty is the external embodiment of his aesthetic thoughts. The analysis of the theme of the article “Ailian Shuo” can find that personality beauty is the essence of the theme of the article. The author uses a lotus to express himself. In his writing, he not only uses the science of life science, but also uses the social aesthetic concept, and the ultimate goal is to praise the lotus. By the article extends to “love lotus said” dance can be found, dance creators using female image shows the lotus image, the dance creation using the anthropomorphic expression, but also using the freehand brushwork technique, which makes the aesthetic works of dance enhanced, performers need to use their own body movements to show the lotus good quality and works of inner affection, make it can dance for lotus, convey the lotus quality. With the help of the dance movements, the dance shows the lotus flower the good quality of “the world is muddy and I am clear, the world is drunk and I wake up alone”, and shows the noble image of the lotus and the indifferent attitude of the world. Through the help of dance movements to show the quality of lotus externally, not only reflects

the connotation of lotus culture, but also spread the good spiritual quality. The dance not only has the classical dance culture aesthetic value, also use the traditional culture idea, through the combination of the two, let the dance can better inheriting Chinese dance culture characteristics, at the same time to further develop the traditional dance art form, which can contain the aesthetic spirit better passed to the audience, can better infection audience, this is the dance can be one of the important reasons of the audience. Dance works want to be handed down, want to endure spread must pay attention to the national spirit, but also need to have cultural virtue, "love lotus said" dance can have widely spread, and the use of Chinese female image to interpret the lotus culture character, and it also spread the Chinese aesthetic connotation, national spirit is also integrated into it. (Kang Qi. 2022: 186-188.)

Conclusion

The biggest difference between classical dance and other classical dance is that it not only contains the classical beauty, but also adopts a novel way of expression, which well meets people's aesthetic needs. Many classic dance works pay great attention to the pursuit of freehand brushwork, which reflects the positive spirit, which is also the main reason why these works can become classics. The success of dance works is not only because of their aesthetic nature, but also because of their used creative techniques and ideas for good aesthetic dissemination. Chinese classical dance works are produced by the creators on the basis of a large number of traditional dance works, which is not only full of the creator's personal style, but also contains a strong national background. Chinese classical dance is a form of dance, is a rich charm of art form, but also the important carrier of national traditional culture, national spirit, in the new era of globalization, Chinese classical dance creators need to aesthetic dissemination and aesthetic requirements of contemporary people, using dance performances to spread the aesthetic spirit of Chinese traditional art.

Discussion

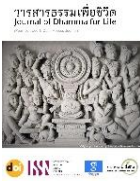
Art creation is always moving forward. The development of culture and art is not invariable, it presents different historical significance with the continuous development of The Times. In practice, colleges and universities should fully understand the importance of Chinese classical dance, and take effective measures to continuously improve Chinese classical dance while upholding innovation and exploration and seeking new ways. The gradual development of the students' skills can increase the range of the movements, make the dance movements lighter and smoother, increase the beauty of the dance movements, and greatly improve the students' ability to express the Chinese classical dance. The pursuit of diversified development in modern society requires us to move forward and innovate constantly towards art, and encourage art performance and creation to combine history, integrate the characteristics of The Times, and create a socialist culture with Chinese characteristics. The former is not difficult to achieve, and each culture has its own essence, and the latter needs the precipitation of cultural history and careful consideration.

Although China advocates the integration of classical culture and modern culture, it is based on the national culture. Therefore, the positioning of the performance and creation of art works is the key to promote the classical culture. First of all, the dance type and expression form of Chinese classical dance repertoire are defined, the connection with aesthetic effect and

national characteristics is retained, and the main link of artistic dance positioning is realized. Secondly, the origin and historical significance of Chinese classical dance are clarified, and it is presented and modified as the cultural background of the creation and performance of classical dance repertoire. At the same time to retain its unique characteristics, it is our contemporary dance creators and performers should study and analyze more.

References

- Han, S. (2016). The beauty of implication and artistic expression of the classical dance "Ailian Shuo."
- Kang, Q. (2022). Aesthetic rheology of Chinese classical dance choreography: Take "Lotus Dance" and "Ailian Shuo" as an example.
- Li, S. (2022). On the artistic expression of Chinese classical dance: Take the dance "Ailian Shuo" as an example.
- Wang, H. (2019). On the importance of form and spirit in classical dance: Take "Ailian Shuo" as an example.
- Wang, X. (2019). Consider the construction of beauty in the classical dance "Ailian Shuo."
- Wang, X. (2021). Take the classical dance "Ailian Shuo" as an example.
- Zang, L. (2015). On the use of rotation skills in the classical dance "Ailian Shuo."

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.70

Status of the Opera Tosca in China

Rui Wang^{1*}, Chutima Maneewattana² & Xiaodong Hu³

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Rui Wang*

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: s63584947004@ssru.ac.th

2. Asst.Prof.Dr. Chutima Maneewattana

Faculty of Fine and Applied Arts,
Suan Sunandha Rajabhat University,
Thailand.
Email: chutima.ma@ssru.ac.th

3. Prof.Dr. Xiaodong Hu

Music College of Jiangxi Normal
University, China
Email: frankhxd@126.com

Keywords:

Opera Tosca; Chinese Opera Market;
Performance Status Quo

Article history:

Received: 03/05/2024
Revised: 16/07/2024
Accepted: 24/08/2024
Available online: 30/09/2024

How to Cite:

Wang, R. et al. (2024). Status of the
Opera Tosca in China. *Journal of
Dhamma for Life*, 30(3), 619-631.

ABSTRACT

This paper studies the current development of Tosca in the Chinese market, and by analyzing the differences between different versions of the performance, it discusses in depth the artistic characteristics of the work, its creative background, its acceptance in the Chinese market and audience reaction. The study found that the performances of Tosca in China have gradually formed a localized expression with Chinese characteristics, and the acting skills and stage design of the actors have been recognized by the audience. At the same time, the audience's aesthetic concepts are also changing, and their demand for opera has become more diversified. The new version of Tosca has significantly improved and innovated in terms of cast, choreographic style and character performance, which has promoted the spread and popularization of opera art in China. The performances of Tosca in China have promoted the development of opera performance art, improved the acting skills and artistic cultivation of the actors, and at the same time promoted the development of Chinese opera music creation. This opera not only enriches the artistic enjoyment of Chinese audiences, but also brings new vitality to the development of China's opera market economy. At the same time, the introduction and performance of Tosca has also had a far-reaching impact on Chinese music education, providing students with vivid and interesting learning contents and methods, and offering new ideas and directions for the reform and development of Chinese music education.

Introduction

Puccini's opera Tosca

Puccini - the bright star of the Italian opera world, which forms a sharp contrast with Verdi in terms of dramatic style. Although Puccini's works may lack the solemnity and sublimity of Verdi's kind of drama, he fully demonstrated the charm of sentimentalism in drama with his unique strokes. This charm makes Puccini's works loved by the audience. Tosca is undoubtedly one of Puccini's masterpieces. With its profound social insight and delicate portrayal of human nature, this work has become a treasure of Italian opera. The opera presents a vivid picture of human nature through a true and vivid portrayal of social reality, the conflict between good and evil, and love and hate in human nature.

Tosca takes place in Rome, a city full of history. In this world full of love, hatred and intrigue, people fight for power and desire, sacrificing the happiness of others. The characters in the play are distinctive and emotionally rich, and their love and hatred are intertwined to form a complex and fascinating dramatic picture (Luan Yifei, 2023). Through the perfect combination of music and drama, Puccini expresses the emotions of the characters in the play to the fullest. His melody is beautiful and moving, and his emotions are deep and sincere, enabling the audience to deeply feel the inner world of the characters in the play. This way of conveying emotions makes Puccini's works highly infectious and attractive, making them unforgettable.

In 19th-century Europe, the wave of capitalism swept through, driving great social, economic and cultural changes. Against the background of this era, Italy was gradually getting rid of the constraints of the Middle Ages, and under the profound influence of French Enlightenment thinking, the seeds of political democratization quietly sprouted in this land. European culture in this period also showed a trend of pluralism and change, providing fertile soil for the rise of authenticist opera. 1870 saw the unification of Italy through painstaking efforts, marking the end of the era of heroic struggles of the Italian national liberation movement. With the unification of the country, people's ideology also changed. The heroism of the past, in which sacrifices were made for the good of the motherland, gradually lost its basis in reality. This change was deeply reflected in literature and art, giving birth to the rise of "realism". In this historical background, the realist opera genre came into being. It abandoned the fantasy and exaggeration of Romantic opera, and pursued a true and profound reflection of social reality and human conflicts. Realist opera takes the lives of ordinary people as its subject matter, focuses on the fate of people at the bottom of society, and reveals the phenomenon of social injustice and moral degradation (Kan Shiyu, 2014).

Tosca is significantly different from traditional realist operas in its choice of subject matter, as Puccini set the story in the stormy period of the French Revolution. Against the backdrop of these turbulent times, the hero, Cavaradossi, displays a firm political awareness and noble revolutionary sentiments. It is this political stance that creates a fierce conflict between him and the reactionary forces such as Scarpia. In the opera Tosca, the theme of love tragedy does not exist in isolation, but is closely linked to the social environment (Xue Chenxiao, 2019). This treatment makes the connotation of the opera richer and deeper. When love conflicts with faith, Cavaradossi does not hesitate to choose to stand for the revolution, putting his personal emotional interests on the back burner. This act of heroism not only highlights the noble spirit of the character, but also makes people feel the firm belief and

selfless dedication of the revolutionaries. Compared with traditional realist operas, Tosca has a unique perspective and approach in dealing with political elements. It does not just simply mention the political events in the background of the opera, but also integrates the political elements into every corner of the opera through the differences in beliefs and conflicts between the characters. This treatment not only enhances the drama of the opera, but also enables the audience to understand and feel more deeply the profound connotations conveyed by the opera (Wang Tingjuan, 2015).

To summarize, Tosca successfully shows the social landscape and characters' emotions during the French revolution through unique theme selection and skillful treatment. It is not only an opera work, but also a work of art with profound social significance. Through enjoying this work, the audience can not only feel the greatness and tragedy of love, but also appreciate the noble spirit and selfless dedication of the revolutionaries. Such a work undoubtedly deserves our in-depth study and appreciation.

Chinese Opera Market

The art form of opera originated in Florence, Italy, and after centuries of precipitation and development, it has formed a unique artistic style, and has given birth to many classic works that have left a lasting impression on the world. In its long history, Western opera has not only shown its brilliance in Italy, but also crossed the oceans in the first half of the 20th century, entering the ancient Oriental countries and starting the "localization" evolution in China. In China, while maintaining the original artistic qualities of Western opera, it has incorporated local innovative thinking, giving birth to a new style with distinctive national characteristics. From the perspective of the vertical evolution of history and the horizontal integration of national cultures, Western opera encountered certain challenges of "maladaptation" in the process of spreading to the East, which was influenced by multiple internal and external factors. In the face of the impact of foreign culture, people often show a certain "reaction of alienation". However, Chinese culture has always been known for its profound inclusiveness and absorption, after a long period of exchange and integration, Western opera has gradually been accepted by the Chinese audience, and has shaped a distinctive "localized" form in the intermingling with Chinese traditional culture. In this process, Western opera has undergone profound changes in terms of creation concept, performance style, appreciation level and other aspects.

With the birth and development of this change, after decades of dissemination, the art of opera has had a profound influence in China, and with the deepening of China's reform and opening-up process and the booming of China's art performance market, the performance market share of opera performances in China has shown a favorable development trend. Between 2016 and 2017, the number of audience members and the market revenue have continued to rise. By 2019, the market reached a new peak, with the number of music performances increasing to 2,655, up 5.4% year-on-year. Audience numbers also grew significantly to 2.13 million, up 29.5% year-on-year. Particularly noteworthy was the fact that box office revenues exceeded 600 million yuan, up 37.1% year-on-year, marking the peak of China's music performance market in recent years. The rapid development during this period is mainly attributed to the growth in demand for cultural entertainment driven by rising economic standards, innovation in the music performance industry and government support for the cultural industry. However, the sudden epidemic disrupted the rhythm of the market,

with performances suspended and the market in the doldrums. However, as China's epidemic prevention and control situation improved, the music performance market began to gradually recover. Despite the impact of the epidemic, industry insiders remain optimistic about the future of the market. During the epidemic, many practitioners actively explored online performances, presenting music performances to audiences through Internet technology, providing new ideas for market recovery.

In China's current social context, consumers' aesthetic concepts and appreciation orientations are undergoing significant changes. Traditional artistic presentation and performance forms are no longer able to meet their increasingly diversified needs, especially the Western-originated art form of opera. Consumers in the Chinese market expect opera to adapt to the trends of the times, innovate in its presentation, and realize a richer and more innovative presentation. In this process, theaters are no longer relying solely on traditional promotional models, but are actively leveraging the power of new media to expand the social influence and audience base of their productions. Consumer demand has also expanded from traditional offline channels to online and intermediary channels to meet their evolving aesthetic needs. Especially in China's rapidly developing Internet economy, the Internet has become the main channel for information dissemination, and Internet users continue to grow, with online consumer behavior becoming mainstream. In this context, opera performances are also undergoing profound changes. Compared to the past, contemporary operas pay more attention to the singing and traditional vocal skills of singers and other musical elements. Despite the integration of dance performances in some operas, the core position of music in opera remains firm. This is reflected both in the musical composition of the opera and in the audience's preference for opera. However, this change is not a negation of traditional opera, but its inheritance and development. In the context of the new era, opera needs to innovate and keep pace with the times in order to better meet the aesthetic needs of modern audiences. This will not only help the wide spread and in-depth development of opera in China, but also be of great significance to the enhancement of China's cultural soft power and cultural self-confidence.

Objectives

The purpose of this study is to examine the current status of the performance of the opera Tosca in China.

Since the birth of the opera Tosca, this classic work by Giacomo Puccini has attracted countless audiences with its profound storyline, moving melodies and dramatic conflicts. As one of the classic representatives of Italian opera, it has had a wide spread and far-reaching influence all over the world. However, what is the current situation of the performance of the opera Tosca in China, a country with a long history and rich culture? This study aims to explore this issue in depth.

Research Methodology

Literature research method

This study will adopt the literature research method as one of the main research methods. By collecting and analyzing historical documents, plays, reviews and research works

related to the opera Tosca, the researchers gain a deeper understanding of the work's artistic characteristics, creative background and performance history in Western countries. On this basis, the researchers focus on the research literature on the opera Tosca in China, including performance reports, audience feedback, critical reviews, etc., in order to obtain information about the work's acceptance in the Chinese market, performance style, audience response, etc. By comparing and analyzing the research materials at home and abroad, it is possible to have a more comprehensive understanding of the current situation of the performance of the opera Tosca in China, and to identify the characteristics and problems involved.

Comparative analysis method

During the research on the performance of Tosca in China, the researchers categorized different versions of the opera according to its development, classifying the version of Tosca staged in China before 2022, which is almost the same as the original foreign version, as the traditional version; and classifying the version of Tosca co-produced by China's National Grand Theater, Shanghai Opera House, and Shaanxi Grand Theater in 2022, which has innovated in terms of both performance content and performance form, as the new version. The 2022 version of Tosca, co-produced by the National Theater of China, the Shanghai Opera House and the Shaanxi Grand Theater, which is innovative in terms of performance content and format, was categorized as the new version. Based on the two versions, the researchers conducted a comparative analysis to get a more concrete picture of the performance of Tosca in China.

Observation method

Observation method is an indispensable part of this study. In order to gain an in-depth understanding of the actual performance of the opera Tosca in China, the researchers used both video observation and on-site to carry out the study. Video observation is mainly for the traditional version of Tosca, while on-site observation is carried out by the researcher going to the performance site in person and making on-site observation of the Shanghai Opera House, Shaanxi Grand Theater and other theaters. By watching the performances on site, the researchers were able to directly feel the actual situation of the actors' performance skills, stage layout, lighting and sound effects, etc., so as to more accurately grasp the quality of the performances of the opera Tosca and the audience's response in China. During the observation process, the researchers will focus on the following aspects: firstly, the performance level and style of the actors, including singing skills, dramatic expression and characterization, etc.; secondly, the stage design and the use of lighting and sound effects, which are crucial to creating the atmosphere of the opera and enhancing the audience's viewing experience; and lastly, the audience's feedback and interactions, which reflect the popularity and aesthetic needs of the opera in the Chinese market. and the audience's aesthetic demand.

Result**Comparative analysis of performances in traditional and modern versions****Performances of the traditional version of Tosca**

From 2008 to 2012, there was a craze for Tosca in China. This classic opera by Italian composer Giacomo Puccini was frequently staged on Chinese soil and became a bright landscape in the cultural life of the time. During this period, not only did the opera houses in major cities such as Beijing, Shanghai and Guangzhou present their own versions of Tosca, but many local theaters also joined in this musical feast, jointly presenting this immortal masterpiece of art to the audience.

The National Grand Theater in Beijing successfully introduced the original Italian version of Tosca in 2010, a move that was undoubtedly one of the most faithful recreations of the traditional version. The Grand Theater spared no expense in inviting a number of internationally renowned opera artists to participate in the production, including world-renowned singers, directors and conductors. Their exquisite skills and profound artistic cultivation bring the audience the original flavor of Tosca, which makes people feel as if they were in the Italian opera hall.

In addition to the National Grand Theater in Beijing, the Shanghai Grand Theater and the Guangzhou Grand Theater have followed suit by introducing first-class directors, conductors and singers through cooperation with famous foreign opera houses. While maintaining the spirit of the original production, these theaters also focus on incorporating Chinese elements, making the performances of Tosca in the Chinese market more attractive. For example, in terms of choreography, they skillfully combine traditional Chinese elements with modern design concepts, presenting a visual effect with Chinese characteristics without losing the original flavor of the opera. In the treatment of costumes and props, they also fully considered the aesthetic habits of the Chinese audience, making the whole opera more suitable for the Chinese market in terms of details.

In addition, these performances were publicized and promoted through various channels, attracting a large number of audiences. Audiences have expressed that it is a rare opportunity to enjoy such a high-level performance of Tosca on the stage of China. They not only felt the charm of Puccini's music, but also appreciated the unique style of Chinese opera art.

Overall, the large number of performances of Tosca in China during the period from 2008 to 2012 not only enriched people's cultural life, but also promoted the exchange and integration of Chinese and Western cultures. These performances not only demonstrated the charm of traditional Chinese culture, but also reflected the strength and influence of Chinese opera art on the international stage. Through the introduction of foreign classic operas, the cultivation of local opera talents and the promotion of opera culture, China's opera business is gradually becoming prosperous and mature.

Performances of the new version of Tosca

The new version of Tosca is co-produced by the National Grand Opera House, Shanghai Opera House and Shaanxi Grand Opera House, and co-sponsored by the Shanghai Opera House and Shanghai Grand Opera House, which is a powerful alliance in the opera world,

bringing together top domestic and international opera production and performance resources. Tosca is a popular classic opera in its own right, with its "triangular" dramatic structure - soprano, tenor and baritone in the drama, colorful and intense conflict, bringing a wealth of dramatic tension to the opera stage. The balance and cooperation between the actors are crucial in order to perform this work brilliantly (Zhang Xuejun, 2023).

This new version of Tosca was a star-studded and superb performance in terms of the cast. Tenor Han Pong was particularly eye-catching throughout the performance. The aria "Marvelous Harmony" from Act I not only demonstrated his excellent singing skills, but also deeply impressed the audience with its emotional expression. The duet with singer He Hui was even more touching. In the second act, Han Pong's explosive performance of shouting "victory" after being tortured brought the drama to a climax. Especially the aria "Starry Night" in the third act, whether it is the stretching of the lines, the ups and downs of the high and low tones, or the expression of emotions, it is perfect. His delivery was full of rich and authentic Italian operatic flavor, and he demonstrated a world-class level of singing. As the most outstanding Chinese soprano on the international opera stage in the past 20 years, He Hui's performance naturally lived up to the expectations. She has given outstanding performances in Aida, Turandot, Cavalleria Rusticana and Scandal at the Shanghai Grand Opera House, leaving a deep impression on the audience. In this performance in Tosca, her explosive power and impact remained the same, especially in the performance of Puccini-style lines and euphemistic breath control, but also has a very outstanding performance. As a baritone actor, Sun Cong, although his voice is not particularly outstanding, he is very good at portraying his characters with a deep sense of involvement and drama. Before the end of the first act, he stood at the highest place in the center of the stage, and in the middle of the chorus and the orchestra's strong music, he made a violent turn, with his cape and cloak raised high, vividly expressing his strong desire to conquer Tosca, and presenting the audience with a vivid dramatic picture.

At the level of stage and performance design, the production team of Tosca presents a unique and exquisite fusion, skillfully blending traditional and modern, figurative and abstract elements, bringing the audience a feast for the eyes and the mind. Take the first act as an example, the plot is set in a solemn church, but the stage does not present a traditional church shape. Instead, a letter "T" lies diagonally in the center of the stage, which is simple and symbolic. This design not only facilitated the actors' entrance from the center, but more importantly, it was symbolic. Scarpia eventually stands in the center of the stage and roars in possession of Tosca, highlighting his animalistic side and trampling the solemnity of religion underfoot. This stage treatment is both chic and evocative, conveying deep emotion through minimalist design elements and allowing the audience to deeply reveal the inner world of the character. The design of the third act's fortress torture chamber is also outstanding, with the stage appearing as a patchwork of uneven steps, and a statue of an "angel" entwined with a poisonous snake hanging in the center. This design creates an organic combination of points and surfaces visually, and through strong contrasts and contrasts, it foreshadows the ultimate tragedy of the male and female protagonists' difficult lives, adding more tension and depth to the development of the plot. When the audience enjoyed this scene, it was as if they could feel the despair and struggle within the characters, creating a strong resonance with them. In addition, the director also made full use of the vertical lifting function of the lower level of the stage of the Bolshoi Theatre, which enabled the executioner and other characters to move up and down from the bottom of the stage. This clever stage design not only greatly expands the

spatial sense of the stage, but also enhances the tension and impact of the play. The audience seems to be in a real and cruel old castle torture chamber, experiencing the parting of life and death and the twist of fate with the characters.

Figure 4-1: Stage photos from the new version of Tosca

Image Credit: Stage design in Act I of the new version of Tosca, Search and March 16, 2024

In terms of dissemination, the new version of Tosca gave full play to the advantages of "Internet+", and combined with the NCPA Opera Festival to carry out online live broadcasts and interactions, which attracted millions of viewers to watch the show online, and the number of clicks exceeded 20 million. The online live broadcast not only allowed the audience to enjoy high-level opera performances at home, but also enhanced the audience's sense of participation and desire for expression through pop-up comments and real-time voting. This online and offline fusion communication mode not only broadens the audience of opera art, but also injects new vitality into traditional art.

Figure 4-2: New 'Tosca' live streaming footage**Photo Credit:** New Tosca Internet Live Stream Cutaway, Search & March 16, 2024

The successful performance of the new version of Tosca is not only an event of opera art, but also a model of cultural exchange and inheritance. It brings together top domestic and international opera production and performance resources, demonstrates the unique charm of opera art, and injects new impetus into the development of China's opera career. Through the performance of this work, we can not only appreciate the exquisite acting skills and wonderful music, but also feel the profound cultural connotation and humanistic spirit contained in the art of opera.

Discussion

Comparative Analysis Of The Two Versions Of Tosca

In the comparative analysis, the researchers conducted a comprehensive comparative analysis of the traditional version of Tosca produced by the National Grand Theater of China in 2012 and the new version of Tosca to be jointly produced by the National Grand Theater of China, the Shanghai Opera House, and the Shaanxi Grand Theater in 2022, and the specific control information is as follows:

Table 4-1: Comparison information for the two editions of Tosca

Comparison items		legacy version	new version
premiere date		2012.4.19	online broadcast 2022.12.22
			Offline Premiere 2023.6.13
premiere location		Beijing, China	Shanghai, China
Tosca		Sun Xiwei (1977-), Chinese actress Celia Kostya.	harmony
Role/ actor or actress	Cavaradossi	Aguilés Manchado	frollicsome
		Renzo Zulian	
	Scarpia	Alberto Mastro Marino	Sun Gravel
		Aaron Zhang	
Choreography style		Based on the original design	restyle
character performance		Based on the original design	restyle
presentation		Theater performance	Online Live Streaming + Theater Performance

A comparative analysis of the two versions of Tosca shows that the new version of Tosca has been significantly upgraded and innovated in several aspects. In terms of the cast, the traditional version invited a number of internationally renowned singers to collaborate, which enhanced the artistic level of the performance, but also reflected the situation that there were too few competent domestic actors at that time. The new version employs outstanding domestic opera singers such as Han Peng, whose performances are closer to the aesthetics of the Chinese audience and are more capable of conveying the profound connotations embedded in the opera, and at the same time proves the influence of the spread of Tosca in China on Chinese opera and vocal music education. In terms of choreographic style and character performance, the new version has been redesigned to pay more attention to details and emotional expression, making the whole performance more vivid and real. In addition, the new version also makes full use of the advantage of "Internet+", attracting the attention of more young audiences through online live broadcasting and interaction, and broadening the audience of opera art. Through comparative analysis, we can see that the new version of Tosca has been upgraded in many aspects on the basis of the traditional version, which is not only a successful opera performance, but also a model of cultural exchange and inheritance. It allows us to see the vigorous development and unlimited potential of the Chinese opera industry, and also makes us look forward to more excellent opera works to be presented in front of the audience in the future.

Recommendation

Influence Of Tosca On Chinese Opera Music And Performance

Over the past few decades, China's acceptance and understanding of Western art forms has gone through a process from shallow to deep, from the surface to the inside. During this process, the Western art of opera has gradually come to the attention of Chinese audiences and gained widespread attention and love. Among them, Tosca, an opera classic, has had a profound impact on Chinese opera music and performance.

One of them lies in the fact that the performance of Tosca provides Chinese audiences with a valuable opportunity to get in touch with and understand the art of opera. With its stirring music, vivid plot and heartfelt singing, the opera demonstrates the unique charm of the art of opera. Through watching Tosca, Chinese audiences gradually began to realize that opera is not an unattainable and elegant art, but a form of performance that can touch people's hearts. This change in perception is of great significance in promoting the spread and popularization of the art of opera in China.

Secondly, the performance of Tosca promoted the development of Chinese opera performance art. Chinese opera performers have continuously improved their performance level and artistic cultivation by learning and imitating the performance style of western operas. In the process of interpreting western opera works such as Tosca, they not only honed their acting skills, but also accumulated rich stage experience. These experiences and skills create more possibilities for them in their future opera performances and promote the overall improvement of Chinese opera performance art.

Thirdly, the performance of Tosca has also had a positive influence on Chinese opera music creation. Chinese composers, on the basis of borrowing and learning from Western opera music, combined with Chinese traditional music elements to create a number of operas works with Chinese characteristics and the spirit of the times. These works not only reflect the essence of Western opera music, but also incorporate the unique flavor of Chinese culture, injecting new vitality into the development of Chinese opera art.

To summarize. The performance of Tosca in China is of great significance in promoting the development of Chinese opera music and performing arts. It not only provides Chinese audiences with the opportunity to understand and appreciate the art of opera, but also provides a platform for Chinese opera singers and composers to learn and create.

Impact of Tosca on the Chinese Opera Market

Tosca has injected new vitality into the Chinese art market. It has not only enriched the artistic enjoyment of Chinese audiences, but also brought new vitality to the development of China's opera market economy. Since the opera was introduced and performed in China, its impact has been far-reaching and extensive, as reflected in the following aspects.

First, from the perspective of artistic quality, the introduction and performance of Tosca has undoubtedly raised the overall level of Chinese opera art. The opera has won unanimous praise from domestic and foreign audiences for its superb acting, beautiful melody and profound storyline. While enjoying the opera, domestic audiences have also improved their appreciation of opera art and aesthetic standards. This enhancement of artistic quality further

promotes the healthy development of the Chinese opera market and lays a solid foundation for the popularization and promotion of the art of opera in China.

Secondly, in terms of market demand, the introduction and performance of Tosca has also stimulated the audience's demand for the art of opera. With the improvement of people's living standard, the pursuit of spiritual and cultural life is also increasing. The successful performance of this opera has not only attracted a large number of opera lovers to come to watch, but also attracted many audiences who do not know much about the art of opera. In the process of enjoying the opera, these audiences gradually developed a strong interest in the art of opera and became the new force in the opera market. The growth of market demand provides a broad space for the development of opera art in China.

Third, the introduction and performance of Tosca has also expanded the market space for art derivatives. As the popularity and influence of the opera has increased, opera-related derivatives have also become popular among the general audience. For example, audio-visual products, costumes and props, and themed peripherals of the opera have become hot-selling commodities. These derivatives not only meet the audience's collection and commemorative needs, but also provide strong support for the dissemination and promotion of opera art. The expansion of the art derivatives market has injected new vitality into the development of the opera art industry chain.

Fourthly, the introduction and performance of Tosca has also promoted the development of the relevant industrial chain. Opera performances require the support of a large team, including actors, directors, choreographers, choreographers, sound engineers and many other career fields. With the continuous expansion of the opera market, these career fields have been given more opportunities for development. At the same time, opera performances also drive the development of related industries such as tourism and catering. Audiences can experience local culture and cuisine while enjoying the opera, forming a benign industry linkage effect. The development of related industry chain provides strong support for the prosperity of China's opera market economy.

To summarize, the introduction and performance of Tosca has had a profound impact on the Chinese art market. It not only improves the artistic quality and market demand, but also expands the market space of art derivatives and promotes the development of related industrial chain. With the continuous popularization and promotion of opera art in China, it is believed that China's opera market will usher in a better development prospect in the future.

The Impact of Tosca on Music Education in China

The introduction and performance of Tosca not only brought high-level artistic enjoyment to Chinese audiences, but also had a profound impact on Chinese music education. As an important teaching resource, this opera provides new ideas and directions for the reform and development of music education in China.

For one thing, through studying and appreciating Tosca, students can have a more intuitive understanding of the charm and characteristics of western opera art. This intuitive way of learning helps to stimulate students' interest and motivation in learning and improve their music appreciation and aesthetic level. At the same time, by learning the singing techniques and performance styles of the opera, students can also improve their musical skills and performance abilities, laying a solid foundation for their future music career.

Secondly, the introduction and performance of Tosca also provides more teaching resources and teaching methods for Chinese music education. Music teachers can draw on the performance forms and musical elements of the opera to design more vivid and interesting teaching contents and improve the teaching effect. At the same time, by organizing students to watch opera performances and participate in opera rehearsals, teachers can also help students better understand and master music knowledge, and improve their practical ability and comprehensive quality.

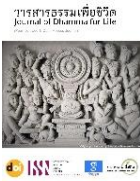
Thirdly, the introduction and performance of Tosca also promotes the internationalization of Chinese music education. Through studying and appreciating the art of Western opera, students can gain a deeper understanding of the development trend and cutting-edge dynamics of international music culture, and improve their international vision and competitiveness. At the same time, through exchanges and cooperation with the international music industry, Chinese music education can also continue to absorb and learn from international advanced teaching concepts and teaching methods, and improve its own education level and international influence.

Conclusion

To summarize, the introduction and performance of Tosca has had a profound impact on Chinese music education. It not only provides students with more vivid and interesting learning contents and methods, but also provides new ideas and directions for the reform and development of Chinese music education. As the art of opera continues to be popularized and promoted in China, it is believed that Chinese music education will usher in a brighter future.

References

- Chenxia Xue. (2019). Artistic Infection of Opera Tosca. Voice of Yellow River (06), 23-24. doi:10.19340/j.cnki.hhzs.2019.06.016.
- Kan, Shiyu. (2014). Dramatic characteristics of Puccini's opera Tosca (II). Music Time (17), 60-63
- Zhang, X. J.. (2023). Linking multi-geographical performing arts markets to promote the prosperity of China's opera market - Co-produced version of Tosca debuts at the National Grand Theater. Opera (08), 12-17.
- Luan, Yi-Fei. (2023). Introduction to the tragedy in the opera Tosca. Voice of Yellow River (15), 136-139. doi:10.19340/j.cnki.hhzs.2023.15.028.
- Tingjuan Wang. (2015). Analysis of musical dramaturgy of opera Tosca. Drama House (21), 4-6.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.71

Influencing Factors of the Demand for Personal Financial Products of Commercial Banks in China

Lin Liu^{1*} & Anong Rungsuk²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. Lin Liu*

School of Management, Shinawatra University, Thailand
Email: 55003024@qq.com

2. Anong Rungsuk, Ph.D.

School of Management, Shinawatra University, Thailand
Email: anong.r@siu.ac.th

Keywords:

Personal Financial Products; Purchase Willingness; Taiyuan City; Commercial Banks

Article history:

Received: 05/05/2024
Revised: 01/07/2024
Accepted: 21/08/2024
Available online: 30/09/2024

How to Cite:

Liu, L. & Rungsuk, A. (2024). Influencing Factors of the Demand for Personal Financial Products of Commercial Banks in China. *Journal of Dhamma for Life*, 30(3), 632-646.

ABSTRACT

A growing number of Chinese people are looking for methods to protect and raise the value of their possessions in recent years. Thus, the goal of this paper is to investigate the variables that impact investors' desire for the personal financial products offered by commercial banks. Obtain effective evaluation results of Taiyuan residents on the personal finance products provided by commercial banks. The most important factors affect of the research is the demand for personal finance products, so as to provide more effective management suggestions for commercial banks to deal with its potential personal finance product service problems. The results can be drawn, in terms of residents' ability to purchase commercial banks personal finance products, age, occupation, understanding of commercial banks personal finance products, publicity influence and ideal starting amount have a significant positive impact on the purchase amount.

Introduction

The Chinese economy is expanding quickly, and people are becoming wealthier all the time(The Statistics Bureau of Taiyuan city www.stats.taiyuan.gov.cn), which is driving up demand for personal financial services. In order to become more competitive, commercial banks place a strong emphasis on personal finance. This will be an unstoppable trend in the development of commercial banks going forward. It progressively evolved to the personal financial services offered by commercial banks in our nation in the latter or middle 1990s. In international commercial banks, personal finance is a well-established service; in China, however, it is still in its infancy. There is a huge financial market in Shanxi Province with great development potential. Especially for personal finance products, the huge demand brings both opportunities and challenges.

Literature Review and Theoretical Framework

Personal finance is not a recent development, let alone an innovative business sector. Personal finance business is now a relatively mature business, which was classified as "retail banking business" by banks in many countries in the early stage of development. Qualification of American financial appraisal committee of personal finance from the perspective of financial management division, the definition of personal finance first need fully analysis on the customer's financial resources, and according to the actual situation of the customer program tailored to achieve life goals, its core content is on the customer's financial situation and risk preference on the basis of full consideration, To help customers achieve their financial needs and goals, and help customers ease their worries about their future financial situation. Peppard (2018) proposed that personal finance services of commercial banks include the following processes: front and back office, customer relationship management, channel management and e-commerce activities. Hendrik Hakenes (2013) proposed that risk analysis and risk control are two aspects of financial management. The goal of risk analysis is to provide an overview of the relationship and distribution of risky assets with additional data. Risk control is the active management of a portfolio of risky assets. Debbie Harrison (2015) put forward that financial planning is a service that can build proper financial plan to help individuals and families to achieve goals, represents the process from the starting point to the ideal goal, and must always starting from the current situation of comprehensive evaluation for the individual, and then to plan out the steps necessary to achieve expected objectives, each goal has its own time frame.

Conceptual Framework

The following figure 1 establishes the research framework for this topic:

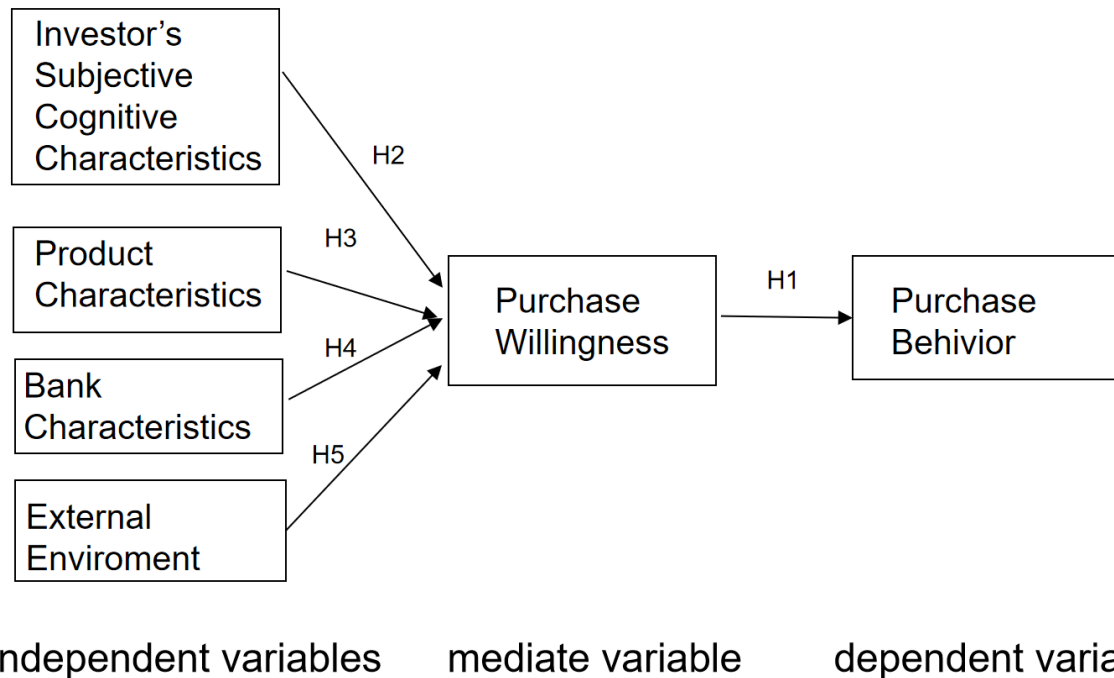

Figure 1 Conceptual Framework

Three independent variables, or the factors influencing Taiyuan City residents' purchase behavior of commercial bank financial products, make up this concept model. Its own variables include investor's subjective cognitive characteristics, commercial bank characteristics, and external environmental factors. An investor's purchase intention is another intermediate variable. The author makes the assumption that four independent variables will either positively or negatively affect investors' subjective purchase willingness.

Objectives

In an attempt to address the thirteen research questions, the author of this paper suggests thirteen research objectives.

O1: According to the conclusion of the empirical analysis, find out the influence of the investors' subjective cognition on the purchase willingness.

O2: According to the conclusion of the empirical analysis, find out the influence of the bank characteristics on the purchase willingness.

O3: According to the conclusion of the empirical analysis, find out the influence of the external environment on the purchase willingness.

O4: According to the conclusion of the empirical analysis, find out the influence of the characteristics of personal finance products on the purchase willingness.

O5: According to the conclusion of the empirical analysis, find out the mediating role of purchasing willingness play between the characteristics and behaviors of personal financial products.

Research Methodology

The method of qualitative research and quantitative research

In the method design of qualitative research, first of all, the author purposefully selected 20 interviewees for judgment sampling, and designed the interview questions and specific interview contents based on the literature related to personal finance and investment. Secondly, the interview records agreed by the interviewees are collected and collated, and the interview data is encoded. Finally, the theoretical saturation is tested and the conceptual model is constructed.

In the design of quantitative research, this paper is divided into 4 steps. First, 6 variables were defined and the measurement items of 6 variables were defined in the conceptual framework, that is, the mature scale proposed in the relevant literature, and a preliminary questionnaire was constructed, which consisted of 7 parts and included 43 question items. Secondly, the data collection process is designed in detail, and the judgment sampling method is used to collect the questionnaire data through the network. Thirdly, the data analysis program is designed in detail, including the program of qualitative research and the program of quantitative research. Fourthly, this chapter designs 53 pre-test questionnaires, and then adopts the reliability and validity analysis method to test the reliability, content and structural validity of the pre-test questionnaires, and then adjusts the questionnaires to form the final formal questionnaires.

Population and samples of this research

The target population of this study is ordinary residents in Taiyuan, Shanxi Province, China who have invested in personal finance products, with a wide age range. The sampling method chosen in the qualitative and quantitative research of this paper is the judgment sampling method.

In qualitative research, in-depth interviews are mainly used, 20 interviewees were selected in this study, which is representative to a certain extent.

In quantitative research, The target sample of this study is the residents of Taiyuan who invest in personal finance, which is uncertain due to the large population, So Yamane formula with the confidence 95% was used to calculate sample size in questionnaire. Through the calculation, it is concluded that the sample size is 400 personal finance investors in Taiyuan City. The final questionnaire was published by VIP customers of the big bank management

managers, and in order to ensure the number and quality of the questionnaire, the author chose a number of customers, so the total number of questionnaires was 409.

Data collection

In this study, data collection procedures included the interview data in qualitative research collection and questionnaire data in quantitative collection.

In the process of quantitative research, questionnaires are designed to collect original data. The questionnaire was issued on the platform of "questionnaire star", which was distributed by the network platform to collect and organize the questionnaire data. Incomplete, incorrect and invalid questionnaires were eliminated, and a total of 409 valid questionnaires were obtained.

Data analysis

In this study, SPSS and AMOS were used for quantitative analysis of data obtained from formal tests, including descriptive statistics, reliability and validity test, confirmatory factor analysis (CFA), and structural Equation Model (SEM).

Result

Reliability test

In this study, SPSS was used to calculate the internal consistency of the scale (Cronbach's α) to evaluate the reliability of the scale. As shown in Table 3, Cronbach's α of all variables is greater than 0.7, indicating that this scale has a high level of reliability.

Table 3: Reliability Test

Variables	Items	Cronbach's α
Investor's Subjective Cognitive Characteristics	8	0.933
Bank Characteristics	8	0.89
Personal Financial Product Characteristics	12	0.935
External Environment	4	0.785
Purchase willingness	3	0.798
Purchase behavior	3	0.767

Note. Adapted from software SPSS.

Validity test

The convergent validity mainly tests whether each item in the scale converges to its corresponding latent variable. It is generally believed that when the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, the combined reliability (CR) value of each variable is greater than 0.6, and the average variance extraction (AVE) value

is greater than 0.5, the convergence validity of the scale is high. In this study, AMOS 21.0 statistical analysis software was used to perform confirmatory factor analysis on 409 sample data. The model fit degree and confirmatory factor analysis results are shown in Table 4. As shown. Before confirmatory factor analysis, Bartlett sphericity test and KMO test should also be carried out to identify whether the scale is suitable for factor analysis. The results are shown in Table 4.

Table 4: Model Fitting Standard

Model	Reasonable Standard	
$\chi^2/df2$	<5	<3
RMSEA	<0.08	<0.08
GFI	>0.8	>0.9
AGFI	>0.8	>0.9
NFI	>0.8	>0.9
IFI	>0.8	>0.9
TLI	>0.8	>0.9
CFI	>0.8	>0.9

Demographic description of questionnaire

As can be seen from the SPSS software, among the 409 ordinary residents of Taiyuan who participated in the questionnaire survey, 198 were female residents, accounting for 48.41% of the total respondents, and 211 were male residents, accounting for 51.59% of the total respondents. The age distribution of respondents is dominated by residents aged 24-29, with a total of 211 respondents (51.59%), accounting for more than half of the total number of respondents. In terms of education distribution, 259 respondents have undergraduate in college or technical secondary school, accounting for 63.33% of the total number of respondents. Most of the residents surveyed in this questionnaire work in state-owned enterprises and private enterprises, accounting for 209 respondents, accounting for 51.1% of the total number of respondents surveyed in this survey. The income of residents surveyed by this questionnaire is mainly concentrated in the range of 3001-¥6000, 170 respondents, accounting for 41.56% of the total number of respondents in this survey. The current family status of the residents surveyed in this questionnaire mainly focuses on the first three: single period, family formation period and family growth period. 49.39% of respondents in this questionnaire invest 10%-30% of their income in personal finance products, and 21.52% of respondents invest 5%-10% of their income in personal finance products.

Confirmatory Factor Analysis of Data (CFA)

① CFA analysis of ISCC

Table 5: Aggregate Validity of ISCC Scale

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter					SMC	CR	AVE
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.			
Bank knowledge (BR)	Q8.2	1				0.781	0.610	0.783	0.643
	Q8.1	1.065	0.058	18.253	***	0.822	0.676		
Obtain knowledge (AK)	Q8.4	1				0.809	0.654	0.773	0.630
	Q8.3	0.991	0.055	18.109	***	0.778	0.605		
Financial knowledge (FBR)	Q8.6	1				0.782	0.612	0.735	0.605
	Q8.5	0.949	0.055	17.109	***	0.773	0.598		
Risk knowledge (RR)	Q8.8	1				0.805	0.648	0.754	0.605
	Q8.7	1.041	0.055	18.872	***	0.832	0.692		

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 5, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, and the combined reliability (CR) values of each variable are 0.783, 0.773, 0.735 and 0.754, which are all greater than 0.6. The mean variance extraction (AVE) values were 0.643, 0.630, 0.605 and 0.605, respectively, which were all greater than 0.5, indicating high convergence validity of the scale.

② CFA analysis of BC

Table 6: Aggregate Validity of BC Scale

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter					SMC	CR	AVE
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.			
Service attitude (SA)	Q9.2	1				0.722	0.521	0.671	0.505
	Q9.1	0.976	0.077	12.645	***	0.699	0.489		
Bank brand (BB)	Q9.5	1				0.726	0.527	0.674	0.509
	Q9.4	0.944	0.072	13.152	***	0.7	0.490		
Purchase convenience (PCV)	Q9.7	1				0.716	0.513	0.753	0.504
	Q9.6	0.945	0.074	12.732	***	0.678	0.460		
	Q9.8	0.967	0.071	13.675	***	0.734	0.539		

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 6, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, the combined reliability (CR) values of each variable are 0.671, 0.674 and 0.753 are greater than 0.6, and the mean variance extraction (AVE) values are 0.505, 0.509 and 0.504, respectively, are greater than 0.5. It indicates that the scale has high convergence validity.

③ CFA analysis of PC

Table 7: Aggregate Validity of PC

Variables		Significance Estimation of Parameter							
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
Advertisement of the products (AD)	Q10.2	1				0.74	0.548		
	Q10.1	0.972	0.066	14.821	***	0.709	0.503	0.689	0.525
Risk of the products (PR)	Q10.4	1				0.737	0.543		
	Q10.3	1.063	0.072	14.791	***	0.735	0.540		
	Q10.5	1.09	0.071	15.368	***	0.76	0.578	0.859	0.547
	Q10.6	1.127	0.077	14.593	***	0.725	0.526		
	Q10.7	1.123	0.075	14.978	***	0.74	0.548		
Minimum amount(MIA)	Q10.9	1				0.735	0.540		
	Q10.8	1.106	0.074	14.868	***	0.733	0.537	0.700	0.539
Investment horizon (IT)	Q10.12	1				0.756	0.572		
	Q10.11	0.958	0.065	14.657	***	0.714	0.510	0.702	0.542

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 7, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, and the combined reliability (CR) values of each variable are 0.689, 0.859, 0.700 and 0.702, which are all greater than 0.6. The mean variance extraction (AVE) values of 0.525, 0.547, 0.539 and 0.542 were all greater than 0.5, indicating high convergence validity of the scale.

④ CFA analysis of EE

Table 8: Aggregate Validity of EE

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter							
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
External	Q114	1				0.662	0.438		
	Q113	0.985	0.092	10.72	***	0.684	0.468	0.786	0.501
	Q112	1.001	0.094	10.652	***	0.692	0.479		

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter							
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
Environment (EE)	Q111	1.01	0.092	11.034	***	0.729	0.531		

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 8, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, the combined reliability (CR) value of variables is 0.786 and greater than 0.6, and the mean variance extraction (AVE) value is 0.501 and greater than 0.5, indicating high convergence validity of the scale.

⑤ CFA analysis of PW

Table 9: Aggregate Validity of PW

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter							
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
Purchase	Q123	1				0.766	0.587		
Willingness	Q122	0.992	0.079	12.498	***	0.786	0.618	0.799	0.570
(PW)	Q121	0.885	0.072	12.249	***	0.711	0.506		

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 9, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, the combined reliability (CR) value of variables is 0.799 and greater than 0.6, and the mean variance extraction (AVE) value is 0.570 and greater than 0.5, indicating high convergence validity of the scale.

⑥ CFA analysis of PB

Table 10: Aggregate Validity of PB

Variables	Items	Significance Estimation of Parameter							
		Un-std.	S.E.	t-value	P	Std.	SMC	CR	AVE
Purchase	Q133	1				0.716	0.513		
behavior	Q132	0.985	0.091	10.86	***	0.729	0.531	0.768	0.525
(PB)	Q131	0.924	0.085	10.86	***	0.728	0.530		

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 10, the standardized factor load coefficient of all measurement items in the scale is greater than 0.5, the combined reliability (CR) value of variables is 0.768 and greater than 0.6, and the mean variance extraction (AVE) value is 0.525 and greater than 0.5, indicating high convergence validity of the scale.

Structural Equation Model of Data (SEM)

In this study, AMOS26 software was used to test the hypothesis and estimate the parameters of the structural model. Path analysis was conducted with $p < 0.05$ as the criterion, and the results of model fitting and path analysis were shown in Table 11.

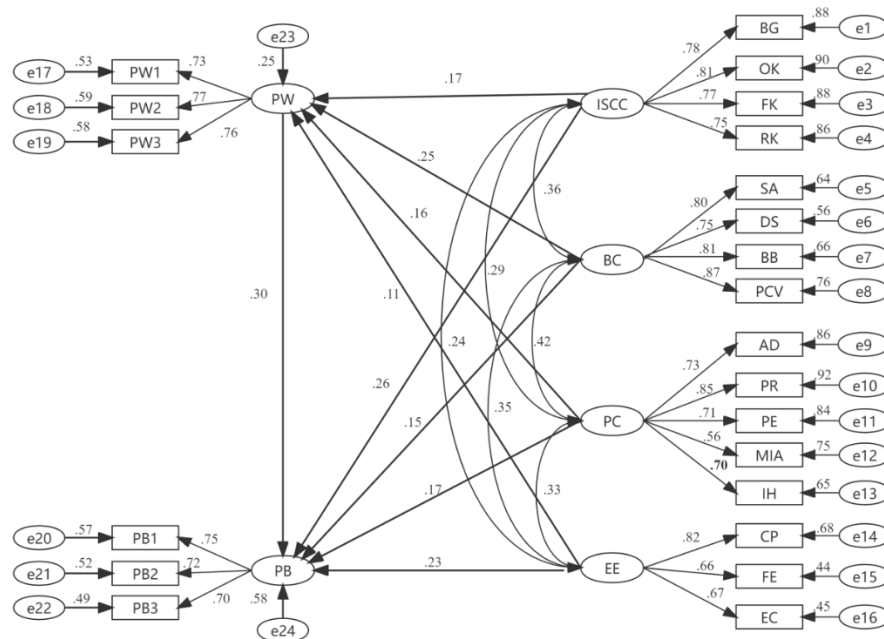
Table 11: The Fitting Results of the Structure Equation Model

Model	Reasonable Standard	Excellence Standard	Fitting value	Fitting criterion
$\chi^2/df2$	<5	<3	1.152	Excellence
RMSEA	<0.08	<0.05	0.019	Excellence
GFI	>0.8	>0.9	0.952	Excellence
AGFI	>0.8	>0.9	0.938	Excellence
NFI	>0.8	>0.9	0.959	Excellence
IFI	>0.8	>0.9	0.994	Excellence
TLI	>0.8	>0.9	0.993	Excellence
CFI	>0.8	>0.9	0.994	Excellence

Note. Adapted from software Amos.

As shown in Table 11, $\chi^2/df2$ value is $1.152 < 3$; the values of GFI and AGFI were 0.952 and 0.938, > 0.9 , respectively. RMSEA was $0.019 < 0.05$; the values of NFI, IFI and CFI were 0.959, 0.994, 0.983 and 0.994, > 0.9 , respectively. These data show that the model fits well and can be accepted. The structural model diagram is shown in Figure 1.

Figure 1: Structure Model

Note. Adapted from software Amos.

Hypothesis Testing

According to the results of hypothesis testing, the results of hypothesis testing in this study are summarized in Table 12.

Table 12: The Summary Results of Hypothesis Testing

	Hypothesis	Result
H1	Investors' subjective cognition has a significant positive effect on purchase willingness.	accepted
H2	Bank characteristics had a significant positive effect on purchase willingness.	accepted
H3	The external environment had a significant positive effect on purchase willingness.	accepted
H4	The characteristics of personal finance products had a significant positive effect on purchase willingness.	accepted
H5	Purchase willingness plays a mediating role between the characteristics and behaviors of personal financial products.	accepted

Note. Adapted from software Amos.

Discussion

The conclusions of this study are mainly focused on the investor's subjective cognitive characteristics, personal financial product characteristics, the characteristics of commercial Banks and the investor purchasing intention of the external environment, and summarizes the relationship between variables in the theoretical model, including the direct relationship between variables and the simple intermediary effect.

1) The influence of investors' objective factors on the purchasing ability of personal financial products Age has a significant positive effect on the purchase amount. The degree of master degree is higher than that of the junior high school degree, the degree of understanding and acceptance of new things is greater, and the commercial bank's personal financial products are not the only or major investment concerns. A master's degree investor is no longer content to invest in others, the risk is stronger. Occupation has a significant positive effect on purchase amount.

2) The influence of investors' subjective cognitive factors on the purchasing ability of personal financial products. The degree of understanding of personal finance products of commercial banks has a significant positive effect on the purchase amount. After fully understanding the characteristics of the product, they can better understand the degree of satisfaction of their investment and financial needs, and the residents who are willing to buy will also buy more money. The degree of understanding of the personal financial products of commercial banks has a significant effect on the willingness to buy.

3) The influence of product characteristics on the purchasing ability of personal financial products. Publicity influence has a significant positive effect on the purchase amount. Increasing the publicity of personal finance products by commercial banks can make more residents in Taiyuan understand and recognize this product. The ideal initial purchase amount has a significant positive effect on the purchase amount. The higher the ideal purchase amount of

Taiyuan residents, the greater the amount of personal finance products purchased by commercial banks.

4) The influence of bank characteristics on the purchasing ability of personal financial products. The bank's own brand and strength have a significant positive effect on purchase behavior. The specialization of bank account managers will also have a significant impact on investors' purchase behavior. Account managers with a higher degree of specialization can recommend suitable bank personal finance products to investors, which is conducive to investors' purchase behavior.

The impact of external environment on the purchase will of personal financial products. The external environment has little effect on the purchase will of personal financial products, and it is mainly the economic downturn that has a significant impact on the purchase will. The higher the impact of the economic downturn, the lower the willingness to purchase.

Recommendation

Provide Full Service

The results of Amos's analysis found that the level of banking services was more influential in investor purchasing expectations, and it played a big role in influencing user purchases. Among them, education and age can affect residents' purchase intention and purchase ability respectively, while residents' occupation will have an impact on both. Therefore, it is suggested that commercial banks should take education, age and occupation as the basis for customer classification, and establish a corresponding customer classification file management system.

Strengthen Advertising

The results of Amos's analysis found that the publicity of commercial Banks for personal financial products would have an impact on the purchase will and purchase capacity of the residents of the city, and would also be higher for the more people who had a higher level of personal wealth management products. This requires commercial banks to increase the publicity of personal finance products and expand publicity channels. It is suggested that commercial banks develop more publicity channels, such as road shows, external development, leaflet distribution, advertising on mainstream entertainment mobile apps, etc.

Enhance The Brand And Strength Of The Bank

As a huge intangible asset, the brand and strength of Amos's analysis have also had a significant positive effect on the purchase intention of the residents of Taiyuan. In addition, personal finance products are very easy to be imitated, and the homogenization of personal finance products in Chinese banks is serious, and customer loyalty needs to be improved. Therefore, commercial banks should attach more importance to the brand building of personal financial products, provide customers with more detailed financial services, and develop and design products that can better meet the diversified needs of customers. Once customers have

trust in the brand of personal financial products in their hearts, the image of the bank itself can also be greatly improved, thus enhancing the market competitiveness.

Enhance The Degree Of Specialization Of Financial Managers

As a result of the analysis of Amos's analysis, the degree of professional bank management managers is a huge intangible asset, and there is a significant positive impact on the purchase willingness of the residents of Taiyuan city. Residents' cognition of the professional level of professional financial management personnel in banks is one of the factors that affect their purchase or not. Banks should adopt strict selection and training mechanism, so that the financial personnel serving customers have perfect professional knowledge and market analysis ability, so as to reduce customers' concerns.

Establish The Concept Of Financial Risk And Return

According to the analysis of Amos, the risk and benefits of personal wealth management products are also significantly positive to the purchase willingness of the residents of the Taiyuan city. In any case, when planning investment strategies, investors should set basic goals, not eager for quick success, investment and financial planning should be based on personal financial status, personal life cycle stage and investment preferences and other specific circumstances. Finally, residents should check the return of principal and income in time after the expiration of financial products, so as to facilitate the next investment.

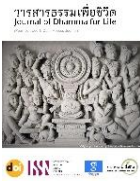
Enhance investors' financial management ability

The results of Amos's analysis found that the author learned that the age of investors' age, personal balance of payments and career, etc., would affect the portfolio. In addition to listening to professional advice, investors should also strengthen the study of personal financial knowledge, and constantly accumulate basic financial knowledge, so as to gradually analyze the current economic and financial situation. In addition, there are many potential moral hazards and professional ethics caused by lack of personal finance knowledge. Even apart from the professional ethics of financial personnel, the study of financial knowledge is also essential for individual investors.

References

- Aikaterini D.(2019) Performance and profile: a twofold bank profitability riddle. *Journal of Business Economics and Management*,154(30):48-50.
- Antti Fredriksson, Daniela Maresch. & Andrea Moro.(2017) Much do about nothing? Interest and non-interest products and service: Their impact on small banks' margins. *Cogent Economics & Finance*,5(1):38-43.
- Baker, H. K., Kumar, S., Goyal, N., & Gaur, V. (2019). How financial literacy and demographic variables relate to behavioral biases. *Manag Fina.* 45(5): 124-146. doi: 10.1108/mf-01-2018-0003
- Cheng Xu, Chen Changmin. (2021). Problems and countermeasures for the development of personal finance business in commercial Banks. *Journal of Marketing*, 12(1) : 187-188.
- Chen Yihong. (2015) The status quo of the business bank's financial services and the transformation path. *Journal of International Finance.* 12(9):11-16
- Clint Divine, (2020). Balanced Scorecard-Based Evaluation of Sustainable Energy Investment Projects with IT2 Fuzzy Hybrid Decision Making Approach, *Energies*, 13(1):82, <https://doi.org/10.3390/en13010082>
- Emami, A., Welsh, D. H., Ramadani, V., & Davari, A. (2020). The impact of judgment and framing on entrepreneurs' decision-making. *J. Small Bus. Entrepr.* 98(32):79–100. <https://doi.org/10.1080/08276331.2018.1551461>
- Frijns, Bart & Indriawan, (2016) Trading Cost Decomposition During Federal Funds Rate Announcements. *Journal of Banking and Finance*, 60(25):1319-1337. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2697851>
- Gutierrez, C., Åstebro, T., & Obloj, T. (2020). The impact of overconfidence and ambiguity attitude on market entry. *Organiz. Sci.* 67(31):308–329. <https://doi.org/10.1287/orsc.2019.1300>
- Han Suying (2016). The problems and countermeasures of the elderly financial management in the downward trend of interest rates are in the first period of the first period of. *Journal of Mongolia University.* 24(1):2-6.
- Hoffmann, A. O., and Post, T. (2016). How does investor confidence lead to trading? Linking investor return experiences, confidence, and investment beliefs. *Behav. Exper. Fina.* 28(12) 65–78. <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2016.09.003>
- Huang Rongzhe & Zhang Yan feng (2016). Income satisfaction, capital market volatility and the investment and financial will of urban customers. *Financial Theory and Practice*.60(12):70-74.
- Jian Shaoting (2015). The needs of the villagers of Baotou city and the village of shantytown are affected by the demand of the villagers. Shanghai Jiaotong University: Shanghai.
- Lei Wei & He Jie,(2018) Fund manager characteristics, investment style and skills and fund industry performance, *Research on Financial Issues*,18(8):58-65
- Li Jun (2018). The impact of the human capital on financial finance in urban and rural residents. *Academic Journal of Jin Yang.* 24(4):106-114.
- Liu Qianying(2016).The risk control analysis of foreign exchange financial products, *The News Database Economy of China Technology and Economic.* 12(12):184-185.
- Mohammad A.(2019) Mehr Iran Bank's Performance Evaluation Using EFQM Excellence Model: A Case Study of Alborz Province Branches. *International Journal of Productivity, Management and Assessment Technologies*, 41(18): 39-43.

-
- Nazneen A , Goyal S & Bhalla P (2019). A Study of Changing Key Performance Indicators in Banking Sector. *Research in World Economy*, 10(3):56.
- Nolan, Jane, Gu, (2017). Performance appraisal in Western and local banks in China: the influence of firm ownership on the perceived importance of Guanxi. *International Journal of Human Resource Management*, 12(4):538-542.
- Rao Yulei, Sheng Hu (2017). Behavioral Finance. Mechanical industry press:Beijing.
- Rasheed, M. H., Rafique, A., Zahid, T., & Akhtar, M. W. (2018). Factors influencing investor's decision making in Pakistan: Moderating the role of locus of control. *Rev. Behav. Fina.* 68(10):70–87. <https://doi.org/10.1108/rbf-05-2016-0028>
- Saurabh A. Singh, Qasim Murtaza. (2019). Outsourcing decisions in reverse logistics: Sustainable balanced scorecard and graph theoretic approach. *Resources, Conservation & Recycling*, 108(20):14-15.
- Taneja, Sapna, Srivastava, (2015). Consequences of Performance Appraisal Justice Perception: A Study of Indian Banks. *Journal of Organizational Behavior*, 12(2):400-406.
- Tang Yong, Hong Xiaomei & Zhu Pengfei (2020). Limited attention and stock market characteristics, sheep effect. *Financial Theory and Practice*. 12(1): 11-20.
- Wang Cong & Du Yixuan. (2019) The life cycle, age structure and the domestic consumption and liabilities behavior of our country. *Contemporary Finance*, 36(03) : 58-69.
- Wang Junhua (2018). Consumer Purchases of Bank Personal Financial Products Behavior Analysis. Qingdao university. Qingdao: China.
- Wang, X. (2017). Investor attention strategy. *J. Behav. Fina.* 18(6):390–399. <https://doi.org/10.1080/15427560.2017.1344674>
- Wang Yinna & Gu Zengjun, (2020). China commercial bank financial industry development review and forward. *Gansu Finance*. 12(4).41-43.
- Wang Yu & Xie Yu (2017) the purchase will and selection behavior of the family financial products of ningxia urban residents. *The Journal of the University of Northern Nationalities*, 12(01) : 141-144.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.72

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
**Leadership Behaviors of School Administrators Affecting
Academic Administration in Educational Institution under the
Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2**

ชนนิศา เนตรกอบเกื้อ^{1*}
Chonnisa Netkobkuea^{1*}

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. ชนนิศา เนตรกอบเกื้อ
Chonnisa Netkobkuea
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช
วิทยาลัย
Faculty of Education Mahamakut
Buddhist University, Thailand.
Email: chonnisa.net@mbu.ac.th

คำสำคัญ

พฤติกรรมภาวะผู้นำ; การบริหารงานวิชาการ;
การบริหารการศึกษา

Keywords:

Leadership Behavior; Academic
Administration; Educational Administration

Article history:

Received: 01/05/2024
Revised: 02/07/2024
Accepted: 06/08/2024
Available Online: 30/09/2024

ABSTRACT

This thesis has a purpose 1) To study the leadership behavior of educational institution administrators under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2. 2) To study academic administration in educational institutions. Under the the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2 3) Leadership behaviors that affect academic administration in educational institutions Studying under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2

Sample group in this research Schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2, 92 schools, number of informants: 276 people, consisting of school directors/deputy school directors Head of Academic Administration and teachers in educational institutions under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using ready-made programs. Statistics used in data analysis include frequency (Frequency), percentage (Percentage), mean (Arithmetic Mean), standard deviation (Standard Deviation), hypothesis testing. Stepwise multiple regression analysis was used.

The results of research were found that:

1. Analysis of the leadership behavior of school administrators under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2, overall at the highest level. When considering each aspect, it was found that it was at the highest level in every aspect. Arranged from highest to lowest as follows: Persuasion initiative Being able to socialize well good coordination assistance Knowing how to improve and respect, respectively.

How to Cite:

Netkobbuea, C. (2024). Leadership Behaviors of School Administrators Affecting Academic Administration in Educational Institution under the Nakhonpathom Primary Educational Service Area Office 2. *Journal Dhamma for Life*, 30(), 647-671

2. Analysis of the results of academic administration in educational institutions under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2, overall at the highest level. When considering each aspect, it is at the highest level in every aspect. Arranged from highest to lowest as follows: educational supervision Followed by measurement, evaluation, and transfer of academic results. And the aspect ranked last is the development of a quality assurance system.

3. Leadership behavior of administrators that affects administration in educational institutions. Under the the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2, including leadership behavior in helping (X4), being able to socialize well (X7), knowing how to improve (X2), having initiative (X1), giving acceptance. Respect (X3) affects academic administration Under the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office, Area 2 as a whole (Ytot) with statistical significance at the .01 level. Forecasting equation in raw score form " $\hat{Y}_{tot} = 2.873 + .142 (X4) + -.125 (X7) + .188 (X2) + .119 (X1) + .119 (X3)$ " Forecasting equation in standard score form " $Z' = .019 (X4) + .019 (X7) + .021 (X2) + .018 (X1) + .018 (X3)$ "

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 92 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 368 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้างานการบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการเข้า

สังคมได้ดี ด้านการประสานงานที่ดี ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข และด้านการให้การยอมรับนับถือ ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ตามลำดับ

3. พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือ (X_4) ด้านการเข้าถึงสังคมได้ดี (X_7) ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X_2) ด้านการมีความคิดริเริ่ม (X_1) ด้านการให้การยอมรับนับถือ (X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายได้ร้อยละ 49 สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $\hat{Y}_{tot} = 2.873 + .142 (X_4) + -.125 (X_7) + .188 (X_2) + .119 (X_1) + .119 (X_3)$ สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = .019 (X_4) + .019 (X_7) + .021 (X_2) + .018 (X_1) + .018 (X_3)$

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน และอนาคตที่มุ่งไปสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสารมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างองค์กรอย่างรวดเร็ว ผู้นำองค์กรยุคใหม่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และจิตวิญญาณที่ผู้นำยุคใหม่ต้องมีคือ การมีวิสัยทัศน์ การมีความรักให้ลูกน้อง การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการจูงใจ มีการใช้นวัตกรรม มีความกล้า มีจินตนาการสูง ชื่นชมการทดลอง มีความเป็นอิสระ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553)

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริม ให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ประเทศชาติในอนาคตให้มีความเจริญและมั่นคง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญในการ พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมี ความสำคัญในการจะสร้างแนวคิดเพื่อนำไปสู่การสร้างนโยบาย กระบวนการพัฒนาระบบ การศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา สามารถสร้างกระบวนการที่เป็น รูปธรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษา

จากสภาพการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันตามบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เขต 2 พบปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก ของการบริหารงาน 4 ฝ่ายในโรงเรียน สังเกตได้จากผล

การทดสอบการศึกษาระดับชาติ หรือ (O-net) และผลการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ในระดับจังหวัด ในแต่ละปี ผลการทดสอบหรือแข่งขันโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานทั้ง 5 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ หลักในรายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เป็นเพราะบริบทโรงเรียน ที่จำกัดด้วยงบประมาณในการบริหารงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษามีไม่ครบตรงกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือในรายวิชาที่โรงเรียนเปิดการเรียนการสอน และขาดความต่อเนื่องในการบริหารงานโรงเรียนและการจัดเรียนการสอน เนื่องจากการย้ายกลับภูมิลำเนาของครูและผู้อำนวยการโรงเรียน หรือเปลี่ยนจากสายผู้สอนเป็นสายงานบริหารสถานศึกษาหรือสายงานอื่น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญกับการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกระดับ ทุกขนาดโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะจำนวนครูที่มีน้อย แต่มีภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีจำนวนมาก และขาดครูที่มีความถนัดหรือตรงกับงานวิชาการในโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ทำให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ผู้นำที่มีลักษณะแบบปรึกษาหารือและแบบให้มีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร เพราะบทบาทของผู้นำทั้ง 2 แบบให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานโดยให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น พูดคุยกับผู้นำ อันจะนำมาซึ่งความพึงพอใจและความภาคภูมิใจในการทำงานของกลุ่มร่วมงานในองค์กร Johnson (1974: 255-259) และคณะได้สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับการเป็นผู้นำว่ามีอยู่ 4 แบบคือ ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้นำ (The traitist theory) ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าผู้นำที่ประสบผลสำเร็จจะมีคุณลักษณะของบุคลิกภาพ หรือคุณสมบัติพิเศษซึ่งเชื่อมโยงให้ประสบผลสำเร็จ เช่น ผู้นำที่ประสบผลสำเร็จมักมีร่างกายสูง ทฤษฎีทางสถานการณ์ (The situationist theory) ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ก็เพราะเกิดจากลักษณะของกลุ่มที่เขาเป็นผู้นำ ทฤษฎีการเป็นผู้ตาม (The fellowship theory) ทฤษฎีนี้เป็นการขยายทฤษฎีของคุณลักษณะของผู้นำ โดยถือว่าการศึกษากการเป็นผู้ตามเป็นการศึกษากการเป็นผู้นำโดยทางอ้อม ทฤษฎีนี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าเครื่องชี้บ่งคุณภาพของผู้นำก็คือคุณภาพของผู้ตาม ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดที่จะประเมินผลคุณค่าของผู้นำก็คือการวิเคราะห์ผู้ตาม ทฤษฎีของผลรวม (The eclectic theory) ทฤษฎีนี้เป็นผลรวมของทฤษฎีทั้งหลาย เป็นการนำเอาคำอธิบายจากทฤษฎีต่าง ๆ มารวมกันเพื่อที่จะพยายามอธิบายการเป็นผู้นำ เช่น ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลมีคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหาร สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2545: 138-143) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้นำมีประสิทธิผลควรประกอบด้วยพฤติกรรม 2 ด้านดังนี้ พฤติกรรมด้านมุ่งงาน ได้แก่

ความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ ความสามารถในการกำหนดทิศทางการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานสูง กล้าเสี่ยงกับกล้าทำดีตามสถานการณ์ ใช้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ ความสามารถในการดำรงความมั่นคงในการทำงาน และความสามารถในการให้ความสำคัญของลูกค้าหรือผู้รับบริการ พฤติกรรมด้านมุ่งด้านความสัมพันธ์ ประกอบไปด้วย พฤติกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลทำให้เกิดความขับเคลื่อนไปข้างหน้าร่วมกัน ในการสร้างความผสมกลมกลืน ของทีมงานในการสร้างแรงบันดาลใจตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทำให้งานมีความหมายแก่ผู้ปฏิบัติงาน พฤติกรรมการให้กำลังใจ และสนับสนุนด้านอารมณ์และพฤติกรรมส่งเสริมค่านิยมและหลักการ จันทนา คูหารัตน์ (2547: 28) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้นำหมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถของผู้นำที่เหมาะสม ในการโน้มน้าวจิตใจบุคคลอื่นให้ทำตามความต้องการของตน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยประสบผลสำเร็จ และหน่วยงานมีความเจริญก้าวหน้า ปริญญา ดันสกุล (2543: 34) ได้กล่าวว่า ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่สามารถแสดงบทบาทในการนำบุคคลอื่นได้ โดยไม่ต้องบังคับ แต่สามารถทำให้บุคคลอื่นๆ ยอมรับศรัทธา ตลอดจนพร้อมที่จะทำตาม อย่างจริงจัง และพอใจเสมอ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548: 31) ได้จัดแบ่งทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำออกเป็น 4 กลุ่มคือ ทฤษฎีคุณลักษณะผู้นำ ทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำ ทฤษฎีผู้นำตามสถานการณ์ ทฤษฎีผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและเปลี่ยนสภาพ คุณวุฒิ คนฉลาด (2540: 81) ทฤษฎีของเรตติน จึงได้ชื่อว่าทฤษฎี 3 มิติ (3-D Model) ทฤษฎี 3 มิติของเรตติน ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดที่ว่าประสิทธิภาพ ผู้นำขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำกับสถานการณ์ จากทฤษฎี 3 มิติของเรตตินนี้ ได้จำแนกพฤติกรรมผู้นำ 3 มิติไว้ดังนี้ พฤติกรรมด้านงาน หมายถึง การแสดงออกมุ่งที่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ร่วมงานเน้นความเข้าใจในการทำงานตามระเบียบแบบแผน การสื่อความหมายที่เป็นระบบในการดำเนินงาน พฤติกรรมด้านมุ่งสัมพันธ์ หมายถึง การแสดงออกที่มุ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับผู้ร่วมงานความเป็นมิตรที่ดี ความไว้วางใจ ความสนใจ ความเอาใจใส่ สร้างความสนิทสนมซึ่งกันและกัน พฤติกรรมด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งให้ความสำคัญของหน่วยงาน หรือองค์กรตามเป้าหมายที่วางไว้ให้ได้ทั้งงาน และความสัมพันธ์ภายใน และหน่วยงานเพื่อไปสู่ประสิทธิภาพขององค์กร

แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงความรู้ความสามารถในการบริหารโรงเรียนรวมถึงการแสดงออกในลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ในการจูงใจครูให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยมีจุดหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาร่วมกัน และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารของ กริฟฟิทซ์ (1956), ชัยยนต์ (2548), สุเทพ (2550), ภารดี (2551), เอกชัย (2550), วาไร (2549) ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารออกมาได้ 7 ด้าน ได้แก่ ผู้นำด้านการมีความคิดริเริ่ม ผู้นำด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ผู้นำด้านการให้การยอมรับนับถือ การให้ความช่วยเหลือ การโน้มน้าวจิตใจ การประสานงานที่ดี การเข้าสังคมได้ดี

การบริหารงานวิชาการ

1. การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอน ในการกำหนดแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอน ไปจนถึงการสำรวจ แก้ไข ติดตาม และการประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในโรงเรียนและชุมชน จัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิด ประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหารมี หน้าที่กำกับ ควบคุม ติดตาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

3. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิด ประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหารมี หน้าที่กำกับ ควบคุม ติดตาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

4. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็น ความรู้ เป็นกระบวนการการกำหนดจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลและลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของและ บุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการวัด กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

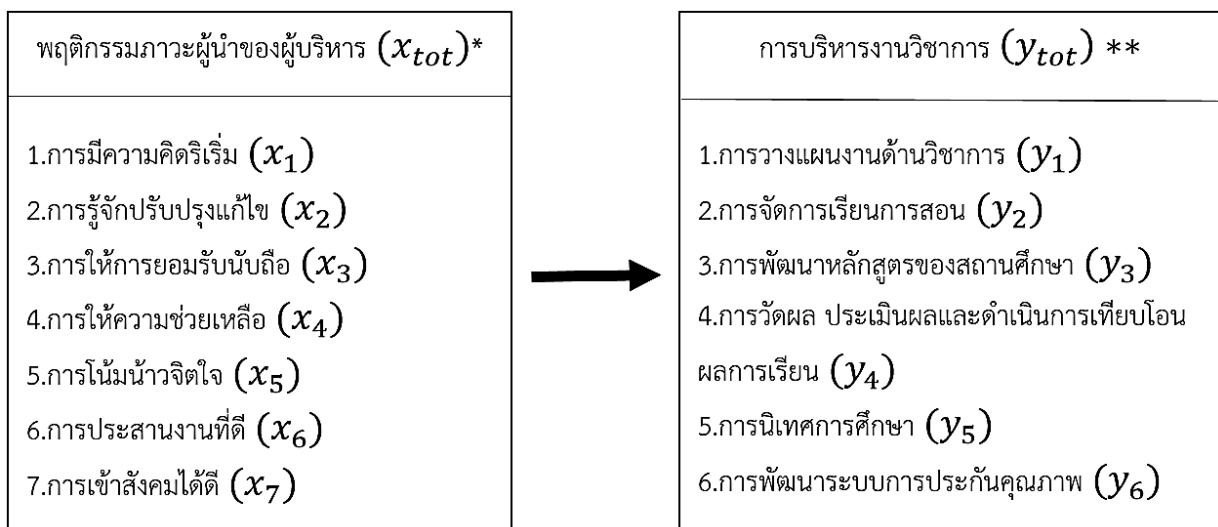
5. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้คำแนะนำของผู้บริหารและครูให้เกิดการ ปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และทักษะที่ จำเป็นเพื่อพัฒนา ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการการส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ ปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู

6. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ หมายถึง การพัฒนามาตรฐานและกระบวนการพัฒนาคุณภาพ ทางการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการ การศึกษาว่าสถานศึกษาจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ สม่าเสมอและพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้ ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น

ทฤษฎีการ จัดการของ เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) (Fayol, 2016) เป็นกระบวนการวางแผน การจัด องค์กร การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุม มีความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เป็นวิธีการบริหารงานวิชาการที่เป็นสากล มีลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารงานที่ต่อเนื่องสามารถ

ประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านการ บริหารงานวิชาการ ขององค์กรได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1965: 243-244) คือ 1) การมีความคิดริเริ่ม 2) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) การให้การยอมรับนับถือ 4) การให้ความช่วยเหลือ 5) การโน้มน้าวจิตใจ 6) การประสานงาน และ 7) การเข้าสังคมได้ดี ส่วนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการต่าง ๆ จากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครูเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการสร้างตัวแปร ซึ่งสามารถนำมาแสดงเป็นแผนภูมิขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การทำวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างวิจัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร ข้อมูล สถิติ วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อทำโครงร่างงานวิจัย และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือแล้วเสนอโครงร่าง

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของทฤษฎีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ตลอดจนแปลผลวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ตามหลักวิชาการแล้วปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะและจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

2. ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ แผนแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Descriptive Research) โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างศึกษาสถาการณ์ไม่มีการทดลอง The One – shot non – experimental cas study ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบดังนี้

R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม, X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา, O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 120 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (Uakarn, et al, 2021) ได้จำนวน 92 โรงเรียน

เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นระบบ และสามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ผู้ทำวิจัยจึงใช้วิธี สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้ จำแนกโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ออกเป็น 4 อำเภอได้แก่ อำเภอสสามพราน อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน อำเภอพุทธมณฑล กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละอำเภอด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วยบุคลากรของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 แต่ละโรงเรียน ดังนี้ 1) ผู้บริหารอำนวยการสถานศึกษา 1 คน 2) หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน 3) ครูผู้สอน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 368 คน การสุ่มผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 92 โรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล			
			ผู้อำนวยการสถานศึกษา	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	ครูผู้สอน	รวม
1. นครชัยศรี	33	25	25	25	50	100
2. บางเลน	46	36	36	36	72	144
3. พุทธมณฑล	8	6	6	6	12	24
4. สามพราน	33	25	25	25	50	100
รวมทั้งสิ้น	120	92	92	92	184	368

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_{tot}) จากการศึกษาตามแนวคิดของกริฟฟิธส์ (Griffiths) ได้สังเคราะห์ออกมาเป็นดังนี้ 1. การมีความคิดริเริ่ม (x_1) 2. การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (x_2) 3. การให้การยอมรับนับถือ (x_3) 4. การให้ความช่วยเหลือ (x_4) 5. การโน้มน้าวจิตใจ (x_5) 6. การประสานงาน (x_6) 7. การเข้าสังคมได้ดี (x_7) ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับ เกี่ยวกับบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครูประกอบด้วย 1.การ

วางแผนงานด้านวิชาการ (y_1) 2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (y_2) 3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (y_3) 4. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (y_4) 5. ด้านการนิเทศการศึกษา (y_5) 6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ (y_6)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จากการศึกษาตามแนวคิดของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1965) ดังนี้ 1) การมีความคิดริเริ่ม 2) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) การให้การยอมรับนับถือ 4) การให้ความช่วยเหลือ 5) การโน้มน้าวจิตใจ 6) การประสานงาน และ 7) การเข้าสังคมได้ดี ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู ประกอบด้วย 1) การวางแผนงานด้านวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 อันดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Rensis Likert, อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 75) โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้ ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร /การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร /การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร /การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร /การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหาร /การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 อันดับ
- 3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุง
- 4) นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถามซึ่งใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยวิธีการ IOC (Index of Item Objective Congruence) เกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มี ค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ธีระศักดิ์ อุณ อารมย์เลิศ, 2549: 65) เท่ากับ 1 ทุกข้อ
- 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 แห่ง แห่งละ 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน
- 6) นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถาม นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach Lee J, 1974: 161 อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 419) ซึ่งเกณฑ์กำหนดว่าต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ (Alpha) พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร เท่ากับ .956 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ (Alpha) การบริหารงานวิชาการ เท่ากับ .982
- 7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
- 2) ผู้วิจัยนำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ แบบสอบถามวิจัยในครั้งนี้ แล้วไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตน
- 3) ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำ การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

8. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้ เกณฑ์แปลผล (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121) ดังนี้ 4.51 ถึง 5.00 แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร/การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด 3.51 ถึง 4.50 แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร/การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก 2.51 ถึง 3.50 แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร/การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 1.51 ถึง 2.50 แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร/การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อย 1.00 ถึง 1.50 แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร/การบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ซึ่งก่อนที่จะทำการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (Stepwise Multiple regression Analysis) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อตกลงเบื้องต้น เพื่อทดสอบว่าตัวแปรต้น (Independent Variables) จะไม่มีความสัมพันธ์กันเองเพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 316) แปลความหมาย ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งหากพบว่าตัวแปรต้นมีความสัมพันธ์กันเองก็จะพิจารณาจากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) เกณฑ์คือต้องมากกว่า 0.19 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor) เกณฑ์ที่ใช้คือ ต้องไม่เกิน 5.3 (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2555: 277)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และข้อคำถามของการวิจัย ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงาน วิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 368 คน และได้กลับคืนมา 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 368 ฉบับ เมื่อแยกพิจารณาตาม เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	147	39.9
	หญิง	221	60.1
	รวม	368	100
2	อายุ		
	ต่ำกว่า 30 ปี	122	33.2
	31 – 40 ปี	163	44.3
	41 – 50 ปี	62	16.8
	50 ปีขึ้นไป	21	5.7
	รวม	368	100
3	อายุราชการ		
	ไม่เกิน 10 ปี	92	25.0
	11- 20 ปี	92	25.0
	21 – 30 ปี	184	50.0
	รวม	368	100
4	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	199	54.1
	ปริญญาโท	169	45.9
	รวม	368	100
5	ตำแหน่งหน้าที่		
	ผู้อำนวยการ/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ	92	25.00

ข้อที่	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนคน	ร้อยละ
	ครูผู้สอน	92	25.00
		184	50.00
	รวม	368	100

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 และเพศชาย จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 เมื่อพิจารณาอายุพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 อายุ 41-50 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 เมื่อพิจารณาอายุราชการการทำงานในสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการ 21-30 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ มีอายุราชการ 11 – 20 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุราชการไม่เกิน 10 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 54.1 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 45.9 เมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 หัวหน้าฝ่ายบริหารงานบุคคล จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และครูผู้สอน จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อตอบคำถามการวิจัย 1) พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด โดยวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร คือ 1) การมีความคิดริเริ่ม 2) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) การให้การยอมรับนับถือ 4) การให้ความช่วยเหลือ 5) การโน้มน้าวจิตใจ 6) การประสานงานที่ดี 7) การเข้าสังคมได้ดี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

(n=368)

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. การมีความคิดริเริ่ม	4.80	0.19	มากที่สุด
2. การรู้จักปรับปรุงแก้ไข	4.71	0.20	มากที่สุด

พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
3. การให้การยอมรับนับถือ	4.71	0.21	มากที่สุด
4. การให้ความช่วยเหลือ	4.72	0.19	มากที่สุด
5. การโน้มน้าวจิตใจ	4.82	0.13	มากที่สุด
6. การประสานงานที่ดี	4.77	0.18	มากที่สุด
7. การเข้าสังคมได้ดี	4.78	0.18	มากที่สุด
รวม	4.76	0.05	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในลำดับแรกได้แก่ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.13) รองลงมาได้แก่ด้านการมีความคิดริเริ่ม ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.19) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ได้แก่ด้านการให้การยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.21)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อที่ 2 การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด โดยวิเคราะห์ การบริหารงาน วิชาการ ได้แก่ 1)การวางแผนงานด้านวิชาการ 2)การจัดการเรียนการสอน3)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4)การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) การนิเทศการศึกษา 6)การพัฒนากระบวนการ ประกันคุณภาพ ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

(n=368)

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
1. การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.81	0.15	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนการสอน	4.79	0.12	มากที่สุด
3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.78	0.16	มากที่สุด
4. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.83	0.12	มากที่สุด

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD.	ระดับการปฏิบัติ
5.การนิเทศการศึกษา	4.83	0.16	มากที่สุด
6.การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ	4.79	.010	มากที่สุด
รวม	4.80	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$ S.D. = 0.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.83$ S.D. = 0.12) รองลงมาคือด้านการการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$ S.D. = 0.16) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจัดอยู่ในลำดับสุดท้ายได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.78$ S.D. = 0.16)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัย ข้อที่ 3 พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 หรือไม่ เป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) โดยพิจารณาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมและรายด้านดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

(n = 368)

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1								
X_2	-.262**	1							
X_3	.249**	-.511**	1						
X_4	.077	.356**	-.053	1					
X_5	.067	-.023**	-.028	-.418**	1				

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X _{tot}	Y _{tot}
X ₆	-.038	-.128*	-.076	.322**	-.248**	1			
X ₇	-.006	.138**	-.176**	-.245**	.035	-.612**	1		
X _{tot}	.581**	.226**	.276**	.615**	-.043	.132*	.054	1	
Y _{tot}	.234**	.335**	.149**	.552**	-.230**	.148**	-.327**	.474**	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำ (X_{tot}) กับการบริหารงานวิชาการ(Y_{tot}) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์หาค่า VIF และ Tolerance รายละเอียดตามตาราง 4.18

ตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับ Multicollinearity ของตัวแปรพยากรณ์

พฤติกรรมภาวะผู้นำ	Tolerance	VIF
X ₁	.860	1.162
X ₂	.499	2.006
X ₃	.592	1.689
X ₄	.602	1.661
X ₅	.735	1.360
X ₆	.460	2.174
X ₇	.538	1.860

จากตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับ Multicollinearity ของตัวแปรพยากรณ์ คำว่า **Tolerance** และค่า **VIF** ของตัวแปรพยากรณ์ พบว่า ค่า **Tolerance** ของตัวแปรปัจจัยมี ค่าตั้งแต่ 0.460 – 0.860 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.19 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า **VIF** มีค่า 1.162 – 2.174 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 5.3 แสดงว่า ตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย ซึ่งผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วยค่า **Tolerance** และค่า **VIF** สอดคล้องกันสรุปได้ว่าตัวแปรที่ศึกษาไม่เกิดปัญหาพหุสัมพันธ์ร่วมที่จะทำให้เกิด Multicollinearity ผู้วิจัย จึงได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple Regression) ในขั้นตอนต่อไปโดยผู้วิจัยได้ใช้ตัวแปรพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำ ได้แก่ การมีความคิดริเริ่ม (X₁) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X₂) การให้การยอมรับนับถือ (X₃) การให้ความช่วยเหลือ (X₄) การโน้มน้าวจิตใจ(X₅) การประสานงานที่ดี(X₆) การเข้าสังคมที่ดี(X₇) เพื่อทำนายตัวแปรตามการบริหารงานวิชาการ (Y_{tot}) เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	1.380	5	.276	70.355	.000
Residual	1.420	362	.004		
Total	2.799	367			

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) 0.702

ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) 0.493

ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) 0.486

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) 0.062

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	คะแนนดิบ β	ค่ามาตรฐาน Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	2.873	.798		14.476	.000
การให้ความช่วยเหลือ (X ₄)	.142	.019	.320	7.381	.000
การเข้าสังคมได้ดี (X ₇)	-.125	.019	-.270	-6.709	.000
การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X ₂)	.188	.021	.437	8.893	.000
การมีความคิดริเริ่ม (X ₁)	.119	.018	.270	6.744	.000
การให้การยอมรับนับถือ (X ₃)	.085	.018	.212	4.750	.000

*p<.05, ** p<.01

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านการให้ความช่วยเหลือ (X₄) การเข้าสังคมได้ดี (X₇) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X₂) การมีความคิดริเริ่ม (X₁) การให้การยอมรับนับถือ (X₃) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.702 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R²) เท่ากับ 0.493 หมายความว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำ ด้านการให้ความช่วยเหลือ (X₄) การเข้าสังคมได้ดี (X₇) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X₂) การมีความคิดริเริ่ม (X₁) การให้การยอมรับนับถือ (X₃) สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 49 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.062

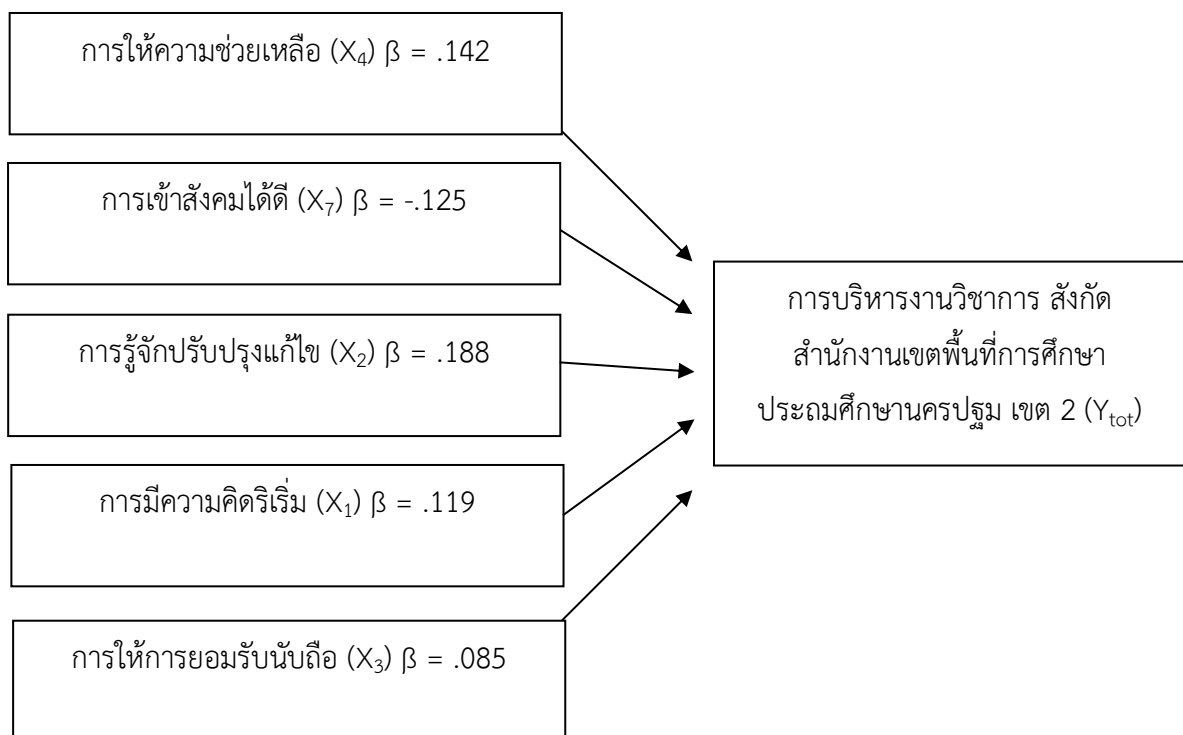
ในลักษณะนี้แสดงว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำด้านการให้ความช่วยเหลือ (X_4) การเข้าสังคมได้ดี (X_7) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X_2) การมีความคิดริเริ่ม (X_1) การให้การยอมรับนับถือ (X_3) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y}_{tot} = 2.873 + .142^{**} (X_4) + -.125 (X_7) + .188 (X_2) + .119 (X_1) + .119 (X_3)$$

สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = .019 (X_4) + .019 (X_7) + .021 (X_2) + .018 (X_1) + .018 (X_3)$$

สรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พฤติกรรมภาวะผู้นำส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ภาพที่ 2 สรุปผลการถดถอยพหุคูณ พฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ผลการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การทำนายตามความสำคัญดังนี้ การให้ความช่วยเหลือ (X_4) .142 การเข้าสังคมได้ดี (X_7) -.125 การรู้จักปรับปรุงแก้ไข (X_2) .188 การมีความคิดริเริ่ม

(X_1) .119 การให้การยอมรับนับถือ (X_3) .085 ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1) จากการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยด้านที่จัดอยู่ในลำดับแรกได้แก่ด้านการโน้มน้าวจิตใจ รองลงมาคือด้านการมีความคิดริเริ่ม และด้านที่จัดอยู่ในลำดับสุดท้ายคือด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำที่สามารถทำให้กลุ่มคนรวมตัวกันได้โดยมีความขัดแย้งกันน้อยที่สุดในองค์กร คือผู้นำที่มีภาวะผู้นำด้านการโน้มน้าวจิตใจในการดำเนินงานขององค์กร ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน โดยใช้แนวคิดและปรัชญาการบริหารต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว การมีภาวะผู้นำที่ดีนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ภาษาพูดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับฐานะและระดับของผู้ฟัง แสดงออกถึงความจริงใจในการพูดให้เกิดความศรัทธาจากผู้ฟัง พูดให้คณะครูร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ร่วมงานและบุคลากรในชุมชนร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาการจัดการศึกษา และยังคงคอยโน้มน้าวจิตใจศรัทธาความเชื่อมั่นผู้ร่วมงานด้วยคำพูดและการกระทำอยู่เสมอ มีความจริงใจในสิ่งที่พูดเพื่อให้งานมีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของคุนทซ์และไวริช (Coontz & Whiterich, อ้างถึงใน คติ หงส์วิไล, 2540: 53-54) ได้สรุปผลการวิจัย ซึ่งมีนักวิจัยบางท่านสามารถค้นพบคุณลักษณะพิเศษที่ผู้บริหารหรือผู้เป็นหัวหน้างานพึงมี ได้แก่ มีความอดทนและรู้จักแสดงความพึงพอใจในผลงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้การยอมรับในความสามารถศักยภาพการประสานงานและคุณลักษณะที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา มีการชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดเป้าหมาย และมีการตัดสินใจในกิจกรรมที่กระทบต่องานของเขาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดเป้าหมาย และมีส่วนตัดสินใจในกิจกรรมที่กระทบต่องานของเขา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ วงศ์ยะรา (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 7 ด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านผู้นำในฐานะเป็นนักพูดที่เก่ง ปรากฏว่าความคิดเห็นโดยส่วนรวมของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ยกเว้นในเรื่องผู้บริหารสามารถพูดในที่ชุมชนกับผู้คนด้วยความมั่นใจไม่มีกิริยาประหม่า เคอะเจิน ทางผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2) การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจาย

อำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วย เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่ดีในอนาคต การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน และกระบวนการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน บทบาทสำคัญของสถานศึกษา ต้องยึดหลักตอบสนองต่อผู้เรียนโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคน มีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอน ต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มุ่งเน้นประเมินพัฒนาการของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์การเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์ และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับและรูปแบบการจัดการศึกษา ดังนั้น การจะบริหารงานวิชาการให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นกรอบในการดำเนินการ โดยเฉพาะด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา ตามที่แคมป์เบลล์และคณะ (Campbell et al., 1978: 116-119) ได้เสนอแนะไว้ว่า งานวิชาการ เป็นกิจกรรมของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินการและการประเมินผลการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในด้านที่เกี่ยวกับการวางจุดมุ่งหมายเฉพาะสถานศึกษา การวางโครงการของการเรียนการสอน หลักสูตรและการเปลี่ยนหลักสูตร การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์การสอนและการประเมินผลการสอนซึ่งสอดคล้องกับสำเร็จ แสงทัน (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามทฤษฎีของครูวิชาการ โรงเรียนผลการศึกษาพบว่า ครูวิชาการมีทฤษฎีต่อบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับสุชาติ ศิริสุวรรณ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอบางเสาธง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอบางเสาธง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของหิรัญ เจริญ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3) พฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมี 5 ด้านได้แก่ ด้านความคิดริเริ่ม การรู้จักปรับปรุงแก้ไข การยอมรับนับถือ การให้ความช่วยเหลือ และการเข้าสังคม ผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่ม หมายถึง การที่ผู้บริหารมีปฏิภาณไหวพริบดี มีการศึกษาและ มีความรู้ที่ดี ซึ่งผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มมักไม่ชอบความจำเจ ซ้ำซาก แต่จะชอบปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้งานของเขามีชีวิตชีวา และมีความแปลกใหม่กว่าเดิม มีความศรัทธาที่จะทำงานที่ค่อนข้างยากซับซ้อน มีความมุ่งมั่น มีสมาธิแน่วแน่ในการทำงาน ไม่เห็นแก่สินจ้างและรางวัล มีแรงจูงใจภายใน หรือความรักความศรัทธา และมีความพอใจที่จะทำงานนั้นๆ ให้สำเร็จ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2016) ที่กล่าวว่าคนที่มีความคิดริเริ่มสูง จะมีความรู้สึกดี

เกี่ยวกับตนเอง มักเป็นคนที่จะรู้สึกถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย เป็นคนที่มีอารมณ์ขัน มีความเป็นอิสระ มีความรู้สึกไว ช่างสังเกต มีความคิดแปลกใหม่ ชอบการผจญภัย ชอบความเสี่ยง ชอบทดลอง มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น กระจายใคร่รู้ อยู่เสมอ ไม่ยอมคล้อยตามความคิดของคนอื่น ๆ อย่างง่าย ๆ (Non – conformity) ซึ่งคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีความคิดริเริ่มดังกล่าวนี้ย่อมส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นต่อผู้บริหาร เพราะเมื่อการปฏิบัติงานประสบปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีผู้บริหาคอยให้คำแนะนำ หรือตัดสินใจ ก็จะทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกียรติไกร บุญทน และสำเริง อ่อนสัมพันธ์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องความคิดริเริ่มของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่าความคิดริเริ่มของผู้บริหารโดยภาพรวม ส่งผลกระทบต่อผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

สรุป

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนักตามความสำคัญ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 การให้ความช่วยเหลือ การเข้าสังคมได้ดี การรู้จักปรับปรุงแก้ไข การมีความคิดริเริ่ม การให้การยอมรับนับถือ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $\hat{Y}_{tot} = 2.873 + .142 (X_4) + -.125 (X_7) + .188 (X_2) + .119 (X_1) + .119 (X_3)$ สามารถเขียนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z' = .019 (X_4) + .019 (X_7) + .021 (X_2) + .018 (X_1) + .018 (X_3)$

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) จากการศึกษาผลการวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ดังนี้ การโน้มน้าวจิตใจ การมีความคิดริเริ่ม การเข้าสังคมได้ดี การประสานงานที่ดี การให้ความช่วยเหลือ การรู้จักปรับปรุงแก้ไข และการให้การยอมรับนับถือ

ตามลำดับ ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดใจกว้างยอมรับสิ่งใหม่ๆ ถ้าตัดสินใจ กำหนด ทิศทางและเป้าหมายชัดเจน มีความยุติธรรมและเสมอภาคต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

2) จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยด้านที่จัดอยู่ในลำดับแรกได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาคือการวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่จัดอยู่ในลำดับสุดท้ายคือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ ตามลำดับ สถานศึกษาควรมีวิธีการวางแผนงานวิชาการของสถานศึกษา จัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้งานวิชาการ ในสถานศึกษา เพื่อให้งานด้านวิชาการดำเนินการได้อย่างสำเร็จ

3) จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน ชี้ให้เห็นว่าหากผู้บริหารสถานศึกษา นำพฤติกรรมภาวะผู้นำ ไปใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จะทำให้ สถานศึกษามีบรรยากาศในการทำงานที่ดี และสามารถบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปนั้นควรทำการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อหา แนวทางในการจัดการศึกษา
- 2) ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ใน เขตพื้นที่ การศึกษาอื่น หรือภูมิภาคอื่น ๆ
- 3) ควรมีการวิจัยคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติไกร บุญทน และสำเริง อ่อนสัมพันธ์. (2557). ความคิดริเริ่มของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 5 (1), 1-11.
- คติ หงษ์วิไล. (2540). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและผู้บริหารองค์การธุรกิจเอกชน. การให้บริการ เขตการศึกษา 5. *วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. ชลบุรี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทนา คูหารัตน์. (2547). พฤติกรรมผู้นำหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติในเขตการศึกษา 12, บัณฑิตวิทยาลัย. *วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยยนต์ เสรีเรืองยุทธ. (2548). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์ พรินท์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญ์ ต้นสกุล. (2543). *สหพันธ์ทางจิตกับพฤติกรรมมนุษย์*. กรุงเทพฯ : ชมรมจิตจักรวาลศึกษาแห่งโลก.
- ไพบุลย์ วงศ์ยะรา. (2527). ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนครินทรวิโรฒ.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี : มนตรี.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2555). *ระเบียบวิธีการวิจัย (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำเริง แสงทัน. (2548). บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามพรรณนะของครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร/กรุงเทพฯ.

- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2545). *ภาวะผู้นำ. ทฤษฎีและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บริษัทบุคคิ่งค์จำกัด.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สุชาดา ศิริสุวรรณ. (2553). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา
อำเภอเบตง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2016). *การคิดเชิงสร้างสรรค์*. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์.
- หิรัญ เชิดฉันท. (2549). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2543). *การบริหารทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : สุขภาพใจ.
- Campbell, I. H. (1978). Some problems with the cumulus theory. *Lithos*, 11(4), 311-323.
- Fayol, H. (2016). *General and industrial management*. Ravenio Books.
- Griffiths, D. E. (1956). Human relation in school administration. New York : Appleton Century Crofts.
- Johnson, T. A., Gray, A. L., Lauenstein, J. M., Newton, S. S., & Massari, V. J. (2004). Parasympathetic control of the heart. I. An interventriculo-septal ganglion is the major source of the vagal intracardiac innervation of the ventricles. *Journal of Applied Physiology*, 96(6), 2265-2272.
- Uakarn, C., Chaokromthong, K., & Sintao, N. (2021). Sample size estimation using Yamane and Cochran and Krejcie and Morgan and Green formulas and Cohen statistical power analysis by G* power and comparisons. *Apheit Int J*, 10(2), 76-88.
- Weisberg, P. S., & Springer, K. J. (1961). Environmental factors in creative function: A study of gifted children. *Archives of General Psychiatry*, 5(6), 554-564.

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Academic Article

10.14456/jdl.2024.73

การดูแลสุขภาพจิตด้วยโพชฌงค์ 7 ประการ

Mental Health Retreat Through 7 Bojjhaṅga Elements

พระมหาจักรธร อตฺถธโร^{1*} & บุญร่วม คำเมืองแสน²PhramakaChaktorn Atthadharo^{1*} & Boonruam Khammuangsaen²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. พระมหาจักรธร อตฺถธโร
PhramakaChaktorn Atthadharo
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: chaktorn.kaj@student.mbu.ac.th

2. รศ.ดร. บุญร่วม คำเมืองแสน
Assoc.Prof.Dr. Boonruam Khammuangsaen
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University, Thailand.
Email: boonruam.ka@mbu.ac.th

คำสำคัญ
สุขภาพจิต; โพชฌงค์ 7
Keywords:
Mental health; Bojjhanga 7

Article history:
Received: 13/05/2024
Revised: 22/06/2024
Accepted: 16/08/2024
Available Online: 30/09/2024

How to Cite:
Atthadharo, P.M.C. & Khammuangsaen, B.
(2024). Mental Health Retreat Through 7
Bojjhaṅga Elements. *Journal Dhamma for
Life*, 30(), 672-681

ABSTRACT

People around the world, including Thailand, are facing mental health problems such as loneliness and feeling of fear which is caused by rapid changes in many factors. Mental health problems among Thai people are on the rise. It became a national problem that the government has amended the Mental Health Act 2019 to protect patients' rights and ensure that they receive timely treatment and rehabilitation. Since good mental health of the country's population is an important basis for national development. Taking good care of your mental health means maintaining good conditions in three parts: body, mind, and relationships with people and surroundings. It is both the basic happiness of everyone and the goal that every life on this planet aspires to. Applying the 7 Bojjhaṅga elements, which are valuable knowledge of Buddhism, in life to adjust all three aspects of mental health to achieve good health. By following the AATA Awareness Analyze Target Action knowledge, you can monitor your mental health and prevent mental health problems.

บทคัดย่อ

ผู้คนทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย กำลังเผชิญปัญหาทางด้านสุขภาพจิต เช่น ความเหงา ความโดดเดี่ยว ความรู้สึกหวาดกลัว ซึ่งเกิดจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของปัจจัยหลายอย่าง ปัญหาสุขภาพจิตของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น จนเป็นปัญหาที่ทางภาครัฐได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2562 เพื่อปกป้องสิทธิผู้ป่วยและดูแลให้ได้รับการรักษาฟื้นฟูอย่างทันทั่วทั้งที่ เนื่องด้วยสุขภาพจิตที่ดีของประชากรของประเทศเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ การดูแลสุขภาพจิตให้ดี คือ การรักษาสุขภาพที่ดี 3 ส่วน คือ กาย ใจ และความสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งรอบข้าง เป็นทั้งความสุขขั้นพื้นฐานของทุกคนและเป็นเป้าหมายที่ทุกชีวิตบนโลกนี้ปรารถนา การนำองค์โพชฌงค์ 7 อันเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าของพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในชีวิตเพื่อปรับสุขภาพจิตทั้งสามด้านให้เกิดสุขภาพที่ดีได้ ด้วยการปฏิบัติตามองค์ความรู้ AATA Awareness Analyze Target Action จะเป็นการดูแลสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตได้

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการตราพระราชบัญญัติสุขภาพจิตขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2551 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ.2562 โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพของปัญหา คือ เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการคุ้มครองจากการเผยแพร่ข้อมูลใด ๆ ในสื่อทุกประเภทที่อาจนำข้อมูลส่วนบุคคล ไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ อันจะทำให้เกิดความรังเกียจเหยียดฉันท หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ ของผู้ป่วยและครอบครัว และเพื่อให้สามารถนำผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตมาเชื่อว่าผู้ป่วย ไปรับการบำบัดรักษาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้คนและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ๆ ที่มีสาเหตุจากปัญหาสุขภาพจิต จากพระราชบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า เรื่องสุขภาพจิตเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันและจะเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ โดยงานวิจัยที่กรมสุขภาพจิตทำร่วมกับอีกหลายหน่วยงาน ในงาน future of mental health in Thailand 2023 ได้มีการคาดการณ์ว่า อีก 10 ปีที่จะถึง ประชากรในประเทศไทยจะมีแนวโน้มมีปัญหาทางสุขภาพจิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ทั้งจากความเหงา ความรู้สึกโดดเดี่ยว ความรู้สึกหวาดกลัว (Techsauce, 2566) ซึ่งจะส่งผลกระทบเป็นอย่างมากในหลายมิติ ปัญหาสุขภาพจิตมี 3 มิติ คือ กาย ใจ และสังคมรอบข้าง การรักษา 3 ด้านของชีวิตนี้ให้อยู่ในสภาพที่ดีนั้นคือการรักษาสุขภาพจิตให้ดีขึ้นเอง คำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางการปฏิบัติที่จะทำให้ 3 ด้านของชีวิตนี้ได้รับการดูแลให้มีคุณภาพที่ดี โดยจะหยิบยกเอาองค์โพชฌงค์มาทำการศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ในการดูแลสุขภาพจิต เนื่องจากคนไทยมีความเชื่อในการสวดโพชฌงค์พระปริตรในยามที่มีใครเจ็บป่วยไม่สบายมาช้านาน และในความหมายขององค์โพชฌงค์โดยพยัญชนะนั้น เป็นองค์ธรรมที่ทำให้ตรัสรู้ อันเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดในทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น การนำโพชฌงค์มาประยุกต์ใช้เพื่อรักษาสุขภาพจิต จึงเป็นการปรับ 3 มิติ คือ กาย ใจ และสังคมให้มีสุขภาพที่ดี จึงเป็นการนำองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาที่อยู่คู่สังคมไทยมาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญาสุขภาพจิตที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วรวมถึงยังเป็นการสร้างประโยชน์และความสุขให้กับตนเองและสังคมรอบข้างได้อีกด้วย

การดูแลสุขภาพจิตด้วยโพชฌงค์ ๗

ปัญหาเรื่องสุขภาพจิตได้กลายเป็นปัญหาสำคัญของสังคมโลกรวมถึงในประเทศไทย โดยตัวเลขทางสถิติมีแนวโน้มที่จะมีความรุนแรงมากขึ้น เช่น ความเหงา ความรู้สึกโดดเดี่ยว โรคซึมเศร้า โดยพบตั้งแต่ประชากรที่มีอายุน้อยจนถึงผู้สูงอายุ ผู้มีปัญหาทางสุขภาพจิตทำให้เกิดผลกระทบหลายด้านทั้งต่อตนเองและสังคม รวมถึงทางเศรษฐกิจที่ต้องเสียเงินค่ารักษาพยาบาลจำนวนมาก และบุคลากรเฉพาะทางในเรื่องนี้ก็เป็นที่ต้องการจำนวนมาก รวมถึงสถาบันบำบัด หลายหน่วยงานได้ระดมสมองกันเพื่อทำศึกษาในเรื่องนี้อย่างจริงจังเพื่อแก้ไขปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นรวมถึงป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงในอนาคต บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้าหาข้อมูลในเรื่องนี้เพื่อศึกษาปัญหาพร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมให้มีสุขภาพจิตดีเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมและประเทศชาติให้สามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างมั่นคง

กรมสุขภาพจิต ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึงภาวะจิตใจที่เป็นสุข สามารถปรับตัวแก้ปัญหา สร้างสรรค์ ทำงานได้ มีความรู้ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความมั่นคงทางจิตใจ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ (ลักขณา สิริวัฒน์, 2545: 206)

ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี

1. มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ
2. มีความรักต่อตนเองและผู้อื่น มีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีและเป็น
3. ยอมรับและเผชิญความจริงที่เกิดขึ้นในชีวิตได้
4. เชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจและทำอะไรต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
5. รับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีความสามารถจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง
6. มีความยืดหยุ่น เข้ากับผู้อื่นได้ ยอมรับความแตกต่างของผู้คน เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี (ชัชวาล ดันดีสถิตโม, 2565)

ปัญหาหรือโรคทางจิตใจและอารมณ์เกิดขึ้นเมื่อตนเองไม่สบายใจ ไม่สบายกาย ทำความลำบากให้ผู้อยู่ในแวดล้อมเดียวกัน ผู้อื่นเห็นว่าพฤติกรรมของผู้นั้นไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม มีสาเหตุของปัญหาจิตใจและอารมณ์อาจเกิดจากความผิดปกติของด้านร่างกาย เช่น โรคทางกาย โรคสมอง ความพิการ พันธุกรรม ด้านจิตใจ เช่น ลักษณะบุคลิกภาพ การพัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพสังคม วัฒนธรรม ครอบครัว เศรษฐกิจ

อาการของปัญหาจิตใจและอารมณ์ มีอาการทางร่างกาย เช่น ปวดศีรษะ ปวดท้อง มีปัญหาในการนอน แขนขาชา ใจเต้นเร็ว เหนื่อยอ่อนเพลียไม่มีแรง อาการทางจิตใจ เช่น เครียด กังวล ซึมเศร้า ท้อแท้ หดหู่ สับสนฟุ้งซ่าน เชื่องช้า ระวัง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย คิดฆ่าตัวตาย อาการทางพฤติกรรม เช่น ซึม เฉยเมย กระสับกระส่ายไม่อยู่นิ่ง ก้าวร้าว พุดหรือยิ้มคนเดียว ไม่สนใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เดินเรื่อยเปื่อยไม่มีจุดหมาย ติดเหล้า ติดยา จากอาการดังกล่าวมาแล้วเป็นเครื่องบ่งชี้ ของปัญหาทางสุขภาพจิต ซึ่งสุขภาพจิตก็เหมือนสุขภาพกาย คือเมื่อไรที่ร่างกายรู้สึกไม่สบายก็ปรึกษาแพทย์ ทางใจก็ควรจะทำเช่นเดียวกัน ถ้าคิดว่า

ตนเองไม่สบายใจหรือมีอาการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นก็ต้องรีบปรึกษาบุคลากรทางฝ่ายสุขภาพจิต อันประกอบด้วย จิตแพทย์ พยาบาลจิตเวช นักจิตวิทยา และนักสังคมสงเคราะห์ทางจิตเวช ซึ่งการรักษาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวตั้งแต่เริ่มมีอาการจะทำให้โอกาสหายขาดจากโรคนี้ได้ ส่วนการรักษานั้นย่อมสุดแล้วแต่ความรุนแรง ความซับซ้อน ของปัญหา และระยะเวลาที่เกิดปัญหา อย่างไรก็ตามการรับมาปรึกษาตั้งแต่แรกเริ่มมีโอกาสหายขาด และสามารถกลับไปดำรงชีวิตอย่างปกติสุขได้ (Rama Mental, 2567)

ปัญหาสุขภาพจิตในปัจจุบันเกิดจากหลายปัจจัยโดยเฉพาะสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาของอาจารย์วิโรท สันติประภพได้พบว่ามีผลกระทบใหญ่ๆ ที่เราต้องเผชิญ 6 ด้าน คือ

1. Climate Catastrophe การเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ ช่วง 5 ปีที่แล้ว พูดกันมากเรื่อง climate crisis วิฤติสภาวะภูมิอากาศ วันนี้ใช้คำว่า climate catastrophe ความหายนะทางภูมิอากาศ ก่อนหน้านี้เราใช้คำว่าโลกร้อน global warming ปี 2023 เลขาฯ UN ใช้คำว่า โลกเดือด global boiling สะท้อนให้เห็นความรุนแรงของสภาวะอากาศที่รุนแรงมากขึ้น กระทวิตชีวิตและการดำเนินธุรกิจ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่มีทางที่ภูมิอากาศจะกลับไปเหมือนเดิม ภัยแล้งจะเกิดบ่อยขึ้น ถี่ขึ้น แรงแขึ้น จะเกิดภัยใหม่ๆ ที่ไม่เคยสำคัญในอดีต เช่น ไฟป่า ที่เกิดขึ้นทุกปี โรคติดต่อ องค์กรต้องปรับตัวรับมือกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงและรู้เท่าทันแต่เมืองไทยพูดถึงแผน adaptation น้อยมาก ไม่มีการพูดถึงการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ทุกวันนี้หลายองค์กรยังไม่ตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2. Conflicts พร้อมแตกหักยกระดับเป็นสงคราม ทั้งระดับโลก tech war ระดับภูมิภาค สงครามยูเครนก็ไม่สงบง่ายๆ ความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ ก็มีแนวโน้มขยายความรุนแรงเป็นระดับโลกได้ เป็นวิฤติที่ห่างไกลกับประเทศไทย แต่สร้างผลกระทบได้ ทั้งในแง่ของราคาพลังงาน อาหาร ระดับประเทศ ก็มีความแตกต่างหลากหลายกับคนต่างขั้ว เช่น นโยบายนักการเมืองที่เน้นให้เกิดความขัดแย้งกับกลุ่มคนต่างๆ ความขัดแย้งมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ด้วยทรัพยากรในโลกที่มีจำกัด คนต้องแข่งขันกันมากขึ้น แย่งแย่งกันมากขึ้น เขตแนวทะเล ที่ดิน และน้ำสะอาด เป็นโจทย์ที่ใหญ่มาก ปัญหาความเหลื่อมล้ำ นำไปสู่ความแตกแยกทางความคิด แย่งชิงความขัดแย้งถือเป็นความเสี่ยงละเอียดไม่ได้

3. Changing Demographics การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร สิ้นทศวรรษ 20 ประชากรโลกจะเพิ่มเป็น 8,500 ล้านคน จาก 8,000 ล้านคน ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรจำกัดจะรุนแรงมากขึ้น ประชากรที่เพิ่มขึ้นจะทำนายประเด็นความยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรจะเห็นเด่นชัดในสังคมผู้สูงอายุ ในขณะที่ประเทศไทยเป็นสังคมผู้สูงอายุเต็มรูปแบบ เกิดผลกระทบตามมาหลายด้าน ปัญหางบประมาณ การขาดแคลนแรงงาน ทำให้บริษัทหาคนมาทำงานยากขึ้น และคนรุ่นใหม่ต้องทำงานเก่งขึ้นมากในสังคมผู้สูงอายุ ต้องมี productivity มากกว่าเดิม อีกปัญหาคือความเห็นต่างระหว่างรุ่น

4. Cyber Technology พัฒนาการก้าวกระโดดช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต นำไปสู่ความท้าทาย ด้าน 3 Data โลกที่เต็มไปด้วยข้อมูล มีทั้งข้อมูลเท็จและจริง การแยกแยะข้อมูลเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต พนักงานต้องรับมือกับข้อมูลท่วมท้นได้ ส่งผลให้เกิดความเครียดที่ต้องตื่นตัวกับข้อมูลใหม่ตลอดเวลา

Cyber Attack ต้องรักษาสุขภาพไซเบอร์ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว องค์กร และสังคม

Digital Divine เส้นแบ่งของการเข้าถึงเทคโนโลยีที่กว้างมากขึ้น เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างคนที่เข้าถึงกับเข้าไม่ถึง เป็นข้อจำกัดระหว่างธุรกิจขนาดกลางขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ทำให้ธุรกิจขนาดใหญ่มีอำนาจเหนือตลาด เพราะมีความสามารถเพิ่มมากขึ้น

5. Corrupted Value คุณค่าที่ถูกบิดเบือน คุณค่าและวัฒนธรรมองค์กร เป็นตัวกำหนดตัวตน แนวทางการดำเนินชีวิต การดำเนินธุรกิจ การเปลี่ยนแปลงคุณค่ามาจากหลายปัจจัย กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสบริโภคนิยม การย้ายคนเข้าสู่เมือง กลายเป็นวิถีเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ และการติดอยู่ใน echo chamber คือคนที่คิดและเชื่อเหมือนกัน หลายวงการคุณค่าเสื่อมถอยลงมาก เช่น บางธุรกิจยอมรับการคอร์รัปชัน เป็นบรรทัดฐานในการทำงานบางเรื่องกับภาครัฐ หรือการยอมรับว่าการพูดไม่ครบเป็นพฤติกรรมปกติ การเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน เอาเปรียบองค์กรในรูปแบบต่างๆ ความเกรงกลัว ความรู้สึกผิด ค่อยๆ หายไปจากสังคม คุณค่าองค์กรถูกพูดถึงน้อยมากทั้งๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญในยุคที่เราให้ความสำคัญกับความยั่งยืน

6. Collapse of the Center การลดบทบาทศูนย์กลาง ที่เป็นแกนกลางตัดสินใจ เมื่อพลังเทคโนโลยีเข้ามอย่างก้าวกระโดด คนมีความเป็นปัจเจก เริ่มแคลงใจในสถาบันหลักๆ ทำให้บทบาทของศูนย์กลางลดลงเรื่อยๆ ตัวอย่าง www เป็นการทำงานโดยไม่ต้องมี server กลาง ประโยชน์ของเทคโนโลยีคือคนไม่ต้องทำงานเป็นชั้นเป็นตอน สามารถทำงานพร้อมกันได้ คนกระจายทำงานไปตามที่ต่างๆ ทั่วโลก 24 ชั่วโมง โดยไม่ต้องเห็นหน้ากัน เดิมนั้นไม่มีใครรับข่าวสารจากสำนักข่าวไทยเป็นหลัก แต่รับข่าวจากนักข่าวพลเมือง จาก social media โลกข้างหน้าเคลื่อนจากมีศูนย์กลางไปหา platform based มากขึ้น เป็นโลกที่ทำงานแบบมีเครือข่าย คนจะมีอิสระในการทำงาน ในการใช้ชีวิต ไม่ต้องอิงกับสถาบันหลัก หรือศูนย์กลางหลักแบบเดิม

เมื่อคนใช้ชีวิตแบบ platform เส้นแบ่งจะมีความสำคัญน้อยลง ไม่ว่าพรหมแดนประเทศ เส้นแบ่งอำนาจมองไปข้างหน้าเราต้องเผชิญกับแรงปะทะกับโลกใหม่ที่กระจายอำนาจมากขึ้น ไม่อิงกฎเกณฑ์กติกา กักกรอบกติกาในระบบศูนย์กลางที่ยังมีอยู่ จนกว่าจะเจอดุลยภาพใหม่ ทั้ง 6 ปัจจัยมีปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา และสร้างสภาวะที่ไม่มีเสถียรภาพ ถ้าบริหารจัดการไม่ดีจะนำไปสู่ polycrisis เป็นวิกฤตที่มีความซับซ้อนหลายมิติ (สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย, 2566)

จากการศึกษาปัจจัยที่สังคมไทยต้องเผชิญหน้า ทำให้เราพอจะมองภาพความเครียดและความกดดันได้ชัดเจนขึ้นว่าทำไมผู้คนในสังคมจึงเกิดความเครียดที่มากขึ้นและหลายปัญหาที่เกิดขึ้น ยากที่จะหาทางออกได้ นั่นเป็นเพราะปัจจัยที่ซับซ้อนและเทคโนโลยีที่เกี่ยวพันทุกอย่างเข้าด้วยกันจนกลายเป็นปมปัญหาที่มีความซับซ้อนไม่สามารถแกะออกได้โดยง่าย

การจัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องทราบถึงสาเหตุของปัญหา เพื่อสร้างสุขภาพจิตที่ดี อันเป็นพื้นฐานของชีวิตที่มีคุณภาพและรวมถึงเป็นเป้าหมายของชีวิตที่ทุกคนปรารถนา เมื่อเข้าใจถึงสิ่งทั้งปวงล้วนเกิดแต่เหตุ การสร้างสุขภาพจิตที่ดีก็ต้องหาเหตุปัจจัยมาสร้างด้วยเช่นกัน การนำคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่เป็นดุจอัญมณีสล้ำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จะทำให้เราได้พบกับความสุขอันเกิดจากความพอดี ความสมดุลของกาย ใจและความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง โพชฌงค์ 7 ถือเป็นหนึ่งในคำสอนที่สำคัญและเป็นที่

คุ่นเคยของชาวไทย ซึ่งเป็นองค์แห่งการตื่นรู้ 7 ประการ อันประกอบด้วย สติ ธรรมวิจย วิริย ปิติ ปัสสัทธิ สมาธิ
อุเบกขา เป็นธรรมะที่สำคัญของพระพุทธศาสนาและเป็นบทสวดที่คนไทยนิยมสวดยามเจ็บป่วย
บทสวดโพชฌงค์พระบาลีพร้อมคำแปลดังต่อไปนี้

โพชฌังโค สติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะธา

โพชฌงค์ 7 ประการ คือ สติสัมโพชฌงค์ ธรรมวิจยสัมโพชฌงค์

วิริยัมปติ ปัสสัทธิ โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร

วิริยสัมโพชฌงค์ ปิตีสัมโพชฌงค์ ปัสสัทธิสัมโพชฌงค์

สมาธูปะกัชเโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา

สมาธิสัมโพชฌงค์ และอุเบกขาสัมโพชฌงค์ 7 ประการเหล่านี้

มุนินา สัมมะทักขตา ภาวิตา พะหุลีกะตา

เป็นธรรมอันพระมุนีเจ้า ผู้ทรงเห็นธรรมทั้งปวงตรัสไว้ชอบแล้ว

สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา

อันบุคคลเจริญแล้วกระทำให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้อยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ และเพื่อนิพพาน

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงบังเกิดมีแก่ท่าน ตลอดกาลทุกเมื่อ

เอกัสมิง สมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง คิลานะ ทุกขิเต ทิสวา โพชฌังเค สัตตะ เทสเย

ในสมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้า ทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระมหากัสสปะ เป็นไข้ ได้รับความ

ลำบาก จึงทรงแสดงโพชฌงค์ 7 ประการ ให้ท่านทั้งสองฟัง

เต จะ ตัง อะภินันทิตวา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ

ท่านทั้งสองนั้น ชื่นชมยินดียิ่ง ซึ่งโพชฌังคธรรม โรคก็หายได้ในบัดดล

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงบังเกิดมีแก่ท่าน ตลอดกาลทุกเมื่อ

เอกะทา ธัมมะราชาปี เคลัญญะนาภิปีหิโต จุนทตเถเรนะ ตัญญูวะ ภาณเปตวานะ สาทะรัง

ในครั้งหนึ่ง องค์พระธรรมราชาเอง (พระพุทธเจ้า) ทรงประจักษ์เป็นไข้หนัก รับสั่งให้พระจุนทะเถระ กล่าว

โพชฌงค์นั้นนั้นแลถวายโดยเคารพ

สัมโมทิตวา จะ อาพาธา ตัมहा วุฏฐาสี ฐานะโส

ก็ทรงบันเทิงพระเหตุภัย หายจากพระประชวรนั้นได้โดยพลัน

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงบังเกิดมีแก่ท่าน ตลอดกาลทุกเมื่อ

ปะฮินา เต จะ อาพาธา ตินณันนัมปิ มะเหลนัง

ก็อาพาธทั้งหลายนั้น ของพระผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่ทั้ง 3 องค์นั้น หายแล้วไม่กลับเป็นอีก

มคคาหะตะกิเลสาวะ ปัตตานุปัตติธัมมะตัง

ดุจดั่งกิเลส ถูกอริยมรรคกำจัดเสียแล้ว ถึงซึ่งความไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์ จงบังเกิดมีแก่ท่าน ตลอดกาลทุกเมื่อ เทอญ (Post Today, 2558)

โพชฌงค์ 7 ประการนี้ คนไทยนิยมนิมนต์พระมาสวดและสวดเองในยามเจ็บป่วย การนำบทโพชฌงค์พระปริตรนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสุขภาพจิตที่ดีได้ คือ

1. ทางจิตใจ ในทางจิตวิทยา คนไทยมีศรัทธาและความเชื่อในทางพระพุทธศาสนาอยู่แล้ว ว่าเป็นสิ่งที่เปี่ยมมงคลและมีอานุภาพป้องกันภัยอันตรายได้ ดังนั้น การได้ฟัง ได้สวด ได้สาธยายในบทโพชฌงค์ ย่อมทำให้จิตใจอบอุ่น มั่นคง เกิดขวัญและกำลังใจ หากอยู่ในสภาวะที่หวั่นไหว ก็ย่อมเกิดความมั่นคงขึ้น สำหรับผู้ที่มีจิตใจมั่นคงอยู่แล้ว ก็จะมีคามมั่นคงมากขึ้น

2. ทางร่างกาย ในบทโพชฌงค์นี้ พระบาลีได้แจกแจงเป็น 7 องค์ ซึ่งจำต้องศึกษาให้เข้าใจและน้อมนำมาเพื่อปฏิบัติ คือ การมีสติ ระลึกรู้ตามความเป็นจริงของสุขภาพร่างกาย ว่าเป็นอย่างไร เจ็บป่วยมีปญหาตรงไหน ตามที่เป็นจริง ธรรมวิจย คือ การวิจย วิเคราะห์ธรรมชาติของร่างกาย ว่า กินอะไร ,จะเกิดผลอย่างไร ทำพฤติกรรมอย่างนี้ จะเกิดผลอย่างไรต่อร่างกาย วิริยะ คือ การปฏิบัติตามเหตุและผล เช่น การออกกำลังกายที่พอเหมาะ หรือ การรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายของเรา ปิติ คือ ผลที่ตามมาหลังจากที่เราได้มีสติ ระลึกตามความเป็นจริง การศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ ทำความเข้าใจและเข้าสู่กระบวนการ เราย่อมเกิดปิติ คือ ได้รับความอิมใจจากการปฏิบัติตามเหตุและผล เมื่อทำได้มากพอ ปัสสัทธิ คือ ความสงบเย็นย่อมปรากฏ เช่น อาพาธทั้งหลายย่อมทุเลาเบาบางไป เพราะเราได้ปฏิบัติได้เหมาะสมกับร่างกายของเรา จากนั้นก็ตั้งใจให้มั่นคง คือ ทำใจเป็นสมาธิและเฝ้ามองดูอย่างเป็นกลางที่เรียกว่า อุเบกขา คือ เฝ้าดูสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาวะที่ควรจะเป็น หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะสร้างปญหาที่ระวัง หากติดอยู่แล้วก็รักษา นี่เป็นการนำบทโพชฌงค์มาพิจารณาปรับใช้เพื่อให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี

3. ในส่วนของความสัมพันธ์กับคนอื่นและสิ่งรอบข้าง ก็มีนัยยะเกี่ยวกับการนำมาประยุกต์ใช้กับร่างกาย คือ จำต้องมีสติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ธรรมวิจย คือ เข้าใจธรรมชาติของเราเขา และมีวิริยะ คือ การหมั่น

ประกอบปัจจัยฝ่ายดี เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีอยู่เสมอ เมื่อทำได้เช่นนี้ ปิติในเรื่องของสัมพันธภาพกับคนอื่น สิ่งอื่น ย่อมเป็นไปในทิศทางที่ดี เกิดความสงบเย็นของจิตใจที่เรียกว่า ปัสสัทธิ จากนั้นก็ให้ตั้งสมาธิและเฝ้ามองดู เพื่อรักษาสุขภาวะที่ดีนั้นให้คงอยู่เสมอ

มีศึกษาการสวดโพชฌงค์ 7 ของพระสงฆ์ พบว่า เป็นการสร้างกำลังใจให้กับผู้ป่วยในทางจิตวิทยา ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนาและมีความเชื่อว่าพระปริตรมีความศักดิ์สิทธิ์ ปกป้องคุ้มครองตนจากความชั่วร้ายและเป็นสิริมงคลกับชีวิต ส่วนในทางปฏิบัติ สามารถทำให้ผู้ใคร่ครวญและปฏิบัติตามองค์โพชฌงค์มีใจที่เบิกบานและเป็นสุข (ปรเมธ ศรีภิญโญ, 2565: 41) และมีอีกงานวิจัยที่พบว่า เมื่อร่างกายของคนเราเจ็บป่วย จึงต้องมาหาหมอเพื่อทำการรักษาโรคบางอย่างจำเป็นต้องอาศัยพระธรรมช่วยเยียวยา เพื่อให้อาการของโรคนั้นดีขึ้น โพชฌงค์นี้ เป็นหลักธรรมสำคัญหมวดหนึ่ง เป็นพุทธมณฑลสำหรับการสวดสาธยาย เพื่อให้คนป่วยได้สดับรับฟังแล้วจะได้หายจากโรค ซึ่งความจริงก็เป็นเรื่องของการทำให้ใจให้สว่าง สะอาด ผ่องใส เป็นการรักษาใจ พุทธจิต เสริมสุขภาพ โพชฌงค์มาจากคำว่า โพชณะ กับ อังคะ หรือโพธิ กับองค์ จึงแปลว่า องค์แห่งผู้ตรัสรู้ หรือองค์แห่งการตรัสรู้วินิจฉัยตามหลักการแพทย์แผนไทย ทฤษฎีการแพทย์แผนไทย จะให้ความสำคัญกับธาตุทั้ง 4 ประกอบด้วย ดิน น้ำ ลม ไฟ ภายในร่างกายมนุษย์ ต้องมีความพอดี คือ สายกลาง ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป ซึ่งความพอดีของแต่ละคนก็ต่างกัน ตามลักษณะการทำงาน ลักษณะทางพันธุกรรมและการเจ็บป่วย องค์แห่งการตรัสรู้และสุขภาพที่สมบูรณ์ โพชฌงค์ เริ่มต้นด้วย องค์ที่ 1 คือ สติ แปลว่า ความระลึกได้ วิจัย นั้นแปลว่า การ 1 เพินหรือการเลือกเพิน วิริยะ แปลว่า ความเพียร แปลว่า พลังความเข้มแข็งของจิตใจ ที่จะเดินจะก้าวหน้าต่อไป มีกำลังประคับประคองใจของตัวเองไว้ไม่ให้ถอย ปิติ แปลว่า ความอิ่มใจ ปัสสัทธิ แปลว่า สงบเย็นกายกับสงบเย็นใจ อุเบกขา แปลว่า ความวางเฉย ในที่นี้หมายถึง ความเรียบสงบของจิต ที่เป็นกลาง ๆ ไม่เอนเอียงไปข้างโน้นข้างนี้ เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ องค์ธรรมที่หนุนเนื่องกัน ประการ ถ้าทำได้เช่นนี้ ก็เป็นประโยชน์ ไม่ว่าผู้ใช้ 7 ต้องการปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้น หรือจะใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้จิตใจมีความโล่งเบา เป็นอิสระ ส่งเสริมให้มีความสุข เมื่อมีความสุขกายแล้ว มีความสุขใจด้วย ก็ได้ชื่อว่า เป็นผู้มีความสุขโดยสมบูรณ์ (พรหมคุณ ธีรตันโยธิน, 2561: 29)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับ

จากการศึกษาเรื่องสุขภาพจิตของผู้คนในสังคมไทยในปัจจุบันและโพชฌงค์ ๗ องค์ธรรมแห่งการตื่นรู้ ๗ ประการ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในการดูแลสุขภาพจิต ทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1. Awareness (ตื่นรู้) การมีสติ รู้ตัวและรับรู้ตามความเป็นจริงของสุขภาพจิตทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ จิตใจ ร่างกายและความสัมพันธ์ต่อคนรอบข้างรวมถึงสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่จะต้องฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา สามารถทำได้โดยการฝึกอานาปานสติหรือเดินจงกรม เป็นต้น

2. Analyse (วิเคราะห์) การวิเคราะห์ธรรมชาติ คือ ทำความเข้าใจถึงเหตุและผลของสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันดังพระบาลีที่แปลว่า ธรรมทั้งหลายล้วนมีเหตุเป็นแดนเกิด การเรียนรู้ถึงเหตุและผล และนำมา

วิเคราะห์ใคร่ครวญเพื่อให้เข้าใจการทำงานของธรรมชาติในทั้งสามมิติ คือ จิตใจ ร่างกายและความสัมพันธ์ต่อคนรอบข้างรวมถึงสิ่งต่าง ๆ

3. Targert (ตั้งเป้า) การตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อให้การปฏิบัติตัวของเราไม่เลือนลอย ในที่นี้การมีสุขภาพจิตที่ดีถือเป็นเป้าหมาย ทุกชีวิตบนโลกใบนี้ล้วนปรารถนาความสุขในทั้ง 3 ด้าน คือ ทางจิตใจที่มีความมั่นคง เข้มแข็ง สดใส ทางร่างกายที่ไม่เจ็บป่วย แข็งแรง สามารถไปทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ตนปรารถนา และความสัมพันธ์ที่ดีต่อคนรอบข้างและสิ่งรอบข้างถือเป็นส่วนที่สำคัญของชีวิต เพราะมนุษย์มีการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมเพื่อให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยกันดูแลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งทางกายและใจ การมี 3 ด้านดังกล่าวที่ดี ย่อมเป็นเป้าหมายของทุกชีวิต

4. Action (ลงมือทำ) การลงมือทำคือการปรับชีวิตทั้ง 3 ด้านให้อยู่ในสภาพที่ดีมีความสมดุลต้องทำด้วยความมีสติ ตื่นรู้ ต้องเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติ คติวิเคราะห์อย่างใส่ใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ จากนั้นก็ตั้งเป้าหมายในการปรับ 3 ด้านของชีวิตให้ดี นั่นคือตั้งใจจะทำให้ตนมีสุขภาพจิตที่ดีแล้วจึงลงมือทำเพื่อให้เกิดสุขภาพจิตที่ดีขึ้นกับชีวิตของตนจริง ๆ

สรุป

การดูแลสุขภาพจิตให้ดี คือการรักษาภาวะที่ดีของชีวิตที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ กาย ใจ และความสัมพันธ์กับผู้คนและความสัมพันธ์ต่อผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง ซึ่งปัจจุบันพบว่าปัญหาสุขภาพจิตกลายเป็นปัญหาใหญ่ของผู้คนทั่วโลก รวมถึงในสังคมไทยและมีแนวโน้มจะมีความรุนแรงมากขึ้นทุกที การนำองค์โพชฌงค์ 7 อันเป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่าของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตเพื่อปรับสุขภาพจิตทั้งสามด้านให้เกิดสุขภาพที่ดีไม่ว่าจะเป็นการนำบทโพชฌงค์มาสวดเองหรือฟังพระสวด การศึกษาบทพระบาลีเพื่อให้ทราบความหมาย การเพ่งพินิจพิจารณาตามอรรถและพยัญชนะจนกระทั่งน้อมนำมาปฏิบัติต่อจิตใจ ร่างกายและการรักษาความสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบข้าง ด้วยองค์ความรู้ AATA (Awareness, Analyze, Target, Action) จะสามารถรักษาสุขภาพจิตของตนให้ดีและป้องกันปัญหาสุขภาพจิตได้

เอกสารอ้างอิง

- ชัชวาล ตันติสัตตโม. (2565). *สุขภาพจิต การเผชิญจากความเครียด การสนับสนุนทางสังคม และการฟื้นฟูพลังของนักบินพาณิชย์สายการบินในไทย ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) ภาควิชาจิตเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2545). *สุขวิทยาจิตและการปรับตัว* (หน้า 206). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย. (2566) *Managing the World of Polycrisis and Mindfulness Leadership*. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2567 จาก

<http://www.pmat.or.th/pmat/index2.asp?r=%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1/466/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%AA%E0%B8%B2%E0%B8%A3/20605/content1/&contentid=38229>

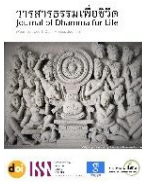
ปรเมธ ศรีภิญโญ, (2565). ศึกษาวิเคราะห์การสวดโพชฌงค์ 7 ในฐานะเป็นธรรมโอสธ ในพระพุทธศาสนาเถรวาท, วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์, 2(2), 41.

พรมงคล ฉันทรัตนโยธิน. (2561). โพชฌงค์ 7 กับพุทธจิตเสริมสุขภาพ. วารสารพุทธจิตวิทยา, 3(1), 29.

Techsauce. (2566). เจาะลึกผลวิจัย 'อนาคตสุขภาพจิตสังคมไทย พ.ศ. 2576' เตรียมรับ 'การระเบิดของความหวาดกลัว' กับ 'ความโดดเดี่ยว'. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2567 จาก <https://techsauce.co/report/futures-of-mental-health-in-thailand-2033>

Rama Mental. สุขภาพจิต. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2567 จาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general/06062014-0956>

Post Today. (2558). บทสวด-คำแปล "โพชฌงค์ปริตร" ที่ฟ้าหญิงจุฬาภรณ์ฯมีพระดำรัสถึง. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2567 จาก <https://www.posttoday.com/politics/388246>

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

10.14456/jdl.2024.74

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

Adversity Quotient of Administrators and High-Performance Organization of Schools Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office

คณพศ ไครสมุท¹ & วรกาญจน์ สุขสดเขียว²

Kanapod Kraiamut^{1*} & Vorakarn Suksodkiew²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. คณพศ ไครสมุท

Kanapod Kraiamut

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Department of Educational Administration, Silpakorn University, Thailand.

Email: D74315@gmail.com

2. ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว

Dr. Vorakarn Suksodkiew

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Department of Educational Administration, Silpakorn University, Thailand.

Email: p_intarak@yahoo.com

คำสำคัญ

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค; องค์กรสมรรถนะสูง

สูง

Keywords:

Adversity Quotient; High Performance Organization

Article history:

Received: 24/04/2024

Revised: 19/05/2024

Accepted: 26/07/2024

Available Online: 30/09/2024

ABSTRACT

The objectives of this research were to determine 1) the administrator's adversity quotient of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office 2) the high-performance organization of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office and 3) the relationship between administrator's adversity quotient and high-performance organization of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The sample of this research consists 86 schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. The respondents from each school consisted of one school administrator and one teacher, in the total of 172 respondents. The instrument employed for data collection was an opinionnaire about the administrator's adversity quotient concept based on Stoltz and high-performance organization concept based on Linder and Brooks. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings were as follows: 1. The administrator's adversity quotient of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, as a whole and an individual, were at the highest level. The arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; 1) origin and ownership, 2) endurance, 3) control and 4) reach. 2. The high-performance organization of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, as a whole and an individual, were at the highest level. The arithmetic mean ranking

How to Cite:

Kraisamut, K. & Suksodkiew, V. (2024). Adversity Quotient of Administrators and High-Performance Organization of Schools Under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. *Journal Dhamma for Life*, 30(3), 682-704

from the highest to lowest were as follows; 1) passionate, 2) open and collaborative, 3) accountable, 4) innovative and flexible, 5) outcome – oriented and 6) client – centered. 3. The relationship between administrator's adversity quotient and high-performance organization of schools under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office were in a high correlation with a significance level at .01.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 86 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิด สทอลล์ และความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ตามแนวคิด ลินเดอร์และบรุคส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ 2) ความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา 3) ความสามารถในการควบคุม และ 4) ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา ตามลำดับ 2. ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ความกระตือรือร้น 2) การเปิดกว้างและร่วมมือ 3) ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ 4) การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น 5) มุ่งเน้นผลลัพธ์ และ 6) มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ตามลำดับ 3. ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ปัจจุบันยังผลกระทบยิ่งต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ด้วยความเจริญในศาสตร์สาขาความรู้ต่างๆ ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่รวดเร็วขึ้น และเข้าสู่ยุคของ VUCA (volatility: V, uncertainty: U, complexity: C, ambiguity: A) ที่มีความผันผวน ความไม่แน่นอน ความซับซ้อน และความคลุมเครือ ตลอดจนผู้คนให้ความสนใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เข้ามาช่วยสนับสนุนการดำรงชีวิตของคนในสังคม ทำให้พฤติกรรม การดำรงชีวิตของผู้คนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน, 2566: 4) นอกจากนี้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก่อให้เกิดรูปแบบของโลกไร้พรมแดนที่เชื่อมโยงโลกเข้าไว้ด้วยกัน มีการไหลเวียนแลกเปลี่ยนอย่างเสรีและไร้ขีดจำกัด โดยมีฐานของความรู้ การศึกษาเป็นกลไกเครื่องมืออันสำคัญยิ่งของความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนา ผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ต่อการดำเนินชีวิตทั้งในระดับนานาชาติ ระดับสังคมประเทศ ระดับชุมชนและระดับบุคคล (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2559) ผลกระทบนั้นมีทั้งด้านที่เป็นคุณและด้านที่เป็นโทษ บางส่วนได้รับประโยชน์อย่างมากมาจากโลกาภิวัตน์ แต่ในขณะเดียวกันหลายสังคมหรือหลายชาติมีความเสียเปรียบมากยิ่งขึ้นจากการก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์นั้น กล่าวคือ ด้วยความไม่สมดุลในโลก (global imbalance) โดยเฉพาะช่องว่างระหว่างผู้ที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลังกับผู้พัฒนาแล้วทั้งในบริบทประเทศและบุคคล เป็นมูลเหตุหนึ่งอันนำไปสู่ปฏิกิริยาต่อต้านโลกาภิวัตน์และความรู้สึกต่างๆ เช่น ปฏิเสธ กลัว ระมัดระวัง ถูกบังคับ โดยในช่วงเวลากว่าสิบปีที่ผ่านมาเกิดการแข่งขันกันทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารและเศรษฐกิจ สังคมอย่างรุนแรง ความรู้ที่เป็นกลไกและบาปฐานหนึ่งแห่งการพัฒนาดังกล่าวจึงมีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในทุกภาคส่วนและได้รับความสำคัญเพิ่มมากขึ้นมีเฉพาะแต่ในสถานศึกษา แต่ครอบคลุมในทุกมิติ ทุกองค์กร ทุกกิจกรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น

โลกในยุคปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นโลกของการใช้ความรู้เป็นฐาน อย่างเข้มข้น แสวงหาและพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพ ชีตความสามารถในการแข่งขันเพื่อสร้างยั่งยืนของแต่ละประเทศ หากพิจารณาการศึกษาปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือส่วนที่รับผลจากโลกาภิวัตน์อย่างมาก ในการที่จะประเมินคุณภาพของประเทศและคุณภาพของประชากร สำหรับประเทศไทย แนวทางการจัดการศึกษามีเป้าหมายปลายทาง คือ ความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนที่เข้าสู่ระบบการศึกษาเป็นคนที่มีคุณภาพ ปัจจุบันการจัดการศึกษามีความหลากหลายทั้งในรูปแบบและวิธีการบริหารจัดการ ในการพิจารณา ตรวจสอบหรือประเมินการจัดการศึกษาจะพิจารณาว่า ผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วสามารถนำความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้เป็นประโยชน์ได้ในการศึกษาต่อหรือในการปฏิบัติงาน รวมถึงการดำรงชีวิตได้มากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การศึกษาสามารถสร้างคุณลักษณะของความเป็นประชากรที่มีคุณภาพ นั่นคือ ประชากรที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการธำรงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรมของตนเองและในขณะเดียวกันเป็นผู้ที่ยอมรับและให้เกียรติผู้

ที่มีความแตกต่างด้วย (กัญญกร เอี่ยมพญา และคณะ, 2564: 352-360) การสร้างประชากรให้มีคุณภาพของแต่ละประเทศ ก็คือการสร้างประชากรด้วยระบบการเรียนรู้ ประเทศใดมีประชากรที่มีคุณภาพ พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและสามารถสร้างความเป็นเอกภาพของชาติได้ ย่อมแสดงถึงศักยภาพของประเทศนั้นๆ ซึ่งประเทศไทยได้ตระหนักความเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าวนี้จึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้ในประเทศอย่างต่อเนื่อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานและความสำคัญของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค (adversity quotient) เป็นแนวความคิดของ สทอล์ช ในหนังสือที่มีชื่อว่า adversity quotient : Turning Obstacles into Opportunities ทฤษฎีที่สร้างขึ้นจากงานวิจัย มากกว่า 600 ชิ้น จากมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงและงานศึกษามากกว่า 500 ชิ้นทั่วโลก ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค มีกรอบแนวคิดเชิงปฏิบัติหลัก 2 ประการ คือ หลักการวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ และการนำมาประยุกต์ใช้ในโลกแห่งความเป็นจริง องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค ประกอบด้วย 3 สาขา อันได้แก่ ด้านจิตวิทยาปริชาน (cognitive psychology) ประสาทสรีรวิทยา (neurophysiology) และจิต-ประสาทภูมิคุ้มกัน (psycho-neuroimmunology)

ความสำคัญของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค

ความฉลาดของมนุษย์มีส่วนอย่างมากในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างสถานการณ์ เช่น เมื่อมีการสัมภาษณ์ ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา (IQ) จะมีส่วนช่วยให้ผ่านการทดสอบเพื่อให้คุณมีคุณสมบัติ จากนั้น ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของเราจะช่วยให้คุณติดต่อกับผู้สัมภาษณ์ หางานและพัฒนาความสัมพันธ์กับลูกค้าและเพื่อนร่วมงาน จากนั้นเมื่อระบบเปลี่ยนไปหรือเมื่อคุณต้องเผชิญกับความท้าทายในการทำงาน คุณต้องมีความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค (AQ) เพื่อรองรับและเอาชนะปัญหาและปรับให้เข้ากับวิธีการใหม่ในการแสดงบทบาทของคุณ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคมักเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคง ความแข็งแรงและความทนทาน การปรับปรุงความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน ผลผลิต การแก้ปัญหา คุณภาพชีวิต แม้กระทั่งอายุยืนของคุณและสุขภาพโดยรวม ตามแนวคิดทฤษฎีของ สทอล์ช ได้เสนอว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค (AQ) นั้น มีองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญยิ่ง 2 ประการ คือ ประการแรกทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ และองค์ประกอบประการถัดมา คือ สามารถนำหลักการจากทฤษฎีเหล่านั้นมาใช้ได้จริง จากผลการศึกษาที่ผ่านมาทำให้เราเข้าใจมากขึ้นถึงตัวกำหนดความสำเร็จ ทั้งในด้านการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ซึ่งส่วนหนึ่งนั้นคือ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค นั่นเอง

แนวคิดความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคนอกจากจะสามารถนำมาใช้กับบุคคลได้แล้ว ยังสามารถนำมาใช้กับกลุ่มบุคคลได้อีกด้วย โดยช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของทีมงาน (teams), สัมพันธภาพระหว่างกัน

(relationships), ครอบครัว (families), องค์กร (organizations), ชุมชน (communities), วัฒนธรรม (cultures) และสังคม (societies) โดย AQ สามารถใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ความสำเร็จของสิ่งต่างๆ ได้ถึง 17 อย่าง (Paul G. Stoltz, 1997: 9) ได้แก่ 1. ผลการปฏิบัติงาน (performance) 2. แรงจูงใจ (motivation) 3. การให้อำนาจแก่พนักงาน (empowerment) 4. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) 5. การเพิ่มผลผลิต (productivity) 6. การเรียนรู้ (learning) 7. กำลังงาน (energy) 8. ความหวัง (hope) 9. ความสุข ความกระปรี้กระเปร่าและความสนุกสนาน (happiness, vitality and joy) 10. สุขภาพอารมณ์ (emotional health) 11. สุขภาพกาย (physical health) 12. การยืนกราน เดินหน้าไม่ลดละ (persistence) 13. ความยืดหยุ่น (resilience) 14. การพัฒนา (improvement overtime) 15. เจตคติ (attitude) 16. ความอายุยืน (longevity) 17. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง (response to change)

องค์ประกอบและลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค

สทอลซ์ (Stoltz) กล่าวถึง องค์ประกอบของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคว่ามีอยู่ 4 ส่วนประกอบ ซึ่งใช้ในการประเมินระดับของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค ซึ่งถูกเรียกว่า CO2RE ซึ่งมาจากอักษรนำหน้าคำของมิติด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความสามารถในการควบคุม (C = control)

หมายถึง การรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการควบคุมปัญหา และสามารถข้ามผ่านปัญหาอุปสรรคไปได้ เป็นความสามารถในการควบคุมเริ่มต้นที่การรับรู้ว่ามีสิ่งต่างๆ สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะประเมินถึงพลังของการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมว่ามากแค่ไหน ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค มีผลโดยตรงกับการเสริมกำลังใจและการชักจูงมีอิทธิพลต่อมิติทุกมิติใน CO2RE คนที่มีความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคสูงกับคนที่มีความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคต่ำมีความแตกต่างในมิติด้านความสามารถการควบคุมผู้ซึ่งมีระดับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคสูงจะรับรู้ได้ถึงความสามารถในการควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตได้มากกว่าผู้ซึ่งมีระดับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคต่ำ ผู้ซึ่งมีระดับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคสูงจะมีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีความพยายามในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จตามปรารถนา มีความแข็งแรง พ้นพลังได้เร็วและตัดสินใจอย่างกล้าหาญ ส่วนผู้ที่มีความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคต่ำ มักทำตามความเชื่อของตนเอง เช่น เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถ มิติด้านนี้ของความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคเป็นด้านหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่แยกออกมาและเพิ่มขึ้นจากทฤษฎี การมองโลกในแง่ดีของเซลีแมน เนื่องจากทฤษฎีการมองโลกในแง่ดีของ เซลีแมน ไม่ได้กล่าวเกี่ยวกับผลกระทบจากการรับรู้ความสามารถในการควบคุม เมื่อต้องตอบสนองกับปัญหาและอุปสรรค แต่กล่าวว่าการควบคุมทำให้เกิดการมีอำนาจแก่ตนเองและการมีอิทธิพลโดยตรง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อทราบความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยมุ่งศึกษาความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารของ สทอลซ์ (Stoltz) ที่มีหลักการสำคัญ 4 ประการ คือ 1. ความสามารถในการควบคุม (control) 2. ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (origin and ownership) 3. ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา (reach) 4. ความสามารถในการอดทนต่อความยืดเยื้อของปัญหา (endurance)

สำหรับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาตามแนวคิดของ ลินเดอร์และบรูคส์ (Linder and Brooks) ซึ่งได้นำเสนอองค์ประกอบขององค์กรที่มีสมรรถนะสูงไว้ 6 ประการ ได้แก่ 1. มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย (client - centered) 2. มุ่งเน้นผลลัพธ์ (outcome - oriented) 3. ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (accountable) 4. การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น (innovative and flexible) 5. การเปิดกว้างและร่วมมือ (open and collaborative) และ 6. ความกระตือรือร้น (passionate) ดังแผนภาพที่ 1

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหาร (X_{tot}) 1. ความสามารถในการควบคุม (control) 2. ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (origin and ownership) 3. ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา (reach) 4. ความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา (endurance)	ความเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (Y_{tot}) 1. มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย (client - centered) 2. มุ่งเน้นผลลัพธ์ (outcome - oriented) 3. ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (accountable) 4. การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น (innovative and flexible) 5. การเปิดกว้างและร่วมมือ (open and collaborative) 6. ความกระตือรือร้น (passionate)
--	---

แผนภาพที่ 1 ขอบเขตเชิงทฤษฎีของการวิจัย (Jane, et al, 2004; Paul G. & Stoltz., 1997)

2. สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางของการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานทางการวิจัย ดังนี้

1. ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง
2. ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง
3. ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กัน

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้แนวทางการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้สำเร็จตามกำหนดงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่อง

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินงานตามโครงการวิจัย

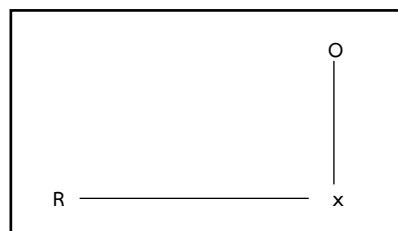
ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของเครื่องมือและนำไปเก็บข้อมูลจากตัวอย่างในการวิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความ สมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัย นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิจัยเพื่อ ตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขและจัดทำรายงานการวิจัยฉบับร่างนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ วิจัย ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขออนุมัติ จบการศึกษา

4. แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแผนแบบการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study) ซึ่งนำเสนอเป็นแผนผัง (diagram) (แผนภาพที่ 2) ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แผนแบบการวิจัย

เมื่อ R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

5. ประชากร

ประชากร คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 102 แห่ง โดยจำแนกเป็น สถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรสาคร 54 แห่ง อำเภอกระทุ่มแบน 19 แห่ง และอำเภอบ้านแพ้ว 29 แห่ง

6. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 86 แห่ง ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ ซึ่งจำแนกเป็น สถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรสาคร 46 แห่ง อำเภอกระทุ่มแบน 16 แห่ง และอำเภอบ้านแพ้ว 24 แห่ง

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละสถานศึกษาจำนวน 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 172 คน

ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามอำเภอในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ที่	สถานศึกษา สังกัด สพป. สมุทรสาคร	สถานศึกษาสังกัด สพป. สมุทรสาคร		ผู้ให้ข้อมูล(คน)		
		ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	ครู	รวม (คน)
1	เมือง	54	46	46	46	92
2	กระทุ่มแบน	19	16	16	16	32
3	บ้านแพ้ว	29	24	24	24	48
รวม		102	86	86	86	172

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของ สทอลล์ (Stoltz) ประกอบด้วยตัวแปรย่อย 4 ตัว ดังนี้ 1) ความสามารถในการควบคุม (Control) 2) ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (Origin and Ownership) 3) ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา (Reach) และ 4) ความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา (Endurance)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครตามแนวคิดของ ลินเดอร์และบรูคส์ (Linder and Brooks) ซึ่งมี 6 ตัวแปรย่อย ดังนี้ 1) การมุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย (Client - Centered) 2) มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome - Oriented) 3) ความรับผิดชอบต่อ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (Accountable) 4) การสร้างสรรค์นวัตกรรม และมีความยืดหยุ่น (Innovative and Flexible) 5) การเปิดกว้างและร่วมมือ (Open and Collaborative) และ 6) ความกระตือรือร้น (Passionate)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะคำถามเป็นแบบจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้ ระดับ 1 หมายถึง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารหรือความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน ระดับ 2 หมายถึง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารหรือความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับ 3 หมายถึง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารหรือความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับ 4 หมายถึง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารหรือความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับ 5 หมายถึง ความ

ฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารหรือความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

8. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัย และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย แล้วนำมาจัดทำ โครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างและพัฒนาขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาสอดคล้องกับลักษณะกลุ่มพฤติกรรม (content validity) เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหา โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC = index of item objective congruence) โดยผลวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 แห่งๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามมาคำนวณเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (rebiability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha Coefficient) ได้ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (X) เท่ากับ .837 ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (Y) เท่ากับ .960 และทั้งฉบับเท่ากับ .963

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

9. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยทำบันทึกถึงคณะศึกษาศาสตร์ผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google form) และด้วยตนเอง

3) ดำเนินการเก็บแบบสอบถามทางออนไลน์ (Google form) และด้วยตนเอง ตั้งแต่ต้นเดือนกรกฎาคม 2565 ถึงเดือน สิงหาคม 2565 และได้แบบสอบถามความคิดเห็นที่สมบูรณ์คืนจากสถานศึกษาจำนวน 86 แห่ง จำนวน 172 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

10. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามความคิดเห็นคืนแล้วผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
- 2) ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
- 3) นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequencies: f) ค่าร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา และ ครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้รับแบบสอบถามคืน 172 ฉบับ จากสถานศึกษา 86 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาค่าความถี่ (frequencies: f) และ ค่าร้อยละ (percentage: %) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	66	38.37
	หญิง	106	61.63
	รวม	172	100
2	อายุ		
	21 – 30 ปี	25	22.88
	31 – 40 ปี	53	27.12
	41 – 50 ปี	64	30.51
	51 – 60 ปี	30	19.49
	รวม	172	100
3	ระดับการศึกษา		
	ปริญญาตรี	56	32.56
	ปริญญาโท	113	65.70
	ปริญญาเอก	3	1.74
	รวม	172	100
4	ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน		
	ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา	86	50.00
	ครู	86	50.00
	รวม	172	100
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1 – 10 ปี	108	62.79
	11 – 20 ปี	46	26.74
	21 – 30 ปี	14	8.14
	30 ปีขึ้นไป	4	2.33
	รวม	172	100

จากตารางที่ 2 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 61.63 และ ส่วนเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 38.37 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 37.21 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 30.81 อายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.44 และ อายุระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.53 ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า ระดับปริญญาโท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 32.56 และปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.74 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ ครู จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่พบว่า มีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 1 - 10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 62.79 รองลงมา คือ ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 11 - 20 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.74 ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 21 - 30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็น ร้อยละ 8.14 และ ประสบการณ์ในตำแหน่ง 30 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.33

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

ผลการวิเคราะห์ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีรายละเอียดตามตารางที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม (X_{tot})

(n = 86)

ด้าน	ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	ความสามารถในการควบคุม (X1)	4.69	0.51	มากที่สุด	3
2	ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (X2)	4.74	0.44	มากที่สุด	1
3	ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา (X3)	4.65	0.51	มากที่สุด	4
4	ความสามารถในการอดทนต่อความยืดเยื้อของปัญหา (X4)	4.73	0.51	มากที่สุด	2
	รวม (X_{tot})	4.70	0.45	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.70$, $S.D. = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ ($x = 4.74$, $S.D. = 0.44$) ความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา ($x = 4.73$, $S.D. = 0.51$) ความสามารถในการควบคุม ($x = 4.69$, $S.D. = 0.51$) ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา ($x = 4.65$, $S.D. = 0.51$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) พบว่าอยู่ระหว่าง $0.44 - 0.51$ มีการกระจายตัวของข้อมูลน้อยแสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ (Best) ปรากฏในภาพรวมดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม (Y_{tot})

($n = 86$)

ด้าน	ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย (Y_1)	4.65	0.44	มากที่สุด	6
2	มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Y_2)	4.68	0.46	มากที่สุด	5
3	ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (Y_3)	4.73	0.39	มากที่สุด	3
4	การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น (Y_4)	4.71	0.47	มากที่สุด	4
5	การเปิดกว้างและร่วมมือ (Y_5)	4.74	0.42	มากที่สุด	2
6	ความกระตือรือร้น (Y_6)	4.79	0.40	มากที่สุด	1
	รวม (Y_{tot})	4.72	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.72$, $S.D. = 0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ความกระตือรือร้น ($x = 4.79$, $S.D. = 0.40$) การเปิดกว้างและร่วมมือ ($x = 4.74$, $S.D. = 0.42$) ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ ($x = 4.73$, $S.D. = 0.39$) การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น ($x = 4.71$, $S.D. = 0.47$)

มุ่งเน้นผลลัพธ์ ($x = 4.68$, $S.D. = 0.46$) มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ($x = 4.65$, $S.D. = 0.44$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) พบว่าอยู่ระหว่าง $0.39 - 0.47$ มีการกระจายตัวของข้อมูลน้อย แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์ระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นรายชื่อโดยจำแนกเป็นรายด้าน 1) มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย 2) มุ่งเน้นผลลัพธ์ 3) ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ 4) การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น 5) การเปิดกว้างและร่วมมือ และ 6) ความกระตือรือร้น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร ในภาพรวมได้วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กร
สมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ความเป็นองค์กร สมรรถนะสูงของ สถานศึกษา ความฉลาด การแก้ไข อุปสรรคของผู้บริหาร	มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย (Y_1)	มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Y_2)	ความรับผิดชอบ สามารถรายงาน และตรวจสอบได้ (Y_3)	การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น (Y_4)	การเปิดกว้างและร่วมมือ (Y_5)	ความกระตือรือร้น (Y_6)	ภาพรวม (Y_{tot})
ความสามารถในการ ควบคุม (X_1)	.562**	.602**	.615**	.581**	.517**	.566**	.650**
ความสามารถในการรับรู้ สาเหตุและความ รับผิดชอบ (X_2)	.552**	.535**	.553**	.510**	.485**	.590**	.609**
ความสามารถในการรับรู้ ขอบเขตผลกระทบของ ปัญหา (X_3)	.614**	.606**	.603**	.502**	.522**	.595**	.647**
ความสามารถในการ อดทนต่อความยืดเยื้อ ของปัญหา (X_4)	.584**	.590**	.620**	.579**	.519**	.604**	.659**
ภาพรวม (X_{tot})	.632**	.639**	.654**	.594**	.559**	.643**	.701**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 พบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหาร โดยภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .701^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารรายด้าน ($X_1 - X_4$) กับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาสมุทรสาครรายด้าน (Y1 – Y6) พบว่าคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา (X4) กับความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (Y3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .620^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (X2) กับการเปิดกว้างและร่วมมือ (Y5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .485^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารโดยภาพรวม (Xtot) กับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาครรายด้าน (Y1 – Y6) พบว่าคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารโดยภาพรวม (Xtot) กับความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ (Y3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .654^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารโดยภาพรวม (Xtot) กับการเปิดกว้างและร่วมมือ (Y5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .559^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม (Ytot) กับความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารรายด้าน (X1 – X4) พบว่าคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม (Ytot) กับความสามารถในการอดทนต่อความยืดหยุ่นของปัญหา (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .659^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม (Ytot) กับความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ (X2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = .609^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปผลการวิเคราะห์ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสมุทรสาคร โดยมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .701^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากภาวะการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้ปัญหา อุปสรรค เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของตนเอง โดยผู้บริหารเองรับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการควบคุมปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยอื่นอันเป็นต้นตอของปัญหา อุปสรรคเหล่านั้น มีความพร้อมต่อการรับมือกับปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ตามหน้าที่ของตน ไม่ผลักภาระความรับผิดชอบให้ผู้อื่น ตลอดจนมีการประเมินระดับและขอบเขตของปัญหาที่กระทบปัญหาให้อยู่ในวงจำกัดได้เป็นอย่างดี โดยมีให้ปัญหานั้น ๆ ส่งผลกระทบต่อการทำงานในชีวิตในด้านอื่น ๆ ของผู้บริหารเองและรับรู้ได้ถึงระยะเวลาของปัญหา อุปสรรคที่จะเข้ามาในชีวิต รับรู้ถึงความเสี่ยงหรือการคงอยู่ของปัญหา อุปสรรค มีความสามารถในการจัดการกับความยืดหยุ่นของอุปสรรค รวมถึงมีวิธีการจัดการได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ อมรรวณ เวชกามา และมัทนา วังนอมศักดิ์ (2564) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สราวุธ ตรีโรจน์พร (2559) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยรวมอยู่ในระดับสูง

2. ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถดำเนินการตามกระบวนการความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้เป็นอย่างดี โดยมุ่งเน้นให้องค์กรมีความรับผิดชอบต่อสังคม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กร เปิดกว้างและร่วมมือ เป็นองค์กรที่สามารถรายงานและตรวจสอบได้ ตลอดจนสร้างสรรค์นวัตกรรมในการดำเนินงานหรือจัดการกับอุปสรรคปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และมีความยืดหยุ่น มุ่งเน้นต่อการดำเนินการให้บรรลุผลลัพธ์ สอดคล้องกับ สุกัญญา พรหมอารักษ์ ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิง

นวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า การเป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ บัณฑิตา สิทธิพงศา กุล (2565) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร พบว่า ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ จิราภรณ์ เข้มทอง (2562) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กร สมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ความเป็นองค์กร สมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด

3. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับ ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร พบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับ ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาครโดยมี ความสัมพันธ์ลักษณะคล้ายตามกันอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุทสาครเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการปัญหา อุปสรรคได้ดี ไม่ว่าจะเป็นการควบคุม วิเคราะห์หาสาเหตุ ประเมินขอบเขตผลกระทบของปัญหา อุปสรรค การอดทนต่อความยืดเยื้อของปัญหา อุปสรรคและมีความรับผิดชอบ อันนำมาสู่การบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงประสบ ความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับจากสาธารณะชน จากผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่สุด ส่งผลให้ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ตามไปด้วย สอดคล้องกับ สทอลซ์ (Stoltz, 1997) ที่กล่าวว่า แนวคิดความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค (AQ) นอกจากจะสามารถนำมาใช้กับบุคคลได้แล้ว ยังสามารถนำมาใช้ กับกลุ่มบุคคลได้อีกด้วย โดยช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของทีมงาน (teams), สัมพันธภาพระหว่างกัน (relationships), ครอบครัว (families), องค์กร (organizations), ชุมชน (communities), วัฒนธรรม (cultures) และสังคม (societies) สอดคล้องกับ มัมฟอร์ดและคณะ (Mumford and others) ที่ได้ศึกษาพัฒนา โมเดลภาวะผู้นำที่เรียกว่า “Skill-based model of leadership” เพื่อศึกษาทฤษฎีภาวะผู้นำโดยยึดหลักการ แก้ไขปัญหาขององค์กร เพื่อหาเหตุผลของการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลขององค์กร โดยพบว่ารูปแบบทักษะ ภาวะผู้นำนั้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ อันได้แก่ 1). สมรรถนะ (competencies) 2). คุณลักษณะส่วน

บุคคล (individual attributes) 3). ผลลัพธ์ของภาวะผู้นำ (leadership outcome) 4). ประสบการณ์ทางอาชีพ (career experiences) และ 5). อิทธิพลจากสภาพแวดล้อม (environmental influences) โดยองค์ประกอบในส่วน สมรรถนะ (competencies) ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา อันหมายถึง ความสามารถในการกำหนดปัญหา/ระบุปัญหาในองค์กร รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหา แสวงหาทางเลือกในการแก้ไขก่อนลงมือแก้ปัญหาตามแผนที่เลือกไว้อย่างเป็นระบบ จะเห็นว่าทักษะในการแก้ไขปัญหามีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรยิ่ง สอดคล้องกับ โมจิโกและเฟเบียน (Mojico, & Fabian, 2019) ที่ได้ศึกษาการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับค่านิยมองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเกษอน ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับค่านิยมองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเกษอน มีความสัมพันธ์กันลักษณะคล้ายตามกัน สอดคล้องกับ พรณราย จันทราชา, เก่งจนก เอื้อวงศ์ และอาจารย์ คุวณไพศาล (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การสุขภาพดีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การสุขภาพดีของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ ความสามารถในการอดทนต่อความ ยึดเยื้อของปัญหา ความสามารถในการควบคุมความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา ตามลำดับ

ความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความกระตือรือร้น การเปิดกว้างและร่วมมือ ความรับผิดชอบ สามารถรายงานและตรวจสอบได้ การสร้างสรรค์นวัตกรรมและมีความยืดหยุ่น มุ่งเน้นผลลัพธ์ และมุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ตามลำดับ

ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .701^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาความสามารถในการรับรู้ขอบเขตของปัญหา อุปสรรค ด้วยการบริหารงานที่มีการทบทวนวิธีการดำเนินงานเป็นระยะและต่อเนื่อง เพื่อประเมินขอบเขตปัญหา อุปสรรค ที่กรอบปัญหา อุปสรรค ให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานสถานศึกษาน้อยที่สุดและเหมาะสม
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มเติมนโยบายบริหารงานที่มุ่งเน้นผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ ถึงความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย อันนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย พันธกิจ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรค ทั้งในด้านความสามารถในการควบคุม ความสามารถในการรับรู้สาเหตุและความรับผิดชอบ ความสามารถในการรับรู้ขอบเขตผลกระทบของปัญหา และความสามารถในการอดทนต่อความยืดเยื้อของปัญหา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” หรือ “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร”
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างมาตรฐานวัดระดับความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร”

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร เอี่ยมพญา และคณะ. (2561). การจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์. *ครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(1), 352-360.
- จิราภรณ์ เข้มทอง. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 10(1), 97-113.

- บัณฑิตา สิทธิพงศากุล. (2526). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์* 5(3), 1205-1221.
- พรรณราย จันทราชา, เก็จกนก เอื้อวงศ์ และอาจารย์ คุ้มธนาไพศาล. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์การสุขภาพดีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. *สถาบันวิจัยพินิตธรรม*, 10(3), 61-76.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน. (2566). แผนกลยุทธ์องค์กรสมรรถนะสูง (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567, 27 ธันวาคม 2567.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างโลกาภิวัตน์กับ ค่านิยมพื้นฐานในสังคมไทย. *มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(1), 160.
- สรารัฐ ตรีโรจน์พร, แฉ่งน้อย ย่าน วารี, และ พนายุทธเชยบาล. (2559). ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *Journal of Humanities and Social Sciences University of Phayao*, 4(3), 28-37.
- อมรรวรรณ เวชกามา และมัทนา วังถนอมศักดิ์. (2564). ความฉลาดในการแก้ไขอุปสรรคของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 13(2), 53-66.
- Jane C. Linder & Jeffrey D. (2004). Transforming the public sector. *Outlook Journal*, 3, 76-78.
- Okorji, Perpetua N., and Fabian Epetuku, "Relationship Between Principals' Adversity Quotient and Leadership Styles in Secondary Schools in Delta State, Nigeria. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 9(7), 938-945.
- Paul G. Stoltz. (1997). *Adversity Quotient: Turning obstacles into opportunity*. (New York: John Wiley and Sons, 106-125.
- Robert V. Krejcie & Daryle W. Morgan. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*. 30, 608.

Thai Journal Citation Index Centre
Approved by TCI During 2023-2024

Info

ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารใหม่
ได้รับการรับรองคุณภาพให้เป็น
วารสาร TCI กลุ่มที่ 2
รับรองตั้งแต่ 1 ม.ค. 2566 - 31 ธ.ค. 2567

ISSN: 2822-048X (Online)

มูลนิธิพุทธศาสนศึกษา วัดบูรณศิริมัตถาราม

ที่ตั้ง เลขที่ 5 ถนนอัมรินทร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Copyright © Journal of Dhamma for Life

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

Platform &
workflow by
OJS / PKP